



Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

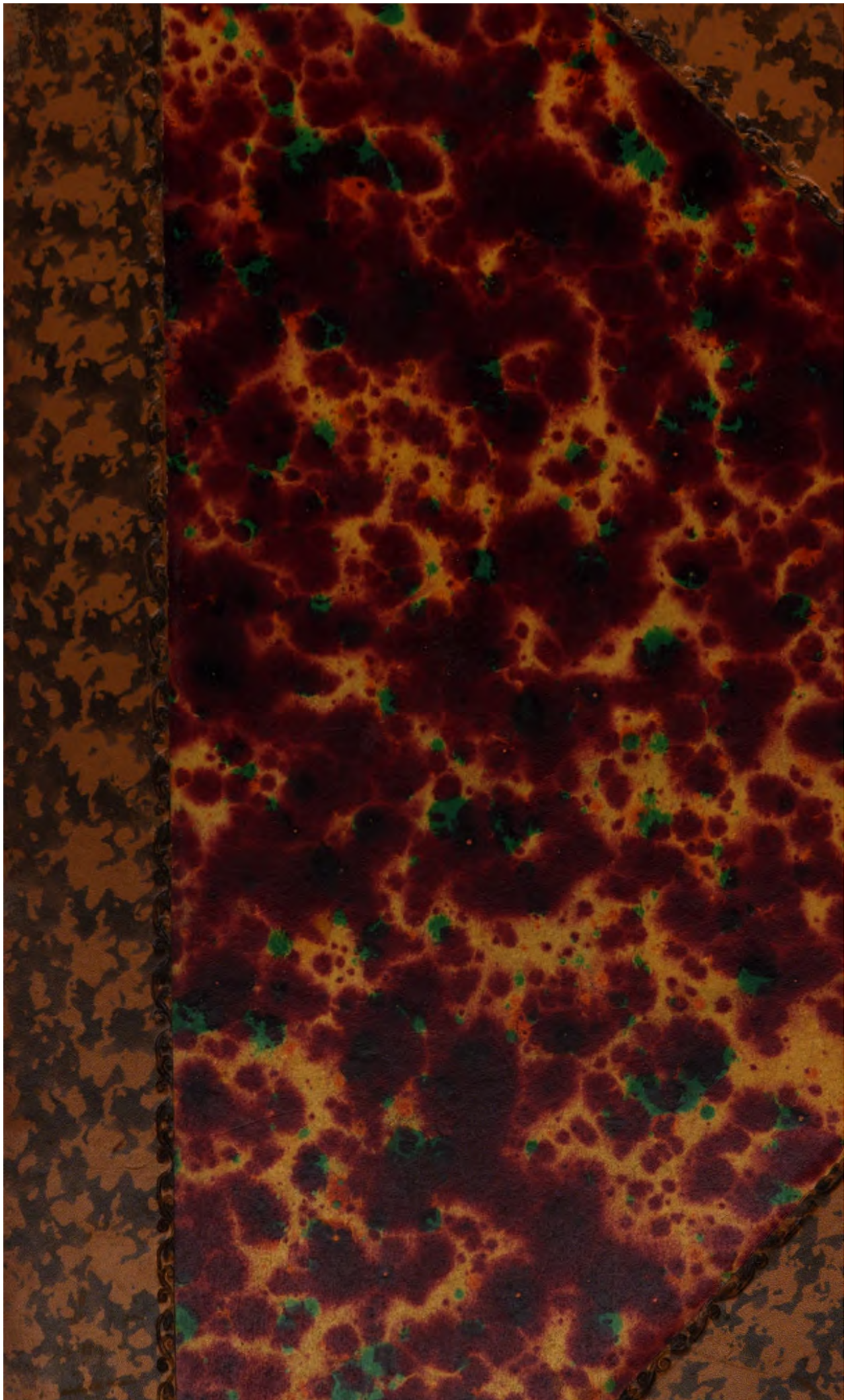
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

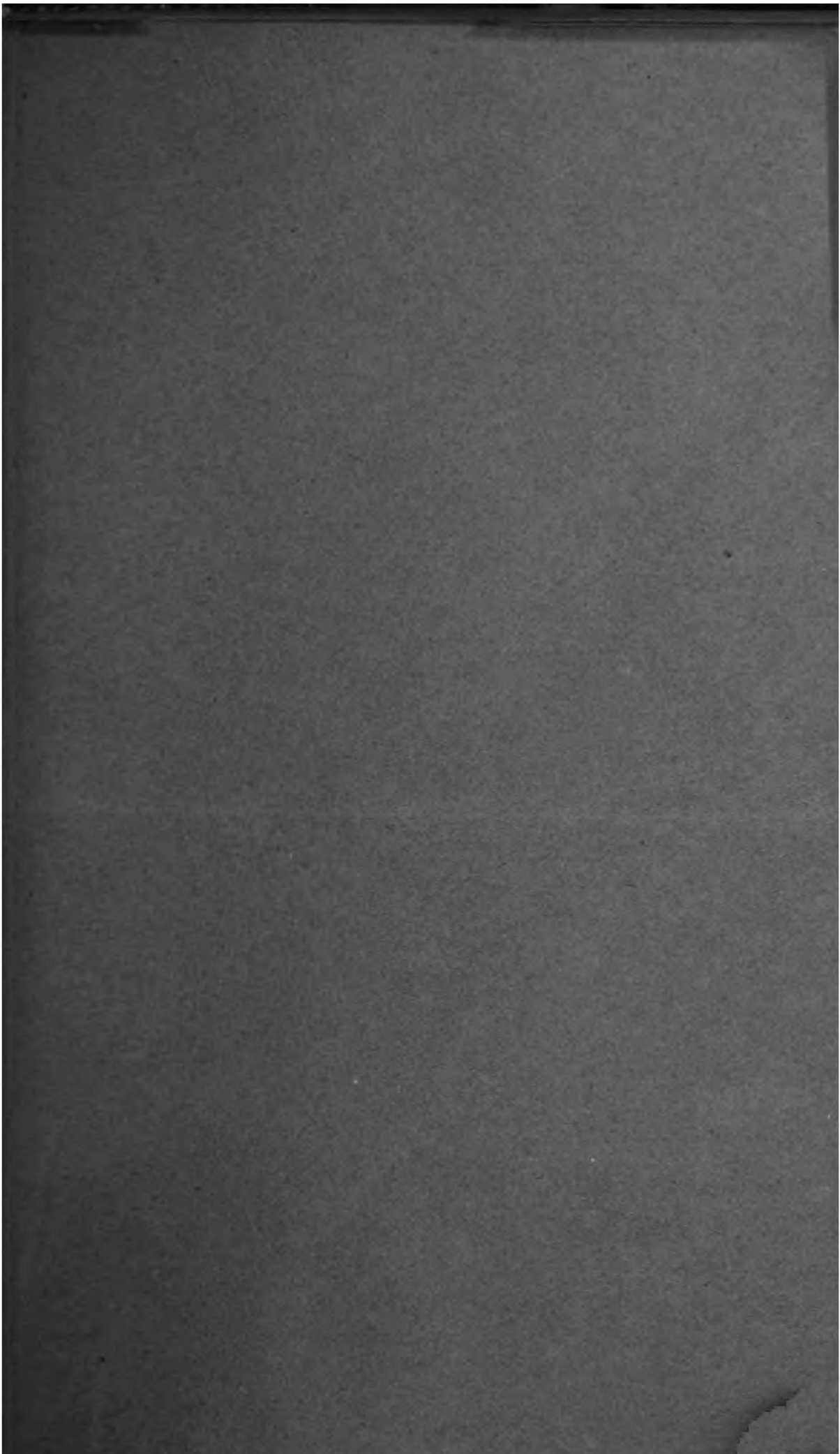


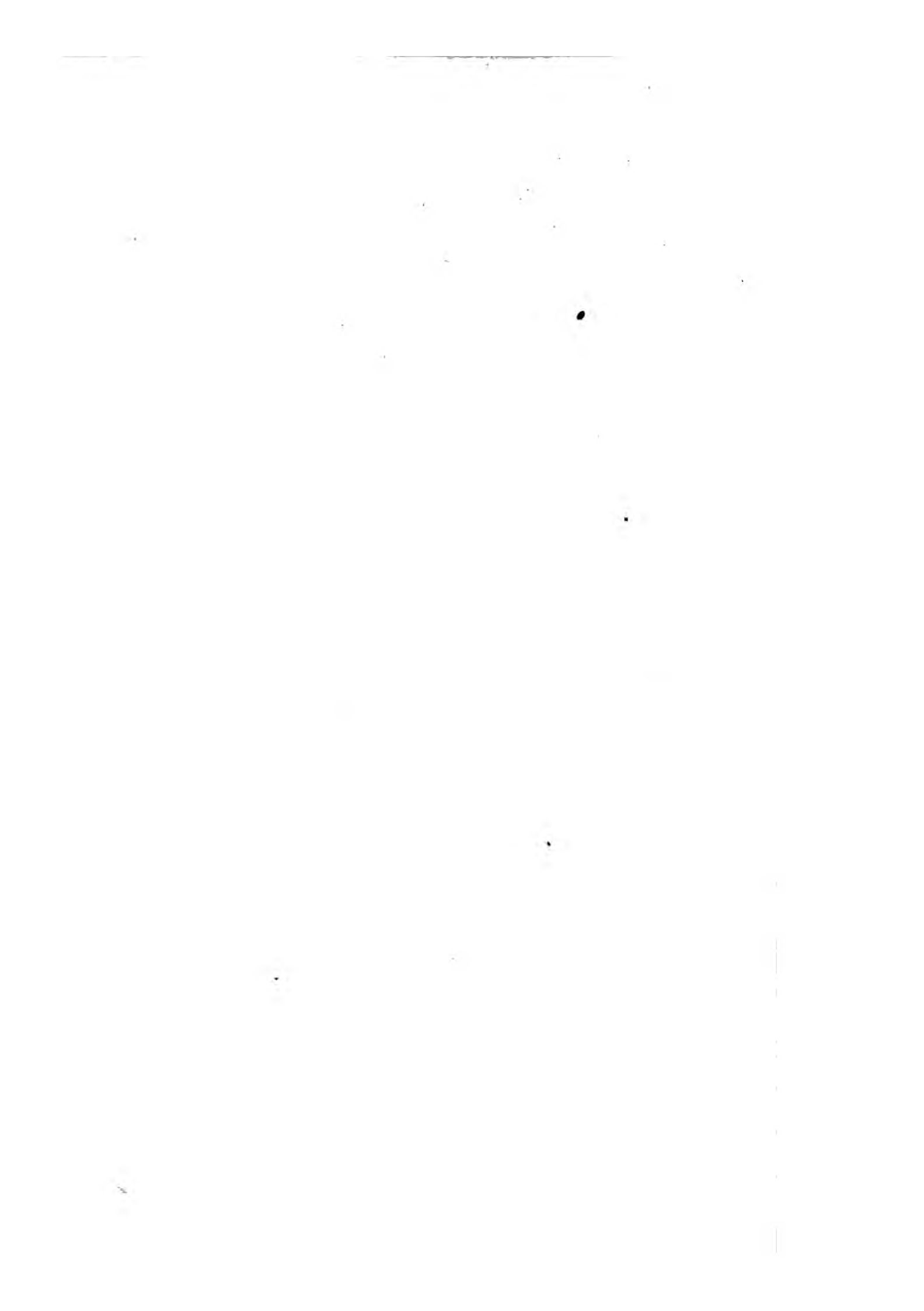
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

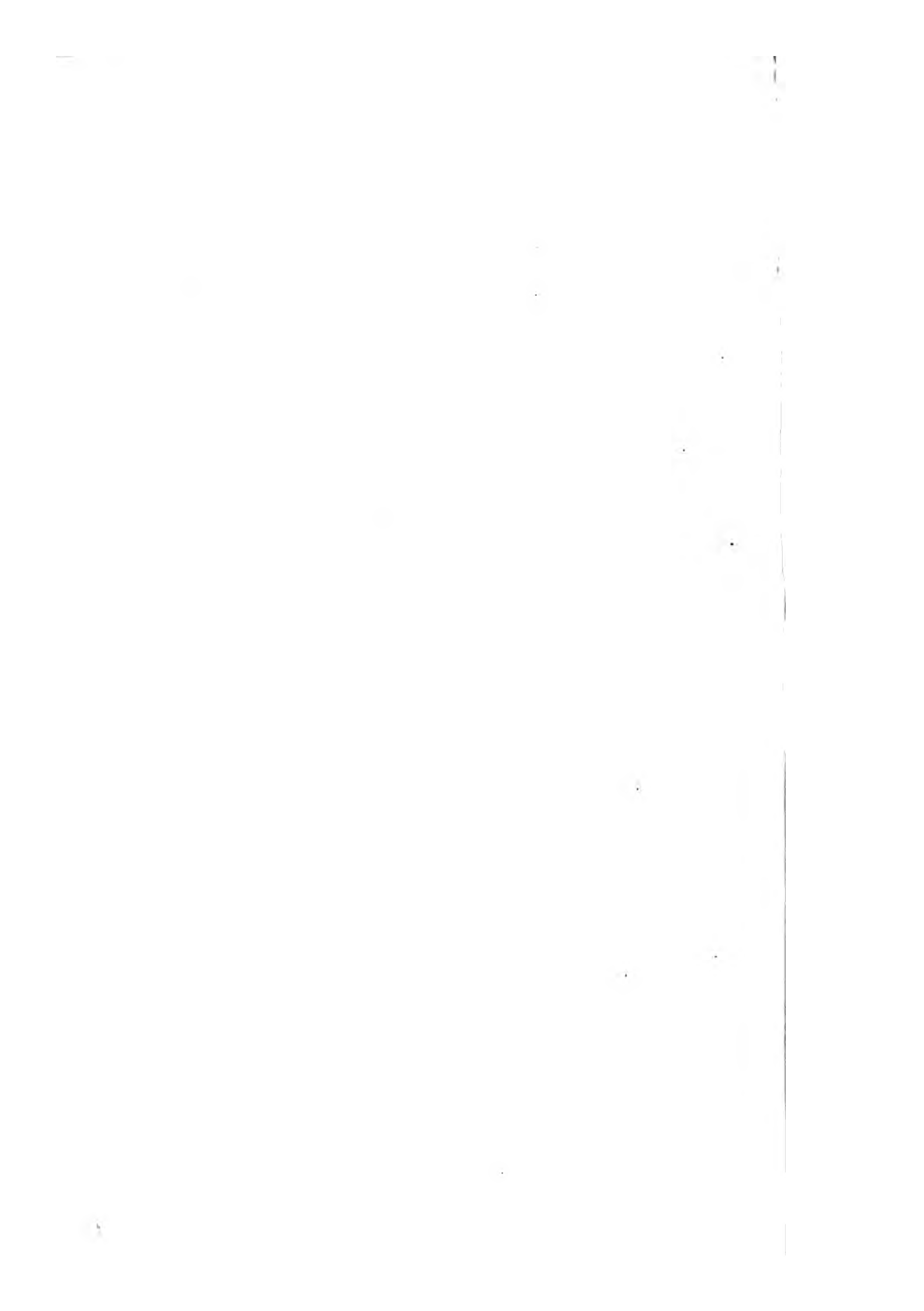


107. b. 18









Dehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Trettende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: L. H. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

Erhlt hos J. S. Schulz.

Oehlenschlägers
Syngespil, Lystspil og Skuespil,
samt
Forspil, Prologer og Epiloger.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Første Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

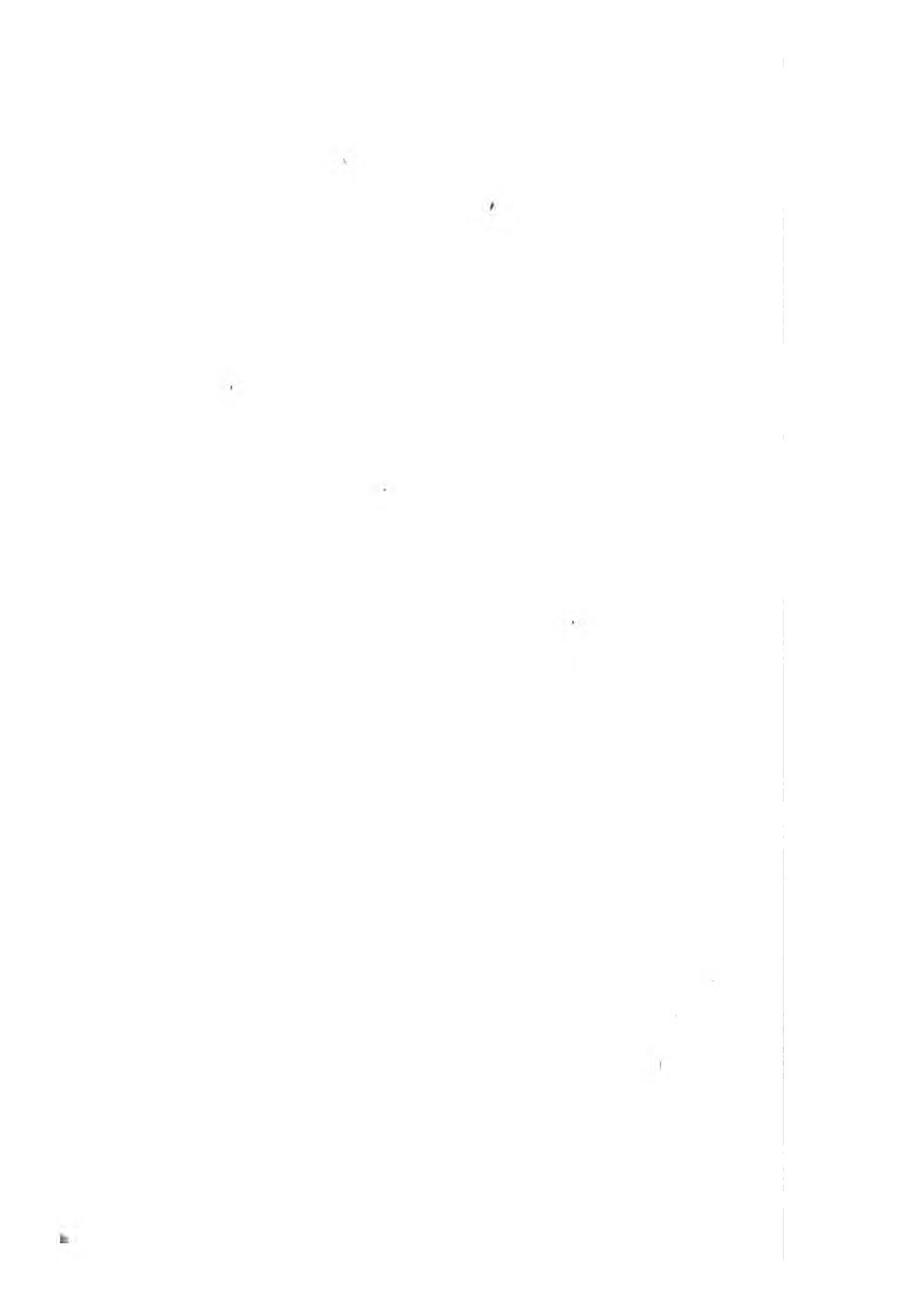
Hovedcommissiønsat: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

Erst des J. S. Schulz.

Indhold.

	Side.
Freias Alter	1.
Faruf	113.
Canarifuglen	201.
Urlighed varer længst	277.



Dramatiske Digte.

Syngespil, Lystspil og Skuespil,

samt

Forspil, Prologer og Epiloger.

Første Deel.

Freias Alter.

Et Syngespil.

Personerne.

Oberst Hielm.

Claufine, hans Datter.

Beate, hendes Kammerpige.

Herr von Bilbo, en gammel Adelsmand.

Guiljelmo, Improvisator og Guitarspiller.

Skoleholderen.

Jacob, en Bondekarl.

En Gartner.

Henrik, }
Lars, og } Tienere hos Bilbo.
to andre }

Caspar, Oberstens Diener.

Chor af Skolebørn og Bønderfolk.

Første Act.

En Lund,

i Midten et stort firkantet Alter af mosbegrøede Kampestenene.

Guiljelmo

kommer ind med Tornister paa Ryggen, og Guitarre i Haanden.

Her er køligt og godt; her kan jeg hvile mig lidt. En deilig Bøgelund! Den nordiske Genius hvisler i Bladene, og fortæller gamle Eventyr. Hvad seer jeg? Et ærverdigt Offersted! Har Skiebnen samlet saa mange kiære Ting paa eet Sted, for at faae mig til at glemme Italien? Jeg vil sætte mig lidt paa denne gamle Steen. — Hvor sødt den grønne Hvælving slutter sig her omkring, hvor fortrolig! Ret et Alter for Kiærligheden. Tager sin Tornister af, og sætter den ved sin Fod. Hvad er det, som rangler? Min Meisel, et Minde om min Billedhugger=Duelighed. Ja, var det ikke lykkedes Hyperboræeren bedre, at blive Improvisator, end Billedhugger, saa havde jeg kun slet været i Italien. Tager Meiselen frem, og betragter den. Kan jeg imidlertid ikke blive Billedhugger, saa kan jeg blive Steenhugger; det er dog altid Noget, og føder sin Mand bedre. Freia! jeg vil udhugge dit Navn i denne gamle Steen,

som sikkert skylder din Guddom sin Tilværelse, og naar jeg har gjort det, saa vil jeg bortkaste min Meisel.

Synger og hugger.

I Kierligheds Lund
 Hugger jeg her, o du Elsktes Gudinde!
 I trofaste Grund
 Dit hellige Navn; det skal Blomster omvinde.
 Guldblokkede Freia, salig og skøn!
 Her hilser dig atter din Søn.

En grusom Mø
 Saared hans Hierte,
 Foragted hans kiærlige Smerte;
 Da stormed han vild over Hav, over Sø,
 For at glemme sin Mø,
 Eller døe.

Af, Guitarren stemmes, og bliver forstemt;
 Men Pigen, man elsker, blier aldrig glemt.
 Ei Europas Riger,
 Selv ei Italiens blussende Piger
 Bragte den Længsel til at døe,
 Der var tændt af en nordisk smægtende Mø.

O, Elskovs Gudinde!
 Beskyt din Søn, lad ham atter finde
 Sit Hiertes Veninde.
 Bøi hendes Barm til Elskovs Lyst,
 Bøi hendes Dre til Guitarrens Tone;
 Da skal han her med sin Mø ved sit Bryst
 Dit Alter med Roser bekrone.

Der staaer det. F.R.E.I.A. Nu lidt Jord i Udhugningen, at det kan see brav gammelt ud. — Dette Muld, mine gode Bogstaver! skal sætte eder en atten, nitten hundrede Aar tilbage i Tiden. See saa! hvor ærværdigt det ikke staaer der. Og nu Meiselen bort! Kaster den. Dette Navn var dit skønneste Bærf, og det er en herlig Ting, naar en Kunstner forstaaer den Kunst, at holde op i Tide.

Beate kommer med en stor Papirsæske under Armen.

Guilielmo.

Hvad er det? En Pige, en smuk Pige!

Beate.

Hvilken underlig Fyr er ikke det! Hvor besynderlig han seer ud!

Guilielmo.

God Middag, mit smukke Barn!

Beate.

Tienerinde! Vil gaae.

Guilielmo.

Na, tillad, at jeg opholder Dem et Dieblif! Da jeg nylig er kommen i Erfarenhed om, at dette er Kiærlighedens Lund, og da jeg seer Dem gaae her igiennem saa ganske huusvant, saa risikerer jeg Intet ved at antage Dem for hendes Sendebud, hendes lille Nymphe.

Beate lidt stødt.

De tager Feil, min Herre! jeg er ingen Nymphe.

Guilielmo.

Freia selv altsaa? Desbedre. Hil være dig, skønne Freia! Vil omfavne hende.

Beate.

Jeg er heller ikke Freia. Visker sig løs.

Guilielmo.

Heller ikke Freia? Ih, men hvem er du da? Ah, nu

kommer jeg paa Spor. Disse sorte Haar og brune Dine vidne heller ikke om nogen nordisk Guddom. Uden Tvivl er du Venus selv, eller en Charite, eller Najade, som har forvildet sig i disse nordlige Enemærker.

Beate.

Forvildet mig? Nei, jeg har saamænd slet ikke forvildet mig. Denne Skov tilhører Herr Oberst Hielm, min Frøfens Fader, og jeg kommer fra næste Kiøbsted med Stads, som han vil forære hende paa hendes Fødselsdag i Morgen.

Guilielmo.

Jh, det træffer sig jo excellent; det er jo der, jeg skal op og spille og synge.

Beate neier.

Guitarspilleren Herr Guilielmo altsaa!

Guilielmo.

Der tre Aar har opholdt sig i Italien, for at lære at spille og synge for smukke Piger, og som til den Ende nu drager hele det musicalske Siælland igiennem, for at enflammere det ved sit Talent.

Beate.

Enflammere Siælland? Gud bevares!

Guilielmo.

Nu, nu! jeg mener det ikke saa slemt, du lille Eucharis hos den mig endnu ubekiendte Calypso!

Beate.

Min Herre! jeg forstaaer ikke Italiensk.

Guilielmo.

Mit Barn! du forstaaer et Sprog, som man har lagt sig efter allevegne, og meest i Italien.

Beate:

Er det Kragemaalet?

Guilielmo.

Ja, mit Barn! Kragemaalet med Dinene.

Beate.

Nu maa jeg rigtig gaae.

Guilielmo.

Vi dog, og viis først en stakkels forvildet Italiener paa rette Bei! Gaaer jeg den Bei op til Baron Rosenfjolds?

Beate.

Skal De derop og synge?

Guilielmo.

Nei, jeg skal op og spise til Middag hos ham, fordi jeg gjorde hans Bekjendtskab sidst ved at synge lidt for hans smukke Kone.

Beate.

For hans smukke Kone?

Guilielmo.

Ja. Jeg synger aldrig uden for smukke Folk, og saa maa det endda være Fruentimmer til. Et Par Rynker og et gustent Ansigt faaer mig strax til at hyle som en Borthund. Det er en Naturfeil, jeg har, kære Barn!

Beate.

Jeg har ikke længer Tid at vie. Vil De følge mig hen til Bassen, saa skal jeg vise Dem, hvad Bei De i Morgen gaaer til Oberstens.

Guilielmo.

Jeg følger dig lige hjem.

Beate.

Nei, kun til Bassen.

Guilielmo.

Nu vel da! Men førend vi kommer ud af denne svale Gensomhed — kære Pige! du har et Par Rosen-

læber, som besidder en forfærdelig Attractionskraft. Hvad hedder du?

Beate.

Beate.

Guilielmo.

Beate! et meget lykkeligt Navn!

Smukke Beate! et Kys mig giv.

Beate.

Hvor kan De dog slikt begiere!

Guilielmo favner hende.

O, hvor du har et smekfert Liv!

Beate.

Herr Spillemand! lad mig være.

Guilielmo.

Hvilken Arm!

Beate.

Gaa Deres Bei!

Guilielmo.

Hvilken Barm!

Beate.

Slip! siger jeg.

Guilielmo kysser hende.

Herligt smager i Elskovs Lund

Et Kys paa en blussende Rosenmund.

Beate tørrer Munden.

Hæsligt smager paa Alfarvei

Et Kys, som kun tages, men gives ei.

Guilielmo.

O, det vilde ikke smagt halv saa sødt, om du havde givet mig det ganske frivillig. See saa, nu gaaer vi da, og i Aften kommer jeg og synger en smuk Serenade uden for dine Vinduer.

Beate.

Det skal De smukt lade være. Det er ikke Brug her til Lands.

Guilielmo.

Hvad der ikke er, kan blive. Det er Brug i Italien, og i Musikken maae I Sicillandsfarere smukt lade eder sige af os Italianere.

De gaae.

Skoleholderen kommer med en flok Skolebørn, og med et Birkerlis i Haanden.

Skoleholderen.

Forstyrrer mig ikke i mine Betragtninger ved eders Sniksnak, forstyrrer eder ikke selv, Børn! Værer eder ad jom gamle Folk, der have staaet til Confirmation, og ryster Børnene ud af Ærmerne. Choret, som har mig til Forfatter, og som skylder den naadige Frokens Geburtsdags Celebration sin Tilværelse, er endnu ikke rigtig indstuderet. I have Gehørets Mangel, og røber ikke de musicaliske Indsigters Forraad. Imidlertid skal det dog nok gaae, haaber jeg; thi den gode Billie er dog i alle skionne Kunst det Fornemste. — Men hvad seer jeg! Her er jo en Plads i Lunden, hvis Bequemmelighed er endnu større til Festens Holdelse, end den, vi nylig vare paa. Besynderligt! remarcabelt! Her har jeg aldrig været før i dette Liv. Hvad seer jeg? En Steen, en stor Steen med et Navn paa. Sætter Brillen paa Næsen, og læser snøvlede: F.R.E.I.A. Heureka, Børn! Ved I hvad, Børn? dette er et gammelt Alter, som jeg har opdaget. I seer selv allesammen, at jeg har opdaget det.

Børnene raabe:

Ja, det see vi allesammen.

. Skoleholderen.

Derved vil Hofernes Grønhed opnaaes hos den naadige Herre. Han er en stor Ven af gamle antiquitetiske Oldsager, og søger næsten altid forgieves. — Folder nu eders Hænder smukt, Børn! saa skal eders Kundskabers Formerelse udvides ved Forkyndelsen om denne Steen og dens Hensigt. Børnene folde Hænderne. Seer I nu vel, Børnlille! I gamle Dage — hm — i Christian den Siettes Tid — hm — og før, Børn! før! — før den oldenborgiske Stammes Tid — var her — i Norden — efter den Tids brugelig Maade — og Overtro — en Gudinde, som — hm — ja — he — det sommer sig nok ikke, at jeg siger eder det, Børn! thi I er Børn, Børn! og — æ — med Børn maa man ikke tale om saadanne Ting..... Altsaa, Børn! — hm — vil vi bie, til I blive store, Børn! Forstaaer I mig, Børn?

Børnene i Munden paa hinanden.

Jo.....o!

Skoleholderen.

Nu, saa veed I da min Mening, Børn! Og paa den Maade kom vi ud af det. Saa vil vi da nu gaae videre, Børn! — Men jeg faaer et Indfald. Inden vi gaae videre, saa lader os engang først probere, hvorledes Geburtsdagscarmenet klinger her. Begynder, Børn! saa over I eder ogsaa med det samme. Jeg skal føre eder an.

Børnene synge, Skoleholderen fører dem an, og slaaer Tact med Riset.

Den Naadige,
Den Graadige
Paa hele Sognets Hyldest
Med Flittighed

Dg Bittighed
Gjør hver en Fordring fyldest.

Hun takker saa,
Dg snakker saa
Med hver en Mand paa Gaden;
O, gid i Aar
Alt Godt hun faaer
Af Drikken og af Maden!

Hun smidsker ei,
Dg hvisker ei,
Men glæder sine Gæster.
Hun er os kjær.
Det ønskes her
Af Byens Skolemester.

Skoleholderen.

Bravum, Børn! Bisen tager sig godt ud i det Grønne. Barestens J kunde holde Tact. Dg saa er der ogsaa Nogle iblandt eder, som er saa ufornuftig og synger: „Af Byens Skoleholder“. J maae synge: „Af Byens Skolemester“, Børn! ellers rimer det sig jo ikke paa „Men glæder sine Gæster“, Børn! Har J ikke mere Dre for Profadien i Poesien? Naa, nu kan J da gaae biem for i Dag; men lives ikke paa Veien!

De gaae.

En Bondestue.

Herr von Bilbo

i gammeltdags Dragt med Allongeparnt.

Det er ingen Under. Jeg bander ellers aldrig, men

det er, Fanden bygge Reder i min syndige Siæl! ingen Under. Hvor man dog kan være dum, enfoldig, et Bæst, om jeg maa tale saa grovt. Piger er Piger, og ungerske Støvler er ungerske Støvler. Kiærlighed er Kiærlighed, og Parykker à la Caracalla og à la Brutus staaer ligefrem over Allongeparykker, ligesaa høit som Borgemesterne i Rom stode over Borgemesterne i Raadstuen. Jeg har aldrig vidst, hvori det egentlig stak. Jeg er en rig Mand, jeg er en moralsk rigtig Mand, jeg er en Adelsmand, jeg er en Mand i mine bedste Aar. Men som sagt: Støvler er Støvler, og Drenhaar er Drenhaar. Kort Best, lange Buxer! Nu omstunder har Cavaliererne i Venene, hvad de før havde i Brystet; man maa have Hjertet i Buxerne, naar man nu vil være Damerne tilpas. Hei, Henrik! Henrik! Kan den Karl ikke høre? Mig synes, jeg brøler høit nok. Henrik! Det er for Gud tungt for en gammel Cavaleer, at have en Domestique, som er døv paa Hørelsen. Henrik da!

Henrik kommer ind med en Blyt Klæder.

Bilbo.

Jeg trækker dig Femtedelen af din Løn, Ujel! for den defecte Sands. Lad mig see, 5 i 30, det kan jeg ikke, saa laaner jeg een, som er 10. Hm — det er forbandet med Regnekunsten, at man altid skal huske, hvad man har in mente. Hvad har du der?

Henrik.

Klæder, Herre! som nylig er kommen fra Skrædderen.

Bilbo.

Fra Skrædderen?

Henrik.

Jeg lod ham ingen No have, Herre! førend han skyndte sig.

Bilbo.

Henrik! du er dog en Fandens Karl, en Dævels Karl, ret hvad man saadan kalder en Allerhelvedes Karl i god Bemærkelse, Henrik! Er de der alt? Og det har du saadan faaet Skrædderen til at skynde sig med, det langsomste af alle Insecter paa Guds brolagte Jord? Henrik! du er min Ven, min Alderdoms Støttestav. Seer du, nu er jeg god igien, Henrik!

Henrik.

Herren er lidt opfarende, men for Resten den bedste Mand, Siæl kan ligge i. Herren er en Engel i Dævelsfikkelse, om jeg ellers maa betiene mig af denne noget dristige Metaphor.

Bilbo.

Matador, vil du sige, Matador. Havde du lært Noget, som du har Hoved til! Var du ikke saa gammel, som du er, saa skulde jeg sende dig til Pistolotjis Institut i Snebbendal, sær da du ikke godt kan høre, Henrik!

Henrik.

Det maatte da være paa et af de Steder, hvor man ingen Brygl faaer, men bliver straffet med Fornuftgrunde. — Men skal vi nu ikke klæde Herren paa?

Bilbo.

Jo, min Ven!

Henrik.

Her er Alting. Buxer har jeg ingen nye bestilt af, thi mig syntes, Herrens gamle vare vide nok.

Bilbo.

Belgiort! Du est en Dannemand, Henrik! du est en Dannemand.

Henrik.

Nu først Stovlerne paa!

Bilbo.

Gierne, Henrik! gierne.

Henrik.

Na, hvor nu Herren strax fik Lægge!

Bilbo.

Det næste Par Støvler maa du lade Skomageren sætte nogle forlorne Smalbeen i, thi du veed, at jeg er noget tyk af Naturen over Anflerne.

Henrik.

Skal ikke manquere. — Manchetskiorten er ogsaa god nok. Nu Parykken!

Bilbo.

Ja, det er Hovedsagen. Er den à la Caracalla eller à la Brutus?

Henrik.

A la Brutus, Herre!

Bilbo.

Godt! jeg har aldrig kunnet lide Caracalla, siden han gjorde mig det Oprør mod Cæssene paa Capitulatum i Rom.

Henrik.

Ja, det maa have svedet forbandet til Mortens- og Mikkelsaften. Var ellers ikke hans Døbenavn Catilina, Herre?

Bilbo.

Nok muligt. At han ikke fik sit Forsæt udført, derfor maae vi da takke den Guds Mand Cicero.

Henrik.

Herren vil nok sige Kikero.

Bilbo.

Nei, jeg vil sige Cicero, Henrik! med Tilnavn de Officiis. Hielp mig nu Parykken paa!

Henrik hjælper ham.

Saadan er det at have havt en god Opdragelse. Hvad man i Ungdommen nemmer, man ei i Alderdommen glemmer. Jeg Staffel fik ei engang Tid til at løbe Latinskolen heelt igiennem.

Bilbo.

Hvordan klæder Parykken mig, Henrik?

Henrik.

Uimabelt! Herren seer saa brutal ud, som om han strax vilde hen og stikke Cæsar ihjel.

Bilbo.

Nu, det er mig hiertelig fiært.

Nu jeg haaber, at den Skønne
 Dog engang vil stryge Seil.
 Disse Klæder er saa kionne,
 At det aldrig kan slaae feil.
 Hendes pene Tomsrunyffer
 Nu vil komme smukt tilkort;
 Ved at see den Slags Parykker
 Flygter hver en Nykke bort.
 Naar det Ydre man behøvler,
 Stiger Venus venligt ned.
 Støvlerne, som sagt, er Støvler,
 Kiærlighed er Kiærlighed.

Henrik.

Jeg veed ikke, hvem Herren ligner meest, enten den atticanske Bapol, eller den vedicæiske Menus.

Bilbo.

Den atticanske Bapol? Ham husker jeg ikke længer, hvad det var for en Karl.

Henrik.

Han kaldtes ogsaa Bapol fra Bellevue, og var saa smuk, at der kom to Slinger op af Havet og kvalte ham af Misundelse.

Bilbo.

Du har Ret, Bellevue ligger tæt ved Havet. Du est en Dannemand, Henrik! Det er mig kiært, at have en Tiener, som dog intet reent Kiødhoved er. Farvel! nu iler jeg paa Kiærlighedens Binger; jeg tager Lars med mig. Farvel! Gaaer.

Henrik.

Lars er en undersætsig Karl, han maa ikke være god at føre tilveirs paa Kiærlighedens Binger. — Na, nu skulde vi da til at revidere de gamle Klæder med hvad derudi befindes, thi dem tænker han da ikke mere paa. Rager i Lommerne. Fire Rigsdaler og nogle Smaapenge? Hm! Krummer er Brød. Mange Bække smaae gjør en stor Na. Min Herre huster ikke godt, hvad han har in mente, derfor laaner han tidt een af mig, som er ti. Du est en Dannemand, Henrik! du est en Dannemand.

Putter Pengene i Lommen, og gaaer.

Børelse hos Oberstens.

Obersten. Clausine kommer ind.

Obersten.

Ei, mit Barn! min egen Clausine! der har du faaet dig en smuk Krands af Violer. Den klæder dig wahrhaftig godt om dine brune Lokker.

Clausine.

Jeg fik den ude i Haven af en Gartnerpige.

Obersten.

Nu, er Haven ikke ret kommen i Orden? Er den ikke bleven ret net?

Clausine.

Overmaade net, fiære Fader!

Obersten.

Alt dette har jeg ladet gjøre, for at den kan see en smule maneerlig ud paa din Geburtsdag i Morgen.

Clausine.

Fader er saa god.

Obersten venlig.

Hør, Clausine! vær du nu ogsaa god. Ikke sandt, du tager Bilbo, du gifter dig med ham for min Skyld, du gjør mig den Gefall? ikke sandt?

Clausine.

Men hvor kan dog nu min gode Fader tale videre om den Ting? Have vi ikke vidtløftig nok afhandlet den hele Sag, og har De ikke givet mig Ret?

Obersten.

Jo, mit Barn! fuldkommen Ret. Du handler efter Grunde, du er consequent. Og det kan jeg lide. Der er ingen Ting i Verden, som jeg har mere Agtelse for, end Character og Fasthed. Men — jeg tænkte kun saa — om du maaskee ikke skulde have faaet andre Tanker siden i Gaar. God gammel Ben — lidt gammeldags — rørig Mand — stærk af sin Alder — Eh bien! du vil ikke, du handler consequent. Men jeg vilde kun gjøre dig opmærksom paa, at man finder ikke slige Mænd paa Gaden, Clausine! de vøjer ikke paa Træer.

Clausine.

Paa Træer vøje de rigtig nok ikke, men paa Gaden kunde man dog vel finde dem, om man søgte lidt. Jeg

beder, fiære Fader! tal ikke mere derom. Herr von Bilbo er gammel og sær, jeg er ung og munter, og lige Børn lege bedst.

Obersten.

Bravo, Barn! du taler som en Cicero. Kong Salomons Ordsprog er ikke klogere, end det, du der sagde. Lad den gamle Nar løbe! Det skader ham ikke. Hvad vilde min Søn paa den Galei? Jeg admirerer din Absigt. Men — jeg tænkte kun saa — brav Mand — gammel Ven! — Man vilde gjerne gjøre Alle det tilpas. — Det kommer altsammen an paa dig. Det er dig, som skal have ham, og ikke mig. Var det mig, jeg siger dig det reent ud, Clausine! jeg tog ham med Kysshaand.

Clausine.

Men da det nu er mig —

Obersten.

Saa taer jeg ham ikke. Ikke meer om den Ting! Han kommer ellers herhen i Eftermiddag. Han er her snart, maastee strax. Jeg vil gaae bort, thi jeg skammer mig som en Hund over at jeg skal sige ham Nei. Jeg lader eder være alene. Du gjør, hvad du vil. Punctum!

Clausine.

Vel, min Fader!

Obersten gaaer, men kommer igjen.

Du gjør, hvad du vil.

Clausine.

Ja, min Fader!

Obersten venligt overtalende.

Og hvad jeg vil?

Clausine.

Efter hvad der er talet, stemme vi jo overeens.

Obersten hurtig.

Du tager ham altsaa —

Clausine falder bestemt ind.

Ikke.

Obersten langsom.

Du tager ham altsaa ikke! Rigtig, saadan var det, saadan bør det være. Conseqvent! conseqvent! Affides, i det han gaaer. Naar hun seer ham selv, saa bliver hun nok bevæget. Godt Hierte, men lidt egensindig, paastaende. Hun tager ham nok, tænker jeg. Gaaer.

Clausine.

Naar Hiertet høit for en Ungling slaaer
Med funklende Dine og sortbrune Haar,
Da er der kun lidet tilovers for den,
Som gammel og graa
Kan neppe gaae,
Om end han var Faderens kæreste Ven.
Ak, skal jeg da evig sukke,
Ewig kun græde og flage?
Kan du dit Dre tillukke?
Kommer du aldrig tilbage?
O, hvis med dig mig Skiebnen foreente,
Hadde jeg, Wilhelm! dig i min Favn —

Bilbo,

som er kommen ind og har hørt de to sidste Linier, skælver af Glæde,
sniger sig bag paa hende, og omfavner hende.
Her er jeg. Var det ei mig, du meente?

Clausine forvirret, i det hun gjør sig løs.

Nei....

Bilbo.

Og Wilhelm er dog mit Navn.

Clausine.

Herr Bilbo! Min Gud!
 Hvordan seer De ud?

Bilbo.

See, hvad Rærlighed formaaer:
 Nye Klæder, nye Haar!
 Solen smelter Biergets Snee,
 Blomsten er igien at see.
 Søde Clausine! vær nu mild.
 Elskov gjør Jis til Jld,
 Elskov gjør Ung af Gammel.

Clausine.

Elskov gjør Elskov vammel.

Bilbo.

Haabets Blomst af Elskov voxer.

Clausine.

Dg paa hver en alfar Bei.

Bilbo.

Kom dog ei med Paradoxyer!

Clausine.

Kom med Elskov heller ei!

Bilbo.

Lad min brændende Bøn Dem røre,
 Rynk dog ikke de skionne Bryn!

Clausine.

Hav Medlidenhed med mit Dre,
 Hav Medlidenhed med mit Syn!

Affides.

Jeg seer nok, at jeg paa ingen anden Maade stiller mig ved den gamle Nar, end ved at sætte i Værk, hvad jeg har besluttet.

Bilbo.

Tænk paa mine tre Herregaarde, kæreſte Sinemoer! paa mine gode Egenſkaber, og min Paryſ à la Brutus, paa at jeg ſom en tro Hyrde har opholdt mig fiorten Dage her ude paa Landet, for at have Dem i Nærheden, for Commoditetens Skyld. Jeg bander ellers aldrig, ſær om Hverdagen, men Fanden rafle Offen eller Ueffen med mig om en Flaſke ſydende Beg, om jeg ikke er ſaa forliebt —

Claufine undſeelig.

Herr von Bilbo! ſiden De da trænger ind paa mig med ſaa megen ungdommelig Heflighed, ſaa nødes jeg til at gjøre Dem en Tilſtaaelfe.

Bilbo.

Ret ſaa, kæreſte Clauſine! ret ſaa.

Clauſine.

Men da min Undſeelfe —

Bilbo.

Na hvad! lad Undſeelfen ryge ad Helvede til. Det er en Fordom, en Levning af den barbariſke Middelalder.

Clauſine.

De ønſter en endelig Erklæring, Herr von Bilbo! og jeg har længe været betænkt paa at give Dem den; men da Læben negter mig ſin Tienefte, ſaa maa et Tegnet erſtatte, hvad Ordet ikke formaaer.

Bilbo affides.

Hun vil give mig et Tegnet? Det er et godt Tegnet. Soit. Kom med Tegnet, Barn! kom med Tegnet.

Clauſine.

De erindrer, at vi en Aften i ſmukt Maaneſkin gik igiennem Skoven ſammen.

Bilbo.

Af ja! Det var en deilig Aften. Dengang var jeg endnu gammeldags klædt. Maanen blandte sit hvide Skin med Pudderet paa min Baryk, og straaede saa sværmerisk ned giennem de tykke Løv paa mine velbørstede Solv-Skofpænder.

Clausine.

Vi kom til en Plads i Skoven, hvor der laae nogle store Kampestenene oven paa hinanden.

Bilbo.

Der sank jeg paa mine Knæe, og gjorde Dem en formelig Kiærlighedserklæring.

Clausine.

Men blev forhindret midt i Talen —

Bilbo.

Da mine sorte Gmses Buger i det samme brast for Knæerne, saa at Uldstrømpen foer ud, som den blege Maane giennem Skyens Rift paa Himlen. O, jeg erindrer det altsammen!

Clausine.

Nu vel, Herr von Bilbo! Bed dette gamle Alter, som De selv kaldte Kiærlighedens, er der en stor tyk Bust. Dersom De vil umage Dem derhen, saa vil De bag denne Bust finde en Gave, som vil sige Dem mit Hiertes endelige Mening. Min barbariske Undseelse tillader mig, som sagt, ikke at sige Dem den selv. Lev vel saa længe, kiære Herr von Bilbo! Reier, og gaaer.

Bilbo fuld af Glæde.

Søde Clausine! først et Ord. — Hun er alt fløiten. Begeistret. Hun forsvandt, som Jægerens Hund, paa Maanens Horn, i Nattens Blæst — som Klopstoek siger i sin Dschade. Lyksalige Bilbo! hvad kan det være? Et bræn-

dende Hierte! Et Par Duer, som nebbes! En Bergis̄mein-
nicht! Bore Navne i Dræk — i Træk, vilde jeg sīge. Amor
ridende skrævs̄ over en Lønde — nei, det er sandt, det er
Bacchus, Gud for Viinhandelen. Jeg iler, trods min
Podagra, trods mit Sting i Siden, trods mine Viigtorne.
Kiærlighed overvinder Alt, den udretter Alt. Den har
gjort Markerne flade og Steilerne bakkede, hvad vilde jeg
sīge, Bakkerne steilede. Den brøler giennem Rattergalens
Stemme, og piber igiennem Ufrudtet paa Marken. Jeg
iler efter Tegnet, jeg iler. Gaaer.

Obersten. En Tiener.

De komme hurtig ind ad den anden Dør.

Obersten.

Saae den fremmede Gartner mig?

Tieneren.

Nei, Herr Oberst!

Obersten.

Du lader dem ogsaa altid rende lige ind; kan du
ikke paaſe paa? Havde han seet mig, saa havde han ikke
sluppet mig, før jeg havde taget ham i Tieneste; det er
jeg vis paa. Lad ham gaae, sīg, jeg er ikke hiemme.
Jeg har arvet nogle Penge, det er sandt; men Rigdom
kan saa Ende, og om det saa var den hovedrige Mand
Atapaliba, saa kunde han dog ikke fylde Salen med Guld,
skiondt det giældte hans Liv.

Tieneren.

Han bad mig flye Obersten sit Skudsmaal.

Obersten.

Naar jeg ingen Gartner bruger, saa bruger jeg heller
ikke hans Skudsmaal. Kan du ikke begribe det, Karl?
Tieneren vil gaae. Hvor skal du hen?

Tieneren.

Jeg vilde bringe ham det tilbage.

Obersten.

Vi lidt! Jeg kan dog sagtens liffe deri, for Løiers Skyld. Fly mig det! Læser. Hm! gode Skudsmaal. Tilfreds. Et Genie! gjør nye Anlæg. Der Teufel! I en anden Tone. Hm! Projectmager! Nar! tydst Bindbeutel! Lad ham rende! Tieneren vil gaae. Hei, Caspar! du er ogsaa saa forbandet gesvindt. Lad ham komme ind! See paa ham kan jeg dog uden Penge. Tieneren gaaer. Nei, nei, nei, Caspar!

Tieneren.

Herre!

Obersten.

Lad ham komme ind, Caspar! Tieneren gaaer. Er dog curios for at see den Karl.

Gartneren

kommer ind med en stor Havesax under Armen, og gjør mange Complimenter.

Unterthänigster Diener, min Herr Obrist!

Obersten.

Serviteur! Han søger Tjeneste hos mig?

Gartneren.

Getroffen, gnädiger Herr! getroffen.

Obersten.

Hvad duer han egentlig til?

Gartneren.

Til Alting, Herr Obrist!

Af min Skudsmaal De kiender mich schon.
Gartner bin ich von Profession,
Hækker jeg planter i krumme Gange,
Graber Canalen ut som en Schlange,

Krandsjer den rundt mit Blümelein;
 Lächeln so lieblich in Sonnenschein.
 Grinder kan jeg til Byen gaae,
 Tiden med Indfald Dem forschlaae;
 Um zu stellen den Hunger und Durst
 Spiller jeg Dem en god Hans Wurst,
 Klipper med Sagen, singer med Munden,
 Drifter paa Oberstens Sundhed und Liv
 Gierne Vocalen ud til Bunden.
 Alles zu Nutzen und Tidsfordriv!

Obersten.

Ja, det er altsammen ganske godt, min kiære Ven!
 Men jeg har ikke Raad til at holde saa mange Folk.

Gartneren.

Bo Lønnen ansees ikke, Herr Oberst! men kun paa
 en honnet Dmgang.

Obersten.

Kan han flippe Historier ud i Hækker, Gartner?

Gartneren.

Ja, grausam, Herr Oberst! Jeg har een Sted faaet
 en Bræmie, hvor jeg udflippede Jerichos Beleiring mit
 Maurenes Instirtelse und Basunerne's Lid.

Obersten.

Der Tausend! det var store Ting; thi sæt ogsaa,
 at det er en Helvedes Løgn, hvorom jeg ikke tvivler, saa
 er alene Løgnen Pengene værd. — Nu, det er mig kiært.
 Jeg trænger just til en Karl, som kunde flippe mig godt
 Gestalter ud i Hækker. Jeg har mange af dem i min Have,
 og onskede gierne at gaae noget en gros i denne Kunst.

Gartneren.

Darin thun Sie sehr wohl, hochzuverehrender Herr!

At handle en gros er for nærværende Did den Kunst af alle Kunster, som fedes sin Mand bedst.

Obersten.

Disse Canaler og Diævelskaber kan jeg ikke lide; derimod en smuk Buxbomsfugl i en net, tæt og velreven Hæfkegang — det giver en Hauge et vist ærværdigt Udseende.

Gartneren.

Richtig, Herr Oberst! om saadan en Hauge kan man sige, dat det er en Hauge, som baade har Neb und Kleer.

Obersten.

Hør nu, Gartner! jeg har en stor Hæfke henne ved Parken; der har jeg tænkt paa at faae Historien udklippet om Laban og Jacob, og Faarene, og Bandet med Kieppene. Jeg har en Kaffelovnsplade derinde, som han gierne kan tage til Mønster, da det er Sommer, og vi ingen Stuevarme behøve i denne Tid.

Gartneren.

Herr Obersten vilde also have den Stikke in Basrelief?

Obersten.

Ja!

Gartneren.

Ha! ha! ha! Nu veed jeg, hvad Obersten vil prøve.

Obersten.

Nu da?

Gartneren.

Obersten vil prøve, om jeg er en Bindbeutel.

Obersten.

Er han dog saa klog?

Gartneren.

Men i saadan en Snare kunde jeg ikke falde, uden jeg hafde en Haarbeutel. Nein, Herr Oberst! egyptische Obelisker, Pyramider, und andre solche Kleinigkeiten,

Damer mit Pocher paa, Fugle und andre firbenede Diir, so vidt strækker sig min Kunst, Herr Oberst! aber weiter nicht.

Obersten.

Der har han da Fæstepenge; og gaa saa ned i Kioffenet, og saa sig Noget at hvide paa. Har jeg saa mange Folk, kan jeg sagtens have ham med.

Gartneren.

Ergebenster Knecht, Herr Oberst! ergebenster Knecht. Will Ihnen ein sehr nützlicher und uneigennütziger Diener sein. Aber, um nicht das Eine ins Andre zu reden — hvor er Beien til Kioffenet?

Obersten.

Der.

Gartneren.

Allerunterthänigster Diener, Ihrs Gnaden! Will so gleich meinen Dienst anfangen. Gaaer.

Obersten.

Det er en Uglspil, vittig Canaille. — Du gode Gud! bare det nu ikke er en Spidsbube. Det var en dum Streg af mig. Jeg lader altid mit gode Hierte trække af med mig. Nu, det faaer at komme derpaa an.

Skoleholderen og Jacob; den Sidste med en stor Sæt paa Rakken.

Skoleholderen.

Tilgiv, bevaagne Herr Oberst! at jeg kommer uden at lade mig anmeldte. Tieneren var ikke tilstede. — Bliv tilbage, Jacob! siger jeg.

Jacob.

Bliv selv tilbage, siger jeg; og lad mig komme frem med min Pose.

Skoleholderen.

Jeg har Ting af Vigtighed at forebringe.

Jacob.

Ja, jeg ikke desto mindre. Dersom han kunde see igiennem Sæffelærred, saa vilde han forundre sig.

Obersten.

Jacob! er du gal? Har du ikke mere Respect?

Skoleholderen.

Skylder du mig ikke din intellectuelle og moralske Dannelse, Anegt?

Jacob.

Har J ikke faaet fir Skilling ugentlig i rette Tid? Saa veed jeg baade den intægtuelle og borealske Dannelse er betalt. Ak, naadige Herre! lad Skolemesteren gaae, at jeg kan faae Audients.

Obersten.

Jacob! du veed, at du er et Fæ.

Jacob.

Ja, naadige Herre! det veed jeg.

Obersten.

Jeg kan ikke bruge dig til nogen Ting, og sender dig derfor af Medlidenhed ud, at opgrave mig Urner og Steenknive og saadan noget Skrabsammen til mit Naturaliecabinet.

Jacob.

Ja, naadige Herre! der er ikke et Ord Løgn i hvad han endnu har sagt.

Obersten.

Og har du ikke selv tilstaaet mig, at du ikke duede til at opdage det Bitterste?

Jacob.

Jo; men nu tager jeg mine Ord i mig igien, thi det er Løgn i min Hals.

Obersten.

Hvad har du da der i din Pøse?

Jacob.

En Kæmpe, Husbond!

Obersten.

Hvad for Noget?

Jacob.

En Kæmpe, siger jeg; heel og holden, som han er kommen af Moders Liv. Af Beien, Skolemester! at jeg kan læsse ham af. Han er tung, som en Ulykke, efter sin Død.

Obersten.

En Kæmpe?

Jacob.

Ja, ja! en Kæmpe, en Jette, en Rise, som her vrimlede af i gamle Dage, indtil Syndsfloden kom og druknede de Hunde allesammen.

Obersten.

Jeg kan ikke blive flog paa den Snak.

Jacob.

Ja, saadan er det, at see sig om i Verden. Havde jeg nu aldrig været i Husbonds Neutralieabinet, og seet alt det Diævelskab, saa havde jeg ikke forstaaet mig paa'et. Det er Magen til den døde Karl, der har kostet Husbond saa mange Penge, og som er faldet ned fra Maanen; hvorfor han ogsaa hedder Maaneden, eller hvad det er.

Obersten.

Mumien?

Jacob.

Ja, rigtig! den, Husbond han har givet tusind Daler for. Men min koster Ingenting, og dersom det nu er en Han og en Hun — men det er da endelig sandt, de ere døde.

Obersten.

En Mumie! Men saa sig dog —

Jacob.

Jeg grov, som Husbond befalede mig, nede i Høien ved Ellemosen. Der er forfækkelig megen Jord i saadanne gamle hedenske Gravhøie. Endelig fandt jeg denne Karl, som jeg nok troer skal være ægte, saa at Husbond kan have Ure af ham i sit Neutraliecabinet.

Skoleholderen.

O, lad os see, Jacob!

Jacob.

Ja, det troer jeg nok, nu vil han see; før var han saa stor paa det, og lod mig høre, jeg havde Dannelsse.

Obersten.

Naa, ingen Sliddersfladder! Luf op!

Jacob

aabner Sækken, og tager en gammel troffet Portstolpe ud med en Knap for Enden.

Sikken en Karl! Det var anderledes Folk, end nu omstunder.

Obersten.

Dit Bæst! det er jo Enden af en gammel Portstolpe.

Jacob.

Af en Portstolpe? Ja, saa vil jeg alle mine livsødte Dage gielde for en Porthund. Lad sig sige, Husbond! af Folk, der har bedre Forstand. Det er en Mumie; kan han ikke see, der sidder Hovedet jo endnu?

Skoleholderen.

Ha ha ha ha!

Jacob.

Grin af Satan, Skoleholder! og ikke af den salig Siæl. Han har kanskee været en bedre Christen, end J.

Obersten.

Det er en Portstolpe, siger jeg dig, Karl!

Jacob.

Jo, nu skal man nok see, at man gjør Portstolperne den Ære og begraver dem i gamle hedenske Gravhøie. See, naadig Herre! Karlen har været sine fulde tre Alen lang.

Obersten.

Gaa, Døsmer! Jeg kan ikke bruge dig til nogen Ting.

Jacob grædende.

Kan Husbond heller ikke bruge Mumien i Neutralie-kammeret?

Obersten.

Gaa! siger jeg. Paa Diebliffet ud af Bærelset med det Snavs!

Jacob,

i det han stopper Stolpen i Posen, og tager den paa Ityggen, ved sig selv.

Det kan gierne være, at det er Kong Pharao i Egypten, som druknede i det røde Hav. Men saadan gaaer det: Naar Døren er luft, og Lysset er slukt, da er den glemt, som ude er luft. Det er ikke værd, at nøde Godt i Ondt. Lad os gaae, Deres keiserlige Majestæt!

Jacob gaaer. Obersten gaaer fortrædelig frem og tilbage.

Skoleholderen.

Jeg beder Herr Obersten ikke at tænke længer paa den Daare, men at række et naadigt Ord til mine Ord. Begge Hændernes Fuldstab i Anledning af den kiære Frødens Geburtsdags Celebration er noksom bekiendt, og trænger ikke til nogen nøiere Analyse. Jeg har slæbt, som et Bæst.

Obersten.

Jeg veed, min gode Mand! at han gjør sig megen Umage for min Skyld. Den unge Spillemand kommer dog?

Skoleholderen.

Løftets Givelse fremavlede et sikkert Haab. Men Characterens Besynderlighed hos den unge Apollo er sielden. Han spiller ikke for Penges, men Gres Erhvervelse; ikke for Mandfolks Fornøielse, men Fruentimmers; ikke for stygge Fruentimmers Fornøielse, men smuffes.

Obersten.

Ricere Mand! baresten han vilde vænne sig af med den forunderlige Stiil.

Skoleholderen.

Hjelpordenes Fyldekalk i de levende Sprog søger jeg saa meget som muligt at dræbe, naadige Herre! Ordenes ciceronianfke Kraftcompacthed —

Obersten.

Nu, godt! han vil slaae Sproget ihjel. — Saa altsaa Spillemanden er saa løierlig?

Skoleholderen.

Men komme gjør han; thi han sagde — jeg taler hans Ord, og ikke mine: Om end Frøkenen var saa hæslig, som den sovende Venus i et Borcabinet, sagde han, saa skulde han dog komme, da Kammerjomfruens, Beates, Skionhed var befunden tilfredsstillende.

Obersten.

Sagde han det?

Skoleholderen.

Ord til andet; undtagen at jeg sætter det i noget bedre Stiil, thi ved Italiens Giennemreise har Modersmaalets Forglemmelse havt en bestandig Formerelse.

Obersten.

Gid Fanden havde ham med alle hans Elser.

Skoleholderen roer.

Band ikke Elsenavnet, naadige Herre! Det var min
salign Hustrues Nomen proprium.

Obersten.

Det er altsaa en ægtefabelig Kierlighed, han bær til
alle Sprogets hyppige Elser?

Skoleholderen.

Det er jo en uskyldig Fornøielse.

Obersten.

Fornøi han Else uskyldigt længe nok!

Skoleholderen.

Men nu kommer Forkyndelsens Bedsthed: Som jeg
gaaer igiennem Skoven i Dag med mine Skolebørn, som
havde indstuderet det af mig forfattede Carmen i Anledning
af den høie Fødselsdag, og som jeg kommer paa en Plads,
falder mine Dines Direction pludselig paa nogle Kampe-
stene, hvis Størrelse ere af en usædvanlig Storhed; og
ved den end ydermere nøiere Beskuelse finder jeg Navnet
Freias Udhuggelse derpaa med store latinske Bogstaver,
hvoraf jeg gjør den Slutning, at man i gamle Dage har
benyttet sig af dette Alters Brug til den gamle Forelskelses-
gudindes Tilbedelse.

Obersten.

Hvad siger han, Skoleholder! Et Alter med Freias
Navn paa?

Skoleholderen.

Som, efter Udseendet at dømme, i det mindste er hugget
et Par tusind Aar før Verdens Skabelse.

Obersten.

Det skal i Naturaliecabinettet.

Skoleholderen.

Jeg er forvisset om, at Menighedens ikke ubetydelige

Antal Heste vilde gjøre et frugtesløst Forsøg paa detts Borttrækkelse. Men jeg har en anden Plan, naadige Herre! Hvad om Høitiden i Morgen blev bestemt til at holdes der?

Obersten.

Fortræffeligt! Byen jeg skal samle,
Unge Folk og Gamle.
Der er Rum til et Springom,
Deideridom! og Deideridom!
Der med Lyst og Sang og Brag
J hædre hendes Fødselsdag.

Skoleholderen.

Dg hun skal staae
Med Blomsterkrandsen og Bælde paa,
Udklædt som Forliebelsens Gudinde,
Dg alle de Karle og Piger forbinde,
Som Obersten har bestemt til Forening
Paa denne Dag, efter min Formening.

Obersten.

Er han gal?

Skoleholderen.

Gud bevare!

Obersten.

Er han fuld?

Skoleholderen.

Ikke heller.

Obersten.

Min Datter med Bælde?

Skoleholderen.

Naa, dem kan man jo spare.
Naadigste Herre! bliv ikke vred,
Hvis jeg har talt i Enfoldighed.

Jeg vil ei fornærme Respecten,
 Men ifkun formere Effecten,
 Til Høitidens bedre Opnaaelse.
 See, det er min Sandheds Tilstaaelse!

Obersten.

Alt godt, min Ven!

Skoleholderen.

Saa maae vi da tænke om igien,
 Paa Noget, som Frøkenen mere kan hædre —
 Og som klæer hende bedre.

Obersten.

Gjør det, saa skal jeg hans Biisdom skatte.

Skoleholderen specularende.

Hadde vi bare to dygtige Katte!
 Dog de maae vel findes i hele vort Sogn.

Obersten.

Hvad skal de?

Skoleholderen.

De skal trække Frøkenens Vogn.

Obersten.

Min ærlige Mand!

Tilfidsst han det mager,

At jeg maa troe, hans Bid og Forstand

Maae findes blandt Bortkomne Sager.

Skoleholderen.

Eia, kiære Herr Oberst! eia!

Frøkenen skal jo agere Freia,

Og Mythologien siger for sand:

Hun havde af Katte et kosteligt Spand.

Obersten.

Min Datter skal ei være Gudinde.

Skoleholderen.

Ikke det? Ja, pyt!

Saa faaer vi at tænke paa noget Nyt. —

Hvad siger Herr Oberst om: Freias Præstinde?

Obersten.

Præstinde? Det er mere devot.

Det Indfald er kosteligt, Schwerenoth!

Skoleholderen.

Af hvad der er skeet,

Herr Oberst har seet,

Herr Oberst maa mærke:

Opdagelse

Opdragelse

Og Pligtens Jagttagelse

Hos mig er lige stærke.

Obersten.

Nu er jeg ham bevaagen;

Det Indfald var ei slet.

Skoleholderen.

Men kommer der ei Nogen?

Obersten.

Følg i mit Cabinet!

Skoleholderen.

Nu er mit Hierte let.

De gaae.

Lunden om Freias Alter.

Herr von Bilbo. En Tiener.

Bilbo ved Indgangen.

Du bliver staaende der, Lars!

Lars.

Ja, Herre!

Bilbo kommer længer frem.

Dine Fødder ere ikke værdige til at betræde dette hellige Sted. — Ha, det banker i mit Hierte, som i en Smedde=Køse. Det er Vulcanus, som banker mit Hierte, fordi jeg er forliebt i hans Kone. Jeg har altid før holdet Kiærlighedens søde Besvimelser for Indbildning, og Noget, som kun fandt Sted i den justinianske Corpus juris og den Altonaer Mercur og andre saadanne Rester af en glødende og overspændt Phantasie; men nu mærker jeg, det er noget ganske Andet. Salig Gertrud tog jeg for Pengenes Skyld; derfor kom ogsaa Himmelens Straf over mig med den forbandede Dreng, der løb bort. — Her er Stenen. Ak, den vil vælte en tungere Steen fra mit Hierte, end den er selv. — Hvad er det? Der staaer Noget skrevet derpaa med latinske Bogstaver? For første Gang i mit Liv fortryder jeg, at jeg ikke har lært Latin. Lad mig see: Een, To, Tre, Fire, Fem. B, J, L, B — Vo! Det er mit Navn, det bander jeg paa. Men det ene B er ikke ganske, som det andet, og jeg har jo to B'er i mit Navn. Lad see: B, det er strax eet B; J, det er en Vocal, L, det er ogsaa en Vocal, og B er nok et B, og D er en Consonant. — Ak, det er sandt, jeg har jo en Tiener med. Det Døsmerbæst kan sige mig, hvad der staaer. Hei, Lars! kom hid, og læs, hvad her staaer. Jeg kan ikke see uden Brillen.

Lars.

Der staaer Freia, Herre!

Bilbo.

Freia! Hvad er det? Er det Noget, man kan spise?

Lars.

Det var en Afgud for Kierligheden i Mexico eller Algier, jeg kan ikke huske det. Det er længe siden, jeg læste Hübners bibelske Historie.

Bilbo.

Ha ha! nu husker jeg det. Det var ham, som blev brændt af Capitain Kof, da han opdagede Amerika. Det har jeg læst i Campes Robinson, førend du blev født. Gaa du kun hen paa din Plads igien. Tjeneren gaaer. Freia! Kierlighedsafguden i Algier! O, du lykkelige Bilbo! Det har hun selv udhugget, den lille Staffel, for at overrasse mig. Hurtig nu til Busken! Der skimter noget Guult. Det er Gaven. Den er i en stor Kurv. Hei, Lars! kom, og hielp mig denne Kurv ud af Busken. Lars kommer, og hjælper. Der er den. Victoria! Riger begierlig deri. Hvad nu? der er jo Ingenting deri.

Lars.

Ikke Andet end et lille Brev.

Bilbo.

Et lille Brev? et lille Brev? Fly mig det, om det er nok saa lille. Lars flyer ham det. Salvo Titulo Herr von Bilbo. Salvo Titulo! Det er mig. Brækker og læser det:

Den tørre Green indfletter sine Arme
 Fast om sin Naboes Liv, forbrændt af heden Sol;
 Paa Elskov uden Kraft og uden Varme
 Et pænseligt Symbol.
 Tag denne Kurv, og lad dig Kurven sige,
 At Lige favner Lige!

Bilbo vender sig om, og slaaer Lars paa Snuden.

Lars.

Au! hvorfor slaaer Herren mig?

Bilbo.

Riøter! spørger du om, hvorfor jeg slaaer dig? Er det Foræringer at byde Folk?

Lars.

Jeg har jo aldrig foræret Herren det Bitterste.

Bilbo.

Hvem siger, at du har foræret mig Noget, dit Bæst? Froskenen har foræret mig Noget, det er værre. Ha, for Satan! Efter lang tro Dypartning og nye Klæder! Mig! Men Fanden gjøre mig til en Springgaas, om du ikke skal faae det betalt, Mamsel! At give mig Kurven! Kurven! Gribet Lars i Brystet. Hør, Karl! hvad vil det sige, at give en ærlig Mand Kurven?

Lars.

Herren er altid saa urimelig, naar han er hidsig.

Bilbo.

Har jeg ikke Marsag til at blive urimelig over saadanne Riim? Men det er et dumt, tosset, miserabelt Indfald. En Klædefurv, som fornuftige Folk bringer Løi ud paa Blegdammen i — at gjøre den til et Symbol! Du havde fortient, din Uesl! at jeg skulde hugge Hovedet i Stykker paa dig.

Henrik kommer løbende.

Ak, Herre! jeg har gjort en stor Opdagelse.

Bilbo.

Jeg ogsaa.

Henrik.

Jeg har seet Herrens Herr Søn, den unge Junker Vilhelm.

Bilbo.

Den Landstryger, som jeg i tre Aar ikke har hørt det Mindste til?

Henrik.

Han gaaer herude omkring, og agerer Guitarspiller.

Bilbo.

Nei, det har jeg endnu ei oplevet!

Jeg er næsten qvalt.

Det gaaer over Skrævet,

Nei, det er for galt.

Synker fortvilet ned i Kurven.

Tienerne.

Kjære Herre! reis sig dog.

Bilbo.

Lad mig ligge, dumme Drog!

Tienerne.

Åh, vi høre Nogen gaae.

Bilbo.

Bær mig hen da i en Braa!

Tienerne.

Bil ei Herren gaae den Bei?

Bilbo.

Nei! nei! nei! nei!

Tienerne.

Du min Gud! hvad vil det sige?

Han har faaet et Fandens Stød.

Bilbo.

Nedrig Søn og utro Pige!

Ha, det blier min visse Død.

Tienerne bære ham ud af Skuepladsen i Klædekurven.



Anden Act.

Bærelse.

Clausine spiller paa sin Harpe, og synger. Beate sytler omkring.

Clausine.

Af, Elskov! du fryder det unge Bryst.
 Hvo kan vel lægge paa Hjertet Skiul?
 Hvad Lyst er salig, som Elskovs Lyst?
 Men, Elskov! du ligner en Sommerfugl.

Du sidder saa nær, paa de Lilier nær,
 Men sidder der kun saa kort, saa kort.
 Din Binge blaaner i Purpurfiær;
 Men griber jeg til — o, da flyer du bort!

Af, smut kun igiennem de spæde Løv,
 De purpurne flagrende Binger hæv!
 Thi, fanger jeg dig — da gaaer af dit Støv,
 Og du blier graa, som en Spindelvæv.

Beate.

Det er dog rigtig Skade, kære Frøken! at man ikke kan fange Elskov, førend Farven strax skal gaae af ham.

Clausine.

Ja, vist er det Skade.

Beate.

Det kan dog aldrig være den sande Elskov. Det maa være saadanne Elskover, som de unge Herrer altid have nok af. Som nu for Exempel denne Herr Guilielmo.

Clausine.

Ja, der har du jo giort en Grobring.

Beate ængstelig.

Åh, kære Frøken! han sagde, at han vilde komme og synge en Iliade, eller en Henriade, uden for mine Binduer i Nat, som det er Brug i Italien. Hvad skal der blive af, kære Frøken?

Clausine.

Jh nu! intet videre, end at du hører paa ham, takker ham, og gaaer til Sengs.

Beate.

Ja, men det kan jo give Opsigt. Og hvad vil Folk tænke?

Clausine.

De vil tænke, at Guitarspilleren er lidt forelsket i dig, og at du ikke græmmer dig til Døde derover.

Beate.

Nei, kære Frøken! det maae Folk for Guds Skyld ikke tænke.

Clausine.

Jh, men hvad Ondt er der da i det? Du har jo ingen Elsker, hvis Jalousie du kan opvække.

Beate.

Åh, kære Frøken! — men De maa for Himmelen's Skyld ikke sladdre af Skole.

Clausine.

Nei, det lover jeg dig.

Beate med nedslagne Dine.

Å! jo! jeg har en Elsker.

Clausine.

Og det er?

Beate.

Det er den nye tydske Gartner med den store Sag.

Clausine.

Beate! er du fra Forstanden? det Daarekistelem!

Beate.

Daarekistelem? Ja, gid Daarekisten var fuld af saadanne Medlemmer! Seer De, kære Frøken! jeg maa fortælle Dem den hele Sag. Det er en ung smuk Gartner fra Nabogodset, som længe har havt et godt Die til mig. Da han nu vidste, at Deres Herr Fader var en munter og spøgefuld Mand, saa købte han sig den store Sag for sine Sparebøsspenge, og gav sig til at agere saadan en Karl, for at komme i Oberstens Tjeneste; thi almindelige Gartnerne havde han nok af, og vilde ikke have fleer.

Clausine.

Er det sandt, hvad du siger?

Beate.

Kære Frøken! hvert Ord er desværre alt for sandt. Thi hvad vil Folgen blive? Deres Herr Fader bliver fortørnet og jager ham bort, og jeg tager min Død derover; saa har han det saa godt.

Clausine.

Nei, du kære, gode Pige! det skal aldrig skee. Han spiller altsaa denne Rolle af Kærlighed til dig?

Beate.

Ja, det maa jeg rigtig nok sige til hans Undskyldning. Det er af den rene pure Kierlighed til mig.

Han elsker varmt og uden Skrømt,
Han er saa smuk og rask tillige.
Han favner mig saa ømt, saa ømt,
Dg kalder mig sin søde Pige.

Først var jeg lidt mut,
Først var jeg lidt but;
Man maatte sig vel til lidt Kulde tvinge.
Da, tænk! da trued den raske Gut,
At ud i Kieret han vilde springe.

Han elsker varmt og uden Skrømt,
Han er saa smuk og rask tillige.
Han favner mig saa ømt, saa ømt,
Dg kalder mig sin søde Pige.

Nu vidste vel jeg,
At Kieret just ei
Saa dybt var, at rigtig han drukne kunde;
Men at han for min Skyld blev vaad — o, nei!
Nei, det tillod jeg ham ingenlunde.

Han elsker varmt og uden Skrømt,
Han er saa smuk og rask tillige.
Han favner mig saa ømt, saa ømt,
Dg kalder mig sin søde Pige.

Clausine.

Min gode Beate! siden det hænger saaledes sammen, saa lover jeg dig, at du skal blive lykkelig. Du skal faae

din Gartner, og han et Levebrød paa min Faders Gods. Det er en Bøn, som han ikke vil negte mig paa min Fødselsdag i Morgen.

Beate.

Kiære, kiære Frøken! hvor De gjør mig lykkelig, hvor De gjør mig usigelig lykkelig.

Clausine.

Din Lykke glæder mig, som det var min egen.

Beate bekymret.

O, kiære Frøken! gid jeg ogsaa kunde glæde mig over Deres Lykke.

Clausine.

Glaa ikke paa den Stræng! Da du nu elsker, saa veed du, hvad det vil sige, at have mistet sin Elskede, især naar man selv har bortstødt ham.

Beate.

Arme Frøken!

Clausine.

Beklag mig ikke, og tal ikke mere derom! — See jaa! Naar jeg saaledes et Dieblif har været tungsindig, saa bliver jeg let om Hjertet igien. Jeg gjør mig al Umage for at neddysse min daarlige Kiærlighed; thi han har dog aldrig kunnet elske mig oprigtig, ellers kunde han ikke blive borte for bestandig. Maaskee han er død. Dog nei, det er han ikke; saa havde det sikkert anet mig. Dertil var han ogsaa alt for sund og ung og stærk. Kom, Beate! Mændene ere haarde imod os, vi bør være det samme imod dem. Jeg følger med dig paa dit Kammer, for at høre den fremmede Guitarspiller. Naar han har sunget dig noget forelsket Tøieri for, saa skal du svare ham igien, og jeg skal selv accompagnere dig ved min Harpe.

Beate.

Nei, fiære Frøken! svare ham kan jeg nu slet ikke.

Clausine.

Saa skal jeg gjøre det for dig.

Beate.

Men min Gartner, fiære Frøken?

Clausine.

Han sover. Og kommer han og lurar, og hører det, saa er det lige godt. Piin ham kun lidt! Det siger slet Intet.

Beate.

Men ... fiære Frøken

Clausine.

Kom! Først til vore Smaasysterier!

De gaae.

En Ende af Skoven,

hvertil Sidebygningen af Herregaarden paa den ene Side vender ud.

Nat, men maanelyst.

Guilielmo kommer med sin Guitarre. En gammel Bonde
viser ham Vei.

Guilielmo.

Ja, her maa det være. Tager jeg ikke fejl, saa er det ganske rigtig her. Eller — skulde det være omme paa den anden Floi? Jeg vil conferere efter den Beskrivelse, som den lille nydelige Beate har givet mig. Vi lidt, Landsmand! saa skal du faae Drifkepenge, naar jeg kommer tilbage. Gaaer om Hjørnet.

Bilbo,

som er den forklædte Bonde, bryder ud:

Naa, jeg bander aldrig; men Fanden forvandle mig

til salig Keiser gale Frederik, høilovlig Hukommelse, om nogen Fader er løben saaledes gal efter sin Søn siden Methusalems Tider. Forbandede Satans Dreng! er det ikke nok, at jeg i tre Aar har maattet sende dig Penge, uden at du har takket mig derfor en eneste Gang? Og da han nu endelig er kommen fra Italien, hvor han har tilbragt tre Aar af sin bedste Ungdom, for at lære at digte og spille paa Lire, for at blive Kunstner, som han kalder det, det Affskum — o, du Dgleunge! havde jeg kunnet seet paa dig, mens du var lille, at du vilde blevet Kunstner, jeg skulde vredet Halsen om paa dig med koldt Blod, som en god Fader, der forudsaae, han havde sat en Banskabning i Verden. Men da han nu kommer hjem, og da jeg tænker: nu gaaer han i sig selv, som den rige Mand, som den forlorne Søn, vilde jeg sige, og æder med Svinene, og beder om Raade — saa maa jeg midt i min ulykkelige Kiærlighed høre, at han løber herude som en Landstryger, og synger for Folk. Og da jeg nu endelig klæder mig ud som en gemeen Bonde, og støver efter ham, for at komme efter hans skjulte Beie, saa træffer det sig saadant af den Satans Skiebne, at han møder mig, og beder mig vise sig Bei til sin Kiselinke. Og jeg maa gjøre det, da jeg endnu ikke vil være bekiendt, og da jeg vil vide, hvordan det spænder af, og da jeg let kunde blive opdaget af min gamle Ven, Oberst Hielm, for hvem jeg dog ikke kan være bekiendt at rende omkring i Bondekoste som en Nar. — Han har lovet at besøge mig i mit Skovhuus. Naar jeg har ham der, saa vil jeg give mig tilkiende, saa er Knegten i Buret. Jeg har, for dog at hevne mig lidt, ført den Vesel gennem de dybeste Moser og skarpeste Hækker af Skoven; men det hialp ikke mere, end man slaaer Band paa en

Gaaß, og jeg har selv værst af det. Gæber. Vaad er jeg, og kold er Natten, og søvrig er jeg — jeg troer, jeg gaaer hen og lægger mig.

Guilielmo kommer tilbage.

Jo, her er det rigtig nok, i dette Bindue er det. Nu, min gode ærlige Landsmand! nu skal du saamænd ogsaa have dig en god Drikkeskilling for din Uleilighed.

Bilbo.

Jeg siger tusind Tak, gunstige Herre!

Guilielmo.

Du seer mig saa betænkelig ud. Du anseer det vel for en stor Synd, at jeg synger og spiller lidt uden for denne smukke Piges Bindue?

Bilbo.

hm — hvorfor det? Naar der dog skal spilles og synges, saa synes mig, det er bedre, at gjøre det uden for Binduerne, end inden for. Men, med Forlov, gode Herre! han er jo en Spillemand af sin Profession?

Guilielmo.

Ja, min Ven!

Bilbo.

Det maa bringe en god Skilling ind mellem Aar og Dag.

Guilielmo.

Ikke synderlig, imidlertid dog nok til at betale dig anstændigt med for din Umage. See, her har du en Krone. Den fik jeg sidst ved et Bønderbryllup.

Bilbo

med neppe undertvungen Harm.

Ved et Bønderbryllup? Seer paa Kronen, affides. Det er, Kronedød! Løgn. Jeg kiender Kronen. Den var i den Pung hele Penge, som jeg sendte ham i Arv efter

sin salig Grandtante. Søit. Det maa være et Herrelevnet, at fortiene saadanne rare Penge. Men gode Herre seer mig saa velholden ud. Tager jeg ikke fejl, saa har han nok gode Forældre, der spæde lidt til mellem Aar og Dag.

Guilielmo.

Det kunde nok hænde sig.

Bilbo sukker.

Af ja, naar man har Børn, som skifter sig vel, saa maa det være en Hjertens Glæde, at hielpe dem frem.

Guilielmo.

Det troer jeg. Min Fader glæder sig ogsaa ret af Hjertet over mig.

Bilbo sukker dybt.

Ja, det er vel ingen Under.

Guilielmo.

Hvorfor sukker du, Landsmand?

Bilbo.

Af, gode Herre! fordi jeg tænker paa min Søn. Det er en Uesl, en Dagdriver, et Bæst, som sætter mig graae Haar i Hovedet. Han støver omkring, og fortærer mine Penge, og siger mig knap saameget som Tak engang.

Guilielmo.

Sj, den Knegt burde straffes.

Bilbo.

Af, jeg arme Mand, jeg arme Mand! Ja, vist burde han straffes. Af! af! Han vrider sine Hænder, og kommer ved Armbevægelserne til at slaae Guilielmo paa Dret. Af, gunstige Herre! tilgiv mig min Forseelse. Det skete af Vanvare.

Guilielmo.

Alt tilgivet! Men veed du hvad, gamle Faer? nu skal du gaae hjem og lægge dig, thi min Tid er knap.

Bilbo.

Glem da ikke at komme til mig i Morgen, som han har lovet.

Guilielmo.

Jeg kommer vist.

Bilbo.

God Nat da, gode Herre! god Nat.

Guilielmo.

God Nat, sov vel!

Bilbo, i det han gaaer.

Af, af, din vanartige, liderlige Skielm!

Guilielmo.

Ja, det maa du sige to Gange. Den Gamle gaaer. Det maa virkelig ogsaa være tungt for en stakkels gammel Mand, at have jaadan en snavs Dreng til Son. Men nu er her ikke Tid til Medlidenhed. Mon hun ikke skulde være kommen paa sit Kammer endnu? Jeg seer rigtig nok intet Lys. Midlertid vil jeg dog stemme min Guitarre og synge lidt, for at lade mig høre. Søde Baarnat! i din Favn maa jeg jagtens kunne improvisere.

Synger:

Saa dugbesprængte staae de Roser her.
De lukte Urner huldt i Skyggen smile,
Mens Solvermaanens kolde Straaler ile
Dg blande sig med deres Purpurstier.

De duster under skyggesfulde Træer,
I dem forgifter Gros sine Pile.
De nyde blussende en venlig Hvile,
I Søvn selv fortrylle de Enhver.

Dg dog i Lundens lykkelige Bolig,
Her under disse stille, svale Tage
En Rose blusser endnu mere skøn.

Sov, søde Rosenknop! sov sødt og rolig!
O, maatte mit Sovvel et Kys ledsage,
Da var jeg Nattens lykkeligste Søn.

Lys! der rører sig Noget mellem Buskene. Det nærmer
sig hid. Skulde det være hende?

Jacob kommer med sin Sæt paa Ryggen.

Ha ha! saavidt kom vi, om ikke længer. Frisk Mod,
Jacob! er halv Fortæring. Den kommer ogsaa frem, som
fører med Stude. Vil ikke de Syge, saa vil de Sunde.
Hvad der falder fra Næsen til Munden, er ikke spildt.

Guilielmo.

Hvad Dævlén er det? Jeg troer, Sancho Pansa
gaaer her omkring i Skoven og søger efter sin Død.

Jacob.

Lys! det raslede. Her skulde dog vel aldrig være
Røvere i denne Skov?

Guilielmo.

Hvad vil den Karl? Han lader til at være mægtig
dum, og taler om Røvere. Ham skal jeg snart kysse bort.
Med hoi og huul Røst. Hvem der?

Jacob.

Åh, du milde Fader! jeg er om en Hals. Hvad
skal jeg sige? Na, gid nu Kæmpen var levende, saa
kunde han forsvare mig.

Guilielmo.

Hvem der?

Jacob.

Jømmeni! Jømmeni! jeg fattige Karl! jeg fattige Karl! hvad skal jeg hitte paa?

Guilielmo med torbnende Røst.

Hvem der?

Jacob fortvivlet.

Run....d!

Guilielmo.

Rund forbi!

Jacob.

Ja, gierne. Vil rende bort, men gjør i Forstræffelsen et Sving-om, hvorved han kommer til at rende med Hovedet lige imod Guilielmo. Af, om Forladelse, allerunderdanigste Herr Røver!

Guilielmo som før.

Jeg er ingen Røver.

Jacob.

Af, hvem er han da?

Guilielmo.

Cartouche.

Jacob.

Af! Folder sine Hænder.

Guilielmo.

Mandrin.

Jacob.

Jeg er om en Hals, det er en chinefisk Mandarin.

Guilielmo.

Rinaldo Rinaldini.

Jacob.

Na, der lettede det lidt igien.

Guilielmo stærkere.

Peer Mikkelsen.

Jacob paa Knæe.

Ak, jeg er alt død. Han behøver ikke at slaae mig ihjel.

Guilielmo

paa een Gang med en mild Stemme.

Du tager fejl, min Ven! Tager Jacob under Hagen. Jeg er Robert, oder der Mann wie er sein sollte.

Jacob.

Ak, Herr Mand hvi er sein sollte! spar mit Liv.

Guilielmo.

Stat op, min Son! der skal dig intet Ondt vederfares.

Jacob.

Ak, Herr Virendreier! er det ham?

Guilielmo.

Kiender du mig?

Jacob.

Jh, ja vist! Jeg var jo sidst oppe med Kartofler til Baron Rosenfjolds, da han spillede der; kan han ikke huske det? Jeg gjorde endda saadan et Spectakel, at han ikke kunde synge.

Guilielmo.

Jo, det er det; nu husker jeg det. Men hvad er det, du har i din Sæk? Det er vel atter Kartofler?

Jacob

ganske ligegyldig, i det han letter Posen hoiere op paa Ryggen.

Nei, det er en Kæmpe, gode Herre!

Guilielmo.

En Kæmpe?

Jacob.

Ja! ja! en Kæmpe. Er det saa forunderligt? Har han aldrig seet Folk med Kæmper paa Ryggen førend i

Dag, og har dog nu været saa vidt omkring? Det er mit Levebrød, skal jeg sige ham. Jeg lever af at grave Kæmper op, til den naadige Herre, i gamle Gravhøie, til hans Neutraliecabinet. I Dag fandt jeg denne Mumie, og jeg tør svære paa, den er ægte. Men saa vrager den naadige Herre Mumien, og siger, det er en gammel Portstolpe, hvorvel jeg tør svære paa, at den er ligesaa god, som dem, der komme ude fra Egypten. Men hvad der er indenlandsk, det duer nu aldrig. Ligesom vi ikke kunde have Mumier, ligesaa godt som andre Potentater.

Guilielmo.

Men hvad vil du da nu med den her?

Jacob.

Ja see, det vil jeg nok sige ham, dersom han kan tie.

Guilielmo.

O, ja!

Jacob.

Jeg vil forære den til Beate.

Guilielmo.

Hvilken Beate?

Jacob.

Jh, den naadige Frøken's Pige! et grumme deiligt Møbarn, der, unter uns gesagt, som Svensken siger, har et godt Horn i Siden til mig. Og rigtig nok er jeg kun en fattig Bondefarl, men saa gaaer jeg hver Søndag i Kirken, og hører Præsten præke om, at Fødselen adler Fortienester, og at Hytten paa Marken er accurat ligesaa god, som Hyrden ved Thronens Fod — og saa har jeg faaet Hierte i Livet. Og da nu den naadige Herre ikke vilde have Mumien, saa tænkte jeg: Hvad der falder fra Næsen til Munden, er ikke spildt; og saa fik jeg i Sinde

at forære Jomfru Beat'en i Fæstensgave, inden hun lægger sig.

Guilielmo med en comisk Ironie.

Hør, min gode Jacob! du lader til at være et smukt skikkeligt Menneske, ret hvad man saadan kalder en haabe-fuld Ungling; men tillad, at jeg siger dig det, du har ingen Menneskekundskab.

Jacob.

See!

Guilielmo.

Menneskekundskab mangler dig, tro mit Ord; hvilket er Aarsag i, at du overlader dig lidt for meget til din brændende Phantasie, som bringer dig til at søge Idealer i den virkelige Verden.

Jacob hurtig.

En Daler?

Guilielmo.

See, atter Phantasiespil! Idealer siger jeg. Tro du mine Ord, jeg kender Menneskene, og iblandt dem især Pigerne, og veed med Visshed, at af Alting i Verden hade de Intet mere under Solen, end Mumier.

Jacob.

Er det ogsaa sandt?

Guilielmo.

Der har du en Tomark. For den kan du købe din Siæls Elskede en bedre Fæstensgave. Men gaa nu hen og læg dig med samt din Ræmpe; thi, som sagt, den gjør ingen Lykke.

Jacob glad.

Tusind Tak, velbaarne Herr Virendreier! Nu, saa vil jeg da ogsaa heller det. God Nat saalænge!

Guilielmo.

God Nat!

Jacob gaaer, men kommer tilbage.

God Nat, Herr Virendreier!

Guilielmo.

God Nat, god Nat! Jacob gaaer. Saa, væk med dig, i Seng med dig, du varme Elsker! — Der er ikke Lys endnu. Hun skulde dog vel aldrig klæde sig af i Maanskin? Jeg maa lade mig høre lidt igien. Klimper paa Guitarren, men standser strax. Utter Nogen? Jeg troer, Fanden har sit Spil i Nat.

Skoleholderen

kommer snigende ind, med en Sæffepibe under Armen.

Lausgheden hersker. Folkemængden er, paa mig nær, ubetydelig. Maanen manquerer ikke at straale Hypochondrie ned igiennem Buskenes Tykkelse, og Bækkens Rislen kildrer det lyttende Dre. Et saadant Dieblif risikerer man vel Intet ved at kalde Kiærlighedens. — O, Beate! Beatissime! dine Dines Salamander=Clement har foraarsaget saadant et Løveir i mit Enkemandshiertes Nordcap, at det nu ligner en Conditor=Jis, der har staaet saa længe i Koppen, at den har mere Forvandtskab med Belling, end med Jis. Derfor har jeg ogsaa expectoreret mig, for at tale poetice, og digtet dig en Ode, hvis Sødhed ligner din Sødhed, kiæreste Beate! I en Colloquium med den unge Herr Guilielmo i Middagslavet betroede han mig, at man i Italien, forhen Rom kaldet, pleier at ampligere Serenaders Sang med Accompagnementets Vedsagelse. Da nu min Nemhed er Diævels stor (Gud forlade mig, jeg burde ikke tale saa), saa har jeg, da jeg gierne prøver en Ting, faaet i Sinde at probere, om vel en saadan Serenade kunde slaae

an i vort nordlige Klima. Har derfor medtaget nærværende Sækkepibe, for at accompagnere mig selv. Synger:

Beate! Beatissime!

Jeg elsker dig til Døden.

Blæser i Sækkepiben.

Det skal du snart tilviſſe ſee.

Hør mine Suf i Røden!

Blæser stærkt i Sækkepiben.

Hør mine Suf,

Hør mine Kluf,

Liig Nattergalens Klufke.

Blæser.

See mine Buf,

Du smukke Duff'!

Dit Hierte ei du luffe.

Bluffer, og blæser en lang ſørgelig Tone i Sækkepiben.

Det er forbandet med de blæsende Instrumenter, at man ſkal bruge Munden til dem, og ſaa har man i det Dieblif Intet tilovers at ſynge med. Man kan ikke være mere end eet Sted ad Gangen. Et Menneſke har kun to Hænder, og halv ſaa mange Munde; det er et indſkrænket Bæſen. Imidlertid er det ſaamænd gaaet ret ſmukt. Hendes Gienelſkov drages ikke i Tvivl; men Skielmsmeſterſten ſtiuler Tilkiendegivelsen. I Morgen vil jeg aabne mig for hende, og jeg haaber, at Abningen ſkal have de fordeelagtigſte Følger; thi, ſom ſagt, hendes roſenlæbed Munds Smil har forvandlet mit Enkemandshiertes Nordcap til Capo de bone Experiance. Gaaer bort, blæsende lidet paa Beien udi Sækkepiben.

Guilielmo kommer frem.

Hele Gaardens Beſætning, troer jeg, Gud forlade mig min Synd, er forliebt i Kammerpigen. Jeg vilde

ønske, de øvrige Stude og Heste vilde skynde sig at komme, inden hun kommer. — Hvad nu? Jeg hører Nogen gaae. Saa gif da ogsaa Fanden havde dig! Hvem er det da? Ah, det er jo den naragtige tyske Gartner, jeg taledede med i Dag. Hvad vil den Bindbeutel her? Dog, ham behøver jeg da ikke at frygte for, fra den Kant. Han elsker kun Projecter, og ingen Kammerpiger. Men seer han mig, saa slipper jeg ham ikke i den første Time. Jeg vil skjule mig i denne Bust, til han er gaaet bort. Kryber ind i Busten.

Gartneren

kommer med sin store Sax, og synger:

Endelig fik jeg min Lykke fat,
 Jeg er i Nærheden af min Pige.
 Diet er mildt, og Panden er glat,
 Hynkerne vige.
 Luun og kølig er denne Nat,
 Skion uden Pige.
 Sagte med mig giennem Bust og Krat
 Skal hun sig snige.
 Siig mig, hvo eier saa stor en Skat?
 Jeg er den Rigeste blandt de Rige.
 Endelig fik jeg min Lykke fat;
 Havde jeg nu kun fat min Pige!

Ja, Gud give, jeg havde! Ulykken er, at hun venter mig ikke i Aften, thi jeg skulde først komme i Morgen Aften. Men den Elsker, som kunde bide til i Morgen Aften, fortiente at hænges i Morgen tidlig inden Solens Dpgang. Hvad hjælper det nu, at jeg gjør det aftalte Tegns med at flippe med Sagen i en af Bustene? Hun hører det ikke, thi hun er der ikke, eller ogsaa hun sover. Men prøve det kan jeg dog sagtens. Jeg vil af al Magt

flippe i denne Hæk. Gud give, det maatte gjøre sin for-
ønskte Virkning! Gaaer hen, og flipper af alle Kræfter i Hækken,
hvor Guilielmo staaer.

Guilielmo raaber, og springer frem.

Au, for Satan, Gartner! Er han gal? rider Fanden
ham?

Gartneren bestyrtet.

Ach — hoch — hochedelgeborner Herr Guilielmo!

Guilielmo.

Hvad Fanden skal det betyde? Snider sin Arm.

Gartneren.

Hab ich den Herrn blesst?

Guilielmo.

Hvorfor flipper han i Hækken?

Gartneren.

Hvorfor — staaer Herr Guilielmo i Hækken?

Guilielmo.

Jeg gaaer omkring og — botaniserer.

Gartneren.

I Mørke?

Guilielmo.

Jeg leder efter Sancthans=Urte, og dem kan man
ikke see ved Lys. Men hvad gjør han her?

Gartneren.

Ach, jeg gaaer ogsaa sodan omkring paa Kunstens
Begne, und ever mig i at flippe lidt efter das bloße
Handelav.

Guilielmo.

Formodentlig engageret her, siden jeg seer ham saa
silde i disse Gnemærker?

Gartneren.

Ja! Und Herr Guilielmo ogsaa?

Guilielmo.

Nei, min Ven! jeg drager fra det ene Sted til det andet, og kan for min Død ikke lide, at man holder sig længe op paa een Blæt.

Gartneren.

Nun, das ist mir sehr lieb. Angenehme Reise, Herr Guilielmo!

Guilielmo.

Hvad vil han sige med det?

Gartneren.

Der Herr sagte, dat han ikke holdt sig længe op paa een Blæt, und so dachte jeg, dat han ochsaa vilde denne Blæt snart forlade.

Guilielmo.

Hvorfor det? Er det ham om at giøre?

Gartneren.

O, behüte Gott! Ich dachte nur so.

Guilielmo.

Hør, min Ven! Dersom det ikke er ubeskedent at spørge, saa siig mig: hvad er egentlig hans Grinde her?

Gartneren.

Min Grinde? Ich hab's ja dem Herrn gesagt.

Guilielmo fidel.

Nu, min Ven! dersom det ikke er Andet, saa gjør han mig den Tieneste, at gaae hen og klippe et andet Sted; thi, sandt at sige, han generer mig her.

Gartneren.

Ich genire Sie? Suchen Sie Sancthans=Würmer in Gottes Namen; lassen Sie sich nicht geniren.

Guilielmo.

De Sancthans=Orme, jeg søger, taale ligesaa lidet

trede Mand, som Dagen. Reent ud sagt, min gode Ven!
jeg har en lille Amourette for, en Rendezvous.

Gartneren ængstelig.

En Rendezvous!

Guilielmo.

Nu ja, er det saa forfærdeligt? Seer han, det er
Frokenens Kammerpige, den lille Beate. Hun holder af
mig, mellem os sagt. Et Kys har jeg allerede faaet,
men det er kun en Mundsmag, jeg venter flere. Jeg har
lovet at komme og spille lidt uden for hendes Vinduer i
Nat; for Intet kan hun naturligviis ikke forlange saadanne
Artigheder, jeg venter en passende Douceur, og altsaa seer
han selv, min kiære Gartner! at hans Nærværelse maa
genere.

Gartneren paa Dansk.

Ja, det seer jeg.

Guilielmo.

Nu ja, er det da saa besynderligt? Som sagt, hvis
han kiendte Pigen, vilde han ikke forundre sig.

Gartneren opbragt.

Just fordi jeg kiender Pigen, undrer det mig, min
Herre!

Guilielmo.

Hvad Diæblen! nu taler han jo reent Dansk?

Gartneren.

Herre! det er min Brud.

Paf sig derfor af Lunden ud.

Guilielmo.

Er det saaledes fat? Ha ha!

Men seer han — jeg gaaer ei endda.

Gartneren.

Ei?

Guilielmo.

Nei!

Gartneren.

Herre! det koster hans Hjerteblood.
Pigen er min; det koster ham Livet.

Guilielmo.

Til at spille hun Lov mig har givet,
Altsaa flytter jeg ikke en Fod.

Gartneren.

Snart jeg hans Mod skal knække,
Hører jeg endnu et Muf.

Guilielmo.

Fugle fra Kirsebær kan du skrække,
Men ei mig fra en Mø, som er smuk.

Gartneren.

Slaa han sin Stræng, og paf han sig!

Guilielmo.

Praler du meer, slaaer jeg dig.

Gartneren kaster Saren.

Kom an!

Guilielmo.

Belan!

Men først et Ord:
Den, som slaaer den Anden til Jord,
Ham skal Pladsen tilhøre.
Den, som faldt ned,
Gaaer bort i Fred,
Og fløer sig bag sit Dre.

Gartneren.

Det laer jeg gielde.

Guilielmo.

Din Haand! See der,

Der er min.

Gartneren.

Dg min er her.

Musiken bliver ved. Under Musiken bæres de saa længe, til Gartneren falder, som reiser sig, stirrer op til Vinduet, og gaaer bort i Forbittrelse.

Guilielmo.

Saadan slap jeg den Bindbeutel. Hvad Diæblen er dog alt dette for Optøier? Skulde Beate virkelig — Dog, den Nar! hvem kan troe ham? Stille! der er Lys, der er Lys. Lægger Haanden paa Hjertet. Brand! Brand! Naa, staa mig nu bi, Erato! Cuterpe! Terpsichore! og alle I Muser, hvad I hedder, for Musik og Sang! Dg du, Skiebne! skal jeg ikke tabe de gode Tanker, jeg har om din Godlidenhed, saa lad mig nu være i Ro for flere Optøier. Han præluderer, Vinduet bliver oplukket, Guilielmo synger:

O, bæver sødt, I Toner!

Igiennem Nattens Bunde;

O, bæver sødt, og smelter i min Stemme.

Hen giennem Skovens Kroner

I strømme fra den Bunde,

Et Smil mig gav, som jeg kan aldrig glemme.

Lad ingen Larm dig hemme,

Forelskte Sang! som stiger;

Ton sødt den søde Smerte,

Der giennemfoer mit Hjerte

Bed Synet af den skønneste blandt Piger.

Det Saar, hun mig har givet,

Skiondt dødeligt, er mere kært, end Livet.

Et Sværd kan ikke saare,
 Og ei en hærdet Landse,
 Og ingen Gift saa skiult og langsomt dræber,
 Som en Hyrdindes Taare
 Og Smil i Glædens Dandse,
 Og som et Kys af hendes Rosenlæber.
 Min Sang forgieves stræber
 At tolke dig den Lue,
 Der sødt mig giennembæved,
 Da mig forbi du svæved,
 Ved dig saa huld at skue.
 Dit Kys, den søde Gave,
 Gjør Friheds Yndling til en evig Slave.

Claudine

spiller paa Harpe, og synger fra Vinduet:

Gaf bort, du fiælne Hyrde,
 Som ikkun arme Pigers No vil myrde;
 Som taler sødt om Riæder,
 Og er dog vist en tøileløs Forræder,
 En Bi, som Honning kræver
 Af hver en Blomst, og bort med Byttet svæver!
 Jeg lukker kold mit Dre;
 Din sledste Smiger kan mig ikke røre.

Guilielmo.

Hun spiller? digter? synger? Uforligneligt!

O, Improvisatrice!
 Hvi kan jeg kun med Sang min Hylding vise?
 Dit Bid nu skyder Pile,
 Som før dit søde Kys og dine Smile.
 O, lad mig her dig skue,
 Foreen din Vælde i en samlet Lue,

Lad Bid og Sang og Kysse
 I salig Ruus den glade Sanger dykke!

Claufine.

Kys er en farlig Gave,
 En Kundskabsfrugt i Edens skønne Have.
 Min Sang du der kan høre;
 Mit Bid vil ikke kildre i dit Dre.
 Mit Bid mig findrigt siger:
 Dit Hierte er en Samlingsplads for Piger.
 Stort Selskab jeg forsager,
 Og derfor slikt et Hiem mig ei behager.

Guilielmo.

Ak! jeg tilstaaer med Smerte,
 At jeg er uforsigtig med mit Hierte.
 Jeg kan det ei forsvare;
 For Smil og Suk og Kys det staaer i Fare.
 Dog siden sidst i Lunden
 Er Alle der, kun ikke du forsvunden.
 Hør mine fiælne Sukke,
 Og kun for dig det skal sig aldrig lukke.

Claufine.

Jeg leer ad dine Sukke,
 Vil gaae til Sengs, og vil mit Vindue lukke.
 Vinduet bliver luft.

Guilielmo staaer et Dieblit maallos.

Forbandede Gartner! Jeg gjør min Ged paa, at det
 dog er hans Skyld. Gaaer.

Lunden om Freias Alter.

Jacob

med sin Pose paa Ryggen, samlende.

Hvor blev Maanen af? Jeg troer, den er ikke rigtig i Hovedet. Er det at lyse? Mig synes, naar man ikke har Andet at giøre, end at skinne fra Morgen til Aften, saa kunde man gierne passe sit Embede. Her er saa mørkt, som i en Snuustobaksdaase, naar Laaget er lukket. Disse storsnudede Træer løber Gen paa Armen i eet væk. Hvad ogsaa disse Skyer skal til? De duer nu ikke til Andet, end til at giøre Natten sort, og Folk vaade med. Jo, det er en Regiering, vi har. — Jømmeni! Jømmeni! jeg fattige Karl! jeg er faret vild. Jeg kommer aldrig mere hjem i dette Liv, jeg kommer ikke i Seng hele Natten. Tys! hvad er det, som brummer? Nu skal vi have Tak. — Ak, det er Kloffen oppe i Kirkeetaarnet. Kloffen slaaer tolv; Jacob tæller Slagene. Ak, det er ude med mig, Kloffen slaaer tolv. Hu! hu! hu! Jeg er saa bange for, at Mumien skal begynde at spøge paa min Ryg. Føler frygtsom med Haanden tilbage paa Posen. Nei, han ligger ganske stille; han er nok falden i Sovn. Gud være lovet! Det er endda en Trøst.

Skoleholderen

kommer med sin Sækkepibe.

Elskov pleier at giøre blind, siger Ordsproget. Det er sandt; mit Syn har slaaet mig feil hele Natten. Siden jeg forlod min Herskerindes Vindue, er det gaaet mig, ligesom Ulysses von Don Quixote, eller hvad han hed, den stakkels Mand, som foer vild, og blev forvandlet til et Sviin paa sine gamle Dage. Jeg er ofte for gaaet denne Vej uden Banskkelighed; men i Nat — Jeg veed ikke,

hvad det kan være. Jeg vil ellers kalde alle mine Skolebørn til Bidne paa, om de nogentid har seet mig være bange paa Skolen; men i denne mørke, sorte Skov faaer man en Anelse, en Beklemmelse. Det er en Fordom, man har inddruffet med Modermelken, at man altid har Respect for disse gamle, alvorlige Bøgetræer, der dog i Grunden er lutter ufornuftige Bæsnere. Gid jeg havde mig et Compas, at jeg kunde lede mig ud, at jeg ved et Bestik lykkeligen kunde faae at vide disse Egnes sydlige eller nordlige Bredde.

Jacob.

Lys! mig syntes, jeg hørte en menneskelig Stemme. Her vimler af Røvere i denne Skov, som af Fluer i Juleaftens Grød. Det er en Røver, det gier jeg min Hals paa — det kan jeg mærke paa min Forstrækkelse. Ak, hvorfor hænger man dog ikke slige Karle op? Jeg vil lade, ligesom jeg brød mig om Jugenting; jeg vil synge, for at sætte Mod i mig selv. Synger ganske sagte:

Munken gaaer i Enge
Den lange Sommerdag;
Hvad gjør han der saa længe?
O ja! o ja! o ja!
Han plukker af de Roser,
Han plukker af de Bær,
Dertil de Krusemynter —

Bryder af, men continuerer dog i en syngende ængstelig Tone:

Jeg tør ikke blive her.

Skoleholderen.

Silentium! Hvad er det? Mit Blod koger i mit Liv. Jeg hørte Noget grynte som et Bildsviin, som et Marsviin, som en Bjørn. Hvis det var et glubende Dyr,

som agtede at fortære mig! Af, hvad hjælper mig nu alle mine Capaciteter? Gid jeg havde mig en Lygte! — Stille! jeg faaer et Indfald. Jeg har hørt, at slige Dyr skal imponeres ved stærke Instrumenters Lyd. Blæser i Sæffepiben.

Jacob.

O, Bee! o, Bee! det hvæser, det hvæser. Det er ikke engang en Røver. Det er sikkert en Gienganger, eller en Kat, eller en Bussetrold. Hvad skal jeg nu gjøre? Skal jeg flygte bort, eller blive her? Skal jeg gaae? Stoder sig mod Freias Alter. Nei, jeg skal staae.

Skoleholderen.

Buskens Næsen bliver ved. Af, jeg staaer paa Gravens Bredde. Skal Noget redde mit Liv, saa er det en hurtig Retirade. Han tager Flugten hen mod Alteret, og omfavner Jacob. Nu er det ude med mig.

Jacob.

Ja, med mig ogsaa.

Skoleholderen.

Jacob! Jacob! er det dig?

Jacob.

Skolemester! er det ikke Andre, end ham? Jeg meente, det var en Røver, eller i det mindste en Gienganger.

Skoleholderen.

Siig mig, Jacobus! hvad vil du her?

Jacob.

Her? Her vil jeg sgu Ingenting. Kunde jeg bare slippe bort!

Skoleholderen.

Gaaer du da omkring i Taaget?

Jacob.

Næstendeels. Men hvad vil Magisteren her? — Af, der rasler det jo igien.

Skoleholderen.

Mit Hierte isner i mit Liv.

Jacob.

Ak, Magister!

Skoleholderen.

Ak, min Ven!

De staae forstenede i hinandens Arme.

Gartneren kommer.

Fordømte Nat, som saa lumskelig har berøvet mig al min Glæde, gjort mig til en Nar, til et ulykkelig Menneſte! leder du mig nu ogsaa vild? Ha, leed mig kun vild, langt bort herfra, fra den troløse, falske Slange! — O, men hvis hun dog elſkte mig alligevel? Hvis denne Knekt kun vilde narre mig, fordi jeg forstyrrede ham i hans Virumlarum? — Men tager jeg ikke feil, saa hører jeg Noget røre sig henne mellem Stenene. Det er et gammelt Dffersted, hvor man maaskee for nogle hundrede Aar siden har berøvet mange Menneſter Livet. Hu! jeg gys. Det rører sig igjen? Det er Menneſter. Frisk Mod! Jeg maa vide, hvem det er. Frisk Mod! Han støder mod Stenene, og omfavner Jacob og Skoleholderen. Ha, for Dævlen! hvem er der?

Skoleholderen.

Ak, naadige Herr Røver! spar mit Liv. Jeg sidder med Kone og mange smaae uforsørgede Børn, som ikke engang have Raad til at frabede sig al Condolence i Aviserne, hvis jeg ved Døden afgaaer.

Jacob.

Ak, naadige Herr Røver! spar ogsaa mit Liv, jeg sidder ogsaa med smaae Børn, ligesom Skolemesteren.

Gartneren affides.

Det er Skolemesteren og Jacob. Hvis de nu skulde kiende mig? Jeg gider ikke talt Tydsk, og er slet ikke stemt til at spille min Rolle.

Jacob pegende paa Skoleholderen.

Jeg skulde ikke rose min Prosepter i hans Dine, men han har flere Penge i sin lille Finger, end jeg i min hele Krop.

Skoleholderen.

Af, kiære Herr Røver! mærker han ikke nok, at Knekten er bange for den Pose, han har paa Rakken?

Gartneren.

Kiære Børn! jeg er ingen Tyv eller Røver. Lad de Griller fare.

Skoleholderen.

Af, saa red os da fra Tyve og Røvere; thi der er flere endnu. See der! De staae stille.

Guilielmo

kommer med en lille Seddel i Haanden.

Søde, nydelige Pige!

Altsaa er jeg dog dig kiær.

Denne lille Seddel her

Lærer sødt mit Hierte stige.

Jeg af Glæde neppe veed,

Hvor jeg Foden hen har flyttet;

Til min Sang hun sødt har lyttet,

Hun har hørt min Kiærlighed.

Men hvis jeg kan troe mit Blik,

Er jeg i den samme Lund,

Hvor af rosenrøde Mund

Første søde Kys jeg fik;

Her, hvor jeg i Morges sukked,
 Medens Freias skionne Navn
 I min elskte Fødestavn
 Jeg paa disse Stene hugged.
 Endnu, Elskte! ei for dig
 Mine glade Dine tindre,
 O, men for min Sorg at lindre
 Trøste skal Beate mig.
 Siunken for dit Alter hen,
 Freia! i din skionne Have —
 Tak da for den første Gave,
 Som du skienkte huld din Ven!

Han gaaer hen for Alteret, breder sine Arme ud, og omfavner
 alle de andre Tre. En Sky gaaer fra Maanen, og han
 bliver dem vaer.

Skoleholderen.

Er det ham, Herr Spillemand?

Jacob.

Er det ham, Herr Virendreier?

Gartneren.

Er det ham, Herr Lurendreier?

Guilielmo.

Ha! ha! ha! kun lee jeg kan.

Om Freias Alter I alle staae,
 I arme Arabater!

Og anklager Skiebnen, som skabte saa saa
 Beater.

Hvi var hun dog ogsaa saa sær?

Hvi gav hun ei een til hver?

Jacob.

Den Mær!

Guilielmo.

Ret, skield! saa kommer hun, stragen;
Men synt ei paa Knæerne hen,
I værdige Riddersmand
Af Kæmpen, af Sækkepiben, og Sagen!

Skoleholderen.

Vi taaler ei, at vor Tre læderes.

Guilielmo.

Læderes den, naar I nobliseres?

Jacob.

Vi vil ikke blesferes.

Guilielmo.

Belan da, jeg gaaer,
Dg medens I staaer
Om Kiærligheds Alter
Dg sukker og døe,
Jeg synger min Psalter,
Dg favner min Mø.

Gaaer.

Skoleholderen og Jacob.

Af, vi arme forelskede Mænd!

Gartneren.

Gaa! du er hende værd.

Skoleholderen og Jacob.

Hvad skal vi gjøre? Hvor flyer vi hen?

Gartneren.

Vi fun! Hevnen er nær.

Alle Tre.

Hevnen er nær.

Gartneren.

Ha, den fordømte Knegt! Herr Magister! jeg faaer strax et Indfald om hvordan vi for det første kan hevne os. Vil De række Haand dertil?

Skoleholderen.

Med Fornøielse! Jeg gjør gjerne mine Uvenner al den optænkelige Skade, der staaer i min Magt.

Jacob.

Jeg ogsaa. Det var jo Synd Andet.

Gartneren.

Han kommer i Morgen til den naadige Herre, for at forskionne Festen med sit Syngerads, som det hedder. Men i Stedet for at blive den Musicantersvend, han er, saa har han altid for Skik at regne sig med som et Lem af den herskabelige Familie. Denne Impertinence maa gøres indlysende for den naadige Herre, at han modtager ham koldt og tilbagestødende. Jeg er vis paa, at Knekten ved den Leilighed selv render sig en Kniv i Livet.

Skoleholderen.

Bene, min bedste Ven! Og jeg tager mig selv paa, at stemme den naadige Herr Oberst mod Guitarspilleren.

Gartneren.

Saa vil Alting gaae godt.

Skoleholderen.

Men sig mig, hvordan De paa een Gang er bleven det danske Sprog saa mægtig, min Ven! Thi Banskkelighedens Superlativitet for en Fremmed er bekiendt nok.

Gartneren.

En anden Gang, Herr Magister! en anden Gang. Nu ville vi kun tænke paa vor fælles Hevn.

Han rækker dem hver sin Haand, derpaa synge de

Alle Tre.

Haand i Haand
Bed Hevnens Baand
Forenede vi staae.
Hevn vi vil,
Den maa der til,
Hvordan det end vil gaae.
Enten hevne,
Eller revne
Ville vi af Harm,
Alle Tre
I Vel og Bæe
Trofast Arm i Arm!

De gaae bort.

Tredie Act.

Børelse.

Obersten. Skoleholderen. Caspar.

Obersten.

Alt nok, min gode Skolemester!
 Vær han forsikkert, at jeg veed,
 Paa hvilken Maade, med hvad Bæfæd
 Man skal modtage flige Gæster.
 Forst et Par Ord, en buldrende Stemme,
 Dernæst et Blik, hvoraf han seer,
 At man er en Mand med en fast Character.
 Tro kun mig, jeg skal Intet glemme.

Til Tjeneren. Lad Monsieur Guilielmo vente lidt endnu;
 det er mig ikke beleiligt. Tjeneren gaaer.

Skoleholderen.

Jeg haaber, Herr Oberst! at denne Advarsel tilgives
 mig, som skete af Frygt for Impertinencens Uttrelse.

Obersten.

Smal Sag, smal Sag, Skoleholder! Gaa kun ind i
 Cabinettet saalænge. Skoleholderen gaaer. Nu gielder det
 at holde Dreene stive. Jeg er saa god, jeg lader mig strax

formilde. Hvilke forbandede Døtøier hører jeg ikke han har havt med Beate! Hvem skulde sagt det om den Pige? Nu staaer han derude, og ærgrer sig over, at han maa vente. — Lad ham kun vente! — Er dog nysgierrig for at see ham. — Men han maa vente lidt endnu. Sætter sig ned. Han kan gierne taale at vente. Springer op. Men Ulykken er, jeg kan ikke taale det. Hei, Caspar! Tjeneren kommer. Lad ham komme ind! Tjeneren gaaer, Obersten sætter sig.

Guilielmo kommer.

Ærbødige Tjener, Herr Oberst!

Obersten.

Serviteur! hvad vil han?

Guilielmo vender sig om.

Hvem? Tjeneren? Han er allerede gaaet, Herr Oberst!

Obersten hidsig.

Troer han ikke, jeg har Dine i Hovedet at see med?

Guilielmo.

Det er altsaa mig, De mener?

Obersten.

Hvem skulde jeg ellers mene?

Guilielmo.

Min Herre! — Dog, jeg erindrede ikke, at det er Brug hos enkelte gamle Folk, at betiene sig af den tredie Person.

Obersten.

Person mig hid og Person mig did! Jeg veed nok, hvad Person jeg skal bruge. Jeg kiender nok Personen. Altsaa, hvem er han?

Guilielmo.

Jeg er den Sanger, som nylig er kommen fra Italien, som De har sendt Bud efter, og som nu kommer for at

more Deres smukke Datter lidt med sin Sang paa hendes Fødselsdag.

Obersten.

Min smukke Datter? Han betiener sig af nogle egne Udtryk, min Kære!

Guilielmo.

Er hun ikke smuk, beder jeg om Forladelse. Mig er sagt, at hun var smuk, ellers var jeg ikke kommen.

Obersten hurtig.

Jo, gu er hun smuk, jo! Men man tiltaler i Almindelighed ikke fornemme Folk saaledes en bon compagnon, min kære Spillemand!

Guilielmo.

Er jeg Dem virkelig kær, Herr Oberst! saa gjør mig den Tjeneste at tiltale mig lidt blidere. Jeg er vant til at omgaaes Folk du bon ton, og det støder mit musicalske Øre at høre uharmoniske Accorder.

Obersten.

Folk du bon ton? Folk du bon ton? Er jeg ingen Mand du bon ton?

Guilielmo.

Den ton, De betiener Dem af imod mig, er i det mindste ikke bon, Herr Oberst!

Obersten.

Kort og godt: han er Spillemanden?

Guilielmo.

Jeg forstaaer at spille paa Guitarre.

Obersten.

Altsaa: han spiller, han synger, han vraaler af fuld Hals, han gjør saa mange Tremulanter og Roulader, som han vil; han faaer sin Betaling. Men ingen Imper-tinencer! det siger jeg ham. Og ingen Pasfiar eller

Raisonnement! Han spiser med de andre Tjenestefolk. Og ingen Familiarisering! hører han? Jeg veed nok, at Baron Rosenskiold har været saadan en Nar; men hos mig gaaer det anderledes til. Naar man er Hund, maa man tage til Takke med at gnave Been.

Guilielmo.

Hvad Satan er det for en Snak? Beed De vel, min Herre! at hvis De endnu et Dieblif bliver ved, som De har begyndt, saa knækker jeg Deres Hals?

Obersten.

Dreng! Spillemand! Gujon!

Guilielmo forbittret.

Dreng? Gujon? Springer hen i en Kro, hvor der hænger en Sabel, griber den, og kommer tilbage. Det vil komme an derpaa, hvem af os to der fortiener Gujonsnavnet.

Obersten.

Du vil slaaes med mig?

Guilielmo.

Hvis Deres Vre tillader Dem at slaaes med en slet og ret Kunstner; hvis ikke, binder jeg Dem et Tørklæde for Munden, da jeg ikke vil høre flere Grovheder, og fortæller hele Verden, hvad De er for en Karl.

Obersten trækker.

Du mødløse Praler!

Min Sabel er hvas.

Guilielmo trækker.

Herr Oberst! nu taler

De først mig tilpas.

Obersten stiller sig en garde.

Bist Ingen meer henter

Med Viren dig hen.

Guilielmo gjør det samme.
Paa fleer Instrumenter
Jeg spiller, end den.

Obersten.

Saa kom kun nu da.

Falder ud.

Ha!

Guilielmo.

Ha!

Obersten.

Ha!

Guilielmo.

Ha!

Obersten.

Du skal føle min Harm.

Guilielmo.

Jeg har saaret Der' Arm.

Obersten.

Det er Løgn.

Guilielmo

flaaer ham Sabelen af Haanden.

Det er sandt.

Obersten.

Jeg tabte.

Guilielmo.

Jeg vandt.

Sætter Kaarden hen.

Jeg haaber, Herr Oberst! at De ikke oftere kalder mig
Gujon, hvis jeg flere Gange skulde have den Fornøielse
at træffe Dem i mit Liv. For nærværende Tid recom-
manderer jeg mig i Deres Bevaagenhed. Baffer, og gaaer.

Obersten.

Ha, for Satan! den Knekt hugger godt. Holder sig om Armen, og kalder: Hm! hm! Er der da Ingen? — Skolemester!

Skoleholderen kommer.

Herr D— Ak, forbarmende Gud! Herr Oberst! hvordan er De tilredet?

Obersten.

Hold sin Mund, og skaf mig et Bind!

Skoleholderen.

Ak, det har Spillemanden gjort. Hei, Gewalt! Hielp!

Obersten slaaer ham paa Dret.

Hold Riæst, Præceptor! prostituer mig ikke ved sin Dumbhed. Skaf mig Noget at binde om Armen.

Skoleholderen.

Ak, Herr Oberst! var det ikke bedst, at Armen blev sat af, inden der gaaer Koldfyrr i hele Kroppen?

Obersten.

Er han da reent ravrustende gal? Søg mig Noget op! siger jeg. Følg mig! Gaaer.

Skoleholderen ude af sig selv.

Søg mig Noget op! følg mig! Hvordan kan jeg følge ham, naar jeg skal søge ham Noget op? Ak, Stuen dreier sig rundt for mine Dine. Saa fuld har jeg endnu aldrig været, uden i Forveien at have druffet Brændeviin. Der ligger en Støvlemandet. Nei, den er for god. — Ak, den forbandede Gartner! det er en Slange, Obersten har faaet i sin Have, som berøver hans troe Tienere Ufskyldighedens dyrebare Klenodie. — Der ligger et skident Biskeklæde. Nei, det er ikke godt nok. Standser midt paa Gulvet. Her ligger Blod! Slaaer Hænderne sammen. Naa, nu har jeg, Diæblen forlade mig min slemme Synd!

aldrig seet Mage. Det maa have været her, Slaget stod. Jo, det var en net smal Sag. — Der ligger en Bomuldsstrømpe, som Frøkenen har begyndt at strikke paa. Den er god. Riber Pindene ud. Nei, den duer dog nok ikke, den hidser. — Jo, det var en net Kniv, Spillemanden rendte sig selv i Livet. — Ak, du ulykkelige Kiærlighed! du fordærvelige Profession — Passion! vilde jeg sige. Obersten raaber indenfor: „Stolemester!“ Jeg — vil baade tage Støvlemandyetten — og Biskeklædet — og Bomuldsstrømpen med, saa kan den naadige Herr Oberst selv vælge.

Gaaer.

Landen om Freias Alter.

Clausine

i Beates Klæder, med en Rosenkrands og et Slør om Hatten,
kommer utolig ind.

Det frygtfomme Dyr
 Af Jægeren jages;
 Til Skoven det flyer,
 For ei at opdages.
 Nu staaer det i Læ
 Bag skjulende Træ,
 Hvor Grenene hvælver,
 Og ryster og skælver
 Med vaklende Knæ.

Hvor mit Hierte flaaer! Jeg saae et Glimt af ham henne i Skoven. Jeg tvivler ikke længer: det er ham, det er Vilhelm — som min barnagtige Stolthed forskød — som nu er kommen tilbage. O, gid han aldrig var kommen, den Letsindige! Hans Nærværelse har oprevet det halvlægte Saar, og finder jeg ham troløs, saa er jeg ulykkelig

for evig. O, Beate! Beate! Hun sætter sig paa Alterstenen, slaaer Sløret over Dinene, og støtter Hovedet til sin Haand.

Guilielmo kommer.

Der sidder hun alt — paa sit Alter — Freia paa sit Alter! O, du fiære, søde Pige! lad mig nu sige dig et ømt Farvel.

Clausine.

Et ømt Farvel?

Guilielmo.

Ja! Jeg reiser i dette Dieblif bort, Tilfældet forbyder mig at blive her længer, som jeg først havde besluttet. Du faaer mig altsaa formodentlig aldrig mere at see. Jeg er reiseferdig, og trænger ikke til nogen anden Hiertestyrkning paa Veien, end et Kys af en smuk Pige. Det gjør mig munter og oprømt i den meest taagede Slud, hvor meget mere i dette smukke Foraarsveir!

Clausine.

Herr Guilielmo! jeg har stævnet Dem hid, for at bede Dem holde inde med Deres Opmærksomhed for mig. Jeg maa sige Dem, at jeg har en Kiæreste, og at jeg elsker ham for høit til at blive ham utro.

Guilielmo.

Altsaa har du dog en Kiæreste? Men er du ham da utro, fordi du giver mig det lille Kys? Kiære Beate! den ene Fortrolighed er den anden værd, jeg vil tilstaae dig, at der lever en Pige etsteds i Verden, som jeg kan skee elsker ligesaa høit, som du elsker din Kiæreste, og dog betænker jeg mig ikke et Dieblif paa at kysse dig.

Clausine.

Deres Opmærksomhed for mig røber just ikke megen Barme for den anden stakkels Pige. Hvad mener De hun vilde sige, hvis hun var her?

Guilielmo.

Hun vilde tilgive mig. Kære Beate! tag nu dit
 Glor fra Ansigtet.

Clausine.

Nei!

Guilielmo.

Jeg vil endogsaa tilstaae dig: Aarsagen, hvorfor jeg
 holder saameget af dig, er, at du i Alting virkelig er
 hende meget liig. Jeg drager hele Landet om for at finde
 hende. Jeg elsker hende høit, kan du troe. Undertiden,
 naar jeg gaaer giennem Skoven om Natten, løber jeg
 hen og favner et Træ i den Tanke, at det er hende.
 Hvor meget kærere maa det nu altsaa være mig, at
 favne dig! Vil du da negte mig det eneste Kys, inden
 vi skilles ad?

Clausine.

Fortæl mig Deres Kærligheds Historie!

Guilielmo.

Vil du saa kysse mig?

Clausine.

Hvis De fortjener det.

Guilielmo.

Ak, den Historie er snart fortalt. Et Menneske kan
 være længe om at opleve det, som lader sig sige i to Ord.
 Seer du, det var en deilig Pige i Kiel, som jeg lærte at
 kiende, mens jeg laae der ved Universitetet. Jeg elskede
 hende, saasnart jeg saae hende, troede ogsaa, at hun elskede
 mig, men tog feil.

Clausine.

Det var tungt.

Guilielmo.

At jeg fortvivlede, kan du sagtens begribe. Jeg be-

sluttede at reise udenlands, for at glemme hende, reiste ogsaa i tre Aar, kom tilbage, og har endnu ikke glemt hende. Du leer mig vist ud, kiære Beate!

Clausine.

Skulde jeg lee ad det?

Guilielmo.

At hun nu var i Kiøbenhavn, seer du, det anede mig; thi Tanten, hun havde været hos i Kiel, var død. Ingen kiendte hende, thi hun levede meget affondret. Hos sin Fader, som boede i Kiøbenhavn, maatte hun være. Men jeg vidste knap hans Navn. Hvad han var, vidste jeg ikke. Det var aldrig faldet mig ind at tænke paa Faderen; thi jeg tænkte kun paa Datteren. Du anseer mig vist for en Phantast, kiære Beate!

Clausine.

Jh, men hvad for Tanker har De da ogsaa om mig, Herr Guilielmo?

Guilielmo.

Da jeg nu hele Vinteren havde opholdt mig incognito i Byen, for ikke at falde min Fader i Hænderne, der vilde koble mig sammen med en rig Enke, og endnu ikke fandt hende, saa begyndte jeg at blive bedrøvet. Men du veed nok, hvordan det gaaer: naar Foraaret kommer, naar Blomsterne titte frem, og Fuglene synge, saa faaer man Mod, enten man vil eller ei. En Anelse sagde mig, at jeg skulde træffe hende herude paa Landet et Sted; og derfor spiller jeg egentlig denne Sangerrolle, som skaffer mig Udgang i ethvert Huus.

Clausine.

Og Deres Vetsindighed?

Guilielmo.

Bedligeholder mit Liv. I Førstningen smægtede jeg

hen, lod Glæden gaae mig forbi, og svandt ind som en Skygge. Nu er jeg munter, nyder den, og trives. Hvad mener du hun bifalder meest?

Clausine.

Og Deres Elskovshandler?

Guilielmo.

O, du med dine Elskovshandler! Enhver smuk Pige er mig det samme, som en Blomst. Jeg elsker eder alle, husvæler mig i eders Duft, kvæger mig i eders Skær. Enhver smuk Pige opfrisker mere eller mindre Billedet i min Phantasi om min Clausine. Hende troer jeg at favne og kysse, naar jeg favner og kysser jer andre. — See saa, min lille Skriftmoer! Troer du nu, at du, uden at være din Kiæreste utro, kan give mig et Kys?

Clausine.

Ja, nu troer jeg det. Hun slaaer Sløret tilbage, og kaster sig i hans Arme.

Guilielmo.

Gode Gud i Himlen! Clausine! Clausine! er det — er det dig? er det dig selv?

Clausine.

Ja, det er mig, og jeg har i tre Aar begrædt min Letsindighed, min daarlige Stolthed, thi jeg elsker dig, jeg elsker dig.

Guilielmo

stirrer paa hende i hoieste Genrykkelse.

Ja, det er hende! ja, det er hende!

Clausine.

Det er mig.

Guilielmo.

Naar — hvordan — paa hvad Maade? Svar mig! O nei, svar mig ikke! Lad mig synke til dit Bryst,

lad mit Hierte, som saalænge har stormet ene og forladt,
hvile ved dit skionne Bryst! Men ikke her! For Freias
Alter, hvor jeg i Morges huggede dit Navn — hendes
Navn — og besvor hende — og hun har hørt min Bøn
— tre Skridt derfra — O kom, Clausine! Giv mig din
Rosenfrands. Han tager Strandsen af hendes Hat, og lægger den
paa Alteret. De synke begge ned derfor.

Begge.

Freia i det Høie!
Lad dit lyse Die
Smile til os ned.
For dit Alter vi os høie,
Kiærlighed!

Clausine.

Riv ham aldrig fra min Barm!

Guilielmo.

Hegn om Elskov, huld og varm!

Begge.

O, da skal vi hver en Vaar,
Naar Mark og Skov i Blomster staaer,
Af Lilier og af Epheu grøn,
Af Narciss og Tusindskion,
Regliker, Bioler blaae,
Roser og Aurikler smaae,
Slynge her dit elste Navn,
Synke begge Favn mod Favn,
Lafte dig, Bryst imod Bryst,
For din søde, søde Lyst.

Guilielmo.

Elste, velsignede Pige! men sig mig nu — forklar
mig nu —

Clausine pludselig angest.

Af, Gud! det falder paa mit Hierte som Bly. Ulykkelige Overgivenhed! Vilhelm! Vilhelm! du bliver aldrig min. Din Fader giver aldrig sit Samtykke.

Guilielmo.

Hvorfor? Hvi bliver du saa angst, kære Pige!

Clausine.

Han er her. Han har friet til mig, og jeg har givet ham Kurven paa en Maade, som har opbragt ham til Raseri.

Guilielmo.

Min Fader her? Og friet til dig? Besynderlighed paa Besynderlighed! O, men hvad bryder jeg mig om hans Samtykke, naar du kun elsker mig!

Clausine.

Kæreste Vilhelm!

Guilielmo.

Men sig mig dog, hvordan kommer du her? Hvor er din Fader? Er han her i Besøg hos Oberst Hielm?

Clausine.

Oberst Hielm er jo min Fader.

Guilielmo.

Hielm? Din Fader hedder jo Ringborg.

Clausine.

Beed du ikke endnu, at han maatte forandre sit Navn efter den rige Onkel, han arvede.

Guilielmo forfærdet.

Af, nu falder det paa mit Hierte, som Bly.

Clausine.

Hvorfor?

Guilielmo.

Jeg har nylig duelleret med din Fader, og stufket ham i Armen.

Clausine.

Jesus!

Guilielmo.

Saaet er ligesaa ubetydeligt for ham, som farligt for mig.

Clausine.

Gode Gud! hvordan —

Guilielmo.

Jeg kiendte ham ikke, og han fornærmede mig.

Clausine slaaer Hænderne sammen.

Hvad skal vi gjøre?

Guilielmo.

Bil du atter skilles fra mig — paa ny og for stedse?

Clausine.

O, nei! nei! Det har jeg svoret ved Freias Alter.

Guilielmo.

Saa maae vi flye.

Clausine.

Hvorhen?

Guilielmo.

For det første til en gammel Bonde her i Nærheden paa hiin Side Skoven; han skal skiule os.

Clausine.

Men min arme Fader — hans Uengstelse — og paa min Fødselsdag!

Guilielmo.

Din Fødselsdag! Søde Pige! hvor forunderligt dog Alting træffer sammen. Omsævner hende. Vær rolig! Pas paa, at der Ingen kommer og overrumpler os! Clausine

passer paa, Guilielmo tager et Stykke Pergament ud af sin Tegnebog, skriver nogle Linier derpaa, spalter en Green, stikker Pergamentet i Spalten, og planter Greenen ved Freias Alter. See saa! denne Budstikke skal betage ham al Angstelse.

Clausine.

Gud! der kommer min Fader.

Guilielmo

slnger sin Arm om hendes Liv.

Afsted! afsted! Vi have offret til Freia. Hun ledsager os. De slye.

Obersten. Skoleholderen.

Skoleholderen.

Af, Herre Gud!

Du milde Fader!

Obersten.

Til Bladsen ud!

Mig Intet skader.

Støn ei som en Hest!

Skoleholderen.

Dueller jeg hader,

Som Edder og Pest.

Obersten.

En gammel Soldat,

En frygtsom Krabat,

Kun lidt Sympathie!

Skoleholderen.

Naar Baabnene skralder,

Da strax jeg forfalder

Til Melancholie.

Obersten.

Den Mand jeg ei kan have fier,

Som ei er dristig og forvoven.

Skoleholderen.

Omgaes forsigtig med Gevær,
Fornuften byder os, og Loven.

Begge.

Hver følger sin Natur
I Modgang og i Fare.

Obersten.

Jeg stander som en Muur.

Skoleholderen.

Jeg render som en Hare.

Obersten.

Hør nu, Skoleholder! ikke et Ord meer om den Ting.
Dg snak mig ikke et Ord meer om den unge Guitarspiller.
Rast Fyr! forbandet Bruushoved! Ambition! Ikke et Ord!
hører han?

Skoleholderen.

Oberstens Billies Tilkiendegivelse er min Mund et
uafriueligt Begplaster.

Obersten.

Det gjør mig ondt, han er løbet sin Bei. Jeg var
i Stand til. at lade ham opsøge.

Skoleholderen.

Formodentlig er Flugtens Iværksættelse begyndt af
Frygt for Straffens Udøvelse.

Obersten.

Ikke et Ord! siger jeg. Hører han?

Skoleholderen.

Med Drenes Begghed, naadige Herre!

Obersten.

Herlig Karl!

Skoleholderen.

Bene!

Obersten.

Smuk Karl!

Skoleholderen.

Ita!

Obersten.

Karl med Hjertet paa det rette Sted!

Skoleholderen.

Recte!

Obersten.

Karl med Talenter!

Skoleholderen.

Intet er visere, naadige Herre!

Obersten.

Her er altsaa Kunden? Smuk! ret smuk!

Skoleholderen.

Og der staaer Alteret.

Obersten.

Skal det være et Alter? Det er jo en gammel Kampesteen. Den har jeg tidt seet før.

Skoleholderen.

Saa var Moden i den Tid, naadige Herre! Nu bygge vi dem af Fyrrebræder.

Obersten.

Rigtig! der staaer Freias Navn. Det kan jeg selv læse. Det har jeg ikke lagt Mærke til før. Hvad er det for en Rosenfrands?

Skoleholderen.

Den er formodentlig lagt der for at pynte paa Geburtsdagen.

Obersten.

Hvad er det? her staaer en gammel visjen Bind med et Stykke Pergament i. Har den ogsaa staaet der, siden Stenen blev lagt?

Skoleholderen.

Jeg lagde ikke Mærke dertil i min Glædes Besippelse i Gaar. Formodentlig, naadige Herre!

Obersten.

Er dog curiøs for at faae Noget at vide. Gammelt Manuscript — jeg vil sende det til Kongens Bibliothek. Nye Opdagelser maaskee — om Longobardernes og Teutonernes Udvandringer af Riget.

Skoleholderen.

Nysgierrigheden hos mig er steget til et betydeligt Maximum.

Obersten.

Sikkert en Folkevandring! sikkert en Folkevandring! Det staaer meget utydeligt og halv udslettet.

Skoleholderen.

Åh ja! Tidens Land er edax rerum, siger gamle Fader Homer i sin Peder Paars, eller hvad den hedder.

Obersten læser:

„Jeg Underkrevne er i dette Dieblik flygtet bort med Herr Oberst Hielm's Datter til et Sted, hvor han ikke vil finde os. Vi elske hinanden. Naar vi komme tilbage, ere vi Mand og Kone. Han vil aldeles Intet have imod vor Forbindelse, naar hans første Brede er forsvunden, og han faaer den nødvendige Dplysning. Guilielmo.“

Skoleholderen.

Åh, Gud forbarme sig, naadige Herr Oberst! det var en bedrøvelig Folkevandring.

Obersten.

Den Slyngel!

Skoleholderen oprigtig.

Bene!

Den Ujel! Obersten.
 Ita! Skoleholderen.
 Den nederdrægtige Spidsbube! Obersten.
 Recte! Skoleholderen.
 Den Landstryger! Obersten.
 Intet er visjere, naadige Herre! Skoleholderen.
 Følg mig! følg mig! Der skal ledes, der skal søges,
 der skal findes. Obersten.
 Jeg løber paa Hænder og Fødder. Skoleholderen.
 Gjør Ansfrig! Obersten.
 Jeg skriger. Skoleholderen.
 De gaae.

 Bondehuset i Skoven.

Herr von Bilbo endnu i Bonderklæder; han kommer ind med et Brev
 i Haanden. Henrik kommer slæbende med den store Klædefurv.

Bilbo.

Stil den op der, at jeg bestandig kan have den for
 Dine, som et Billede paa den menneskelige Glendighed.

Henrik.

Herren har skrevet; han er blækket om Fingrene.

Bilbo.

Ja, det er et sværmerisk rørende Brev til min forlorne Søn.

Henrik.

Na, maa jeg høre?

Bilbo.

Ja, jeg skal saa have det giennemlæst, for at eftersee, om det ikke indeholder nogle dramatiske Feil. Læser: „Jeg er kommen i Erfaring om, at din Hundsvot støver omkring herude som en Nar og en Landstryger. Kommer du ikke hjem, og gaaer i dig selv, og gifter dig med den rige Enke, saa gjør jeg dig, Fanden maltractere mig, arveløs.“

Henrik.

Åh, Herre! læs ikke meer. Jeg kan mærke paa mine Taarer, at de have i Sinde at sige op inden Flyttetid.

Bilbo.

See, om der ikke sidder en Taare i mit venstre Øie! Jeg kan ikke godt selv see uden Brillen.

Henrik.

Det er desuden en vanskelig æquilibrist Øvelse, at see sig selv i Øinene. Lad mig see! Jo, det seer rigtig nok ud, som om Herrens ene Øie var forfaldet til Melancholie.

Bilbo.

Åh ja! jeg er en tungsindig, en tungsindig, melancholisk Mand. Det banker. Hvad er det? Det banker paa Døren. Ha, det er vist min Søn. Han lovede at besøge mig her i Dag. Det aner mig, at det er ham. Hiem kan det ikke være, han veed ikke, at jeg boer her, thi han gjør altid Nar af min indskrænkede Deconomie. Gaa din Vej, at dit Liberie ikke forraader mig. Henrik gaaer. Der staaer

en gammel Rive. Jeg vil lade, som jeg arbejdede paa den, og synge noget — noget — Idyllisk, hvad det nu kan være. Arbejder, og synger:

Vi Bønder vi ere saa glade i Hu,
Og Høsten den er vor Ven.
Naar vore River de gaaer itu,
Saa — gjør vi dem hele igien.

Guilielmo og Clausine træde ind, den Sidste med Sløret over Ansigtet.

Guilielmo.

Guds Fred, Fader!

Bilbo lader som Jngenting, og vedbliver:
En Tand nu saa let af en Rive gaaer;
Der føres med den i Ring. —
Tid er det herligt, naar man forstaaer
At sætte en Pind for en Ting.

Guilielmo.

God Morgen, Landsmand!

Bilbo.

Jh see, god Morgen, god Morgen, Herr Spillemand!
Naa, Tak skal han have, fordi han smukt holdt sit Ord,
og gjorde mit ringe Huus den Ære. — Men hvad er
det for en rar Dame, han har med sig der?

Guilielmo.

Det er min Kæreste. Seer han nu, kære Ven!
Her er ikke Tid til mange Dmsvøb. Han tilbød mig i
Gaar sin Tieneste, i Dag kan han bevise mig en meget
stor Tieneste.

Bilbo.

Jh, med Hiertens Glæde!

Guilielmo.

Han maa skiule os her paa nogle Dage, til vi have

havt Bryllup. Vi ere flygtede herhid sammen; nogle Smaating nøder os —

Bilbo.

Smaating? Jeg kan tænke det. Som per Exempel: Forældrene, kan jeg troe.

Guilielmo.

Rigtig! min Fader er gammel, urimelig —

Clausine,

som imidlertid opmærksom giennem Sløret har betragtet Bilbo og Kurven, trækker Guilielmo angst til en Side.

Bilhelm! vi ere forraadte, vi ere forraadte. Det er din Fader, det er din Fader.

Guilielmo smilende.

Min Fader? Det er jo en god, gammel, ærlig Bonde.

Bilbo ubrydende.

Ja, men du skal ikke skue Hund paa Haarene, din Navneunge! for det kunde være, Tøsen havde Ret alligevel.

Guilielmo bestyrtet.

Min Fader!

Bilbo.

Ja, din Fader! i det mindste er jeg din Moders Mand, du Hedning! du Renegat! du Mahomedaner! du — du — du —

Guilielmo.

Min Fader! ivre Dem ikke. Hvordan har De levet saalænge?

Bilbo.

Levet? som et Bæst, som en uheldig Mand. Ivre mig ikke? Jo, Fanden opsig mig Guldskab og Troskab, om jeg ikke vil; jeg vil ivre mig en Galdefeber paa Halsen, du Landstryger! du Døgenicht! du — du — du — du — du — Kunstner!

Guilielmo.

Hør os!

Bilbo.

O, jeg behøver Intet at høre. Jeg kiender meget godt den Kammerkisken, der staaer, med hvem du agter at træde ind i den hellige Egtestand, efter at du først har ligget og sjunget for hende om Natten.

Guilielmo.

Min Fader! De tager feil.

Bilbo.

Nei, Fanden infam cassere mig, om jeg gjør. Har jeg ikke selv ledet dig hen til hendes Vinduer i Nat? hæ?

Guilielmo.

Uheldige Skiebne!

Bilbo.

Jo, jeg kiender dine Streger. Jeg har en lille Fugl, som siger mig Alt. Jeg har en Finger paa hvert Die. — O, jeg seer ret godt, hvor besippet hun er, Mamsel! Jeg mærkede strax, at Kurven gjorde hende betuttet. Hun har sikkert havt en Haand med i Spillet. Tag hun kun Sløret fra Dinene, vær ikke undseelig! Riber hende Sløret fra Ansigtet. Hvad — hvad — hvad seer jeg? Gjør halv ærbødig og halv ironisk en dyb Reverents. Min naadige Frøken!

Guilielmo.

De seer, at De har taget feil.

Bilbo fatter sig; med skadesro Glæde.

Det er altsaa jer to, der ere flygtede hen til mig af Forsigtighed, indtil Bryllupet var forbi?

Guilielmo.

Misbrug ikke den Magt, som Skiebnen giver Dem over os.

Bilbo ude af sig selv.
 Neppe jeg formaaer at tale
 I min Harnes vilde Ruus.
 Intet kan min Glæde male
 Nu, jeg har jer i mit Huus.
 Der staaer Kurven, som jeg tænkte
 Skulde aabnet Lykkens Dei;
 Der staaer Damen, som den skienkte,
 Der staaer Knekten, her staaer jeg.
 Clausine og Guilielmo.

Kiære Fader! o, tilgiv.

Bilbo.

Aldrig, aldrig i mit Liv!

Clausine.

Han var revet fra mit Hierte,
 O! min Kummer var for svar.
 Tilgiv Pigen i sin Smerte,
 At hun Dem fornærmet har.

Bilbo.

Nu de henrykt er i Manden,
 Taaren rinder fryds og qvær.
 Ingen Tagsteen er ved Haanden —
 Tør den af paa Kurven der!

Clausine og Guilielmo.

Kiære Fader! o, tilgiv.

Bilbo.

Aldrig, aldrig i mit Liv!

Guilielmo.

For min evig elskte Pige
 Har jeg tumlet Verden om;
 Skal Farvel jeg atter sige?
 Nu velan, du Elskte! kom.

Let var Veien mig at træde,
Da dit Minde fulgte mig;
Den vil være rig paa Glæde,
Naar du følger virkelig.

Begge.

Lykken svigter, til en bedre
Binker dristig Kierlighed.
Bort fra tvende haarde Fædre
Elskov styre vore Fied!

Bilbo.

Bort fra eders rige Fædre,
J beslutte fast og fuldt?
Af, Gud bedre det, Gud bedre!
Kierlighed vil døe af Sult.

Guilielmo.

Endnu engang, min Fader! inden vi forlade Dem,
lad Dem bevæge.

Bilbo.

Inden J forlade mig? J forlade mig ikke. De
fire Dagdrivere, som du i din oplyste Ungdom kaldte mine
fire Domestiquer, har jeg endnu, og de ere mig hørige
og lydige paa første Bink, at udrette alle mine Befalinger;
jeg haaber altsaa, min Herr Son! at du bruger
Conduite.

Clausine griber hans Haand.

Herr von Bilbo! har De nogensinde elsket mig, som
De saa ofte med de allerforunderligste Eder har forsikret,
jaa lad Dem bevæge ved min Bøn om Tilgivelse, og
lad denne Ydmygelse være Dem Hevn nok.

Bilbo.

Hevn nok! Hvad for Noget? Først give ærlige Folk
en Kurv, saa stor, at den knap kan faae Rum i denne

Stue — en Kurv, som jeg maa indrette mit Logis efter, som jeg maa leie Værelser til — og saa tale om Hevn nok? Nei, Fanden —

Henrik kommer ind med et Brev.

Bilbo.

Henrik! har du hørt eller seet Magen?

Henrik.

Jo, jeg har hørt og seet det altsammen giennem Nøglehullet. — Her er et Brev fra Byen.

Bilbo hurtig.

Fra Enken? Seer paa Brevet. Ja, det er hendes egen Haand. Vender det om. Brevet er forsejlet med sort Lak? Gud bevares! Konen skulde dog vel aldrig være død? Jeg brænder af Begierlighed, jeg staaer paa Naale. — Min naadige Frøken! min Herr Søn! tør jeg umage dem et Dieblif ind i Sideværelset? Der vil min Tiener opvarte dem med hvad Huset formaaer. Til Henrik. Pas paa dem! siger jeg dig; du skal svare mig til dem, levende eller døde. De gaae. Nu kan jeg læse i No. — Mine Brillen! Brækker Brevet, og læser: „Min bedste Ven!“ — Na nei, Gud ske Lov! hun lever endnu. „Da jeg hører, at Deres Herr Søn just ikke skal være af de satteste unge Menneſker, og da jeg gjerne vilde have en Mand, som er sat, da jeg selv er sat — Bilbo tørrer Sveden af Panden. Ha! det tager paa Kræfterne, at læse slige Breve staaende. Tager en Stol og sætter sig paa. „Da jeg selv er sat — saa gjør jeg Dem den Præposition, da De ogsaa er sat, om det ikke var bedst, vi to Gamle satte os ned sammen. Hav den Godhed, jo før jo hellere at sætte Pen til Papiret, at jeg kan blive sat ud af den Urolighed, hvori Forventningen sætter mig. P. S. Da jeg er en sat og sædelig Kone, saa har De vel Intet imod, at jeg

bliver ved at gaae med Sæt; thi til disse nymodens Solhatte kan jeg ikke vænne mig. Sidse Birgitte sal. Geldschlingels.“ Et deiligt Brev! det har bevæget mig til Taarer. Du vil gaae med Sæt? O, du Engel! det var Synd, at negte dig den Glæde. Hvad kan Folk vel sige Andet end: see, der gaaer en Engel med Sæt paa! — Det er en hovedrig Kone. Hun eier meget meer, end Hielm — o, Kors! Frøkenen vil med al Magt have min Slyngel? Eh bien! Jeg tager Enken, vælger den bedre Deel, og giver mit faderlige Samtykke. Men saadan at lade Sagen gaae hen uden Hevn, det vil jeg, Fanden spænde mig ud imellem Runde og Blaa Taarn, dog heller ikke. Betragter Kurven. Funtus! nu har jeg det. Med denne Kurv har hun gjort mig til Nar — med denne Kurv vil jeg gjøre hende til det samme. Kalder Min naadige Frøken! min Herr Søn! De komme. Min Brede har lagt sig. Mit Temperament ligner en Flaske Ol, som er godt proppet. I Forstningen bruser det, men siden bliver det dovent. Jeg vil ingen Optoier gjøre. For mig kan I tage hverandre, saameget I vil — paa een Condition.

Guilielmo.

Og den er?

Bilbo.

I sætter jer smukt i Kurven. Mine Tienere bære jer hen i Gunden, hvor Stadsen skal være; tildækket, det forstaaer sig. Saa lader I mig sørge for Resten.

Guilielmo.

O, hiertelig gierne!

Clausine.

Kiære Herr von Bilbo!

Bilbo.

Ellers bliver der, Fanden gjøre mig til en gammel
Rathue, Intet af, min naadige Frøken!

Guilielmo

har taget Kurven ned, og sat sig deri.

Kom, Clausine! vær ikke bange. Jeg sidder allerede.

Clausine.

Lad Dem bevæge af mine Taarer!

Bilbo.

Maa jeg byde Frøkenen min Arm? Han leder hende
hen i Kurven, gaaer derpaa hen til en Kuffert, og tager tvende Lagen
ud, hvori han indsvøber dem, hver for sig; raaber derpaa: Henrik!
Lars! Peiter! Claus?

Tienerne komme.

Bilbo.

J følger mig, og bærer mig denne Kurv hen i Sko-
ven, hvor Frøken Clausines Geburtsdag skal celebreres.
Det er en lille Present til hende.

Tienerne løfte.

Den lille Present er forbandet tung.

Bilbo.

Marsch, Karle! Det er Gibsfigurer. Gaaer forsigtig
med dem!

De gaae.

Kunden om Freias Alter.

Beate og Gartneren komme Arm i Arm.

Beate.

Saa gaaer du da ikke din Vej,
Men bliver smukt hos mig her hjemme?

Gartneren.

Jeg gaae, o du Elskede? Nei!
Men kan du min Harmе forglemme?

Beate.

Bær altid nu kærlig dig ad,
Og hold kun din Bildskab i Aue!

Gartneren.

Da blier jeg først Gartner og glad,
Naar du er min deilige Have.

Begge.

Bort Liv skal hensvinde med Fryd,
Thi Kærligheds Timer er søde.
Hjst tone Fiolernes Lyd;
Kom, lad os gaae Mængden i Møde.

De gaae til den modsatte Side, af hvilken de kom ind. Man hører Musik noget borte. **Bønderfolkene** komme derpaa i et Slags Optog, **Pigerne** med Blomsterkurve og Krandsе, **Ungkarlene** med Instrumenter.

Obersten og **Skoleholderen** komme ind. De holde sig i Forgrunden.

Obersten halv fortvivlet.

Jeg veed, Gud fordømme mig! ikke, hvad jeg skal gribe til. Jeg har aldrig været i pünligere Forsatning mit hele Liv. Alle Mennesker komme hid, for at celebrere **Frokenens Fødselsdag**, og **Frokenen** er **Fanden** i **Bold**. Jeg arme Mand, jeg arme Fader! **Duel!** **Jomfrurov** —

Skoleholderen.

Frokenrov, vilde Obersten sige.

Obersten.

Prostitution! Den fasteste Character maatte vel bukke under for saa megen Ulykke.

Skoleholderen.

Jeg veed ikke bedre at trøste Obersten, end med følgende smukke didactiske Vers:

Taalmodighed! din store Bærd —

Obersten.

Na, hold sin didactiske Riæft!

Skoleholderen.

Slaa Dem til Taals, bedste Herr Oberst! De udsendte Betienteres Flid vil uden Tvivl blive belønnet med Finding. Her gielder det at have Aandens Nærværelse. Tillader De mig at holde en Tale til Folket, saa skal jeg — uden at forglemme Naadens Fiinhed — faae Sværmen til at skille sig ad og gaae hjem.

Obersten.

Al ja, gjør det da; men bær sig fornuftig ad!

Skoleholderen.

Lad mig kun raade! Til Skolebrendene. I synge det første Vers af Geburtsdagscarmenet, medens jeg bestiger Talerstolen. Han kryber op paa Alteret.

Børnene.

Den Naadige,

Den Graadige

Paa hele Sognets —

Obersten.

Hold Mund, Dreng! Hvad skal de dumme Streger til?

Skoleholderen

overst oppe paa Alteret, til Forsamlingen.

Mine Venner! — kære Bøndermænd, og — Bønderkoner, og — Bønderkarle, og — Bønderpiger, og — Bønderdrenge! — hm! — agtværdige Bondestand! — Da det har behaget Forsynet, ved en rolig og sagte Død — hvad

siger jeg — da det har tildraget sig — hændet sig — at en dumdriftig Tyv har gjort Indbrud og bortstiaalet Oberstens — Da en forunderlig Casus er indtruffen, kiære Menighed! som jeg ikke veed om den bør henføres til Ulykkelige Hændelser, Udpasserede, Seilsærdige Skippere, Bopælsforandringer, Undvigte, eller Bortkomne Sager — saa — saa — da man ikke kan quæde en god Bise for tidt — vil vi begynde forfra igien.

Obersten stamper.

Skoleholderen.

Dannemænd og Danneqvinder! I ere her forsamlede for, i den Hensigt at — celebrere — evavava — høitideligholde — evavava — hellige — Herr Oberstens Fru Datters — hvad siger jeg, Herr Frøken Hiels Datter — hvad siger jeg — Herr Datter Hiels Oberst — hendes Fødselsdag. Lørrer Sveden af Panden. Men — da — hun — formedelst Elskovs Hestighed — Obersten stamper. af overilet Beslutnings Tagelse, ikke er her — Seer paa Obersten, han nikker. saa skulde jeg ikke undlade at bekiendtgjøre eder, at — at — hun er her ikke.

Obersten utaalmodig.

Na, saa gjør det kort og godt!

Skoleholderen.

Men er løbet bort med Lirendreieren, kiære Menighed!

Obersten.

Plager da Satan ham skinbarlig, Karl?

Bilbo kommer med sine Tienere. De bære Kurven ind for Alteret.

Bilbo.

Tilgiv mig, kiære Broder Hielm! at jeg for et Dieblif forstyrrer din Glæde.

Obersten.

Min Glæde? Jo, jeg har nok Ansig til at glæde mig! Men hvordan seer du ud?

Bilbo.

Na, bryd dig ikke om disse Klæder! Til Bønderfolkene. Det er af Nederdrægtighed, Børn! — Jeg kommer her med en lille Foræring til dig paa din Datters Geburtsdag.

Obersten.

Bring mig min Datter selv, saa skal jeg takke dig.

Bilbo.

Ja, det er mig en let Sag. Til Tjenerne. Tag ham hans Datter ud af Kurven, men slaa hende ikke i Stykker!

Glausine kaster sig i Faderens Arme.

O, min gode Fader! tilgiv mig.

Obersten.

Glausine! du er her? Det var altsammen Spøg altsaa? Du bedrover ikke din Fader paa din Geburtsdag? Du lægger ham ikke i Graven?

Glausine.

O, nei! nei!

Obersten.

Saa er jeg ligesaa fornøiet nu, som jeg før var bedrøvet.

Bilbo.

Det kan du takke mig for.

Obersten.

Dig? Naa, du er og bliver dog altid min gamle, sande Ven. Seer du, Glausine! hvad det er for en Mand? Han skaffer Forældrene deres Børn igien. O, Glausine, der mangler nu kun een Ting, saa gjør du mig til det gladeste Menneske paa Jorden.

Clausine.

Og det er?

Obersten bønlig.

At du tager Bilbo, mit Barn!

Bilbo smilende.

Ja, ja! hun tager Bilbo. Det har hun lovet mig.

Obersten.

Du tager ham?

Bilbo vittig.

Men Bilbo junior tager hun.

Obersten.

Din Søn?

Bilbo.

Ja.

Obersten.

Han er jo borte?

Bilbo.

Ja, men jeg har fundet ham igien; og jeg maa sige dig, at jeg har taget feil af ham. Det er saamænd et vakkert ungt Menneske. Hør, Hielm! Drengen faaer en god Skilling efter mig, for — jeg tager selv den rige Enke. Seer du, Blodet er nu aldrig saa tykt, det er dog tyndere, end Vand. Giv altsaa dit Samtykke!

Obersten.

Jh, det gjør jeg med Glæde. Kan jeg give min Datter til dig, saa kan jeg ogsaa give hende til din Søn, hvis han er et skikkeligt Menneske, som du selv siger.

Bilbo.

Det er baade et skikkeligt Menneske, og en skikkelig Mands Barn. Til Tjenerne. Tag mig min Dreng ud af Kurven!

Obersten.

Jh, men jeg troer, du har Kurven fuld af Mennesker.

Bilbo.

Ha ha ha ha! Nei, nu er der ingen flere.

Guilielmo stiger ud.

Obersten.

Kreuz tausend Bataillon! er det din Søn?

Guilielmo griber hans Haand.

Som af Frygt for den rige Enke skiulte sig, og som spillede denne Sangerrolle for ubehindret at søge sin Glaufine, som han har elsket i tre Aar.

Obersten.

Hænger det saaledes sammen? Ha ha! nu kan jeg forklare mig Alting. Blinker med Dinene. Ikke et Ord om det Andet, Kammerat! Du er min gamle Bens Søn, og skal nu ogsaa være min. Kommer hen med for Freias Alter, Børn! De gaae derhen. Skoleholderen staaer endnu oppe paa Alteret og gaber. Ned med sig, Præceptor! for Fanden!

Skoleholderen.

Til Lykke og Betsignelse, kære Egtefolk! Han falder ned af Alteret, man hjælper ham op.

Obersten.

Kom nu, Bilbo! og lad os to Gamle bede Gud om vore Børns Betsignelse.

Bilbo pludselig forskædet.

Kære Broder Hielm! der overfalder mig en panisk Skræk.

Obersten.

Hvorover?

Bilbo.

Farvel, Broder! Farvel, Børn! For mig kan Gud

velsigne jer, saameget han vil. Jeg skal Intet have derimod fra min Side. Men jeg maa afsted. Min elskede Sidse Birgitte er halvfierdstindstyve Aar, syv Maaneder og nogle Dage, hvis Antal jeg ikke ganske nøie erindrer. Jeg faaer en Beflemmelse. Jeg maa afsted. Hun er af en svagelig Helbred. Naar jeg skynder mig noget, kan hun maaskee blive berettet og gift paa een Gang. Ellers er jeg, Fanden stiale mig Pengene ud af Lommen, ilde jnydt. Farvel!

Han gaaer bort med Tjenerne.

Obersten lægger Guilielmos og Clausines Hænder i hinanden; derpaa synge Bønderfolkene.

Chor.

Du himmelblaa Luft!
 Du venlige Skygge!
 Du liflige Duft,
 Hvor Fuglene bygge
 Bag hvælvede Grene,
 Saa muntre, saa ene,
 Saa jublende, trygge!
 Du Lund med de spraglede Lag!
 Du smiler med haabefuld Mine.
 Vi hædre din skønneste Blomst i Dag:
 Din Clausine.

Pigerne omvikle det unge Par med Blomster; derpaa danses der lidt, medens man synger følgende Fragment af en gammel Folkesang:

Ind treen Dffere,
 Dg ind treen Wdle,
 Dg ind treen Snymands-Wdle,
 Dg ind treen Kongens Bønder alle.

Dg hvad vil Dffere?
 Dg hvad vil Edle?
 Dg hvad vil Snymands-Edle?
 Dg hvad vil Kongens Bønder alle?

Beile vil Dffere,
 Dg beile vil Edle,
 Dg beile vil Snymands-Edle,
 Dg beile vil Kongens Bønder alle.

Guilielmo.

Lyksalige Dag!
 Hver Elsker omfavne sin Pige!

Alle Ungkarlene.
 Hver Elsker omfavne sin Pige!

Pigerne.
 Sød er Kærligheds Favnetag.

Alle de Unge.
 Ingen svige!

De Gamle,
 ligeledes til en gammel Folkemelodie.
 Baffer Karl og deilig Brud!
 Hør det, som vi bede:
 Giv dem Lykke, fiære Gud!
 Bær os alle naadig med din Glæde.

Chor.
 Du himmelblaa Luft!
 Du venlige Skygge!
 Du liflige Dust,
 Hvor Fuglene bygge

Bag hvælvede Grene,
Saa muntre, saa ene,
Saa jublende, trygge!
Du Rund med de spraglede Lag!
Du smiler med haabefuld Mine.
Vi hædre din skønneste Blomst i Dag:
Din Clausine.

Farf.

Syngespil.

Personerne.

- Faruk, }
Susarok, } Fyrster af Gur, Achmets Sønner.
Kobad, }
- Satchekara, deres Søster.
Mira, Fyrstinde af Teflis.
Geoncha, Landernes Konge; forekommer meest som
Spaamanden Zeifadin, eller som
- En gammel Kalender.
- Kurum, en sort Slave.
Zman.
Et Bud.
En Alf.
Ghor af Alfer, Feer, og Folket i Gur.
-

Første Handling.

Bild Skou.

I Baggrunden Zeifadins Hytte med en liben Blomsterhauge.

Kurum kommer forvildet ind.

Af! hvor finder, af! hvor finder
Jeg i Hast den vise Mand?
Er der da blandt Mænd og Qvinder
Gi en Siæl, som er i Stand,
Mig at vise uden Hinder
Veien til den vise Mand?

Jeg skal tale, jeg skal tale
Med ham selv, den vise Mand.
Over Klipper, over Dale,
Hen ad alle Floders Rand
Sulte vi afsted som Gale,
For at see den vise Mand.

Solen synker, Frøen klynker
Unkeligt i Kiærets Vand,
Skoven slaaer i Panden Rynker,
Dg forstrækker min Forstand;
Mørket falder, Ingen ynker
En forvildet stakkels Mand.

Man pleier siȝe: den, som har en rigtig god
 Samvittighed, han har i Lys og Mørke Mod.
 Hvad Lys angaaer, for Lys har jeg vel aldrig gysset,
 Jeg frygter ei for Bog= meer end for Tællelyset;
 Men Mørke — det er Løgn, især i denne Nat.
 Jeg ei fornærmet har saameget som en Kat,
 End siȝe nogen Hund, og dog jeg grandt fornemmer
 En vældig Rystelse i alle mine Lemmer.
 Hvert Dieblif jeg troer: Nu est' du Dødens Rov.
 Jeg er ei vant at gaae om Natten i en Skov;
 Snart river mig en Torn, snart støder jeg paa Egen.
 Jeg pleier nu til Dags ved Ilden vende Stegen,
 At dryppe den med Smør, i Haab om at et Snit
 Af samme lækkre Steg med Tiden bliver mit.
 Luunt i min Kioffenkrog jeg hører Ilden knittre.
 Det bedre er end her ved Nattetid at zittre,
 Og gaae i Krat og Græs, og troe i hver en Krog:
 Nu lurder der en Ulv, nu træder du en Snog.
 Alt mine Fodder er som mine Hænder kolde.
 Forbandet være dog deslige arge Trolde!
 Ak, Gud forbarme sig! hvad har jeg tænkt, hvad sagt?
 I Fald den vise Mand gav paa min Tale Agt!
 Den brave Olding! Ak, der staaer han alt og griner
 Med tykke Hovedknub, med frygtelige Miner,
 Med Horn i Panden! af — Men nei, jeg er et Fæ,
 Det er jo Intet end et gammelt Piletræ.
 Men, ha! hvad seer jeg der? En Hauge med en Sytte?
 Almægtige Prophet! din Raade mig beskytte:
 Her boer den vise Mand, til hvem jeg Grind har.
 Men hvis han nu er vred, og mig i Rakken taer?
 Hvis han omskaber mig? Ak, af, det veed vor Herr,
 Jeg seer saa galt nok ud alligevel, desværre!

Den skionne Gulguli ad mig med Rakken slaaer.
 Det er en deilig Glut i fagre Ungdomsbaar.
 Jeg elsker hende høit, men hun min Skabning laster;
 Jeg sort som Ibenholt, hun hvid som Alabaster;
 Jeg knortret som en Stok, og mager som en Pind,
 Hun glat som Elfenbeen, og som en Lilie trind.
 Hvis mig omstaber nu den gamle vise Herre?
 Det Bedste er, at jeg kan ikke blive værre.
 Der kommer han. O, Gud! Na, bi et lille Korn!
 Men han seer ærbar ud, og han har ingen Horn.

Zeifadin i Baggrunden.

Hvo nærmer hist sig Gensomhedens Bo?

Kurum.

Hvor skal jeg i min Angst nu Svaret finde?

Zeifadin nærmere.

Hvo est du, som forstyrrer Mattens Ro?

Kurum høit.

Af Skikkelse en Mand,

Sagte.

af Mod en Qvinde.

Zeifadin.

Hvad vilst du?

Kurum.

Søge Eders Naade.

Zeifadin.

Her er jeg.

Kurum.

Ja, det mærker jeg saamænd.

Zeifadin.

Jeg staaer for dig.

Kurum sagte.

Mig kun til liden Naade.

Zeifadin.

Hvad vilst du?

Kurum.

Af!

Zeifadin.

Hvad vilst du?

Kurum.

Gaae igien.

Zeifadin.

Bliv her!

Kurum.

Jeg bliver.

Sagte.

Alt har sig forenet

For at forraade mig, selv mine Been.

Zeifadin.

Rør dig af Stedet ei!

Kurum.

Jeg er forstenet.

Zeifadin.

Du skælver, Kurum? Det gjør ingen Steen.

Kurum.

Af, han spøger, thi han smiler!

Af, han skaber mig ei om!

Mildhed paa hans Ansyn hviler,

Jeg fortryder ei, jeg kom.

Zeifadin.

Arme Dreng! jeg vil ei skrække

Meer hans maadelige Mod.

Skovens dunkle Buss og Hække

Gyder Angsten i hans Blod.

Kurum.

Eders Naade er ei vred?

Zeifadin.

Og hvi skulde jeg da vredes?

Kurum.

Kiæk jeg siger min Bæsted.

Zeifadin.

Siig, og lad dig ikke bedes!

Kurum.

Eders Naade spogte kun?

Begge.

Saa kan man af Frygt forledes

Til at ængstes uden Grund.

Svunden er den sorte Sky,

Maanen straalers klar paa ny.

Zeifadin.

Siig mig dit Grind, Søn! og frygt dig længer ei.

Kurum sagte.

Hvad? Søn? Nu Frygten reent begiver sig paa Bei.

Soit.

Først maa jeg spørge da, hvis det jer ei fortryder:

Er I den store Mand, hvis Rygte vældigt lyder

I hele Asien, her, ved Prophetens Grav,

Til China, Astrachan, og til det røde Hav —

Som den, der ved en sær, forunderlig Formue

I alle skjulte Ting grandgivelig kan skue;

Som veed Astrologie, som kiender Medicin?

Er I det største Lys — kort, er I Zeifadin?

Zeifadin.

Mit Navn er Zeifadin.

Kurum.

Her har vi altsaa Manden.

Men er det ogsaa jer, og rigtig ingen Anden?

Zeifadin.

Jeg er i Sandhed jeg.

Kurum.

Er J? O, store Mand!

Der leve Jaa, som om sig selv det sige kan.

Zeifadin.

Du est ei uden Klogt.

Kurum.

Naar mig forlader Frygten,

Saa pleier pludselig sig at indfinde Klogten.

Zeifadin.

Saa viis da nu din Klogt, at jeg den ogsaa seer;
Fortæl mig, hvad du skal, ei mindre eller meer!

Kurum.

Jeg vil fortælle da, endskiøndt just ei med Rette,
 Thi da J Alting veed, saa veed J ogsaa dette.
 Saa veed J, hvordan nu igiennem Krat og Tiørn
 Sig trænge hid til jer tre kongelige Børn,
 To smukke Unglinger, en ung og deilig Pige,
 Som efter Achmets Død vil herske i hans Rige.
 Ham fødtes fire Børn i een og samme Nat
 Af fire Dronninger. Nu er en Grundvold sat:
 Den Førstefødte skal, det være Mand og Qvinde,
 Beklæde Thronens Stol. Hvor er nu Raad at finde?
 Hver puffer paa sin Ret, hver af dem herske vil;
 Men fire Konger har man kun i Kortenspil.

Zeifadin.

Du talte kun om Tre.

Kurum.

Ja, seer I vel, den Fierde

Ei saa begierlig er at bryde Krat og Gierde.
 Han følger ikkun med fra Kongeriget Gur,
 Fordi de Andre vil. Han har en blid Natur;
 Sin Fader elsker han, og ønsker ei en Seier,
 Som skiller ham ved det Koftbareste, han eier.
 Imens de andre Tre sig nærme eders Lund,
 Gaaer han i Tanker om, botaniserer kun,
 Seer Maanen skinne ned i Skovens grønne Kroner,
 Lytter til Rildens Fald, til Nattergalens Toner;
 Og paa en mosgroet Steen i Nattens dunkle Løn,
 Jeg troer, han har forglemmt, han er en Kongesøn.

De Tre udenfor.

Kurum!

Kurum.

De komme,

Eder at søge,

Derfor de bryde

Hækker og Gierder

Kiæft uden Frygt.

Skiebnen skal tale,

Dommen skal siges.

Værdige Fader!

Viis nu din Kløgt.

Zeifadin.

Daarligt at bryde

Sløret, som Viisdom

Hænger for Skiebnen:

Haabet forlader

Glædernes Dal;

Hæslige Laster

Næres og trives;
Natten er søvnløs,
Dagen er Dval.

De Tre udenfor.

Kurum! hvor est du?

Kurum.

Her, Eders Naader!

De Tre komme ind.

Har du ham fundet?

Kurum.

Endelig, af!

De Tre.

Nu da, hvor er han?

Kurum.

Her, Eders Naader!

De Tre.

Det er den Bise?

Himlen skee Tak!

De knæle.

Store Zeifadin, hvis Rygte
Lyder over Dal og Fjeld,
Dig, som Vandlerne maae frygte,
Du, det sande Viisdomsvæld!
Und den kongelige Skare,
Som fra fierne Egne kom,
Af din Indsigt at erfare
Skiebne's endelige Dom.

Zeifadin.

Overlader uden Kummer
Eders Held i Allahs Haand,
Vækker ikke af sin Slummer
Bredens frygtelige Mand!

De Tre.

Løs den underfulde Gaade,
Siig, for hvem er Kronen giennt?

Zeifadin.

Kun for den, som Allahs Naade
Dertil evig har bestemt.

De Tre.

Fader! dette vi alt vidste,
Før det os af dig blev sagt.

Zeifadin.

Og hvi søger I at friste
Da den hemmelige Magt?
Drager hjem, og overlader
Skiebne's Lod i Allahs Skød;
Elsker eders gamle Fader,
Skynder ikke paa hans Død!

De Tre.

Derfor forlode vi
Guldfældte Sale;
Derfor betraadte vi
Klipper og Dale;
Derfor vi skulde
Gispende taale
Midnattens Kulde,
Middagens Straale;
Derfor os blødte
Stormende Byger;
Derfor vi mødte
Truende Syger —
Før at fornemme
Endelig her,

Hvad os alt hiemme
Yttred Enhver?

Zeifadin.

For at fornemme
Endelig her,
Hvad jer alt hiemme
Yttred Enhver.

Sufarok.

Men viid, du gamle avindsyge Mand!
At vi ei troer om dig, hvad Rygtet taler.
Ugrundet er kun Sagnet om din Kraft.
Du skuer ei i Fremtids skjulte Bog,
Du kiender ei engang Nutidens Jdræt;
Dg derfor søger du ved Almeentale
Dg ved forslidte Sædelighedsord
At dække din Uvidenhed.

Zeifadin.

Nu, nu!

Vel muligt, Sufarok! jeg kiender lidet;
Dog troer jeg, at jeg giennemskuer dig.

Sufarok.

Lad høre, skienk os Frugter af din Viisdom!

Zeifadin.

Du elsker Kronen som et Billed ei
Paa sand Forening og Omfavnelse
Af Rigets Kraft, kun for dens gyldne Malm.
Du skuer i dens Edelstene ei
Et Udtryk af de fieldne Egenskaber,
Der findes spredt i Mængden, som dit Die
Udfinde bør, din Viisdom lede frem;
Du elsker den, som Barnet elsker Glimmer,
Dg som den gustne Gierrige sit Mammon.

Din Raabes Purpur tyder dig ei Blodet
 Af Rigets Fiender; prægtig skal den dække
 Og rigt de svage Skuldre, matte Arme.
 I Kongen skuer du den herligstklædte,
 Den prægtigste af Landets Ynglinge,
 Og ønsker derfor gierne dig en Lod,
 Som skienker dig de rigeligste Smykker.

Kobad.

Ha ha, ved Allah en sandfærdig Skildring!
 Lad høre, Zeifadin! din Dom om mig.
 Hvis Venlighed og jævn Nedladenhed
 Er Kongepligt og Undersaattens Held,
 Saa haaber jeg, du finder Kobad dydig.

Zeifadin.

En blød Fortrolighed, et Broderskab
 Med Mængden, for at dræbe Tid og Riede,
 Var aldrig Dyd, og for en Fyrste mindst.
 Vel, Kobad! sandt: du hader stive Klæder
 Med Guld og Edelstene. Purpurkaaben
 Vil ikke slides under dig; du elsker
 Linflæder, Silke, bløde Bomuldskiortler.
 Du ønsker dig ei Sceptret for at styre
 Kraftfulde Mænd; din frygtelige Hær
 Blier unge, kælnne Qvinder. Ratten vorder
 Din Dag. Dit fulde Harem er dit Divan;
 Der holder du dit hemmelige Raad.
 Moskeen er dig Tasselet. Fortrolig
 Nedlader du dig der til Drikkebrødre
 Og Giøglere; men vise Mænd og Helte
 Dem landsforviser du med naadig Skaansel.
 Paa Gaden, naar du viser dig, vil Skarer
 Af Betlere og af Lastdragere

Tilvinke dig med sønderrevne Huer,
Tilklappe dig, og raabe: Kongen leve!

Satchefara.

Med Undren, vise Olding! har jeg hørt
Din Skildring her; den er saa sand, som findrig.
Ja, disse Ynglinge fortiene ei
At bære Kongekroner; Mænd af Afsyn,
Er de i Hiertet ængstelige Qvinder.
En venlig Aand opdagede det Uheld,
Som truede min Faders gamle Stamme,
Dg lagde i min Barm den hele Kraft,
Som blev de Andre negtet. Mig tilkommer
Det derfor og at arve Achmets Rige.
Alt har min Arm, skiondt hvid og skier og rund,
Indlagt sig Gre mod Tartarerne.
Mig, mig tilkommer det, at bære Kronen;
Dg hvortil mig Naturen har bestemt,
Det, haaber jeg, vil Skiebnen mig ei negte.

Zeifadin.

Hvi griber dog saa tidt Naturen feil,
Forvirrer sig, omskaber efter Lune?
Hvi dækkes sligt et mandigt Kæmpebryst
Af trinde, høie Liliehobe? Hvi
Dyglødes Dine, skabt for Elskovs søde
Smægtende Beemodsild, af Helteflamme?
Hvi slutter Hielmen om de lange Haar,
Hvor Rosen burde slynge sine Knopper?
Ha, frygtelig er slig Naturomvæltning!
Naar Hierter vender sig fra Kiærlighed,
Da sætter det sin Fryd i Had. Hvor slig
Gudinde hersker trodsig paa sin Throne,
Der stryges Stolperne i hendes Tempel

Med Blod af Mennesker. O, Satchekara!
 Vend om dit Hierte fra en unaturlig
 Og selsom Lyst. Din Kiærlighed belønner
 Den bedste Helt; men selv at vorde Helt,
 Dertil bestemtes du af Himlen ei.
 Den skabte dig en yndig, fager Mø.
 Miskiend ei denne fieldne Naadegave!

Satchekara.

Salige Kampens Lyst!
 O, hvor du hæver mit Bryst.
 Nidingen for dig daane!
 Muhameds hellige Maane
 Binker til blodige Dyst.
 Kalder det tonende Horn,
 Raff over Groft, giennem Torn,
 Flux over Mark, over Agre!
 Hestemanden lad slagre,
 Til for din Fiende du staaer!
 Giv ham sit Banesaar!
 Kun med den udstrakte Landse
 Fanger du Grens Krandsse,
 Naget sin Rest du gier.
 Magt kan Hadet forsoner,
 Lauren dig vorder en Krone,
 Sværdet et Kongespiir.

Zeifadin.

Du sværmer, Pige! Naar din Time kommer,
 Vil pludselig et kiælent Diekast
 Af den ved Himlen dig tildeelte Yngling
 Saa hurtig smelte Isen i dit Hierte,
 Som Middagsjolen smelter Foraarsnee.

Satchekara.

Spild Tiden ei! Vi er ei dragne hid
 At høre paa Formaning; for at vide,
 Hvem af os Allah har bestemt for Thronen.
 Ei af en lastelig Nysgierrighed;
 At forekomme Had, Oprør og Tvist.

Zeifadin.

Og troer I, Had og Tvist vil forekommes?
 Jeg siger eder: den vil efterstræbes
 Med grusomt Fiendskab af de andre Tre,
 Som kaares til at arve Achmets Scepter.

Sufarok.

Bed Skiebne's Dom vi lade det berøe.

Kobad.

Vor Hensigt er, at forekomme Splid.

Satchekara.

Gjør du din Pligt, og overlad os vor!

Zeifadin smiler.

Hvor vidt det er min Pligt, at spaae i Tiden
 For de fortsynede Forfængelige,
 Det vil vi her ei undersøge; nok,
 I ønske det med Utaalmodighed,
 Jeg kan det — og jeg fremmer eders Ønske.
 I Skoven paa den anden Side Floden,
 Hvorover leder en naturlig Bro
 Af utilhugne Bælker, grønne Grene,
 I finde vil en Lund; i denne Lund
 En Kilde, kaldet Provelfernes Kilde;
 Ved den en Mø, som Kildens Vogterfke.
 Nu plukker af mit lidet Urtebed
 Her hver et Blomster efter eget Tykke,
 Men dog et Blomster, hvis Natur og Skionhed

Indfatter en Betydning og et Udtryk
 Af eders Tænkemaader, eders Attraa.
 Gaaer hen med disse Blomster da til Kilden,
 Naar Morgensolen straaler over Spidsen
 Af Caucasus, og seer i Kildens Vand;
 Neddykker eders Blomster i dens Væld!
 Den Blomst, som da udholder denne Prøve,
 Hvis Farve ei udvaskes eller blegner —
 Den er af ægte Farve, og dens Eier
 Af ægte Dyd. Den er bestemt for Thronen.

Satchekara.

Nu taler du dig værdigt, vise Gubbe!

Kobad.

Men hvor er Faruk?

Sufarok.

Altid sinker han
 Os Tiden med Uagtsomhed. Han blev
 I Krattet hist. Jeg tænker, han er træt;
 Han satte sig paa Stenen, faldt i Staver.

Satchekara.

Han kan ei agte paa sig selv, og dog
 Vil sliig barnagtig drømmende Natur
 Attraae at agte paa Utaltes Held.

Kobad.

Nu, frygtfom er han i det mindste ei;
 Thi der er Slanger nok og vilde Dyr.

Satchekara.

Det er ei Mod, det er Utænkfomhed.
 Han drømmer sig i Maanen; hvordan skulde
 Da Jordens Farer kunne naae ham der?

Zeifadin.

Paa Faruk agter ei! Ham vil ei heller,

Saa lidt som eder, mangle Blomst; han vil,
Saa vel som J, nok finde Bei til Kilden.

De Tre.

Belan da nu!
Med Haab i Hu
Et Blomster jeg mig bryder,
Hvis Form og Dragt,
Hvis Farvepragt,
Hvis Blade mig betyder
Min Krones Glands,
Dens rette Sands,
Dens kongeligste Dyder,
Dens Blomsterfrands.

Sufarok.

Kom, Tulipan!
En Underdan
Mod dig er hver en Anden;
Din Stilk er rank,
Din Urne blank,
Og hvilken Farveblanden!
Min Urne! hvælv
Dig rødt, og skælv
Med Guld og Dug paa Randen,
Du Krone selv!

Han plukker Tulipanen.

Kobad.

Reglikens Bust
I Regn og Rust
Fro, som i Solskin, smiler.
Utallig Lyst,
Naar Bryst ved Bryst
De friske Blade hviler!

O, Straale! Tak,
 Thi Barmen, af!
 Bed dine Elskovskiler
 Belystlig sprak.

Han plukker Negliken.

Satchefara.

Høi er min Fryd,
 Og reen min Dyd,
 Og kongelig min Billie;
 Thi vælger jeg
 Paa Thronens Bei
 Den kongelige Lilie.
 Din Duft er sød;
 Men hvo dit Skød
 Sig nærmer, stolte Lilie!
 Den aander Død.

Hun plukker Lilien.

Kurum.

Ei blev frembragt
 Til Kongemagt
 Kurum, den stakkels Slave;
 Dog see ei suurt,
 Hvis og en Urt
 Han plukker i din Have:
 En Krusemynt!
 Mit Held er tyndt,
 Saa være og min Gave;
 Men dog en Pynt.

Han fæster den paa sin Turbon.

Zeifadin.

Dyp den i Vand
 Paa Kildens Rand,

Spild ei de stærke Draaber!
 Tag i dit Hiem
 Den atter frem,
 Og ønst dig, hvad du haaber!
 I Kongens Gaard
 Du hurtig faaer
 Alt, efter som du raaber,
 Og som du slaaer.

De Fire.

Til kraftige Kilde
 Nu ile vi ville,
 Gi Tiden vi spille,
 Vi søge vort Held
 Ved rislende Bæld.
 Vi takke for Gaven
 Af Sielighedshaven.
 Vi prøve vor Lykke.
 Nu, Diding! Farvel.

Zeifadin.

Saa prøver jer Lykke!
 I har mit Farvel.

De gaae, Zeifadin til sin Hytte, de Andre til Skoven.

En Plads i Skoven, tæt omringet af Trær.

Faruk alene paa en mosgroet Steen.

Hvor sværme nu dog mine Søskende?
 Hvorledes findes vi? Men lad dem sværme!
 Jeg fulgte eder for at see Naturen,
 De store Stæder, Menneskenes Brimmel;

Ei for at gribe med forvoven Haand
 I skiulte Fremtid, mindre for at søge
 Et Held, som kjøbes ved min Faders Død. —
 Hvor herligt er det dog i denne Skov!
 Man drømmer sig ved hvert et Skridt, man gaaer,
 I Livets unge, friske Tid tilbage.
 Hver Blomsterdal er mig et Paradiis —
 Et tomt, hvor Mennesket er drevet ud,
 Fordi han syndede; hvor Palmen staaer,
 En Engel med sin bredtredhængne Vinge,
 For Døren, vistende med grønne Sværd.
 Ved hver en Brønd jeg tørster, som en Isak.
 Jeg beiler for mig selv, ei ved en Tiener;
 Men, af desværre! ingen skøn Rebecca
 Sig nærmer med sin Spand, at lædste mig.

Ranke Stammer, grønne Tag,
 Tankens, Følelsernes Bolig!
 Rolig hvælver og fortrolig
 Du med dine tætte Lag.
 Underfulde Velbehag!
 Hulde Taushed i det Grønne!
 Salig Nyden af det Skønne!
 Af det Skønne? Hvilket Skønne?
 Af, den hele store Lyst
 Er for svar for dette Bryst.
 Store Muhamed, som skuer
 Med din blanke Maane ned!
 Køl mit unge Hjertes Luer,
 Skient mig Livets Salighed.
 Huld du mine Længsler skaane,
 Send en Mø i Skovens Krands,

Deilig som din lyse Maane,
Dg uskyldig som dens Glands!

Man hører en Stemme bag Skoven lee af alle Kræfter.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Faruk.

Ha, hvo er det, som lytter til min Tale?
Som haaner mig med uforkammet Latter?
Han drager sit Sværd.

Est du en Mand, saa kom!

En gammel Qvinde

tripper frem med Krykker under Armene.

Saa sagte hun,
Saa sagte, sagte! Vil du slaaes med mig?
Hun hæver sin Krykke.

Faruk stikker Sværdet i Skeden.

Det er en gammel Qvinde.

Den Gamle.

Naa, naa, naa!

Kun ingen Spot, min unge Herre! over
Min Alderdom. Hvad der er gammelt nu,
Har været ungt engang; hvad der er ungt,
Kan vorde gammelt.

Faruk.

Vi vil haabe det.

Den Gamle.

Hvad der er rynket nu, har været glat;
Hvad der er gustent nu, har været rødt;
Hvad der er kantet nu, har været trindt.
Men, af! hvor er den Snee, som faldt i Fjor?

Faruk.

Den Snee?

Den Gamle.

Det er en Vignesse; jeg mener
Den Blomstersnee.

Faruk.

Ja saa!

Den Gamle.

Ha, ha, ha, ha!

Faruk.

J er heel lattermild af eders Alder.

Den Gamle.

See, kommer Alderen nu strax igien?

Du troer vel, jeg er gammel, skal man høre?

Faruk.

O, nei!

Den Gamle.

Fanden er gammel. Troer du, jeg
Er Fanden?

Faruk.

Nei!

Den Gamle.

Du troer maastee, jeg er
Hans Oldemoder?

Faruk.

Nei!

Den Gamle neier.

Jeg takker skyldigst.

Men veedst du, hvad jeg loe af, bitte Søn?
Hvoraf jeg leer endnu?

Faruk.

Jeg veed det ei.

Den Gamle.

Jeg loe af dine Grublerier, dine
Naturbetragtninger; hvor fløgtigt du

Forstod at komme over Skovens Toppe
Til Maanen hist, for atter kiest paa den
At svinge dig til Bruden.

Faruk.

Du har hørt?

Den Gamle.

Nu skam dig ikke, bliv ei rød for det!
Det er i Tingens Gang. Det undrer mig
Kun, at du reiser fra dit fulde Harem,
Hvor du har nok af skionne Elskerinder,
For her i Gensomhed at sukke efter
En eneste, som du ei har. Maaskee
Du søger en, som troløs har forladt dig?

Faruk.

Jeg søger efter, hvad jeg aldrig fandt.

Den Gamle.

Dig elske jo fem hundrede i Gur.

Faruk.

Jeg søger en uskyldig Deilighed,
Som elsker ikke Fyrsten, men kun Faruk;
Som skienker mig sit Hierte, ei sin Bellyst.

Den Gamle.

Ja, saa! det er en anden Sag. Dem finder
Manielden i Femhundredviis. Dog kunde
Maaskee jeg skaffe dig en ærbar Mø,
Som om just ikke ganske, dog tildeels
Dig kunde svare, Søn! til din Forventning.

Faruk.

Og hvor er hun?

Den Gamle.

Her.

Faruk.

Hvor?

Den Gamle.

Her.

Faruk.

Du?

Den Gamle.

Jeg selv.

Jeg er en Mø, jeg elsker dig som Faruk,
Jeg skienker dig mit Hierte, intet Andet.

Faruk.

Uf!

I det han vender sig fra hende, kaster hun sin Hætte og sine
Krykker, og staaer som en deilig ung Pige med en Blomster-
kurv paa Armen.

Pigen.

Kiøber Herren smukke Blomster,
Smukke Lilier og Murikler,
Negliker og Tulipaner,
Krusemynt og Rosmarin?
Kiøber Herren smukke Roser,
Altidkær og Hyacinther,
Friske Lillieconvaller,
Smaae Violer og Jasmin?

Faruk.

Ha, hvad seer jeg! Er det muligt?

Pigen.

Muligt, hvad der er naturligt?

Faruk.

Hvor er Konen?

Pigen.

Hvilken Kone?

Faruf.

Heren, ha! den gamle Qvinde?

Pigen.

Saae du hende ei forsvinde?

Faruf.

Skionne! hvordan kom du her?

Pigen.

Kiober Herren smukke Roser?

Faruf.

Monne du dig her forvilde?

Pigen.

Friske Lillieconvaller?

Faruf.

Hvordan kom du her saa silde?

Pigen.

Hyacinther, Altidkier?

Faruf.

Svar mig, skionne Blomsterpige!

Pigen.

Krusemynt og Rosmarin?

Faruf.

Svar mig, Uforlignelige!

Pigen.

Smaae Violer og Jasmin?

Faruf.

Svar mig!

Pigen.

Jeg vil ikke sælge;

Penge vilde lidt forslaae.

Tag et Blomster! du kan vælge

Af de brogede, de blaae,

Af de gule, hvide, røde.
 Giem det til Grindring om
 Dette pludselige Møde
 Her i Skovens Helligdom!

Faruk.

Af den hele Blomstervrimmel,
 Af det hele Urtebed
 Kan der ikke een, o Himmel!
 Lignes ved din Deilighed.
 Men da Rosen dog betyder,
 Herlig i sin Blomsterdal,
 Skønheds søde Ideal,
 Af din Koft jeg Rosen bryder:
 Lyde den din Skønhed mig,
 Lyde den min Elskov dig!

Pigen.

Lad din Elskov, unge Ven!
 Visne ei saa snart, som den.

Faruk.

Evig, evig blomstrer den.

Pigen.

Blomster visne snart igien.

Pigen, Faruk hver for sig.

D, nu er min Sol oprundet!	D, nu er min Sol oprundet!
Største Lyst, som søles kan!	Her er Kærlighedens Lund.
Ja, han har mit Hierte vundet;	Ja, hun har mit Hierte vundet;

Ingen, Ingen, eller han!	Ingen, Ingen, eller hun!
--------------------------	--------------------------

Han betragter henrykt sin Rose; da han atter vil kaste sit Die
 paa Pigen, er hun forsvundet.

Faruk.

Hvor er hun? Ha, forsvundet pludselig?

En Stemme bag Skoven.

Held dig, hvis Rosens Purpur staaer sin Prøve!

Faruk

synker ned paa Stenen; efter et Ophold med Henrykkelse.

O, jeg har skuet, hvad min Længsel søgte!

Men, af! hun spogte, loe, hun er forsvundet.

Men Rosen har jeg fundet, som i Drømme

Fra Himlens Ætherstrømme Feen rakte.

Min Kiærlighed du vakte, skionne Pige!

Hvor kunde du bortvige? Sorgfuld ene

Jeg staaer bag Skovens Grene. Men opstillet

Er i mit Bryst dit Billed. Hvorfor tøve?

Strax vil jeg Rosen prøve. Knoppen luer

Med Purpur sluttet halv i Laagets Grønhed,

Et Billed paa mit Haab og paa din Skionhed.

En gammel Mand fortalte mig paa Veien,

At her i disse Egne var et Væld,

Hvor Hiertet kunde prøves ved et Blomster.

Hvor findes det? hvo viser Veien mig?

Hvor er min søde Mø? hvor er hun?

De fire udenfor.

Hvor er vel Faruk nu? hvor er han?

Faruk.

Tak for den skionne Jomfrurose!

Satchefara.

Mon vel ham Dommen er forkyndt?

De Tre.

Der staaer han henrykt jo i Manden,

Der staaer han med sin Blomst i Haanden.

Faruk.

Min Rose!

Kobad.

Neglike!

Satchekara.

Min Lilie!

Sufarok.

Min Tulipan!

Kurum.

Min Krusemynt!

Alle.

Held mig, mit Liv er nyt begyndt,
 Held mig, jeg er af Skiebneen yndt!

Satchekara.

Saa lader os ei længer tøve!

Faruf.

Min Rose! du skal staae din Prøve.

De Andre.

Min Lilie! du

Min Neglike

Min Tulipan

Min Krusemynt

} skal staae din
 sin Prøve.

Satchekara.

Saa lader os da ile nu!

Sufarok og Kobad.

Bed Maanens Lys vi vandre ville.

Faruf.

Hvorhen?

Satchekara.

Til Prøvelsernes Kilde.

Faruf.

Min Søster! ha, den kiender du?

De Fire.

Vi alle dertil Veien vide.
 Saa lader os ei dvæle her,
 Men bryde giennem Krat og Træer,
 At vi kan finde den i Tide,
 Strax ved det første Morgenskiær.

Faruk.

Ja, jeg vil kæmpe, jeg vil stride
 Mig til mit hulde Morgenskiær.

Alle,

hver nævnende sin Blomst.

Held mig, mit Liv er nyt begyndt!
 Held mig, jeg er af Skiebnen yndt!
 Min Rose! Neglike! Min Lilie!
 Min Tulipan! Min Kruusemynt!

De gaae.

Anden Handling.

Morgen. En Lund med en Kilde til den ene Side, som springer ud af en Klippe i et Marmorbækken. Lige overfor en Hytte.

Smaae Alfer sidde omkring Kilden, og holde Vagt.

Sang af Alferne.

Risler, alle Bølger smaae,
 Demantklare, perlegraae!
 Sider af den sorte Jord,
 Som et giennemsigtigt Flor!
 Som et giennemsigtigt Slør,
 Strømmer af det brede Rør!
 Regner gennem Blomsterhækken
 I det rene Marmorbækken!
 Pladsfer med melodisk Fald,
 Som et flydende Krystal!

Chor og Dands.

Boble, boble, Kilden gaaer.
 Boble, boble, Lærken slaaer.

Andre Stemmer.

Lille Draabe! træng dig kun,
 Demantklar og perlerund,
 Giennem Høiens hvide Sand
 Hen til Kildens Blomsterrand.

Intet mørkne skal din Pragt,
 Skovens Ulfer holde Vagt.
 Ingen Dviste, ingen Blade
 Lør sig i dit Bækken bade,
 Intet Mos og ingen Myg;
 Lille Bølge! flyd kun tryg.

Chor og Dands.

Boble, boble, Kilden gaaer,
 Boble, boble, Lærken slaaer.

Første Alf.

Stille, nu stille, Haand i Haand!
 Der kommer Geoncha, den store Mand.
 Han kommer ei i sin Bæltes Pragt,
 Han kommer kun i sin Spaamandsdragt.

Geoncha endnu som Zeifadin.

Smaaalfer! hvad giøre ved Kilden I her?
 Hvor er eders Dronning?

Alf.

I Hytten der.

Hun nylig Kilden har forladt,
 Hun har ei sovet den hele Nat.
 I Skoven gif hun en Vandringssgang,
 Mens Nattens Lampe paa Himlen hang;
 Da kom hun igien forvirret og fro,
 Snart sukked hun dybt, og snart hun loe.
 I hendes Dine var mere Ild,
 Og hendes Læbe var mere mild;
 Men Kinden var som en Lilie bleg,
 Og Lilibarmen saa voldsom steg.
 Guldhæarene slagred om hendes Bryst,
 Som Bladene om en Blomst i Høst.
 Hun lagde paa Brystet de Hænder smaae,

Med Taarer i Diet hun paa os saae.
 Det maatte vel røre den haardeste Steen.

Alle Alfer.

Da maatte vi græde hver evige een.

Geoncha.

Hun er i Hytten?

Alf.

Der slumred hun ind
 Med Morgenrødens første Skin.

Geoncha.

Forlader Kilden, forlader mig!

Alfer.

Geoncha! vor Herre! vi lyde dig.

De forsvinde.

Geoncha.

Ha, Mira! nu, saa er din Time kommen?
 Saa føler du dig endelig en Qvinde,
 Du stolte Skionne fra det skionne Teflis?
 Sieldne, men sære Blomst! saa har du artet
 Dig under en forstandig Gartners Haand?
 Men fryd dig, din Forløsningsstund er nær,
 Saa nær, som den end Stoltere, end meer
 Hovmodige, der skal afløse dig. —
 Nu, Mira?

Han seer ind i Hytten.

Ha, hvor yndigt slumrer hun!

Det skionne Hoved hviler blussende
 Paa Blomsterkurven, og gjør Roserne
 Og Lilierne til Skamme. Ja, nu elsker
 Det sømme Pigehierte. Søde Drømme
 Dmsvæve nu i hendes Hierne, som
 Paa Baarens Himmel lyse Purpurstjer.

Nu sukker hun, og strækker sine Arme
 Mod den tilbedte Faruk. Held dig, Mira!
 Naturen feirede, mit Værk er endt.

Han træder tilside.

Mira kommer ud af Hytten.

Hulde Faruk! hørte du min Klage,
 Saa du Miras Beemodstaare rinde,
 Ak, da ilte snarlig du tilbage
 Til din unge Elskerinde,
 Trøstede hende, nævnte hendes Navn,
 Trykte hende til din Favn,
 Hørte hendes bange Læbe sige:
 Ewig elsker Mira nu sin Ven;
 Og du svarte den forelskte Pige
 Med et Smil, som intet Ord kan sige:
 Faruk elsker dig igien.

Hvor var det muligt mig at lee og spørge,
 At bruge den mig af Geoncha laante
 Forsængelige Kunst, at trylle mig
 Om til en gammel hæslig Qvinde? Himmel!
 Var det mig muligt at om skabe mig
 Til Skionheds Guddom selv, det havde været
 Et hensigtsfuldt, et gavnligt Trylleri.
 Men, nei! Magiens Koglen mægter vel
 At verle med sin Kraft, forringe den;
 Men Ingen gjør sig mere stærk og skion,
 End Fødselen og Tiden ham har dannet.
 Som Blomsterpige stod den stakkels Mira
 Saa yndig som — sig selv; men var det nok?
 Nok for en Faruk? Himmel! nei. Dog syntes
 Forelsket han. Forelsket! Hvilken Yngling

Forelfter sig ei øieblikligt i
 En Mø i Ungdomsvaar? Men elske? Himmel!
 Og jeg, jeg kunde spøge og forsvinde!
 Jeg var mig selv ei mægtig. Ak, jeg løe
 For saa at sfiule min Forvirring. Faruk!
 Min Faruk! seer jeg dig igien? Hvor er du?
 Ak, skal din Elskov visne som min Rose?

Geoncha træder frem.

Hil dig, Fyrstinde! stolte Mø af Teflis!

Mira.

Geoncha!

Geoncha.

Jeg har hørt din Elskovsklage,
 Din Haan ad min forfængelige Kunst.

Mira.

Tilgiv!

Sun knæler.

Geoncha.

Jeg tog dig fra din Faders Throne,
 Skionne Hovmodige! jeg fierned dig
 Fra Hoffets Glimmer, hvor du liig en deilig
 Men giftig Slange bragte Skræk og Død
 I Paradiset. Dit urørte Hierte
 Var døvt for Elskovsbønner. Kold og grim
 Indførte du den Lov, at hver en Beiler,
 Som voved sig at stille for dit Afsyn,
 Og som dog ei dit Bryst til Elskov bøied,
 Strax skulde dræbes, og hans blege Hoved
 Opstilles som en Pryd paa Slottets Mure.
 Ei saaest du Frugter af din Grusomhed;
 Jeg greb dig hurtig ved din gule Lof
 Med en usynlig Haand, og førte dig

Fra Kongesædet til de mørke Skove
 Paa Caucasus. I tre Aar sidder du
 Nu ved min Brønd, som Kildens Bogterste.
 Tid har du havt til Estertanke, Pige!
 Og Heilighed til i den tause, vilde,
 Høitidelige, mægtige Natur
 At finde dig med Blidhed i din egen.
 Min Dom var, at du skulde dvæle her,
 Indtil en Yngling kom, som vandt dit Hierte,
 Og som i Sandhed atter elskte dig.
 Hvis eengang mig i Tiden bærer Frugter
 Min Kunst — var den forsængelig?

Mira.

Min Fader!

Tilgiv, du ædle Anders store Konge!
 Du gjorde Mira god — og lykkelig.

Geoncha.

Alt lykkelig?

Mira.

Jeg elsker.

Geoncha.

Elstes du?

Mira.

Jeg haaber det.

Geoncha.

Ei kan et flygtigt Haab

Forløse dig.

Mira.

Han elsker mig.

Geoncha.

Hvor er han?

Mira.

I Skoven, haaber jeg.

Geoncha.

Og hvis han nu

Var langt herfra?

Mira.

O, Allah!

Geoncha.

Engst dig ei;

Du skuer ham med Morgensolen.

Mira.

Her?

Geoncha.

Bed Prøvelsernes Kilde.

Mira.

O, min Faruk!

Geoncha.

Du snart skal her ham skue
Med Rosen paa sit Bryst.

Mira.

Den farved Elskovs Lue,
O, jøde Ungdomsløst!

Geoncha.

Han skal din Rose bade
I Kildens klare Vand.

Mira.

Og hvis dens røde Blade
I Prøven holde Stand?

Geoncha.

Da snart han henrykt eier
Det Held, hvorfor han kom.

Hvis Dyden vinder Seier,
Bandt han et Kongedøm.

Mira.

Et Kongedøm du kalder
En Piges Kiærlighed?

Geoncha.

Min høie, sølvgraa Alder
Ei af slikt Rige veed.

Mira.

Hvad har jeg da tilbage,
Berøvet Kiærlighed?
O, Død! end mine Dage;
Min Sol er sünkæt ned.

Geoncha.

Hold inde med din Klage!
Haab følger Kiærlighed.
Sig meget kan tildrage,
Før Solen synker ned.

Mira.

O, Faruk! Faruk!

Geoncha.

Nu, du seer ham snart
Med sine Brødre, med sin stolte Søster,
En Pige meer hovmodig, skionne Mira!
End du i Teslis nogenjinde varst.
Hun vil ei dræbe Helte blot med Elskov,
Hun selv angriber dem med Spyd og Sværd.
Det trinde Bryst indsnøres af et Harnisk,
Og Landsen hårder hendes Liliehaand.
Men, Mira! følg mig ind i Skovens Mørke.
Alt hører jeg dem nærme sig. En sort
Godhiertet stakkels Slave løber forud
Og sporer Veien, som en trofast Budel.
Ham skal ei heller Gaven mangle. Kom!
Jeg vil oplyse dig om ham, om Alt.
Græd ei! Din Lykke er dig nærmere,
End du det venter.

Mira.

O, min Fader!

Geoncha.

Kom!

De gaae.

Kurum

kommer med sin Krusemynt, grundende hen for sig.

Dyp den i Vand

Paa Kildens Rand,

Spild ei de stærke Draaber!

Tag i dit Hiem

Den atter frem,

Og ønst dig, hvad du haaber!

I Kongens Gaard

Du hurtig faaer

Alt, eftersom du raaber —

Og som du slaer.

Hvordan forstaaer jeg dog sliig sær forblommet Tale?

Man skulde næsten troe, jeg har kun at befale,

Kun med min Urt at slaae, og høit at lægge til

Et Dnske eller Haab — saa har jeg, hvad jeg vil.

Men hvordan skal jeg ei de stærke Draaber spille,

Den Dug, som væder den, af Prøvelsernes Kilde?

Hvordan bevarer jeg den Smule Perlevand

Paa Bladene? Det gaaer langt over min Forstand.

Naar Solen virker op, og brænder med sin Straale,

Kan den paa Urterne ei mindste Vædske taale;

Da tørrer den saa reent det mindste Blad og Løv,

At man med Fingrene kan smuldne det til Støv.

Før Reisen er fuldendt, ja før jeg har begyndt'en,

Saa Fanden altsaa længst her taget Krusemynten.

Saa staaer jeg som en Gief der med min hele List.

Hvad er et Dnske vel foruden Dnskeqvist?
 Skal hos min Gulguli jeg see min Lykke grundet,
 Maa Urten være frisk, og Duggen ei forsvundet.
 Hvor er det muligt? Ha, nu seer jeg tydelig
 Troldmandens hele Plan: han vil gieffe mig.

Han kaster den fra sig.

Rig der, du Krusemynt! med alle dine Fynter.

Han betragter den paa Jorden.

Jeg har min Levetid ei ledet Krusemynter:
 Det er en hæslig Urt; den lugter ikke godt;
 Hos gamle Kiærlinger høist i en Urtepot
 Man finder den til Nød i mørke Hospitaler.
 Den plukker ingen Mø, den maler ingen Maler.
 Jeg ei begriber, hvi jeg tog den i hans Bed;
 En Overdrivelse af daarlig Ydmyghed.
 Der var jo Blomster nok, jeg havde jo min Willie;
 Hvi valgte jeg mig ei en deilig Paaskelilie?

Han bliver Mira vaer, som tilfløret er kommen tilbage, og har
 sat sig ved Kilden.

Men, ha! hvem sidder der, indhyllet i et Flor?
 Det er en velskabt Mø, det er et yndigt Noer.
 En deilig lille Fod, en sneehvid Haand; og Armen
 Hvor trind og fyldig! Ak, hvi dækker Sløret Barmen?

Han nærmer sig.

Na, med Tilladelse, min Jomfru saur og stier!
 Er hun maaskee den Fee, som vogter Kilden her?

Mira.

Ja, jeg er Kildens Fee.

Kurum.

Eftersom Rygtet lyder,
 Er dette Bæld et Bæld, hvor man kan prøve Dyder.

Mira.

Bel underrettet est du, Kurum!

Kurum.

Altsaa veed

Sun, hører jeg, mit Navn, useete Deilighed?
 Hvad synes hun derom? Det er just ei melodisk,
 Af, nei! det er det ei, ei heller alamodisk;
 Det er en Smule kort, det klinger noget hardt.
 Kurum er Kiønrøg; det betyder, jeg er svart.

Mira.

Hvad er dit Grind nu?

Kurum

snapper Krusemynten op, og puster Støvet af den.

Den vise Mand der henne

Har givet mig en Urt, og denne Urt — er denne.

Mira.

Du havde kastet den fra dig i Støvet alt.

Kurum.

Nei, om Forladelse, den mig af Haanden faldt.

Man kaster fra sig ei deslige fieldne Gaver,

Deslige Urter af Naturens Tryllehaver.

Man har ei mistet sin Forstand, man er ei gal,

Man har ei druffet sig en dygtig Perial.

Mira.

Hvad vilde du da nu?

Kurum.

Hvad kan jeg ville Andet,

End med Tilladelse — neddyppe den i Vandet.

Mira.

Saa dyp!

Kurum dytter.

Det har jeg gjort.

Mira.

Hvad mere?

Kurum.

Giv kun Tid!

Sagte.

I Fald jeg mere veed, saa gid jeg blive hvid!

Mira.

Du seer forlægen ud.

Kurum.

Og er det ogsaa næsten.

Mira.

Hvorfor?

Kurum.

Fordi jeg veed ei rigtig hele Resten.

Mira.

Har Zeifadin ei sagt dig Nyttens af dens Daab?

Kurum floer sig bag Dret.

Han talte Noget om et Dnske og et Haab.

Mira.

Du fatted ei hans Ord?

Kurum.

Jeg er en ulærd Staffel,

Jeg ikkun Lidt forstaaer, mindst Vers af et Drakel.

Mira.

De klare Draaber, som paa disse Blade staae,
 Kan ei i Nattens Vind, i Dagens Glands forgaae.
 Det er en kraftig Dug, der ei for Ilden viger,
 Den giennem Jorden gaaer fra Underverdens Riger.
 Sæt Krusemynten paa din Turban, som en Fier;
 To Gange vinker den, ei mindre eller meer.
 Misbrug den fieldne Urt ei af Prophetens Have,
 Viis ved din Sindrighed dig værdig til hans Gave.

Den virke kan et Held, og dette Held er dit:
Den tryller Hvidt til Sort, og den gjør Sort til Hvidt.

Kurum glad.

Nu, gjør den Sort til Hvidt, hvad har jeg da at klage?
Den skaffer mig Couleur, en deilig Uegtemage.
Den Mand maa endelig i Verden komme fort,
Som veed at gjøre Sort til Hvidt, og Hvidt til Sort.

Han gaaer.

Satchekara, Sufarok og Kobad komme.

Sufarok og Kobad.

Ugerligt, ved Nattetide
Giennem Skovens Mulm at bryde.

Satchekara.

Kun med Torn og Krat at stride.

Sufarok og Kobad.

Høre Fugles Stemme lyde.
Bedre, hist i Ro at nyde
Søvnens Hvile, Nattens Glæde
Paa det bløde Purpurklæde.

Satchekara.

Bedre, hen i Kamp at træde
Under Paufers vilde Klang.

Alle Tre.

Hvilken Flakken, hvilken Aiede!
Drøvelige Kildegang!

Sufarok.

Men naar Skiebnen mig udnævner,
O, da er min Gang belønnet!

Kobad.

Men naar Fremtids Forhæng revner,
Finder jeg min Id paaskionnet.

Satchekara.

J belønnet? J paaskjønnet?

Svage Ynglinger! ha, J?

Sufarok og Kobak.

Hvorfor mere du, end vi?

Satchekara drager sit Sværd.

Er J Mænd, lad Kræften vinde!

Kronen lønne bedste Mod!

Sufarok og Kobad.

Du vor Søster, du en Qvinde?

Vi udgyder ei dit Blod.

Satchekara.

Kommer begge, har J Mod!

Sufarok og Kobad.

Vi udgyder ei dit Blod.

Satchekara.

Eders skal i Støvet rinde,

J skal styrte for min Fod.

Sufarok og Kobad.

Grumme Søster! stolte Qvinde!

Vi udgyder ei dit Blod.

Satchekara haant.

Tænker altid J saa dydigt?

Handler altid J saa lydigt?

Sufarok og Kobad.

Dæmp din Brede, prøv dit Held!

Her er Provens Kildevæld.

Alle Tre.

Her er Provens Kildevæld.

De knæle.

Nu, Allah! viis din Miskundhed,

Send Gabriel med Held herved.
 Almægtig er din Billie.

Satchekara.

Den stærke Engel Gabriel
 Mistunde skal mit Hiertes Bel;
 Han valgte selv en Lilie.

Sufarok og Kobad.

En Lilie tyder Himlens Magt.
 Vi har i Ydmyghed frembragt
 Bort Dnske; han det høre!
 En Lilie styrer Manders Chor;
 Bort Rige er af denne Jord,
 Vi vil hans Hierte røre.

Satchekara.

Min Lilie tyder Høiheds Mod.

Sufarok.

Min Tulipan mit Kongeblood.

Kobad.

Min Neglike rig Overflod.

Alle Tre.

Nu, Allah! lad dig røre,
 Lon Høihedsmod,
 Ynd Kongeblood,
 Og skienk mig Livets Overflod;
 Mit Dnske du bønhøre.

De staae op.

Sufarok.

Jeg plukte først min Tulipan, og jeg
 Bil og den Første nu ved Proven være.
 Tillader du mig, skionne Ubekjendte,
 Som sidder der indfløret, Kildens Fee!
 Mit Held i dine Bover at forsøge?

Mira.

Prøv dine Dyder; her er Prøvens Kilde.

Sufarok

dypper sin Tulipan i Kilden; den visner.

Dens Farver svunde,
Den blegner i din Flod.

Mira.

Det gaaer til Grunde,
Som eier ingen Rod.

Kobad

dypper sin Neglike i Kilden; den visner.

Dens Urne luffes;
Den visner, den er død.

Mira.

Saa hurtig sluffes
En lav og jordist Glød.

Satchekara.

En Lilie tyder,
Saa herligt og saa smukt,
Paa høie Dyder
Dg paa en himmelsk Flugt.
Hun dypper sin Lilie i Vandet; den visner.

Mira.

Din skulde falde
I Hu dit Overmod,
Dg derfor falde
Dens Blade for din Fod.

Satchekara, Sufarok, Kobad.

Ha, fordømte Trolddomskunster!

Nattens skuffelige Dunster!

Lumst I mig bedrage blot.

Nattens Blændværk ei mig hemme,

Dagen skal mit Held bestemme,
Folket vælge selv sin Drot!
De gaae fortørnede bort.

Faruk

kommer med sin Rose fra den anden Side. Han bliver Mira vaer.

Tilslørte Skionne! est du Kildens Mø?

Mira.

Jeg er det, til en Helt forløser mig.

Faruk.

Saa est du ei en Alf, en Skovens Fee?

Mira.

Nei, Faruk! men en Dødelig, som du.

Faruk.

Mit Sværd er viet til den Fortrængtes Hielp.

Mira.

Dit Sværd kan ei forløse mig herfra.

Faruk.

Er der en Daad mig mulig til dit Held?

Mira sukker.

Sørg du for din, ei for en fremmed Mø!

Faruk.

Elskov er enkelt, Omhu mangefold.

Mira.

Kun Elskov ene mig forløse kan.

Faruk.

Den vil din fieldne Skionhed finde snart.

Mira.

Du smigrer, thi du seer mit Afsyn ei.

Faruk.

Det spaaer din Skabning mig, din hulde Røst.

Mira.

Faruk! hvis du mig elske var i Stand!

Faruk.

Saa var jeg troløs ei din Elskov værd.

Mira.

Hvis nu din Rose visner i mit Væld?

Faruk.

Da brænder den ei som mit Hjertes Ild.

Mira flapper i Hænderne.

Hersrem, I Skovens Piger! viser eder.

En flok skønne feer kommer dansende og syngende frem
giennem en yndig Grotte, som aabner sig i Baggrunden.

Choret.

Skønne Faruk! lad dig røre,

Huld du vore Bønner høre.

Sangen toner Elskovs Lov.

Bliv, hvor køl sig Skyggen breder,

Under Biergets grønne Ceder,

Bliv hos os i denne Skov!

Faruk.

O, hvor skal jeg hende finde,

Som mit Hjerte kalder sin?

Viis mig — bring min Elsterinde!

Choret.

Hver, dit Die seer, er din.

Faruk.

Nei, hvor er min Blomsterpige?

Hun, kun hun tilhører mig.

Choret.

Alle vore Hjertes stige

Høit af Kiærlighed til dig.

Faruk.

Hvor er hun, som i det Grønne

Mig den skønne Rose bød?

Choret.

Dig tilhører alle skionne
Roser i Naturens Skiod.

Faruk.

Hvor er hun, som kan belønne
Taaren, som veemodig flød?

Choret.

Den, du kalde vil din Skionne,
Elsker dig indtil sin Død.

Faruk, som har søgt forgieves.

Nei! af, nei!

Hun er der ei. —

Biger,

I Biger!

Ei I mig friste.

Ei skal mit Hierte

Trofsaben miste;

Før skal det briste.

Choret.

Af, hvis du vidste,

Hvor vi har Faruk fær!

Faruk.

Dæmrende Qviste,

Skyggende Træer

Skulde den Hulde, som Faruk har fær.

Choret.

Grusom, ufiærlig

Byder du bort os gaae?

Faruk.

Rosen skal herlig

Sin Prøve bestaae. —

Biger, I Biger!

Choret.

Sørgende Piger!

Af, uden Haab,

Uden Trost maae vi gaae.

De trække sig dansende tilbage ind i Grotten, som lukker sig efter dem.

Faruk væder Rosen i Kilden.

O, den er rød, som før, de klare Draaber
Forhøie dens ungdommelige Purpur.

Mira træder frem endnu tilfløret.

Jeg hilser dig, du ædle Drot af Gur!
Du vandt en Krone, Rosen stod sin Prøve.

Faruk.

Jeg vandt min Elskede.

Mira.

Din elskte Krone.

Faruk.

Hvad mener du? Ha! jeg forstaaer dig ei.

Mira.

Din Vandringssgang til Skoven er belønnet,
Dig skienker Skiebne Achmets Kongedøm.

Faruk.

Ha — det betyder denne Prøve kun?

Mira.

Du vandt det, som du ønskede, hvi du komst.

Faruk.

Jeg tænkte ei paa Kronen, kun paa hende.

Mira.

Saa drømte Faruk sig sin Lykke til.

Faruk.

Tag Kongekronen bort, og skienk mig hende!
Tag Livet, hvis du Gaven ei formaaer.

Mira.

Du elsker Mira?

Faruk.

Mira? søde Navn!

Du kender min Tilbedte? O, hvor er hun?

Mira.

Taalmodighed! Nys saaest du mine Møer

I venlig Dands, og deres Yndigheder

Formaaede ei at smelte dog dit Hierte.

Jeg, deres Dronning, er den Yndigste.

Hvis du mit Nafn seer, og dog ei bliver

Forelsket, Faruk! — nu, saa lover jeg,

At du endnu i Dag skal see din Mira.

Faruk.

O, und mig denne Lykke, hulde Fee!

Hun slaaer Sløret op.

O, hellige Prophet! hvad seer jeg! du?

Han synker til hendes Fødder, og trykker hendes Hænder til
sin Mund.

Mira kærlig smilende.

O, Faruk! Faruk! nu forspilder du

Jo med din Troløshed, hvad jeg har lovet.

Faruk.

O, Mira! hulde Mira! elsker du?

Mira.

Jeg elsker dig — jeg elsker dig. Farvel!

Vi sees igien. Jeg tør ei længer tøve.

En Stemme bag Skoven.

Held dig, hvis Rosens Purpur staaer sin Prove!

Hun river sig løs af hans Arme, og iler bort.

Bild Biergegn.

Satchekara slumrer paa en i Bierget udhugget Leibænk. Sufarok
og Kobad i Forgrunden.

Sufarok.

Hun sover. Vel! Hvad jeg vil sige dig,
Maa hun ei heller høre.

Kobad.

Sufarok!

Hvad vilst du mig?

Sufarok.

Seer du i Dalen der,
Dernede, Faruk komme med sin Rose
Rød, ubeskaaret?

Kobad.

Himmel! er det muligt?

Sufarok.

O, jeg har længe tænkt det. Denne Yngling
Har gjort sig elsket af den gamle Spaamand
Bed underdanig Ydmyghed. Nu gav
Han os det Raad, at vandre til hans Kilde,
Som han ved Trolddomskunster vied ind
Til Faruks Held. Men vi vil ei forsage.
En Troldmand er almægtig ei; der virker
En Hær af Mander, som ei tiene ham.
Har aldrig i dit Liv du tale hørt
Om Zelulu, den sorte Manders Fyrste?

Kobad.

Men han er ond.

Sufarok.

Und? det vil sige, han

Bestiermer den, som haanligt kaldes saa,
Mod den blødsindige saa kaldte Gode.

Kobad.

Troer du?

Sufarok.

Hvis det er Ondskab, at jeg attraaer
En Krone, som jeg fødtes til, saa er
Jeg ond.

Kobad gaber.

Gid dette Bæsen var forbi!
Man bliver kied tilsidst af denne Flakken.
Dog heller slethen Prinds, naar galt skal være,
I mit Palads imellem Biin og Piger,
End Prætendent paa Kronen i en Drk,
Hvor knap man Dadler har og Kildevand.

Sufarok.

Hør mig i Korthed: Disse vilde Fielde
Beboes af Mander, som adlyde alle
Den stærke Zelulu.

Kobad strækker sig.

Fortæl mig siden!
Nu føler jeg mig træt, og jeg vil sove.

Sufarok.

For Himlens Skyld, sov ikke ind!

Kobad.

Hvorfor ei?

Sufarok.

Lad hende sove, og lad Faruf sove!
De slumre den evindelige Slummer.
Vi To begive os igien til Gur,
Og lade Folket vælge selv sin Konge.

Erkiend min Broderkiærlighed!
 Jeg kunde let din Død forvolde,
 I Søvnens Arme døsset ned,
 Dmgivet af de lede Trolde;
 Men, see! mit Hierte har dig kjær.

Uffides.

Din Svaghed elsker jeg især.

Kobad.

Taknemmeligt mit Hierte slaaer.
 Her faaer da Døden den, som blunder?
 Af, falme bort i Ungdoms Vaar!

Sagte.

Der stikker sikkert Noget under.

Soit.

Min Broder! du har handlet stort.

Sagte.

Af Kiærlighed er Intet giort.

Begge.

Omfavn mig, Broder! elskte Ven!
 Vi troe til Død hinanden blive.

Uffides.

Hvis jeg } alene kom igien,
 han }

Da vilde det Mistanke give.

Soit.

O, inderlige, skionne Pagt!
 Din Kraft beviser Blodets Magt.

Kobad.

Jeg takker dig; men hvorfor døer de To,
 Fordi de slumre under Biergets Klippe?

Sufarok.

Biergaanderne staae frem i Mørkningen

Som Slanger og som Dyr af Fjeldets Huler.
 Den store Zelulu har rigt beplantet
 Biergsiderne med store Balmubuske,
 Som fylde Luftens Rum med Dødsighed.
 De sæere Mander lider ei at stride
 Mod Andre aabenlyst, selv ei mod Mænd.
 Som Strudserne de slagre om paa Fjeldet,
 Kun langt fra lyder deres hæse Skrig.
 Naar Natten dækker Drknen med sit Mulm,
 Og Vandrerer forvilder sig i Sandet,
 Da snige de sig paa den Sovende,
 Og næres af hans Blod.

Kobad.

Kan ei en Mand
 Modstaae et Menneske?

Sufarok.

Ei altid, Kobad!
 I Mennesket, veedst du, er og en Mand,
 Som ofte vild og trodsig søger Faren.
 Saa er ei disse Væsners Natur;
 De ere Nattens Rædsler, deres Skiold
 Er Mørke.

Kobad.

Sufarok! ha, hvis vi kunde —
 Han peger paa sin Søster.

Sufarok.

Jeg frygter Satchekara; hendes Søvn
 Er let, som Fuglens paa den tynde Qvist,
 Hun vaagner ved den mindste Lyd.

Kobad.

Han kommer.

Faruk kommer.

Nu, er J der? Du sover alt, min Søster?
 Vel, jeg vil ogsaa sove, jeg er træt;
 Med Morgenrøden vil vi atter vandre.
 God Nat! Vil J ei hvile, mine Brødre?

Sufarok.

Jo, strax!

Efter et Ophold.

Han slumrer alt.

Kobad klapper i Hænderne.

O, herligt! herligt!

Satchefara vaagner, og griber sit Sphd.
 Hvad larmer her? Ha, Kobad! er det dig?
 Jeg drømte mig angrebet af en Fiende.
 Kom! Her er ikke godt at være. Jeg
 Har drømt den hele Tid. Fælt trykker Luften
 J denne Fieldefløst. Kom! Vi vil vandre
 J Natten. Hvor er Kurum?

Kobad.

Hisset sover

Han, som en Orangutang, høit paa Træet.

Satchefara kalder:

Kurum!

Kurum i Træet.

Er der maaskee i Dalen alt en Slange?
 Saa kryb kun op til mig, og vær slet ikke bange!
 See Biælden paa min Stof! Ved Træet brænder Fyr.
 Vi rangle for den lidt, saa gaaer det lede Dyr.

Satchefara.

Afsted! Vi reise vil i Natten. Fort!

Gaf du foran, og rangl med Biældestoffen.

Kurum springer ned, og gnider sine Dine.
Ja saa!

Satchekara.

Afsted!

Han gaaer.

Sufarok.

Belan!

Sagte.

Det er paa Tiden,
Jeg hører alt de lumske Skarers Murren.

Kobad.

Min Søster! hører du de vilde Dyr?

Satchekara.

Jeg stoler paa min Arm. Hvis du est ræd,
Da skiul dig bag mit Skiold.

Sufarok sagte.

Taalmodighed!

Han skotter til Faruk.

Du bliver her; og for den Stolte findes
Vel ogsaa Raad.

Høit.

Kom, Søster! lad os ile.

De gaae.

Monstrøse Biergaander

nærme sig langsomt med Spyd og Landser, bedækkede med Dyrehuder.

Han sover, han sover!

Jeg vover, jeg vover

Mig frem af min Hule,

Mig Mørket skal skiule.

Jeg lædsker min Tørst,

Men dræber ham først.

Med giftige Syle,
 Mens Uglerne hyle,
 Min Tunge ham stikker,
 Og Purpuret drikker.
 Han kiender ei Faren
 I dæmrende Skov.
 Men talrig er Skaren,
 Og lidet mit Rov.

De danne sig i en Kreds omkring ham, og hæve deres Sphd.

Geoncha

aabenbarer sig i straalende Dragt paa Fjeldet, og raaber:

Op, Faruk! red dig, viis dig kiæk,
 Slaa dig igiennem Nattens Skræk.
 Han forsvinder.

Faruk vaagner, og drager sit Sværd.
 Hvor er jeg? Ha, hvad vil I mig?

Manderne vige hylende tilbage.
 Vi dræbe dig, fortære dig.

Faruk.

Jeg har mit Sværd, og Faruk flyer
 Ei for en Flok vanskabte Dyr.

Manderne.

Kast dit Sværd!

Faruk.

Nu Allah staae mig bi!

Manderne.

Kast dit Sværd!

Faruk.

Min Styrke gjør mig fri.

Manderne.

Kast dit Sværd!

Faruk staaer i Landserne.
Jeg bryder eders Hær.

Wanderne.
Flygter igiennem Krat og Træer!
De forspinde.

Faruk.
Ha, feige Flok! mit Liv ei du skal røve.

Stemmer bag Skoven.
Held dig! din Roses Purpur staaer sin Prøve.
Faruk gaaer.

Tredie Handling.

Offentlig Plads i Staden Gur.

Iman. Chor af folket. De fire kongelige Børn
sidde paa en Forhøining under en Thronhimmel.

Choret.

Sørger, alle Mænd og Qvinder! Achmet er ei meer.
Væder nu med bittre Taarer det affælte Leer!
Snevre Grav, du ringe Hule, uden Værd og Navn!
Nu indslutter alle Dyder fast du i din Favn.

Kan saa megen herlig Bælde dækkes af en Grav?
Nylig fyldte jo dens Storhed Land og Luft og Hav.
Venlighedens Blomst er visnet, giemt i Dødens Hal;
Men som Baaren dens Grindring evig blomstre skal.

Iman.

Forskyldte Taarer rinde
Bed Achmets, ved vor gode Konges Minde.
Nu slumrer dybt han ene
I Hvælvingen af hvide Qvaderstene;
Og ofte ville vi paa ny
Henvandre til det sørgelige Ly,
Hvor Døden opreist har sit Kongesæde,

Og mindes os vor svundne Lyst,
 Og græde.
 Men stiller dog i Dag i eders Bryst
 Den dybe Klage,
 Og skuer ei fortvivlet meer
 Paa det affælte kolde Seer
 Tilbage!
 Afslæsser Sorgens Byrde,
 Seer i den mørke Fremtid uden Gru!
 Usaligt Folk! hvad est du nu?
 En Hiord foruden Hyrde.
 Nu gielder det, i Farens Hast
 At vise dig bestemt og fast.
 Hvo fæste
 Skal Diademet om sit Haar?
 O, vælger ham i Skionheds Baar,
 Den Dydigste, den Bedste,
 At som en Cherubim han for vort Eden staaer.

Satchekara træder frem.

Ja, vælg, lad ei dig overtale,
 Mit ædle Folk! af en snedig Præst,
 Som veed med Farver af Dyd at male,
 Hvad egennyttig ham tykkes bedst.
 Vælg selv;
 Men skialv,
 Men skialv, hvis ei du Heltinden kaarer!
 For silde flyde din Angers Taarer,
 Da Staven over dig selv du brød,
 Du forbereder din egen Død.

Sufarok og Kobad.

Ja, vælg; men vælg en huldsalig Konning,
 Hvis milde Scepter gjør Alle frie.

Satchekara.

I Fald du vælger den stolte Dronning,
Da fylder din Kube sig rigt med Honning.
Dit Billed find i den floge Bi!

Sufarok, Kobad og Satchekara.

Sufarok, ham,
Vælg Kobad, din Ven, } og ingen Anden!
Satchekara,

Dit Bælg er tegnet i Skiebne's Bog.

Satchekara.

At lyde Manden er tungt for Manden,
Men let for Helten er Skionheds Nag.

Faruk.

Lad ei Forsængelighed forlede
Dig at tilbetle dig Magtens Sværd!
Hold op at trættes, og dæmp din Brede!
Kun rolig Viisdom er Kronen værd.

Alle Fire til Folket.

Bælg selv;
Men skiælv,
Men skiælv, hvis du ei med Viisdom faarer!
For silde flyde din Angers Taarer,
Da Staven over dig selv du brød,
Du forbereder din egen Død.

Stemmer i Folket.

Vi vælge Satchekara.

Andre.

Faruk, Faruk!

De Første.

Kun Satchekara!

De Sidste.

Faruk, eller Opstand!

Iman.

Lad Skiebnen vælge! — Fatter eder! Rædsomt,
Blodtørstigt er Uhyret Borgerfrig,
Dg let den Ild at tænde, som først slukkes
Dybt i Ruinerne af Rigets Grundvold.
Bed Allah jeg besværges eder: drager
Ei Tvedragtsførdet af sin Balg!

Folket.

Hvad vilst du?

Hvad raader du os?

Iman.

Lader Skiebnen vælge!

Folket.

Hvorledes?

Iman.

Ehi I kan, I kan det ei;
Et Valg, eenstemmigt, er ei tænkeligt,
Det blev et Dpbud kun til blodig Tvist.
Vel, lægger eders Lod i Allahs Haand!

Folket.

Hvorledes?

Iman.

Den, som ind af Stadens Port
Indtræder først, en fremmed Vandringsmand,
Han vælge mellem disse fire Fyrster!

Folket tier.

Iman.

Vilst du, at Broderblod i rige Strømme
Skal skumme over Hovedstadens Gader?
Alt hæver du det dragne Sværd til Tvedragt;
Endnu et Blink — og Sværdet sønderhugger
Det hellige Statsbælte. Fire Hobe

Vil kæmpe rasende imod hinanden.
 Lad Skiebnen vælge ved et Greb i Blinde,
 Lad Diebliffets raslere Beslutning
 Forhindre Diebliffets Raseri!

Folket.

Han vælge, Skiebnen vælge, Allah vælge!

I man til Bagten.

Gaaer til Stadsporten, henter den, som først
 Indtræder, siger ham, hvad Folket vil!
 Han vælge. Men mens disse bringe Skiebneens
 Udkaarne Redskab, hæver eders Hierter
 Mod Himlen i en ivrig Bøn til Allah,
 At han i Raade føier dette Valg!

Choret.

Salige Fader Achmet! i Mahoms
 Paradisfste Guddomshalle
 Lever du nu. Evice Foraar
 Blomstre nu trindt om dig; du favner
 Deilige Huris, af! hvis Skionhed
 Aldrig forgaaer, aldrig, som Rødmen
 Af de steds fremduftende Roser,
 Aldrig, som Edens rislende Kilde,
 Aldrig! Ewig er Glæden der.

See i Raade til os, o Fader!
 Beed i din Glands Muhamed, Allah,
 At fra Raadens flammende Straaler
 Lysning de sende, Lysning til Jorden,
 Viisdoms lysende Guddomsstraale
 I den Pilegrims Bryst, som vælge
 Skal af din Sæd, skal af din Afkom.
 Skient, o Allah! en Herster dit Folk.

Bærdig paa Jord i dit Spor at træde,
 Bærdig din hellige Billies Tolk.
 Een er kun Allah, evig tilbedt,
 Ewig, og Muhamed hans Prophet.

Vagten kommer tilbage.

Vi bringe dig en aldrende Calender,
 Hvis Sølvskæg afstikker selsomt til
 Kraftilden i hans Nie. Dersom Biisdom
 Og dristigt Mod hos ham er saa forenet,
 Da seer i Raade Allah til hans Valg.

Calenderen.

I Borgere af Gur! hvad vil I mig?
 Har mine Dren hørt i Sandhed Sligt,
 Hvad heller sang Indbildning mig det for?

I man.

Hvad du har hørt, er Folkets egen Billie.

Calenderen.

Jeg vælge skal en Konge? Allah see
 I Raade til mig stakkels gamle Munk,
 Som lever kun i from og taus Betragtning,
 Ukiendt med Verden og med Verdens Riger.

I man.

Du vilst det kunne bedre, end en Anden,
 Thi Allah taler af ærværdig Fromhed.

Calenderen.

Jeg, som ei seer engang, hvad der gaaer for sig
 Paa Landeveien, hvor min Vandring falder;
 Som vanke bly, affides, nær ved Grøsten,
 For ei at hindre Livets raske Gang;
 Som plukker Urter mig og Rødder der
 Til Aftnens tarvelige Madvere,

Dg frydrer høit min grønne Ret med lidt
Tilbetlet Brød og Mælk!

I man.

Saa gjorde mangen
Guddommelig forherliget Prophet,
Imens han vandred her paa denne Jord.

Calenderen.

Undskylder mig!

Folket.

Nei, Olding! du skalst vælge.

Calenderen.

Jeg kan det ei.

Folket.

Bælg!

I man.

Du est from og viis,
Uegennyttig. Bælg! Gud sendte dig.

Calenderen efter et Ophold.

Der staae de fire kongelige Børn?

I man.

Du seer dem, ja!

Calenderen.

Tre Fyrster, en Fyrstinde!

I man.

Men Hver af lige Alder, lige Ret.

Calenderen.

Dg Hver af lige ubetvungen Attraa?

I man.

Den Bærdigste er den Beskedneste.

Calenderen.

En Mands Ophøielse er Ydmyghed.

I man.

Saa vælg, og Himlen vælg giennem dig!

Calenderen efter at have betænkt sig.

Hvis jeg skal vælge, maa jeg kiende først.

I man.

Det staaer til dig at grunde selv dit Balg.

Calenderen.

Man bringe fire Buer, fire Pile,

Dg række Hver sin Bue med sin Piil.

Folket.

Mig tykkes vel om denne sølvgraa Gubbe,

Hans Sindrighed vil giøre Dommen viis.

Satchekara.

Ja, Dommen viis; det mærker jeg. Han kiender

Den Pen, hvormed en Fyrste tegner sine

Bedrifter. Bringer hid min Piil, min Bue!

Calenderen.

Dg ønsker du for Balgets Skyld at dyppe

Den spidse Pen i røden Blæk af Blod?

Satchekara.

Hvad mener du? Maaskee en Skiveskydning?

Calenderen.

En Skive uden sortnet Middelpunkt,

Der dog vil giøre dig det sort for Diet.

Satchekara.

Dg denne Skive er?

Calenderen.

Din Faders Hierte.

Satchekara studser.

Calenderen.

I Borgere af Gur! er ei den Hvalving

Af Marmorstene paa det andet Torv
Den store Sultan Achmets Gravsted?

Iman.

Jo!

Der er i Dag han jordet. Nyelig gode
Vi Camphervandet paa de kolde Lemmer,
Tilstopped vel med Bomuld Ligets Dren;
Dg, hyllet i den blommede Omvikling,
Oploser det i Jordens Indvold sig,
Indtil paa Dommen ved Basunens Lyd
Det atter hæver sig til evig Fryd.

Calenderen.

Gaaer hen og vælter Stenen da fra Graven,
Dg bringer ud det kongelige Liig!
Endnu engang beskinne Solens Straaler
De blege Lemmer, før til Støv de falde.

Iman.

Mig synes, Gubbe! gyseligt dit Bud.

Calenderen.

J kaldte mig at vælge jer en Fyrste
Af disse fire Ynglinge; velan,
Saa maa jeg vide, hvo der er den Første,
Hvo der har Kongekraft og Kongemod.
Man binde Liget fast til Palmetræet,
Som breder ud sin grønne Skierm paa Torvet;
Man række Hver sin Bue med sin Piil,
Dg den, der træffer næst sin Faders Hierte,
Den er i Mod sin Faders Hierte næst.

Kobad.

Hu! det er fælt, at skyde til et Liig.

Sufarok.

Han er jo død, hvad har du da at frygte?

Satchefara.

Prøv mig i Kamp mod Levende, ei mod Døde!

Calenderen.

Jeg prøver dig i Kamp, hvor Mod kan vises.
 Hvor der er ingen Gruen, ingen Skræk,
 Hvor Intet bringer Armen til at skiælve,
 Og Diet til at mørknes — nu, der er
 Det let at træffe. Vilst du bære Kronen,
 Da maa du hæve, som en Drn, dig over
 Al jordisk Fordom og Frygttagtsomhed.
 En saadan Mand formaaer i Rigets Nød
 At styre Roret giennem Skær og Klipper.

Satchefara.

Jeg gaaer.

Sufarok.

Jeg gaaer.

Kobad.

Jeg gaaer.

De gaae.

Calenderen til Faruk.

Dg du, min Ven?

Faruk.

O, Skræk! hvad maa jeg høre?

Calenderen.

Du flyer paa Wrens Bei?

Faruk.

Sligt Forslag tør du giøre?

Calenderen.

Min Ven! og hvorfor ei?

Faruk.

For verdselig Magt at arve,
 Forhaane Gravens Nat?

Calenderen.

Hans Hierte er en Larve,
Som Siælen har forladt.

Faruk.

O, alle Dyders Gjemme,
Bryst, som i Døden drog!
Jeg skulde fræk forglemme,
Hvor huldt du for mig slog?
Min Piil dig skulde saare,
Forsørt af Hovmod's Lyst?

Calenderen.

Du sværmer, unge Daare!
Tag Buen, træf hans Bryst!

Faruk.

Før træffe Himlens Brede mig
Med Skyens Straale rød,
Før revne Jorden græsselig,
Og aabne mig sit Skjød.
O, min Søster! Broder! Broder!
Mindes I ei Himlens Ord?
Vær din Fader og din Moder,
At det gaaer dig vel paa Jord!

Calenderen.

Foragt ei Kronens skionne
Glands!
Dens Guld er Heltens Løn;
Som Firmamentets Stjerne=
frands
Den pryder Styrkens Søn.

Faruk.

Forbandet være Kronens
Glands,
Naar den er Brodens Løn!
Den trykker som en Torne=
frands
Den frække Lastens Søn.

Calenderen rækker ham Buen.

For sidste Gang jeg raader dig, vær snar!

Faruk

bryder den sønder, og kaster den for hans Fødder.
Og der, Glendige! har du mit Svar.

Han vil gaae.

Calenderen rolig.

Vi, Faruk! tøved endnu et Dieblif.

Han tager ham ved Haanden, og vender sig til de Omkring-
staaende.

I Undersaatter! hylder eders Konge.

Iman.

Forstaaer jeg dig?

Calenderen.

Han vælger jeg i Kraft

Af den mig givne Fuldmagt.

Folket.

Faruk! Faruk!

Calenderen omfavner ham.

Thi han har gjort sig værdig til mit Balg.

Chor.

Hil os, Faruk er vor Konge!
Faruk, Faruk! Folkets Fryd!
Krandser ham, den gode Konge,
Krandser ham med Vaarens Pryd!
Priser ham med Jubeltone!
Friske Blomster er hans Krone,
De skal tyde Folkets Fryd,
Faruks Venlighed og Dyd.

Pigerne krandsse ham med Blomster.

Iman.

Bor Glædesrose springer ud paa ny;
Bor Achmet lever atter op i Faruk.
Den kække Phønix stiger af sin Aske,

Dg fylder snart ved sine Bingers Glands
 Med Lys hver Deel af den beboede Verden.
 Dg, som en Foraarsregn, vilst du befrugte
 Den haabefulde Jord med din Belgierning.
 Tag dette Brev, din Faders sidste Billie!
 Forseglet overrafte han det Raadet,
 Kort før han slumred ind til evig Lyst.
 „Den Sultan, I har valgt,“ saa var hans Ord,
 „Skal bryde dette Brev, og Brevets Indhold
 Ham være skal den sidste, men tillige
 Den strengeste Befaling. Siden herse
 Med uindskrænket Magt han paa sin Throne,
 Kun af Samvittighedens Dom indskrænket.“
 Saa talte Achmet, og udgav sin Aand.

Faruk bryder Brevet, og læser.

Folket.

Hvad fattes Fyrsten? han er bleg, han skælver.

I man.

Min Sultan! hvilken Skræk betager dig?

Faruk.

Læs dette Brev!

I man.

O, Allah!

Faruk.

Læs det, I man!

I man læser:

„Den Søn, I vælge (thi det er en Søn),
 Skal ægte Tobal Osmans yngste Datter
 Af Teslis. Paa et saadant Ægteskab
 Beroer, saa har den høie Aand Geoncha
 Forsikret efter Stiernernes Udtydning,
 Mit Riges, mine Undersaatters Held.

Kun hende skal han ægte, ingen Anden;
 Og i et trofast, kærligt Ægteskab
 Skal Sønnen avles, Cherubim for Landet.
 Men hvis han vil det ei — da maa han døe,
 Thi kun hans Blod forsoner Stierne.“

Faruk efter et Ophold.

Saa lader os forsones dem med Blod!

Iman.

Min Sultan! er det muligt? foretrækker
 Du Døden for en deilig Ægteskælle?

Faruk.

Jeg elsker alt, og kan kun elske Gen.

Choret.

O, lad dig bøie!

Folket knæler.

Faruk.

Fordrer Mulighed!

Jeg offerer dig mit Liv. Min Kærlighed
 Kan jeg ei offere dig. Bring mig til Fængslet!

Han gaaer.

Choret.

O, Skiebne!

Som en Kæmpe med blinkende Lee
 Meier du af Lyksaligheds Flor.
 Neppe den staaer, den rødmende Blomst,
 Herlig i frisk balsamisk Duft,
 Neppe dens Knop aabner sin Kalk,
 Før dit grumthenblinkende Staal
 Fælder den kortsremblomstrende Glands;
 Ak! og vor Lyst
 Vendes til Dval.

Et Bud.

J Borgere af Gur! har J fornummet
Det Rædsfulde?

Iman.

Faruk gaaer til Døden.

Budet.

Hvad, Faruk? Dgsaa ham har Skiebnen rammet?

Iman.

Ja, rammet med det græsseligste Slag.

Budet.

O, Allah! saa er hele Achmets Sæd
Henvistet da som Avner nu for Vinden.

Iman.

Hvad Budskab bringer du saa bleg fra Torvet?

Budet.

Et rædsomt, et forfærdeligt, utroligt:
Paa Torvet stande Kobad, Sufarok,
Som Støtter af Metal, med spændte Buer;
Fyrstinden løber med udslagne Haar,
Banvittig, rasende, og søger Døden.

Iman.

Tal tydeligt, omstændeligt!

Budet.

Saa hører:

Paa Oldingens Befaling toge vi
Ud af sin Marmorgrav den døde Konge,
Hvis blege Ansigt vendte hen mod Besten,
Dg ventede paa Opstandelsen. Vi bandt
De kolde, tunge Lemmer fast med Snorer
Til Palmetræet. Uheldige Syn!

Den, som med Kraft nys forestod et Rige,
 Hvis Blik var Raadens eller Dødens Bud —
 Hang livløs, som et Dfferdyr, paa Stammen.
 Alt nærmed sig hans Born med spændte Buer,
 At skyde Pilen i hans Faderhierte.
 En Gysen giennemløb hver Borgers Blod,
 Stærkt rysted Palmetræet sine Blade,
 Af Medynk skælved Drknens høie Tidsel,
 Dg Solen skjultes af en fulsort Sky.
 Alt følte Rædsel, ifkun ei de Tre.
 Urgierrighedens Diævel drev dem frem.
 Alt spændte begge Sønerne paa een Gang
 Den seige Stræng — o Under! pludselig
 Trak sig en Fernis over dem, halv sort,
 Halv gyldenblank, anløben som Metal;
 De stivnedes, og blev til haarden Malm.
 Saaledes staae de nu forhærdede,
 Som Loths ufrome Viv, for Efterverdnen,
 Dg sigte evig hen — og træffe Intet.
 Forfærdelig var Allahs Straf; vi fulde
 Paa vore Knæ med Ansigtet mod Jorden.
 Fyrstinden kun var ubevægelig.
 Hun vilde skyde, sigted — men da skælved
 Den hvide Arm, da nedsank over Diets
 Kulsorte Lys de hvælvetstore Laage;
 Ud Liliefinden styrted Taarens Kilde,
 Dg Piil og Bue faldt med Klang til Jorden.
 Nu løber hun som rasende; hun troer,
 At hun har skudt sin Fader ind i Hiertet,
 At overalt hun er besprængt med Blod,
 Dg at kun Havets dybe Bund formaaer
 At tvætte Blodet af og køle Flammen.

Choret.

Bee os alle, Bee os Arme,
 Knuset ned af Himlens Harmé!
 Men hvad der var Ondskabs Rod,
 Det skal straffes, det skal segne:
 Ristige Iman! du skal blegne;
 Gamle Synder! styrt i Blod.

De hæve deres Baaben, for at nedstøde Iman og Calenderen.

Calenderen hæver sin Stav.
 Staaer forstenet, som I stod,
 Til I kølet har jert Mod,
 Dog beholder eders Stemmer!

Choret.

Døden isner mine Lemmer.

Calenderen.

Vil I end mig støde ned?

Choret.

Stærke Mand! Barmhiertighed.

Calenderen.

Erer I den stærke Mand?

Choret.

See, vort Liv staaer i din Haand.

Calenderen.

Gaaer da roligt uden Larmen
 Hver i Stilhed til sit Huus,
 Nidmyghed og Haab i Barmen,
 Uden Lidenskabens Ruus!
 Solen inden denne Dvæld
 Straale skal til eders Held.

De forsoie sig alle bort.

Geoncha endnu som Kalender.

Der kommer hun, den skønne Synderinde.
 Nu viis, min Mand! dig værdig til din Kraft,
 Og leed en vild, men blomstrende Natur
 I sine Skranker, lær den kiende sig.
 Sort hvirvle sig de lange Hovedhaar
 Om den dødblege Pande, hvide Kind,
 Og rædsomt har Vanvittighedens Stempel
 Indpræget sig i hendes Miner alt.

Han træder tilside.

Satchekara kommer med et Skjold og sin Bue.

Her er jeg ene. Her er og et Torv,
 Men intet Gravsted, intet Palmetræ,
 Og ingen Dødning. Solen straalers høit.
 O, bliv deroppe! hører du? synk ei!
 Thi naar du synker, kommer Natten, og
 Naar Natten kommer, kommer Dødningen
 Med Hul i Brystet, banker paa mit Kammer:

Hun banker paa sit Skjold med Buen.

Luf op! Kom ind! Hu hu! han stikker frem
 Det kridnehvide Ansigt med to Dine,
 Der gløde, som et Tigerblik, i Mørket.
 „Hvi stakst du Pilen i din Faders Hierte?“
 Hu!

Hun holder Skjoldet for Dinene, og farer tilbage i en frygtsom
 Stilling. Saaledes bliver hun staaende en Tidlang; ende-
 lig lader hun Skjoldet synke, og synger, efter at have stirret
 hen for sig i Tanke:

Han slumred derinde, han slumred saa sødt,
 Hvi lod de ham ikke da sove?

Paa Marmorets Stene han hvilte saa blødt,
Saa kolt i sin snevre Alfove.

Med foldede Hænder den Salige laae,
Hans brystne Blik mod Opstandelsen saae.

Da tog de ham ud,
Forbarmende Gud!

Dg bragte for Dagen ham atter,
Opstilled ham Verden til Latter,
Dg den, som var værst, var hans Datter.

Da sprøited den blodige Straale saa rød,
Besprængte mig Ansigt og Hænder.

Hvo skulde vel troe, at den iiskolde Død
En Ild saa fortærende sender?

Af, nu maa jeg ned i det begsorte Hav,
Hvor Sodom, Gomorrha dybt fandt deres Grav!

Min Liigkiste der
Bandsnogene bær.

Af klare Krystaller i Grunden
Den staaer, med Sivblomster omvunden,
Med Muslingeskaller paa Bunden.
Hun græder.

D, gid jeg var i Skoven mellem Blomster
Dg Fuglesang, uskyldig som sig sømmer
En Pige!

Hun kaster Buen.

Bort, du drabelige Værktøi!

Du fæle Frister! hvad har du at gjøre
I Møens svage Haand? Hun kan ei bruge,
Kan kun misbruge dig. D, gid jeg laae
Dybt i min Grav, før endes ei min Jammer.

Hun kaster sig fortvivlet paa Jorden.

Geoncha.

Nu er det Tid; Samvittigheden vaagner.

Nu maae Naturens gode Aander læge.

Han vinker. Scenen forandrer sig til Skoven med Provølsens
Kilde; en Skare Alfer omringer Satchekara.

Geoncha.

Afbruset har det vilde Hierte,

Naturen vaagner, fiender sig;

Ihi dulmer hendes bange Smerte,

Gjør hende blid og lykkelig!

I Baarens Skiød, ved Fuglens Stemme,

Bed Kildens sølverklare Strøm,

Sin Stolthed hun, sin Brøde glemme,

Dg troe, at Brøden var en Drøm!

Bort har hun kastet Krigens Bue,

Nu skal hun glemme Hiertets Bæe,

Naturens milde Blomster skue,

Dg blomstre selv som Kildens Fee.

Saa skal de stille Dage svinde,

Hver Dag gjør Siælen mere skion,

Dg naar hun føler sig en Qvinde,

Da skal hun nyde Qvindens Løn.

Alferne.

Vi takke for det skionne Bytte.

Velkommen, Skovens unge Brud!

Vi bringe hende til sin Hytte,

At hun kan slumre Sorgen ud.

De bære hende ind i Hytten.

Faruks Fængsel.

Han sover paa en Bænk i Baggrunden.

Kurum kommer ind i Fængslet; han er hvid.

Kurum bekmret.

Nu Gulguli er min; knap mærkte hun det Hvide,
 Saa vendte hun sig fra den Grumme til den Blide.
 Jeg truéd hende med at giøre hende sort —
 Dg saa var hvert et Men og hver Betænkning fort.
 Nu elsker hun mig høit; det viste hendes Daanen,
 Det svor desuden hun ved Solen og ved Maanen.
 Nu er jeg ovenpaa. Men, ak! hvad hjælper mig
 Nu al min Lykke til? Ak, Gud forbarme sig!
 Før var det splittergalt, nu er det meget værre;
 Nu ligger fængslet her min arme unge Herre.
 Nu skal han døe, nu er der en Ulykke steet,
 Fordi han elsker ei en Brud, han ei har seet.
 Fordi han mistet har sit Hierte, er trolovet,
 Skal han til Straf i Dag nu miste med sit Hoved.
 Hvad har han saa igien? En Hierte-hovedløs!
 Ak, Gud forlade dog den skammelige Tøs!
 Men jeg vil redde ham, og derfor er jeg kommen.
 Jeg har min Krusemynt; den ligger her i Lommen,
 Den har en Kraft endnu, den duster, den er kold,
 Dg Kildens klare Dug fremperler i dens Fold.
 Ei Bagten saae mig ret, den kiendte mig paa Stemmen;
 Den ændsed ei min Hud, thi ei jeg viste dem'en.
 De mener uden Tvivl, jeg er saa fort, som før.
 Saaledes kom jeg ind. Nu veed jeg, hvad jeg giør.

Han betragter Faruk.

Han slumrer, i en Søvn hans stakkels Hierte lettes.
 Hvor kan man sove saa, naar man skal hen og rettes?

D, hvor han dog er smuk: hvid, rød, som Melk og Blod!
 Hvor tungt at farve ham med denne sorte Sod!
 Men, ak! det maa dog skee; thi være Livet uden,
 Det er langt værre dog, end være sort paa Huden.
 Han som en Morian gaaer af Fængslet, og er fri,
 Jeg bliver hvid igien til — tre Qvarteer til Ti;
 Saa føre de mig ud, imens de røre Trommen,
 Saa gjør de mig til Jord, hvoraf jeg sort er kommen.

Græder.

Maaskee de spare mig, see paa min hvide Tvæt,
 Forundre sig, og laer saa Naade gaae for Ret.
 Men hvordan det saa gaaer, saa redder jeg af Nøden
 Min stakkels Herre nu, og gaaer for ham i Døden.

Han vil vække Faruk.

En Stemme udenfor.

Gaf til din Gulguli; hun har dig stedse yndt.
 Sin Prøve vel bestod din grønne Krusemynt.

Calenderen kommer med en tilsløret Pige.

Kurum.

Hvad hører jeg?

Calenderen.

Gaa bort!

Kurum.

Den hæslige Calender!

Studs.

Jeg bliver her.

Calenderen.

Du gaaer, naar du mig rigtig kiender.

Kurum.

D, Allah! drømmer jeg? Herr Zeifadin?

Calenderen.

Ham selv.

Kurum.

Og dette skønne Barn?

Calenderen.

Mira, fra Provens Elv.

Kurum.

O, er det muligt?

Calenderen.

Ja. Gaa til din Elskerinde!

Din Herres Liv er frelst.

Kurum.

Jeg raver som i Blinde.

Frelst? Svortil bruger jeg da nu den sorte Kraft
I denne Krusemynt?

Calenderen.

Bespræng dig med dens Saft,

Og gør dig sort igjen!

Kurum.

O, Mahomed! saa svinder

Min Piges Kierlighed.

Calenderen.

Din Hvidhed er dens Hinder;

Forgabet har hun sig alt længe, før du troer,
I en bredløbet, tør, men blid, godhiertig Mor.

Kurum.

Og denne Mor er jeg?

Calenderen.

Nu ligner du en Anden.

Kurum henrykt.

O, søde Gulguli! jeg er alt sort som Fanden.

Han slaaer sig med Krusemynten i Ansigtet, og løber ud.

Faruk vaagner.

Forstyrrer ei min Søvn! Jeg var lykkelig
I Nydelsen af hendes hulde Billed.

Calenderen.

Jeg kommer for at hilse dig, min Ven!

Faruk.

Vilst du berede mig til Døden, Gamle?

Calenderen.

Jeg kommer for at bringe dig din Brud,
Den kongelige Mø fra Teslis, under
Et blyfomt Sølvflør.

Faruk.

Forlader mig!

Calenderen.

Est du saa følesløs? See hende først,
Før du forskyder.

Faruk.

Jeg forskyder Ingen;

Jeg elsker alt, og kan kun elske Een.

Calenderen.

Saa talte du i Gaar ved Provens Kilde,
Dg neppe hæved Kildens Mø sit Slør,
Saa laae du elskovsfuld ved hendes Fod,
Dg glemte reent din stakkels Blomsterpige.

Faruk.

Hvad taler du? Hvad aner mig?

Calenderen.

Fyrstinde!

Lad Taagen hæve sig, og Solen straale.

Mira affaster Sløret, og staaer som Fyrstinde.

Faruk.

O, Allah! er det muligt?

Calenderen

afstaster sin Dragt, og staaer straalende som Geoncha.
Ja! thi din Roses Purpur stod sin Prøve.

Faruf.

Geoncha!

Mira.

Fader!

De knæle.

Geoncha.

Mine elskte Børn!

Staaer op. Jeg seer min Fryd i eders Lykke.

Paa Torvet har alt Folket sig forsamlet

Til eders Kroning; utaalmodigt vente

De deres kiære Sultan, Sultaninde.

Med et prophetisk Ord, et venligt Løfte

Har hurtig jeg forjaget Sorgens Sky.

Et Bink — saa staae vi midt imellem dem.

Han vinker. Bludselig forvandles Scenen til Torvet med en

Throne til den ene Side. Urimmel af Mennesker.

Chor og Dands.

Hil Geoncha, vor Beskytter!

Hil vor Faruf med sin Brud!

Bryder høit med Jubel ud,

Klippens Borge! Dalens Hytter!

Al vor Modgang sig har endt,

Fro er nu den hele Egn.

Alt har sig til Lykke vendt,

Blaa er Himlen efter Regn.

Vi med Ingens Glæde bytter.

Bryder høit med Jubel ud:

Hil Geoncha, vor Beskytter!

Hil vor Faruf med sin Brud!

Geoncha.

Et Mirakel eder lærte,
 Hvordan Daaren straffes skal:
 Huult det kolde, tomme Hierte
 Staaer paa Torvet som Metal.
 Pigen soner ud sin Brøde;
 Høi var denne fieldne Mø,
 Derfor skal hun ikke døe,
 Men kun for sin Gierning bøde.
 Faruk har sin Rose kjær,
 Derfor skienkes ham den her.

Chor.

Faruk har sin Rose kjær.
 Fryd dig i dens Purpurkiær!

Mira til Geoncha.

Du har lært mig kiende Livet,
 Glæden i min Ungdoms Vaar.

Faruk.

Langt den Rose, du har givet,
 Min Forventning overgaaer.

Faruk og Mira.

Styggefulde grønne Ceder!
 Sølvklare Rildevæld!
 Eder skyldte vi vort Held,
 Haabets Maal vi fandt hos eder.

Kurum.

Kurum er en stakkels Slave,
 Sort han kom til Skoven hen,
 Hvid han blev ved Urtens Gave,
 Og nu er han sort igien;

Men taknemlig kan han skionne,
At Geoncha ham har yndt,
Thi han fik sin lille skionne,
Lifligfriske Krusemynt.

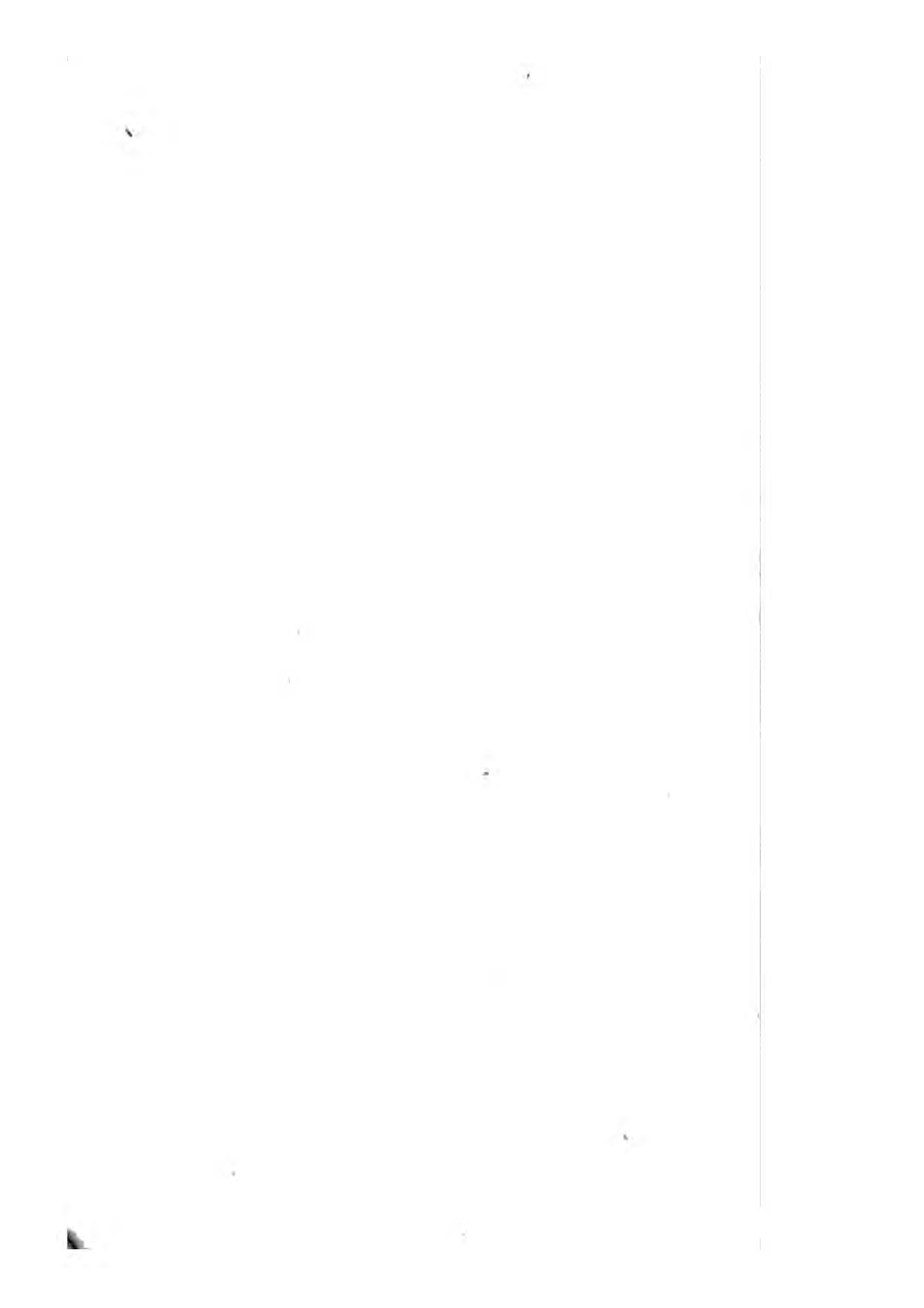
San omfavner Gulguli.

Geoncha.

Ederes Glæde mig bevæger;
Stedse har Geoncha yndt
Høie Dyders Rosenbæger,
Ærlig Trostabs Krusemynt.

Chor.

Klippens Borge! Dalens Hytter!
Bryder høit med Jubel ud:
Hil Geoncha, vor Beskytter!
Hil vor Faruk med sin Brud!



Canarifuglen.

Lystspil.

Personerne.

Jeronimus, en Møller.

Leonore, hans Kone.

Leander.

Constance, Leanders Brud.

Pernille, hendes Pige.

Henrik, Tiener.

Aro, Gaardskarl.

Første Handling.

Kiøbenhavns Bold; en Mølle i Baggrunden.

Arv.

Her kommer han igjen, min Husbond. Han har sagt,
Jeg skal i Porten staae, som Een der holder Vagt,
Og see om ogsaa Folk smukt hilser min Madame,
Som der i Vinduet baldyrer i sin Ramme.
Nu har jeg staaet og gloet paa Møllen, som en Ro;
Men mageligt er da det Arbeid, kan jeg troe.
Og her er deilig her. Kors for de røde Tage,
Og for den megle Røg! Nu syde de og bage,
Nu stege de det Dvæg, vi stakkels Bønder maae
Indslæbe dem til Torvs; saavidt jeg kan forstaae.

Jeronimus kommer.

Arv! har min Billie du efterkommet siden?

Arv.

Ja, Husbond! jeg har staaet i Porten hele Tiden.

Jeronimus.

Og har du seet?

Arv.

Alting gaaer i sin gamle Gang.
Kun paa det runde Taarn jeg flaget af en Stang
Saae falde Kloffen tolv; og neppe var det folden,
Før jeg Skildvagterne saae løses af paa Bolden.

Jeronimus.

Min Kone?

Arv.

Ja, hun sad i Binduet til nu.
 Canallifuglen sang, saa ret det var en Gru;
 Hvermand, som gik forbi, stod stille for at høre.
 Det kan jeg marri selv, saa godt som Fuglen, giøre;
 Jeg skulde quiddre, saa J skulde raabe Stop,
 J Fald jeg havde mig en Flaske med en Prop.

Jeronimus.

Min Kone stunget har? Folk stod omkring og lytted?

Arv.

Nei, saa fortiente jeg, om J mig havde spyttet
 Midt i mit Diesyn, i Fald saa grovt jeg løi.
 Det Fuglen var, som sang, mens den i Buret fløi;
 Hun ganske ærbar sad, og syede ved sin Ramme.

Jeronimus.

Men Folk stod stille dog, og hilste din Madame!
 Og hilste hun igien?

Arv.

Ja, det sig selv forstaaer.
 J har en høvisk Biv, det kan J troe, vor Faar!

Jeronimus.

Og talte Nogen da til min Eleonore,
 Imens de stille stod?

Arv.

Ja, Husbond! ja, de giøre.

Jeronimus.

De talte?

Sagte.

Død og Liv, det var den sidste Gang!

Arv.

De roste, kan jeg troe, Canallifuglens Sang.

Jeronimus.

Godt, Arv! Nu kan du gaae. Der har du en Rigsdaler.

Arv.

Jeg holder Vagt igien, saasnart som J befaler.

Gaaer.

Jeronimus ene.

Det er mig fiært, at Arv har ikke meer Genie;
 Han ei forraade skal min Frygt, min Jaloufie,
 Han veed ei, paa hvad Sted mig Staffel Skoen trykker.
 Desbedre! Vidste først Lenore mine Nykker,
 At jeg besolded sliq en Skildvagt ved min Dør,
 Saa blev det galt, hvad ei det havde været før,
 Saa skrev hun mig vel først ret Beten i en Krolle.
 Gud være lovet, at jeg vel fik solgt min Mølle,
 Og at mig Skovbygaard faldt til ved første Bud!
 Endnu den Dag i Dag vi flytte maae derud
 Fra denne Hovedstad.

Seer paa Fuglen.

Der hænger den Canaille.

Du troer vel, du skal med? Ja, hænges i Galge!

Du skal ei med dit Skrig fremdeles ærgre mig.

Han seer ind i Stuen, og tager Fugleburet ud af Vinduet.

Hun er i Riøkkenet. Jeg strangulerer dig —

Betænk sig.

Nei! det var dog en Synd. Med Trykket af en Finger
 Til evig Taushed dig vel lettelig jeg tvinger;
 Men hvorfor dræbe dig? Du røres, lider vel.
 Det Sidste, som man bør, er at slaae Folk ihjel.
 Forbedres ikke selv nu Røvere med Tyve?
 Man pleier sige: vi vil lade den Fugl flyve,

Naar der er Noget, man ei skjøtter længer om:
 Belan, min Fugl! saa vær din egen Eiendom.
 Barm Luften er, smukt Veir, og Binden bær fra Landet,
 Om et Par Timers Tid kan let du over Bandet
 Til en canarisk D henflagre, gule Knegt!
 Og pikke Druerne, hvoraf man laver Sect.
 Og skulde du maaskee, som meget jeg formoder,
 Hist i Bestindien faae see min yngste Broder,
 Saa hilø ham, kære Fugl! ret hiertelig fra mig,
 Og raad den gode Dreng, at ei han gifter sig.

Han vil lukke Buret op.

Leander kommer hurtig.

Holdt, holdt, min Herre! Hvad? den skønne Fugl derinde
 De flyve lade vil?

Jeronimus.

Ja, jeg har saa i Sinde.

Den Skrighals skaffer mig min Hovedpine kun.

Leander.

D, den har uden Tvivl en ganske anden Grund.
 Sælg heller mig den Fugl; forlang, hvad De befaler!

Jeronimus.

I gode Tider har den kostet tyve Daler.

Leander.

Og tyve Daler gier jeg Dem med Tak igien.

Jeronimus.

Min Herre! ha — jeg seer, De er en Fugleven.

Leander.

De tager Deres Ord dog ikke strax tilbage?

Jeronimus affides.

Han elsker ei min Fugl, Gud bedre, men min Mage.
 Men lige meget! Lad ham med en Liimstang gaae
 Og fange Fuglen, lad kun Fuglen for ham slaae!

Heit.

Vel! den er Deres.

Sagte.

Øndt skal ikke blive værre.

Leander.

Det er fortræffligt. Der er Bengene, min Herre!

Jeronimus.

Farvel, min Herre!

Leander.

Å! saa sees vi aldrig meer?

Jeronimus.

Som De har fundet mig, vil De vel finde Fleer.

Han gaaer.

Leander; siden Henrik, som har holdt sig i Baggrunden.

Leander.

Ha ha ha ha ha! Min gode stakkels Broder!

Du kiender mig ei meer. Du allermindst formoder,

fra hvem du for din Fugl fik denne Capital.

I din Leander du kun skuer en Rival.

Og dog han mindes mig, og mens hans Hierte brænder,

han til Vestindien Canarifuglen sender;

Der den fra Giftermaal bortvende skal min Hu,

fordi Jeronimus i Danmark er jaloux!

Henrik.

Men Herre! det er da nok en vestindisk Mode

at hilse Brødre paa, naar hele Jordens Klode

dem femten Aar har skilt. Siig, vidner det — med Gunst —

Om Riærlighed?

Leander.

Nei, om lidt Skuespillerkunst.

Å! Denne Spøg, som mig et flygtigt Indfald lærte,

skal sikkert drive ud Mistanken af hans Hierte,

Der, som jeg hører nu, har taget saadan fat,
 At hans Godmodighed ham ofte har forladt.
 Saa er vi Mennesker, de Fattige, de Rige;
 Faa frygte Lasterne, Enhver det Latterlige.
 Naar vor Samvittighed astumpet har sin Piil,
 Saa gyser Hjertet dog endnu for Næstens Smil.
 Du lille Dæmon du, smallæbede Satire,
 Med Spodskhed i dit Blik, med Skingren i din Vire!
 Kom mig til Hielp i Dag, stik fiint ham som en Bi,
 Marlad ham lidt, og gjør Forstanden atter fri.

Henrik.

Vil Herren da nu frem for Verdens Dine lægge
 Sin Broders Daarlighed?

Leander.

Nei, kun for fire Bægge.

Vi spiller ikke her paa Græst et Sørgespil,
 Som et forsamlet Folk paa Torvet skuer til.
 Et lille Bud, som snildt fik Daarligheden rettet,
 Blier høit en Skizze, kun bestemt for Cabinettet.

Henrik.

Dg naar nu Frøkenen, naar Herrens Brud nu faaer
 At vide denne Sag?

Leander.

Jeg tvende Fluer slaaer
 Med eet og samme Smæk, i Fald mit Indfald duer.

Henrik.

En Broder og en Brud, at ligne dem ved Fluer!

Leander.

Jeg rammer ikke dem, jeg rammer deres Feil.
 Hun i sin Svoger sig skal see som i et Speil.
 Hun er ei heller fri, det veed du vel desuden;
 Derfor til denne Fæst Constance vorde buden!

Hun lidt skal ængste sig, mod Enden skal hun lee,
 Og i Jeronimus til Slutning selv sig see.
 Indvend mig Intet meer! · Jeg haaber, du mig fatter:
 Kun kort er Himlen graa, saa skinner Solen atter.
 Vær munter, brug dit Vid, vær flink, tag den Ducat,
 Og staa mig bi!

Henrik.

Med Liv og Siæl jeg er parat.
 Den harnisflædte Mand fra hine Herrenstaten —
 Jeg mener nemlig: han, som stander paa Ducaten,
 Indgyder mig et Mod, en Bovelyst, som Ekam
 Jeg troer man lang Tid ei har seet i Amsterdam.
 Hvad kan jeg rette ud, min Herre! vil De sige?

Leander.

Bernille elsker du, Constances Kammerpige.

Henrik.

Er vel saa ridderligt et Ord, som elske, skabt
 For Baabendrageren, naar han sig har forgabt?

Leander.

Jeg troer, du har studeert? Du er en fløgtig Fætter.

Henrik.

Ja, Herre! Æsthetik, den skionne Kunst, belles lettres.

Leander.

Saa snild en Fyr, og dog i Liberiet sat?

Henrik.

Det bær min Skulder kun, mit Hoved bær en Hat.

Trækker paa Skuldrene.

Jeg børster heller Skoe paa andre Hænders Begne,
 End jeg med Huller gaaer paa begge mine egne.

Leander.

Fortræffligt! Hør nu til, at du mig vel forstaaer:
 Hersfra du lige til din Pimpernelle gaaer.

Henrik.

Bernille, Herre! Fy med flige Dgenavne!

Leander.

Forfynder sørgeligt, at du maa hende savne
I nogle Dages Tid. Jeg har gjort ligerviis,
Og min Constance troer, at jeg til Jægerspriis
Er taget ud, for der de Bærelser at leie,
Hvor jeg i Floras Skib min unge Brud skal eie.
Nu siger du Farvel; men i din Elskovsruus
Gjør Kiærligheden dig i Hovdet saa confus,
Saa at du plaprer ud til Pimper—, til Bernille,
Hvormed du egentlig smukt burde tie stille.

Henrik.

At nemlig?

Leander.

Ei det er, som jeg min Brud har sagt;
At paa en Møllerviv jeg gjør en Elskovsjagt.
Det røber du med Sil, med skiødesløse Tone.
At denne Møllerviv ei er min Broderkone,
Forstaaer sig af sig selv. Bernille har da snart
Sin Frøken atter Alt fortrolig aabenbart.
Men stille, gaa din Bei! der kommer Leonora.

Henrik.

En vakker Danneviv!

Leander.

Autumnus elsker Flora.

Henrik.

Hvor Herren dog er god: han til sin Broders Trøst
Gjør Sommeren til Vaar, og Vinteren til Høst!

Han gaaer.

Leonore, uden at see Leander.

Arv sagde mig, at her min Mand jeg vilde finde;
Men her er ingen Mand.

Leander bukker.

Urbødig —

Leonore neier.

Tienerinde!

Leander.

En lille deilig Fugl, saa guul som en Citron,
Frataget nylig en — mistænkelig Person;
En Fugl, hvis Melodie kan kildre hvert et Dre,
Vel ikke skulde Dem, Madam! maaskee tilhøre?

Leonore.

Den Fugl? I Sandhed, jo, min Herre! det er min.

Jeronimus

oppe i Møllen, stikker Hovedet ud af en Luge.

O, Død og Liv! jeg seer for Dine min Ruin.
Hun Fuglen faaer igien. Nu gaaer det; jo, jeg takker!
Det første Skridt er giort: jeg hører alt, hun snakker.

Leander.

Min skønne Dame! hvor det glæder mig at see
Dem ene her.

Jeronimus affides.

Hvad? skøn! og ene til! O, Bee!

Soit.

Min Herre! De taer feil, i Fald Dem saa behager;
Een over Dem seer Alt, hvad De Dem foretager.

Leander.

Hvad buldrer hisset der i Tordenskyens Brudd?
Hvo stikker Hovedet frem? Ha, hvilken hedensk Gud —

Leonore.

Min Mand!

Leander.

Bulcanus?

Jeronimus.

Vi, jeg strax skal hae den Gre,
Min Herre! strax igien paa Jorden hos Dem være.
Jeg Fuglen kiobe vil, i Fald den er tilfals.

Lukker Eugen.

Leonore affides.

Gid han af lutter Jil kun brækker ei sin Hals
Paa Trappen!

Der falder Noget ned i Møllen.

O, min Gud! han styrter i sin Hede.

Jeronimus kommer pustende.

Det var ei mig, som faldt, det var en Lønde Hvede,
Som mig i Beien stod.

Leonore.

Har du ei saaret dig?

Jeronimus.

Nei.

Sagte.

Han forhindres maa, han kunde røbe mig.

Trækker Leander til en Side.

Min Herre! jeg forstaaer: en Spøg, en lille Pille,
En kort, godmodig Skiemt. De vilde mig kun drille.
See, nu er det forbi. En flygtig Tidsfordriv,
Som man kan trænge til i dette usle Liv.
Lad det nu være godt! Sligt bør ei vare længe.
Giv mig min Fugl igien! Der har De Deres Penge.
Jeg holder Dem nok op paa denne fierne Bold;
Det Middag er, lang Bei, og Maden bliver kold.

Leander.

Hvad mig De tiltænkt har, nu selv Dem vederfares.
De holdt mig for en Gief.

Jeronimus.

En Gief? Ih, Gud bevares!

Jeg holdt Dem for en Mand —

Sagte.

Fordømte Jaloufie!

Seit.

En Mand, hvoraf man een ei finder iblandt ti.
O, jeg saae strax paa Dem, det havde ingen Fare.

Leander.

I Fald De ikke vil, jeg Alt skal aabenbare,
Saa maa De finde Dem i den Erstatning, som
Jeg nu forlanger for min tabte Eiendom.

Jeronimus.

Tag Deres Penge, der!

Leander.

Det sones ei med Penge.

Vender sig til Leonore.

Forlad, Madam! at vi opholde Dem saa længe.

Leonore.

Min Herre! alt forladt.

Leander.

Mig blev af en Krabat,

Som sagt, solgt denne Fugl.

Jeronimus.

Ja vist, en tydsk Soldat.

Jeg kiender ham, den Knecht!

Leander.

Omtrent af Herrens Høide.

Jeronimus.

Ja vist, fuldkommen ret! Men ei af samme Drøide.
Leander.

Alædt i en —

Jeronimus.

Ganske sandt: en sønderrevet Frak.
Der løber Nok omkring paa Bolden af det Pak.
Vi er Dem obligært, min Herre! Jeg betaler
Dem gierne Alt igien, om det var tyve Daler.

Leander.

Den nydelige Fugl giengiver jeg kun til
Madamen, dersom hun mig den betale vil.

Jeronimus.

Min Herre! dertil ei jeg give kan Bevilling.

Leander.

Hvordan?

Jeronimus.

Min Kone har ei mindste Hvid og Skilling,
Undtagen hvad hun faaer af mig.

Leander.

Nu, giv kun Tid!

Den ei betales skal med Skilling eller Hvid.
De troer ei, hvad den Fyr her voved at forlange.

Jeronimus.

Min Herre! lige godt. Vær De kun ikke bange!
De skal faae Alt igien; see der er Penge, der!

Leander.

Troer Herr Jeronimus, det var en Militair?
Mig forekommer det, som den mig blev leveret
Af en Civil, om ei just ret civiliseret.

Leonore affides til Jeronimus.

Af Bindvet kaster du en saadan Sum, min Ven?

Jeronimus affides.

Jeg hænger Fuglen kun i Vinduet igien.

Hoit.

I Fald det glæder dig, saa er jeg ganske trøstet.

Leander.

Jeg seer, Madamen har en Rosenknop paa Brystet,
En skønnere vist ei man fandt i Paradiis;
Her Fuglen er igien, men — kun for denne Priis.

Jeronimus.

Min Herre!

Sagte.

See, nu gjør han grønne sine Hoser.

Hoit.

I Fald De, som jeg seer, en Elsker er af Roser,
Saa kom De kun med mig! Vi har en Have her
Med en Spadseregang af lutter Rosentræer;
Der kan De vælge selv.

Affides.

Snart taber jeg Forstanden.

Leander.

Madamen har alt valgt. Jeg ønsker ingen anden.

Jeronimus.

Hvis De vil sige mig kun, hvor De boer, saa skal
Med Jomfruroser strax, og det i Flokketal,
Min Pige bringe Dem en Kurv.

Leander.

Hvad vil De sige?

Jeg ønsker ingen Kurv, selv ei af Deres Pige.
Den Semperflorens kun her paa Madamens Bryst
Kan være for mit Tab af Fuglen mig en Trøst.

Leonore.

Gaa da med Deres Fugl! Saa haaber jeg, De tier.

Jeronimus.

Min Kone sig forstaaer ei paa Galanterier.

Leander.

Ja, saa maa jeg da see, i Fald det kun gaaer an,

Til Tyvekosterne at finde Hiemmelmand;

De kunde ellers troe, jeg havde selv den taget.

Men Herr Jeronimus troer jo, han har opdaget —

Ei sandt? — en gammel Knark, af ydre Bæsen sat,

Med Spauskrør i sin Haand, med en trekantet Hat,

Med —

Jeronimus afbrydende.

Kiære Kone! nu, naar jeg det ret betænker,

Hvem vilde være pæn? Det Bedste blier, du skienker

Den Herre Rosen strax. Tag Fuglen saa, gik ind!

I giennem Porten her der gaaer en hæslig Bind.

Du intet Shawl har om; blev her for længe nølet,

Saa stod du Fare for at blive reent forkølet.

Gik ind, mit Barn!

Leander.

Hvor høit henrykker De min Aand!

Men endnu Gæt: Et Kys paa Deres hvide Haand

De maa tillade mig til Afsked dog at trykke,

Som kan bevidne Dem min —

Jeronimus sagte.

Hille den Ulykke!

Høit med tungen Munterhed.

Nu, kiære Barn! hør, bild dig ind vi lege Juul,

Fly Herren kun din Haand.

Sagte.

O, den Ulykkensfugl!

Leonore sagte til Jeronimus.

Dg veed du da, hvordan de Herrer kysse Hænder,
hvordan de trykke dem, hvorledes Laben brænder?

Jeronimus ængstelig.

Hvor veed da du det fra?

Sagte.

Jeg synker i min Grav!

Høit.

Du har ei nødig just at trække Handsken af.

Leander.

Man i min Rettighed mig Intet maa forvanske.
Til sine Fiender kun man kaster hen sin Handske;
Forkynder De mig Krig?

Jeronimus.

Jeg? Nei, det var en Skam.

Leander.

Den skønne Slange der maa ganske styde Ham.

Jeronimus lykkelig.

Min Herre! bliv ei vred, fordi jeg med Dem tinger:
Min Kone sig i Gaar har skaaret i sin Finger,
Dg kan ei, som De seer, vel trække Handsken ud;
Det vilde løbne reent om Saaret hendes Blud.
Hun har ei No derfor; det kriller, og det brænder.

Leander.

Jeg veed, hun skar sig ei i Gaar i begge Hænder?

Jeronimus sagte.

Den, som vil lyve vel, maa huske alle Ting.

Høit.

Nei, paa den anden Haand hun plages af en Ring —

Leander afbrødende.

En Ring? Det er en Nød, som Hielp i Faren kræver.

Jeronimus.

Den maatte files af, den hende var for snever.

Nu er det godt.

Leander seer stivt paa Jeronimus.

Jh, men jo meer jeg paa Dem seer,
Jo mere synes mig, at Lyben —

Jeronimus.

O, jeg beer!

River Rosen af sin Kones Bryst.

See, her er Rosen!

Leander leer.

Nei, hun maa mig selv den give.

Jeronimus affides.

Jeg undres over, at jeg er endnu i Live.

Høit.

Fly Rosen ham, mit Barn!

Leonore sagte til Jeronimus.

Du ærgrer dig. Vil du

Ei give ham Bested, saa vil jeg selv det nu.

Jeronimus til hende.

Jeg saa min Marsag har; jeg staaer med ham i Handel.

Hans Fader kiendte jeg: en Mand af ægte Vandel;

Hans Broder er min Ven, et ærligt felle Skind.

Saa faaer man taale vel, at denne Knekt gjør Bind.

Leonore.

Men hvorfor er du da saa ivrig nu i Manden?

Jeronimus utaalmodig.

Naa, skynd dig, siger jeg, at kysse ham paa Haanden —

Hvad vil jeg sige: kom og lad ham kysse dig —

Paa Haanden!

Leonore høit.

Nu velan!

Jeronimus sagte.

O, Gud forbarme sig!

Leander kysser hendes Haand.

Jeg takker, Skionnefte! Jeg kan ei dvæle længer.
Der har De Deres Fugl. Men hvis en Fuglesænger
Min Herr Jeronimus i Fremtid nødig har —

Jeronimus sagte.

Endnu den Dag i Dag vi ud paa Landet taer.

Heit.

Adieu, min Herre! da.

Sagte.

Af Harmen jeg creperer.

Leander.

Adieu, min Deilige! Jeg mig recommanderer.

Han gaaer.

Jeronimus kaster sig paa Bænken.

Aha, jeg døer!

Leonore.

Min Gud! hvad er der, kære Mand?

Jeronimus.

O, Intet. — Arv!

Leonore.

Hvad skal —

Jeronimus.

Arv! bring mig et Glas Vand.

Leonore.

Hvad fattes dig, min Ven? Du er mig uforklarlig.
Jeg paa din Pande før saae Uergrelsen skinbarlig,
Og dog du fandt dig i saa længe —

Jeronimus.

Bagatel!

En Lærd, som kan Latin, gad ogsaa vide Græsk.
 Saaledes stunder Alt da til Fuldkommenheden,
 Og den, som har det hedt — han vogter sig for Heden.

Leonore.

Her boe vi dog ret smukt. Reen Lusten er og fri,
 En Have ved vort Huus, med skionne Roser i,
 En prægtig Udsigt, hvor vi saa vort Die fæster.

Jeronimus.

Sniksnak! det siger du kun, lille Skielmsmester!
 For at flattere mig. Du føler vel dit Savn:
 At man paa Landet er kun slet i Kiøbenhavn.

Leonore.

Jh nu, jeg gierne vil tilstaae, det var ei ilde,
 I Fald vi — Ha, din Skalk! nu veed jeg, hvad du vilde,
 Nu seer jeg vel, hvortil indlede skal din Snak;
 Hvi Arv af Skabet tog i Dag din Rankinsfrak;
 Hvi Bognen trækkes frem. Nu kan jeg først begribe,
 Hvorfor du stoppet har din store Meerstumspibe,
 Og fylt dit Flaskefoer med deilig Rødt og Klart.
 Det vidner om —

Jeronimus.

Hvorom?

Leonore.

En munter Kildefart.

Jeronimus.

O, meget meer, min Griis! Jeg har — o, Gud forbyde,
 At det dig skulde, min Veninde! nu fortryde;
 Thi Alt, hvad der er skeet, har kun det Diemed,
 At faae dig — vise dig min sande Kiærlighed.

Leonore.

Min Gud! hvad er der skeet? Du gjør mig halv urolig.

Jeronimus.

Det maa herudt. Jeg har min Mølle solgt, vor Bolig,
 Jeg har paa Landet kjøbt en Gaard med Mølle til,
 Hvor vi herefterdags smukt Jorden dyrke vil,
 Og male, hvad os der den vakkre Landmand bringer.
 Der gaaer i rene Luft de fire Møllevinger
 Med meget bedre Flugt. Vor Huus er smukt og net,
 Med nye Meubler til; Besætningen complet.
 Det Gamle sælge vi, beholder Et og Andet,
 Og fører end i Dag med Rub og Stub paa Landet.

Leonore.

Hvad hører jeg? Det er umuligt! det er Spøg!

Jeronimus affides.

Min hele Glæde gaaer paa een Gang op i Røg.
 Jeg er en slagen Mand: jeg troede mig velholden,
 Men hun — see, om hun gjør! hun vil ei ned af Bolden.

Høit med tvungen Rolighed.

Nu, elsker du, mit Barn! meer denne Hovedstad,
 Hvor Laaspaladserne staae gadeviis i Rad,
 End Landbohytterne med vennefulde Miner,
 Hvor selv for Laastens Luft man Binduerne kliner;
 Husvæler dig ei der den hæderligste Stand,
 Er Bonden dig ei meer, end Borger, Embedsmand:
 Belan — jeg negter ei, det græmmer mig en Smule,
 Men lad os blive da i denne Røverkule!

Leonore.

Du veed, min Billie var bestandig din; du veed,
 Jeg staaer at følge dig hvert Dieblif bered.
 Men at det siges mig først nu — i denne Tone —

Jeronimus kjærlig.

Alt for at gjøre dig en Glæde, fiære Kone!

Leonore alvorlig.

Jeronimus! du er ei ærlig. Rikere! fæst
Dit Die paa dig selv.

Jeronimus sagte.

Jeg er en gammel Hest.

Høit.

Nei, du har Ret, mit Barn! Men denne Dgleyngel
Den ærgrer mig saa tidt.

Sagte.

Jeg er en gammel Slyngel.

Høit.

Min Leonore! nei, du er saa tro som Guld;
Men jeg er saa jaloux, som jeg er elskovsfuld.
Fordømte Nidkiærlighed mit Hierte stedse plager.

Leonore.

Du bilder dig det ind, men du dig selv bedrager.
Var du saa aaben, saa oprigtig nu mod mig,
Hvis du formodede —

Jeronimus.

Nei, Barn! jeg kiender dig;
Men naar jeg seer, hvordan de for dig kaste Strikken!
Jeg holder ikke ud den Løben, denne Rikken.

Leonore.

Dg derfor skal jeg bort? Keent ud din Svaghed røb!

Jeronimus.

Jeg vinder ved mit Salg, jeg vinder ved mit Kjøb.
En deilig Egn!

Leonore.

Belan! strax ind jeg Alting paffer.

Jeronimus.

Redslaaet? Er du vred?

Leonore.

En Egn, som er saa vakker,
Kan den fortørne mig?

Jeronimus bekymret.

Jeg seer, en Taare staaer
Dig i dit Øie.

Leonore.

Her vi leved nu fem Aar,
Her stod vort Bryllup, her de sidste blide Dage
Min Moder tilbragt har.

Jeronimus roet.

Hold inde med din Klage!
Jeg er en Tiger, en Hyæne. Bedste Ven!
Grød ei. Jeg kibe strax vor Mølle vil igien.
Saa komme vi herind om Vintren, give Theer,
Gaae paa Comoedier, og gaaer i Afssembleer,
Spadserer, om du vil, paa Bolden — naar vi kan.

Leonore venlig.

Du gode, færlige, mistænkelige Mand!
Jeg din Mistanke, jeg din Nidfiarhed fortiente,
Hvis paa Forsoningen jeg lod dig længer vente.
Der er min Haand derpaa: jeg flytter uden Nag
Med min Jeronimus paa Landet end i Dag.

Jeronimus.

O, min Leonore! du gienskiænker mig Fornuften.

Leonore smilende.

Men er du vis derpaa, min Ven! at Landsbyluftens
Helbrede vil dig for din Sygdom?

Jeronimus.

Justement!

Leonore.

Er dig Historien om Nisserne bekiendt?

Jeronimus.

Nei, min Lenore! nei! Fortæl! Det mig forvisser
Om din Tilgivelse.

Leonore.

Et Huus af sorte Nisser
Var meget plagt; et Slags urolig bitte smaae
Huusspøgelses, som godt alt Galskab lide maae.
De gjør slet intet Ondt, de larme kun i Huset,
Men gjorde Eieren dog Hovedet saa kruset,
At Eieren tilsidst for Hovedet blev kort;
Han folgte Bygningen, og vilde flytte bort.
Paa travle Flyttedag, med Bøtter og med Fade
Dg Støvekoste, kom nu Pigen i en Gade,
Dg mødte sin Bekiendt. Hun standsed for sin Ven;
Han hilste hende da, og spør: hvor skal du hen?
D! — svared Nisserne, som sad i hendes Botte,
Som laae i Truget, hang i Kostene — vi flytte.

Jeronimus.

Min Allerkiæreste! den Spøg er capital.
Jeg af din Fabel selv kan drage min Moral.
Frygt du ei Nisserne!

Leonore smilende.

Saa mener du, min Kiære —

Jeronimus skielmsk.

At de ei flytte med.

Leonore.

Nu, det vil Tiden lære.

De gaae.

Anden Handling.

En Grønning med Træer uden for en Bondeby.

Paa høire Haand en Mølle. paa venstre Haand et Huus med en Bænk
uden for Døren. I Baggrunden Skov.

Leander, Henrik, forklædte.

Henrik.

Den Drm paa Angelen, hvormed vi Fisken fanger,
Er med en Scene jo af Menneskehad og Anger.

Leander.

Ja! som min Tiener du —

Henrik.

Først spiller ham et Puds,
I det jeg lader, som jeg kun var grov og studs.

Leander.

Fuldkommen rigtig! studs og vranten.

Henrik.

Som en Bøffel.

Jo mere blaffet Hud, des gulere Kartoffel,
Vil han da snarlig troe, og i mig søge strax
En diærv og ærlig Mand, ret af det gamle Slags.

Leander.

Du fiender Grebet, Knegt!

Henrik.

Var han af Jern, jeg trækker
 Ham dog med den Magnet. Men hist bag hine Hækker
 Det pusler. Herre! vi udkaste maae vort Garn.
 Der kommer han alt frem, saa sandt jeg er et Skarn.

Seander sætter sig hen og læser; Henrik træder tilbage.

Jeronimus kommer spadserende.

Alt er i Stand. Hun er med denne ny Forandring
 Særdeles vel tilfreds. En lille Aftenvandring
 Nu skulde gøres; man maa røre sig iblandt.
 En Steen fra Hjertet mig er faldet, det er sandt;
 Man aander mere let paa dette Blomstertæppe.
 Kun Skade, der paa Flod sædvanlig følger Ebbe!
 Min Elskov trives vel, fra da jeg reiste væk,
 Mit Benskab derimod har lidt et Fandens Knæk.
 Hvad kan det hjælpe til at træffe om i Lunden?
 Forgieves venter jeg nu hen ad Aftenstunden
 Min Ven Hørkræmmer Blaar og Urtekræmmer Knap,
 For at begynde der, hvor sidste Gang vi slap.
 Endskiøndt jeg maa tilstaae, at altid ei min Sandten
 I Politiken just jeg holdt med Løgtenanten.
 Captainen bedre veed at sætte Alt paa Fod;
 Han har i tyve Aar nu staaet i sin Bod,
 Og veed, hvad Verden gier. Nu maa jeg Staffel snuse
 Alene her omkring, som gamle Robin Cruse,
 Med Piben i min Mund, og tæres op af Møl;
 Og i det hede Veir er blevet suurt mit Ol.
 Imidlertid — hvad er der vel derved at giøre?
 Jeg maa dog takke Gud, jeg har det paa det Tørre
 For saavidt. Jeg maa see at skaffe mig igien
 En splinterny, men dog tillige gammel Ven,

En Ven, som være kan min Tidsfordriv til Nytte,
Dg som dog Nissen just ei hjælper med at flytte.

Han bliver Henrik vaer.

Men hvis jeg feiler ei — nu aldrig seet jeg har —
Der staaer paa Grønningen netop et Exemplar,
Som jeg mig onsker det. En Mand af ægte Hæder!
Det vidner hans Paryk, hans sorte Underklæder;
Dg i sit Ansigt har han Noget, som i Hast
Indtager Hjertet strax ved første Diekast.

Han bukker for Henrik.

Min Herre! Tienere.

Sagte.

Han blier af mine Venner.

Henrik studs.

Jeg ingen Herre er, behøver ingen Tjener.

Jeronimus sagte.

„Ich habe keinen Herrn, ich habe keinen Knecht,
Drum Alles in der Welt ist mir commod und recht.“
En herlig gammel Tyr! O, det er, som jeg spaaede.

Goit.

Min gode Mand! det er jo kun en Talemaade.

Henrik.

Er det med Maade talt? J røber slet Forstand.
Hvor veed J, jeg er god, og at jeg er en Mand?

Jeronimus.

Jeg troede dog —

Henrik.

Jeg er en Olding kun, desværre!

Jeronimus.

Dg han?

Beger paa Leander.

Henrik.

Min Herre.

Jeronimus sagte.

Hvad? saa har han jo en Herre.

Soit.

Men sagde De ei før, De havde Ingenting,
Ei Herre, Tiener ei?

Henrik.

Hør, hvilke Tankespring!

Jeg ingen Herre er, det har jeg sagt; behøver
Ei nogen Tiener. See, nu kommer den Haarkløver
Dg vil bevise mig, jeg skulde have sagt:
Jeg heller ingen har! Naar jeg vil have flakt
En anden Gang mit Ord, saa kommer jeg til eder.

Jeronimus sagte.

Han er i ondt Humeur.

Soit.

Min fiære Ven! jeg beder —

Henrik.

Beed længe nok for mig! Vil J, at jeg skal see
Af eders Aftenbøn, hvor from J er, maaskee?

Jeronimus.

Nei, men jeg ønskte kun —

Henrik.

J ønsker!

Jeronimus.

Dg jeg haaber —

Henrik.

Saa raser J, saavel som hundred andre Taaber.
J ønsker? Gamle Gief! har J en Dnskehat?
J haaber? Dg hvorpaa?

Jeronimus.

Paa at De vil —

Henrik.

God Nat!

Jeronimus.

Vil De alt gaae til Sengs? Her er man saa alene.

Henrik mørk.

Et Interimscapel for mine trætte Bene. —
Adieu!

Jeronimus affides.

Han pirrer mig Nysgierighedens Tørst.

Henrik.

Vil I mig meer?

Jeronimus.

Jh, nu begynde vi jo først.

Jeg vilde spørge — lad det ikke Dem fortryde —
hvem egentlig De er.

Henrik.

Det kan man ei forbyde.

Spørg længe nok for mig!

Jeronimus.

Jeg spurgte som en Nar,

I Fald jeg spurgte, hvor jeg ventede intet Svar.

Henrik.

Spørg som en Nar for mig!

Jeronimus utaalmodig.

Hvem er De da, min Kiære?

Henrik.

Et Menneske: et Dyr, tobenet uden Kiære.

Jeronimus affides.

En Spøgedoctor, he, som Legen har begyndt,
Og som betales maa igien med samme Mynt.

Hoit.

En Klædebørste her nødvendig vilde være,
Hvis Dyret skulde bli' aldeles uden Fiære.

Han leer med Selvtilfredshed.

Henrik.

Min Herre børster mig, naar jeg er i Betryk.

Jeronimus.

En Herre børste Klæer? Ei!

Henrik.

Paa sin Tieners Ryg.

Jeronimus leer.

En Olding?

Henrik med Bægt.

Mennesket fortjener Brygl fra Buggen

Til Graven.

Jeronimus.

Det er sandt. Jeg mærker, De er muggen.
Saa børster De vel og imellem Herren, Faer?

Henrik.

Det gøres nødig ei; ham Skiebnen børstet har.

Jeronimus.

Har Skiebnen børstet ham?

Henrik.

Og børster ham end immer,
I Skikkelsen af et letsindigt Fruentimmer.

Jeronimus.

Ei, ei! Men hvorfor seer De da paa mig saa stivt?

Henrik.

Ben! gift Dem aldrig.

Jeronimus.

Jeg er allerede gift.

Henrik.

Skil Dem ved Deres Biv, og det jo før jo heller!

Jeronimus.

Hvorfor?

Henrik.

Hun utro er.

Jeronimus.

Hvad De mig der fortæller!

Kan De bevise det? De gjør mig til en Pis.

Henrik.

Hvad der er soleklart, behøver det Beviis?

Jeronimus.

Er det da soleklart? De mig i Støvet kaster.

Henrik.

Ha, Solen vender sig fra slige sorte Laster.

Soitravende.

Min Gubbe! Qvindelist er endnu mere mørk,
End Natten; Natten svandt i Evighedens Duf
For Dagen, medens hiin med aaben Pande taaler
De allerstærkeste lodrette Solens Straaler.

Jeronimus affides.

Der letted det igien; nu først forstaaer jeg ham:
Han skærer alle dem kun over samme Kam.
Det Specielle her ei gielder Mandens Tale,
Han udelader sig kun i det Generale.

Leander til Henrik.

Henrik! hvem er det Dyr?

Henrik.

Med Dinene i Band

Maa jeg udtale ham: Det er en Ugtemand.

Leander trækker paa Skuldrene, og læser igien.

Jeronimus til Henrik.

Hvad læser Herren der? Jeg læste selv som Lille;
Men nu som Bogen har jeg Andet at bestille.

Henrik.

Min Herre rider høit paa Pegasus.

Jeronimus.

Get Spøg.

Et Andet Alvor! Snak!

Henrik.

Et digterisk Forsøg

Om Dvindelist.

Jeronimus.

Hvad er han da? Er han Professor?
Sprogmeister? Secretair? Landsøverretssassessor?
Har han en Titel?

Henrik.

Nei.

Jeronimus.

Kun slet og ret Poet?

Henrik.

Ei det engang.

Jeronimus slaaer Hænderne sammen.

Nu har jeg aldrig Mage seet!

Henrik.

Tag Dem i Agt!

Jeronimus.

Hvorfor?

Henrik.

Han er en Menneskehader.

Jeronimus.

Det kan man mærke paa hans underlige Lader.

Henrik.

Kom ham ei nær!

Jeronimus.

Jeg er ei bange for hans Had.

Som gode Benner kan man atter skilles ad.

En Menneſkeæder er han dog vel ei tillige?

Henrik.

Og hvorfor ikke det? Det ſkal De ikke ſige.

Jeg ſtaaer for Jngenting. Naar Eligt ſaaer Overhaand,

Da holdes det ei meer i Eſranker eller Baand.

Han lever al ſin Tid affides paa ſit Kammer,

hvis ei, da vanker han omkring blandt Skovens Stammer.

Jeg er den Eneste, ſom ei han har forladt,

Og ſom han taler til, og holder af en Klat,

Og ſom han i ſin Nød ei være kan foruden.

Det kommer vel af det, jeg har en Rem af Huden;

Jeg hader ogſaa, jeg, men er dog ei ſaa vidt,

At med min Herres Had mit Had kan gaae i Skridt.

Jeronimus affides.

Jeg kan dog lide ham — ret godt, og hvis hans Herre

Er af det ſamme Kuld, og hvis han ei er værre,

Saa ſeer jeg alt forud, at jeg Erſtatning ſaaer

For min forlorne Knap og for min tabte Blaar.

Heit.

Det glæder mig, at jeg ſaa heldig var

Buſker.

at ſtøde

Etrag paa Dem her, min Ven!

Henrik.

Et ulykſaligt Møde!

Hinanden aldrig meer vi nu at ſee vil ſaae

Fra dette Dieblif.

Jeronimus.

Jh, jo gu vil vi saa!

Vi er jo Naboer. Og hvis ham driller Koner,
Saa strækker Hadet sig dog ei til Mandspersoner.
Jeg vover det, jeg hans Bekiendtskab giøre vil;
Jeg føler mig i Dag just opsat ret dertil.

Han gaaer hen imod Leander, høit.

God Dag, min gode Mand!

Sagte.

Man ei galant maa være;

Saa fik jeg atter Snuus.

Leander uden at vende sig til ham.

Hvad vil du?

Jeronimus.

Hæ den Ære —

Kun tale lidt med Dem i denne Aftenstund.

Leander.

Jeg taler ei med Folk.

Jeronimus sagte.

Da har han dog en Mund.

Leander.

Hvad vil du mig?

Jeronimus.

Jeg vil den Glæde mig forviise
Af Deres Beskaf.

Leander.

Gief! Snee kroner alt din Jøse,
Og dog du tale kan om Glæde?

Jeronimus.

Herre Je!

Hvad taler De da vel om Jsen og om Snee?
Hvi vender De mig Ryg?

Leander.

Jeg Verden Ryggen vender.

Gaf fra mig, Løgnens Søn! jeg alt for vel dig kiender.
Kom mig ei mere nær i Rolighedens Dal,
Og lad mig ene med min Kummer og min Qual.

Jeronimus sagte.

Det arme Menneske har Qual.

Soit.

Mon ei man kunde —

Var det ei muligt med Fornuftens Trøstegrunde —

Leander.

I Graven er min Trøst.

Jeronimus.

Ei! De er frisk og ung,
Hvem vilde da saasnart vel finde Skiebnen tung?

Leander.

Siig, kiender du det Dyr, som Diet kan forblinde,
Den sledste Slange, som man nævner ved en Qvinde?

Jeronimus.

Na jo! jeg eier selv et artigt Exemplar.

Leander.

Gift? Jeg beklager dig.

Jeronimus.

Beflag mig ikke, Faer!

Man maa med Heltetmod sig her i Livet væbne.

Leander.

Opriktig Deel, min Ven! jeg tager i din Skiebne.

Jeronimus.

I denne Skiebne kan ei Nogen tage Deel,
Den er bestemt for mig, og den maa bæres heel.

Leander.

Din Hustru — er hun ung?

Jeronimus.

Saa temmelig.

Leander.

Smuk?

Jeronimus.

Noget.

Sagte.

Nu vænner Munden sig dog peu à peu til Sproget.

Goit.

Lad os ei tale meer om denne Sag! Jeg veed,
At De er meget for at rive Kionnet ned.

Det siger Intet. Om De ogsaa hader Qvinder,

Det skal ei være os i Venfkaftet til Hinder.

Jeg lover Dem, at De skal ei min Kone see.

Leander sukker.

Du lover meer, end du kan holde mig maaskee.

Jeronimus.

Hvordan?

Leander.

Din Kone vil, saasnart som hun erfarer,
At jeg er her, med List udkaste sine Snarer.

Jeronimus.

O, det har ingen Nød; min Kones Dyd er reen,
Hun Erbarheden selv.

Leander leer bittert.

Jeg kiendte ogsaa Een,

Saa huld, at hende min forelskte Siæl begierte,
Hun lignede Dyden selv, hun vandt mit hele Hierte.

Bort Bryllup var bestemt, fra Prækestolen læst,

Og Brudekammelen stod børstet alt, som blæst,

Med røde Overtræk af Fløiel, uden Lige,

Hidbragt om Morgenens af Bedemandens Pige.

For ret min unge Brud endnu at glæde meer,
 Juveler havde jeg købt hos en Juveleer,
 hvori jeg havde sat aldeles min Formue.
 Dem gav jeg min Lakai at bringe til sin Frue.
 Hun fik dem.

Med fortvivlet Latter.

Beed du, hvad hun gjorde, Gamle?

Jeronimus.

Nei!

Leander.

Hun tog Juvelerne, løb bort med min Lakai,
 Hun gitted sig med ham, og lod mig staae tilbage
 Med Brudestammelen.

Han slaaer sig for Panden.

Jeronimus.

Har jeg seet mine Dage!

Forbandet, at hun tog Juvelerne, min Faer!
 Lakaien havde dog saa været, hvad det var.

Leander.

Uf Sorg og Uergrelse jeg nærved var creperet.

Jeronimus.

Blev da min Herre saa aldeles ruineret?

Leander

et Dieblisk efter at have fattet sig og tort sine Dine.

Jeg fatted mig. Paa ny jeg Modet til mig tog,
 Den Skiendige jeg reent i Glemmebogen slog,
 Gik til Bestindien, jeg trodsed Solens Lue,
 Og vandt i kort Tid mig en klækkelig Formue.

Jeronimus.

Deri De gjorde vel.

Leander.

I en vestindisk Havn
 Traf jeg en ung Person, Leander var hans Navn.

Jeronimus levende.

Leander? Kiender De Leander da, min Herre?

Leander.

Om jeg ham kiender? Jo, jeg kiender ham, desværre!

Jeronimus.

Hvorledes lever han? Hvorledes er hans Kaar?
 Han reiste som en Dreng herfra paa fiorten Aar.
 Han skulde været Præst; han er for Resten dygtig,
 Men til en geistlig Mand var Knekten alt for flygtig.
 Han fløi til China, til Vestindien, til Cap.
 De kiender ham?

Leander.

Jo, jo.

Jeronimus.

Af!

Leander.

Til mit store Tab.

Ha, den Forræder!

Jeronimus.

Hvad?

Leander.

Han boede, hvor jeg boede,
 Han var min Dmgangsvæn, jeg Alting ham betroede,
 Alt, hvad jeg eied, gav jeg gierne ham i Bold,
 Han gif med Nøglerne, tænk dig, til mit Chatol!
 Vi laae i samme Seng, vi gif i samme Klæder.
 Paa een Gang — undres du derover, om jeg græder? —
 Paa een Gang reiste han bort paa den vilde Sø,
 Og tog min Kasse med — men ikke mit Adieu.

Jeronimus.

Hvad maa jeg arme Mand, jeg arme Broder høre!

Leander.

Ha, ha, ha, gamle Nar! og end du laer dig røre
Af Mennesker, og har for disse Dgler Agt,
Skiondt slikt et Skilderi jeg har dit Hierte bragt?

Han vender sig pludselig om, og seer ham i Ansigtet.

Jeronimus forundret.

Hvad seer jeg!

Leander.

Hvad du seer? En Skabning af dit eget
Foragtelige Kion, men, ha! hvis Mod er steget,
Saa længe vasket reent i sin Erfarings Elv,
At han foragter dig, al Verden og sig selv.

Han staaer op.

Jeronimus.

Min Fuglesfænger! ei, ei, ei! min Rosenjæger!

Leander sværmerisk.

For mig sig ingen Fugl letfindig meer bevæger,
For mig forfængeligt ei Rosen blusser meer.
Den hvide Lilie jeg alt i Dalen seer,
Som pryde skal min Grav. Og paa de blege Stene,
Den Catacombe, som omhvælver mine Bene,
Skal Billedhuggeren med Skælven sætte, klar,
Med Messingbogstaver, Fractur og Lapidar,
Den Gravskrift: „Han blev født, saae Menneskets Fadaiser,
„Begif dem selv, foer hen. Gjør du det Samme, Læser!“

Jeronimus.

O, jeg er om en Hals! det er den samme Mand,
Kun andre Klæder og en anden Uforstand.
Hvad skal jeg troe? Hvad skal jeg tænke?

Leander.

Bryd din Tænke,

Som jeg! Du skal slet ikke troe, og ikke tænke.
Med Tanke og med Tro du hadede kun slet,
Og troer du, andet Kald bestemtes Mennesket?

Jeronimus.

Min gode Herre! De min Dristighed forlader:
Hvor længe har De nu vel været Menneskehader?

Leander.

Dit Spørgsmaal er af det forfængelige Slags.

Jeronimus.

Bar De det længer vel end fra i Formiddags?

Leander sukker.

Nei, nei!

Jeronimus.

Der har vi det!

Leander.

Det var i Formiddagen,

I Morgnen af mit Liv, at dette Blomsterlagen,
Af Haabet sminket grønt, blev hurtig trukket bort,
Og viste mig en Jord, bedrøvelig og sort.
End bugner Helten bleg midt i sin Middagshede —

Løfter Hænderne til Himlen.

Men Solen synker snart, og jeg skal ikke svede.

Jeronimus.

Forlad min Dristighed, men hvilket selsomt Sind
Om Halsen viklet har Dem dette sorte Bind,
Min Herre? Hvilken Nød har knappet Dem i Frakken,
Og bundet Dem saa høit den stive Bidst i Rakken?

Leander.

Kun Kiærlighed.

Jeronimus affides.

Ha, ha! nu faae vi ret Bested.

Der har vi det!

Goit.

Altsaa?

Leander.

Blind, haabløs Rierlighed.

Jeronimus.

I hvem, min Herre! da? Mig vilde Navnet mere.

Leander.

Ha, gives der da meer end een Eleonore?

Jeronimus.

Jordamt! Hvad nu? Guds Død! — Min Siæl! jeg
skulde troe,

Der gaves, regnet knapt, dog i det mindste to.

Leander veemodig.

Hun døde! Hendes Grav nu mine Taarer vaskte.

Jeronimus puster med et lettet Sind.

Hun døde? Gud skee Lov! Fred over hendes Aske!

Han betragter Leander stivt.

Leander.

Hvorfor betragter du min Physiognomie?

Jeronimus affides.

Det er ham selv! Saa liig var aldrig en Copie.

Min — ja, gu er det ham.

Goit.

Jeg meget vel Dem kiender,

Min Herre! Har jeg ei leveert i Deres Hænder

En vis Canarifugl, som atter De fik Lyst

At bytte hurtig for en Rose paa et Bryst?

Leander.

En Rose? hvilken Snak!

Jeronimus.

Ja, ganske ret! en Rose.

Leander leende.

Der var engang en Mand, som leved i en Rose,
Med tvende røde Been, der endtes i en Fork.
Kan du det Eventyr?

Jeronimus utaalmodig.

Ja vist! det var en Stork.

Er det et Svar maaskee, som Alting skal forklare?

Leander.

En Gal kan spørge meer, end floge Ti kan svare.

Jeronimus

opdager en Ring paa hans Finger.

Og havde De maaskee den samme Ring ei paa,
Da jeg paa Bolden Dem i Dag med Fuglen saae?

Leander

affides, saa Jeronimus kan høre det.

Gotts Blig! jeg er forraadt.

Goit, som efter at have fattet sig.

Din Angest mig bevæger;

Men jeg har ingen Tid. Der staaer min gamle Jæger,

En Jæger med Genie, som meget bedre veed,

Hvad man skal svare Folk ved sliq en Veilighed.

Jeg overlader dig alene med min Page,

Tilbage trækker mig i min Eremitage.

Sagte til Henrik.

Saa du ham nu afsted, og gjør som jeg har sagt,

Træk ham i Skoven ind, og lad ham holde Vagt!

Den Høistforelskede maa nu forsøge Lykken.

Henrik.

Og for at kunne det, han kaste maa Parykken.

Leander gaaer.

Jeronimus affides.

En Jæger han? Hvordan skal jeg nu det forstaae?
 En Jæger med Baryk og Gmses Buxer paa!
 Dog, jeg forstaaer det nok; den Ting er let at lære:
 Som Herren er, saa bør jo Herrens Svende være.
 Men jeg maa smigre lidt, skiondt Svenden er en Stud,
 For endelig at faae Sandheden frittet ud.

Hoit med tilshyneladende Kølighed.

Sig mig, min Ven! hvem er da egentlig hans Herre?
 Henrik.

Af, Herr Jeronimus! mig Laarer Munden spærre.

Jeronimus.

Hvad feiler ham, min Faer? For var han jo saa sky.
 Har Alderdommen ham nedtynget med sit Bly?
 Ei anderledes er vor Skiebne nu herneladen.

Henrik.

Det er ei Alderen, det er Samvittigheden,
 Som trykker mig.

Jeronimus.

Hvad nu? Samvittigheden?

Henrik sukker.

Ja!

Jeronimus.

Jh, Herregud! hvad Synd har han bedrevet da,
 Med denne krumme Ryg, med disse dybe Rynker,
 Og med de matte Knæe? Jeg ham af Hiertet ynker,
 Hvis han fortæres af Samvittighedens Blus
 Paa Gravens Bred.

Henrik hulkende.

Af, af, min Herr Jeronimus!

Det er mig ikke just i disse Klæder skaaret.
 De veed vel, at man ei skal skue Hund paa Haaret.

Jeronimus.

Hvad mener han med det?

Henrik bodefærdig.

En gammel Chapeaubas,

Som jeg har arvet fra min salig Gudpapa,
Udstopper kun min Ryg; og i en Farvelade
Hos Kræmmeren, der boer foran paa Østergade,
J Gaar jeg hentet har de Rynker i en Skal,
Som folde Panden mig i Dag i Tusindtal.
Og hvad mit Knæ angaaer, det kun med Aldren praler;
Det ryster ikke meer, end jeg det selv befaler.

Jeronimus.

Hvorledes? er det sandt? Alting fingeret? ei!
Hvad er han da?

Henrik

rørt, i det han tager Barykken af og putter i Lommen.

En ung og syndefuld Sakai.

Jeronimus slaaer Hænderne sammen.

Ha, tænkte jeg det vel! Og han, som jeg forlader,
Er heller ingen ret oprigtig Menneskehader?

Henrik.

Den halve Deel af Folk, det tør jeg sværge paa,
Han hader ei.

Jeronimus.

Hvad Deel?

Henrik.

Den Deel med Skjorter paa.

Jeronimus.

Jeg arme Mand! jo, jeg er vel opskjortet.

Henrik.

Grunden,

Min Herr Jeronimus! er nu til Tvivlen funden.

Nu indseer De da vist, og det i en Minut,
At han, som Fuglen fik, og han, som var saa but —

Jeronimus.

Det er kun een Person?

Henrik.

Jeg tilstaaer det med Skamme,

Men, ja min Herre! det er næstendeels den Samme.

Og Herr Jeronimus saae vist et Dieblif

Bag Boldens Træer i Dag en Domestik?

Jeronimus.

En Strif,

Med Træsfer omsyet, som gjorde sig saa vigtig!

Henrik.

Som med en Pige gif?

Jeronimus.

En Galgenknebel!

Henrik.

Rigtig!

Det var mig selv.

Jeronimus.

Ham selv? Jeg Luntten lugte kan.

Jeg mellem Drager staaer, jeg er en slagen Mand!

Henrik.

Min Herr Jeronimus! feil Abeceten tager,

I Indien saa lidt, som her, der findes Drager.

Det frygtelige Dyr, som gjør Dem saa confus,

Er kun en lille fræk, letsindig Flaggermuus,

Som cirkler sig om Dem i disse Aftengange,

Og kroer sig over, at dens Flagren gjør Dem bange.

Hvis De vil følge mig bag hine Skovens Riis,

Saa skal De hastig saae det kraftigste Beviis

Paa hvad De eier i Madam Eleonore.

Jeronimus.

Han vil dog ikke reent mit Hierte giennembore?

Henrik.

Ei! Herr Jeronimus! hver Rose har sin Tiorn.
Bær ei saa streng! Vi er jo Alle Adams Børn.

Jeronimus fortvivlet.

Ha, det er Løgn! Det ei ham hjælper, at han smidsker.
Skorpioner ere vi og slemme Basilisker.

Henrik.

Min Herr Jeronimus! hvortil sligt Sværmeri?
Den hele Basilisk er kun en Phantastie.
Hvis De vil følge mig bag Baarens grønne Telte,
Saa haaber jeg, at vi, som tvende tappre Helte,
Naar kun vi holder os med vore Landsker frist,
Hver Drage dræbe skal og hver en Basilisk.

Jeronimus vridder sine Hænder.

Jeg er en slagen Mand!

De gaae.

Leander

kommer tilbage ordentlig klædt i Graak, seer efter Jeronimus.

Min gode stakkels Broder!

Enfoldig er du lidt, ei af de bedste Ho'der,
Men ærlig, munter, dicerv, og som en Ungling varm,
Dg bedre Hierte slaaer der ei i nogen Barm.
Det halv bedrøver mig, at jeg ham ei kan trykke
I mine Arme strax og ønske ham til Lykke,
Dg aabenbare ham den alt for lange Spøg.
Men, nei! hvad gavned da vel hele mit Forsøg?
Jeg vil ham hans Triumph med Snildhed forberede.
Skiult skal han skue min forstillede Elskovshede.
Et bittert Dieblik! Endnu et lille Gys,
At hun kan staae for ham huldt i sit eget Lys.

En vantro Thomas er han dog endnu, den Staffel;
 Vel! han skal see, og troe, og prise mit Mirakel.

Han banker paa Døren. Leonore lukker op, og kommer ud.

Leonore venlig.

Min Herre! er De der?

Leander.

Til Tjeneste, Madam!

Sagte.

Særdeles artig!

Leonore sagte.

Vi! jeg skal giengielde ham.

Jeg Alt opdaget har, betaler dig med Ager.

Giv Tid et Dieblif, min fløgtige Herr Svoger!

Og du, som mig bedrog med Fuglen, du min Mand!

Han skal et Dieblif gaae reent fra sin Forstand.

Ein Straf han har fortient. See, hvor han staaer og lurer

Bag Træet hisset! Ha, forhærdede Naturer!

Men, flinke Næsviished! men, ædle Jalousie!

Selv kasted I den Grav, som I skal styrtes i.

Soit.

Jeg saae Dem gjøre med min Mand en Promenade.

Saa længe pleier han mig fielden at forlade.

Suffer.

Leander.

Madamen længes alt?

Leonore.

Jeg længes? Ja! af ja!

Hvor er han nu? Han er vist ikke langt herfra.

Leander affides.

Hvad sige disse Suk? Mon virkelig — o, Himmel!

Soit.

Han blev i Skoven, han blev pludselig saa svimmel,
Han tabte Veiret fast. Jeg iilde — som hans Ven —
Leonore letsindig.

O, det har ingen Nød, han faaer nok Veir igien.
Leander affides.

Nei, det er alt for galt. Mon virkelig den Arme
En grundet Aarsag har?

Leonore.

Det er ei værd at larme
For det. Det kiender jeg: en lille Asthenie,
Som hurtig yttres sig, og hurtig er forbi.
Det følger med hans Aar.

Leander.

Man kan det Børste vente.

Leonore smilende.

Og De forlader ham?

Leander forlegen.

Madam! — jeg vilde hente
Lidt — Naphtha — til min Ven.

Leonore.

Slig Jil fortienet Tak.
Paa Veien, seer jeg, har De klædt Dem om i Frak.

Leander.

De kiender mig, Madam?

Leonore.

Saa vel som Viisdomsuglen,
Min Herre! med Paryk, og som Canarifuglen.

Leander affides.

Jeg aander let igien; det er kun Drilleri.

Soit.

Undskyld, Madam! at jeg paa Bolden var saa fri.

Mig havde Deres Mand en Emule overfusset,
 Fordi jeg, syntes ham, kom alt for nær til Huset.
 Han havde Fuglen selv mig solgt, som hænger der;
 Den skreg ham alt for høit. De veed, han er lidt sær.

Leonore sagte.

Vi, din Forræder! jeg skal straffe dig.

Høit.

Min Herre!

Gid aldrig der med ham var hændt mig noget Bærre.
 Det er et ringe Træk, som svagt kun smerter mig,
 Af al hans Uforstand.

Jeronimus bag Træerne.

Af, Gud forbarme sig!

Leonore forundret.

Hvad nu? Hvad skriger der?

Leander.

Madam! en Ugle tuder

I Skoven hisset, som os intet Godt bebuder.

Leonore letsindig leende.

Min Herre! jeg har strax Dem kiendt, fra jeg Dem saae
 I Dag paa Bolden, skiondt forflædt fra Top til Taa.
 Hvad vil De? Drille lidt min Mand? Det maa nok være.

Leander affides.

Hvor Diablen reder jeg mig vel af den Affaire?
 Det gamle Menneſke gaaer reent fra sin Forstand
 Derhenne bag et Træ.

Høit.

Madam! den arme Mand

Er i en Tilstand, der —

Leonore.

Gaaer over, som jeg haaber.

Men De, hvad vilde De?

Leander.

Det var om nogle Draaber,

Som —

Leonore alvorlig.

De fornærmer mig, Leander! hvis De kan
Fortsætte denne Spøg med mig, som med min Mand.

Leander.

Madam! De misforstaaer.

Leonore kærlig.

De skjælver? er urolig?

Har jeg bedrøvet Dem? Nu vel, saa vær fortrolig!
Jeg vil ei krænke Dem. Og misforstaa mig ei,
Hvis alt for pludselig, uforberedet, jeg
Maaſkee benytter mig af nogle Dieblikke,
Hvor — hvad kun fielden ſkeer — min Argus er der iffe.

Leander.

Madam!

Leonore.

De elsker mig, Leander?

Leander høist forlegen.

Har jeg drømt

Om Sigt?

Leonore alt mere kærlig.

De elsker mig!

Leander stamper i Gulvet.

Jeg være vil fordømt,

Hvis jeg har tænkt derpaa.

Leonore.

Tænkt? Kærligheden tænker

Desværre alt for lidt. I sine Slavelænker
Snart Amor skynder sig at lægge vor Fornuft.
Han Hiernen svimmel gjør med sine Rosers Duft;

Hver Tanke kan han snart til Følelse forvandle.
 Hvor Hjertet Herre er, af! der maa Hjertet handle.
 Jeronimus bag Træet.

Jeg døer!

Leonore.

Men hvad er det?

Leander.

En Ugle; den er nær.

Dens Hyl forkynder os et rædsomt Tordenvær.
 Jeg raader Dem, Madam! at søge Ly i Tide.
 Jeg Deres Tiener er.

Affides.

O, hvor han nu maa lide!

Fordømte Tusentast, jeg er! Fordømte Spøg,
 Som bragte mig til et halvsbrækkende Forsøg!

Han gaaer fortvivlet bort.

Leonore alene.

Kom du en anden Gang, og sælg Canarifugle!
 Nu kan du skynde dig i Skoven til din Ugle,
 Udsø din Dval for ham, og hyl med ham Duet!
 Nu har jeg hevet mig, og jer skeer eders Ret.

Hun gaaer ind.

Jeronimus kommer ude af sig selv med Henrik.

Jeronimus.

Jeg Ulyksalige! nu har jeg Syn for Sagen,
 Nu er det endelig da ganske bragt for Dagen,
 Nu har jeg Bished da. Hvor skal jeg Staffel hen?

Han seer Henrik, og griber i Lommen.

Tak for hans Tieneste! Tak skal han hae, min Ven!
 Der har han Penge, der!

Henrik affides.

Det er Blodpenge næsten;

Men Penge Penge blier, i hvad saa præker Præsten.

Han strækker Haanden ud.

Tak, Herr Jeronimus!

Jeronimus stamper i Jorden.

O, Slange! Dgleslægt!

Skorp— Drage! Basilisk!

Til Henrik.

Dg du, fordømte Knekt,

Som stod din Herre bi! jeg skal dig ikke levne

Heelt Skind, din Kieltring! Paa din Ryg jeg mig vil hevne

Henrik.

Uk, Herr Jeronimus! spar ægte christent Blod.

Hvad har min stakkels Ryg da giort Dem vel imod?

Jeronimus.

Spør du, hvad du har giort?

Henrik.

Bliv heller ved den første

Idee, og giv mig det, hvorefter Alle tørste!

Jeg har en ringe Løn kun i mit Tienerdom,

Dg lever meest af hvad jeg tiener udenom.

Jeronimus.

Bed at bedrage Folk, din Gavtyv!

Henrik.

Ingen Fare,

Min Herr Jeronimus! Jeg Alt skal aabenbare,

I Fald De skienker mig en passende Douceur.

Jeronimus.

Jeg er en slagen Mand, berøvet min Honneur!

Jeg gaaer i Skoven ud, hun seer mig aldrig mere.

Henrik.

Hvis tyve Daler De mig vilde kun levere,

Saa gjorde jeg Dem til saa lykkelig en Mand,

Der knap sin Mage fandt i Danerkongens Land.
Kun med en Sky, en Drøm De fører her Bataille.

Jeronimus.

Din Bagabond! jeg vil levere dig en Galge,
Som du kan hænge i.

Henrik.

Trehundred Daler nu
Saaes ingen Galge for, hvis rigtig den skal du':
Min Herr Jeronimus! giv mig de halve Penge,
Saa skal jeg nok mig selv paa min Bekostning hænge.

Jeronimus

flaaer efter ham med Stokken.

Vil din fordømte Knekt mig ærgre i min Nød?

Henrik undviger.

Au, Herr Jeronimus!

Han løber bort.

Jeronimus.

Det bliver vist min Død!



Tredie Handling.

Skov.

Constance. Pernille.

Pernille.

Hvor stor er denne Skov, og Bladene saa skønne!
 Hvor det forfrisker dog, at komme i det Grønne!
 Ak, naadig Froken! ja, Guld var det Indfald værd,
 At efter sætte dem, belure deres Færd.
 I hvordan det saa gaaer, den Tanke kan os trøste,
 At det er deiligt, sig i Græsset at forlyste.
 O, see den smukke Blomst! Ha, hvilken Sommerfugl!
 Der er den, den er min! Nu smutted den i Skjul.

Constance.

Letfindig Sommerfugl med purpurøde Binger!
 Til ærlig Trofasthed dig ingen Elskov tvinger.
 Skjønt er dit Binge-par, mod Skyen var din Fart —
 Men, ha! du er en Drm, og du maa dale snart.
 Forræderst er din Flugt, og Bee det Barn, som troede,
 At Drmens stærke Kraft i dine Binger boede!
 Snart glemmer Himlen du og Helligdommens Lund
 Paa Mosens grønne, men bedragelige Grund.

Bernille.

Man her i Verden ei maa regne Alt saa noie.
 Var Henrik utro mig, hvi skulde det mig boie?
 Man lever kun eengang i dette korte Liv;
 I Tide sørge maa man for sin Tidsfordriv.
 Det halv fortryder mig, at jeg har Frøkenen varet,
 At Hemligheden jeg Dem strax har aabenbaret.
 Jeg havde ikke troet —

Constance.

Skynd dig, forlad mig nu,
 Spørg dig forsigtig for i Byen — hører du? —
 Hvor denne Møller boer — i ligegyldig Tone —
 Spørg om Leanders Huus — om Mølleren — hans Kone —

Bernille.

Hun boer vel hos sin Mand.

Constance.

Dg bring mig saa Bested! —
 O, Gud! var det hans Spøg? var det Letsindighed?
 Var det — Leander mig! den tro, den vakkre Veiler!
 Jeg seer ham endnu staae, mens langsomt Skibet seiler
 Fra Middagslinien til skyggesfulde Nord,
 Hvor færre Blomster, men hvor større Trostaa boer.
 Jeg utaalmodig seer ham med sit Die følge
 Den alt for langsomme, den dovne Havets Bølge.
 Jeg seer ham ile med sin Brud til Strandens Bred,
 Hvor Ultret hæver sig, hvor vi skal knæle ned.
 Og nu —

Bernille.

Som Esfolk er! Har Skibet kastet Anker,
 Saa falde Skipperne paa løselige Tanker.
 Imens de er ombord, ja saa gaaer Alting godt;

Det spørger deres Mod, at Bandet er saa vaadt.
 Man undertiden selv har seet Matroser læse,
 Naar Binden alt for stærkt begyndte med at blæse;
 Men knap er de i Land, og reent for Faren fri,
 Saa er Gudsfrugtighed og Erbarhed forbi.
 Saa svingle de omkring. De ere vant til Søen,
 Deraf det kommer vel, de kan ei staae paa Den.
 Da blive jordsyg de, faae Ondt, maae kaste op,
 Skiondt de som Fugle nys fløi om i Mastens Top.
 Da glemme de og reent de gamle Hjertenskiære.

Suffer.

Det er i deres Art, det kan ei Andet være.

Constance.

Forlad mig, speid, vær klog, gjør mig ei Tiden lang!
 Du finder mig igien i denne Bøgegang.

Bernille gaaer; Constance sætter sig i melancholske Tanker paa
 en Bænk.

Jeronimus kommer med Arv.

Jeronimus.

Saa, Arv! gaa du nu hjem. Du seer mig aldrig mere.
 Hils din utro Madam!

Arv.

Vil Husbond desfentere?

Betænk jer, hvad I gjør!

Jeronimus.

Hun kan sit Mølleri

Fortsette, naar det er med hendes Mand forbi.

Tien hende tro, min Søn!

Arv.

Hvad gjør da I saalænge?

Jeronimus.

Jeg? Jeg vil drufne mig.

Arv.

I ah!

Jeronimus.

Jeg vil mig hænge.

Arv.

Først draagnet og saa hængt! I Ære Husbonds Ord,
Betænk jer, hvad I gjør! det er et dobbelt Mord.

Jeronimus.

Jeg vil ei længer staae i Veien, maa du vide,
De ublue Elskere.

Arv.

Ih nu, saa gaa tilside!

Jeronimus.

Jeg gaaer!

Arv.

Men ei saa langt! Luf jeres Dine til!
Man tvinger Ingen til at see, hvad han ei vil.

Jeronimus.

Ja ja, min gode Dreng! jeg lukker mine Dine.

Arv.

Snart vender Lykken ud det Glatte, snart det Løine.

Jeronimus.

Gaa! Jeg er desperat. Hist henne er en Dam,
Den vil jeg springe i.

Arv.

Ih fy! det var en Skam.

Hvor vilde siden Folk ei undre sig og studse!
Er Herr Jeronimus nu blevet en Karudse —
Man vilde spørge — som man kaster i en Park,
Og fister siden op, og sælger for en Mark?

Jeronimus.

Hist strækker sig en Green. Hielp mig i Træet klyve!
Der vil jeg hænge mig.

Arv.

Ih fy! man hænger Lyve.

Hvad har J stiaalet?

Jeronimus slaaer sine Hænder sammen.

Er der vel en staffels Mand

Saa ynkelig bestedt, som jeg, i Kongens Land?

Arv.

O manne! Hænge de? Jo vist, det vil hae Hede!
De spise, drikke til; de blive tykke, fede.
Der er Peer Henriksen, som væver Uldengarn,
I Byen, jeg er fra: hans Kone fik et Barn,
Som ligned Rasmus Degn. Gav han sig til at græde?
Hvad kommer det mig ved? han sagde; jeg vil æde!
Han æder end den Dag i Dag, og Drengen gaaer
Dg ligner Rasmus Degn, sin Fader, paa et Haar.

Jeronimus.

Du snaffer, som du har Forstand til.

Arv.

Der er Peter,

Som gaaer med Bækken og med smudskede Salveter;
Som gier dem Piller ind, naar Veiret blier dem trangt,
Dg rager Skiægget af paa Folk, naar det er langt.
Hvad sagde han til een af sine bedste Kunder,
Som vilde drille ham lidt Korn imellemstunder?

Jeronimus.

Gaa, Arv! Det hielper ei, det hielper ei, min Ven!
At med Exempler du mig af Historien
Beviser Taalemod paa Egtemandens Eide.
Den, som vil lide det — i Guds Navn, lad ham lide!

Jeg holder det ei ud. Jeg meget heller døer,
End taaler mindste Plet af Rust paa min Honneur.

Arv.

Gud nade den, som har Hundørene saa blanke!

Jeronimus.

Til Død og Undergang staaer al min Hu og Tanke.

Arv sagte.

Jeg mærker nok, at det altsammen lidt forslaaer;
Jeg Helved gjøre maa saa hedt, som jeg formaaer.

Soit i en præfende Tone.

Min gode Husbond! Kors! Hvortil fik J Fornuften?
At draune sig i Band, at hænge sig i Luften,
Den Død er ganske nem; den er jo kort og mild.
Men hvad er Lust og Band imod den røde Jld,
Som truer eder hist, i Fald J jer forsynder,
Og med at hænge jer og draune jer begynder?
Nei, tag jer vel i Agt, go Husbond! Lyd mit Ord:
Sky Lust, og Band, og Jld, og lad J jer i Jord
Med Snorer sænkes ned ved Siden af de Andre,
Naar Tiden er for Haand, og J herfra skal vandre.

Jeronimus.

Ti, Arv! Du rører mig.

Arv affides.

Ha, ha! jeg rører ham.

Nu vil jeg springe hjem og hente min Madam;
Nu hans Samvittighed ham truer, og ham dadler.
Han pleier ikke just at ride, naar han sadler.

Soit.

Altting tør blive godt. Nu gaaer jeg bort lidt Korn.
Min Husbond! glem dog ei det Spøgelse med Horn,
Som —

Jeronimus i en flæbende Tone.

Spøgelse med Horn? Han gjør mig ikke bange.
I Fald han stanger mig, saa kan jeg ogsaa stange.

Arv sagte.

Han er forvirret i sin Hjerne, stakkels Mand!
Nu vil jeg skynde mig det bedste som jeg kan.

Han gaaer.

Constance

træder sværmerisk frem, uden at bemærke Jeronimus.

Saftgrønne danske Skov, hvor Aftenrøden maaler
De dunkle Hvælvinger med sine lange Straaler!
Et Fængsel est du mig, hvor Buen hvælver ned
Med grønne Pletter af en usund Fugtighed.
Den hulde Kiærlighed er veget fra mit Hierte,
Dg al Naturens Lyst forvandler sig til Smerte.
I Liniens Hede bar det golde Rør min Lyst,
Jeg var i Paradiis ved min Leanders Bryst,
Dg hvert ufrugtbart Straa, som Dagens Ild forgyldte,
Med Sukkrets søde Marv mig hellig Elskov fyldte.
O! hvor misunder jeg paa Herthas grønne D,
Skiondt rig, og fri, og smuk, og europæisk Mø,
Den sorte Qvinde, der, naar Aftenstraalen leger,
I usle Hytte veed at træffe vist sin Neger.
Hun synker til hans Bryst, hun glemmer al sin Qual —
Jeg er uhykkelig selv midt i Freias Sal.

Jeronimus

paa den anden Side i samme Tilstand.

Du smukke danske Skov! det hjælper ei, du slutter
Dit Løb saa tæt; herind dog Aftensoolen smutter.
Hvor ofte har jeg her som Barn fornøiet mig!
Dg selv som ældre Mand jeg glad besøgte dig,
Naar paa en Holsteensvogn herhid vi monne age,

At nyde i dit Skød en Steg, en Søsterfage.
 Nu boer jeg ved din Port. Hvad er min Glæde nu?
 Du er, hvad før du var; men jeg er ei, som du!
 Af, i den trange By, hvor endnu Kærligheden
 hufvaledede mit Sind, der var jeg i et Eden.
 I Leonores Arm hvert Huus var mig et Træ,
 hvert Skilt et Bøgeløv, hvert Menneske et Fæ,
 Et Lam, af dem som gaaer og tripper om paa Marken,
 Som i den ældre Tid, en Skat for Patriarchen.
 O, hvor misunder jeg, skøndt en velholden Mand,
 Med Mølle til min Gaard og med et Stykke Land,
 Den krumme Strandcadet, som Hedens Glød maa lide,
 Med Hovudet sluttet i en vægtig Flekseside!
 Hans Hustru elsker ham, hun skienker ham en Dram,
 Mens jeg den bittere Død mig drikker i en Dam.

Constance.

Hvem er den stakkels Mand? Han sine Hænder vrider.

Jeronimus.

Hvad vil det arme Barn? Mig synes, at hun lider.

Constance.

Han Panden melancholisk i dybe Rynker slaaer.

Jeronimus.

I hendes Dine blaae jeg seer den salte Taar.

Constance.

Hvad kan han sørge for?

Jeronimus.

Hvi hendes Taarer rinde?

Constance.

Af!

Jeronimus.

Jomfru!

Canarifuglen.

Constance.

Kaldte De?

Jeronimus.

Der' Tiener!

Constance.

Tienerinde!

Jeronimus.

De sukker?

Constance.

De har grædt!

Jeronimus.

Jeg? Ikke det, jeg veed.

Constance.

Det seer man tydeligt.

Jeronimus.

Har De Medlidenhed?

Constance.

Jeg lider selv.

Jeronimus.

Ak! ak! de unge Damer lide
Imellem over hvad de selv ei rigtig vide.
Min Smerte er reel.

Constance.

Ei meer reel, end min!

Jeronimus.

Sit fulde Hyre har Enhver maaskee med sin.
Vi vil ei trættes.

Constance.

Hvad har Dem, min Herre! smertet?

Jeronimus.

Dyb Sorg fortrolig gjør, og aabner Sorgen Hjertet.

Constance.

Fortro mig Deres Sorg!

Jeronimus.

Men paa den Condition,
At De skal skienke mig en lignende Portion.

Constance.

Det lover jeg Dem her. Den Smerte, som vi dele,
Er ikke slet saa tung at bære, som den hele.

Jeronimus sagte.

Den Pige har Forstand.

Constance.

Saa rørte Dem mit Suk?

Jeronimus.

Til Hjertet.

Constance.

Gode Mand!

Jeronimus sagte.

I Sandhed, hun er smuk.

Constance.

Siig mig da Deres Nød! En Mand i Deres Alder
Af alle Guderne sædvanligst Plutus kalder.
Har han bedraget Dem, tillukket Dem sit Slot?
Hvad bøier Deres Mod? Et Tab? en Bankerot?

Jeronimus.

Et Tab? Ja, sikkerlig! og det et Tab paa Moden;
En Bankerot, som tvang mig til at lukke Boden
For dette usle Liv. Her har jeg malet Meel;
Mig kalder Skiebnen til en anden Verdensdeel.

Constance.

O, lykkelig er den, som ifkun Guld har mistet.

Jeronimus.

Dg hvoraf veed De da, hvad Eliebne jeg har fristet?
 Hvad Alder har jeg da? De dømmer mig i Fleng;
 Er man en Dlding strax, naar ei man er en Dreng?

Constance.

Tilgiv mig, hvis jeg har fornærmet Dem!

Jeronimus.

De græder

Maaskee, fordi De ei fik smukke Dandseklæder,
 Fordi en Knappenaal har udgydt Deres Blod,
 Fordi den trange Sko har trykt den spæde Fod.
 Mig saarer Troløshed; jeg er — o, paa min Ære!
 Jeg skammer mig — jeg er det Bærste, man kan være.
 Dg derfor vil jeg nu ei heller være meer.
 En frænklet Ægtemand, kort sagt, De for Dem seer.

Constance.

Dg her De for Dem seer en opbragt Elskerinde.
 Troløse, falske Ven!

Jeronimus.

Troløse, falske Qvinde!

Constance.

Letfindig løber han nu for en Anden vild.

Jeronimus.

En Spradebasse har hun skienket al sin Jld.

Constance.

Han elskte mig saa høit!

Jeronimus.

Hun svor mig til det Samme.

Constance.

Gud straffe Mølleren! Gud straffe hans Madame!

Jeronimus.

Hvad Mølleren?

Constance.

Kan ei en saadan gammel Mand
Sin Kone ave? Ha, hvor er da hans Forstand?

Jeronimus.

Hvis De var gift, saa sang De vel i andre Toner.
Troer De, det er saa let, Mamsel! at ave Koner?
Band ei den stakkels Mand!

Constance.

De kiender ham jo ei.

Jeronimus.

Han er min Næste: han er Møller, hører jeg.

Constance.

De er en Møller? De?

Jeronimus.

Fuimus Troels!

Constance.

Dem da

Tilhører Møllen her?

Jeronimus.

Ei meer.

Constance.

Og Konen?

Jeronimus.

Hvem da —

Hvad for en Kone?

Constance.

Hun, som røved mig — o, Gud!

Jeronimus.

O, Himmel! skulde De — De er —

Constance.

Den Falskes Brud.

Jeronimus.

Og jeg den Falskes Mand.

Constance.

Tilfældet os skal væbne?

O, fiendne Styrelse!

Jeronimus.

Forunderlige Skiebne!

Pause.

Constance med Hestighed.

Det er da ganske vist? hans Troløshed er klar?

Jeronimus.

Gud bedre mig! den er kun alt for aabenbar.

Constance.

Hun elsker ham igien?

Jeronimus.

Ja ja! det kan jeg sande.

Det kosted Hovedbrud, at faae det i min Bænde;
Nu kan der føles paa. Det er kun alt for sandt.

Constance.

Min Herre!

Jeronimus.

Ja!

Constance.

Vor Hevn maa være eclatant.

Jeronimus.

Vor Hevn? Hvad er vor Hevn? Den gjør det Onde værre.

Constance.

Hør mig!

Jeronimus.

Jeg hører alt.

Constance.

Jeg elsker Dem, min Herre!

De mig?
 Jeronimus.
 Constance.
 Tilbeder Dem.
 Jeronimus.
 De sværmer.
 Constance.
 Jeg er ung —
 Jeronimus.
 Det mærker man.
 Constance.
 Smul —
 Jeronimus.
 Ja!
 Constance.
 Af Guld og Penge tung.
 Jeronimus.
 Den Ballast er beqvem til Livets Sø at seile,
 Og Skionhed er et Flag, som aldrig det kan seile
 De Fleste stryge for. Jeg er saa daarlig ei,
 At vel jeg mærker, hvad De sigter for en Dei.
 Nu vil De hevne Dem, og Kiæresten bedrøve!
 Min Kone røved Dem Der' Brudgom —
 Constance.
 Jeg vil røve
 Til Giengiæld hendes Mand.
 Jeronimus.
 Det har De ei behov.
 Hun har alt givet Slip frivillig paa et Rov,
 Som ei hun skiotter om.
 Constance.
 De kiender lidt til Koner!

Et Bryllup holde vi med Pauker og Kanoner.
Tro mig, det ærgrer dem! Saa gjør vi dem Bisit
Med Løber og Lakai, se, Heste; komme tidt.
Seer De, jeg kjober Dem et Baronie, en Titel!

Jeronimus.

Den passer ikkun slet mig til min Møllerkittel.

Constance med udbrydende Taarer.

Saa skal du græmme dig, steenhierkede Barbar!
Og ønske dig igien at være, hvad du var.
Saa skal du see, Barbar! mig som et Blomster svinde,
Saa skal du see mig døe. Elsk saa din falske Qvinde!
Saa har du No for mig, saa est du jo bønhørt.

Jeronimus med Jld.

Skield ei den Arme, som en Usling har forført!

Constance.

Forført? Han hende? Nei, derpaa jeg lod mig myrde.
Jeg kiender ham: han var en tro, en kjærlig Hyrde.
Han elskte mig saa høit, jeg var hans Hierte Alt,
Før han ulykkelig i hendes Snare faldt.

Jeronimus opbragt.

J hendes Snare faldt? Min Jomfru! tag Dem Vare.
Jeg taaler ei et Ord. Hun spændte ingen Snare.
Det var en kjærlig Siæl, saa yndig og saa viis:
J fem Aar leved vi som i et Paradiis.
Jeg saared hende tidt med ufortiente Brede,
Hun vidste altid blid at køle strax min Hede.
Det var en sjelden Skat.

Han græder.

Jeg hader hende ei,
Den Staffel! Hun er meer ulykkelig, end jeg.

Leonore, som er kommen ind med Leander, og har holdt sig i Baggrunden, iler hen, og omfavner ham.

Leonore.

Min Ven! min elskte Mand! end kan du rolig bygge
Paa din Lenores Dyd. Du frygter for en Skygge.

Leander paa den anden Side.

Constance! skønne Barn! Leander er dig tro:
Din Tvivl har saaret ham, din Omhed gjør ham fro.
Tilgiv en flygtig Spøg, som ei dig kunde drille —

Smilende og med Bægt.

Hvis meer du havde troet Leander, end Pernille.

Han kysser hendes Haand.

Constance.

Leander! kan jeg troe? Nei, det gaaer alt for vidt!
Imellem Fremmede! slikt overgivent Skridt!

Leander.

Imellem Fremmede? Du spøger, min Veninde!
Der staaer din Svoger jo, og her din Svigerinde.

Jeronimus.

Hvad mener han med det?

Leonore.

Jeronimus! omfavn

Din yngste Broer, og kiend dig ved Leanders Navn.

Jeronimus.

Leanders Navn?

Leander

strækker sine Arme ud imod ham.

Betragt ham ret i dine Brillor!

Nu staaer han ikke meer for dig som Skuespiller.
Du kiendte ham jo strax; han blev dit Hierte kjær
Selv i den falske Dragt, fortrædelig og sær.
Da talte Hiertet alt.

Jeronimus

sætter sine Brillen paa, og betragter ham.

Leander.

Kan du en Liighed hitte?

Jeronimus hulkende.

Jeg kiender dine Træk, min salig Moer Birgitte!

Falder ham grædende om Halsen.

Din Gavtyv! hvorfor har du gjort mig det imod?

Jeg seer, det staaer med dig end paa den gamle Fod;

Du er en Ugelspil, din Reise har ei nyttet.

Leander.

Nei! Misserne med mig til Indien er flyttet,

Og hid fra Indien til Kiøbenhavn igien.

Leonore til Constance.

Omfavn mig, bedste Barn! og tilgiv Deres Ben.

Constance til Jeronimus.

De er Jeronimus, Leander Deres Broder?

Jeronimus

med Latter og Graad paa een Gang.

Jeg kiender ham igien. Han ligner jo sin Moder,

Den Spidsbub!

Leonore.

Skield ham ei, lad Naade gaae for Ret,

Omfavn ham inderligt, og Synderne forgiøt!

Jeg havde ham tiltænkt en værre Straf derhenne,

Advaret tidlig nok, men kan det ikke nænne,

Ihi Meningen var god: han vilde straffe her

Sin Broders Nidkiærhed, sin Kiærestes især.

Han vilde pludselig Familien forene,

Men componere først en lille tragisk Scene,

Som skulde vise os, at en Ugudelig

Har mange Plager, som — han selv bereder sig.

Henrik, som har holdt sig tilbage med Pernille, træder beskedent frem.

Henrik.

Madamen glemmer Get, som vist hun ikke nænner.

Leonore.

Hvad da?

Henrik.

Nødvendighed og Nytten af en Diener,
Som har Opdragelse som er sin Herre tro,
Og som forstaaer sig meer end blot at børste Skoe.

Leonore kiærlig.

Jeronimus!

Jeronimus ligesaa.

Lenor'!

Constance henrykt.

Leander!

Leander ligesaa.

Min Constance!

Henrik parodisk.

Pernille!

Pernille.

Henrik!

Alle tre Par omfavne hinanden.

Henrik.

Al, en Tripelalliance!

Pause.

Jeronimus.

Men, sy! hvad skurrer der? Det gaaer til Been og Marv.

Leander.

Som naar man gnider Glas.

Leonore.

J Sandhed, det er Arv.

Arv

kommer gnibende paa en Flaske med en Prop, uden at mærke de Andre.
 Nei, det har ingen Art. Jeg meer ei gnide gidder;
 Det er dog Intet mod Canallifuglens Qvidder,
 Det veier den ei op. Jeg fattig Karl! jeg Fæ!
 Jeg Løsse, som jeg er! Fordømte lille Kræ!

Jeronimus.

Hvad gaaer der af ham nu?

Arv.

Hvis jeg den ikke bringer!
 Hvad sliq en Spirrevip nu ogsaa skal med Binger!

Jeronimus

Arv! Arv! hvad er der hændt?

Arv.

Et Menneſke, min Tro,
 Har ikke een engang, og sliqt et Bæst har to!
 Men jeg probere maa endnu et lille Stykke.

Han gnider, og ryster igien paa Hovedet.

Jeronimus.

Arv! Arv! hvad er der skeet?

Arv.

Af, Husbond! en Ulykke.

Jeronimus.

Du seer mig glad igjen. Jeg er en holden Mand.

Arv.

Det veed jeg nok.

Jeronimus.

Og dog?

Arv.

Jeg vilde strøe lidt Sand
 I Fuglens Fuglebuur — det har jeg giort saa ofte.

Grædende.

Jeg vilde mistet før min bedste Søndagskofte!

Leonore.

Saa fløi vel Fuglen bort?

Arv.

Vær stille! Hilledø!

Der hopper den igjen.

Han vil kaste sin Hue efter den.

Men nei, det var en Frø!

Leander.

Tilgiv den stakkels Karl, min skionne Svigerinde!

I dette lille Tab maae vi os alle finde.

See, Skiebnen hevner sig, men skaansom dog og blid:

Canarifuglen gav Anledning til vor Strid,

Canarifuglen en usynlig Haand os røver.

Forsøningsofferet er givet, nu bedrøver

Os ingen Nemesis. Flyv kun, min lille Ven!

Til en canarisk D og til Vestindien,

Fortæl der hver Bekjendt, at vi er lykkelige;

Syng om vort Eventyr, Leander og hans Pige!

Jeronimus.

Syng om Jeronimus, som til sin Fremtids Lær

Gik sin Fornuft igjen!

Arv.

Dg glem ei heller Arv!



Ærlighed varer længst.

Idyl.

Personerne.

Henrik, Biskop af Halberstadt.

Veit, Biskop af Würzburg.

Conrad, en Hyrde.

Lise, en Hyrdinde.

Peter, Veits Fortrolige.

Handlingen foregaaer paa Slottet Grønningen og i Skoven derved.

Første Handling.

En skøn varm Sommerdag. Begge Biskopperne sidde i Slots-
gaarden under et Lindetræ ved Middagsbordet. Den gamle Borg
i Baggrunden og til den ene Side; til den anden Side et Stakit,
som gaaer ud til Veien. To store Pocaler staae for dem paa
Bordet.

Beit.

Takfigelse for det gode Maaltid, høiærværdige Broder!

Henrik rækker ham Haand.

Ingen Omstændigheder mellem gamle Venner! Naar
Biskop Beit kommer til Halberstadt, saa er han Henriks
Giest, og naar Henrik kommer til Würzburg, saa er han
Beits. Det gaaer jo op.

Beit.

Det gaaer ikke op, ærværdige Broder! Jeg har aldrig
bevertet eder saaledes.

Henrik.

Jeg seer, Pocalerne ere bragte ind til Eftermaden. Vil
I prøve?

Beit.

Det er en god Indretning, at dække herude paa Gaar-
den. Dagen er varm, og man mærker det neppe.

Henrik.

Fliserne køle, Vinden vifter svalt, den gamle Borg
staaer os i Ryggen med sin Skygge, lige for os er Beien
med de grønne Træer; kun en Straale falder giennem
Løvet, og forgylder Rhinskvinen i vore Glas. Paa den
Maade nyder man Guds Gaver i Mag og med Behag.

Beit.

Vi ville drikke Noahs — Her er dog Ingen tilstede?

Henrik.

Jeg har ladet Tjenerne gaae; de ere kun til Uleilighed
mod Enden af Maaltidet.

Beit.

Vi ville drikke Noahs Skaal, Herr Broder! Af alle
Synder finder jeg den tilgiveligst, som vor Stammefader
begik; Og af alle hedenske Guder har jeg meest Dverbærelse
med Bacchus.

Henrik.

Vi maae være vor Arvesiende Tyrken imod i Alting:
han har hundrede Koner, vi have ingen; han drikker ingen
Biin — det gjøre vi.

Beit med muntert Estertenk.

Ja, det gjøre vi, Herr Broder! De klinker. Ægte
Johannisberger!

Henrik.

Jeg har endnu et Fad ægte Würzburger; men den
tør jeg ikke komme med i Dag. Det var at byde Bager-
børn Hvedebrød.

Beit.

Det misunde I nordlige Bisper dog os sydlige: Vi
have den bedre Biin. I Sachsen voxer den for suur.

Henrik.

Derfor er der Handel og Bandel til i Verden, Herr

Broder! Der voxer Biin nok for alle Menneſter, naar de blot ville tillade hverandre at hente den og drikke den.

Beit.

J har Ret. Binen vinder ved at reise; især til Skibs, siger man. Men Aarene forædle den dog meest.

Henrik.

Aarene forædle alt Mandeligt.

Beit.

Det er sandt; Forstanden udvikler sig med Aarene. Der er nu Ludolf af Coln, om hvem J veed vi ikke havde store Tanker, da vi som Chordrenge sang sammen i den store Straßburger Münſter, hvor han hverken kunde holde Tact eller Tone.

Henrik.

Nu? har han pludselig faaet Forstand?

Beit.

Han har havt en god Idee, som jeg i visse Maader misunder ham, skiondt jeg vel undertiden har tænkt paa noget Lignende. Seer J, Herr Broder! man drikker det ene Drehooved Biin efter det andet, og inden man veed et Ord deraf, er Forraaden sluppen. For at raade Bod herpaa, har han kaldet alle Bødkerne sammen i sit Fyrstendømme, og ved deres Hielp ladet forfærdige en Tønde paa hundred og halvtredſindstyve Ankere. Denne Hvalfiſk af et Biinsfad har han ladet fylde med god Rhinsviin. Tænk, hvad det vil blive for en Biin, naar den har ligget sin behørig Tid!

Henrik.

Det gaaer jo min gamle Ven Ludolf, som Gubben, der kjøbte en Krage, for at see, om den kunde blive hundrede Aar.

Beit.

Men skal man da ikke tænke paa Bosteriteten, domine frater?

Henrik.

Jo, det er sandt.

Beit.

Der komme ogsaa Biskopper efter os.

Henrik.

Det ville vi haabe.

Beit.

Og de drikke ogsaa Biin.

Henrik.

Det er at formode. De klinker og drikke igien. Ha ha! der driver Conrad Faarene ud paa Overdrevet. Det var silde, Conrad! Kom herind, min Søn! lad mig klappe Mads Gedebuk, før du gaaer.

Beit.

O nei, domine frater! lad ikke Gedebukken komme herind, saa gaaer tilforladelig jeg.

Henrik.

Nei, skal Nogen gaae, saa maa det være Mads. Men hvorfor er I bange?

Beit.

Den gjør et ufornuftigt Brug af sine Horn. Hvad Naturen har givet den til Forsvar, bruger den til Angreb.

Henrik.

O, ikke Andet end det! Det tager jeg paa mig.

Beit.

J har godt ved at tage det paa eder, naar den har stanget mig.

Henrik.

Nu nu, bliv ikke bange! Den skal ikke komme herind.

Jeg kan række den sit Brød giennem Stakittet. Lad Mads blive derude, Conrad! Kom selv ind et Dieblif.

Conrad udenfor.

Pas paa Hiorden imidlertid, Hans!

Han kommer.

Henrik,

i det han gaaer med et Stykke Brød hen til Stakittet.

J havde Intet at frygte. See, der staaer den og stifter Ræsen ind! Er det ikke et deiligt Dyr? Hornene som to dreiede Sneglehuse, Skiægget og Haaret sølverhvidt! Den æder af min Haand. Jeg giver den altid Noget. — Staffels Mads! maa du ikke komme ind paa Gaarden i Dag? Er den fremmede Biskop bange for, du skal stange ham, min Dreng? — Saa! see saa! Ud nu dit Brød, min Dreng! I Morgen ere vi alene, saa kan du komme ind. Ja vist kan du!

Han kloer Gedebukken giennem Stakittet.

Beit til Conrad.

Hvad hedder du, min Søn?

Conrad i Tanker suckende.

Jeg hedder Lise, gunstige Herre!

Beit.

Hedder du Lise?

Conrad.

Jeg? Nei, jeg hedder Conrad.

Beit.

Og hvor gammel er du?

Conrad.

Hun er sytten Aar.

Beit.

Hør efter, hvad man spørger dig om! Hvor gammel er du, har jeg spurgt.

Conrad.

Jeg er et og tyve Aar til Juul, Eders Høiærværdighed!

Beit.

Leve dine Forældre endnu?

Conrad.

Nei, de ere hos vor Herre.

Beit.

Herre Gud, min Søn! hvordan gif det til?

Conrad.

Min Fader blev stanget ihjel af en Tyr paa Marken.

Beit ængstelig.

Sagde jeg det ikke nok? Tag eder i Agt, ærværdige Broder! Hørte I denne ynkkelige Historie?

Henrik.

Hvilken Historie?

Beit.

Den arme Dreng har havt den Ulykke at have en Fader —

Henrik.

Er det en Ulykke?

Beit.

Som blev stanget ihjel paa Marken af en Gedebuf.

Conrad.

Sagde jeg en Gedebuf, ærværdige Herre?

Beit.

Jh, ja vist gjorde du, Conrad! Jeg hørte ikke rettere.

Conrad.

Saa har jeg staaet og vævet i Tanker igien. Det var en Tyr, med eders gunstige Tilladelse.

Henrik.

Hvorfor driver du først Hiorden ud nu, Conrad?

Conrad.

Faarene ere vaskede og klippede, Herr Biskop! Seer I ikke, hvor de glindse?

Henrik.

Du er flink, Conrad! Der har du et Glas Vin; drik det paa hans Høierverdigheds Velgaaende.

Conrad.

God Taar, I gode Herrer!

Henrik.

Hvordan gaaer det med Kæresten, Conrad?

Conrad.

Med Lise?

Henrik.

Ja.

Beit.

Ha ha! nu faae vi at vide, hvad han vilde sige med sin Lise paa sytten Aar.

Conrad.

Åh, Herr Biskop! hun slaaer paa Nakkens ad mig. Nagtet alle de Viser, jeg synger hende, og Floitestykker, jeg blæser hende, leer hun mig ud.

Henrik.

Er hun saa grusom?

Conrad.

Dersom I vilde lægge et godt Ord ind for mig, ærværdige Herre!

Henrik.

Det maa du afgjøre med hende selv, min Søn! Conrad sukker. Taalmodighed, Conrad! Alle unge Piger begynde med at være knibske, og alle fornuftige Fruentimmer ende med at være eftergivende.

Conrad.

Det vil vare længe, inden hun kommer saa vidt.

Henrik.

Tænk paa Jacob, min Son! som tiente syv Aar for sin Rachel.

Conrad.

Ja, og saa fik han Lea!

Henrik.

Han tabte dog ikke Modet for det.

Conrad.

Åh, om fiorten Aar bryder jeg mig ikke om at faae Lise; saa er Forgyldingen af baade hende og mig.

Henrik.

Jeg troer, det Glas Biin har ophidset hans fredelige Sind. Vær rolig, Conrad! Rom blev ikke bygt paa een Dag. Væs din Dont, vær ærlig og tro, saa hjælper vor Herre dig nok, og jeg med. Driv nu dine Faar ud i Skoven, og glem ikke siden at komme her forbi med Mads, at jeg kan give ham sin Midasten.

Conrad.

Vær J rolig for Mads, ærværdige Herre! Gid jeg var saa sikker paa Lise, som J er paa Mads.

Beit.

Ei ei, min Son! Du maa ikke være saa glubst i dine Lidenskaber.

Conrad grædende.

Jeg købte hende et Baand til hendes Hat i Gaar for mine Sparebøsspenge; hun vilde ikke saameget som tage derimod.

Henrik.

Du faaer hende nok i dine Baand, Conrad! Giv Tid!

Conrad.

Hvis hun ikke tager mig, saa har jeg besluttet at gaae i Kloster af Desperation, og at blive Munk.

Beit.

En smuk Bevæggrund!

Henrik.

Gaa nu for det Første hen i Skoven med dine Faar, min Søn!

Conrad.

Ja ja, det vil jeg da. Farvel!

Han tørrer sine Dine, og gaaer.

Henrik.

Det er en god Dreng; han passer min Hiord vel, og han bringer mig hver Dag min Mads.

Beit.

J lader til at være meget forelsket i denne Mads, ærværdige Broder!

Henrik.

Det er jeg ogsaa. Det er et ædelt Dyr. Den har noget Skønt, Bildt. Den gaaer mellem de tamme Lam, som en udmærket Mand mellem Hverdagsmennesker. Man tænker paa Skoven, paa Pan. Har J seet de gamle Basen, som man har gravet op i Italien og sendt mig til Foræring?

Beit.

Nei, jeg har ikke.

Henrik.

Dem maa J see! Bed alle Leiligheder anbragte de gamle Kunstnere slike Bukkehoveder mellem Blomster og Lovværk. Det har noget Jdylligt, noget Skønt af Naturstanden.

Beit.

Men er det ikke syndigt, at tænke saameget paa den Natur?

Henrik.

Levede Abraham ikke i Naturen?

Beit.

J nedlader eder vel meget til eders Tienestefolk, med Tilladelse. En Biskop er dog en Fyrste. Hans Høihed —

Henrik.

Er Ydmyghed. Kiære Beit! Hovmod er en fornem Narrekappe, der, i Stedet for at skjule, altid røber en svag Siæl.

Beit.

J gamle Dage var det en anden Sag; da vare Menneskene mindre fordærvede. Tillad mig at sige eder det, Herr Henrik! J kiender ikke Verden. Hvis J havde reist, som jeg, været ved alle de fremmede Hoffer, og seet, hvad der gaaer i Evang, saa vilde J, ligesaa vel som jeg, fattet Mistillid til Menneskene.

Henrik.

Gud skee Lov, at jeg da ikke har reist! Jeg kiender kun den Hob, som staaer under min Krumstav; men den er ikke saa liden, og jeg veed ei, hvorfor jeg skulde have den Lykke, at være den eneste Herre over en ufordærvet Elagt.

Beit.

Og nu Tienestefolkene! de ere endda de Børste. De bedrage alle deres Herskab; Een meer, en Anden mindre.

Henrik.

Jeg kan forsikre eder, at jeg har skikkelige Tienestefolk, skøndt de vel ikke alle ligne min Conrad, den ærligste Siæl, der har gaaet med Hørdestav og Rørfløite siden Abels Dage.

Veit.

Denne Conrad, han skulde endnu aldrig have sagt en Usandhed, aldrig ført Nogen bag Lyset?

Henrik med Varme.

Nei, det har Conrad i Sandhed aldrig gjort.

Veit.

Aldrig? Ei, ei! Det kunde gielde et Beddemaal.

Henrik smilende.

Jeg vedder om saa stort et Fad Viin, som Ludolfs i Coln, at J ikke er i Stand til at rokke Conrads Ærlighed.

Veit.

Top! Jeg giver eder et lignende, hvis jeg taber, og hvis han bestaaer sin Prøve.

Henrik.

Betænk eder, hvad J gjør, Biskop Veit! Et saadant Dreihoved sluger mange Penge.

Veit.

Jeg bliver ikke mere forarmet derved, end J. Vil J vedde?

Henrik.

Lad det være, Broder Veit! J taber, min Tro!

Veit heftig.

Det troer J! Jeg vil bevise eder, at floge Høns kan ogsaa tage feil. Vil J vedde?

Henrik.

Vi have været muntre ved vore Glas, nu kommer det søvnige Tidrum med Knarvurrenheden. Lad os sove Middagsføvn! J Aftenkølingen samles vi atter, og saa skal J see, hvor enige vi ere.

Veit affides.

Denne Selvtillid, denne indbildte Viisdom ærgrer mig. Heit. Jeg er intet Barn, Herr Henrik! Jeg veed, hvad jeg

figer. Min Forstand er ikke saa svag, at den skulde vige for en god Pocal Johannisberger. Jeg bliver ved min Mening: Conrad er som de Andre. Har han ikke syndet endnu, saa har han ingen Ærlighed havt. Det troer jeg, det beviser jeg! Vil I vedde?

Henrik efter en kort Betænkning smilende.

Om! hvorfor ikke? Hvem der saa vinder — vi selv ville neppe have megen Nytte af denne Vin. Den glemmes for vore Efterkommere. Den store Tønde vil ligge paa det gamle Spiegelberg som et smukt Minde om en uskyldig Siæl. Mangen Pilegrim vil gænge sig ved et Bæger deraf, og drikke den ærlige Conrads Ætaal. I er rig, og kan taale at gjøre ham denne Gæststatning.

Beit.

Et Ord et Ord?

Henrik rækker ham Haand.

En Mand en Mand! — Men der er ikke lang Tid til; eders Forretninger falde eder alt herfra i Morgen.

Beit.

Jeg forpligter mig til at opfylde mit Beddemaal endnu i Aften.

Henrik.

I er vis i eders Sag; men saa vis som I er, saa skal det dog ikke forstyrre mig i min Middagsføvn. Det skulde kun krænke mig, hvis denne Hændelse gjorde eders Ophold her ubehageligt, og holdt eder fra at besøge mig snart igien.

Beit.

Frygt ikke for det!

Henrik.

Altsaa gode Venner, i hvad Udfaldet bliver?

Beit ryster hans Haand.

Gode gamle Benner!

Henrik.

Velan! saa overlader jeg Conrad til sin Skiebne og sin Samvittighed.

Han gaaer.

Beit ene.

Skulde han virkelig være saa vis i sin Sag? Men jeg vil ikke lade mig forbluffe. — Det er saa hvad det er, at jeg som en Bisp giver mig af med at forføre Folk til Utroskab mod deres Herskab. Men Sagen er ikke saa farlig. Jeg vil gierne troe, at Conrad i det Hele taget kan være en skikkelig Karl; jeg vil heller ikke bringe ham i Ulykke. Jeg kan kun ikke lide, at han skal staae som en ægteforgyldt Helgen for Biskop Henriks Dine, uden Plet eller Brøst. Desuden er nu Beddemaalet indgaaet. Vidste jeg nu bare, hvordan — Ah! der kommer Peter. Han skal være Drivehullet; ham har jeg gjort Regning paa. Jeg vil see at bringe ham først i godt Lune. Han er aldrig mere flog, end naar han er oprømt; og han er aldrig mere oprømt, end naar han kan holde sig op over mig.

Peter kommer.

Beit.

Naa, Peter! er du der? Har du faaet Noget at leve af?

Peter.

Altting fuldt op. Gud velsigne Biskop Henrik! det er en Mand, som lever, og lader leve.

Beit.

Det gjør jeg ogsaa, Peter!

Peter.

Ja vist lever I, ærværdige Fader!

Beit.

Dg jeg lader ogsaa leve. Du har det godt hos mig.

Peter.

Har jeg det? Nu, det var jo vel for mig.

Beit.

Du er aldrig fornøiet. Jeg fik dig som min Hofnar; du gif med Brix og lange Ælsøren den udslagne Dag, alle Menneſker pegede Fingre ad dig, og ſagde: ſee, der gaaer den Hans Nar! Jeg forbarmede mig over din Røghed, gav dig fornuftige Klæder, fritog dig fra dine Narreſtreger, og gjorde dig til min Kammertiener.

Peter.

Det vil ſige: J berøvede mig min Frihed, indſkrænkede min Driſtighed, travesteerte mit poetiſke Coſtume, og gjorde mig fra et lyſtigt Hoved, der havde at ſige over eder, til en Staffel, der maa ſnoe ſig efter eders Indſald.

Beit.

Jeg fandt, at ſelv en Nar undertiden har ſine lucida intervalla. Jeg opdagede i Floden af dine Galſkaber enkelte Guldkorn af Dybsindighed, og fandt det anſtændigere for en Biſp at have en forſtandig Tiener, end en overgiven Taabenakke, i ſit Brød.

Peter.

J bøiede min Nakke, ſom jeg før ſlog mod Stierne; J berøvede mig mine Decorationer, uden at give mig andre i Stedet. Jeg er eders fornemſte Raad, eders Fortrolige! Hvad fik jeg til Erſtatning for min Brix og mine Ælsøren?

Beit.

Du veed ikke, hvad der endnu kan falde mig ind at gjøre for dig.

Peter.

Eders Høimodighed ligner en Klippe.

Beit.

Det var smukt sagt: Min Høimodighed ligner en Klippe!

Peter.

J Ufrugtbarhed. Den bærer ikke Andet end Skyer og Vind.

Beit.

Har jeg dog ikke ofte skienket dig —

Peter.

Hvad har J skienket mig?

Beit.

Prøver paa min Ugtelse og min Fortrolighed.

Peter.

Skienk mig Prøver paa eders Sold og eders Myntstempel, saa skal jeg beundre eders Dyder.

Beit.

Giv mig Beviis paa din Vittighed og Forslagenhed, saa skal jeg belønne dine Fortienester.

Peter.

Hvad kan jeg gjøre? Vi leve i en upoetisk Tidsalder for en Nar. Verden er bleven saa mørk og hypochonder, som en Novembernat. De kan ikke lee for bare Flæben, de kan ikke gotte sig for lutter Selvflogskab. Muntert Lune pirrer ikke meer, end Biolduft i en Næse, der er vant til spanskt Tobak. Deres Forviklinger ere saa plumpe, at der altid maa et Sværd til at sonderhugge Knuden. Et vittigt Hoved kan gaae hen og hænge sig. Bor Tid er forbi.

Beit.

Det kunde dog være en Træf, at der undertiden gaves en Knude, der ikke vilde sonderhugges, men som tyede til Vittigheden for at blive løst. Peter! Spas tilfidesat. Du kan endnu i Aften vise Prøver paa din Duelighed; og jeg lover at belønne dig godt, thi Sagen er af Bigtighed.

Peter.

Lad høre!

Beit.

Jeg kom i Disput med Biskop Henrik om Tienestefolk. Han paastod, at de ere ærlige, jeg, at de bedrage deres Herskab. Vi indgik et Beddemaal.

Peter.

Dg det skal jeg hielse eder til at vinde?

Beit.

Jeg haaber at vinde det med din Hielp.

Peter.

Det er umuligt; J maa tabe, i hvor det gaaer.

Beit.

Jeg kan jo dog kun tabe i det ene Tilfælde.

Peter.

J taber i begge: Skal Beddemaalet vindes, saa maa jeg hielse eder; skal det ikke tabes, saa maa jeg bedrage eder. Min Ærlighed giver eder Uret, da J vedder imod den, og min Uærlighed gjør eder hielpeløs, siden J ikke kan vinde, uden jeg staaer eder bi.

Beit.

Sagen angaaer egentlig Hyrden Conrad. Biskop Henrik troede det umuligt at faae ham til en lille Usandhed, en ubetydelig Utroskab. Jeg troede det let. Vinen og Samtalen gjorde os varme, og jeg veddede om et Drehoed, saa stort som det, der ligger hos Ludolf i Cöln, at bevise min Mening om Conrad endnu i Aften.

Peter

gaaer hen til Bordet, og betragter den Pocal, hvoraf Beit har druffet.

D, hvor dog smaae Aarsager kan have store Virkninger!

Beit.

Hvis jeg taber, saa maa jeg fylde ham Drehoedet.

Det kommer nu an paa dit vittige Hoved, hvem der skal tabe. Hvis jeg vinder, saa drikker du med af den vundne Viin, det forstaaer sig; og til den Skarlagens Kappe, som du forleden talte om, bliver der vel ogsaa Raad.

Peter.

En lille Usandhed? en ubetydelig Utroskab?

Beit.

Troer du, det skulde være vanskeligt, kære Peter?

Peter.

Hvor lang Tid er der at løbe paa?

Beit.

Det maa ske endnu i Dag.

Peter.

I Dag? Har I ogsaa veddet om det?

Beit.

Jeg gjorde det i Tillid til din Kløgt.

Peter.

Det er for indskrænket Tid.

Beit.

Jo mindre Tid han har at betænke sig, des lettere fanger du ham.

Peter.

Jeg kender ham, Conrad er en Hest i Ærlighed.

Beit.

Hvad siger det, naar du er en Ræv i Trædsfhed?

Peter

gaaer op og ned og speculerer.

hm!

Beit.

Falder der dig Noget ind?

Peter.

Endnu ikke.

Beit rækker ham sin Daase.

Tag dig en Priis! det forfrisker Livsaanderne.

Peter

snuser, og spadserer frem og tilbage; pludselig staaer han stille, og hæver
Dienbrunnene i Beiret.

Beit.

Nu kommer det!

Peter nuser.

Utisch!

Beit nedslaaet.

Ikke Andet end det?

Peter.

Mange Tak!

Beit kiger i Vocalerne.

Der staaer endnu en god Slump i Broder Henriks
Vocal. Tag og drik den! det er ægte Johannisberger.
Dersom det ikke hjælper, saa veed jeg ikke, hvad jeg skal
gribe til.

Peter drikker.

Et Fad paa hundred og halvtredstindstyve Ankere saa-
dan Biin!

Beit.

Er vel værd at lægge sit Hoved i Blod for. Skynd
dig, Peter! Tving mig ikke til at kappe Haabets Anker.

Peter grunder.

Maaskee —

Beit.

Ja, uden Tvivl.

Peter.

Skal Noget hjælpe, saa maa det være det.

Beit.

Hvad?

Peter.

For det Første maa jeg have Penge mellem Hænder.

Beit.

Her er en Pung, den er fuld af Sølvpenge.

Peter.

Der kommer Lise, Conrads Fæstemø. Gaa tilside, ærværdige Herre! Det sømmer sig ikke, at J selv er tilstede. Siden skal J faae Alting at vide.

Beit.

Nu vel! nu vel! Affides. Jeg vil staae i en Krog og høre efter. Finder han ikke paa Noget, saa troer jeg ikke, at jeg væder min Tunge meer med Biin fra i Dag.

Han gaaer.

Peter til Lise, som kommer.

God Dag, deilige Lise!

Lise.

Tak, hæslige Peter!

Peter.

Er jeg da saa hæslig?

Lise.

Du troer vel ikke, jeg saae dig i Morges bag Hæsselbuxten, hvor du stod og lurede, mens jeg talte med Conrad?

Peter.

Du kunde saamænd gierne være bekiendt, hvad du sagde ham.

Lise.

Men hvis jeg nu havde sagt Noget, som jeg ikke kunde være bekiendt, skulde du ogsaa luret efter det?

Peter.

Jeg havde sat mig bag Buxten for at knække Nodder, og for at høre Rattergalen slaae.

Lise.

Bojer der nu Nodder? slaaer nu Rattergalen?

Peter affides.

For Fanden, jeg bærer mig jo ad som en slet Poet, der snapper om Naturen, uden at kiende den.

Lise.

De Frugter, der nu voxe paa Hasselbussen, kunde du have godt af, Peter!

Peter.

Hvad mener du?

Lise.

Saaest du ikke de deilige smalle Spadsferestofke, som stode inde i Hækken, da du stak Næsen i Bladene? De slaae endnu bedre, end Rattergalen.

Peter.

Hvorfor er du nu saa satirisk? Kan jeg gjøre for, at man ikke kan gaae tre Skridt i Skoven, uden at støde paa et Par Forelskede?

Lise.

Et Par Forelskede? Nei, hør engang!

Peter.

Du har dog et godt Die til Conrad; det kan du ikke negte.

Lise.

Jeg har to gode Dine til alle Mennecker.

Peter.

Det burde ikke være dig tilladt. Børn skulde ikke have Lov at spøge med Ild og Lys.

Lise.

Har Conrad drevet Hiorden ud?

Peter.

Ja! Du finder ham i Overdrevet under den store Ulf.
Der sidder han og blæser en ny Vise, jeg har lært ham.

Lise.

Det maa han gierne. Hvad kommer det mig ved?

Peter.

Du kan dog ikke negte, naar Conrad var i Stand til
at gifte sig med dig, saa tog du ham.

Lise.

Det behøver jeg vel ikke at svare dig paa?

Peter.

Nu, nu, Lise! ikke saa stolt. Hvad siger du dertil,
naar jeg fortæller dig, at Conrads og din Lykke er i min
Haand?

Lise.

I din Haand, Peter?

Peter.

Ja, ja, Lise! i min Haand.

Lise.

Ei, ei! Med Tilladelse at spørge: er det den høire eller
den venstre?

Peter.

Det er den venstre. Han klinger med Pengepungen.

Lise.

Hvad skal det betyde?

Peter.

Jeg vil forklare mig tydeligere. Han ruller Pengene ud
paa Bordet. Hvad seer du der, Lise?

Lise.

Gemini, hvilken Hob Penge! Hvor har du faaet alle dem fra?

Peter.

En, to, tre, fire — tæller til tyve blanke Løvdalere. Alle randede, alle ubeskaarne!

Lise.

Saa mange Penge har jeg aldrig seet i dette Liv.

Peter.

Dem kunde man købe det nette lille Huus for med Bængen, der ligger nede ved Dammen i Pilealleen.

Lise.

Troer du det?

Peter.

Og hvis der skulde mangle Noget endnu i Summen til en Ko og nogle Faar, saa vidste jeg vel ogsaa at bringe dem tilveie.

Lise.

Men, Peter! hvad kan det hjælpe dig at narre os fattige Mennesker? Du har Synd deraf.

Peter.

Hør, Lise! jeg narrer dig ikke. Det er sandt, Conrads hele Formue beløber sig til Mads Gedebuf; men du veed ikke, at baade Conrads og Lises Lykke hænger paa Mads Gedebufs Horn.

Lise.

Før troede jeg, du spøjte; men nu, jeg seer alle disse Penge, synes mig, Sagen bliver alvorlig.

Peter.

Kort og godt: Biskop Beit er ligesaa rig, mægtig og lykkelig en Herre, som din Biskop. Han har ligesaa ston

en Borg, ligesaa god Viin og ligesaa stikkelige Undersaatter. Kun een Ting misunder han Herr Henrik, og det er Mads Gedebuk.

Lise.

Men den hører jo Conrad til.

Peter.

Ganske rigtig! Biskoppen har kun usus fructus; og derfor vende vi os til Giermanden. Biskop Beit har forgabet sig i Conrads Gedebuk. Han elsker den, som sin Broder; han er indtaget af dens Horn, dens graa Skiæg indgyder ham Ærbødighed. Og kort og godt: han vil købe eder det smukke Huus med Bængen, og holde eders Bryllup, dersom Conrad overlader ham Bukken.

Lise.

Åk, er det muligt, Peter? Jeg mærker nok, du vil drille mig igien.

Beit kommer pludselig frem.

Nei, min vakkre Lise! Peter er ganske sanddru i dette Stykke. Jeg bekræfter dig personlig hans Ord.

Lise slaaer Hænderne sammen.

Gemini, ærværdige Herr Biskop! staaer I ogsaa paa Luur?

Peter affides.

Det skader ham ikke. Han falder altid ind med Døren i Huset.

Beit forlegen.

Æ... Jeg kom just af en Hændelse forbi, og hørte eders sidste Ord. Hvad Peter har lovet, skal jeg holde. Tag for det Første disse Løvdalere, mit Barn! og stryg dem i dit Forklæde.

Lise.

O, ærværdige Herre! det gjør Conrad gierne. Men han maa først sige det til Bispen; thi Bispen holder ogsaa saa meget af Mads, og vilde undre sig, hvis den kom bort uden hans Vidende.

Beit.

Nei, Barnlille! det lader sig ikke gjøre. Jeg kan ikke indgaae hiin Forpligtelse uden under Løfte af strengeste Tausshed. Biskop Henrik og jeg ere Venner; og du kan vel begribe, at jeg ikke vil lægge mig ud med min gamle Ben for en Gedebufs Skyld.

Peter.

Nei, Lise! det gaaer ikke an. Det maa være den største Hemmelighed. Conrad maa sige til Bispen, at Mads er død, at han er løbet bort, at Ulven har taget ham, eller hvad han nu saadan kan hitte paa.

Lise betænkelig.

Maa han det?

Beit affides.

Skulde vi alt her finde Anstødsstenen?

Lise med Iver.

Har han mindste Smule Riearlighed for mig, saa gjør han det. Ak, ærværdige Fader! vil I virkelig kiope os Huset i Pilealleen, og holde vort Bryllup?

Beit.

Ja, jeg vil, mit Barn!

Lise.

Han maatte være det utaknemmeligste Mennecke, hvis han vægrede sig ved at gjøre eder den uskyldige Fornøielse.

Beit.

Tvibler du om Udfaldet, Lise?

Lise.

Det er en underlig Gen, skal jeg sige os. Han har altid saa sine egne Betænkneligheder, der vel imellem kunne være gode nok — men man kan dog gaae for vidt i Alting. Ikke sandt, ærværdige Fader?

Beit.

W Affides. Hvor dog een Synd strax trækker flere efter sig: Jeg har begyndt med at forsøre, nu maa jeg ogsaa lyve. Nei, det vil jeg ikke. Jeg vil overlade det til dem selv. Soit. Gedebuffen hører Conrad til; han har Lov til at giøre med den, hvad han vil. Men hvis han afstaaer den, maa jeg have den strax, og han maa endnu i Aften skiule den rette Aarsag til dens Fraværelse for Bisshoppen.

Lise.

Ja ja! jeg kan nok begribe Aarsagen, hvi det maa holdes skiult. Farvel saalænge, ærværdige Fader! Gud vel-signe eder for den Godhed, I viser Conrad og mig. Hun stryger Dalerne i sit Forklæde. Jeg gaaer paa Diebliffet ud til ham i Skoven. Om et Kvarteers Tid kommer jeg igien.

Beit.

Mener du, det lader sig giøre, Lise?

Lise.

Lad I mig sørge for det!

Hun gaaer.

Beit.

O, Eva! Eva!

Peter.

Nu kommer det an paa, om Adam udholder Fristelsen.

Beit.

Jeg skammer mig halvveis, Peter! ved at spille Slangen i dette Paradiis.

Peter.

Slangen tager jeg paa mig. Ingen Fristelse, ingen Dyd, ærværdige Fader!

Beit.

Undskyldninger have vi nok af. Jeg troer, det er en Straf, fordi jeg tog Bacchus før i Forsvar ved Pocalen. Den fortvivlede Pocal!

Peter.

Skal nu Pocalen have Skyld?

De gaae.

Anden Handling.

Skou.

Conrad

siddet alene under et Træ, og blæser en Melodie paa sin Fløite. Derpaa tager han en Pakke Biser ud af Lommen, og giver sig til at bladre.

Hvor er nu den smukke Bise, Peter forærede mig i Gaar, og lærte mig? Melodien har jeg ganske rigtig i Hovedet. Lad see! Han læser. „Chrysilis, du mit Hjertes Guld, min en' og sønste Skat, mit Lys i Lykkens Nat!“ — Nei, det er ikke den. „Der var engang en Gartner, han sang saa sørgeligt, imens han maatte grave hver Dag udi sin Have.“ — Ikke heller. Jh, men hvor er den da? „Solen —“ Ha ha, der er den; jeg kan huske, den begynder med Solen. „Solen den virker op, paa Bierget Jsen smelter.“ — Nei, der er ingen Jis i den, jeg mener. „Forgangen, da Solen —“ Der kommer den! der er den! Den vil jeg synge.

Han synger:

Forgangen, da Solen i Vesterhavet borte blev,
Til Dorimons Græsgang min Faareslok jeg drev.
De unge Hyrdinder jeg sammesteds forsamlet fandt,
Som sad i det Grønne, og Blomsterkrandsse bandt.

Mit Dre fik høre
 En Hyrdesang og sød Musik,
 Da Diet fornøiet
 Blandt disse Sangerinder gif;
 Og Tiden i Glæder en hastig Ende fik.

Sædvanlig hver Aften, naar Faarene har ædt sig mæt,
 Forsamles vi Hyrder paa denne grønne Plet.
 Vi Lemmerne koler i Skyggen af en Vind og Bøg,
 Og Damon opmuntrer os med uskyldigt Spøg.

Den Byrde, en Hyrde
 Om Dagen har i Solens Glød,
 Det Grønne kan lønne,
 Det gjør ham Aftenstunden sød;
 Helst naar han kan hviles i en Hyrdindes Skød.

Helst naar han kan hviles i en Hyrdindes Skød! Ja, det
 troer jeg nok. Det vil vare længe, inden jeg kommer saa vidt.

Naar Undighed savnes, da finder man den visseelig,
 O, søde Hyrdinde! naar man kun finder dig.
 Saa var mine Tanker, da jeg dig —

Der staaer et Navn, som jeg ikke kan læse; jeg vil sætte
 Lise i Stedet:

Saa var mine Tanker, da jeg dig, elskte Lise! saae,
 Saa from og uskyldig blandt Pigerne hengaae.

Du iled, du hviled,
 Strax samled alle Hyrder sig,
 At lede, at bede

Enhver om nærmest Plads hos dig,
 Og naar du kun smiled, holdt hver sig lykkelig.

Han putter Bisen i Barmen, tager sit Lommetorklæde frem, og
 tørrer sine Dine.

Den er skrevet ud af mit Hierte. Uskyldig og skion er hun, gid hun ogsaa var saa from! Hendes stolte Bæsen bliver en Bind til min Liigkiste. Inden hun veed et Ord deraf, sidder i Skoven og binder en Krands til sit Haar, saa hører hun Kirkekloffen ringe hende i Landsbyen: Bim! bim! ding dang! — Hvad er det? siger hun til de andre Piger. O, svare de, det er Conrad, som bliver begravet — som døde af Sorg over dig. Med kvalt Stemme. Saa river hun maaskee Krandsen af sit Haar, og vrider sine Hænder. Men saa er det for silde, saa ligger jeg i min Liigkiste, saa har Snekkeren alt skruet Laaget fast. Saa er det forbi! Han skjuler sit Ansigt i sine Hænder, og græder.

Lise,

som er kommen ind under hans sidste Ord, og har holdt sig tilbage.

O, den arme Conrad! Han elsker mig dog oprigtigt, det mærker jeg nok. Nei, jeg vil ikke længer pine ham og mig selv. Jeg vil tilstaae, at han er mig fiær; jeg vil skynde mig at bringe ham den glædelige Tidende. Høit. Conrad! sidder du der saa alene?

Conrad.

Åf, Lise! er det dig? Hørte du, hvad jeg talte med mig selv?

Lise.

Nei, jeg gjorde ikke. Hvor er dine Lam? Du ligger her og fløiter og synger under Asketræet, og lader Hiorden skiotte sig selv.

Conrad.

Min yngste Broder, Hans, sidder nede ved Tørvemosen, og holder Die med dem.

Lise.

Paa den Maade er det godt at være Hyrde.

Conrad sukker.

Ja vist har jeg det godt! Jeg vil gaae, Lise! for ikke at være dig til Uleilighed. Maaſkee du vil ſidde her under Afſen?

Lise.

Vi lidt, Conrad! Du ſkal ikke være ſaa kort for Hovedet. Bliv du kun ſiddende! Der er Plads nok til os begge To. Hun ſætter ſig hos ham.

Conrad affides.

Skal jeg troe mine egne Dine? Saa venlig har jeg aldrig ſect hende før i Dag. Høit. Lise! vil du virkelig ſidde hos mig?

Lise.

Ja, hvorfor ikke det? Her ſidder man godt.

Conrad

efter et lille Dphold, drager ſit Beir dybt.

Ah!

Lise ligeledes.

Puh! — Det er hedt i Dag. Hun tager ſin Straahat af. Na, vil du holde mig den lidt, mens jeg ſætter Kammen faſt i mit Haar? Det er færdigt ved at falde ned.

Conrad holder den.

Hvor du har deilige lange Haar, Lise!

Lise, ſom er færdig.

Tak ſkal du have. Fly mig nu min Hat igien!

Conrad.

Vær ſaa god!

Lise, ſom om hun ſøgte efter Noget.

Hm! det er da ogsaa fortrædeligt.

Conrad.

Hvad er det?

Lise.

Nu har jeg gaaet og danglet, og tabt Baandet af min Hat.

Conrad hurtig.

Jeg har et Baand, Lise! som du kunde bruge. Langsommere. Jeg bød dig det rigtig nok alt i Gaar; da for=
kastede du det.

Lise.

Har du det endnu?

Conrad tager det frem af Barmen.

Jeg giemmer det paa mit Bryst.

Lise.

Det er et smukt grønt Baand. Vil du forære mig det?

Conrad.

O, Lise! kan du spørge?

Lise.

I Gaar havde jeg et Baand. Man skal ikke forlange af Andre, hvad man har selv.

Conrad.

Vil du tage derimod?

Lise tager det.

Jeg takker dig. — Fare jeg nu kunde binde det ret om min Straahat! Du maa ikke see paa mig. Naar man seer mig paa Fingrene, kan jeg aldrig nogen Ting.

Conrad.

Jeg skal gierne lade være.

Lise.

Vend dig om fra mig!

Conrad.

Ja. Han vender hende Ryggen.

Lise.

Conrad! maa jeg binde den ene Ende om din Haand,

at Baandet kan have Noget at fæste ved, mens jeg slaaer Sløifen? Jeg eier ikke en Knappenaal.

Conrad.

Ja, det maa du gierne.

Lise binder Baandet om hans Haand.

Men du ryster jo paa Haanden som en gammel Staffel.

Conrad.

Det er mig umulig at lade være, naar du rører ved mig.

Lise.

Bend dig ikke om!

Conrad.

Nei.

Lise,

som nu ogsaa har bundet Baandet om sin egen Haand.

Saa! nu skal du have Tak.

Conrad.

Er du færdig alt?

Lise.

Ja! nu maa du gierne gaae — Halv sagte. hvis du kan.

Conrad.

Det tænkte jeg nok, at hun gav mig Løbepas! I det samme opdager han, at hun har bundet deres Hænder sammen; med Glæde: Ak, Lise! du har bundet min Haand.

Lise venligt og betydningsfuldt.

Til min!

Conrad.

Allerkiæreste Lise! betyder det, at du vil være min?

Lise.

Det kommer an paa, om dit Baand holder, Conrad!

Conrad.

Dersom det er saa stærkt, som min Ærlighed, saa holder det vist.

Lise.

Det kommer an paa en Prøve.

Conrad.

Jeg vil gjøre Alt, hvad du befaler.

Lise.

Conrad! du veed min fornemste Grund til Afslag, naar du talte om Ærlighed.

Conrad.

Jeg var dig for fattig.

Lise.

Du var fattig, og jeg var fattig; og naar to Fattige komme sammen, saa slukker Armoden Jlden paa Skorstenen, og sætter sig hen at græde paa Dørtærskelen. Dersom du elsker mig —

Conrad.

Kan du tvivle? Er jeg ikke krøbet op i de høieste Baldnøddetræer, paa de tyndeste, farligste Grene, for at hente Nødder til dig? Er jeg ikke sprunget ud i Dammen med mine Klæder paa, uden at kunne svømme, for at hente dig din Hyrdestof?

Lise.

Det var Forvovenhed. Det bad jeg dig ikke om. Det gjør alle forsængelige Karle, for at vise deres Ærester, at de have Kræfter og Mod. Der vil Andet til, hvis jeg skal see, at du elsker mig.

Conrad.

Sukker jeg ikke fra Morgen til Aften? Baager jeg ikke fra Aften til Morgen? Kan jeg spise til Middag? Jeg kan kun tænke paa dig, kan jeg; kun elske dig. Græde kan jeg; og hvis du bliver saa haard, som du var — Med qvalt Stemme. saa er min eneste Bøn til vor Herre, at han snart vil løse op for mig.

Lise lægger bevæget sin Haand paa hans.

Nei, fiære Conrad! du maa ikke døe. Det vilde bedrøve mig alt for meget.

Conrad.

Vilde det saa? O, Gud i Himlen være lovet og takket!

Lise.

Du er et godt Menneſke; det har jeg altid vidſt. Og jeg vil tilſtaaе dig reent ud: jeg har holdt af dig, fra det Førſte jeg ſaaе dig.

Conrad ſpringer op.

Heiſa! hopſa! O, Liſe! du giør mig ganſke tummelumſk i Hovedet af Lykſalighed.

Lise.

Au, Conrad! min Haand!

Conrad.

Ak, det er ſandt! Kiæreſte Liſe! bliу ikke vred. Han kysſer hendes Haand. Giorde det ondt?

Lise.

Fat dig, min Ben! Du maa ikke være tummelumſk, du maa være fornuſtig. Det er det Beviis, jeg fordrer, paa din Kiærlighed.

Conrad.

Men, min Gud! elsker man da med Fornuſt?

Lise.

Hør mig! Der er ſteet et Mirakel for din Skyld. Andet kan jeg ikke falde det. Du er en ærlig Siæl; og jeg troer viſt, det er en Styrelſe af Himlen, for at belønne din Redelighed.

Conrad.

Hvad er det, Liſe?

Lise.

Hans Høiærværdighed Biſkop Beit har ſeet din Gede-

buk, og ønsker at eie den. Han lover os at holde vort Bryllup, at kiøbe os Entens Huus med Vængen; han vil give os en Ko, adskillige Lam, og hvad vi behøve, hvis du overlader ham Bukken.

Conrad.

Det er umuligt; han var jo saa bange for den, at den ikke maatte komme ind paa Gaarden i Dag! Han frygtede jo for, at den skulde bryde giennem Stakittet og stange ham!

Lise.

Det har været Forstillelse. Viser ham, hvad hun har i sit Forklæde. Her seer du haandgribeligt Beviis.

Conrad.

Min Herre og min Gud! hvad er det?

Lise.

Det er tyve store Sølvpenge; og det vil ikke koste os meget, saa lægger han ti til, saa have vi tredive.

Conrad.

Tredive Sølvpenge, Lise!

Lise.

Dem faaer du alle; kun med een lille Betingelse.

Conrad.

Og den er?

Lise.

Biskop Henrik holder ogsaa af Gedebukken. Fik han at vide, at Herr Beit havde faaet den, saa vilde det sætte Splid.

Conrad.

Ja, det er Ulykken; Mads Gedebuk er Bispens Diesteen.

Lise.

Mads tilhører dig, og du har Lov at gjøre med ham, hvad du vil.

Conrad.

Han flapper den hver Dag, han giver den Brød Morgen og Aften.

Lise.

Der er nok, han kan give Brød, uden den. Vi maae ogsaa have Brød; og derfor maa du overlade Biskop Veit din Mads.

Conrad.

Men hvad skal jeg da svare i Aften, naar min Husbond spørger, hvor den er bleven af?

Lise.

Du maa finde paa Noget; du maa sige, at den er stiaalet bort, at Ulven er brudt ind i Hjorden og har taget den.

Conrad venlig alvorlig.

Nei, Lise! det gaaer umulig an.

Lise.

Hvorfor?

Conrad med hoi Uskyldighed.

Men, bedste Lise! det er jo ikke sandt!

Lise omsindtlig.

Naar, saaledes! Og det er en uroffelig Hindring?

Conrad.

Synes dig da ikke det selv?

Lise,

i det hun langsomt løser Baandet op.

Jo, du har Ret, Conrad! Det glemte jeg. Det faldt mig ikke ind, at du heller vilde miste din Lise, end vinde hende ved en ubetydelig Opdigtelse, der har de bedste Følger for Alle. Farvel, Conrad! Gjør dig ingen Uleilighed! Sæftigere. Men det sværger jeg dig til: Lader du mig

denne Gang gaae med uforrettet Sag — du skal ikke faae Leilighed dertil oftere.

Conrad.

Men, kæreste Lise!

Lise.

Jeg vil ikke klamres med dig. Jeg forlader dig, for at give dig Tid til at betænke dig. Naar jeg kommer igien, venter jeg bestemt Svar. Saa ville vi see, hvem dit Hierte meest hænger ved: enten ved Mads eller ved Lise.

Hun gaaer.

Conrad ene, nedslaaet.

Hun gaaer fortørnet bort. Skal jeg miste min Lise nu, da jeg havde det største Haab? Gud! det var dog alt for haardt. Hvad skal jeg gjøre? Hvor kan dog min Lise forlange det af mig? Han standser. Der ligger vort Baand paa Jorden! opløst! Han tager det op. Løser du dig saa hurtig fra dine Baand, Lise? Er det dig saa let? — Men hun elsker mig, hun tilstod det selv. — O, Gud! Han sætter sig hen og grunder, Baandet hænger han paa en Dvift. Det nette Huus med Vængen! Det ligger saa smukt ved den speilklare Dam. Der skulde vi boe. Der skulde hun fuge vor Mad. Der fik vi de nydeligste Børn, som gif og legede med Lammene paa Marken. — Men er det da saa slemt, at sige en lille Usandhed? der ikke skader Noget? — Noget urimeligt Tøi er det. Hvor kan man sige Andet, end hvad man mener? Det er mig imod i mit inderste Hierte. Det er, som om Noget raabte derinde: Gjør det ikke, Conrad! — Men hun forlanger det! Biskop Beit forlanger det! Kan en Biskop ønske det, saa kan en stakkels Hyrde vel gjøre det. Hun har allerede taget Penge paa Haanden. Lise! Lise! du sætter mig i den piinligste Forlegenhed, jeg har været i mit Liv!

Lise kommer.

Conrad.

Der kommer hun tilbage. Jeg skælver for hendes Brede. Men hvad seer jeg? hun er nedslaaet, hendes Dine ere røde, hendes Kinder blege! Kærester Lise! du græder? Du rækker mig venlig din Haand? See dog paa mig! Hvorfor vender du dit Hoved bort?

Lise

tager Baandet af Grenen, og stikker det ned paa sit Bryst.

Du skal aldrig forlade mig, skøndt du ikke forbinder mig meer med min Conrad.

Conrad.

Gud, Lise! det var jo dig selv, som løste Sløisen op.

Lise grædende.

Farvel, Conrad! Du gjør os ulykkelige. Men du er din egen Herre. Jeg vil ikke tvinge dig. Jeg beholder dit Baand til en Grindring om denne ulyksalige Dag. Glem din stakkels Lise! Jeg haaber, du bliver lykkelig uden hende.

Conrad kaster sig for hendes Fodder.

O, jeg Ulyksalige! Han bedækker hendes Haand med Ans. Hun hæver ham veemodigt op; de synke i hinandens Arme.

Lise.

Conrad!

Conrad.

O, Gud!

Lise.

Skal vi stilles ad?

Conrad.

Aldrig, aldrig!

Lise.

Skal din Lise bringe Pengene tilbage med Bestæmmelse? Skal hun tage sit Ord, sine Løfter tilbage?

Conrad.

Nei, nei!

Lise med bønlig Ærlighed.

Vil du da opfylde Bispens Begiering? Vil du love
ikke at forraade ham?

Conrad.

Jeg lover det.

Lise.

Helligt?

Conrad.

Bed den hellige Jomfrues Guldkrone i vor Frue Capel!

Lise.

Bedste Conrad! Gud velsigne dig. Mit hele Liv skal
lønne dig for denne Æstergivenhed. Hun kysser ham.

Conrad.

Lise!

Lise hurtig.

Og nu afsted, at betale vor Gield! Først da kunne
vi uden Bekymring nyde vor Glæde.

Conrad.

Du gaaer alt? Hvad vil du?

Lise.

Skaane dig selv, min Ven! for hvad der vilde smerte
dig. Bliv du her, blæs paa din Fløite, syng dig en Vise,
og forslaa dine Grillen, saa godt du kan! Om et Dieblif
seer du mig igien som den lykkeligste Pige.

Hun gaaer hurtig bort.

Conrad

stirrer efter hende med foldede Hænder.

Er det en Drøm? Er det et Eventyr? Har jeg faaet
Fortunatuses Pung og hans Dnskehat? Lise er min! Jeg
faaer et Huus! en Bænge! en Ko! Lam! Sukker. Men

Mads Gedebuk! hvor bliver han af? Han seer ud af Scenen. Der staaer Peter alt og kaster ham et Reb over Hornene. Han bræger, og vil ikke afsted! Han vil stange Peter! Slaaer sine Hænder sammen. Conrad! Conrad! er det ikke gyseligt, at et ufornuftigt Dyr skal bestemme dig, og vise sin Husbond større Troskab, end du? — Det hjælper ikke! den maa afsted! Beemodigt. Farvel, Mads! — Hvordan kommer jeg ud af det? Bispen vil strax see det paa mig, naar jeg driver Hiorden ind. Blodet vil stige mig til Ansigtet, og straffe mig med Løgn. Jeg maa øve mig i at lyve. Jeg maa bilde mig ind, at jeg taler med Bispen. Han borer sin Hyrdestav ned i Jorden, trækker sin Troie af, hænger den derover, og sætter sin Hat ovenpaa. Nu vil jeg forestille mig, at det er Bisp Henrik, der staaer. Han skulde rigtig nok være noget tykkere; men det faaer at være det samme. Nu kommer jeg da drivende forbi. — Guds Fred og god Aften, Herr Biskop! Han træder over paa den anden Side af Stokken. „Tak, Conrad! god Aften, min Søn! Men hvor er Mads henne? Jeg seer ham ikke blandt de andre Faar.“ Paa den modsatte Side. Mads, Herr Gedebuk! ja, det er just Ulykken. Skifter. „Hvad for en Ulykke, Conrad?“ Paa den anden Side. Jeg maa ligesaa godt tilstaae det strax: Der styrtede en graadig Tyv ind i Hiorden, slog Kloer i ham, og løb bort med ham mellem Tænderne. Paa den anden Side. „Hvilken Snak, Conrad! Saa nær Byen vover sig ingen Ulv til at overfalde Hiorden. Mads lader sig ikke tage saa let. Hvor havde du dine Dine?“ — Hvad skal jeg da svare? Han ryster paa Hovedet. Om igien paa en anden Maaner! — Guds Fred, Herr Biskop, skulde jeg sige. — „Tak, min gode Mads! Men hvor er Conrad? Jeg seer ham ikke mellem de andre Faar.“ Ak, Herr Biskop! der kom en dumdriftig Ulv og stjal ham hemmelig bort, mens jeg var

falden i Søvn. „Ei ei! Conrad! var du falden i Søvn? Du passer godt paa din Hiord, som jeg har betroet dig. Han river fortvivlet Stokken op af Jorden, trykker Hatten ned i Dinene, og kaster Troien over Armen. Det gaaer heller ikke bedre! Hvad skal jeg elendige Menneſte gribe til? Jeg forſtaaer ikke at lyve. Han sætter sig hen under Træet og grunder; derpaa springer han fornoiet op. Funtus! nu har jeg det. Lyve, hvo lyve kan, jeg forſtaaer det ei. Ærlighed varer længſt! Det vil jeg gjøre; ſaa ſkal det være! Paa den Maade ſviger jeg hverken Liſe, eller min Huſbond, eller min Ed.

Han iler hurtig bort.

Slotsgaarden.

Biskop Henrik

alene, i ſtille Begeiſtring.

Den røde Sol bag Eggeſtoven daler;
 Kun ſidſte Straale maler
 End hellige luegyldne Kors paa Spiret,
 Hvormed min Borg er ziret.
 Paa ſine Aftenvinger
 Frugtbare Dug nu Køligheden bringer;
 Og ſom et Glimt, der maa for Lyſet daane,
 Staaer Tidens frumme Segl, den hvide Maane.

Jeg huldt er vederqvæget,
 Og i mit Hierte inderlig bevæget.
 Tak, Fader! for de Glæder,
 Som du dit Barn paa denne Jord tilſteder.
 Snart jeg til dig ſkal ile;
 En bedre Sol ſkal ſmile,

Naar Tidens See, den kolde,
 Afsskaaret har de Baand, som end mig holde.

Skønt er Naturen for mit Die stillet;
 For Alting dog dit Billed,
 Mig Mennesket henrykker,
 Det bedste Værk blandt dine Mesterstykker.
 Du skienkte mig den Ære,
 En Patriarch for Mennesker at være;
 Und mig da nu den største Fryd, du eier:
 At see en ærlig Brøders Kamp og Seier!

Paa mine gamle Dage
 Lad mig den søde Trøst i Graven tage:
 At ikke Alt hernelen
 Kun drives smaaligt af Selvfærligheden.
 Bag Purpret skiuler Synden sig saa ofte;
 Lad bag en Bondesofte
 I Dog et Hierte funkle,
 Hvis stille Dyd kan Helten selv fordunkle!

Efter et Dphold, hvori han fatter sig.

Hvor er jeg? Hvor var jeg? Har Slummeren, har Aften-
 røden styrket og begejstret mig? Eller var det den vakre
 Conrad, om hvis Reenhed jeg saa nødig vilde tvivle, og
 saa gjerne være overbevist?

Biskop Veit

kommer hurtig med en Triumph, som han forgieves søger at undertrykke.

Nu, min ærværdige Broder Henrik! Lad mig nu see,
 at I holder eders Løfte; at det intet Skaar gjør i vort
 Vensteb, naar I hører, at I har forregnet eder lidt. Det
 er menneskeligt, at feile; ogsaa Conrad er et Menneske.

Henrik.

Hvorledes?

Beit.

Sagde jeg det ikke? Jeg kiender Verden bedre. J vilde ikke troe mig.

Henrik.

Conrad skulde virkelig begaaet en Utroskab, en Uredelighed mod sin Husbond?

Beit.

Beddemaalet har J tabt, min Ven! det er udisputeerligt. Men hvad kan han giøre for, at J gjorde eder for overspændte Begreber om hans Uskyldighed?

Henrik.

Er det muligt? Paa hvad Maade? Hvad er der skeet?

Beit.

Ikke sandt, Conrad lovede at passe vel paa Mads Gedebuk? at bringe den med i Aften igien?

Henrik.

Nu?

Beit.

Gedebukken hører mig til; han har solgt mig eders Yndling, eders fiære Mads!

Henrik efter et Dphold.

Det var ikke smukt, Conrad! Fatter sig. Men — Gedebukken tilhører ham. Han er Herre over sin Eiendom.

Beit.

W... Hører Gedebukken ham selv til?

Henrik.

Ja, det forstaaer sig.

Beit forvirret.

Men hvad har da Peter — Glad igien. Men jeg har

dog vundet; thi for det Første lovede han at bringe den i Aften igien, og det gjør han ikke.

Henrik.

Det er endnu ingen Uredelighed. Hvad man kan sælge med stor Fordeel, betænker man sig ikke længe paa. J har formodentlig betalt den dyrt, ikke tilladt ham at spørge mig først. Han vil undskyldes sig, naar han kommer hjem i Aften, og saa er han brødeløs.

Beit.

Nei, nei! J taber dog; thi han har lovet at holde den rigtige Sammenhæng skiult. Det er en udtrykkelig Betingelse, at han ikke maa sige eder Sandheden, for ei at lægge os ud med hinanden. Det har han svoret sin Kærester til ved den hellige Jomfrues Guldkrone. Han maa altsaa tage sin Tilflugt til en Løgn — og J har tabt.

Henrik nedslaaet.

Ja, naar saa er, maa jeg tabe. Har han svoret ikke at sige Sandhed, saa har jeg allerede tabt.

Beit.

Ja vist har J, vist har J tabt. Men jeg beder endnu engang: lad det nu ikke fortryde eder, ærbørdige Broder! J vilde ikke troe mig. Det vidste jeg nok. Hvis J havde reist, som jeg, seet jer om i Verden, lært at kiende Menneskene — ved Hofferne — paa Bertshusene — i Kramboderne, saa var det nu ikke skeet. Det er en lille Lærepeng for Fremtiden.

Henrik.

Der kommer han med Lise.

Beit.

Kommer han alt? Hvor? Ja, der kommer han. Seer J, hvor nedslaaet han er? hvor langsomt han gaaer, og

frammer sin Hat? Naa, vær nu ikke for streng! Det gjør mig halv ondt, at jeg er tilstede. J burde ikke prøvet den stakkels Dreng over sine Kræfter. Jeg vil træde lidt tilside. Han gaaer hen i Baggrunden.

Conrad kommer med Lise.

Henrik

betrægter ham med et stivt Blik.

God Aften, Conrad!

Conrad med bævende Stemme.

Mange Tak, Herr Bisshop!

Henrik.

Driver du allerede nu Hiorden ind?

Conrad.

Det var mig ikke muligt at blive længer derude.

Henrik efter et Dphold.

Men hvor er Mads Gedebuf, Conrad? Jeg seer ham ikke i Aften.

Conrad tier.

Henrik.

Hvor er Mads Gedebuf, Conrad?

Conrad.

Efter et Dieblik, hvori Frygten kæmper med Samvittigheden, raaber han hurtig med stærk Stemme, som for at give sig selv Mod:

Ham har jeg solgt, Herr Bisshop!

Henrik.

Solgt? og til hvem?

Conrad i samme Spænding.

Det tør jeg ikke sige eder; thi jeg har svoret at holde det hemmeligt. Med et glad Suk i sin naturlige Tone. Gud ske Lov, nu er det overstaaet!

Henrik.

Hvorledes hænger det sammen?

Conrad oprigtig og hurtig.

Spørg mig ikke derom! Jeg tør ikke svare eder. Det er min Gød. Seer I, Herr Bisshop! mig har Lise overtalt, ligesom Eva overtalte Adam; og Lise har igien en Anden forført, ligesom Slangen forførte Eva. Hun havde solgt Mads, uden at sige mig det i Forveien; ellers var det aldrig skeet. Men paa den Maade maatte jeg vel finde mig deri; ellers havde hun jo staaet som en Bedragerste. Hun elsker mig, hun har tilstaaet det, og hun vil være min Kone. See, Herr Bisshop! det er den rene Sandhed. Gjør nu med mig, hvad I vil! Skeet er skeet. Men straf kun ikke min stakkels Lise! En svag Skabning er let forført, og hun fortryder alt sin Synd.

Lise.

Al, Herr Bisshop! den Mand, som købte Mads Gedebug, lovede os Enkens Huus nede ved Dammen, og at holde vort Bryllup. Gedebugken tilhørte jo Conrad. Jeg vidste vel, at I ikke vilde sætte eder mod vor Lykke; I er saa god, I har altid viist eder som en Fader imod os. Hun kysker hans Haand.

Conrad grædende.

Det skær mig i mit inderste Hierte, at jeg har solgt Bugken, som I holdt saa meget af. Det var i Rieerlighedens Hede, da Lise gav mig det første Kys. I er en geistlig Mand, og veed ikke, hvad saadant et Kys vil sige. Men dersom I er fortørnet, dersom det gjør eder ondt, at have mistet Mads — saa vil jeg gaae til Kieberen igien, jeg vil give ham alle hans Penge tilbage, og det Solv-laags Kruus oven i Kiebet, som jeg har arvet efter mine salig Forældre, hvis han bare vil ophæve Kiebet.

Henrik

til Beit, som under denne Replik har nærmet sig.

Nu, Broder Beit? hvad siger J? Hvem har nu tabt Beddemaalet?

Beit tørrer sine Dine.

Jeg, jeg; men jeg har vundet mere, end jeg tabte. Han gaaer imellem Conrad og Lise, der studse ved at see ham, og lægger deres Hænder i hinanden. Mine kiære Børn! hvad jeg har lovet, skal jeg holde. Mads Gedebuf bliver her. Det var en Spøg mellem Biskop Henrik og mig, for at prøve eder.

Henrik

rækker Conrad sin Haand med Hoiagtelse.

Ikke for at prøve dig, Conrad! Til Beit. Og saa vi, Broder Beit! skyldte Sandheden sin strenge Ret. — Jeg stolede paa din Redelighed, Conrad! Jeg havde ingen Mistanke. Hans Hoiærverdighed har efter sin Stilling været nødt til en Tidlang at see en Sværm fordærvede, ryggesløse Mennesker; de havde paa en Maade faaet ham til at tvivle om Folks Redelighed. Glæd dig, min Søn! du har forsonet en ædel og from Mand med Verden igien, og givet ham Agtelse for din Bondeskofte. Trykker hans Haand. Og du har retfærdiggjort din Herres Tillid til dig. Tak, min Ven! Jeg skal sørge videre for din Lykke.

Conrad

trykker hans Haand, og omfavner Lise.

O, Lise! er det ikke, som jeg sagde: Ærlighed varer dog altid længst?

Peter

kommer med et Klæde om Haanden.

Den fordømte Buf! Gid Fanden havde ham, det Stangebæst!

Beit.

Lyk, Peter! Hvor kan du dog bande saa gyseligt i hans Høiærværdigheds og min Nærværelse?

Peter.

Ei hvad! Seer I ikke, hvordan min Haand seer ud?

Beit.

Hvorfor har du svøbt det store Rinklæde om Haanden?

Peter.

Den har stanget mig, saa den hele Haand er bleven ganske svullen. Han vikler Klædet gientagne Gange op. Sikken en Hævelse! — Den har revet sig løs, den er galoperet ind i sin Stald, som den var besat. Det hjalp ikke alt hvad jeg skreg og rendte efter den.

Conrad klapper i Hænderne, og springer.

Det var ret, Mads! Ærlighed varer længst.

Beit.

Jeg har tabt min Biin, Peter! men jeg har tabt den med Fornøielse.

Conrad.

Jeg har vundet min Lise!

Lise.

Jeg har faaet min Conrad!

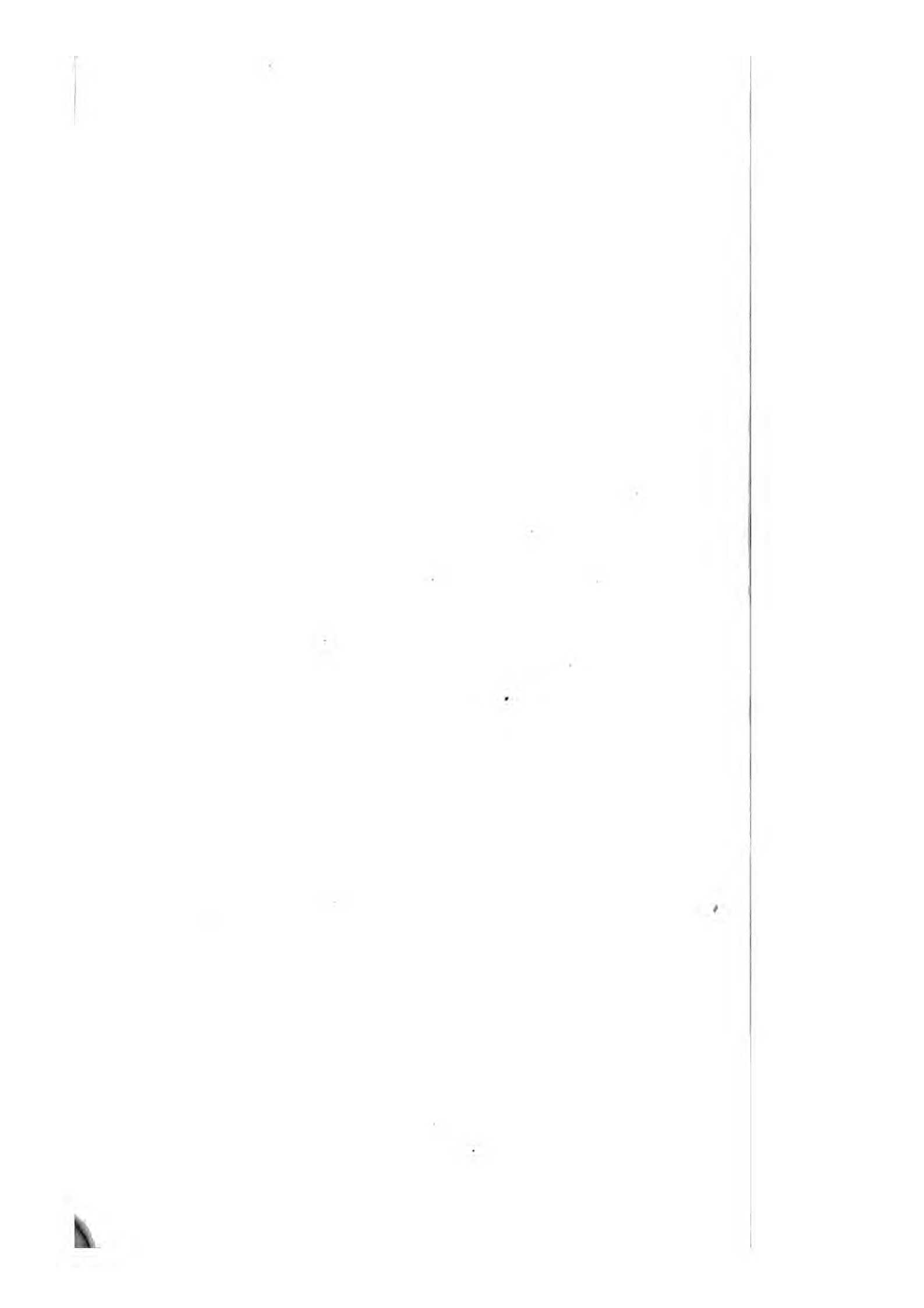
Henrik smilende.

Og jeg har min Mads!

Peter.

Altsaa er det kun mig Ulyksalige, der maa gaae bort med tørre Munde? Er det ikke, som jeg sagde? det er slet ingen Tidssalder for Folk af min Profession. Vor hele Belønning er Skub og Pus, naar vi have lagt vore Hoveder i Blod for at tiene godt Folk.

ANMÆRKNINGER.



Side 1: **Freias Alter** er, i Følge Oehls Erindringer, I, 1850, Side 224, forfattet i Sommeren 1803 i et nu ombygget Huus midt paa Sydsiden af Runddelen i Frederiksberg Allee, hvor Digteren boede sammen med H. Steffens i Sommerne 1803 og 1804. Den 12te Mai 1804 blev Freias Alter indsendt til Theaterdirectionen, der den 18de i samme Maaned tilbagesendte Stykket som ikke antaget til Opførelse; hvorefter Digteren paa Theaterchefen Overhofmarskal Hauchs mundtlige Opfordring forkortede og tildeels omarbejdede det, og indsendte det paany den 10de Juli samme Aar, men fik det tilbage den 26de Juli som anden Gang forkastet. Efterat Sonetten Side 50—51 som en Forløber for Stykket var fremkommet i P. Foersoms Nytaarsgave for Skuespilyndere 1805, udkom i Juli 1805 Freias Alter første Gang trykt (A), i første Deel af Adam Oehlenschlägers Poetiske Skrifter. I sin Fortale til Poetiske Skrifter, I—II, som foruden Freias Alter indeholde Romancer, Sange og Elegier, Langelands-Reisen, Jesu Christi gien-tagne Liv i den aarlige Natur (siden kaldet Aarets Evangelium), Vaulundurs Saga og Aladdin, yttre Digteren sig Side XIV—XVII saaledes:

Ganste at kunne tabe sig i sit Object og fremstille det sandt, tydeligt og betydningsfuldt, uden uvedkommende Indblanding, er uden Tvivl det, som characteriserer den virkelige Kunstner. Virkende Phantasie forener sig her, paa en forunderlig Maade, søsterlig med den koldeste Abstractionsevne. Fundamentet for

den sande Kunst er derfor Harmonien og Ligevægten af Siælekræfterne; mangler en Kunstner denne, kan han vel vise Talent, men bliver altid manereret og eensidig; det kan aldrig længer blive den hele Verden, der bevæger sig i hans Bærf, men kun enkelte Dele, og selv disse kun borneert betragtede, da han mangler den Circumspection, der seer dem som Lemmer af det Hele. — Giennemtrængt af en levende Følelse herom, har Forf., som man vil see, stræbt at behandle ganske forskellige Gienstande, og dersom det ikke overalt er lykkedes med Held, maa man ikke tilskrive det Mangel paa Interesse og Kiærlighed derfor, men mere Mangel paa Evne eller Øvelse deri. Han har indseet, hvor nødvendig en vis Deconomie er for den sande Digter, saa at ikke Alting styrter ud i ungdommelig Uorden af Phantasiens Overflødighedshorn, men at Blomsterne blive ordnede med Kunstnerbesindighed, og med Gratie bundne til hensigtsmæssige Krandsse. Derfor vil man i det første Stykke: Freias Altar, hvori han blot har søgt at muntre Sindet med et overgivent Spil (saaledes, som det kunde nytte sig giennem vor dagligdagse Rutid), ligesaa lidt finde stærke Characterer, sand Alvor, eller store Begivenheder, som man i et ganske modsat Digt: Jesus, vil finde Spor af sangvinisk Spøg eller Munterhed. Nogle comiske Personer og et Par Forelskede løbe hele Stykket igiennem, med tilshneladende Uvilkaarlighed, omkring en gammel Steen i en Skov, og naar man har læst Digtet ud, vil man dog see, at de ikke vel, efter Forfatterens Plan, kunde løbe anderledes. Som den lettest fordoielige Spise har han ladet det begynde Samlingen, uden derfor at frygte, det skulde affkræfte Fleerheden af hans Læsere fra at gaae videre. Thi han kan umulig forestille sig Smagen i det Hele taget, som paa enkelte Tunger, hvor ingen Ret smager, uden den først er blandet med et Par Knivsodder Risikensalt, og for hvilke altsaa enhver uskyldig Frugt maa være en flau Spise, inden den har overstaaet Eddikegiæringen. Meget mindre kunde han tænke sig

de Kunstfærne som Patienter, der, ærgerlige over alt Bevingset, staae efter enhver Sangfugl med Fordommens Fluesmække, i den Tanke at kunne dræbe den, fordi de kan dræbe — Fluer.

Anden Gang (B) udkom Freias Alter i Juli 1816, omarbejdet fra et Syngespil til et Lystspil, og forsynet med følgende

Fortale.

At forandre et i flere Aar bekendt og i denne Skikkelse nydt Digt, er altid voveligt. Imidlertid maa Digteren handle efter Overbeviisning, og, som Goethe siger, hans Muse er den Gæst, der behersker ham. Den overgivne Munterhed, der tilforn herskede i Freias Alter, har jeg saa lidet søgt at udslette, at der tværtimod er kommen mange Overgivenesser til, som vist hypochonder Knarvorenhed vil raabe Bee over, især dersom denne tilfældigheds skulde forbinde sig med personlig Animositet. Men det vilde skee, i hvad jeg saa skrev, og for denne lækkre Smag være det mig tilladt, een Gang for alle at fortælle følgende Fabel.

En skrantende Herre, der havde oplevet meget i Verden, og nydt dens Goder, blev alt mere smaatærende, og kunde aldrig faae Retter, der vare ham tilpas. Kokken, som af alle Gæsterne var vel lidt for sin Kunst, maatte hver Morgen, naar han kom op for at modtage Kiøkkenseddelen, høre sig udskielde af den endnu i Sengen gabende Junker for en Fuser uden Smag. Dette undrede ham vel; men da han vidste om sig selv, at han kunde lave Mad, lod han sig ikke forbluffe, men sagde en Morgen: „Tillader Deres Velbyrdighed, at jeg seer Deres Tunge?“ Herren, som var meget villig til at række Tungen ud, gjorde det ogsaa her. Da nu Kokken saae, at den var hvid som et Lilieblad, bukkede han dybt, og sagde: „Det Hvide er ikke altid Reenhedens Farve. For at Noget skal smage godt, udfordres der to Ting, velbaarne Junker! først en Ret, som har Smag, dernæst en Tunge, som kan smage.“ Med disse Ord

forlod han Invaliden paa Sengen, og ønskede ham en god rolig Morgen.

For Læsere med sund Smag behøver jeg vist ikke at anmærke, at hvis Spøg og Munterhed ere skønne Blomster af det menneskelige Liv, saa maae de ogsaa have deres Sted i Poesien, og hvor skulde det vel ellers være, end i Comødien? Man lade sig ikke forlede af den eensidige Mening, at Charactertegning og Satire er Comødiens udelukkende Hovedsager. Der hører mere Bemærkningsaand af det Enkelte til disse, men mere Begeistring til det Lystige. Dette er mere poetisk, fordi det hæver Enkelthederne til et comisk Ideal; mere uskuldigt, fordi der hører mere Godhiertighed til at lee af Dvergivenhed, end til at grine ad Næstens Feil. Aristophanes, Plautus, Shakespear, Cervantes, Moliere og Holberg have alle vist deres største Genie i comisk Pathos. Det er kun Personernes Daarligheder, der give Anledning til denne; men den gottende Virkning er Hovedsagen. Og det Poetiske ved de menneskelige Skrøbeligheder bestaaer just i, at man ikke ærgres sig derover, men leer deraf. Imidlertid forstaaer det sig selv, at det Menneskelige spiller Hovedrollen i Comødien, som i al Poesie, og at altsaa det Morfomme ikke maa være hentet af Lusten. Det Forstandige maa altid være forbunden med det Bittige, ellers vilde vi ikke lee af Daarer, men som Daarer. Men der er stor Forskiel paa, om undertiden den comiske Begeistring driver Digteren lidet ud over Grændserne, eller om det Hele er en unaturlig eller trivial Sammensætning, hvori Lapseri skal forestille Lystighed. Selv den største Dvergivenhed kan forbinde sig med Gratie; derimod er der Intet mindre gratiøst, end affecteert Snerperi og coquet Sædelighed. Satiren er Bittighedens Salt, og Charactererne bør give Anledning til Situationerne. Men det Burleske kan ogsaa uden Satire være findrigt. Tilfældet kan selv imellem med god Virkning give Anledning til Situationen; thi ogsaa Skiebnen i Verden er undertiden vittig og belærende, saavel som den er straffende og sonderknusende. Det er ogsaa lige saa poetisk, at opfinde originale Situationer, som at tegne en original Character.

Det Ene er lige saa fiødent, som det Andet. Det Første er Fabelens, det Andet Personens Ideal. Et og samme Skuespil kan ikke have alle disse Skønheder til Formaal. Snart spiller det Ene, snart det Andet Hovedrollen. Dog maa et Lytspil have sine Døergange og Afvørlinger, ligesom et Maleri, og ikke altid holdes i een Tone, da selv det Vittigste derved bliver trættende og monotont. Denne Feil havde uden Tvivl nærværende Stykke, og jeg har i Omarbejdelsen søgt at indbringe større Forskiellighed. De burleske Scener ere hist og her mere motiverede, som f. Ex. Bilbos Bæsen, der nu bliver begribeligere ved den evige Driften. Det forrige blot plaisante Forhold mellem de Elskende er bleven erotisk; herved faaer Helten mere Alvor og Bærdighed, og Situationerne ere nu Følger af hans Lune, og ei blot af Tilfældet. Da desuden Stykket efter sin Natur bør være Comødie, og ikke Syngeespil, troer jeg heller ikke, man vil være utilfreds med, at det nu bærer en mere passende Dragt efter sin Stand. Derved blev det ogsaa muligt, at udvikle flere Situationer. Fremdeles bliver Læseren her bekiendt med en qvindlig Person, som man før kun vidste Noget om af Beskrivelsen, men da hun har Deel i Intriguen, troede jeg ogsaa, hun burde selv træde frem paa Skuepladsen.

Den 19de Juni havde Digteren indleveret denne Omarbejdelse til Theaterdirectionen, som den 5te September forkastede den. I Anledning heraf udgav Oehl. i October samme Aar følgende Skrift:

Til Publicum.

I Anledning af Lytspillet *Freias Alter*, forkastet af Theater-censorerne. Fra Adam Dehlenschläger.

Saa ugieerne som Forfatteren til disse Linier taler offentlig om sig selv, naar det kan undgaaes, har han dog nu seet sig nødt dertil ved et Skridt fra Theatercensorerne, der er ham af for stor Vigtighed, til at han skulde tie.

Som dramatisk Digter behøver jeg Skuepladsens Hiølp, der er det kraftigste Organ for mine Arbejder til at udbrede sig blandt Folket og virke; berøves dette mig, standses min Virk-

somhed, nedslaaes min Digtelyst. Det er altsaa hverken Vind eller Høvngierrighed, men Selvforsvar og Retfærdighedsfølelse, der tvinger mig til at tale.

I Midten af Junii, dette Aar, indgav jeg mit Lytspil *Freias Altar* til Theaterdirectionen, med det Ønske, at det maatte antages, og med Begiering om at maatte lade Stykket sælge, før det blev opført. Denne Tilladelse fik jeg i et Brev, hvori det berettes mig, at Stykket var sat i Circulation hos Censorerne. Imidlertid hengik tre Maaneders Tid, Skuespillene begyndte, Listen for de til September bestemte Stykker var sat, og endnu hørte jeg ei et Ord, hverken skriftligt eller mundtligt, fra Directeurerne om *Freias Altar*, skøndt jeg ofte saa dem. For at komme ud af denne Uvished, tilskrev jeg Herr Kammerherre von Holstein et Brev, hvori jeg bad ham skaffe mig Svar, da jeg fandt det upassende for mig, endnu engang at bede officielt derom. Tillige sagde jeg Herr Kammerherren, at da han selv havde opmuntret mig til at omarbejde Stykket for Theatret, haabede jeg ogsaa, han vilde tage sig af dets Sag, saa vidt det stod til ham. Herr Kammerherren lovede strax at skaffe mig Svar, og saa Dage derefter fik jeg følgende Skrivelse:

„Da de anordnede Censorer ikke have fundet de med hosføjede Lytspil *Freias Altar* foretagne Forandringer saadanne, at de derved kunne troe sig beføjede til at omstøde den af deres Forgængere under 28de [d. e. 26de] Julii 1804 derover fældede Dom, giver Directionen sig herved den Ære, at sende Deres Velbaarenhed bemeldte Stykke tilbage.

Directionen for de kongelige Skuespil.

A. L. Rahbek. G. H. Olsén.“

Dette Brev — ikke fra Directionen, thi Chefen havde ikke underskrevet, men blot fra Censorerne — forkyndte mig da min Skiebne, og viste mig, det havde været af Staaensel, man saalænge havde tiet, i det Haab at jeg skulde forstaaet Tausheden. Grundene til Forkastelsen stode ikke her, men i et andet Brev fra 1804, som Censorerne formodede jeg havde endnu. Jeg

havde det ogsaa virkelig, læste det, og Grundene vare følgende:

- „1) Stykkets Størrelse er aldeles upassende med den for et Skuespils Opførelse antagne og bestemte Tid.
- 2) Stykket mangler Characteertegninger, som kunne tilstrækkeligt interessere.
- 3) Det støder i flere Henseender mod sand god Smag.
- 4) Uagtet det ikke mangler Bittigheder, blive disse dog trættende og kiedende ved deres Gensformighed.“

At dette Brev og disse Grunde i høi Grad maatte fortryde mig, vil ingen billig Læser undres over. Paa to Maader følte jeg mig fornærmet. Først: fordi man havde forkastet et Skuespil af mig (der har skrevet saameget for Theatret, som behager Publicum), efter at have antaget Arbejder af andre Forfattere, der neppe selv troe, at deres Arbejder bør foretrækkes mit. For det Andet: fordi man endnu brugte de samme Udtryk imod mig, som man for tolv Aar siden tillod sig mod en Begynder og et ungt Menneske. Jeg troede, at jeg som Digter og som Lærer ved Høiskolen i Smagsvidenskaben fortiente Høiagtelse. Vare Professor Mahlf og Etatsraad Olsen Censorer ved Theatret, saa var jeg Professor i Æsthetiken ved Universitetet, og havde altsaa, ligesaa vel som de, Bestalling paa Smag. Den offentlige Mening, troede jeg, burde ogsaa komme i Betragtning. Imidlertid var jeg ikke vis paa, om ikke Fordom og urigtige Meninger havde forledt dem til dette Skridt; og saavel for om muligt at bortrødde disse, som for at lade Censorerne føle, hvor upassende deres Tone mod mig var, sendte jeg dem, samme Dag jeg fik Brevet, følgende Svar. Ikke fornærmeligt, thi Alt, hvad der staaer i, er Sandhed, og Sandheden kan ikke fornærme; at jeg ikke skaar dem, som ikke skaar mig, kunde de vente sig. Som man raaber i Skoven, faaer man Svar. Men at mit Svar aldeles skiller sig fra Censorerne deri, at det indeholder

Tanker og Grunde, derom haaber jeg den upartiske Læser vil overbevise sig ved at læse Brevet.

„Mine Herrer!

Den af Hans Majestæt Kongen allernaadigst anordnede Censur ved Theatret er uden Tvivl indrettet af Landets Herre (der med Faderhierte ønsker sine Undersaatter alt Godt, og Enhver lige Ret), for at befordre den gode Smag, for at hindre hvad der strider imod Religionen og Sæderne, for at fikke Theaterkassen for Tab og Tilskuerne for Riedsommelighed. Hvad Smagen angaaer, saa er især en saadan Indretning nødvendig mod de mange ubesøiede Skriblere, som uden Naturgaver eller Kunst, blot drevne af Forsængelighed eller Egennytte, troe at kunne høste Frugt paa denne Maade, ved at hyde Publicum deres raae eller vandede Producter. Men der er stor Forskiel paa, at sætte en Dæmning mod de af ethvert dannet Publicum almindelig erkjendte Smagløsheder, og paa despotisk Indskrænkning med Hensyn til en særegen Mening. Saa enige man i den æsthetiske Verden altid har været om visse Ting, saa uenige bliver man derimod bestandig om andre. Hensigten kan altsaa ikke være, at en vis Skoles Fordomme med Jernscepter udelukkende skulle gøres gjeldende af dem, som have Magten; men at Alt, hvad der er skjønt, morsomt og uskyldigt, kan bane sig Bei til Folket, som er og bliver den vigtigste, afgjørende Dommer. Deri ere Alle enige, at et Skuespil bør ikke frækt spotte med det Hellige, ikke forsøre Uskyldigheden, ikke fornærme Dyden, ikke sætte de vigtigste philosophiske og moralske Sandheder i et skævt Lys. Fremdeles: ikke være flaut, riedsommeligt, svulstigt, overspændt, affecteert; ikke være en talentløs kold Gientagelse af hvad man hundrede Gange bedre har seet. Enhver Digting derimod, hvori skabende Phantasie, Pathos, Følelse, Character-skildring, eller Bittighed, Lune, muntert findrigt Spøg, ungdommelig Jib &c. viser sig, maa være velkomment.

De Franske have i deres Poetik antaget meget, som vi Nhere ikke underskrive, fordi vi troe at være komne til en bedre Overbeviisning. Ligesom man i Frankerige i Ludvig den Fjor-

tendes Tid satte det saa kaldte „gode Selskab“ over Alt, saa forlangte man ogsaa at finde det igien paa Skuepladsen, og kaldte en saadan Skildring den høiere Comodie. Hvad var nu dette gode Selskabs Formaal? At Mennesker skulde erkiende og elske Mennesker? At de bedste Kræfter i Forbindelse skulde udvikle sig? At de huuslige Dyder derved skulde komme til at staae i et stærkere, skønnere Lys? At tænkende, følende Bæfener ved Siden af hverandre skulde forene sig til en tusindfarvet Blomsterkrands, just nydig og vederqvægelig i sin klække og dog venlige Forskiellighed? Paa ingen Maade. Det gif just ud paa at ophæve al Forskiellighed. Vi vide, hvor meget disse fornemme Natbordebesøg, disse Aftencirkler have bidraget til at undergrave Sædelighed, Huuslighed, ærlig Oprigtighed, Originalitet, kort Alt, hvad der gjør Livet skönt og betydningsfuldt, det vil sige: poetisk. Alt, hvad der i disse Assembler kunde trives, var hemmelige Elfskovsintriguer, falsk Høflighed, Bagvaskelse, høist Wittighed og en vis Satire, hvori de moquerede dem over deres egne Sletheder; alt dette udtrykt i et elegant Sprog. Men den blotte Wittighed, der skal høde paa varmt Lune. og comiske Situationer, bliver tilsidst trættende, og indsnæpper Sindet, i Stedet for at forfriske. Den er desuden farlig; thi Wittigheden leger betydningsløst med Ideerne, kan hæve det Onde paa det Godes Bekostning, og findes ofte hos flette, svage Mennesker, der aldeles er berøvet alle andre Siæle-Gyner og al moralsk Kraft. Imidlertid vidste dog de bedste franske Digttere med udmærket Talent at høde paa disse Mangler, at hæve disse mavre Sujetter: og det er aldeles ikke min Hensigt her at nedværdige de bedste franske Conversationsstykker, hvori en vis Livsphilosophie og enkelte finttegnede Characterer bevæge sig med Gratie i Sproget. Jeg giver mig blot den Frihed at vise, at denne Digtart er en Datter af en vis Tid, der umuelig kan blive en Rettesnor for alle Tider, og har heller aldrig været det. Thi selv de bedste franske Comodiefriivere, især den store Moliere, kunde umulig holde ud bestandig at gaae i dette Snørlov, men skrev overgivne, lunefulde Skuespil, hvori barocke Per-

soner lystigt og morsomt traadte op imod hinanden. Og disse Stykker, som Den Gierrige, Den indbildte Syge, Den borgerlige Adelsmand, &c., bleve altid Folkets Yndlingsstykker, medens Tartuffe og Menneſkehaderen vare det for „den af Publicum mere fine Portion“.

Saa strenge som nu de fornemme Franske vare; saa udelukkende de gave det Storagtige (det vil sige: det udbortes Prægtige og indvortes Hule) Fortrinet for hvad de kaldte den lavere Comodie (det vil sige: det udbortes Lurvede og indvortes Betydningsfulde), saa tillode de dog, at det maatte httre sig.

Denne Tilladelse finder nu ikke mere Sted ved det danske Theater. Og hvorfor? Har det danske Publicum en saa afgjørende eenſidig Interesse for de franske Conversationsstykker med Chapeaubas og Raarde, eller for de begrædelige profaiske Dramer, at Censorerne ikke vove at byde Publicum Noget, hvori det aldeles ikke finder Smag? Vi eie dog en Holberg, han har giort temmelig Lykke her, og man spiller ham tidt. Har Holberg skrevet høie franske Comodier? eller Grædecomodier? Nei, vil man formodentlig svare, men moralske Charactercomodier, og Treias Alster er en Farce. — Hvad er en Farce, med de ærede Censurers Tilladelse? Et blot fransk Skieldord kan det ikke være. Det maa have en philosophisk Betydning. — Jeg bilder mig ind, at hvis en Farce er Noget, som man ikke kan antage ved et Theater*), saa maa det være et sammenjasket Fuskerie, der fornærmer Anstændigheden; uden egentlig Bittighed, Lune, Opfindelse og Originalitet; der kun giver Anledning til mechaniske Spectakler og overdrevne Grimasser af Gioglerne, til Morſkab for den raa Bøvel. Kalder man derimod det Stykke en Farce, som er lystigt for Alvor (og ikke lystigt for at være alvorligt), som ikke vil holde Bededagspræfener, som ikke blot vil stille bittert (eller didactiskt)

*) Her i Staden have vi kun eet for alle Skuespilſlags.

Linie 5: „den af Publicum mere fine Portion“] See Oehl's Romant. Dram., I, 1857, Side 39, Linie 6.

paa de lumpneste Svagheder, og endnu mindre dumt og kraftesløst flæbe over dem, men fremstiller et muntert Billed af de menneskelige Maragtigheder i et piquant Lys — saa har jeg Intet imod Benævnelsen, thi et Ord er kun et Ord (og det er ene Bedanter, som lægge stor Vægt paa enkelte Udtryk); men jeg mener, at naar en saadan Farce er forfattet med Lune, Bittighed og Opfindelse, saa er den et sindrigt Arbejde, der ikke fortjener at forkastes med Foragt, som „ei af den Beskaffenhed“ at kunne opføres.

Dg, maa jeg spørge, har Holberg ikke skrevet mange flige Farcer — det vil sige: overdrevne Lystspil, hvori Personerne optræde mere allegorisk, end naturligt; hvor den muntre Spøg, de comiske Situationer ere Hovedsagen, og ikke den for Menneskeheden vigtige Skildring, om denne eller hiin Jeronimus er en tro Copie af Epidshorgeren i det virkelige Liv? Dg har ikke flige Farcer gjort ham uødelig? Jeg skulde troe det. Aldrig i Verden vil man finde en virkelig Jacob von Eyboe, en virkelig Strogotius, der segte med Bosser og Folianter; og ikke desmindre bliver femte Act af hiint Stykke evig en hoist genialist dramatisk Illusion. De fleste af Holbergs Stykkers hoieste Værd bestaaer i deres comiske Kraft. Det Comiske er hverken Satire eller Moral, heller ikke Bittighed, men ligger ofte blot i Situationen. Hvis da nu et sindrigt Spøg er en smuk Blomst i Livet (har jeg allerede sagt i min Fortale), saa maa den ogsaa være det paa Skuepladsen.

At Freias Alter er et morsomt Stykke, har det danske Publicum allerede nu i tolv Aar gjort Forfatteren den Ære at erkiende. Mange af de meest anseete, dannede Mænd i Fædrelandet have værdiget dette Stykke deres Bifald. Det er læst næsten af alle Skuespillæfende, med meer end almindelig Interesse; det er ofte spillet paa Privattheatre til almindelig Fornoielse, og udsogte Dameselskaber have ved disse Forestillinger givet Stykket det samme Bifald, som Mændene, uden at stodes over Noget. Dg hvad skulde det ogsaa være? Hvad Usommeligt indeholder dette lystige Skiemt? Hvormed skader det Sæ-

derne? Og har det ikke en moralsk Tendens? Staaer ikke Kunst, Trofskab, Gratie og Talent i Kamp med Bedanterie, Drukkenskab, Forsængelighed og Egoisme? Havde man tilbageholdt et Stykke fra Theatret som Figaros Giftermaal, der uagtet al sin Vittighed og sit Lune indeholder en hemmelig Gift i sin kaade kolde Foragt mod alt Uerverdigt og Udydigt, saa skulde det ikke undret mig. Og dette Stykke har Herr Professor Rahbek dog selv oversat. Var der enkelte Udtryk, som stødte Censorerenes delicate Øren, saa kunde man jo skære dem bort. Men de maae forlade mig, jeg seer i dette Træk intet Andet end Despotie, som jeg skal anvende Alt, hvad der staaer i min Magt, for ei at taale. Man har antaget Doversættelser af elendige Skuespil i Dufinviis; flette Originaler, som, uden at skaffe Theatret Andet end Udgifter, ere sunkne i Lethen i samme Dieblig, de droges for Lyset. Man har tvunget Publicum til at pibe, eller i det mindste til at blive borte, naar man ikke nænte det. Og nu forkaster man et almindelig yndet Stykke af en almindelig agtet Forfatter! Have ikke allerede enkelte Sceners Fremstilling paa Skuepladsen af dette Stykke vundet udeelt Bifald? Man har tilladt, at disse Scener maatte spilles til Indtægt for een af Theatrets Musici; Forfatteren har gierne fundet sig i, at en gammel skikkelig Mand, der var bleven graa i Skuepladsens Tjeneste, og som man paa ingen anden Maade i det Dieblig kunde hielpe, høstede den første Frugt af dette Stykke. Derimod havde man Intet. Man har tilladt Forfatteren at lade de samme og nogle flere Scener spille, i Stedet for Dands, oven paa Ludlams Hule. Hvorfor da ikke nu heelt? — Jeg har hørt de Herrer Censorer høre den Maxime, at yndede Forfatteres Arbejder burde antages, og at de maatte staae deres egen Risiko. Velan! den vil jeg staae. Dersom ikke Freias Alter bliver seet med Bifald, og skaffer fuldt Huus de to første Aftener, forlanger jeg ikke en Skilling derfor. Censorerne skulde dog betænke, hvad Theaterkassen skylder min Pen. Jeg har nu leveret en halv Snees Stykker, som næsten alle skaffe fuldt Huus, naar

Linie 20-21: een af Theatrets Musici] Dennes Navn var Wachtelbrenner.

de faae Tilladelse til at blive opførte. Thi min arrige Fiendes kritiske Usfelhed er nu sat i det klareste Lys for Alle, som med Retfærdighed forbinde Indsigt og Eftertanke. Han har kun skadet sig selv.

Jeg forlanger derfor i Retfærdighedens Navn mit Stykke antaget. Hvad der 1804 blev fældet for en Dom, kommer ikke herved. Dengang var Stykket indrettet til et Snygespil, hvortil det var for langt. En for Resten agtværdig Mand, som nu er død, havde Fordomme derimod, fordi ogsaa han udelukkende bekiendte sig til en vis Skole; og da han dengang var den eneste Censur, og jeg en ung Begynder, vilde Chefen ikke gjøre Indgreb i hans Embede, skjøndt hiin personlig yndede Stykket. Det Samme gjør nærværende Theaterchef, Herr Kammerherre Holstein. Da Stykket for et Par Aar siden blev spillet paa et Privattheater, og Herr Conferenceraad Gold (en Veteran, hvis Dom har Vægt, og som meget bifalder Stykket) spurgte ham, hvorfor man dog ikke gav det paa den store Skueplads, vendte Herr Kammerherren sig til mig, og spurgte venligt, om jeg ikke vilde omarbejde det til Opførelse.

Dette er nu skeet. Jeg haaber altsaa, at Censurerne, iensældige til Forundring imod alle Andre (tildeels mod dem selv med), og blot strenge mod mig, ikke ville misbruge den Magt, som Omstændighederne her give dem over mig. Jeg er een af Danmarks almindelig erkjendte første Digtere; jeg er Professor i Æsthetiken ved Kiøbenhavns Universitet; jeg er i min modne Alder og min bedste Kraft, og min Ære kan paa ingen Maade taale, at jeg skulde finde mig i en slig Cabale, og koldsendig see mit Arbejde udelukket fra en Skueplads, hvor man dog saa ofte har givet forbarmelige Sammensætninger.

Antages mit Stykke ikke, saa udbeder jeg mig de philosophiske og philologiske Professorers Kiendelse i denne Sag*).

*) Urigtig udtrykt i mit Brev stod: det philosophiske Facultet.

Linie 1 ff.: Thi min arrige Fiendes osv.] See Oehl's Erindr. III, Side 74-82,

— 8: En for Resten agtværdig Mand] Justitsraad Kierulf.

og med den appellerer jeg til Kongen og mine Medborgere. Men jeg haaber ikke, Censorerne lade det komme saa vidt. Endnu er det en Sag mellem os. Jeg kan freidig staa frem for Publicum, og behøver blot at lade dette Brev trykke, for at faae alle Bektænkende paa min Side; men Theatercensuren vilde neppe indlægge sig Gre derved.

Jeg venter nu i otte Dage paa Svar; kommer det ikke i den Tid, saa antager jeg, at intet Svar værdiges mig, og saa maa Sagen i Guds Navn gaae sin egen Gang.

Frederiksberg, den 7de September 1816.

A. Dehlenschläger."

Til Gien svar fik jeg [den 11te September] følgende Linier:

„Da Censorerne i Følge deres Overbeviisning have forkastet det omarbejdede Stykke, **Freias Alter**, finde de i Herr Professorens Skrivelse ingen Anledning til at forandre deres Dom.

A. L. Rahbek. G. S. Olsen."

Heraf mærkte jeg da nu, at der intet mere var for mig at gjøre paa denne Maade. Af mit Brev seer man, at det først var min Hensigt, at forlange andre Kynndiges Mening, og med den appellere til Allerhøieste Kiendelse; men da jeg betænkte, at mine Fiender vilde sige, jeg havde anmodet mine Venner om at rose mit Stykke, og da i denne Sag mine egne Meninger ikke kunde have det nødvendige Fynd, naar jeg selv var Anklager — opgav jeg det, og besluttede heller at lægge Sagen for Publicums Dine, paa det at den offentlige Stemme, denne saa retfærdige og ærværdige Dommer, kunde faae Leilighed til at nytte sig.

Min Paastand i Brevet, at **Freias Alter** er yndet af Publicum, og at man ønsker at see det opført, trænger neppe til Beviis. Det vilde være mig en let Sag, at belægge Denne Paastand med mange smagfulde Mænds Underskrift, som i Publicum nyde den høieste Ugtelse; men jeg vil — især for Professor Rahbeks Skyld — nøies med at udskrive nogle Linier af et Brev til mig fra en Hædersmand, som Herr Professoren saa

tidt selv offentlig har kaldet sin Lærer og Mester, og til hvis dramatiske Dom han altid ellers har baaret uindskrænket Tillid. Jeg mener Herr Conferenceraad Gold.

„Freias Alter“ — siger han — „er meget forandret, og jeg troer, det har vundet ved Forandringerne. Maaskee burde hist og her nogle alt for overgivne Udtryk udelades. Imidlertid finder jeg, at Stykket, baade som det var, og som det nu er, ikke alene kan læses med Velbehag, men at det og vil kunne sees med Fornøjelse paa Skuepladsen. Det Første har jeg selv erfaret, til at antage det Sidste maa jeg være berettiget, da jeg har seet det spilles baade i en Familiecirkel, og for et talrigt Publicum paa et Privattheater. Sidstesteds var baade De og Herr Kammerherre von Holstein nærværende, saavel som jeg; og den almindelige Munterhed og Latter, som Stykket der foraarsagede, bragte mig til at yttre for Dem begge, at det vel fortiente at bringes paa den offentlige Skueplads. Hvor vidt de Scener deraf, som ere givne paa dette Sted have behaget, veed jeg ikke, da jeg ikke selv har seet dem“); men at man for en Tid glemmer al Alvorlighed ved at nyde dette Morfskabsstykke, at man forlader det med et lettere Sind, end man bragte med dertil, det veed jeg; og derfor siger jeg Forfatteren oprigtig Tak-
Gold.“

Førend jeg endnu fik til at lade denne Forhandling offentliggjøre, spurgte jeg Herr Kammerherre von Holstein, om Censorerne i det mindste ikke havde tilbudt ham, at lade Stykket spille paa hans eget Risico; men da Herr Kammerherren forsikrede mig det Modsatte, og desuden i denne Sag troede at burde holde sig passiv, var der intet Andet tilbage for mig, end at forelægge Publicum Sagen. Og her er den.

I mit Brev til Censorerne har jeg tydeligt nok angivet mine Grunde og udviklet min Overbeviisning om at Stykket burde spilles. Censorerne have den modsatte Overbeviisning. Denne støtte de paa de i Brevet 1804 anførte Grunde,* og at disse opløse sig selv i Luft, er let at bevise.

*) Man veed, de ere optagne med almindeligt Bifald.

Gensorerne have Intet fundet i mit Lytspil mod Religion, Stat og Sæder, men paastaae blot: at Stykket er for langt til den for et Skuespil antagne og bestemte Tid; at det ikke kan interessere, fordi det mangler Characteertegninger; at det støder paa flere Steder mod sand god Smag; og at Vittighederne ere trættende og kiedende.

Hvad den første Punkt angaaer, saa falder den aldeles bort af sig selv; thi for det Første er der ved Theatret ikke antaget eller bestemt nogen vis Tid til et Skuespils Opførelse (Skuespillet varer der ofte til langt ud paa Natten), for det Andet er Friias Alter ikke længer, end de fleste andre Skuespil, der daglig opføres.

Den anden Punkt, at Stykket mangler Characteertegning, skal bevises. Jeg paastaaer det Modsatte: at Obersten, Guilielmo, Klothilde, Beate, Nicolai, Mad. Geldschlingels, ere Characterer; og at Bilbo, Skoleholderen og Jacob ere poetiske Caricaturer. Men sæt ogsaa, at Stykket ingen Characteertegninger havde, saa kan selv et Skuespil uden egentlig Characteertegning interessere ved sine Situationer og sin vittige Dialog. Altsaa falder ogsaa denne Punkt bort.

Den tredie Anke, at Stykket støder mod sand god Smag, er den vigtigste, men ogsaa den utydeligste. Hvad er sand god Smag? Hvad er smagsfuldt i Kunsten? Jeg mener: det, som til alle Tider behager, ikke blot den store Hob, men de med Phantasie, Følelse, Forstand og Dannelse begavede Mennesker. Det smager dem; og herfra kommer dette Lignelsesudtryk. At bevise, om et Kunstværk har Smag, grunder sig altsaa ikke paa abstracte Begreber, men paa Auctoritet, det er sandt; men dette vil ikke sige: et Par Enkeltes bizarre Meninger, der erklære sig mod den offentlige Mening. Hvor endnu ingen Virkning er frembragt, der kunne Gensorerne yttre deres Mening, hvad Smagen angaaer. Men selv da maae de (især mod en agtet Forfatter) være beskedne og samvittighedsfulde; og hvis Stykket ikke støder Religion, Stat og Sæder, hvis det er morsomt, og lover Theaterkassen Indtægt, bør de antage det, og

lade Publicum selv dømme. Thi ellers vilde deres Embed udarte til et vilkaarligt Despotie, der grundede sig paa et vaklende, taaget Begreb, og kunde give Anledning til de største Chicaner.

Mod den fjerde Punkt, at Bittighederne trætte og kiede, have saavel Læsernes, som Tilskuernes Latter og Opmærksomhed høit erklæret sig. Og altsaa falder ogsaa denne Grund bort.

Naar nu disse fire Støtter tages fra Censorerens Dom, saa styrter den, aldeles berøvet Fodfæste, og jeg har altsaa beviist: at de uden Grund, blot af Lune (for at bruge det mildeste Udtryk) have forkastet en agtet Forfatters Arbejde, efterat han først var opmuntret af Theaterchefen til dette, og saaledes skilt ham ved den Ære at behage et dannet Publicum, og ved den Fornøielse at see sit Lykkespil opført af gode Kunstnere, hvilke han føler sig hædret ved at være nydet af, og som han veed gierne havde spillet hans Stykke. Ikke at tale om den Indtægt, der var ærlig fortient, der vel kunde behøves, og som nu vilkaarligt berøves mig.

Men skulde end denne Udvikling og denne Erklæring ikke videre hjælpe mig, jeg veed, den vil vedligeholde mig mine Medborgeres Agtelse. Og spiller man end ikke mit Stykke nu — det kommer vel den Dag, at det vil blive spillet og seet med Fornøielse i Danmark, om ogsaa Forfatteren (som i Berden saa ofte har været Tilfældet) ikke selv mere skulde høste Glæden og Frugten deraf.

Tredie Gang (C) udkom *Freias Alter* i April 1828, som Syngespil „indrettet til Musik af forskjellige Componister“, saaledes som det blev opført paa det kongelige Theater den 19de April og 16de Mai samme Aar. I sine samlede Digte I, 1823, Side 134—139, (D) optog Digteren *Lil Amor, Rosen, Den Lykkelige, og Serenaden*, som ere de samme Sange, der i nærværende Udgave findes Side 41, 50—51, 58 og 63—65. Fjerde og sidste Gang i Digterens *Levetid* udkom *Freias Alter* i *Digterværker*, IV, 1845, optrykt efter første Udgave, uden nye Spor af Digterens Haand; og

overeensstemmende dermed er ogsaa i nærværende Udgave det Oprindelige fulgt.

Oehls *En Reise fortalt i Breve til mit Hiem. II.* 1818, Side 2—3. (Wien, den 17de Juni 1817):

Nu...kunde jeg...gjerne have skrevet, dersom jeg ikke havde skyndt mig med at faae *Freias Alter* færdig paa Tydsk. Jeg har forkortet Stykket endeel, og udeladt nogle Overgivenessheder, som alt for meget støde Nutiden, der er for sat (ligesom *Madame Geldschlingels*) til at sympathisere med de humoristiske *Alfer*, der spøgebe i *Strepsiades'*, *Falstafs*, *Sancho Pansas*, *Truffaldinos*, *Eganarels* og *Arvs Tider*. Den *Spas*, der ret skal behage vor spidsborgerlige Sands for det Lystige, maa egentlig ikke hæve sig over en Borgemesterfamilies Sphære. Det er ikke enhver pedantisk Skolemester, som finder sig i at træffe med *Guilielmo* i *Midsommernattens* poetiske Skov. Jeg lader nu Stykket trykke, og trøster mig ved, at der mellem de med *Lækkerhedens* *Palissader* forskandsede *Academier* staae mange Hytter ved *Beien*, hvor Døren ikke ængstelig er lukket i Laas af Frygt for *Smagsthye*. Det vil blive mine *Alfer* let, der at hæve den lette *Klinke* og smutte ind. Og naar *Tidsalderens* raske, aandfulde *Ynglinge*, smukke muntre *Damer*, modne *Mænd* og findrige *Qvinder* gotte sig over mit *Freias Alter*, saa maa gjerne hele den øvrige fine og grove *Portion* erklære det for en smagløs *Farce*.

Oehls *Levnet*, fortalt af ham selv, I, 1830, Side 239—240:

Da jeg under *Omarbejdelsen* af *Sovedrikken* havde øvet mig noget i denne *Digtart*, og *Concertmester Schall* bad mig om at skrive et *Syngestykke*, han kunde componere, digtede jeg *Freias Alter*, hvilket muntre, harmløse *Lystspil* altid har haft en tragisk *Skiebne*, naar det skulde opføres. *Overhofmarskallen*, som jeg forelæste det, loe uophørligt under *Læsningen*, og frygtede kun for, at det var alt for comisk. *Theatercensorerne* for-

fastede Stykket. Dmtrent paa samme Tid havde de forkastet Mozarts Don Juan, fordi deri forekommer en Mand, og fordi Capelmester Kunzen ikke vilde finde sig i den af Censorerne foreslaaede Forandring: „at een af Don Juans Venner skulde komme udklædt som en Mand, for at forskrække og moralsk forbedre ham“. Freias Alter blev trykt, og gjorde overordentlig Lykke blandt Unge og Gamle. Stykket blev ofte forelæst i Selskaber, spillet til største Fornøielse paa mange Privattheatre, især til Benefice for Gattige. Men da jeg nogle Aar derefter vilde bringe det paa Scenen igien, opstod en stor litterair Larm, der var alt for ubehagelig og kedelig, til at jeg skulde fornøje den. Endnu tredie Gang lod jeg mig overtale af vor fortræffelige Skuespiller Nielsen til at bringe det gamle Syngepil med Melodier af forskjellige Componister, arrangeret af Herr Frölich, paa Theatret. Men det var i den værste Hede, de sidste Dage i Saisonen, nogle Roller vare ikke godt fordeelte, Mad. Werschall (vort Danmarks Mademoiselle Mars), der saa ofte har hidraget til mine Værkers Lykke paa Scenen, var den anden Aften foretølet og maatte overspringe sine Syngenummere. Flyvepostens Udgiver, Forfatteren til Kong Salomon og Jørgen Hattemager, rev Freias Alter ned, som det kunde været det elendigste Løi, der var til — og saa lod jeg disse humoristiske Billeder træde tilbage igien. I Røg og Damp havde man dog ikke seet dem; for at fremstille og nyde det Muntre og Venlige med Smag og Følelse, maa man selv være muntert, venligt og roligt stemt.

Samme Skrift, II, 1831, Side 317-318:

Det Værste i hiin Stridsperiode var, at det faldt mig ind netop i den, at omarbeide Freias Alter til et Lykkespil; og — jeg negter det ikke — maaskee for at drille mine evige Skole-mestere, gjorde jeg Gæt og Andet overgivnere deri, end det ellers vilde være blevet. For Resten har Omarbejdelsen sine Fortrin

Linie 19 R.: Flyvepostens Udgiver osv.] J. L. Heiberg i Kjöbenhavns flyvende Post, 1828, Nr. 42.

for det gamle Stykke; hvilket min Ven Professor Sibbern i sin Afhandling derom tydelig har bevist. At jeg under de uafsladelige Fornærmelser og Krænkelser ikke altid havde det kolde Blod, som Forsigtighed og Klogskab bød, er begribeligt, og saaledes vogtede jeg mig i Jvrigheden heller ikke for at røre ved Rahbeks omme Byld. Han havde bestandig en indgroet Fordom mod det Burleske, naar det ikke var holbergsk. Han havde aldrig f. Ex. seet den herlige Pantomimist Casorti, og han vilde som Censor ved Theatret ikke antage Freias Alter. Herover bleve vi Uvenner, skreve et Par Piecer imod hinanden, og omgikkes ikke i to Aar. Naar jeg undtager dette, vare de Ubehageligheder, jeg for Resten havde, af liden Bigtighed.

Oehls Erindr., III, Side 103-107:

I dette Aar [1816] fik jeg det uheldige Indfald, at omarbejde Freias Alter til en Comodie, i hvilken jeg til Trods mod mine Dablere endnu drev den Dvergivenhed videre, som man havde dadlet i Freias Alter. Skiondt Udskilligt i Dmarbejdelsen virkelig blev bedre, f. Ex. Guilielmos og Clausines Kiærlighedsforhold, og skiondt Mad. Geldschlingels' Scener vel ikke give de andre meget efter i Lystighed, uden at overtræde Decorum (thi det er, som af en af Stykkets Forsvarere rigtigt blev sagt, Forskiel paa en drukken Kone, og en Kone som drikker), saa negter jeg dog ikke, at Stykket ved denne Dmarbejdelse blev for fuldt af Spas, og mistede noget af sin første ungdommelige

Linie 1-2: Sibbern i sin Afhandling] Undersøgelse fornemmeligen i logisk, juridisk og æsthetisk Henseende over Theatercensorerne Fremfærd ved at forkaste Freias Alter, med nogle Ord om usædelige Skuespil. Ved Frederik Christian Sibbern, Professor i Philosophien. Kbhvn. 1816.

— 10: skreve et Par Piecer imod hinanden] Oehls er den ovenfor indførte; Rahbeks, der i kort Tid oplevede to Oplag, kaldte sig: Svar paa Hr. Professor Oehlenschlägers til Publikum i Anledning af Lystspillet Freyas Alter forkastet af Theatercensorerne fra K. L. Rahbek. Kbhvn. 1816.

— 21: en af Stykkets Forsvarere] C. Hauch i Maanedsskriftet Athene for October 1816, Side 410—411.

Maiditet. Bilbo, som er den eneste egenlig overdrevne Character i det første Stykke, blev det endnu mere her. Den Grille, saaledes at ville have Stykket frem paa Skuepladsen, laae vel deels i en vis Stolthed, at jeg som den Digter, jeg var, kiededes og ærgredes af de evige Trettesættelser af Folk, der aldeles ikke forstode eller havde ægte Sands for min Kunst; deels var der et andet Stykke af mig, af samme Suurdeig som Freias Alter, og som i mange Aar (og mange Aar derefter) vedblev at være Publicums Yndlingsstykke. Dette var Sovedrikken, i hvilken de comiske Characterer og den lystige Dialog aldeles tilhørte mig, hvorfor jeg ogsaa siden har optaget dette Stykke i Samlingen af mine egne Værker. Man kunde indvende, at Sovedrikken gjorde Lykke for sin fortræffelige Musiks Skyld. Men jeg beder enhver retfærdig Tilskuer, der flere Gange har seet Sovedrikken, at bevidne, om ikke de comiske Scener i Sovedrikken altid gjorde ligesaa megen Lykke, som Musiken, og om ikke det Bisald, den stormende Latter, der fulgte Fryden-dahl, og siden Phister som Brause, Knudsen, Kruse, Ryge og Nielsen som Saft, tildeelttes dem som Skuespillere, og ikke som Sangere, skiondt det vilde være utaknemmeligt at negte, at det muntre Lune i Weyses herlige Musik meget bidrog til at forstærke Indtrykket.

Freias Alter er som burlesk Comedie vistnok langt mere poetisk og ligesaa comisk, som Sovedrikken. Den havde i lang Tid hørt med til Ungdommens Yndlingslecture; den var spillet mange Gange paa Privattheatre med stort Bisald baade for Dannede og Udannede. Hvad Under, at jeg (som af Modpartiet nu blev fradømt alt comisk Talent) gierne engang vilde

Linie 11-12: hvorfor jeg ogsaa siden har optaget dette Stykke i Samlingen af mine egne Værker.] Af nærværende Udgave er Sovedrikken udeladt, fordi det ved en Sammenligning mellem Bretzners Schlafrunk og den danske Behandling viser sig, at denne ikke vel kan kaldes Andet end en fri Oversættelse, om hvis rette Forhold til Originalen Oehl.s Hukommelse har skuffet ham, da han 43 Aar efter dens Affattelse indlemmede den i Godtkjöbsudgaven af sine Digterværker.

see mit Stykke opført af vore herlige Comikere? Men en tragisk Skiebne fulgte altid dette lystige Freias Alter, og jeg bar mig galt ad med at faae det frem. Hvor havde jeg maattet ønske mig Noget af den Snubhed, hvormed Beaumarchais i Frankrig, uagtet Kongens og Politiets Forbud, fik sin Figaro spillet i Versailles; hvilket gav La Harpe, som nogle Dage efter Opførelsen mødte ham, Leilighed til at sige: „Jeg beundrer Bittigheden i Deres Stykke, og endnu mere den Vid, De har brugt for at faae Stykket opført“. Jeg var nu eengang vred, og vilde tvinge det frem.

Der vare to Theatercensorer; disse havde, som det ligger i Tingens Natur, Magten over de indleverede Stykkers Liv og Død med Hensyn til Opførelsen, og fra deres Dom gik det uden Appel til Execution. Rahbek og Etatsraad Olsen vare Censorer. At Rahbek var det, fandt man, uagtet alle hans Grillen og Gensidigheder, i sin Orden. Etatsraad Olsen var en selskabelig, beleven Mand, forstod godt Sprog, og var Notarius Publicus. I Concurrencen om dette Embede var han foretrukken P. A. Heiberg, i hvilken Anledning den Sidste gjorde ham i et Stridskrift til Gienstand for sin Spot, og søgte at stille ham, om ogsaa i et comisk Lys, dog ikke i et Lys, der gjorde ham skiftet til Comodiecensur. Olsen havde selv skrevet nogle meget tarvelige Digte. Om det var paa Grund heraf, han blev Censur, veed jeg ikke; var det saa, da var det maaskee hverken første eller sidste Gang, at det er skeet. Bredal havde allerede været Theaterdirecteur i Ewalds Tid. Mit personlige Forhold til Etatsraad Olsen var høfligt. I hans Huus kom jeg for Damerne og det behagelige Selskabs Skyld; han var ogsaa min Giest engang. Men da Baggesen blev grovere og grovere imod mig, og kom til Olsens, trak jeg mig tilbage. Baggesen viste Olsen stor Ugtelse, ogsaa som Kunstdommer, og vandt ham ganske. At Olsen vilde være mig imod, hvis han uden Fare og Uleilighed kunde, var der altsaa største Sandsynlighed for. Hvad Rahbek angaaer, saa var, som allerede er sagt, hans Smag borneert. Det Burleske og Overgivne holdt han for at

være under Kunstens Værdighed; den Virkning, det gjorde, naar det kom fra Geniet, i Molières og Holbergs Stykker, mærkede han ikke. Stemt og begejstret til overordenlig Lystighed kunde han desuden ikke blive. Jeg har aldrig seet ham rigtig lee; en Skoggerlatter var Noget, der laae aldeles uden for hans Natur. Han beundrede det Vittige forstandigt, selv vittig, selv skielmsk og ikke uden Lune; men det var det jævne Lune, der kun gløder under Asken, og ikke opblusser til Flamme. Det Stærkcomiske hos Moliere og Holberg ansaae han for Noget, som ikke burde fortsættes, der tilhørte den smagløse Tid, hvori disse store Mænd havde levet, og som maatte tilgives dem paa Grund af deres sande Fortieneste; denne bestod i Charactereskildringerne og Stykkernes moralske Tendents. For hine Værkers egenlig poetiske Duft havde den gode Rahbek altsaa ingen Sands, saalidt som legemlig Sands for Blomsterduft og anden Bellugt, hvilken han hadede saa meget, at han foretrak Stank.

Men saa egenfindig han var, saa godmodig var han, saa let var han at vinde, naar man en lille Smule rettede sig efter ham. Havde jeg vendt mig først til ham, og sagt: „Hør, Rahbek! jeg har i Sinde at omarbejde Freias Alter for Theatret; jeg føler selv, den er for overgIVEN; tag Stykket og gjør mig nogle Anmærkninger og Indstregninger, hvor du ønsker det forandret“ — saa er jeg vis paa, han næsten ingen havde gjort. Han, som i lang Tid rolig havde seet paa, hvorledes Theateroversætter N. T. Bruun hver anden Aften fyldte Stykkerne med sine egne uanstændige Tvetydigheder og Spas, vilde ogsaa lade Freias Alter med sine poetiske Spøg flippe igiennem den critiske Bom; Theaterchefen var da traadt over paa hans Side, og Olsen var for svag i Armene til at holde Bommen ned alene. Men — det gjorde jeg nu ikke; jeg vilde, som sagt, tvinge det frem. Det var ikke nok med det, at jeg gjorde Bibo galere, end han var; men jeg skrev en Fortale, hvori jeg sammenlignede en slet Criticus med en Mand med en hvid Tunge, der ikke kan smage, fordi hans Mave er fordærvet. Denne Mand vilde Rahbek og Olsen begge være; og da Hevnen kun kostede dem

et Rei, sagde de begge Rei, vare for første og sidste Gang enige i dette Liv — og Stykket blev ikke opført.

Jeg vil ikke tiede Læseren med en vidtløftig Fortælling om den Pennefeide, der herved opstod. Jeg skrev en Piece til Publicum, som maaskee engang bliver trykt i en Samling af mine Smaaafhandlinger. Rahbek og Olsen svarede, den Sidste især med fornem Foragt over min flette Smag. Flere toge mit Forsvar, blandt andre Sibbern, der i en lang Afhandling gennemgik Stykket og Censorerens Indvendinger, og troede, tvært imod deres Dadel, at det havde vundet ved Omarbejdelsen.

Bemærkninger til Freias Alter:

Side 47, Linie 1: [salig Keiser gale Frederik] Hen imod den Tid, da Freias Alter skreves, existerede i Kjøbenhavn en Gadefigur, almindelig kaldet gale Keiser Frederik, der ansaae sig selv for en fyrstelig Person.

— 53, — 7: Robert, ober der Mann wie er sein [solte] Titlen paa en anonym Roman, hvoraf der i Aaret 1801—1802 udkom en dansk Oversættelse ved M. Tøxen og N. T. Bruun.

— 94, — 26-27: [Af ja! jeg er en tungsindig, en tungsindig, melancholisk Mand] Abrahamsons Drikkevise: En tungsindig, en tungsindig, melancholisk Mand osv. var dengang i Alles Munde.

— 109, — 28 ff.: [Ind treen Dffere osv.] See S. Grundtvigs Gamle danske Minder i Folkemunde, Ny Samling, 1857, Side 299, hvor baade Melodien og den fuldstændige Text til denne gamle Folkevise findes.

Linie 6: [Olsen svarede] Indlæg i Anledning af Hr. Professor Oehlen-schlägers Appel til Publikum fra Theatercensorerne. Ved G. H. Olsen. Kbhvn. 1816.

— 7-8: [Flere toge mit Forsvar] Om den falske Logik som kan formodes at have vildledet mangen Læser af Hr. Professor K. L. Rahbeks seneste Forsvarsskrift. En Undersøgelse af P. Hjort, Student. Kbhvn. 1816. — En liden Moerskabsbog om Etatsraad G. H. Olsens saakaldte Indlæg. Af Peter Wegner (A. E. Boye). Kbhvn. 1816. — Castor og Pollux eller endnu et Par Ord om Tvillingforkasterne af Freias Alter, ved C. Hauch, Student. Kbhvn. 1816. — Tale til Universitetets Studerende, i Anledning af Freyas Alter, forkastet af Theatercensorerne, ved P. Tetens, Student. Kbhvn. 1816. Om Baggesens under Navnet Per Vrøvler udgivne Kritik, med et Par Ord om hans Indblanding [i hans Maanedsskrift Danfana, II, Side 195 ff.] i Sagen angaaende Freias Alter. Kbhvn 1816.

Side 110, Linie 20-23: Vaffer Karl og beilig Brud! Hør det, som vi bede osv.] Denne Folkemelodie findes i P. A. Berggreens Folke-Sange og Melodier, II, 1843, Nr. 15 imellem de danske Viser.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 1, Linie 1: **Ulfar**] = B og C; A: **Ulfar** (saaledes hele Stykket igjennem)

- 3, — 16-17: Improvisator] = C; A: Improvisator
- 6, — 15: Guitarspilleren] = C; A: Gitarrespilleren
- 7, — 21: Barn] = C; A: Beate
- 9, — 9: og med et] = C; A: og et
- —, — 17, og Side 31, Linie 28: Celebration] A. B og C: Celebration (smlg. Var. til Side 105, Linie 12)
- 12, — 6 og 7: Borgemesterne] = B; A: Borgermesterne
- 13, — 5: det] = C; A: den
- —, — 21: Fornuftgrunde] = B; A: Fornuftsgrunde
- 15, — 16: Alt det aldrig] = C; A: Alt det det aldrig
- 18, — 24: kommer igjen] = B; A: kommer tilbage igjen
- 23, — 10: jeg iler. Gaaer.] = C; A: Jeg iler.
- —, — 12: ad] = C; A: af
- 25, — 5: den] = C; A: mein
- —, — 31: thun] = C; A: thuen
- 31, — 16: tager] = B; A: kommer
- —, — 28: er noksom bekiendt] = B; A: ere noksom bekiendte
- 33, — 30: Det] = C; A: Den
- 34, — 1: det] = C; A: dens
- 37, — 8: Besvimmelse] = B; A: Besvimmelser
- 38, — 22: læser det] = C; A: læser
- 43, — 10: det] = C; A: Den
- 45, — 30: siunget] = C; A: siungen
- 54, — 7: svære] A, B og C: sværge (smlg. Linie 5: svære)
- 56, — 19: saadant] = C; A: saadan
- —, — 22: end med Jis] = C; A: end Jis
- 58, — 27: hænges] = B; A: hænge
- 59, — 7, og Side 96, Linie 18: bestyrtet] = B; A: bestyrtet
- —, — 12: den Herrn] = B; A: der Herr
- 60, — 6: Ugenøhm] = B; A: Ugenøhmer
- —, — 22: dem Herrn] = B; A: der Herr
- 61, — 9: flere] = C; A: mere
- 64, — 21: hver en Blomst] = D; A: hvert et Blomst
- —, — 27: Hylbing] = D; A: Hyldest
- —, — 28: Dit Bid] A og D: Din Bid (smlg. Var. til Side 65, Linie 7 og 8; B og C ere afvigende)
- 65, — 7 og 8: Mit Bid] = D; A: Min Bid

- Side 65, Linie 23: *Bindue*] = D; A: *Bindue*
 — 66, — 29: *stakkels*] = B; A: *gamle*
 — 70, — 3: *gider*] = C; A: *gidder*
 — 73, — 16: *for*] = B; A: *hos*
 — 77, — 11: *en*] = B; A: *a la*
 — —, — 30: *Tremulanter*] A, B og C: *Trimulanter*
 — —, — 31-32: *Impertinencer*] = B; A: *Impertinencer*
 — 79, — 3: *den*] A: *dem* (B og C ere afvigende)
 — 80, — 13: *ved*] = C; A: *med*
 — 83, — 24: *være længe*] = C; A: *længe være*
 — 85, — 2: *nyder*] = B; A: *nyden*
 — —, — 7: *Elfkovshandler*] = C; A: *Elfkovshandeler* (smlg. Linie 5)
 — 92, — 9: *Skoleholderen.*] = B; A: *Skolemesteren.*
 — 93, — 25: *slæbende med*] = C; A: *slæbende ind med*
 — 97, — 7: *ligget*] = C; A: *lagt*
 — —, — 11: *infam*] = B; A: *imfam*
 — 102, — 17: *celebreres*] A: *celebereres*; mangler i B og C.
 — 103, — 24: *celebrere*] = C; A: *celeberere* (lagt Obersten i Munden)
 — 105, — 12: *celebrere*] = C; A: *celeberere* (lagt Skolemesteren i Munden)
 — —, — 24: *Men er løbet*] = C; A: *Men løbet*
 — 106, — 5: *Ræder*] = B; A: *Rælder*
 — 107, — 29-30: *og en skikkelig Mand's Barn*] A, B og C: *og et skikkeligt Mand's Barn* (Digterens tyske Oversættelse, Berlin 1818: *und eines ordentlichens Menschen Kind*)
 — 108, — 18: *Præceptor*] = B; A: *Proceptor*

Side 113: *Faruk*, som er forfattet i Begyndelsen af Aaret 1810, udkom (A) i December 1811, og blev ikke siden af Digteren selv optaget i Samlingerne af hans Skrifter. Det store kongelige Bibliothek eier et Original-Manuscript (M) af Stykket, hvorefter nogle Rettelser ere gjorte i nærværende Udgave.

Oehls Levnet, fortalt af ham selv, II, 1831, Side 287:

Jeg skrev *Faruk*, efter et Eventyr i Tusinde og en Fierdedeels Time.

Samme Bind, Side 300—301:

Faruk blev spillet 1812, med en deilig Musik af Weyse. Stykket er en orientalsk Blomsterphantasie med en græst Cata-

strophe. Barnlig Kiærlighed, stillet i Modsetning til barnlig Eiegenlydighed, Hovmod og Egennytte. Dog Alt i en mild Colorit. Mad. Fryndenhahl sang fortræffeligt som Mira, men det var ikke nok til at bøde paa Opførelsens væsentlige Mangler. Ogsaa Weyse maatte nu finde sig i at blive temmelig strengt critiseret. Og dog var han i Faruk ligesaa meget Weyse, som i Sovedrikken; men Sovedrikken blev fortræffeligt udført, og Faruk maadeligt.

Oehls Erindr., III, Side 21—22:

Jeg havde i den første Vinter efter min Hiemkomst [fra den første, lange Udenlandsreise] faaet mig et eneste stort Værelse, hvor ogsaa min Seng stod, foran paa Kiøbmagergade, i Nærheden af Amagertorv. Her modtog jeg flittigt Besøg. Min gamle Ven Weyse kom ogsaa til mig, og vilde endelig have, at jeg strax skulde skrive ham et Syngeespil, som han kunde componere. Her begyndte nu min Modgang; i den firkte Tillid til min poetiske Anseelse og det Bifald, jeg ubetinget nød, skyndte jeg mig her, midt i Sværmen af Besøg og Afbrudelser, at henkaste en Skizze: Faruk, der vel ikke var uden Poesie, men som dog ikke kunde udholde nogen streng Critik. Weyse var meget vel fornøiet med den, og gav sig strax til at componere. Da han var færdig, maatte jeg gaae op til Kongen for at bede om en Indtægtsaften ogsaa til Componisten; thi der var kun een til Forfatteren, som vi ellers havde maattet dele, og dermed var Weyse ikke tilfreds. Kongen var i Forstningen derimod, og forekastede mig, at jeg ikke havde givet Stykket til Kunzen, som var Capelmester; men da jeg forestilte Hans Majestæt, at et saa stort Genie, som Weyse, dog burde have Leilighed til at vise sig, fandt han sig deri, og tilstod os hver en Aften. Den første Aften tilkom mig; men jeg overlod den til Weyse. Saaledes maatte jeg ogsaa bære mig ad et Par Aar senere med Ludlams Hule. Men med Faruk, som heller ikke blev godt givet, begyndte nu Dabelens Stykker lidt efter lidt at trække op imod mig.

Bemærkning til Faruk:

Side 115, Linie 5-22: *Uf! hvor finder, af! hvor finder osv.] Af M sees, at denne Sang først har lydt saaledes:*

*Uf! hvor finder, af! hvor finder
Jeg den vise Mand?
Er der ei blandt Mænd og Qvinder
En, som er i Stand,
Mig at vise uden Hinder
Til den vise Mand?*

*Jeg skal tale, jeg skal tale
Med den vise Mand.
Over Klipper, over Dale,
Hen ad Floders Rand
Sulte vi afsted som Gale
Til den vise Mand.*

*Solen synker, Froen klynker
Alt i Rærets Band,
Skoven slaaer i Panden Klynker,
Skrækker min Forstand;
Mørket falder, Ingen synker
En forvildet Mand.*

Hvilken kortere og bedre Form sikkert nok kun er forladt efter Componistens Begjæring.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 114, Linie 1: *Personerne.] mangler i A.*
 — 116, — 27: *Men] = M; A: Med*
 — 132, — 6-7, og Side 151, Linie 15-16: *faaer | Alt, eftersom] = M; A: faaer, | Alt eftersom*
 — 145, — 23: *der] = M; A: som*
 — 147, — 30: *Frugter] = M; A: Frugten*
 — 152, — 11: *høist] = M; A: høit*
 — 153, — 20: *fra sig ei] = M; A: ei fra sig*
 — 154, — 32: *ved] = M; A: med*
 — 157, — 32: *dine] = M; A: denne*
 — 158, — 32: *Blændværk] = M; A: Blindværk*
 — 160, — 9: *kommer] = M; A: fomme*
 — 170, — 12: *Op, Faruk!] = M; A: O Faruk!*
 — 173, — 18: *Alt som en Cherubim han for] = M; A: Alt han som en Cherubim for*
 — 174, — 16: *trættes, og dæmp] = Weyses Partitur (i det Store kongelige Bibliothek), og M, hvor dog Ordet og er*

overstrøget, skjøndt Versemaalet næsten synes at fordre det;
A: trættes, dæmp

- Side 177, Linie 3-4: tilbedt, | Evig, og] = M; A: tilbedt! | Evig og
 — 181, — 15-17: Sufarof. | Jeg gaaer. | Kobad.] = M; A:
 Kobad. | Jeg gaaer! | Sufarof.
 — —, — 19: gaae] = M; A: gaaer
 — 183, — 21: Folkets] = M; A: Folkes
 — 184, — 4: din] = M; A: sin
 — 185, — 29: fortremblomstrende] = M; A: fortremblomstrede
 — 187, — 18: Efterverden] = M; A: Efterverden
 — 188, — 28: denne Dvæld] Overensstemmende med Digterens
 sædvanlige Sprogbrug, fra hvilken han kun afveg nogle faa
 Gange i den nærmeste Periode efter hans længste Udenlands-
 reise; M og A: dette Dvæl
 — 190, — 2: følt] = M; A: født
 — —, — 14: begsorte] = M; A: blegsorte
 — 191, — 5: omringer] = M; A: omringe
 — 192, — 27: mener] = M; A: mene
 — 193, — 32: Ham] = M; A: Han
 — 197, — 10: Mine] = M; A: Min
 — 199, — 9: Rosenbæger] = M; A: skønne Rose (en Lev-
 ning af Strophens tidligere Form: Blomsterløs er Lastens Rose. |
 Stedse har Geoncha hødt osv.)
 — —, — 13: høit] M og A: fro (smlg. Side 197, Linie 23,
 hvor M ogsaa har fro i Stedet for høit; og den samme Sides
 Linie 30, der mangler i M).

Side 201: **Canarifuglen** udkom, samtidig med **Ærlighed** varer
 længst, første Gang trykt (A) i Marts 1813. Anden Gang
 (B) fremkom Stykket i **Digterværker**, IX, 1839, forkortet
 fra tre til to Acter, og under Navn af **Den skinsyge**
Møller. Efter Digterens Død optoges det under samme
 Navn i en tredje, endnu mere forkortet Form (C) i **Pragt-**
udgaven af Digterværker, XI, 1851; til denne Redaction
 er **Manuscriptet** ikke bevaret, men den viser sig ved indre
 Criterier noksom at tilhøre Digteren selv.

Oehls Erindr., III, Side 35:

Mine [efter Tragødien **Stærkodder**] følgende Dramer
 vare ubetydeligere. En Maler kan ikke altid fuldbringe store

Historiemalerier; han maler ogsaa til Afverling, mens Anden hviler til større Bærker, mindre Genrestykker. Jeg havde lyst at prøve den lette franske Conversationstone i rimede Vers, og skrev Canariefuglen, et Blaisanterie med en godlidende gammelagtig Mand, der er jaloux paa sin vakre unge Kone uden Marsag, og straffes derfor af sin egen Broder med en lille Skræk. Havde man dengang været saa øvet, som nu, i den lette Vers-diction, saa havde Stykket maaskee gjort mere Virkning. Jeg har senere omarbejdet og forfattet det, og troer, det har vundet derved.

Bemærkninger til Canarifuglen:

Side 229, Linie 17-18:

„Ich habe keinen Herrn, ich habe keinen Knecht,
Drum Alles in der Welt ist mir commod und recht.“]

Disse to Linier, som Jeronimus i A og B (see Var. til Linie 19) tillægger Ewald, tilhøre i Virkeligheden Baggesen, i hvis Scheerenschleifer-Epoeie i Gedichte von Jens Baggesen, II, Side 17, 1803, man finder:

Ich hab' keinen Herrn, und hab' keinen Knecht;
Drum ist mir alles kommod und recht.

— 247, — 24-25:

Seil Abeceten tager,

I Indien saa lidt, som her, der findes Drager.]

Disse Linier sigte til den ældre Abc, der under Bogstavet D havde det Vers:

I Indien der findes Drager,
Som Mangen megen Skræk indjager.

— 263, — 12-13:

Den frumme Strandcadet, som Hedens Glød maa lide,
Med Hovedet sluttet i en vægtig Hæstefide!]

Strandcadetter er en ældre kjøbenhavnsk Benævnelse paa Sjouere.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 202, Linie 8: **Arv**, Gaardskarl] = B; A: **Arv**, en Gaardskarl

— 203, — 11-12: bage, | Nu stege de det Dvæg, vi] = B; A: bage | Vel al det Dvæg og Kræ, vi

— 204, — 4: Ja, hun sad i] = B; A: Hun har sat i

— —, — 22-24: vor Gaar! | Jeronimus. | Og talte Nogen da til] = B; A:

vor Gaar!

Hun hilste dem, saasnart de bare tog til Hatten,
Dg Dffeucerene slog Haanden til Raskatten.

Jeronimus.

Hvad siger du? Hun hilst, hilst har en Dfficeer?

Arv.

Det var det Ringeste, hun burde giøre meer.
Om der er mig, naar jeg staaer Skildvagt i en Gade,
Dg seer en Dffenceer, det vilde hæsligt lade,
Ifald han hilste mig, og jeg da var saa tvær,
Dg presenterte ei til Giengjæld mit Gevær.

Jeronimus.

Dg talde de da ei til

Side 204, Linie 27: Ja, Husbond! ja] = B; A: Jo, Husbond, jo
— 205, — 2-4: Kanallifuglens Sang. | Jeronimus. | Godt,
Arv!] = B; A:

Kanallifuglens Sang.

Den qvibbred, tyktes dem, i en livsalig Tone.
Hvor hun er smuk og vever! sagde de.

Jeronimus.

Min Kone?

Arv.

Hvem vilde, tænker J, da være slikt et Kors?
Slikt kan man mene vel; men sige det? Nei Kors!

Jeronimus.

Godt Arv!

— —, — 6-7: befaler. | Gaaer.] = B; A:
befaler.

Jeronimus.

Du maa ei tro min Søn —

Arv.

Det har vor Præst mig lært. Jeg veed hvad jeg skal tro;
Lad mig med det i Ro!
Jeg gidder ikke meer med slikt mit Hoved kruse.

Jeronimus.

Man tit et Indfald faaer.

Arv.

Som Udfald gamle Huse.

Jeronimus.

Tænk ei, min Søn, at jeg min Kone mistænkt har
For —

Arv.

For Uhøflighed mod fremmed Folk, vor Faer?
Nei det jeg sige maa til min Mardammes Ære:
Meer nederdrægtig kan ei nogen Dvinde være.

Jeronimus.

Du kunde troe maaskee, Skinsyge plagte mig;

Men deri feiler du, det jeg forsikkrer dig.
Det er en hæslig Last, som lægger alting øde.

Arv.

Skindsyge, Husbond? Ih sy for den sorte Jøde!
Det veed jeg nok.

Jeronimus.

Saa har du om den Sygdom læst?

Arv.

I Husbonds Huus staaer alt saa reent som det var blæst;
Hvorledes kunde der? —

Jeronimus (affides).

Gud hvor han er ensfoldig. —

Nu Arv, nu kan du gaae!

Arv (kysser i Haanden).

Saa takker jeg mangfoldig.

(Han gaaer.)

Side 205, Linie 24: Stuen, og tager Fugleburet ud] = B; A: Stuen) (Tager den ud

— 206, — 5: D henflagre] = B; A: De alt flagre

— —, — 10-12: gifter sig. | Han vil lukke Buret op. | Leander]
= B; A: gifter sig. | Leander

— —, — 19, til Side 207, Linie 8: anden Grund. osv. indtil Farvel, min Herre!] = C; A:

anden Grund.

Betænk Dem! Ingen Fugl har en saa herlig Tone.
Tit har jeg hørt dens Sang.

Jeronimus (affides).

Han hilser paa min Kone,

Det vil jeg bande paa. (høit) Om jeg beholder den —
For Dem er den dog alt bortfloiet, kiære Ven!

Leander.

Hvordan?

Jeronimus.

Fra Kiøbenhavn vi snart paa Landet tage,
Saa De forgiæves dog Dem vilde meer umage
Paa Volden oftere, for paa Spadseregang
At hilse — smukke Folk! og høre Fuglesang.

Leander.

De vil forlade os? Fra Deres Venner ile?
Ei, Herr Jeronimus! Hvor langt?

Jeronimus.

To stive Mile.

Leander.

O sliq en Springvei gaaer jeg gierne, uden Roes,
For at husvale mig hos sliq en Virtuøs.
Hvad hedder Stedet vel, om jeg saa fri maa være?

Jeronimus (sagte).

Jo vist! tag du ham der! (hoit) Hvis De os gav den Ure,
Hvis Dem ifinde kom saa lang en Vej at gaae,
Uf lutter Længsel, for at høre Fuglen flaae —

(Ironisk høflig)

Strandmøllen da forbi! — Damhuset strax til høire! —
Der hvor paa Fælleden de Byens Stude toire! —
Det gamle Bøsthuus — op ad Bakken, som er steil —
De kiender Brøndby?

Leander.

Jo!

Jeronimus (butter).

Saa gaaer De aldrig feil!

Leander.

Men, Herr Jeronimus! ifald jeg turde vælge!
Hvis De for gode Ord maaskee mig vilde sælge
Den altfor siældne Fugl, — det var mig mere kjær.
Den er ei blot min Gang, men mine Penge værdt.

Jeronimus (sagte).

Nu taler han igien som Een, der har Forstanden.
Har jeg maaskee dog her reent taget feil af Manden?
Nu, vi vil prøve ham. (hoit) Ja, vidste jeg engang
Uf Fuglen var Dem kjær — hvor den saa ogsaa sang —
Hvorfor ei det min Ven?

Leander.

Forlang hvad De befaler!

Jeronimus.

I gode Tider har den kostet mig fem Daler.

Leander.

Det Dobbelte med Tak jeg giver dem igien.

Jeronimus.

Det Dobbelte? Jeg seer De er en Fugleven.
Vel! den er Deres.

Leander.

Her er Ti Rixdaler.

Jeronimus.

Stille!

En lille Regning først vi hurtig giøre ville:
Fem Daler Species, den Regning er jo let,
Gjør otte Daler strax min Herre paa et Bræt.
Saa sig vi igjen, igjen, for ei at lyve,
Fem gange otte det gjør netop Fyrrethve,
Og nu det dobbelte af Fyrrethve blier
Nok Firsindsthye. Hvis De dem for Fuglen gier,
Saa vil jeg trøste mig, ved at jeg skal forlif'en.
Min Regning rigtig er, og efter Sørn Mathisen!

Leander.

Fuldkommen rigtig. Her er Penge! Vil De see
Min Herr Jeronimus?

Jeronimus (affides).

Han gier mig dem? O vee!

Leander.

De tager Deres Ord dog ikke strax tilbage?

Jeronimus (affides).

Han elsker ei min Fugl, Gud bedre, men min Mage.
Men lad saa være! Er han toffet nok dertil,

(halv høit.)

Jeg tager Pengene, jeg ned dem lægge vil
I Kirkebækket, naar man sunger Titaniet,
For christne Slaver, som skal kjøbes i Tyrkiet.
Ha lad ham længe nok med den Grindring gaae
Om sin Tilbedte, lad Kanarifuglen flaae!
Jeg vil ei ærgre mig; det kunde være værre.

(høit)

Der har De Fuglen!

Leander.

Der er Pengene, min Herre!

Jeronimus.

Jeg tager derimod til Fattiggæssens Lærv.

Leander (med en Compliment).

Da vilde Høkeri ei tære Statens Marv,
Hvis, som min Herre nu, hver vilde sig forbarne,
Og skænke, hvad han tog for meget, til de Arme.

Jeronimus.

Farvel, min Herre!

- Side 209, Linie 9: fra] A: paa (mangler i B og C)
— 210, — 10: confus] A: comfus (mangler i B og C)
— —, — 29-30: til Høst! | Han gaaer.] = C; A:
til Høst!

Leander.

Til Vinteren er langt. Jeg ei min Broder laster.
Er det ei smukt at see Sol skinne paa en Aster
En varm Septemberdag?

Henrik.

Jo! Men den skinner kort;

Og hvor er Asteren?

Leander.

Der kommer hun. Gaa bort!

(Henrik gaaer.)

- 211, — 30: Gud —] = B og C; A: Gud!
— 212, — 22: Leander] = B; A: ham
— —, — 24: Skiemt] = B; A: Skærtis

Side 214, Linie 9: thye] = C; A: hundred

— —, — 30-32: civiliseret. | Leonore affides til Jeronimus. | Af Bindvet kaster du] = C (som dog ved en Skrivfeil eller Trykfeil har Binduet); A:

civiliseret.

Jeronimus.

Jeg kender Karlen jeg. Han er beskænkert tit.
Leander.

Af Finkel Tokum?

Jeronimus (distraitt).

Nei, af Kommenagavavit!

See her er hundrede Rirdaler: Vil De have
Den Godhed for mit Huus —

Leonore (affides til Jeronimus).

Men er du reent af Lave?

Af Bindvet kaster du

— 216, — 15: blier] = B; A: er

— —, — 16 og 20: gaf] = B; A: gaa

— 217, — 7-9: Grav! | Høit. | Du har] = B; A: Grav! | Du har

— 218, — 29: kom] = B; A: gaa

— 219, — 8: paa Landet taer. | Høit. | Adieu, min Herre! da. | Sagte. | Af Harmen jeg creperer. | Leander. | Adieu, min Deilige! Jeg mig recommanderer.] = C (som dog mangler Ordet høit.); A:

paa Landet taer.

Leander.

Saa han behøver kun —

Jeronimus.

Jeg takker for den Gæ.

(Han blinker til ham med Vinene)

Her er den lille Sum, som deres Broder, Kære,
Jeg skyder; vær saa god og flye ham dem fra mig.

Leander (butter ærbødig).

Min Herr Jeronimus! han bad undskyldte sig;
Dg ønskte meget, naar man siunger Litaniet,
De vilde skænke dem til Slaver i Tyrkiet.

Jeronimus (med indbidt Uergrelse).

Nu! ogsaa det, min Ven!

Leander (brister ud).

Ha, ha, ha, ha! Ei sandt?

Den listige Person sin Overmand dog sandt?

Jeronimus.

Jo upaatvivlelig. (sagte) Af Harmen jeg creperer.
Adieu, min Herre da.

Leander.

Jeg mig recommanderer!

Side 219, Linie 31: Bagatel!] = B; A: Pakkattel!

— 220, — 28: var] = B; A: er

— 221, — 16: var] = B; A: er

— 223, — 7: Med meget bedre Flugt] = B; A: Med en langt større Flugt

— —, — 10: fiører] = B; A: fiøre

— 224, — 24: bort? Keent ud din Svaghed røb!] = B; A: bort. Hvortil de mange Svøb?

— 225, — 16: gaaer] = B; A: gaae

— 226, — 8: gjør flet] = B; A: giøre

— 227, — 5-13: Leander, Henrik, fortlæbte. osv. indtil: J det jeg lader, som] = C; A:

Leander, Henrik.

J Sandhed, Herre, naar man seer Dem der i Krakken,
Med sorte Bukler, med den stive Bidst i Rakken,
Med Hatten trykket ned i Dinene, fort Bind
Om Halsen, med en Bog — hvem faldt det da vel ind,
At listig giemte sig dybt under denne Larve
En fielden Sommerfugl, af en saa deilig Farve?

Leander.

J Sandhed, Henrik, naar man seer dig saadan staae:
Med Hesteskoparnk, med Kistekiole paa,
Med Gmses Buxer, som dig ikkun lidet passe,
Og med Gramaske, og den lille Guldhuskasse;
Den der dig saadan staae, mon han sig bildte ind,
At treffe sig en Strik i et saa ærligt Skind?

Henrik.

Vi ligne, Herre, ret beseet i Rienderglasset
To Guder travestert, nedstegne fra Parnasset
Paa Elskovseventyr.

Leander (leer).

Du ligner for Peer Degn!

Henrik (polist).

Nei — jeg er Danae.

Leander.

Og jeg?

Henrik (strækker sin Hat ud).

Den gyldne Regn.

Leander.

Hvor findrig dog han er!

(han laster ham en Dukat i Hatten)

Hvad siger du om Regnen?

Henrik (som før).

Naar den gjør Præsten vaad, saa drypper den paa Degnen.

Leander (kaster een endnu).

Den drypper kun?

Henrik.

Nei nu den bliver mere feed.

O gid det vilde ret for Alvor ose ned!

Vi trænge kan dertil; vi har havt Tørke længe,

En saadan Regn er at betale ei med Penge.

Leander.

Jupiter Pluvius er lunefuld. Tit naar
Man trænger meest dertil, han bort med Skyen gaaer.

Naar alt afløber vel, du bruger vel din Pande,

Vil han herefterdags dig endnu bedre vande.

De kiære Møllerfolk er alt i deres Ro

Her ligeoverfor; og snart jeg skulde troe,

At Ben Jeronimus, som fra sit Gulden Drage,

I Aftenkiølingen forlade vil sin Mage,

Dg komme til os her paa Pladsen ud. Ei sandt?

Du vel har fattet hvad jeg sagde dig?

Henrik.

Charmant!

Den Dm paa Angelen, hvormed vi Fisken fanger,

Er med en Scene jo af Menneskehad og Anger.

Var det ei saa?

Leander.

Jo.

Henrik.

Vel, at til vor Parodi

Er af Tilskuere her ingen fleer end vi.

Leander.

Hvad ægte Farve bær, det bleges ei i Basken.

Henrik.

Lidt dristigt Skæmt man sig tillader under Masken.

Leander.

Satiren smiler jo.

Henrik.

Men smiler som en Kat,

Naar den med Boten flaaer.

Leander.

Det heed jo Castigat

Ridendo mores. Glem nu ikke hvad du skulde!

Henrik.

Nei, jeg skal ægge ham med min forstilte Kulde;

Mysgierrig giøre ham, det er det sande Puds,

I det jeg lader, som

Side 228, Linie 7: Jeronimus kommer [spadserende.] = B; A: Jeronimus ene.

- —, — 11: fra] = B; A: af
- —, — 22: bedre] = B; A: mere
- —, — 27: blevet] = B; A: bleven
- 229, — 5: netop] = B; A: jo just
- —, — 19: En herlig gammel Tyr!] = C; A og B: Har gamle Ewald sagt.
- —, — 21: Mand! det er jo kun] = C; A: Mand! nu, det er kun
- 230, — 11: See, nu] = B; A: Nu, nu
- 231, — 31: Spøgedoctor] = C; A: Spøgedokter
- 232, — 1-2: høit. | En Klædeborste] = C; A:

(høit)

Tobenet? Gandske sandt! heel sandt til Punkt og Prikke.
Men — uden Hjør? Nei saa min Sandten er De ikke!
Thi eftersom hvad jeg med blotte Dine seer
Er Deres Kiøle fuld, Høistæredel af Hjør.
En Klædeborste

- 233, — 9: De gjør] = B; A: Det gjør
- 234, — 2-3: Jeg læste selv som Lille; | Men nu som Voren har jeg Andet at bestille.] = B; A:

Jeg læste og darauffen

I gamle Dage lidt hos denne Benninghausen.

- 235, — 10: Ekranker] = B; A: Lænker
- —, — 11: affides] = B; A: indspærret
- —, — 12-13: Stammer. | Jeg er] = C; A:

Stammer.

Forleden sprang han som et Egern i et Træ.
Jeg i en Faarehjord har hørt ham sige Bæ!
Han elsker Dyrene, og bliver høit bevæget
Hvergang paa Marken han gaaer om blandt Hornqvæget.
Jeg er

- —, — 18-20: gaae i Skridt. | Jeronimus affides. | Jeg kan dog] = C; A:

gaae i Skridt.

Nu, jeg er ung endnu, begyndes maa med Noget,
Dg Rom blev ikke byggt paa een Dag, siger Sproget.

Jeronimus (affides).

En underlig Person! han siger, han er ung,
Dg Alderdommen gjør ham vranten alt og tung.
Jeg kan dog

- —, — 20: lide ham — ret godt, og] A, B og C: lide ham!
Ret godt! Dg
- 236, — 15-16: Være — | Kun tale lidt med Dem] = B; A:
Være | At kiende, tale dem

- Side 237, Linie 32: Husfru] = B; A: Kone
 — 239, — 1: endnu at glæde meer] = B; A: at glæde endnu
 meer
 — —, — 5: Hun] = B; A: Han
 — —, — 22: ruineret] = C; A: rujoneret
 — 242, — 3: og ikke tænke] = B; A: og du skal ikke tænke
 — 243, — 2: faae] = B; A: faaer
 — —, — 15: knapt] = B; A: knap
 — —, — 25: ja] = B; A: jo
 — 244, — 25: Tilbagetrækker mig i] = B; A: Og trækker mig
 igien i
 — 245, — 3-4: Burer paa! | Dog, jeg forstaaer det nok] = C;
 A: Burer paa!
 Nu har jeg aldrig hørt saa galt i mine Dage!
 Det Bildt maa være tamt, som slikt et Skrog skal jage.
 Kan sli en Krobling vel nedtrampe Bondens Korn,
 For over Slottets Port at fæste Hjortehorn?
 Dog, jeg forstaaer dig nok;
 — —, — 5: bor] = B; A: maae
 — —, — 20: Hvad nu? Samvittigheden] = B; A: Hvad?
 nu Samvittigheden
 — 246, — 7: Hos Kræmmeren, der boer foran] = B; A: Hos
 Myrrenbergeren foran
 — —, — 9: folde] = B; A: folder
 — —, — 20: Er] A, B og C: Ei
 — 248, — 19-20: Leander | kommer tilbage ordentlig klædt i Frank, seer
 efter Jeronimus.] = B; A: Leander | (ordentlig klædt i Frank, seer efter
 dem).
 — —, — 29: hans] = B; A: sin
 — 253, — 1: Hver Tanke kan han snart til Høielse forvandle]
 = B; A: Til Høielse han veed hver Tanke at forvandle
 — 255, — 1: Danerfongens] Efter Digterens senere Sprog-
 brug; A: Dannerfongens (B og C mangle).

Side 277: *Ærlighed varer længst* udkom første Gang trykt (A) i
 Marts 1813. Anden Gang (B) udgav Digteren Stykket i een,
 i Stedet for i to Acter, men forresten temmelig uforandret,
 i Digterværker, X, 1840, og tredie Gang (C), stærkt for-
 kortet, i Digterværker, X, 1846. Paa Originalens Bititel-
 blad læses: Efter et Følkesagn fra Harzen; see Ottmars Volks-
 sagen.

Oehl.s Erindr., III, Side 35:

I *Ærlighed* varer længst forlangte jeg for meget af det theatersøgende Publicum. Jeg huskede ikke paa Goethes Ord i Forspillet til *Gaust*: „Wir wollen stark Getränke schlürfen“. Jeg vovede at fremstille en lille naiv *Idyl*, uden Musik, uden *Intrigue*, men — efter *Kienderes* Mening — ikke uden poetisk Liv. En enfoldig gammel *Bisp*, for Resten et skikkelig *Menneske*, der tvivler om *Ærlighed*, bliver beskæmmet af en ung *Snydes* naturlige *Ufhyld*; og det sydlige *Tydslands Rhinegn* tjener som Baggrund for denne *Skizze*. Disse *Smaastrykker* [*Canarifuglen* og *Ærlighed* varer længst] tillige med *Faruk* bleve nu af mine *Uvenner* betragtede som mislykkede *Bagateller*, der tydeligt viste, at jeg ikke mere var den, jeg havde været.

Bemærkninger til *Ærlighed* varer længst:

Side 305, Linie 9-10: „*Chryssilis*, du mit *Hiertes* *Ætat* osv.] Af denne *Elskovsvis* af *Kingo* findes endeel *Vers* i *P. Rasmussens* og *R. Nyerups* Udvalg af *Danske Viser* fra Midten af det 16de Aarhundrede osv., II, 1821, Side 38 ff.

- —, — 11-13: „Der var engang en *Gartner*, han sang saa sørgeligt, imens han maatte grave hver Dag udi sin *Have*.“] Om den *Folkevis*, hvoraf *Oehl.* rimeligviis har taget disse *Begyndelseslinier*, kan *Udgiveren* ikke give nogen *Oplysning*.
- —, — 15-16: „*Solen* den virker op, paa *Bjerget* *Isen* smelter.“] *Melodien* til denne *Folkevis* er ikke ubekjendt; men af *Texten* har *Udgiveren* kun fundet den her anførte *Begyndelse*, hvis *Form* endda er noget usikker, da det synes rimeligere (med *A*; see *Var.*) at læse: „*Solen* den vinker op“ osv., eller: „*Solen* den virker. *Op!*“ osv., eller: „*Solen* den virker, opp' paa *Bjerget* *Isen* smelter“ Men hvorledes *Visen* i *Virkeligheden* har lydt, maa man antage, at *Oehl.*, maaskee fra sin *Barndom*, har opfattet dens første *Sætning* saaledes, som den her er givet efter *B*, (og *A's* *Læsemaade* maa altsaa tilskrives *Sætteren*), da det besynderlige *Udtryk* virke op og saa forekommer i *Faruk*, Side 151, Linie 26: *Naar Solen* virker op, og brænder med sin *Straa*le.
- —, — 20 ff.: *Forgangen*, da *Solen* i *Vesterhavet* borte blev osv.] Disse tre *Stropher*, der i *B* ledsages af den *Anmærkning*: „*Uf Tullin*“, ere med nogle *Smaaforandringer* laante fra *Tullins Thyrsis* til *Melikrona*.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 279, Linie 4: i Baggrunden] = B; A: i Grunden
 — —, — 18: (Eftermaden] = B; A: Efterbordet
 — 280, — 6: og med Behag] = B; A: og Behag
 — —, — 11-12: Maaltidet. | Veit.] = B; A: Maaltidet.
 Et skæmtfomt Ord er som Champagneskum, det vil drikkes strax.
 Naar det glemmes bliver det Siær. | Veit.
 — —, — 25: den] = B; A: det
 — 281, — 5: forædle] A og B: forædler (C mangler; smlg.
 Linie 7)
 — —, — 15: faaet Forstand] = B; A: faaet sin Forstand
 — —, — 22-23: Fyrstedømme] A og B: Fyrstedømme (C
 mangler)
 — 282, — 30: stanget] = B; A: truffet
 — 283, — 15: ind] = B; A: igjen
 — 285, — 19-20: mig. Uagtet alle] = B; A: mig. Alle
 — —, — 21: hende, leer] = B; hende, saa leer
 — 286, — 24: glubst] = B; A: begiærlig
 — 287, — 30: Skjønt] = B; A: primitivt
 — 288, — 7: eder vel meget] = B; A: Eder noget meget
 — 289, — 16: sluger mange Benge.] = B; A: sluger det Halve
 af Eders aarlige Indkomst.
 — 290, — 10-11: Minde om en uskyldig Siæl] = B; A: Minde
 paa en ærlig Siæl
 — 293, — 32: lover at belønne dig godt, thi] = C; A: lover
 alvorligt at belønne dig, thi
 — 294, — 5: ere] = B; A: vare
 — 296, — 15: Slump] = B; A: Rest
 — —, — 20-21: saadan Viin] = B; A: saadan en Viin
 — 298, — 4: slet] = B; A: maadelig
 — —, — 5: kiende den.] = B; A: kiende den, og troer det
 er betydningsfuldt.
 — —, — 13: stode inde i Hækken, da du stak Næsen i Bladene]
 = C; A: stode nede i Hækken, da du stak Næsen ind i Bladene
 — 300, — 22-23: Det er sandt, Conrads] = B og C; A: Det
 er sandt! Konrads
 — 302, — 16: saadan fan] = B; A: saa fan
 — 305, — 15: virker] = B (C mangler); A: vinker
 — 306, — 7: Blet] = B; A (efter Tullin): Slet
 — 308, — 21: færdigt] = C; A: færdig
 — 309, — 22-23: nu kunde binde det ret om] = B; A: nu ret
 kunde komme til at binde det om
 — 311, — 22: var Forbovenhed] = C; A: var en Forbovenhed
 — —, — 31-32: at han snart vil løse op for mig.] = C; A:
 at han vil løse op for mig, jo før jo hellere, og lade mig bøde.
 — 313, — 7: maatte] = B; A: turde

- Side 313, Linie 11: haandgribeligt] = B; A: haandgribelige
- 314, — 21: Lise ømføndtig.] = B; A: Lise (bitter ømføndtig).
- 315, — 32: været i mit] = B; A: været, mit
- 318, — 5-6: vise sin Husbond større Trost, end du] = B;
A: vise mere Trost til sin Husbond, end du
- —, — 12-13: af, hænger den derover] = B; A: af og hænger
derover
- —, — 23: styrte] = B; A: styrte
- —, — 26: at overfalde Giorden] = B; A: at falde i Giorden
- —, — 28-29: igien paa en anden Maneer!] = B; A: igien
auf ein ander Manier.
- 320, — 18: Heltene selv] = B; A: Heltene
- 321, — 12: Begreber] = B; A: Begreb
- —, — 25: Han er Herre over] = B; A: Han har Lov til
at skaffe over
- 323, — 3: gaaer hen i] = B; A: gaaer i
- —, — 21: med Samvittigheden] = B; A: med hans Samvittighed
- 324, — 2: sammen?] = B; A: samme?
- —, — 30: hans] = B; A: sine
- 325, — 10: en Spøg] = B; A: en Aftale
- —, — 14: stolede] = B; A: stolte
- 326, — 9-10: stanget mig, saa den hele Haand er bleven
ganske] = B; A: stanget mig i Mussen under Tømmelfingeren,
saa den hele Haand er ganske
-

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Fjortende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

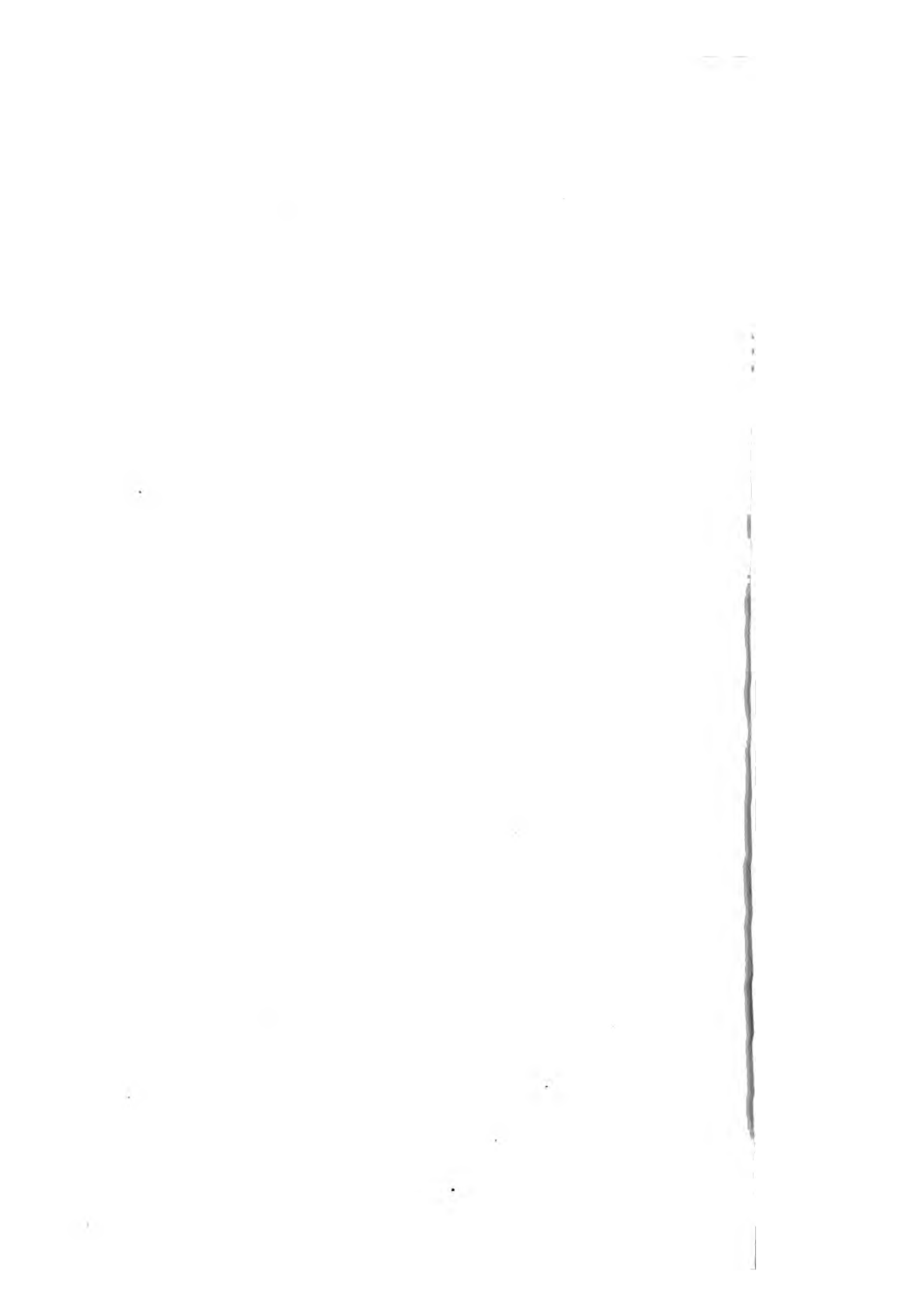
Hovedcommissionær: L. H. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

Erst des J. S. Schulz.

Indhold.

	Side.
Abelams Hule	1.
Løverborgen	113.
Robinson i England	217.



Oehlenschlägers
Syngespil, Lystspil og Skuespil,

samt

Forpil, Prologer og Epiloger.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionær: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

Erhält bei J. S. Schulp.

Dramatiske Digte.

Syngespil, Lystspil og Skuespil,

samt

Forspil, Prologer og Epiloger.

Anden Deel.

1855

...

...

Ludlams Hule.

Syngespil.

Personerne.

Sir Harry Turner, Godseier i Skotland.
Miss Clara, hans Søsterdatter.
Sir Oliver Lenox, Hovding.
Sir John Bull, en Englænder.
Peter Robin, Landmand.
Fanny, hans Kone.
Betty, deres Barn.
William, Robins Søn af første Ægteskab.
Dick, en Bondekarl.
Sara Nickels, hans Moder.
En Læge.
George Wilkins, en gammel Soldat.
Tom, Sir Harrys gamle Tjener.
Borgcapellanen.
Sir Harrys Huusfolk.
En Troupe Biergskotter.
Moder Ludlam, et Gienfærd.

Handlingen foregaaer paa Sir Harry Turners Gods, paa Grændsen af Skotland og England.

Første Handling.

Landsveien forbi en Klippehule,
hvis Åbning udgør største Delen af den synlige Baggrund. I
Hulen en Marmorbrønd og en Bænk. Aften og Tusmørke.

William og Dick komme forbi.

Dick.

Nei, William! nei!
Jeg gjør det ei,
Jeg gaaer, jeg gaaer ei denne Veie,
Gi her forbi.
Der er en Sti
Bag Krattet hist, den vandre vi.

William.

Hvad er der nu?
Hvi gyser du?
Betager dig alt Angst og Gru,
Saa vend kun om,
Hvorfra du kom!

Dick.

Åk, mange Veie gaae til Rom!
Hvorfor just her,
Det Hul saa nær?

William.

Hvi gyser du for Hulen der?

Dick.

Jeg maa vel gyse, maa vel skælve;
Men Gud forlade dig din Synd!

William.

De brune Stene roligt hvælve
Sig om den hvide Marmorbrønd.

Dick.

Af, husk dog paa, hvad præker Præsten:
Du Fanden ikke friste maa!

William.

Guldgule Sol gaaer ned i Besten,
Dg Maanen staaer paa Himlens Blaa.

Dick.

William.

Har jeg seet Mage
Vel mine Dage
Til Fusentast?
Med Hexer, Trolde
Bag Biergets Bolde
Han gier om Ratten
Sig selv i Kast!

Har jeg seet Mage
Vel mine Dage
Til sliig Hans Qvast?
For tomme Huler,
Som Intet skjuler,
Han taber Hatten
Af bare Hast!

Dick.

Er du da reent ravrussende? Er det ikke nok, at du bytter dit fredelige Landliv med Død og Ddelcæggelser, meier Soldater i Stedet for Ug, forvandler dig fra en skikkelig Bondemand's Søn til en Hugaf i den skotske og britiske Gnappose? Er det ikke nok, at jeg følger dig som din Baabendrager? Skal jeg endnu standses midt paa Urens Bane af en Hex, som vrider Halsen om paa mig?

William.

Hør, min gode Dick! du skal have Tak, fordi du fulgte

mig saa langt. Men du seer selv: Naturen gaaer over Optugtelsen. Gaa du i Guds Navn hjem igien til din Moder! Jeg vil tage Villien i Gierningens Sted.

Dick.

Nei, siger jeg dig, nei! Det er nu eengang afgjort. Jeg følger dig til Verdens Ende. Vi have strikket Strømper sammen som Børn hos Skolemadamen, spillet Klink paa Kirkemuren i Degnens Skole som Poge, stiaalet Ubler og Bærer i Raboens Have som Unglinger, og givet hinanden blodige Næser som Mænd. Det glemmer jeg dig aldrig. Du er min Ungdomsven. Jeg følger dig som din Sancho Pansa, som din tro Drabant. Jeg har belavet mig paa at gaae i Krig mod Mennesker; men tien mig nu ogsaa i, at lade Hexer og Spøgelses staae ved deres Bærd. Denne Hule fik du mig ikke forbi, om du slog mig ihjel.

William.

Gre vi ikke hundrede Gange gaaet her forbi?

Dick.

Jo! men aldrig saa silde om Aftenen, mindst Sanct Hans Aften.

William.

Hvad er der da saameget ved den Moder Ludlam, som de kalde hende?

Dick.

Har du ikke hørt hundrede Gange, at det er et Spøgelse, som boer i denne Hule, og som kommer frem, naar man tre Gange gaaer Brønden rundt, banker paa Randen, og siger: Gode Moder Ludlam! laan mig dit eller dat, saa bringer jeg det igien til den eller den Tid?

William.

Faaer man det saa?

Dick.

Ja vist faaer man det. Men Gud hielp dig, naar du ikke bringer det til rette Tid!

William.

Hvad saa?

Dick.

Beed du ikke, hvordan det gif Peter Trimp, som laante den store Suppekiedel til sin Bryllupsfest?

William.

Nu?

Dick.

Han gif til Ludlams Hule
 I mørke Midienat,
 Mens Maanen hist, den gule,
 Saae giennem Bust og Krat.
 „Laan mig en Kobberbolle,“
 Sang han i Hulens Grund,
 „En tinnet Kasserolle
 Til næste Midnatsstund!“

Hiem gif den tappre Peter
 Med Bollen paa sin Bag.
 Der stødtes i Trompeter,
 Det var hans Bryllupsdag.
 Der var stor Lyst og Gammen,
 Han gif med Bruden seent,
 De slumrede tilsammen,
 Han glemte Ludlam reent.

Man fandt ham næste Morgen
 I Sengen ganske død.

Dig her at skildre Sorgen
 Naturen mig forbød.
 Man bragte den tilbage;
 Der staaer den, hvor den stod.
 Hun vil den ikke tage,
 Den er betalt med Blod.

William.

Der staaer den virkelig, den gamle Kiedel,
 Spanstgrøn af Jrr, halv sænket ned i Sandet.

Dick.

Nu ja, der har du Syn for Sagen da.
 Der staaer den, og den stakkels Peter Trimp
 Har længe hvilet alt i sorten Muld,
 Fordi han glemte Tiden og sit Løfte.

William.

Nu ja, den, som forglemmer Tiden, den
 Maa sættes ud af Tiden, det er billigt.
 Men altsaa, naar man holder, hvad man lover,
 Saa bringer Ludlam, hvad man ønsker sig.
 Det er dog artigt.

Dick.

Ja vist er det artigt;
 Banartigt, notabene. Kom, for Guds Skyld —
 Jeg troer — min Siæl — jeg troer, du kunde fristes —

William.

Jeg gaaer i Kamp; mit Ungdomsmod skal aabne
 Mig Wrens Bane, eller ende snart
 Et Liv, som ingen Blomster har for mig.
 Jeg drager hjem med Vaaben som en Ridder,
 Hvis ikke, døer jeg som en brav Soldat.

Dick.

Det hørte vi saa tidt. Af, Gud forlade

En flig fiærmindeøiet Lilievand,
 Som satte dig de Fluere i dit Hoved!
 Hvi og din Faders Hytte skulde ligge
 Saa nær ved Ridderborgen!

William.

Men mig mangler
 Et Sværd, et stærkt, et jævn godt Riddersværd;
 Og Bærge maa der til, om jeg skal hielpe
 Sir Oliver i Nat at storme Skandsen.

Dick.

Nu skal man see, at han vil bede Ludlam
 Om fligt et Sværd! Et Trolddomsværd! Herre Jesu!

William.

Ei noget Trolddomsværd; et ærligt Sværd,
 Men stærkt og stort, og af et hær det Staal.

Dick.

Det Sværd blier dig en Pind til din Liigkiste.

William.

Kan være; men jeg maa dog prøve det.

Gaaer hen imod Hulen, og synger:

Moer Ludlam i den mørke Kielder,
 Hvor Kilden dybt i Grunden vælder!
 Jeg beder om et jævn godt Sværd,
 Som træffer vist i Heltesærd.
 Naar Skotlands Mænd med Seir hiemdrage,
 Saa kommer ogsaa jeg tilbage;
 Og dersom Lykken det har skaant,
 Saa bringer jeg, hvad jeg har laant.

Han gaaer tre Gange Brønden rundt, og pikker paa Randen.

Dick.

Det hielper dig ikke. Naar du ikke siger Tid og Time,
 laaner hun dig ikke et Fiirtommeseem.

En dyb Klang, ledsaget af en sagte Musik, lyder fra Brønden.
 Et Sværd stiger frem af Abningen, med Hæftet opad.
 William tager det; imidlertid synger Dick i den største
 Angst med tillukkede Dine:

O, Himmel! der er hun! Moer Ludlam! hu! hu!
 Det damper af Brønden. Der kommer hun! nu!
 Sanct Dunstan! forsvar mig. O, hvilket Uhyre!
 Ti tusind Raketter af Svælgene fyre!
 En Drage med Binger, en frygtelig Giest
 Med Kløer som en Vadder, og Horn som en Hest!
 Af, spar dog en Mand, allernaadigste Biv!
 Ustyldig som Barnet i Moderens Liv.

William.

Bed Himlen! ja, et Sværd saa godt, saa fagert,
 Som fra den gamle Heltetid. Godt, Ludlam!
 Jeg lover dig, jeg gjør ei Sværdet Skam.
 Jeg bringer dig det brugt med Tak tilbage.
 Kom, Dick! Nu hen at tage Afsked med
 Min Clara! Denne maanelyse Nat
 Skal høre Kiærlighedens milde Stemme,
 Før aarle Morgen hører Kampens Røst.

Dick.

Nu er jeg desperat. Skee, hvad der vil!
 Men før mig nu luft lige ind i Krigen,
 Før Heden sætter sig! Har jeg seet Hæxer,
 Saa kan jeg ogsaa taale vel see Blod.

William.

Først til min Elskte!

Dick.

Nei, nei! strax i Krig,
 Før disse græsfelige Trolddomsøsyner
 Udslættes af min Hu! Seer jeg din Kiærest,

Saa glemmer jeg de fæle Drnekfløer
 For hendes hvide Hænder, Dragesvandsen
 For hendes Haar, og Skorpionspectaklen
 For hendes Talemaader.

William leer.

Han er tosset.

Men, ved mit Liv! det var en fielden Fangst.
 Kom, Dick! Det duer ei at gruble længe;
 Nu har vi Sværdet — lad os bruge det!

Dick.

Ja, lad os vel indrette vore Sager:
 Bær du en Ridder, jeg er Baabendrager.

De gaae.

Et gothisk Bærelse paa Ridderborgen, med et Stueuhr.

Sir Harry. Miss Clara. Den gamle Tom.

Sir Harry.

Hvor det glæder mig, Clara! at have dig hos mig!
 Et Huus uden en smuk Pige er det Samme, som en Dag
 uden Sol. Det er det, der giver Samtalen Liv, Selskabet
 Munterhed, og Tonen mellem Mænd Venlighed og Ynde.
 O, hvor gierne seer jeg dig, enten det nu er om Formid-
 dagen som en flittig Huusholderske med Forklæd og Nogle-
 knippe, eller om Aftenen ved Bordet i Silkeklæder som en
 Dame! Du vil lægge Dage til mine Aar, Clara!

Clara kysser hans Haand.

Gud give det, fiære Morbroder!

Sir Harry.

Hvad hialp det, at denne Borg aabnede sine Porte
 og havde rummelige Haller for fremmede Giester? De gad

ikke besøge mig gamle Anark. Ikke engang Binen i mine Kieldere kunde lokke Andet, end den violetnæsedede Abbed og den tykmavede Ridder. Kiedsommeligheden byggede sine Neder i hver en Krog under Taget med Svalerne. — Nu, du er her — ha, hvor har det forandret sig! Nu slagrede omkring dig, som Spurvne om mine Kirsebær; og jeg er vel snart nødt til at slaae et Net over dig, og stille mig selv hen som en Fuglestræk, hvis jeg vil have Ro.

Clara.

Frygt ikke for Spurvne, kære Morbroder!

Sir Harry.

Heller ikke for Gierdesmutteren, Clara?

Clara.

En saa lille Fugl vover sig ikke til eders stolte Borg.

Sir Harry.

Virkelig ikke? Nu, desbedre! Saa vil jeg heller ikke græmme mig. Har jeg ingen Børn, jeg har dog en Søsterdatter. Jeg vil ikke sukke, naar jeg ruller mit Stammetræ op, og seer den harniskede Mand med Træet ud af Brystet, hvoraf der springer Baaben og Navne, som Blomster og Blade. Jeg har en Søsterdatter. Du skal ægte en Ridder af prøvet Retskaffenhed. Det er sandt, det bliver en Side-linie; men det kan ikke altid gaae saa lige i denne Verden, som man ønsker.

Clara.

Nei tilviisfe, kære Morbroder! og der er selv dem, der mene, at de krumme Linier ere de smukkeste.

Sir Harry affides.

Den krumme Linie løber ned til Bondehuset. Fordømt!

Clara.

Har I hørt, at Hæren gaaer bort i Morgen tidlig, for at jage Briten over Grændserne?

Sir Harry.

Ja, ganske rigtig. Endeel af vort unge Mandskab gaaer med endnu i Nat under Sir Olivers Anførsel, for at bestorme den nærvise Skandse, de har kastet lige for vore Dine paa vor Grund. William Robin gaaer ogsaa med.

Clara sukker.

Sir Harry.

Clara! Clara! for Guds Skyld! Er det muligt? Overlad dig dog ikke til denne Daarlighed! En Bondesøn, og en adelig Frøken!

Clara.

Skaan mig, kiære Morbroder! Rysjer hans Haand. Det er allerede nær Midnat. God Nat, sov vel!

Hun gaaer.

Sir Harry.

Hvad skal der blive af, Tom? Gud forlade mig min Synd! er hun ikke forelsket i den unge William.

Tom.

Det har hun lært af sin Moder Eva i Paradiis, Sir! Den forbudne Frugt smager altid bedst.

Sir Harry.

Man maa have Agtelse for en dyb og i Grunden uskyldig Følelse, Tom! William er en brav Knøs; der mangler ham Intet uden et Stammetræ og en Ridderborg, saa kunde jeg ikke selv ønske mig bedre Svigersøn.

Tom.

William er en Phønix. Man finder ikke slig en Karl i Egnen paa tyve Mil i Omfreds. Han tager alle Nabolavets Adelsknøse paa sin Samvittighed.

Sir Harry.

Men han maa dog holde sig til sin Hytte i Dalen. Ridderborgen ligger ham for høit.

Tom.

Det kommer an paa, hvor høit han kan flyve. Han gaaer i Kamp med Sir Oliver; hvem veed, hvad Lykken kan bringe?

Sir Harry.

Ikke meer om det! Man maa lade, som man Intet mærkede. Hun er endnu ung her i Huset; hvis jeg holdt hende strengt, kunde jeg staae Fare for at miste hende.

Tom.

Men vil I dog ikke snart indvie hende i Borgens Hemmeligheder?

Sir Harry.

For Altting ikke! Det vilde forstrække hende, og maaskee bidrage meer, end Andet, til at hun forlod mig.

Tom.

Men om det nu engang møder hende usforvarende, hvad staaer eder inde for, at hun ikke forfærdes saa stærkt, at —

Sir Harry.

Jeg har det bedste Haab. Her har nu i tre Aar, siden min salig Datters Død, været stille og roligt paa Borgen. Jeg haaber, den ulykkelige Skygge lider ikke meer af natlig Dval, men har fundet Ro i sin Grav.

Tom ryster paa Hovedet.

Nei, Sir! bedrag eder ikke med et falskt Haab. Det er allerede otte Dage, siden Frøken Clara kom til mig en Morgen og sagde: „Siig mig, Tom! hvem er dog den smukke gammelagtige Kone i de sneehvide Klæder, med Nøgelnippet, som jeg saa tidt møder paa Gangen om Aftenen sildig, naar jeg gaaer til Sengs? Er det Huusholderessen? Hvorfor seer man hende aldrig om Dagen? Hun er bleg og tungsindig, og maa have meget travelt,

thi hun iler mig altid svævende forbi, nikker venligt, og flirrer med Røglerne."

Sir Harry.

Er det muligt?

Tom.

Som jeg siger.

Sir Harry ester en kort Taushed.

Jeg har lagt Mærke til, at dette Spøgelse søger unge Pigers Selskab af min Familie. Ti, Tom! lad ingen forvovne Ord komme over dine Læber. Er det en Aand, saa er det en god Aand, og den vil ikke fornærme Uskyldigheden. Klokkeren slaaer tre Dvarteer til tolv. Det er silde; følg mig til mit Sovestue!

De gaae.

Clara

kommer tilbage med et Lys.

Gif du til No, min gamle Fader? Af,
For Elskerindens Bryst er ingen No.

Det klapper i Hænderne nedenunder.

Der er han alt! Jeg veed, han kommer, og
Dog gyser jeg. Hvor er nu Strikkfestigen?

Hun tager den frem.

Den gamle Tom gaaer ned ad Vindetrappen;
Jeg haaber dog, min Onkel gaaer til Sengs.
Du kommer alt for tidlig, William! Gud,
I Fald man overrumpled os!

Det klapper stærkere.

Lys! lys!

For Himlens Skyld!

Hun aabner Vinduet, og knytter Strikkfestigen til Posten.

Tag dig nu vel i Agt!

Jeg tør ei see derud. I Fald den brast!
I Fald han styrted ned for mine Dine!

William

springer ind af Vinduet, og iler i hendes Arme.
Min søde Clara!

Clara.

Elfte William! seer
Jeg dig igien? O, Gud! saa skal det være!

William.

Sir Oliver, vor tappre Hovedsmand,
Dø kalder alt.

Clara.

Og veed du, William! veed du,
At farlig er din Gang? I Fald du gaaer
I Døden, hvad skal Clara da?

William.

Begræde

Sin William; plante venligt Rosmarin
Paa Ungersvendens Grav; troe, det er ham,
Naar Aftenstiernen blinker muntert ned
I hendes Taare; viske Taaren bort,
Og styrke Diet paa den grønne Laurbær,
Som skygger over Graven.

Clara.

Gud! hvor er jeg
Bedrøvet. Var det kun i Krig, du gif;
Men løbe Storm imod en fiendtlig Fæstning,
Den farligste, den værste Daad af alle!

William.

Var Daaden farlig ei, hvad var den mig?
Hvad var der da for mig at høre, Clara!
Jeg takker Gud, han saae min Nød, jeg trængte
Til sliq Anledning. Nu, Gud signe dig!
Giv mig et Kys til Afsted, saa afsted!

Clara.

Stærk er du, fuld af Mod, og heel behændig;
Men, William! du var aldrig før i Krig.
Bogt dig, min Ven! for al Forvovenhed.

William.

Den, haaber jeg, skal just beskierme mig.
Jeg er en Nattevandrer, elste Pige!
Som stiger paa den farlige Gesims
Af Borgens Tag i Drømme. Var jeg vaagen,
Troer du, jeg voved det? Ei, lad mig gaae,
Kald mig ei alt for kiærligt ved mit Navn!
Kun Frygten kunde faae mig til at styrte.

Clara.

Saa gaa da i den grumme Fare
Forvoven, elskelige Ven!

William.

Din Kiærlighed skal mig forsvare,
Og du skal see mig snart igien.

Clara.

Tag denne Lok, og lad den smile
Med gule Bølger til din Trøst!

William.

J Fald jeg falder, skal den hvile
I Graven paa mit kolde Bryst.

Clara.

O, Gud! forfærdelige Tanke!

William.

Er Graven da vel Elskovs Skranke?

Clara.

Lad i dit Sværd et Baand mig binde!

Forundret.

Hvor fik du dette fagre Sværd?

William.

Det gielder kun, min Elskerinde!
I Nat at vorde Gaven værd.

Clara.

Tys! hvad er det, som hisset lyder?

William.

Krumhornet os at ile byder.

Begge.

Himmel! bønør de Elskendes Bøn,

Dg naar vi } drage
de }

Med Seier tilbage,

Skienf da mit Hierte } Riearligheds Løn.
den Rieæffe }

Dick

styrter ind af Binduet paa Gulvet, saa lang som han er.

Gud i Himlen være lovet og takket! den Gang slap jeg med en blodig Næse og to omme Knæskaller. Han felet efter. Nei, de ere hele endnu, de bevæge sig med Lethed frem og tilbage paa deres Nerver. Gud skee Lov! Det var en stor Lykke for mig.

William.

Var det en Lykke?

Dick.

Ja gu var det en Lykke! Dersom jeg nu var faldet ud til den anden Side, ned af Borgen, som en Blyrende fra Taget? Jeg havde aldrig reist mig igien.

William.

Hvad vil du her, Menneſke?

Dick.

Menneſke? Er det at kalde Folk af min Stand? Er du en Ridder, saa er jeg en Baabendrager. Har du en

Frøken, som du er forelsket i, saa har jeg en tilkommende Frue, som jeg skal smigre mig ind hos; som jeg maa kiende, naar jeg skal bringe hende Bytte fra Krigen, eller Efterretningen om dit Endeligt, Gud bedre os!

William.

Ti, Ulykkesfugl!

Dick.

Menneske! Fugl! hvad det er for Talemaader til Folk, der falder ind af Binduet paa alle Fire.

William.

Du gjør en Larm, som om hele Borgen skulde falde ind.

Dick leer af fuld Hals.

Borgen gjør sig ikke gal, og falder ind af sit eget Bindue.

William.

Tilgiv denne Karls Enfoldighed, bedste Clara! Han har et godt Hierte og megen Hengivenhed for mig.

Dick.

Det maa J ikke troe er hans Mening, Frøken! Han kan ikke bare sig for at lee af mine Bittigheder; men han er bange for at rose mig i mine Dine. — Man er vel nødt til at slaae Bekymringen hen i Spøg. Jeg bærer mig ad ligesom Franskmændene: han synger, naar han er sulsten, jeg harcelerer, naar jeg er bange.

William.

Hvilken Diævel bragte dig paa dette fortvivlede Indfald? Hvis man har hørt dig!

Dick.

Den samme Diævel, som fik Eva til at spise Æbler, og Noah til at drikke Vin: Nysgierrigheden! Kan jeg see Binduer aabne med nedhængende Strikkestiger, uden at krybe ind af dem? Desuden kommer jeg for at skynde paa

dig. Vore Kammerater vente os i Nøddestoven. Trompeteren blæser, som Engelen paa den yderste Dag. Kom! — Farvel, Frøken! Tilgiv vore Galflaber, og hav Medlidenhed med vore Udsigter!

Clara.

Jeg takker dig, min gode Dick! fordi du følger William saa tro. Jeg haaber at see eder begge friske og vel igjen.

Dick.

Ja, hvad mig angaaer, saa skal det ikke mangle paa Forsigtighed. Jeg er Baabendrager, Frøken! og har ikke med Baaben at gjøre, undtagen naar de ikke blive brugte. Jeg vil staae som Moses paa Bierget med opløstede Hænder og see paa Striden langt fra, saa tænker jeg nok, de slaae Mallekitterne. I maa ellers vide, Sir Oliver drager her forbi om en halv Times Tid; saa seer I ogsaa William endnu engang, og paa en smuk Musik skal det ikke mangle.

William.

Farvel, min elskte Pige!
Hem dine Taarer nu.

Clara.

Min Tanke skal ei vige
Fra dig i Slagets Gru.

Dick.

Gid denne Strikkestige
Kun ikke gaaer itu!

Alle Tre.

Kun Mod i største Fare
Kan Heltene forsvare.

Clara.

Naar Værken Clara vækker,
Da Solen mig ei leer.

William.

Om Saaret end mig dækker,
Din Elsker dog du seer.

Dick.

Hvis nu jeg Halsen brækker,
Saa skeer det aldrig meer.

Alle Tre.

Farvel! det maa nu være;
Den grimme Skiebne bød.

William og Clara
Men Kiærlighed og Ære
Staaer over Grav og Død.

og Dick.

Jeg haaber, den vil bære
Mig ned i Græssets Skød.

Under Slutningen af denne Sang er Dick klavret ud af Vinduet. William river sig af Claras Arme, og følger ham.

Clara efter at have gient Strikkfestigen.

Nu er det skeet, nu er da Loddet kastet:
Seir eller Død! Grav eller Kiærlighed!
Du spiller høit, min William! Kan din Pige
Da Intet offre paa sit Hjertes Alter?
Kun græde kan hun!

Efter et Ophold.

Moderlige Harpe!

Min Siæls Fortrolige! du eneste,
Som Clara vover at betroes sin Sorg!
Kom, lad mig trykke tæt dig til mit Bryst,
Og lad i Beemod mine Taarer flyde,
Mens til min Klage dine Toner lyde.

Hun synger ved Harpen:

Der er en D i Livet,
 Dens rette Navn er Eskovs D,
 Af steile Fjeld omgivet,
 Midt i den bittre Sø.
 Enhver, som hører Dens Fryd,
 Sig ønsker derhen, og iler derhen,
 Men kommer snart tilbage
 Med revne Seil igien.

Thi mod den haarde Klippe
 Fælt lyder brudte Bølgers Raab;
 Dog vil ei Hjertet slippe
 Med Ankeret sit Haab.
 Saamangen Skipper stolt og vild
 Omseiled den D ved Nat og ved Dag,
 Indtil han sank i Havet
 Med sønderknuset Brag.

Men er man først deroppe,
 Har overvundet Fjeldets Gis,
 Da bag de golde Toppe
 Grønt smiler Paradiis.
 Der finder hver en Veiler god
 I kølige Lund sin kærlike Mø;
 Og Maanens fulde Lue
 Bestraaler Gladens D.

Dog i den skønne Have
 Bed Floden er en Kirkegaard;
 Saamange siunkne Grave
 Med forte Kors der staaer.

O, salig den, som hviler der!
 Han bleguede med sin Hiertenstro.
 Sig Ewiggrønt og Roser
 Om deres Grave snøe.

Det rasler uden for Døren.

Hvad hører jeg? Den travle Kone gaaer
 Igien forbi. — Hun har et venligt Ansigt,
 Hun seer saa tidt med moderlige Miner
 Mig i mit Die. Jeg har megen Lust til
 At tale ret engang med hende. Stille!
 Hun nærmer sig. Vil hun besøge mig?
 Saa vilde! — Gud! om hun maaskee har hørt —
 Men hun vil ei forraade mig; hun bliver
 Mig før en tro, en trøstende Veninde.

Det banker sagte paa Døren.

Der er hun!

Farer uvilkaarlig sammen af Skræk.

U! hvi gyser det da i mig?

Kom ind!

Døren aabner sig. En smekker midaldrende Kone staaer uden-
 for i en hvid Klædebragt af et gammeldags Snit, men af
 det fineste Linned. Det dødblege Ansigt bærer Præget af
 en Skionhed, som Lungesind har udslettet. Et Nøgletnippe
 hænger ved hendes Side. Hun hilser Clara venligt.

Clara.

Der staaer hun virkelig. — Velkommen!
 Gjør ei Omstændigheder, fære Kone!

Den hvide Kone boier sig.

Clara gaaer hende i Møde.

Kom, ræk mig eders Haand, træd over Tærsklen!

Den hvide Kone med huul Røst.

Naar selv J ønsker det —

Clara.

Jert Navn er?
Den hvide Kone.

Clara?

Clara.

Beslynderligt! Jer Haand er kold, Fru Clara!
Slipper hende.

Den hvide Kone.
Det er lidt koldt dernede.

Clara.

Altsaa Clara?
Jeg hedder ogsaa Clara. Vi er Navner.

Den hvide Kone
gior en Bevægelse, som vidner om, at Liigheden i Navnet
behager hende, men holder sig altid i en Afstand.

Clara efter en kort Taushed.
J har i Huset meget vist at syde;
Man seer jer kun saa sjelden.

Den hvide Kone ryster sit Nøgletnippe.

Clara.

Jert Besøg
Har noget saa høitideligt. J ønsker
Maaskee, det skulde holdes hemmeligt?
Den hvide Kone lægger Begesingren paa Munden.

Clara.

J er saa bleg, jert Ansigt er bedrøvet,
J er vist ikke lykkelig?

Et dybt Suk, og et Blik til Himlen.

Clara.

Men eders Udfærd er saa ædel dog,
J kan umulig være kun en Tiener.

Den hvide Kone.
Jeg er af Turnerslægten.

Clara.

O, det aned
Mit Hierte strax. Tillad mig, kære Tante!
Lad mig omfavne jer.

J det hun vil omfavne den Anden, træder denne saa hurtig
tilbage, at Clara Intet faaer i sine Arme.

Clara.

Ak, J er vred!
J undgaaer min Fortrolighed, som dog jeg
Saa gierne skienked eder. Jeg har meget
At spørge om, er endnu ung i Huset.
Min Onkel tier, og den gamle Tom
Beed Intet. — Jeg er meget for at læse.
Den gamle Saga, vore Stammefædres
Jdrætter, som de selv har skrevet op
Paa Pergament med broget Munkeskrist,
Skal være saa forunderlig. J kunde
Maaskee vel give mig en Efterretning?

Den hvide Kone.
Kom hen i Riddersalen næste Midnat!

Clara.

Vil J ledsage mig derhen, min Tante?

Den hvide Kone.
Der seer du mig.

Clara.

Vel! Næste Midnat altsaa.

Den hvide Kone.
Glem ei dit Løfte!

Clara.

Nei, i Sandhed ei. —

Men vil I ikke sætte eder lidt?

Den hvide Kone.

Jeg har ei No. Jeg hørte dig ved Harpen,
Dens Toner lofte mig. Syng mig et Vers,
Saa gaaer jeg.

Clara.

Hvilket ønsker I?

Den hvide Kone.

Det sidste.

I det Clara tager Harpen, stiller den hvide Kone sig hen bag
en Stol.

Clara synger:

Dog i den skønne Have
Bed Floden er en Kirkegaard;
Saamange sunkne Grave
Med sorte Kors der staaer.
O, salig den, som hviler der —

I dette Dieblis slaer Klokken tolv paa Stueuhret. Den hvide
Stikkelse bevæger sig hen imod Døren, kysker et Par
Gange hurtig paa Fingeren ad Clara, og forlader Bærel-
set. Man hører hende klinge paa Gangen med Røglerne.

Clara.

Gud! hvad er det? Hvad skulde det betyde?

Hun lytter med Frygt; i det samme hører man langt borte en
Marsch af de sig nærmende Krigere.

Åh, det er William! Det var det, hun hørte.

Vel, at hun gif, at i mit Vindue jeg

Kan sige ham mit kærligste Farvel,

Og kaste ham en Blomsterkøst i Hielmen!

Hun iler ind i sit Bærelse.

Lauderrien,

med Skov til den ene Side, Ridderborgen til den anden.

En flok Biergskotter nærmer sig under sagte Musik.

Chor.

Til Kamp, til Storm nu rask afsted,
Med snelle Skridt, med lette Fied,
I Nattens mørke Time!

See, blege Stierne! Britens Død;
Men Sol skal blusse dobbelt rød
Paa Fjeldet frem af Havets Skjod
Med festlig Purpurstrime.

Som Nattens Rovdyr ile vi
Ad tausen Sti,

Den gamle Ridderborg forbi,
Med skarp og fældet Landse;
Men Retfærd følger vore Fied,

Og Seieren skal drage med
Og storme Britens Skandse.

Troer han at tvinge Klippens Mand?
Vi holde Stand,

Ihi Skotland er vort Fædreland.

De ere standsede ved Ridderborgen.

Sir Harry, Clara og den gamle Tom aabne deres Vinduer, og
tage Deel med i Sangen.

Enkelte Stemmer.

De sorte Skyer dække snildt
Forræderiske Maanes Lue.

Kun nogle Straaler falde vildt —

Ha, det er Fingals Land, vi skue!

Han sidder paa sin Sølversky,

Og følger os til Morgengry,

Dg synger høit i Stormens Stemme:
 Kan Fioldets Søn sin Adel glemme?
 Hvor er den gamle, gridske Biørn,
 Hvis Heltemod ei Faren rokker? —
 O, Fingal! ryst ei dine Lokker!
 End er vi Kampens ægte Børn.

Sir Harry.

Ja, J vil Klipperne forsvare,
 J vil bestierme gamle Borg.
 Gaaer, raske Ynglinger! Ei Sorg
 Skal klynke feig til eders Fare.
 En Gubbe vogte maa sit Huus;
 Men, har J seiret, kommer alle!
 Her venter eder Fredens Halle
 Med egeløvomkrandske Kruus.

Clara.

Dg om den blanke Heltelandse
 Skal Pigen vinde Rosenkrandsse.
 Hun kaster Blomsterdusken ned til William.

William stikker den paa sin Hielm.
 O, søde Blomster! J skal smykke
 Med eders Bust den blanke Hat,
 Afsværges Fiendens Hug i Nat,
 Dg være Bidner til min Lykke.

Sir Oliver til Harry.

Ret saa, min gamle Ven! Ei frygte!
 Jeg drager med en udsøgt Flok.
 Af stærke Landsker har vi nok,
 Dg Briten kiender Skottens Rygte.
 Snart Fingals Søn i fri Natur
 Skal hilse dig med Seiersminer,

Naar først til maleriske Ruiner
 Forvandlet er den stolte Muur.

Tom til Dick.

Hvad seer jeg hist? Der kommer Taaben.
 Na, Dick! tøv dog et Dieblif.

Dick.

Hold inde med din plumpe Naaben!

Affides.

Hvad vil han mig, den gamle Strif?

Tom.

Du ligner i de blanke Baaben
 En Budding i en Form af Blif.

Dick slaaer sig paa Maven.

En Marvebudding? Ja, med Wren!
 Min Form har Marv, som det sig bør.

Tom.

Du bliver hængt, som Deserteur.

Dick.

Prostituer mig ei for Hæren!
 Den Lid, den Sorg.

William kaster et Kys til Clara.

Du Dyrebare!

Sir Harry og Clara.

Beskiern, o Gud! din Heltefare.

Choret,

i det Marschen igien begynder.

Til Kamp, til Storm nu rask afsted,
 Med snelle Skridt, med lette Fied,
 I Nattens mørke Time!
 See, blege Stjerne! Britens Død;
 Men Sol skal blusse dobbelt rød
 Paa Fieldet frem af Havets Skjød

Med festlig Purpurstrime.
Som Nattens Rovdyr ile vi
Ud tausen Sti,
Den gamle Ridderborg forbi,
Med skarp og faldet Landse;
Men Retfærd følger vore Fied
Dg Seieren skal drage med
Dg storme Britens Skandse.
Troer han at tvinge Klippens Mand?
Vi holde Stand,
Thi Skotland er vort Fædreland.

William.

I det han gaaer forbi Glaras Vinduer, hæver han sin
Haand op til Blomsterne paa sin Hielm, og synger:

O, søde Blomster! I skal smykke
Med eders Busk min blanke Hat,
Afværge Fiendens Hug i Nat,
Dg være Bidner til min Lykke.

Anden Handling.

Et Bærelse i Rabins Huus.

Han sidder i en Lænestol og grunder. **Fanny** sidder ved Alkoven med noget Haandarbeide, og synger for den lille **Betty**, som er i Seng.

Tommeliden var sig en Mand saa spæd:
 I Fingerbøls Harnisk var han klæd,
 Hans Hælm var hvælvbet og hvid og reen,
 Det var en udhulet Kirsebærsteen,
 En Knappenaal var hans Landsestang;
 Selv var han ifkun en Tomme lang.

Tommeliden sidder i Tommeltot;
 Der mører han sig saa jævnt og godt.
 Tommeliden drager paa Eventyr,
 Han vog en Flue, det frygtelig Dyr!
 Tommeliden drager i fremmede Land,
 Han svømmed sig over en Melkespand.

Der var stor Frygt over al den Gaard:
 Af Landværk leed den kongelig Maard.
 Svanhvide sig havde saa liden en Mund,
 Den var et Kirsebær, rød og rund.

De Læger komme med skarpen Tang,
Den Kirsebærmund var dem alt for trang.

O, hvo, som uddrager den hule Land,
Skal vorde Drot i det halve Land!
Tommeliden sprang ind med Hielm og Stang,
Hun mærked i Munden det knap engang.
Uf Sadlen han kasted den frække Giest;
Hun mærked neppe det Landsfæst.

Der var stor Fryd over al den Gaard:
Tommeliden ægted den vene Maard.
Prindsessen ham pynted med Eindalsbaand,
Hun bar ham til Kirken paa hviden Haand.
Foragte skal man just ei de Smaae,
Tidt naae de, hvor ei de Store kan naae.

Hun sover alt, den lille, søde Glut!
See, hvor hun ligger der, med røde Roser
Paa Kinderne! De smaae sneehvide Hænder
Hun folder front i Søvn, som hun bad
For sin Halvbroder, for sin kiære William.

Robin sidder i dybe Tanker, og svarer Intet.

Fanny.

See, kiære Mand!

Robin.

Hvad nu?

Fanny.

Den lille Pige,

Hun sover der saa sødt.

Robin.

Lad hende sove!

Hun vaagner tidsnof.

Fanny.

Kiære Ven! hvad er det?
 Hvad fattes dig? Du er saa takkefuld.
 Kold tog i Gaar du Afsked med din Son,
 Mens jeg og Betty græd ved Williams Hals.

Robin i andre Tanker.

Hvad skrive vi i Dag? Hvor har du gjort
 Af Almanakken?

Fanny.

Lille Betty har
 I Aftes revet den i Stykker, Kiære!
 Blev ikke vred! Jeg kjober een igien
 I Dørmorgen, naar jeg gaaer til Byen.
 Er det saa vigtigt dig at vide Dagen?

Robin.

Letfindige! du seer, den gule Maane
 Med blegen Ansigt svæver over Heden,
 Og veed ei, at hun tæller dine Timer?

Fanny.

Du ængster mig. Hvad grubler du? Naar hørte
 Jeg slike vilde Ord fra dine Læber?

Robin efter en kort Tausshed.

Du spotter Faren, William? Du gjør vel!
 Hvad er da Livet? Er den Skat saa stor?

Fanny.

Hvor Betty smiler!

Robin gaaer hen til Sengen.

Søde lille Betty!

Du sønderrev Tidsregningen i Aftes;
 Betyder det, din Fader skal betale?

Du elskte Noer! I himmelft Hvile
 Hun slumrer som en Engel her.
 De runde Kinder venligt smile
 Med Sundhedsæblets Purpurflær.
 Vaagn ei! Du vaagner kun til Kummer.
 Sov saligt i en evig Slummer,
 Stig til den Gud, som har dig kjær!
 Og naar du er en Engel der,
 Saa beed til ham, som Synd forlader:
 Tilgiv, o Gud! min arme Fader.

Fanny.

Gud! hvad er det? du ønsker Barnet Døden?

Robin.

Støi ikke, lad den lille Staffel sove!

Fanny med udbrydende Taarer.

O, hvor jeg er uluckyelig! Har Altting
 Forvandlet sig? Du var en driftig Landmand,
 Rask, stærk og munter, elskte mig, og Alt
 Gik godt. Med dine Fæders Arbeid skaffed
 Du Huset Velstand. Strax i Førstningen
 Forstod du med den skønne velske Ploug,
 Som selv du opfandt, at behandle Marken
 Med dobbelt Flid. Den gav dig dobbelt Løn.

Robin.

Den velske Ploug! saa husker du den Ploug?

Fanny.

Jeg husker Alt: du reiste glad til Staden,
 Og købte Sæd, som var af fielden Kraft;
 Det skønne Foraar saae dig haabesuld,
 Og Høsten saae dig rig.

Robin slaaer Hænderne sammen.
Ulykkelige! du har dræbt din Mand.

Fanny.

Fortvivlelse! Hvad aner mig?

Robin.

Det Rette!

Jeg skylder Ludlam fire hundred Kroner,
Dg skal betale dem i denne Nat.

Fanny.

Du Evige!

Robin.

Bereed dig paa det Bærste!

Jeg holdt det hemmeligt, saa længe muligt,
Nu brister Dæmningen. — Den velcke Ploug,
Som skaffed mig min første Velstand, laante
Jeg først af Ludlam. Dengang vidste jeg
End at forbinde Gliden med min Lykke.
Jeg estergjorde den, og bragte den
Tilbage strax til rette Tid. Saa gif det
Med Sæden; saa med Summen, hvorfor jeg
Har bygget dette Huus.

Fanny.

O, gode Himmel!

Saaledes er du kommen til din Velstand?

Robin.

Ja, til den skønne, klare Sæbeboble!

Fanny.

Gaa, sælg dit Huus, sælg al din Eiendom!
Skynd, skynd dig, før det er for silde!

Robin.

Fanny!

Det er for silde. Alt er solgt — og tabt.

Fanny.

Du eier Intet?

Robin.

Jo, to hundred Kroner.

Jeg stolte paa, du havde hundrede;
Saa mangled mig kun eet.

Fanny.

Er det en Drøm?

Hvad har du gjort, Ulykkelige?

Robin med et fortvilet Smil.

Hvad

Saa Mangen gjorde. Fanny! ingen Ludlam
Behøves for at friste Mennesket.

Det gyselige Lykkespil — du seer

Det daglig, og dog tvivler du om Hexer?

Jeg kunde levet rolig og besleden,

Da lokked mig det gustne Haab om Binding,

Jeg greb i det forræderiske Søl,

Skum blev det i min Haand — nu er jeg fangen!

Fanny.

Saa hører dig da Intet til?

Robin.

O, Fanny!

Slet Intet. Huset er for lang Tid siden

Allt pantsat, ligesom vort Bostab. Ofte

Jeg laante hos den gyselige Ludlam,

Forspilte, hvad jeg havde, maatte laane

Hos Andre, for at tilfredsstille hende.

Med en skaansom Bebreidelse.

Du savned af og til mig mangan Nat —

Fanny slaaer sine Dine ned.

Al ja!

Robin.

Du gjorde mig Bebreidelser;
Jeg taug, skøndt det var usfortient, thi aldrig
Har jeg ophørt at elske dig, og være
Dig tro.

Suffer.

Da var jeg i Moer Ludlams Hule,
For at betale Gielden.

Fanny.

Arme Robin!

Robin.

I Morgen, før det dages, skal jeg atter
Betale — jeg har Intet — og maa døe.

Fanny med kjærlig Ild.

Min elskte Husbond!

Omfavn ham.

Nei, du skal ei døe!

Har jeg fornærmet dig, og gjort dig Uret?

Robin.

Hvad vil du?

Fanny.

See, der mangler i din Sum
Halvandet hundred Kroner.

Robin.

Ingen Udvei!

Fanny.

Jeg gaaer!

Robin.

Hvorhen?

Fanny.

Til Ridderborgen.

Robin.

Den stolte Turner agter ei din Bøn;
Han hader mig: er William ei min Søn?

Fanny.

Tæm, elskte Robin! Sorgen,
Jeg skaffer Trøst;
En qvindlig Taare smelte skal hans Bryst,

Robin.

O, Fanny! Kiælv:
Tomhændet kom jeg nys fra ham tilbage.

Fanny.

Det er ei let at trygle for sig selv;
Men Gld for dig skal give Kraft min Klage.

Robin.

Evige Miskundhed!
Skuer du naadigt ned?
Styrker i Dødens Harm,
Fader! din Arm?
Venlig en Engel her
Har en Forbryder Kiær;
Redder en Engels Bøn
Kummerens Søn?

Fanny.

Haabet forsvinder ei,
Lyster paa Livets Bei.
Skaaner tidt Stormen ei
Svageste Siv?

Begge.

Haabet forsvinder ei,
Lyster paa Livets Bei.
Stormen nedbryder ei
Skælvende Siv.

Fanny.

Elskede! stol paa mig,
Himlen vil redde dig.

Robin.

Dg hvis den redder mig,
Hvad er vort Liv?

Fanny.

Jeg tager Betty ved mit Bryst,
Du Spaden i din Arm;
Vi gaae i Verden ud med Trøst,
Dg trodse Skiebne's Harm.

Robin.

Dg Himlen er ei længer mørk;
Med vore Børn vi gaae,
Dg snart skal i den øde Ør
En venlig Hytte staae!

Fanny.

Som Eva med vor første Fader,
Den skønne Hauge jeg forlader;
Men trøste skal mit hulde Noer,
Dg glad vi dyrke fremmed Jord.

Begge.

Ægtefærlighedens Trøst er stor;
Selv paa golde, skyggefulde Steder
Voxer Haabets Blomst i Fader= } glæder.
Moder= }

Fanny.

O, denne Tanke, Robin! mildner Alt.
Held Fanny, at du kun besøgte Ludlam
I Nattens Huler! Ja, nu er jeg trøstet.
Mod Ludlams Grubbed er der Raad at finde,
Jeg frygter ei den gamle, gustne Qvinde.

Robin.

Dit Mod, min Fanny! vederqvæger mig.
 Min værste Qual var den bespændte Laushed.
 Du var min Siæls Fortrolige — nu kom der
 En Hemmelighed, som jeg maatte skjule.
 Hvergang du smilte til mig, var det mig,
 Som om et fælt, langarmet Spøgelse
 Drog mig i Haaret, milevidt fra dig,
 Og trued mig, og holdt sin flamme Haand
 For mine Læber.

Fanny.

Men — det bliver filde.
 Bliv her, og vent mig hos din lille Betty!
 Jeg bringer Trøst og Redning. Stol paa mig!
 Hun river sig løs fra ham, og gaaer.

Robin

alene, efter at have stirret ned for sig i dybe Tanker.
 Jeg var en Knøs af ærligt Blod,
 Jeg gif i Striden, hvor den førtes;
 Naar Hornet lød, naar Trommen rørtes,
 Da fiæk jeg ved Standarten stod.
 Jeg skifted om min raske Stand,
 Og blev en rolig Hgtemand.
 En deilig, ung, en dydig Pige
 Mig skienkede sit Hjertes Tro —
 Mit Hjerte havde ingen Ro,
 Og Glæden saaes fra mig at vige.
 I Lykkens vildtforvorne Hiul
 Min høire Haand var vant at gribe —
 Den taug, den frække Krigens Pibe,
 Da søgte jeg til skumle Skiul.
 Blougjernet gif for langsomt mig,

Mig Marken kieded med sin Lørke;
 Da lokked mig det lumste Mørke,
 Og Helvede forførte mig. —
 O, Engel! mon paa Sølvvinger
 Du atter min Forløsning bringer?

Den Lille sover. Det er summert her;
 Jeg maa lidt ud i Aftenrødens Skær,
 De sagte Vindpust skal min Pande føle.
 Mit Hierte skal Naturens Skønhed føle;
 Nu lukker det sig ikke længer til.
 Paa Bænken jeg min Fanny vente vil.
 Beed, lille Betty! for din Faer i Drømme,
 At ei han i sit eget Blod skal svømme.
 Han gaaer.

Børelse paa Ridderborgen.

Sir Harry. Miss Clara. Sir John Bull
 sidder ved et lille Bord og spiser.

John Bull.

Naar J tager i Betænkning, Miss! at jeg skal hjem
 endnu i Nat, at min Skimmel har forstrakt det venstre
 Bagbeen, saa vil J ikke undres over, at jeg reiser tidlig
 bort, og at jeg tager lidt Spirituosa og Animalia til mig,
 af Frygt for den febrile Aftenluft.

Clara.

Vel bekomme eder, Sir!

John Bull.

Man siger, forelskede Folk har ingen Appetit; men det
 er Løgn. Man har aldrig meer Appetit, end naar man

er foreløstet. Det er let at begribe: Hjertet banker stærkere, Hjertet staaer i Forbindelse med Lungerne ved arteria pulmonalis, Lungerne trykke Mellemgulvet, Mellemgulvet hænger sammen med Larmene, Larmene skrige, og naar Larmene skrige, maa man have Mad.

Clara.

Det er billigt.

Sir Harry i Lænestolen ved sin Pibe.

Lutter Humor, Clara! lutter Humor. Som jeg siger dig: et forslaget Hoved min Ven Sir John Bull!

John Bull.

Herlig Porter, God bless me! God Beassteef, God dam! Det er bedre, end Thee. Af Thee faaer man blege Kinder, lange Dine og tynde Haar, ligesom Chineserne. Lykke Maber faaer man, hvordan saa Satan man bær sig ad. Naa, eders Skaal! En Ven som en Hercules, en Pige som en Adonis! Hvad mangler endnu John Bull, for at være det lykkeligste Menneske?

Sir Harry.

Pigens Samtykke, Sir John!

John Bull.

Ja! og lidt mindre Omfang, Broder Harry! Deri stikker det. Hun er af denne Verden, hun forlanger Smekkerhed. Hvor skal den komme fra? Om to Matroser vinde mig et Toug omkring Livet, og surre mig til en Mast, saa vinde de ikke en Linie i en Time. Men de fede Folk ere de bedste. De synde mindst, thi de sove meest. De ere et Billed paa Universum, thi Jorden er rund. Ere de hidfige, saa varer det ikke længe. Der er Fugtighed i deres Krudt; det dræber ikke som af Bøsse, men sprutter kun som en Troldkælling. Jeg indlader mig ikke i politiske Stridig-

heder. Jeg lever paa mit Slot, og gaaer paa Jagt som Nimrod efter vilde Dyr, især efter Ræven, den lumste Hund!

Clara.

Endnu et Stykke, Sir John?

John Bull griber hendes Haand.

Ja, et Pigestykke! Vil du ha'e mig, saa ta' mig, og griin ikke af mig.

Clara.

J gaaer hurtig til Værks, Sir!

John Bull.

Vil du leve som en Prindsesse, saa kom! Spleen har jeg ikke. Jeg havde en Onkel, som hængte sig, fordi han havde for mange Guincer, og en Broder, som druknede sig, fordi han havde for faa. Jeg holder Middelveien mellem Galgen og Bandet, sidder paa Landet, spiser Plumbudding og drikker Porter. Vil du være min Halvedeel?

Clara.

Det vilde være for meget for mig, Sir!

John Bull.

Lad alt Nationalhad fare ad Helvede til! Du gjør Engælænderen Uret. Han er stolt? egennyttig? Enik Enak! Føi ham bare lidt, saa skal du see, hvor artig han bliver. Giv ham Frihed paa Søen til at kapre, hvad han vil; giv ham Skotland og Irland, giv ham Derne i Vestindien, giv ham Asien og America, giv ham Africa og Landene i Sydhavet, giv ham alle de Gnallinger, som ligge rundt omkring Europa: Sicilien og Sicælland, Sardinien og Fyen, Maltha og Anholt, og hvad det Dævelskab hedder! God dam! han forlanger ikke meer. Og jeg er fornøiet, naar jeg faaer dig, og beholder, hvad jeg har.

Clara.

J maa undskyldte, Sir! at jeg endnu ikke kan give eder bestemt Svar.

Sir Harry.

Clara! du faaer ingen bedre Egtemand. Han er saa god, som Dagen er lang.

Clara.

Bedste Morbroder! maa jeg tale et Par Ord med eder i Genrum?

John Bull.

Det var ret; der maa overlægges og vootes i Parlamentet. Midlertid sidder jeg her udenfor, spiser Beafsteak, drikker Porter, og lader eder giøre, hvad J vil. Kommer du tilbage og giver mig Ja — godt! Faaer jeg Nei — slemt! Men jeg hænger mig ikke, det har jeg forsvoret. Jeg er fillen, jeg kan ikke taale Noget om Halsen, derfor gaaer jeg med sort Baand i Ekiorten. Jeg drukner mig ikke, jeg har Bandskræk, jeg er bidt af en gal Hund. Jeg er en Stoiker, Broder Harry! i Tænkemaade, en Epicuræer i Levemaade, og en Cyniker i Handlemaade. Jeg har studeret i Oxford. — Gud være med eder! Dette Glas tømmer jeg imidlertid paa eders Sundhed.

Sir Harry og Miss Clara gaae.

John Bull alene ved Bordet.

O, hvor det dog er skönt, at have
Himmelen's Gave,

Herlige Fieldslot, rummelig Have,
Trivelig Mave!

O, hvor det dog er skönt, at have
Altting fuldstændigt og godt!

Fanny.

Nei, nei, jeg gaaer ikke bort uden Trost, uden at bringe min ulykkelige Mand et Redningsmiddel.

John Bull.

Et Redningsmiddel? Hvad fattes ham? Skal han have Noget af Froken Claras Haandapothek? Rhubarbra? Campher? Dypelsdræf?

Fanny.

Hvis ikke Sir Harry gjør os et Laan, saa ere vi grændseløs ulykkelige.

John Bull.

Et Laan? Hvad for et Laan? J vil dog ikke laane hans Søsterdatter?

Fanny sukkende.

Det er et Pengelaan, Sir!

John Bull.

Penge? Ikke Andet end det! Er det Noget at gjøre saadan Blæst for? Hvor mange skal J have?

Fanny.

Det vilde blive for vidtløftigt at udvikle eder —

John Bull.

Jeg er heller ingen Ven af Vidtløftigheder; jeg er saa vidtløftig nok selv.

Fanny.

Vi behøve nødvendig halvandet hundrede Kroner.

John Bull.

Dg for saadan en Bagatel vil J holde mig Tiden op, og maaskee forspilde mig det gunstige Dieblif?

Fanny.

Åh, Sir! vor hele Skiebne hænger —

John Bull falder hende i Talen.

Saa skynd jer at skære den ned igien, inden den quæls.

Fanny kommer forlegen ind.

Man sagde mig, at jeg her vilde træffe Sir Harry —
men — her er Fremmede.

John Bull.

Hvad vil hun? Mon det er en Pige her af Huset?

Fanny.

Tienerinde, min Herre! Kunde jeg ikke maaskee faae
Sir Harry i Tale?

John Bull.

Jo, i Morgen, mit Barn!

Fanny.

Jeg maa endelig tale med ham i Aften, min Herre!

John Bull.

Det gaaer ikke an; han har Forretninger.

Fanny.

Hvert Dieblif stiger min Angst. Hav den Godhed,
min Herre! beed ham komme ud.

John Bull.

Da havde jeg Noget at giøre! Der delibereres om
Sager derinde af yderste Bigtighed.

Fanny.

Kommer han ikke, saa har jeg for evig tabt min
Mand.

John Bull.

Bliver han der ikke, saa har jeg for denne Gang tabt
min Kone.

Fanny.

O, min Herre! De har Synd af at spotte en Ulykkelig.

John Bull.

Jeg spotter Ingen. Men nu skal I lade mig have
No. Der er Tid nok til at tale med Manden i Morgen,
naar jeg er borte.

Sir Harry.

Hvad hun synes?

Jh nu, hun synes intet uden godt.

John Bull.

Det er mig kiært. Saa vil hun ægte mig?

Sir Harry.

Hun veed, at du er rig, at du er brav,
En løierlig godhiertig Bulderbasse;
Tilgiv mig, Broder! det er hendes Ord.

John Bull.

En løierlig godhiertig Bulderbasse?
Det kan jeg lide; det er altid godt Tegn,
Naar Pigerne blier næsviis. Svar igien:
Hun er en sød, veemodig Violin!
God dam! der kommer Noget ud af, Harry!
Naar i Duet vi føre en Concert op.

Sir Harry.

Hun siger, at hun aldrig kunde ønske
Sig bedre Mand, end dig —

John Bull.

Det er mig kiært.

Sir Harry.

J Fald hun vilde gifte sig.

John Bull.

J Fald?

Sir Harry.

Men — da hun synes, at det er for tidligt —

John Bull.

For tidligt for en Mø paa sytten Aar?

Sir Harry.

Dg vel i visse Maader og for silde —
Du veed, hvordan de unge Piger ere.

John Bull

gaaer hen til Brødkurven, tømmer den, og rækker den til Sir Harry.
Fly hende den fra mig!

Sir Harry.

Hvad vil det sige?

John Bull.

Nu er det mig, forstaaer du, som har givet
Din Søsterdatter Kurven.

Sir Harry.

Af! saaledes.

John Bull.

Forstaaer du mig? — Jack! Tom! hvor er min Kleppert?

Tom kommer.

I Stalden, Sir!

Sir Harry.

Tilgiv mig, Broder John!

Det er ei min Skyld.

John Bull.

Din Skyld, at jeg giver
Din Søsterdatter Kurven? Nei, naturlig.
Du er vel ikke gal? — Er Mæren sadlet?

Tom.

Den staaer parat.

John Bull.

God Nat, min Kammerat!

Sir Harry.

Du skilles dog vel ei i Brede fra mig?

John Bull.

Paa ingen Maade! Jeg har al Respect
For dig og for din lille Søsterdatter;
Men ægte hende, Broer! det kan jeg ikke,
Jeg har min Marsag.

Raaber ud af Vinduet:

Jack! træk Hesten frem.

Farvel, min Broer! Du glemmer dog vel ikke
Snart at besøge mig?

Sir Harry.

Nei, sikkert ikke!

John Bull.

Tag lille Clara med! Det er mig kjærst,
I Fald jeg ellers kan fornøie hende
Paa andre Maader; men med Ægteskabet,
Forstaaer du mig, der bliver Intet af.
Farvel! — Jack! Jack! God dam, jeg laer dig hænge,
Hvis du ei skynder dig. — Glem ikke Kurven!

Han tager en Muffe, der ligger paa Stolen, stikker den under
Armen, og vil gaae.

Sir Harry.

Hvad tog du der?

John Bull.

Min Hat.

Sir Harry smilende.

Miss Claras Muffe!

John Bull.

En Muffe? Jeg er gal. Den sorte Farve
Bedrog mig.

Raster den hen, og stamper ad Sir Harry, som vil følge ham.

Bliv du der! jeg vil ei følges.

Jeg sætter aldrig meer min Fod i dette
 Fordømte Huus. Gaa til din Søsterdatter!
 Du er en gammel Mæhæ, og jeg er
 En Nar, fordi jeg ærgrer mig derover.

Han gaaer.

Tom.

Den Ben var vred.

Sir Harry.

Det bilder han sig ind.

Tom.

Jeg veed ei, hvad han tænker paa: For sliq
 En skaldet Herre beile til vor Frøken?
 Han kom tilpas!

Sir Harry.

Gid hun i Alting var

Saa kræsen, Tom! For at adsprede hende
 Har jeg tilladt, hvad ei man burde.

Tom.

Hvad da?

Sir Harry.

Hun bad mig saa indstændigt og saa venligt
 At maatte gaae i Nat til Riddersalen,
 Jeg — loved det.

Tom.

J spøger.

Sir Harry.

Stakkels Pige!

Hun sad og græd i Dag den hele Tid.
 Jeg var lidt haard, maaskee lidt alt for haard.
 Hvis det kan trøste hende! Man har sagt,
 At stundom Phantasiens Drømmeværk
 Udspreder bedre Sorgen, end Fornuften.

Tom.

Hvad vover J? Grindrer J ei, hvad
Der selv er hændet jer i denne Sal
For femten Aar?

Sir Harry.

Jo, meget vel. Fra den Tid
Staaer Salen lukt. Men skal den altid staae
Som et affides Spøgelsegemak,
Der gjør min Borg berøgtet og forhadet?
Hun frygter ei. Du siger selv, Gienfærdet
Har ofte mødt paa Gangen hende, hilst
Med Venlighed. Maaskee er Glara den,
Der er bestemt til hurtig at opdage
En Hemmelighed, som alt hundred Aar
Har skjult med Rødsels frygtelige Tæppe.

Tom.

J vover meget, Sir!

Sir Harry.

Jeg vover Intet.

Om der er Spøgeser, om der er ingen —
Min faste Tro er, at de Intet mægte
Mod reen Uskyldighed. Lad hende gaae!
Jeg selv med dig og alle Husets Folk
Vil være rede. Skulde Noget høres,
Saa maae vi ile hende flux til Hielp.
For Støi og Lys er slige Giester bange.

Tom gysende.

Jeg var tilfreds, John Bull var her igien;
Deßlige corpulente Spøgeser
Er ei saa frygtelige, som de mavre.
Alting forener sig, for ret at gjøre

Det melancholisk i Aften. Gartnerens,
Den gamle Stoffers Kone —

Sir Harry.

Er hun død?

Tom.

Det lod, som ganske vist hun vilde himle.
Kiigkisten var bestilt. I Middags blev
hun bedre. Men i Dæmringen nu nylig,
Kom Snedkermesteren med sine Dreng, og
Dg bragte den i Procession. Nu staaer den
I Gangen, lugter frisk af Fyrretræ,
Dg støder Folk med sine skarpe Kanter,
Som gaae forbi i Mørke.

Sir Harry.

Gamle Gief!

Tom.

For hvem er den bestilt?

Sir Harry leer.

For Spøgelses!

Jeg haaber, at det alt er Selvbedrag,
En panisk Skræk, der har indsneget sig
I Borgens Krog, som yngler nu i Mørket,
Dg som forsvinder i sit eget Mulm,
Saasnart vi nærmer os med vore Følger.

Begge.

Naar Mørket slukker Aftenrøden,
Dg synker over Dal og Krat,
Da staaer som Billede paa Døden
Den høie, stjerneklare Nat.
En Anelse vi dybt fornemme,
Der leder Siælen vidt omkring,

Dg Stormen varsler, som en Stemme,
Der aabenbarer skjulte Ting.
Men neppe flygter Granens Ugle
Før Østens unge Purpurfyd,
Før lifligt alle Himlens Fugle
Tilqviddre Hjertet: haab og nyd!
O, Nat! du Billede paa Sorgen!
Hvi skal jeg da din Rædsel slye?
Med Rosen aabner sig i Morgen
Mit Haab for Straalerne paa ny.

De gaae.

Tredie Handling.

Uden for Robins Huns.

Bord og Bænk.

Robin alene.

Jo længer Fanny udeblier, desmeer
 Det gyser i mig. Aftenen er kold,
 Skiondt dog det burde være luun' Sanct Hans Nat.
 Mørkt vil det aldrig blive.
 Man tænker, det er Dag endnu, saa er det
 Dog vel ei langt fra Midnat. Og i Morgen,
 I Morgen Klokken tre,
 Naar Østerskiæret seirer over Bestens
 End neppe slukte Skin; naar Alt, hvad aander,
 I Dynen byller sig for Morgenfulden —
 Da skeer Henrettelsen, da skeer den, hvis
 Jeg bringer ei de fire hundred Kroner,
 Og lægger dem i Ludlams blege Haand.
 Den gustne Maane staaer saa fælt derhenne
 Og leer i Horizonten. Hu! mig synes,
 Den ligner Ludlam. Hvor hun griner ind
 Ud Forstudøren paa mit gamle Sværd,
 Der hænger fort paa Bæggen. Dette Sværd,
 Der spotter mine sidste Dages Ladhed,

Dg som min Søn forsmaaede, fordi Tiden
 Haant havde rustnet det. Det klinger, synes mig.
 Man siger, naar det klinger i et Sværd
 Hos Bøddelen — Hu, hvilke fæle Tanker! —
 O, kom, min Fanny! — Cover du, min Betty?

Han seer ind af Vinduet.

Ja, sødt! Du kiender ei din Faders Uro.
 Hvert Dieblif den voger, som paa Skibet
 Den salte Død, uagtet Pumpen gaaer.
 Det staaer mig alt til Hagen — end et Blund,
 Saa har mit Fartøi endt sin korte Gang,
 Dg hvor er da den Biælke, som kan redde?

Han sætter sig ved Bordet, og støtter sit Hoved paa sin Haand.

George

kommer med Kornister paa Ryggen, syngende:

Biben lyder, Trommen stralder;
 Nu afsted til munter Dyst!
 Kort kun er den raske Alder,
 Skynd dig, Landsmand! før du falder,
 Lev dit Liv med dobbelt Lyst.

Bange Sorg, og Frygt for Døden
 Svinder ved Kartovens Larm.
 Blussende, som Morgenrøden,
 Staaer Soldaten, spotter Døden,
 Møder Faren med sin Barm.

Feighed ved den lave Hytte
 Vengster med sit Hundebicæf.
 Rast Forandring! dagligt Bytte!
 Staa bag Busken, grønne Skytte!
 Lad din Riffel, sigt — og træf.

Stærke Løver ei forsage,
 Naar end Tigre paa dem sprang.
 Helten bør i Dysten drage,
 Den, som Magten har, skal tage,
 Det er i Naturens Gang.

Lad i Dorsthed Bondemanden
 Lærste Kornet paa sin Lo;
 Selv med sølvgraae Haar i Panden
 Hylde jeg Soldaterstanden,
 Og i Teltet vil jeg boe.

Robin.

Hvad seer jeg der? George Wilkins!

George.

Peter Robin!

Hvad Dævlén, gamle Kammerat! du her?
 Og i en Bondevams?

Robin.

Velkommen, George!

Ja, jeg er Bonde, her du seer mit Huus.

George.

Det var da Satan! Du et Huus? Du Bonde?
 Fy, flam dig, Robin! Sneglen har et Huus.
 Du Bonde? Nu, man skal dog Ingenting
 Forsværgé her i Verden; men det vilde
 Jeg dog vel svoret paa, naar vi i Flandern
 Sad ved et Træ i Leiren; naar du skød
 Casquetten op paa skraa, og lod paa Trommen
 Den lette Lærning klinge; eller naar,
 Med Blus paa Rinden af den gamle Biin,

Vi fulgte Fienderne med spændte Bøsser,
Dg skød dem Kappelær af Hælene.

Robin.

Ungdom og Viisdom følges fielden ad.

George.

Det gjør de vel i. Viisdom fik sin Hælsot;
Den er kun slet til Beens. Men er det rigtig
Dig selv med dette Bededagsansigt?
Kom, lad mig see! Jeg troer dog, det er dig.
Men hvor er nu de martialste Dine,
De skarpe Træk? Behængt med Dovensfedt!
Dg Dovensfedtet atter blegt indforet
Med Angest for at miste Lænestolen,
Klodgryden og den magelige Rede!

Robin.

Du er endnu den samme vilde Knegt,
Som for en Snees Aar siden.

George.

Det var ilde
Bestedt med mig, i Fald jeg ikke var det.

Han slaaer Ild, og tænder sin Pibe.

Robin.

Hvad vil du nu?

George.

I Krig.

Robin.

For at forsvare
Dit Fædreland? Hvad vil du da i Skotland?
Du er en Brite.

George.

Kampen er mit Land,

Dg hvor der er en Helt, der er min Herre.
 Den, som betaler meest, den tiener jeg,
 Dg hvad jeg tiener, øder jeg. Hvis ei
 Der leved Folk, som jeg, saa gif Naturen
 Tilfids af Stilstand i Forraadnelse.

Han kaster en stor Pengepung paa Bordet.

Robin.

Hvad har du der?

George.

Fem hundred gamle Kroner.

Den Ballast er mit lette Skib for tung.
 Jeg haaber snart at tabe dem igien;
 Der er jo Krig, hvad skal man saa med Penge?
 De er for Høkre kun i Fred.

Robin.

Fem hundred?

Ei, du er rig!

George.

Ja, lige fra i Aftes!

Jeg vandt dem fra en mæsket Hestepranger,
 Til Straf fordi den Gavtyv spillede Huden
 Paa Hestene, og forede dem med Lust.

Han aabner sit Tornister, tager en Flaske frem og tvende Bægere,
 som han sætter paa Bordet; spodske:

Du drikker vel ei heller mere Viin?

Robin.

Naar den er god, et Glas imellemstunder.

George.

Du fik den ikke bedre hos en Churfyrst
 I Tydskland, hos en Riobmand i Bordeaux,
 Dg hos en Sultan i Constantinopel.
 Jeg maa vel ikke byde dig et Bæger?

Robin.

Hvorfor ei det, min gamle Kammerat?

George.

Ei! du har Tolerance, Laalerads —
Hvad er det nu, de Lærde kalde det?
Naa, paa fornyet Bekjendtskab!

Klinker.

Robin.

Taf!

De drikke.

Din Biin

Er meget god.

George.

I Fald saa er, saa maa
Der synges til den. Drik foruden Sang
Er som en deilig Mund foruden Kys.

Robin.

Jeg kan slet ingen udenad. Jeg har
Ei sjunget muntre Viser nu i lang Tid.

George.

Det kan jeg tænke. Alle skionne Kunster
Har han paa Hyliden lagt. Fy, skamme dig!
Erindrer du den gamle Vise, som
Vi sang saa ofte, mangen kølig Aften
I Brabant, naar den trinde flamske Pige,
Med røde Kinder og med gule Loffer
Bag Huen, satte skylte Glas paa Bordet?

Robin.

Jeg troer, jeg kan den.

George.

Vel, den maae vi synge.

De sætte sig; George skienker i begge Bægre, og synger:

Bil du være stærk og fri,
 Pres de røde Druer!
 Bil du staae Fortuna bi,
 Nær din Ungdoms Luer!
 Fro til Kampen ile vi
 Da, naar Faren truer;
 Hils paa vor Blomstersti
 Jomfruer og Fruer.

Robin.

Kort kun er den grønne Baar,
 Livets Timer ile;
 Enart den hvide Vinter spaaer
 Om den lange Hvile.
 Men selv under solvgraae Haar
 Rød kan Kinden smile,
 Og hvor Bacchus' Bæger staaer,
 Træffer Amors Pile.

Begge.

Lær af Rosen i sin Lund
 Purpurvarm at fryde!
 Lær i Kampens raske Stund
 Fiendens Landse bryde!
 Ingen Blet paa Jordens Rund
 Keent er uden Lyde;
 Den er lykkelig, som kun
 Net forstaaer at nyde.

Robin.

Hvor underlig den gamle Sang har stemt mig!
 Den minder mig om mangen munter Time,
 Som længst forsvandt, som kommer aldrig meer.

George.

Dg hvorfor aldrig meer? Er du alt død?
Er du et Gienfærd alt, som seer tilbage
Paa Livet fra din Grav?

Robin blinker.

Din Skaal, min Broder!

Du lader til at være lykkelig;
Jeg var maaskee det paa en anden Maade,
Hvis det var Skiebne's Billie.

George.

Nu, saa maa

Du friste Skiebne. Hvordan staaer du dig?
Er det dit eget Huus?

Robin.

Det kaldes mit.

Jeg har et yndigt Barn, en kjærlig Hustru,
Det er min bedste Rigdom.

George.

Ja, ja, ja!

Det er ret godt for Krigen og for Hæren,
At der anlægges rundt Børnefabriker.
Der skydes meget bort imellem Aar
Og Dag; det Hul maa atter fyldes. Men
Du havde jo en ældre Son?

Robin.

Ja, med

Min første Kone. Han er nu Soldat.

George.

Det kan jeg lide. Nu Bellona's Skaal!
Man sige, hvad man vil, det er en Dame,
Som er al Værd værd. Vel har hun Fregner

Dg Koparr, naar man skuer hende nær ved;
Men Hielen klæer forbandet godt, og Panden
Er majestætisk, Næsen kongelig.

Robin drifker.

Forvar din Pung! den kunde komme bort.

George.

Saa blev jeg ei-utrøstelig for det.

Jeg agter ei det Mammon. Vil du vinde
Dem fra mig? vil du spille Tærninger?

Han tager Tærninger af sin Lomme, og kaster paa Bordet.

Robin gysker.

Hvorledes?

George.

Vil du spille Tærninger

Om hundred Kroner? Hvis du vinder dem,
Skal det fornøie mig, og taber du,
Saa skal det ikke græmme mig. Du sidder
I Velstand; hvad er det for dig?

Robin affides.

Min Gud!

Er det en Styrelse fra dig? Ham nytte
De Intet. — Hvis jeg vandt? — Den arme Fanny!
Hun tøver, kommer sikkert trøstesløs;
Saa er der ingen Redning. Vinder jeg,
Saa er min Nød forbi; og taber jeg,
Saa er ei Nøden større nu, end før.

George

rasler med Tærningerne i Bægeret.

Betænker du dig, gamle Kammerat?

Robin.

Ja, jeg vil spille høiest Dine med dig
Om hundred Kroner.

George.

Det var ret. See her,
Du seer, min Pung er fuld af Sølv.
Robin tager sin frem.

Her er
To hundred Kroner.

George.

Godt! saa lad os lægge
Dem begge her paa Bordet da.
Robin sukker.

Belan!
Om hundred Kroner høiest Dine.

George.

Rigtig!
Jeg vil begynde.

Kaster.

Fem og Tre er Otte.
Robin ængstelig.
Hvad? Otte? Det var høit.

George.

Nu?

Robin glad, efter at have kastet.

Sejer alle!

George.

Der vandt du hundred Kroner. Om igien!
Robin.

Nu vel!

Affides.

Kun eengang til, du gode Skiebne!
Saa aldrig mere Tarning i min Haand.

George.

Kast nu! Dvit eller dobbelt?

Robin.

Ja!

George.

Saa skynd dig!

Robin.

Ja!

Kaster; med stigende Glæde:

Fem og Fem er Ti.

George.

Det var forbandet.

Kaster.

Men Sex og Fem er Elleve. Dvit!

Robin nedslaaet.

Dvit!

George.

Det varer mig for længe. Skal vi tage
 Een Gang for alle, Broer! om hvad du har
 i Pungen?

Robin spændt.

Ja!

Det lille Barn vaagner derinde, og græder.

Uf, Barnet vaagner!

George.

Nu,

Hvad siger det?

Robin.

Jeg tyse maa paa hende.

George.

Rast først! saa gaaer jeg.

Barnet indenfor grædende.

Fader! gode Fader!

Robin bespændt.

Hun falder mig med Graad.

George.

Bær ingen Nar!

Spil først! saa er det giort.

Robin.

Nu da i Guds Navn!

Kaster.

To Esser! Jeg Ulykkelige!

Han river sig fortvivlet i Haaret.

George tør.

Hvad

Har Gud at gjøre med Hazardspil?

Kaster.

Gen —

Dg To er Tre. Get Die meer, end du.

Robin med et Skrig.

Run eet?

George rolig.

Jeg bruger ingen fleer.

Han tager Pungene.

Nu da,

God Nat, min gamle Kammerat! Jeg vil
 Ei holde dig; de kalde dig derinde,
 Den Lille skriger.

Robin griber ham i Brystet.

Nedrige Bedrager!

Giv mig min Pung igien.

George.

Saa sagte, sagte!

Du river mig Rabatterne fra Riolen.

Robin rasende.

Jeg river dig dit Hierte ud af Livet,
Fordømte Karl!

George vrider sig fra ham.

Den lille Draabe Biin
Har gjort ham ør i Hovedet alt.

Robin

springer ind i Forstuen, og henter sit Sværd.

Her staaer jeg!

Død eller Penge! Giv mig dine Kroner,
Hvis ikke, tag mit Liv!

George trækker.

Nu vaagner jo

Det martialske Bæsen pludselig.

Det kan jeg lide. Vel! en lille Prøve.

De fegte. George saarer Robin, han tumler hen paa Bænken
og kaster sig over Bordet.

George.

Traf det?

Robin.

Jeg haaber, jeg har nok.

George.

Na, Snak!

Det var jo kun et Stik ved Nøglebenet.

Det bløder ikke stærkt.

Robin.

Jeg føler det!

George.

Det gjør mig ondt for dig, min Kammerat!

Men, paa min Siæl, det var din egen Skyld.

Naar du vil drikke, maa du taale Biin;

Naar du vil spille Tærninger, saa maa

Du finde dig i Tab; og vil du fegte,
Maa du ei glemme contre dégager.

Robin.

Sørg for min Kone, for mit stakkels Barn,
Naar jeg er død!

George.

Det maa vor Herre gjøre.

Jeg sørger ikke meer for dig, min Broer!
Dg ikke meer for dem, end for mig selv.
Jeg synger, drikker, og gaaer videre.
Dg hvis i Morgen hænder mig det Samme,
Som dig, saa synger jeg, i Fald jeg kan,
Det sidste Vers af den, jeg nylig sang;
Dg det vil jeg nu synge dig til Afsted.

Falmer hen den skionne Mø,
Som du nylig kyste;
Skal du ei paa Verdens D
Længer dig forlyste —
Blomsten visner, Riød er Hø,
Høet maa man høste;
Gengang skal vi alle døe.
Lad saa det dig troste!

Der har du tyve Kroner til en Feltstær;
Farvel, og brug herefter din Forstand!

Han lægger Pengene paa Bordet, og gaaer.

Fanny

kommer med en Torvespand.

Med Glæde Fanny kommer
Til elskte Bo.
Du skionne grønne Sommer!
Nu har jeg Ro.

Mit vilde Blik, min Smerte
Har rørt den Riges Hierte;
Nu er jeg fro.

Robin.

O, Bee! o, Bee! det er fuldbragt,
Jeg maa i Græsset bide.
Du arme stakkels Fanny!
Hvad hjælper det at stride
Mod Skiebne's Magt?

Fanny.

Hvo ligger der i Blod og Saar?
Gud! jeg forgaaer.
Min Mand!

Robin.

Sørg for din Betty, hvis du kan!
Med mig er det forbi.

Fanny glad.

Min elskte Robin! du er fri:
Jeg bringer her, hvad Ludlam kan formilde.

Robin fortvivlet.

Du bringer det? Ulykkelige Liv!
Det er for silde.
Jeg har forspilt mit Liv.

Betty kommer grædende.

Min lille Moer! min stakkels Faer! ikke græde, ikke
ligge paa Bænken. Betty er bange, Betty kan ikke sove.

Robin.

Kom, Fanny! lad dig trykke
Op til et blodigt Bryst;
Og du, mit Barn, min sidste Lyst! —
Saa kaster jeg min Krykke.

Fanny holder sit Torflæde for hans Saar.

Begge.

Gud! din Hielp i Nøden!

Gode Gud! tilgiv.

Robin.

Styrk min Siæl i Døden!

Fanny.

Skaan en Faders Liv!

Hun leder ham ind.

Fjerde Handling.

Bærelse hos Robin.

Fanny. En Læge.

Fanny.

Saa kan jeg være vis derpaa, Herr Doctor!
At Saaret ei er dødeligt?

Lægen.

Ei, Snak!

Det har ei naaet Ribbenet ret engang,
Arteria mammaria externa
Er kun læderet, og ved Compressjonen
Jeg hindret har, at han forbløder sig.
Han har ei mistet meget Blod, men lidt
Endeel af Sindsurolighed. Han fabler
Bestandig om at døe i Morgen tidlig!
Om Kloffen tre! Det er det Værste; thi
Man har Exempler paa, at mangan Syg
Just hensov til bestemte Kloffeslet,
Fordi han troede det.

Fanny.

Ja, J har Ret,

Deßlige Grillen ere farlige.

Dg derfor, tænker jeg, det er vel bedst,
 At stille Uhret over Klokken tre,
 Naar næste Gang han slumrer ind. Naar da
 Han vaagner, vil han troe, den søle Time
 Er overstaaet. Er først Frygten borte,
 Saa er vel ogsaa Hielpen nær. Ei sandt?

Lægen.

J taler som en snild, erfaren Kone.
 Har J studeret Medicin?

Fanny.

Nei, aldrig.

Lægen.

Man skulde troe det. J det mindste har J
 Dog læst endeel om Physiologien?
 Pathologien er jer velbekiendt.

Fanny.

Paa ingen Maade! Hvad jeg siger, lærer
 Jo sund naturlig Menneskeforstand.

Lægen.

Ja, seer man vel! Dg Menneskeforstand
 Den læser man sig ikke til af Bøger;
 Det har jeg selv erfaret.

Fanny.

Min Herr Doctor!

J er en god, en hielpsom Mand, det veed jeg,
 Dg J vil staae mig bi i Nødens Time.
 Seer J — jeg maa forlade jer, forlade
 Min stakkels Mand, jeg maa et Grind ud,
 Saa silde som det er.

Lægen.

Gaa J med Gud!

Han er forbunden; nu beroer det kun

Paa at han ligger stille. Hvad især
 Nødvendig fordres, er, at smukt han holder
 Affecten i Fornuftens stramme Toile.
 Naar J er borte, vil det bedre skee;
 Saa falder alle Suf, Lamentationer,
 Haandtryk, og Blik, og hvad det hedder, bort.
 Gaa J! jeg skal nok vaage ved hans Seng.

Fanny.

Gud lønne jer! jeg kan det ei.

Lægen.

Ei, hvad!

Enhver kan komme let paa Knaene
 I disse Tider; jeg forlanger Intet.
 Min Datter Fikke har jer dog saa kjær;
 Hun lærer meget af jer, sidder gierne
 Og sladdrer med jer, naar J strikke Strømper.
 Ei sandt, den Pige lover godt?

Fanny.

Tilvisse!

Lægen.

Gaa J med Gud! jeg skal nok vaage for jer.

Robin indenfor.

Min Fanny!

Lægen.

Bliv J her! Jeg skal nok give
 Ham lidt at drikke. Har J kun en Bibe?
 Har J Tobak?

Fanny.

J Binduet derinde.

Lægen.

Godt! og i Pulterkamret har jeg funden?

En gammel sønderlidt Pharmacopœ.
 Gud veed, hvor den er kommet der!

Fanny.

Vi have

Dog nogle Morstabsbøger, hvis J vil —

Lægen.

Jeg læser aldrig for at more mig,
 Men for at lære Noget.

Robin kalder.

Ja! ja! ja!

Nu kommer jeg. Naar sliq en Patient
 Gaaer sig et lille Fluestik ved Halsen,
 Saa troer han strax, det hele Solsystem
 Er kommet af sin Rigevægt. Laalmodig!

Han gaaer.

Fanny alene.

Det er besluttet: der maa voves Alt.
 Jeg gaaer i Mørket ud til Ludlams Hule.
 Snart er det Midnat. Dette lille Guldfors,
 Som salig Moder gav mig, da hun døde,
 Jeg lægger til de Hundred og halvfems;
 Og Betty's lille Skæc, og Solvmedaillen
 Af hendes Sparebøsse; mine Klæder,
 Mit Silketørklæd, og det fine Lagen
 Fra Brudeseugen. Af, det kan vist ei
 Forflaae, det gjør ei fire hundred Kroner;
 Men saa skal mine Suf og mine Taarer
 Og mine varme Bønner gjøre fyldest
 For Manglen i den skyldte Sum. Og hvis
 Det ei kan være Andet — nu, saa vil
 Jeg gierne døe for dig, min Robin! hvis
 Mit Liv kan redde dit.

Farvel, min Mand! min Elskelige!
 Din Fanny gaaer i Graven glad for dig.
 Af, stakkels Betty! arme Pige!
 Skal aldrig meer du favne mig?
 Ei, Fanny! Lad ei Taaren rinde,
 Om end i Hulen flyde skal dit Blod!
 Nu gielder det at vise Mod
 Og Troskab som en Hgteqvinde.
 Farvel, min Mand! min Elskelige!
 Din Fanny gaaer for dig i Graven glad.
 Og du, min Betty! arme Pige!
 Hift skal vi aldrig skilles ad.
 Hun gaaer.

Riddersalen paa Borgen, gammel gathisk, stor og huøvet.

Et stort Bord af Ibenholt med dreiede Sneglebeen staaer smidt paa
 Gulvet, opfyldt med Manuscripter og Pergaments-
 ruller.

Clara

kommer med en Bortstabel.

Her er jeg da. End smerter det min Haand,
 Saaledes har jeg maattet dreie Nøglen.
 Det lader til, her har ei været Folk
 I mange Aar. Dog har i Nat min Tante
 Bestilt mig hid.

Smilende.

Min gode Onkel Harry!

Den gamle Tom! jeg mærkte, de var bange.
 Jeg frygter ogsaa, men for Williams Liv,
 Deraf det kommer vel, min Phantasie
 Gaaer ikke Tid til ørkesløse Frygt.

Seer paa Gulvet.

Hvad ligger der? En stor sølvvarmet Stage
Med Børllys i. Det lader til, den eengang
Er tabt af Haanden i Forstrækkelse.
Men, o! jeg elsker denne Riddersal.
Hvor dog det er høitideligt! Og selv
Det Skrækelige har en egen Pirren.

Her sad de gamle Fædre
Bed bredden Bord,
For Dagens Fæst at hædre
Med Gammensord,
I Staal, som halve Guder,
Med Blus paa Kind.
Fra farvebrændte Ruder
Flød Solens Skin.

Det kunstigskaarne Bæger
Med Druesaft,
Som Hjertet vederqvæger,
Gav dobbelt Kraft.
Høit for de hulde Koner
Da Skialden sang,
Og mellem Harpens Toner
Lød Bægrets Klang.

Hvor er den gamle Vælde?
Mon Kraften døer?
End staae de stærke Fielde
Saa høit, som før.
Men længe sank i Dalen
De visne Løv;

Nu sørger Riddersalen,
Bedæft med Støv.

Mon jeg vel sørge skulde,
For her var skiont?
Af Vintersneens Kulde
Staaer Baarens Grønt.
Hvi klynke blandt de Døde
I Gravens Læ,
Naar nye Frugter gløde
Paa Livets Træ?

Ja, William! du skal atter høre dig
Fra Dalens Hytte til den stolte Borgsal.
Som David skal du fælde Goliath
Med Kampestenen i din Hyrdeslynge.
Din hvide Stav skal trylles til en Landse,
Din Hat til Hielm, din Taske til et Skjold,
Og Oldtids rustne, stolte Adelsværd
Skal ydmygt bøie sig imod din Skulder.
Da skal i denne buehvalte Sal
Bort Bryllup staae;
Og mine Stammefædres Heltestygger
Skal glæde sig, at Livet ei er dødt,
Men at en Kilde springer frem paa ny,
Naar gamle Bæld er stoppet og fortørret.

Hun sætter sig ved Bordet.

Her ligge disse gamle Skrifter. Ja,
Hvis kun man kunde finde Nede i dem!
Det maa min Tante hjælpe mig lidt med. —
Man kan ei see. Jeg tage vil den store

Sølvlysestage der paa Gulvet, tænde
Dens Lys, og slukke saa Bøgstabelen.

Hun tænder de tre Lys.

Hvad ligger der? Et gammelt Pergament,
Heel tæt beskrevet, og med mange Pletter
Af Fugtighed.

Læser.

„Balladen om Fru Clara,
Det hvide Gienfærd paa det gamle Blackstone.“
Blackstone? Det er jo dette Slot! Om Clara,
Min Navne? Tante hedder ogsaa Clara.
Det Navn maa være gammelt i vor Slægt.
Den maa jeg læse. Men den er udslettet
Paa mange Steder. Det vil koste meget
At faae en Mening ud deraf.

En sagte Musik, som Clara ikke mærker, begynder nu, naar hun
tier, og hører op, naar hun taler.

Hun læser:

„Hør du, som finder Tiden lang
Bed Lampens blege Lue!
Jeg synger dig en gammel Sang
Om Borgens første Frue.
Hun glimred rigt i Edelsteen;
Nu ligge hendes møre Been
I linnedhvide Klæder
Bag Fiælen, hvor du træder.“

Hielp, Himmel!

Hun springer op med Pergamentet i Haand
Der? Ja, ved Himlen! Bræderne var løse;
Det mærkede jeg tydeligt. Gud! stod
Jeg paa min Stammemoders Liig?

En sagte Sorgemusik.

Nu maa

Jeg læse meer. Det er en gyselig,
En svar Misgierning, som desværre jeg
For silde skal opdage. — Pergamentet
Er plettet her; jeg kan ei finde ud
Deraf. Her er det atter læseligt.

Læser:

„Da hendes Barn nu døde snart,
Fordi hun ei det hænged;
Og da med hendes Flaneart
Hun Hierterne bevæged;
Da —“

Utter udsluft, atter uden Mening.

Musiken stiger, og udtrykker Lidenskab.

Uagtet alle mugne Pletter, al
Udviskning, maa jeg giette mig til Resten.

Læser:

„Fik Oven hen til bratte Strand
Har loffet hendes Ægteemand.
Nu ligger han begravet,
Hvor Stenen staaer i Havet.“

Stærke truende Toner.

Hvad maa jeg høre! Hundred Gange saae jeg
Den spidse Steen imellem Bølgerne,
Naar jeg om Aftenen stod ved Solens Nedgang.
Lidt sad en Maage der og skreg saa fælt,
Og stirred hen paa mig. — Her bliver Skriften
Saa rød som Blod, men mere tydelig.

Læser:

„Retfærdigheden slumrer ei.
Snart følte hun det værre;
Hun maatte gaae den samme Vej,

Som hendes Egteherre.
 Her Boleren i Midfærhed
 Har hende stødt med Dolken ned.
 Hun laae med blege Miner
 Bag blodige Gardiner.

Sorgetoner.

En Kiste nu bag Altret staaer,
 Kun fyldt med Gruus og Stene;
 Men hver en Nat Fru Clara gaaer
 Sorgmodig og alene.
 Til Straf for hendes Odselthed
 Af Bindetrappen op og ned
 Narvaagent maa hun trippe
 Med huusligt Nogleknippe.

Dg dybt i Hulen, hvor hun først
 Sin Boler satte Stævne,
 Der maa hun nu med blodig Tørst
 Letsindigheden hevne,
 Maa give Hver, som give bød,
 Men straffe strag med beste Død
 Den dvælende Betaler,
 Naar Tiden han forhaler.

Læser det sidste Vers med stigende Følelse.

Først naar en Mø af hendes Slægt
 Paa denne Borg vil bygge,
 Som tager i sin Baretægt
 Den arme, blege Skygge;
 En Mø uskyldig, huld, og reen,
 Som lader hendes trøtte Been

I Christenjord begrave;
Da — —"

Atter slettet ud!

Holder Pergamentet utaalmodig for Lysset.

Hvad da? hvad da?

Bed at holde Skriftet for Lysset, mørkner hun den modsatte Side af Ridder salen; i det hun nu tager det tilbage igien, staaer den hvide Kone lige overfor, bag den Stol, hun sad paa, læner sig til Ryggen med sammenslyngte Arme, og betragter hende veemodigt.

Den hvide Kone.

Da faaer hun No i Graven!

Clara yderst forfærdet.

O, min Gud!

Frels mig. Der staaer hun med sit Nøglesnippe!

Ave Maria!

Melodier udtrykke hendes Forfærdelse og det Høitidelige i Diebliffet.

Gienfærdet

under Mellemklang af gyselige Sorgetoner.

Clara! frygter du

En luftig, let, en ulykkelig Skygge?

O, skienk mig atter No!

O, skienk mig atter No! Du kan, du kan!

Begrav de trætte Been!

Beger paa Gulvet.

Her ligger jeg, med Strikker sammensnørt;

Mit arme Hoved skændigt bundet ned

Mod Hælene. Linskisten var saa trang.

Begrav i Christenjord din Stammemoder!

Du redder mangt et Liv;

Thi nede, dybt i Hulen, kold og grim —

Som Havets Bølge, der har dræbt min Husbond

I Morgendæmringen — jeg myrde maa,
 Som følesløs Natur,
 Mens Hjertet brænder i sin Skærsild.
 Forløs mig,
 Bring mine støvbedækte Been til Graven,
 Lad Siælemesser synges over mig
 Forbi den fæle Ludlams Hule!
 Men skynd dig
 Før Morgenhanens Gal,
 Skal ei dit Smil forvandle sig til Taarer!
 God Nat!
 Jeg kommer aldrig meer, hvis selv du vil.
 Reed mig en Seng af fire lange Fjæle!
 Jeg er saa træt.
 Farvel!

Hun synker i Jorden.

Glara.

O, Himmel! hjælp! Maria! Alle Helgen!

Sir Harry Turner, med Tom og alle Borgens folk, styrter ind
 med Fakler. Borgcapellanen foran med et Kogelsekar.

Chor.

Hun skriger! Ak, den Arme!
 Maria sig forbarme!
 Hun ligger bleg paa Jorden der.
 Hvo vover sig vel nær?
 Gaa, Broder Martin! I foran;
 I er en from, behiertet Mand.
 Om Helved end vil spøge,
 Saa kan os Himlen frie.

Munken.

Jeg vil begynde med at røge
 Og læse Vitanie.

Signum salutis impone, Domine!
 Super hanc domum, et non permittas
 Introire in eam angelum percutientem. *)

Chor.

Omnes sancti Angeli et Archangeli!
 Orate pro nobis. Amen! **)

Sir Harry iler til Clara.

Bedste Clara, elskte Datter!
 Hem din Angest, reis dig atter.
 Luften her er tung og kvalm.

Chor.

Luften her er tung og kvalm.

Munken kommer Rogelse paa Ilden.
 Aabner Binduet, lad Luften
 Blande sig med Virakduften!
 Saa er den ei længer kvalm.

Man aabner et Bindue.

Chor.

Ro paa Fjeldet, Ro i Dalen!
 Nedenunder Nattergalen
 Venligt slaaer i høien Alm.

Clara,

som har fattet sig noget, peger forfærdet hen for sig, og siger:
 Der sank hun ned!

Sir Harry.

Hvem, elskte Clara?

Clara slaaer Hænderne sammen.

O, Gud! hvad maa jeg aabenbare!

*) Sæt, o Herre! din Frelses Tegn over dette Huus, og tillad ei
 Fordærvsens Engel at betræde det.

**) Alle hellige Engle og Erkeengle! beder for os. Amen!

Tom.

Her er ei Stedet, her er ei Tiden;
Dvæle vi her, da, troer mig, kun siden
Bor der vor Tak.

Sir Harry.

Alt kan i Fred man afgjøre siden;
Lad os forlade det fæle Gemak!

Chor.

Lad os forlade det fæle Gemak!

Munken.

Miserere, Deus! secundum magnam misericordiam
tuam, et libera nos a malo.*)

Choret.

Amen!

De gaae.

*) Forbarmes, o Gud! for din store Barmhertigheds Skyld, og fri os fra det Onde.

Femte Handling.

Ludlams Hule.

Mørkt.

Fanny alene.

Her er jeg da! Derhenne hvælver sig
 Den gyfelige Hule. Der kan ikke
 Nu være længe til Dagbrækningen.
 Det er saa koldt. Det graaner alt i Østen.
 Den vaade Dug opfylder Natteluften,
 Den er ei faldet end. Saa skynd dig, strenge
 Retfærdige! før Solens Purpur kommer.
 Lad Alt da være overstridt. O, Gud!
 Skal Morgenduggen, naar dens Perler synke,
 Dpreise Haabets Blomster? eller skal
 Den fugte Sandet kun paa vore Grave?

Gaaer hen til Brønden, og lægger de Penge og Sager, hun
 har, paa Randen; derpaa træder hun angst ud af Hulen
 igien, og knæler i Forgrunden.

Strenge Fru Ludlam i Biergenes Slotte!
 Dig nu tilhører min Skiebne, mit Liv.
 Naadig dig viis! Ved din truende Grotte
 Knæler en tro, en ulykkelig Biv.

Ei for at vinde dit Mammon hun banker
 Driftig paa Randen af sneehvide Brønd;
 Baklende hid hun med Taarer kun banker,
 For at afbede den Elskedes Synd.

Bær nu ei grusom, tag, hvad vi eie,
 Skaan kun hans Blod!

Men — hvis kun Blodet kan Synden opveie,
 Vel! til at døe for min Mand har jeg Mod.

Med Hænderne forslagte paa Brystet venter hun sin Skiebne.
 Man hører Noget pusle i Baggrunden.

Fanny.

Der kommer hun! O, Himmel! staa mig bi.

Den lille Betty kommer grædende.

Moder! Moder! hvor blev du af?

Fanny springer op.

Hvad hører jeg! Min Bettys Røst!

Betty.

Der er du!

Løber hen og omfavner hende.

Fanny.

Betty! mit elskte Barn! er det en Drøm?

Er det dig selv?

Betty.

Betty gaae med Moder, Betty tør ikke blive hjemme
 hos den fremmede Doctor.

Fanny.

Hvorledes kom du her den lange Vej?

Betty.

Betty fulgte Moder i Hælene. Kom, Moder! Ikke
 gaae ind i den fugtige Hule!

Fanny.

Ulykkelige!

Tager hende i sine Arme, og kysser hende.

O, min Gud! var det,
Fordi jeg skulde sige dig det sidste
Farvel, mit elskte Barn?

Betty.

See, søde Moder!

Den rare hvide Frue, som der sidder
Paa Bænken henne.

Fanny

sætter Barnet ned i For skrækelse.

Hvor? Jesu! Maria!

Betty.

Derhenne, Moder!

Den hvide Kone sidder i Baggrunden ved Brønden, i Skinet
af en blegblaa Straale, som falder ned fra Loftet tværs
igiennem Hulen.

Betty.

See, hun vinker mig!

Hun viser mig en Kage! Faaer jeg den?

Barnet løber hen og omfavner den hvide Skikkelse; denne slynger
sine Arme om Barnets Hals.

Fanny.

Gud! frels mig. Betty! kom tilbage, Betty!

Min Betty! kom.

Ludlam

stryger Barnet tre Gange med Fingerspidserne fra Panden ned over
Skuldrene, saa det strax falder i en magnetisk Søvn. Til Fanny
streng og rolig:

Hvad vil du i min Hule,

Forvovne Dødelige?

Fanny.

Streng Ludlam!

Tilgiv. Jeg vil — jeg kom for at betale
Min Robins Gæld.

Ludlam.

Du bringer kun det Halve.

Fanny.

Lidt meer! Jeg bringer Alt, hvad jeg formaaer.

Ludlam.

Men kun det Halve.

Fanny.

Streng Moder Ludlam!

Til Takke tag. Han eier intet meer.

Ludlam.

Naar Solens første Straale falder ind
Paa Brøndens Rand, og speiler sig ei i
De fire hundred blanke Sølvkroner,
Saa maa min Skyldner døe.

Fanny.

Barmhiertighed!

Ludlam.

Betal mig mine Kroner!

Fanny.

O, staa hans Blod!

Ludlam.

Hans Blod for mine Kroner!

Fanny.

Tag mit!

Ludlam.

Det er ei hans.

Fanny.

Saa døer jeg med ham!

Vil gaae.

Ludlam.

Bliv, Fanny! Du kan redde ham — du kunde,
hvis du har Mod.

Fanny.

Mod? O, til Alt! Siig frem!

Ludlam.

Giv mig hans Barn!

Fanny.

Min Betty! Alle Helgen!

Ludlam.

Giv mig hans Barn! saa faaer jeg Robins Blod.

Fanny.

O, Gud! o, græsfelige Nød! Nei, aldrig!

J en uskyldig Engels rene Blod

Du føle vil din Hevn? Saa tag hans Blod,

Tag mit, Blodtørstige! Lovinden veed

At redde sine Unger.

Hun løber hen, river Barnet af hendes Skød, og trykker det
til sit Bryst.

Betty

vaagner, smiler, klapper hende paa kinden, kysser hende, og siger:

Min søde Moder!

Fanny

knæler med Barnet, og strækker det mod Himlen.

Du, som i Skyen throner i det Høie

Hos Faderen i Salighedens Hiem;

Som smilte til de Smaa med færligt Die,

Dg sagde: Himmelen tilhører dem!

En Engel smiler her til dine Himle
 Fra Moderbrystet fuldt af Kiærlighed;
 O, send en Skot af dine Engle ned,
 Og red os af det Svælg, hvori vi svimle!

Sun har neppe endt disse Ord, før man hører høitidelige Toner af et sig nærmende Liigsølge. Fanny træder tilside. En sort Liigkiste bliver langsomt baaret over Skuepladsen, fulgt af Sir Harry Turner, Miss Clara, Borgcapellanen og Borgens Huusfolk, alle med Fakler i Hænderne. Man hører Borgklokken ringe noget borte. Imidlertid sidder Ludlam ubevægelig i Hulens Baggrund som en Støtte med stive Dine, uden at Nogen af Følget lægger Mærke til hende.

Choral først udenfor.

Jorde vi de trætte Been
 I den stille Natteskjyge,
 Bag den mørke Bøgegreen
 Hift, hvor Nattergale bygge.
 Qviddre skal de Dødes Ben
 Benligt om Opstandelsen.

Liigsølget kommer paa Scenen, og gaaer over den.

Hersker over Død og Liv!
 Lad den Arme Naaden finde;
 Kiærlighedens Gud! tilgiv
 Støvet af en Synderinde;
 Udset hendes Brode svar,
 Du, som Verdens Synder bar!

Bag Skuepladsen.

Ei usalig Skjyge meer
 Svæve bleg i natlig Kummer;
 Skienk i Jorden hendes Leer

Den forønstte søde Slummer,
 Og naar Graven lukker sig
 Svæve Siælen frelst til dig!

Under denne Sang siger

Fanny.

Er det en Drøm? en natlig Aabenbaring?
 Et Barsel? Saae jeg ikke Ridder Turner,
 Miss Clara, alle Borgens Folk, Caplanen,
 Liigkisten? hørte Klang, saa Fakkelfølge?
 Jeg hører deres Sang endnu. Nu staae de
 Paa Kirkegaarden, sænke Liget ned
 Med Snorer i en nylig kastet Grav.

Neppes har hun sagt disse Ord, for

Ludlam

reiser sig med opstrakte Arme, og siger, i det hun forsvinder:

Jeg er saa let, jeg svæver op til Himlen!

Hulen lukker sig pludselig.

Fanny.

O, Himmel! red, hjælp, hjælp! hvad Røgleri!

Hun flygter med sit Barn.

Nogle Minuters Taushed. Derpaa hører man en sagte Marsch,
 ledsaget af et Chor langt borte. Det kommer alt nærmere.

Kiergskotterne

gaae under Sir Olivers Anførsel over Skuepladsen, med Egeløv i
 Hielmene, og synge:

Nu hjem med Sang
 Og Skioldeklang
 Igien ved Monas Smile!
 Dens Straaler saae
 Som Straaler gaae
 Forvovne skotske Pile.

Som Mona rund
 I dunkle Lund
 Det blanke Skiold sig hvælved,
 Og i den stille Midnatsstund
 De stolte Mure skælved.
 Thi Kraft gif frem
 Og skilte dem;
 Da sank de svage Bolde.
 Og jublende med Seier hjem
 Vi flaae paa vore Skiolde.
 De drage forbi.

Landlig Egn uden for en Bondehytte.

Tidlig Morgen.

Sir John Bull. Sara Nickels.

John Bull

kommer ganske fortviolet ud af Hytten, fulgt af Sara.

Det maa Fanden holde ud: en Fjærdyne som en Stegemaaskine, en Hytte som en Bagerovn! Myggene har stuffet mig den hele Nat. See mine Hænder! de ere saa rød-vablede som Viindruer.

Sara.

Det gaaer snart over igien, Falil! naar I bare stryger jer med lidt Blyvand.

John Bull.

Nu, for Satan, saa lad mig da faae noget i en Hast!

Sara.

Gud hielp mig fattige Enke for Blyvand! Gid jeg havde Brøndvand, saa fik det endda være, hvad det var.

John Bull.

Sikken en Hex! Er det en Bertinde? Hvad hedder J?

Sara.

Sara Nickels, min Faer!

John Bull.

Nickels! Navnet svarer til Kiellingen, og Kiellingen til Neden.

Sara.

Nu ja, Falil! det er jo godt, at det Ene svarer til det Andet. Jeg er en skikkelig Kone. Men jeg har en Søn, det er en stor Mand!

John Bull.

Hvad er han?

Sara.

Han er Baabendrager hos en Soldat.

John Bull.

Det er en høi Post. Det var bedre, han blev hjemme og hjalp jer med Huusholdningen.

Sara.

Det gjør han ogsaa; han hjælper mig ærligt med Middagsmaden hver Dag.

John Bull.

Laver han den da?

Sara.

Nei, han æder den, Falil!

John Bull.

Hvad er Kloffen? Mit Uhr staaer. Alting er i Vilderede.

Sara.

Den kan vel snart være hen imod fire.

John Bull.

Hvor faaer jeg Ende paa denne Morgenstund? Jeg har vredet mig, som en Steg paa et Spid, hele Natten.

Sara.

J skulde blevet hos Ridderen, saa havde J havt det bedre. Men nu kommer jeres Karl vel snart med den anden Hest, saa kan J reise videre.

John Bull.

Phrr! Jeg er ganske fastende; har J ikke Noget, man kan styrke Maveen paa i den kolde Morgenluft?

Sara.

Jo, en Potte Vand, hvis J vil drikke af Gadeficæret; for vi har ikke andet, uden naar det regner. Men saadan om Morgen er det deilig klart, inden Hestene har været der og stampet det tyft.

John Bull.

Gid jeg nu havde een af de Poeter her, som lyve saameget om Landlivets Behageligheder! Jeg skulde tvinge ham til at drikke af Pytten med min Bidst.

Sara.

J maa dog være glad, at J ikke blev lam paa det venstre Bagbeen, ligesom eders Hest. Saa længe man har hele Lemmer, er det endda en Trøst.

John Bull.

Gjør mig ikke gal i Hovedet, du Hex!

Sara.

Gud bevare mig fra at gjøre Folk til Andet, end det de ere!

Hun synger med svingende Tremulanter:

Sanct Cathrin i Paradiis!

Lad mig ogsaa ligerviis

Stige snart med Værkslugt

J den aarle Morgenluft.

John Bull.

Flugt og Luft rimer hun, Gud hielp mig! sammen.
Alting er slet her i Huset, lige til Himene.

Sara synger:

Lad mig som en Rosenbust
Dufte, Sanct Hieronimus!
Falder Bladet fra sin Stilk,
Nu, saa er det snart bestilt.

John Bull.

Faaer jeg flere saadanne Riim paa fastende Hierte,
Kiølling! saa staaer jeg eder ikke inde for Noget.

Sara.

Uf, der kommer Dick tilbage fra Krigen!

John Bull.

Hvad for Noget?

Sara.

Uf, den fiære Dreng! see, hvor han kommer slæbende.
Dick kommer belæsset med adskillige Hjelme, Skjolde, Spyd
o. s. v., deriblandt nogle Kasseroller, Potter og Stegespid.
Det er sat saa kunstigt omkring ham, saa man næsten ikke
seer Andet end en bevægelig Pyramide af Armatur og
Kiøllentoi.

John Bull.

Hvad Fanden er det for en bevægelig Trophæe!

Sara.

Uf, det er intet Fæe; det er mit kiødelige Barn, som
kommer med Bytte fra Krigen.

Dick.

Moer Sara!

Sara.

Er du der igien, bitte Søn! D, Gud skee Lov! Jeg

var saa bange, du skulde kommet Noget til ved Stormløbningen.

Dick.

Lad mig læsse af! Jeg havde aldrig troet, Kobber og Jern var saa varmt, inden det blev smeltet.

Han kaster Alting paa Jorden.

Sara.

Iha! hvad bringer du der altsammen?

Dick.

Bytte! Hurra! Skandsen er vundet. William og jeg deelte Gren: han var den Første paa Muren, og jeg var den Sidste. Han tog alle disse Stormhuer og Pandser fra Mændene, og jeg alle disse Potter og Pander fra deres Qvinder og Børn, thi det er en vigtig Ting i Krigen, at man ødelægger Magasinerne. William kommer om et Dieblit her forbi med Sir Harry og Frøken Clara, samt hele den øvrige Armee. Vi traf dem henne paa Kirkegaarden ved en Liigbegegnelse. Er der Noget døde? Alle Mennesker levede jo endnu i Gaar, da vi reiste?

Sara.

Tommeni, min Dreng! har du nu løbet Storm? Fortæl os dog Noget! Hvordan gik det til?

Dick.

Saa bild jer ind, her er en Skandse,
Hvor denne Suppepotte staaer.

Nu kommer jeg da med en Landse,
Og uforsærd i Doden gaaer.

Nu i Trompeterne de tude:

Dræng, dræng, dræng! Nu uforsagt!

See, nu begynde vi, giv Agt!

Nu er det snart med Skandsen ude.

See, Moder! J er af de Hule,
 J forestiller en Kanon;
 Og Herren der, en tyk Person,
 Han kan vel gielde for en Kugle.
 Nu fyres. Hille den Ulykke!
 Nu falder Muren med en Klang.

Han slaaer Botten itu med Landsen.
 Det var et skönt Bombardement;
 Gi sandt? det var et Mesterstykke.
 Nu fyres langt fra med en Morter,
 Nu tages Byen med et Skraal;
 Og ved en Flaske ægte Porter
 Vi drikke Heltemodets Skaal.

John Bull.

Du er en salt Hund, kan jeg mærke.

Dick.

Ja vist, det er engelsk Salt; gid det maa bekomme
 jer vel!

John Bull.

Der kommer Jack med den anden Hest. Jeg er gal,
 at jeg staaer her længer.

Sara.

Han betænker mig dog lidt for Huusly og Natteleie,
 min Fader! Jeg er en fattig Enke.

John Bull.

Seer J den Guinee?

Sara og Dick.

Ja, vi gjør, Falil!

John Bull.

Den skulde J faaet, hvis J havde været artige. Men
 da J har været grove, saa kaster jeg den ud i Gadelicæret.

Nu kan J fiske den op i Morgen, naar J drikke Andemad med Wenderne.

Dick

snapper hans Hat af Hovedet, klavrer op i et Træ, og siger:

Seer han den Hat?

John Bull.

Bil du hid med min Hat, du Satans Menneſte!

Dick.

Den ſkal ſeile ud og hente Guineen igien.

John Bull.

Bil du ſkynde dig at give mig min Hat, mit Friheds Tegn! Hvad er en Engælænder uden Hat?

Dick.

Pung ud! ellers flyver din Frihed ud i Gadefiæret til Bildgæſſene.

John Bull.

Der er en Guinee, du Barbar!

Dick.

Giv den til min Moder!

John Bull.

Der, du gamle Hex!

Sara tager den, og neier.

Tuſind Tak, Falil! Det ſer dog artige Folk, diſſe Engælsmænd; de har ſaamange Penge.

Dick.

Og der er din Frihed!

Han kaſter Hatten til ham.

Man hører en Marsch af de ſig nærmende Krigere.

John Bull.

God dam! der komme de. Jeg forfølges paa alle Kanter. Men hvad bryder jeg mig om det? Jeg er rig, og min Borg har Naturen befæſtet. Jeg ſlutter mig inde

paa mit Slot, spiser Plumbudding, drikker Porter, synger
Britannia leve! og leer ad jer allesammen.

Han gaaer.

Dick, som er steget ned.

Kom, Moder!

Sara.

Hvor vil du hen?

Dick.

Lad os see, om vi kan finde den anden Guinee i
Gadefiæret.

Sara.

Det vil holde haardt, bitte Søn!

Dick.

Det vil før holde blødt, hvis den ligger i Mudderet.

Sara.

Jeg veed ikke, hvor den stakkels Dreng har faaet alt
det Mod fra: Vige fra Stormen skal han ud i Gadefiæret.
Han flyer hverken Jld eller Vand.

Dick.

Vi vil fange nogle Karudser og lukke dem op, saa
finde vi nok Guineen tilsidst. Kan J ikke huske det Ewel-
tyr, J selv har fortalt, om Ringen, der laae i Fisken?

Sara.

Jo, det kan jeg døgtig! Men lad os nu blive lidt
først og høre paa den deilige Musik.

March. Sir Oliver, William, en Troop Biergskotter. Sir Harry
Turner, Miss Clara med følge.

Oliver.

Mens varmt jeg takker hver en Ungersvend
Af Egnen for den fieldne Tapperhed,
Hvormed han har beviist sit Krav i Nat
Paa Kongens Naade, Fædrelandets Agt,

Maa jeg især udmærke William Robin,
 Den unge Helt, der først med Sværd i Haand
 Paa Muren stod, mens Fiendens Kugler pebe
 Forgieves om hans Lindinger; som virked,
 At Briten, slagen af en panisk Skræk,
 Ds gjorde Stormen let, og Seiren sikker.
 Udmærket Handling har sin egen Løn
 I Udtings Hierte; men det glæder Manden
 At være agtet dog for hvad han er.
 Knæl for din Gud,

For Kongen og den gamle Hovedsmand,
 Der staaer for dig, og som, i det han rører
 Din Skulder i Trefoldighedens Navn,
 Indlemmer dig i et ærværdigt Samfund!

William knæler; der stødes i Trompeten.

Oliver staaer ham til Ridder.

Beskyt som Christen den catholske Kirke,
 Bærn for din Konges Throne som en Helt,
 Bær Enfers og vær Faderløses Ben!

Trompeterne lyde, Oliver omfavner ham.

Clara henrykt, affides.

Nu er hans Stav forvandlet til en Landse,
 Hans Hat til Hielm, hans Taske til et Skjold,
 Og Oldtids blanke, stolte Heltesværd
 Har ydmygt bøiet sig imod hans Skulder!

Diæ kommer frem med Sporerne.

Victoria, min gamle Kamme— Hille
 Den — den — og Kritte! om Forladelse:
 Herr Ridder! vil jeg sige. Uyster Eders
 Belbyrdighed, at jeg som Baabendrager
 Maa spørnde Sporerne paa eders Støvler?

William venlig.

Min gode Dick!

Dick, i det han spænder dem paa.

See, hvor nedladende

Hans Høihed er!

Græder.

Hu hu! Gud lønne jer,

At ei I har forglemmt den stakkels Dick!

Skal han nu ogsaa slaaes til Baabendrager?

Oliver smilende.

Nei, det behøves ei.

Dick.

Det er mig kiært;

Thi jeg har altid havt en Aversion

For Riepperhyggedands, om ogsaa den

Var nok saa lempelig og gravitetist.

Oliver med en Egekrands.

Farvel! vi skilles ad. Naar næste Gang

Trompeten falder, veed jeg vist, hvor jeg

Kan finde Helte mellem Klipperne.

Hav Tak endnu engang, hver enkelt Mand,

Som stred i Nat! Han være sig bevidst,

At et uvisneligt, et helligt Løv

Af denne Egekrands tilhører ham.

Men da det ikke sømmer sig at skille

Den sønder Blad for Blad, saa tag den, William!

Og giem den til Grindring om i Dag.

William.

Herr Oberst! en Skotte maa slaae for sit Land,

Det er jo hans Kald og hans Pligt;

Saa gjorde de Fædre, hvad læse vi kan

I Skialdenes Digt.

Dg naar de kom hjem fra den blodige Dands,
 Da skienkte de Mona den hellige Krands.
 Thi Helten bør Krandsen kun binde
 For Skionheds Gudinde;
 Dg Skionheden aldrig forgaaer:
 Hvert Old og hvert Aar
 Har sin egen, sin blomstrende Vaar.

Chor af Krigere

gientage hver Gang den sidste Sætning.

Thi Helten 2c.

William.

Druiderne flygted ved Præsternes Bøn,
 Dg Mona vor Klippe forlod;
 Men Jomfru Maria nu dobbelt saa skion
 For Alteret stod.
 Dg naar de kom hjem fra den blodige Leg,
 Da skienkte Maria de Krandsen af Teg.
 Thi Helten bør Krandsen kun binde
 For Skionheds Gudinde;
 Dg Skionheden aldrig forgaaer:
 Hvert Old og hvert Aar
 Har sin egen, sin blomstrende Vaar.

Choret.

Thi Helten 2c.

William.

Hvi hænge de Krandsse da stedse paa Steen?
 Hvi stedse paa Lærred og Træ?
 Her blomstrer et Billed af Jomfruen reen
 I Lundenes Læ:
 Miss Clara da bæere paa guldgule Lof
 De Blade, som vandtes af Unglingers Flof!

Thi Helten bør Krandsen kun binde
 For Skionheds Gudinde;
 Og Skionheden aldrig forgaaer:
 Hvert Old og hvert Aar
 Har sin egen, sin blomstrende Vaar.

Choret.

Thi Helten bør Krandsen kun binde,
 For Skionheds Gudinde &c.

Sir Oliver.

Dit Ord beviser høvisk, som din Daad,
 Min vakre Søn! at du er skabt til Ridder;
 Thi Styrken kan sig ifkun selv belønne
 Ved at erkiende Magten af det Skionne.

Til Clara.

Tag Krandsen, ædle Fingals Mø! og tryk den
 Om dine fulde, lysegule Lokker.

Til Sir Harry.

Farvel, min gamle Ven!

Sir Harry.

Bliv, Oliver!

Du lønner — nu, saa maa jeg ogsaa lønne.
 William! omfavn din Clara som din Brud.

William.

O, Salighed!

Clara.

O, William!

De omfavne hinanden.

Sir Oliver forundret.

Hænger det

Saaledes sammen? Ei! Victoria!

Nu seer man, hvorfra Helteluen kommer.
 Naar ret vi undersøge, skal man finde,

Det er Miss Clara, som har vundet Skandsen.
Hvor billigt, at hun bærer Ggfrandsen!

Sir Harry.

Forlad os ei, men vær min Giest i Dag!
I mine Lader vil der være Plads nok
For Egnens unge Mandskab og de Piger,
Som dandse ved min Søsterdatters Jaord.

Sir Oliver.

Bel!

Til Trommeslageren.

Slaa din Trille! Kampens stive Række
Opløse sig bag Fredens Rosenhække.

Trommeslag; Geleberne opløse sig, og Soldaterne hilse paa
Pigerne i Sir Harrys Folge.

Chor.

Ulyksalige Helt, som slig Skionhed besidder!
Ulyksalige Mø, som fik saadan en Ridder!
Nu Held eder! Held!

Med Roser har Kiærlighed flettet dem sammen
Saa trofast, som Bedbend sig vinder om Stammen
I Skovens Capel.

William sagte til Clara.

Følg mig, min Elskede! til Ludlams Hule.

Clara.

Hvad vil du der?

William.

Jeg har et Sværd at bringe.

Jeg siger dig paa Veien Alt.

Oliver.

Det lader,

Som om det unge Par har meget at
Betroe hinanden.

Sir Harry.

Lad dem gaae foran!

Vi følge langsomt efter, medens du
Fortæller mig dit Eventyr i Nat.

Chor.

Som Tordenen svinder ved Blomsternes Duften,
Naar først den har rensset og kølet os Luften

Dg skienket os Regn;

Saa tier nu Krigens forfærdende Stemmer,

Dg Sangens livsalige Tone fornemmer

Kun Fieldenes Egn.

Alle gaae.

Ved Ludlams Hule.

Hulen aldeles tillukket, ligesom før.

Robin med sit gamle Sværd ved Siden. Lægen.

Lægen.

Nu er vi her; nu har jeg føiet eder

I et urimeligt Forlangende,

Fordi jeg veed, at Phantasien skader

Ier meer, end Saaret.

Robin.

Der er ingen Hule,

Den er alt lukket til!

Lægen.

Var der en Hule?

Robin.

Den har alt sammenknugt min Fanny, dræbt

Min stakkels Betty med sin haarde Væg.

O, arme Fanny! her, her steg du ned,
 Ned med dit Barn, der ubekymret om
 Sin Skiebne smilte sidste Gang til Maanen,
 Før Mulmet slugte det. Nu skal du da
 Som en urolig Skygge, der har glemt
 Sin Halvedeel paa Jorden, pusle frem
 Ved Midnat, bleg som Marmoret i Klippen,
 Med Jordbeg og med Flintesteen i Lokken,
 Og hæst som Kilden; med en Skifting i
 Din Arm, naar Alferne har staalet Betty —
 Saa skal du staae og smile ved mit Leie,
 Henrække mig en Dødningshovedskal,
 Med Lærninger af Knofler, rødpuncteert
 Med Hjerteblood af et uskyldigt Barn,
 Og bede mig at spille høiest Dine
 Om din, og min, og Betty's Salighed!

Lægen.

Den arme Mand! en selsom Feberhede.

Robin.

Nei, nei! du deelte min — min Skiebne, Fanny!
 Jeg deler din, og følger dig i Bierget.
 Og Biergets Heltemalm, det stærke Staal
 Skal aabne mig en Vej til dig og Betty.
 Saa har Giengieldelsen ei meer at fordre.
 Jeg finder dig, om Biergets Labyrinth
 Bar nok saa snevre, saa forviklede.
 Jeg finder dig, min Betty! mellem Sværmen
 Af Alferne; thi ingen Underjordsk
 Har dine Træk og dine Himmelsøine.
 Du har alt lært at nævne Jesu Navn,
 Og det kan ei Smaatroldene dernede.
 Saa skal endnu forenet vore Siæle

Snart finde Veien ud; en lysblaa Kløft
 Skal aabne sig, og Naaden ovenover
 Skal dale mod vor Afgrund paa sin Sky,
 Og hæve os i sine Faderarme.

Han drager sit Sværd, og sætter sig det for Brystet.

Fanny med Betty paa Armen. William og Clara.

Fanny

Kommer ilende til, og holder hans Haand tilbage.
 Min Mand! min Robin! holdt. Din Fanny lever,
 Din Betty lever, og din William lever.
 Din Sorg har løst sig op i Fryd. Du græder?
 Du elsker mig? O, jeg Lyksalige!

Hun omfavner ham.

Robin efter at have fattet sig.

Du lever! Drømmer jeg? O, søde Betty!

Han tager den Lille i sine Arme, og kysser hende.

Betty.

Ja, gode Fader! lille Betty lever,
 Og William er bleven Officeer.

Robin opdager ham.

Min elskte Søn! du har udstaaet Faren?

William i hans Arme.

Vi har erobret Skandsen. Men hvad fattes
 Min Fader?

Fanny.

William var først paa Borden,
 Og Kiærlighed og Ære lønte ham.
 Hans Konge hæved ham i Ridderstand,
 Og han er Claras glade Fæstemand.

Robin holder paa sit Hoved.

Herr Doctor! er det sandt, at man kan døe
 Af Glæde undertiden?

Lægen.

Undertiden

Kan det vel hændes hypochondre Siæle.
 Det fulde Kar maa sprænges, naar det gicrer,
 Og ei faaer Luft. Men I har ingen Nød;
 Jer har Natur begavet med et Krater,
 Hvoraf I kaster eders Lavastrøm.
 Er det forbi, da ryger Bægeret
 Behageligt, og køler sig med Tiden.

Robin.

Hvorledes fatter jeg min hele Lykke?
 Forsonet Ludlam! Hulens Indgang lukket!

Fanny.

Tys! tys! jeg hører huld Musik i Bierget.

Alle lytte.

Choral indenfor af tre Stemmer.

Nu Breden er forsvundet;
 Hift har hun Naade fundet,
 Tak være Pigens Nød!
 I Graven Ludlam sover,
 Nu Biergets kolde Bover
 Gi tørste længer efter Blod.

Robin.

O, gode Gud!

William.

Troer jeg mit eget Dre?

I dette Dieblik aabner Hulens sig. Den er fuldkommen oplyst,
 og udsmykket med Roser, Lilier og Lov; Biergkrystaller og
 metalglimrende Tapper i Loftet. I Stedet for Brenden
 seer man et hvidt Alter med en klar Lue.

Tre vingede Piger

i hvide Klæder knæle ved Altret, og synge:

Thi Eggetrosskabs Dyder
 Har sonet hendes Lyder
 Med hellig Qvindetaal;
 Og Ynglingsheltemodet
 Har atter tvættet Blodet
 Af Sværdets grumme Morderstaal.

Nu være Fred med eder!
 Et venligt Bæsen freder
 Om eders Held og No.
 Vi Borgen vil beskytte,
 Og Noisomhedens Hytte,
 Og Rierlighedens Rosenbo.

Hulen lukker sig.

Robin omfavner Fanny og Betty.
 O, Fanny! Betty!

William.

Under over Under!

Lægen til Spectatores.

Det. maa jeg tilstaae: det er meer, end jeg
 Endnu har levet op i dette Liv!
 Men uden Tvivl er det en Drøm. Jeg ligger
 Og phantaserer lidt i Morgenstunden.
 Imidlertid — var Drømmen ikke sand,
 Saa var den i det mindste smuk og sündrig,
 Og kan vel veie op mod mangan Time,
 Der kun var — virkelig kiedsommelig.

Janitskar Musik. Choret nærmer sig, danner en Gruppe med
de Tilstedeværende, og

Alle synge:

Den truende Nat med sin Skygge forsvinder,
Og Morgenens smiler med rødmende Kinder,
Ihi Osten sit Purpur har tændt.
Sig Sangfuglen svinger fornøiet fra Reden;
Indbildningen viger for Virkeligheden —
Og Drømmen er endt.

Nøverborgen.

Syngespil.

Personerne.

Amalrik, Connetable af Frankrig.
Ridder Bernard af Andosse.
Adelaide, hans Datter.
Therese, hendes Veninde.
Aimar af Castellane, Ridder.
Richard af Orange, Amalriks Vaabendrager.
Juliane, en ung Dame.
Rocheloup, Røvercapitain,
Malcolm,
Camillo,
Izarn,
Roug,
Ramonneur, og
Flere Røvere.
Birgitte, deres Huusholderesse.
Hyrder, Krigere.

Forste Handling.

Mærk Skov; Løn og Orden.

Aimar alene.

Hvad frygteligt Bulder!
Hør opbragte Sky, hvor den brøler!
Selv Biergenes Skulder
Dybt Slaget af Lynene føler.
Den mørke Befæstning nedsender
Sin Straale med Jil,
Dg svovsblaa brænder
Den knyttrende Piil.

Sylvester! — Kun Echo svarer.
Hvor blev de tappre Skarer?
Roland! Clermont! Henry!
Hvor skal jeg dem i dette Mørke søge?
Forgieves Stemmen lyder.
Men, o! sig Skyen bryder,
Dg Solen skinner i de dunkle Bøge.

Den rædselsfulde Torden tier;
Dg Fuglens muntre Melodier,

Med dobbelt Sødme, dobbelt Lyst,
 Alt toner fra det purpurdækte Bryst.
 Livsaligt ender Dagens Aften:
 For Skionheds Scepter knæler Kraften.
 O, Ridder! kom! kom, Troubadour!
 Og lær, som Kriger og som Digter,
 I Skovens Hvalving dine Pligter
 Af en sødt-rødmende Natur.

Hvis kun man atter kunde Veien fiende.

Kaaber:

He! heida der! Er Ingen, som kan lede
 Uheldig Ridder, fulgt af Stormens Brede,
 Til Veien og til sine tappre Svende?

Han lytter.

Bedrager mig mit Dre?
 O, det er smukt at høre!
 Hvor Skoven tættest hvælver,
 Et Baldhorns Toner giennem Lufsten skælver.

Et Horn høres bag Skuepladsen.

Aimar.

Hvo er du, vakre Spillemand, som færdigt
 Formaaer at tolke, værdigt,
 De Følelser, som Hjertet har i Cie,
 I giennem Malmets huultomslungte Veie?
 Hvor er du? Lad dig skue! —
 Der staaer han hist i Astenrødens Lue,
 Og støtter sig, med Knæet
 Slynget over Benet, skædesløst til Træet.

Camillo kommer i en grøn Troie, med et Jagthorn ved Siden.

Aimar.

Hvem er du?

Camillo.

Mine Triller

Har sagt jer det. Jeg er en Baldhornspiller.

Aimar.

Der har du Ret; men det er ogsaa Flere.

J Fald jeg ønskte nu at vide mere?

Camillo.

J veed, hvad jeg igien om jer kan vide;

Af dette smukke Sværd ved eders Side,

Og Fiæren, der i Silkehatten sidder,

Jeg seer, J er en Ridder.

Aimar.

At vide meer, jeg troer, du ei behøver,

For mig paa Bei at vise.

Camillo.

Forsigtighed man aldrig nok kan prise.

Hvis nu J var en Røver?

Aimar smilende.

En Røver! Seer jeg ud til det?

Camillo.

Paa Haaret

Man stiller Ulv fra Faaret;

Men Mennesker, især saa hen ad Matten,

Man kiender ei paa Riolen og paa Hatten.

Aimar.

At skjule mig var aldrig end min Bane.

Jeg heller aldrig dulgte

Mit gode Navn, skøndt Skiebnen det forfulgte.

Jeg kalder mig Aimar af Castellane.

Camillo.

Af Castellane! Gjør mig dog den Ære

At sige mig, hvor monne det vel være?

Uimar.

Bed Rhones snare, dunkelskole Bove
Stod mine Fædres Borg med Taarnemuren,
Forskjønnende Naturen,
Omringt af Marker og Drangestove.

Camillo.

Stod? Staaer nu Slottet ikke meer, Gud bedre!
Som før for eders Fædre?

Uimar.

Al, nei!

Camillo.

Lidt høier Lykken sig som Eivet.

Uimar.

I Kampen mistede min Fader Livet.
Jeg var et Barn. I Natten ud, den sorte,
Jeg flygter bleg. Da aabner sine Porte
Mig huldt en Ridder, rørt af mine Klager.
Hos Greven af Foix som Vaabendrager —
Du kiender ham?

Camillo.

Nei.

Uimar.

Lod jeg strax mig fæste.
Jeg bar hans Skjold, jeg striglede hans Heste,
Og holdt opmærksom Bagten
I Krigen, ved Turnering, og paa Jagten.

Camillo.

Saa har I vel ret tappert lært at stride?

Uimar.

Opdragen ved en deilig Piges Side,
Blev snart Adelaide

Mit Hjertes Herskerinde,
Mit Livs, min Døds, min Kiærligheds Gudinde.

Camillo.

Ja, det forstaaer sig: Kiærlighed og Ære!
Man siger, mindre kan det ikke være.

Uimar.

Men Krigens fæle Torden
Forbittret ruller atter over Jorden,
Dg vilde Skarer bruse
Nu mod den ædle Raimond af Toulouse.

Camillo affides.

Den ædle Raimond! Kiætternes Forsvarer,
Som lagde selv sin Haand paa Pavens Skarer!

Uimar.

Min Herre iler ham til Hielp i Nøden,
Den Kiække trodser Døden,
Høit Avignons, Toulouses Faner stande.
En Steen fra Bolden traf den skumle Pande,
Den stolte Montfort maa i Græsset bide,
Forsagt de Franske stride;
Men Haabet kraftig taler,
Dg vækker Mod i vore Provençaler.

Camillo affides.

En Kæmpe, seer man, af en Kiætterskare!
Det kan jeg vel forsvare.
Nu frist, Camillo! det var jo en Lykke;
Han har fortient det — gjør dit Prøvestykke!

Medlidende.

Men — han er ung og smuk. Den arme Taabe!
Paa Elskov tør han haabe?
Vel, at han døer, før Qvinden ham forraader!
Det træffer sig ret godt i alle Maader.

Aimar.

Her, hvor ei fiendes Farer,
 Har mig et Uveir skilt fra mine Skarer,
 Da jeg i Aften vilde Veien finde
 Til Borgen Hauteroche, til min Veninde,
 En Trevl af Ludvigs tabte Driflamme
 At lægge for min Dame.
 Nu veed du Alt.

Camillo.

Hvad der J mig beretter!

Sagte.

En Fiende mod Kong Ludvig — og en Rætter!

Aimar.

Nu kunde du til Giengield vel mig sige,
 Hvem du er.

Camillo.

Af, Herr Ridder!

Ei Tungebaandet sidder
 Saa løst paa mig. Og vi og vore Lige,
 Med vore Børn og samt vor Egtesælle,
 Har fielden noget Morsomt at fortælle.

Aimar.

Af dine Lader og af dine Miner,
 Samt Sproget, som du taler,
 Jeg mærker, du er ingen Provencaler.

Camillo.

Jeg er en Florentiner.

Aimar.

Hvorledes kom du her?

Camillo.

Modsatte Flammer

Af dem, som eder nærte,

Mit Jnderste fortætte,
Dg jog mig til Ardennerflovens Stammer.

Aimar.

Hielp Nøglen til din Gaade mig at finde!

Camillo.

Had til en troløs Qvinde.

Aimar.

Du Arme!

Camillo.

Hist hvor Arnostrømmen flyder,
Dg Nattergalens Slag i Myrten lyder;
Bed nogle gamle Rester,
Hvor Bedbendranken fæster
I Muren sig, mod Sol sig at beskytte —
Der stod min Faders Hytte.
Blandt sine Sønner glade
Han dyrkede sin Jord; og ei sin Spade
Med noget Riddersværd han havde byttet,
Det havde lidt ham nyttet.
Dg jeg var glad, som han. Jeg fandt en Pige —
Hvad skal jeg eder sige?
Hun blev min Biv. O, hvilke Dieblikke!
Saa glad var Adam ikke,
Da han opvaagned hist bag Rosenhækken,
Dg saae sin Eva speile sig i Bækken.
Men Glæden, veed I vel, har Ornevinger,
Dg Sæbeboblen springer.
En lumst Cartheuser vidste
Min Hustrues Rieærlighed til sig at liste;
Med Bønner og med Sange
Forstod han hendes svage Hierte fange.
En Sommeraften — Himlen sig forbarme! —

Traf jeg Forræderen i hendes Arme.
 Guldmaanen saae min Smerte,
 Og Dolken stødte jeg i deres Hierte.
 Jeg greb min Stav, forlod min Fædreager,
 Og over Alpens Fjælde Flugten tager.
 Først her — i disse Skygger,
 Hvor Ulven hylar, og hvor Ornen bygger,
 Hvor Krigen raser, og hvor Alt er værre,
 fandt jeg min Ro, og tiener nu —

Afbrændende.

Min Herre.

Aimar.

Og hvem er da din Herre, vakkre Jæger?
 Din Skiebne mig bevæger.

Camillo.

En Mand, som frelste mig i Hungersnøden,
 Da kæmpende med Døden,
 Som vilde Mordet hevne,
 Jeg laae med Pialter her i Fjeldets Revne,
 Udmattet af at tigge
 Til Riddere; som — gif og lod mig ligge.
 Vel, at man stundom hitter
 En Samarit imellem Jøraliter!
 Han lærte mig at hevne
 Paa Verden mig; han lod mig Trostabs sværge,
 Og skienkte mig et Hiem — og Brød — og Bærg.
 Nu tiener jeg ham tro.

Aimar.

Det bør formodes.

Camillo.

Jeg ellers var en Judas, en Herodes.
 Og har han stundom og sit eget Bæsen —

Jeg bør ei være fræsen,
 Adlyde tro, hvad han kan commandere —
 Og ikke raisonnere.

Aimar.

Hans Navn?

Camillo.

Det kan jeg ikke just saa lige,
 Herr Ridder! eder sige;
 Jeg har kun tient ham kort. Men vær forvisset,
 Han har et gammelt Navn. Og seer I hiøset
 Den stærke Borg deroppe
 Paa Fjeldet mellem Graneskovens Toppe?

Aimar.

Der boer han?

Camillo.

Ja. Og mere giestfri Ridder
 Omegnen ei besidder.
 Med Glæde vil han eder vist modtage.
 I Aften er det dog for seent, at drage
 Til Hauteroche; men glem I ganske Sorgen!
 I Morgen følger han jer selv til Borgen.

Aimar.

Du er hans Jæger altsaa?

Camillo.

Saa et Stykke!

Aimar.

Vel, at jeg traf dig!

Camillo.

Ja, det var en Lykke.

Aimar.

Saa skynd dig, Jæger! lad os ile
 Mod Ridderborgen op.

De sidste gyldne Straaler smile
Nu giennem Bøgens Top.

Camillo affides.

Mit Hierte brænder. Skal jeg lede
Ham i den sikke Død?
Mon ikke Jorden i sin Brede
Mig sluger i sit Skød?

Aimar.

Hvad mumler du?

Camillo høit.

Mod Granens Kroner,

Høit over Krat og Torn,
Jeg først maa støde trende Toner
Mod Borgen i mit Horn.

Aimar.

Saa stød dem da!

Camillo.

Før synker ikke

Den smalle Bindebro. —
Men tøv dog nogle Dieblikke!

Aimar.

Hvordan? Du skælver jo?

Camillo.

Saa har J lyst med mig at vandre?

Aimar.

Uh ja! hvorfor vel ei?

Camillo sagte.

Han træffer sikkert dog de Andre
I Fjeldets hule Bei.

Aimar.

Saa lad os høre nu, du falder!
Begynd, min Ven! begynd.

Camillo affides.

Uf! dræbes i saa ung en Alder,
Det er en blodig Synd.

Aimar.

J Falb du længe det opsætter,
Vil Ratten falde paa.

Camillo

griber sit Horn, og siger bestemt ved sig selv:
Han er en Provencal — en Riætter,
Og han maa dog forgaae.

Tager Hornet frem.

Belan da, jeg blæser. J har at befale.
Blæser varslende Toner.

Aimar.

O, herligt det lyder fra Fjeldet i Dale.

Camillo.

Herr Ridder! det var ei den rigtige Klang.

Aimar.

Forsøg da det Rigtige følgende Gang!

Camillo.

J vil det?

Aimar.

Jeg vil det.

Camillo sagte.

Han synker i Graven.

Han vil det, selv bryder han over sig Staven.

Soit.

Belan, jeg maa blæse, som Ulvenes Skrig,
Naar hungrig de lugte det blodende Liig.

Han støder tre hule Toner i Hornet, som besvares oppe fra
Fjeldet.

Camillo.

Nu er det skeet. Man kommer os i Nøde.
Jeg eders Dnske opfyldt har.

Sagte.

Hans Time flaaer, han vandrer til de Døde.
Mit Bryst er tungt, min Synd er svar.

Aimar.

Huldt Fjeldet staaer i Solens Aftenrøde,
Dg Himlen hvælver sig saa klar.
Sov vel, min Nø! du Elskede, du Søde!
Dg drøm i Nat om din Aimar.

Afsted! Jeg længes meget efter Hvile.

Camillo sagte.

Den faaer du snart.

Hoit.

Saa hurtig end vi ile,
En Times Tid det altid dog vil vare,
Før alle Biergets Kroge,
Der bugte sig som Snoge,
Vi giennemsteget har.

Aimar.

Saa skynd dig bare!

Camillo sagte.

Saa har jeg aldrig gysset;
Han flyver som en Myg jo selv i Lysset.

Aimar.

Nu, vandre vi tilsammen?
Min Hest staaer hisset bunden
Paa Grønningen i Lunden.

Camillo.

Jeg løser den.

Almar.

Hielp, Gud! til Farten.

Camillo.

Amen!

De gaae.

Hænge ved Borgen Hænderøche.

Adelaide og Therese

komme bindende hver paa sin Ranunkelkrands, sætte sig paa en Bænk,
og synge:

Kong Ludvig drager med sin Hær,
Alt lyne tusind christne Sværd;
Men Munken flyer for Kampens Brede,
Dg lader sig til Skyggen lede,
Hvor Palmen breder ud sit Blad,
Hvor før den hulde Frelser sad.

Dg, hvor velsignet var de Smaae,
Der Gubben seer om Træet staae
Ranunklerne med røde Kinder.
Med paa den Bleges Taaren rinder;
Tre Planter tager han med sig,
Dg bragte dem til Frankerig.

Dg nu i alle Blomsterbed
De smile barnlig Kiærlighed,
Med Fromheds og med Uskylds Blikke.
Men blinde Ridder seer dem ikke;
Han iler vild til Jordans Flod,
Dg troer at glæde Gud med Blod.

De ere færdige, og sætte hinanden deres Krands paa.

Therese.

Hvor Capellanen digter fromme Viser!

Adelaide omfavner hende.

O, min Therese! fæl var mig den Tanke,
At skulle skilles langt fra dig.

Therese.

Nei, aldrig!

Nei, aldrig, kære Frøken! skal det skee.

Therese følger, som en lille Hund

Sin Herre, hvor J gaaer. Bær J forjikkret!

Adelaide.

Den største Glæde, jeg kan tænke mig,
Var, at engang vi fæstede hver sin Ridder,
Og boede nær paa tvende Nabosielde
Eksraas over for hinanden; kun en Klost,
Hvor Klippestrømmen skylled under Broen,
Adskilte vore Borge.

Therese.

Eders Godhed

Forglemmer, at det er Borgfogdens Datter,

J taler med. En Ridder ægter ei

En stakkels Bondepige. Nei, min Frøken!

Tænk ei paa det. Og vel, at det er saa!

Min Skiebne hænger ved Adelaides.

J Fald J døde, gif jeg i et Kloster.

Adelaide.

Tilstaa mig det, tilstaa mig det, Therese!

Du elsker ham, Amalriks Baabendrager.

Therese.

O, ti for Himlens Skyld! J Fald saa var,

Var ei Therese da ulykkelig?

Adelaide smilende.

Han elsker dig igien.

Therese.

O, fiære Frøken!

Gjør mig ei meer forstyrret, end jeg er.

Adelaide.

Han elsker dig igien. Bad han ei dig
Om Baandet til sin Hielm i Sranken jidst?

Therese.

Jeg sad forladt. De andre Adelsfrøfner
Hver havde sig en Ridder; jeg kun ingen.
Det rørte ham. Hans unge Hierte hader
Endnu at gaae i Rangens gyldne Lænker.

Adelaide.

Vi lever i en Tid, hvor Alt forandres;
De gamle Forhold løses, nye knyttes.

Therese.

J trøfter mig.

Adelaide.

Min Fader ynder ei
Den Kiærlighed, jeg nærer til Aimar.
Han kaldte ham en fattig Ryfferidder;
Nu har han i en Dag tilbagevundet
Sin Arvelod, det skionne Castellane.

Therese.

Han kommer dog i Aften?

Adelaide.

Ganske sikkert!

Vi skal i Klippedalen møde ham.

Therese.

Den skionne, den elskværdige Aimar!

Adelaide.

Den skønne Richard af Orange!

Therese.

Froken!

Nu er J stem igjen.

Adelaide.

Min Fader kommer.

Ridder Bernard kommer; Therese vil gaae.

Bernard pedantisk.

Therese! bliv.

Til Adelaide.

Mit Barn! jeg har en Sag

Af Bigtighed at sige dig. Therese!

Bliv du kun her; du faaer det dog at vide,

Dg skiules skal det heller ei.

Adelaide.

Min Fader!

Bernard.

Hør mig opmærksom! Denne Times Valg
Bestemmer din — og min — og Fleres Skiebne.

Adelaide.

Min Fader! saa høitidelig?

Bernard.

Din Moder

Er død — det veed du.

Adelaide.

Gid jeg aldrig havde

Erfaret det!

Bernard.

Du var kun otte Aar,

Da hun forlod det Jordiske. Jeg sørged

Som kærlig Ægtemand — det veed du ikke,
Du var for ung; men, fort og godt, jeg sørged.

Adelaide.

J tabte meget.

Bernard.

Ja — jeg tabte meget.

Og for nu ei at tabe meer af den Slags,
Befluttet jeg at blive Enkemand.

Adelaide.

J holdt jert Ord.

Bernard.

Ja vist! jeg holdt mit Ord;

Det gjør jeg altid. Altsaa — du var spæd,
Du skulde drages op, du skulde lære
At kniple, sye, baldyre. Jeg forstaaer
Mig ei paa Kniplen og Baldyren; altsaa
Jeg fik dig til Grevinden af Foix,
Din Møster. Hun forstaaer at kniple. Nu da,
Hun lærte dig, hvad jeg forlangte; lærte
Dig endnu meer: at kiende Planter, lærte
Dig skrive Poesie og Minnesang.
Det bad jeg ikke om.

Adelaide.

Min gode Fader

Fortryder dog vel ei —

Bernard.

Det kommer an paa,

Hvor føielig du er. Jeg kan ei lide
De alt for kloge Damer. Altsaa, Barn!
Du lærte Botanik og Poesie;
Du lærte kiende Grevens Vaabendrager
Aimar. Det bad jeg heller ikke om.

Adelaide.

Jeg elsker ham, min Fader! og det veed du.

Bernard.

Nu, hvad det Elsker vedkommer, derpaa
Forstaaer jeg mig ei meget.

Therese.

Men I elskte

Dog salig Fruen, ædle Herre?

Bernard.

Rigtig!

Men det var Ægtefiærlighed; den kom først,
Da Præsten havde viet os. Den anden
Uægte kiender jeg ei noget til.

Adelaide.

Hvor kan min gode Fader tale saa?

Bernard.

Nu, seer du, Barn! jeg finder mig i Alt,
Hvad ei kan være anderledes. Elske —
Det er jo Mode nu i hele Landet,
Det kommer ikke Ægtestanden ved.
Hver Dame har sin Cavalleer, hver Ridder
Sin Dame. Lad saa være! Det er Galsskab;
Men lad saa være! Elske maa for mig du,
Saameget som du vil, din Cavaleer;
Forstaaer sig, i al Tugt og Ærbarhed.
Men ægte — maa du Connetabelen
Af Frankerig, Amalrif af Montfort.

Adelaide.

Amalrif?

Bernard.

Ja, mit gode Barn! det maa du.

Therese.

Herr Ridder! vil J tvinge eders Datter?

Bernard.

Ei stille, Næsviis! Høre maa du gierne,
Men tale skal du ei. Hvad tvinge? tvinge?
Det er kun Talemaader. Tak du Himlen
For Evang, min Datter! Uden Evang var du
Ei kommen nogentid for Ulyset.

Therese.

Evang J

Da hendes Moder til at ægte jer?

Bernard.

Bevares! Hendes Fader vilde det;
Dg Rosa havde lært det fjerde Bud.
Jeg gjorde hende lykkelig, og kunde
End længe have gjort det, hvis hun ei
Uheldigviis var død, den gode Kone,
Som hun var allerlykkeligst.

Adelaide.

Min Fader!

Bernard.

Dg for at du skal blive ligesaa —
At sige ikke død, men lykkelig —
Saa har jeg lovet Connetabelen
Din Haand. Det er bekiendt alt i Paris,
Dg kan nu ikke være anderledes.

Adelaide grædende.

O, hvilken Grumhed!

Bernard.

Speil dig i din Moder!

Mit Barn! paa Bryllupsdagen
 Græd hun sig Kinden vaad;
 Da Navnet kom med Ragen,
 Brast hun især i Graad.
 Jeg vil dig ei berette,
 Hvor vidt hun Sorgen drev,
 Men kun tilføie dette,
 At hun min Kone blev.

Hver Dag med skønne Klæder,
 Demanter paa sit Bryst,
 Hun følte meer sin Hæder,
 Og tog sig meer sin Trøst.
 Hun hersked i sin Stue;
 Mit Die stod i Band:
 Jeg følte, hun var — Frue,
 Og jeg kun — Ugtemand.

Lag Connetablen, Pige!
 Ham vrage, var en Skam;
 Han styrer Kongens Rige,
 Og du, som Kone, ham.
 Du lykkelige Kone!
 Skøn paa hvad Himlen gav:
 Ham — en usynlig Krone,
 Dig — Frugterne deraf.

Connetablen kommer, fulgt af Richard af Orange og nogle
 Pager.

Amalrik.

Bravo, Herr Ridder! Gi! hvad hører jeg?
 Saa munter, fuld af Gld paa eders Alder!

J Sandhed, J beskammer vores Ungdom.
Dg synge? Det er jo et nyt Talent,
Jeg maa beundre.

Gilser ærbodigt.

Tilgiv, skionne Frøken!

Med en lettere Compliment.

Min artige Therese! — Ridder Bernard!
Det var en munter Vise; den gif lystig.
Hvad handlede den om?

Bernard forvirret.

Herr Connetable!

Et Digt, lidt Sufferværk, sandt Marcipan
For Børn og unge Piger; hvad man kalder
En Gaade; lutter Lant — kun med et Bundfald
Moral i Limonaden, Cremor Tartar
I Stedet for Citron. Gi Videre!

Connetablen.

Gid vore Philosopher tænkte saa,
Dg kom lidt Muntert, Sød, Behageligt
I deres sure Viisdom; paa min Ære,
Jeg troer, at de og Verden vandt derved.
Men sig mig —

Bernard.

Jeg forklared mine Piger,
At Døttre burde lyde deres Fædre,
Dg gifte sig med Folk, der var dem værd.

Connetablen.

Hvad siger J om eders Faders Sang,
Min skionne Frøken?

Adelaide.

Spørg ham selv, Herr Ridder!

Connetablen til Bernard.

Hun er saa skøn; men hendes Dine
 Mig maaler med en stolt Foragt.

Richard sagte om Therese.

Hun er saa skøn; imod det Høie
 Har hendes Blik min Tanke bragt.

Bernard til Amalrik.

De unge Grene maa man bøie,
 Saa faaer ei Lunet Overmagt.

Adelaide affides.

Utaalelig er han mit Hierte,
 Thi han forfølger min Aimar.

Therese sagte om Richard.

O, søde, hemmelige Smerte!
 O, hvor han er mig dyrebar!

Alle Fem, hver for sig.

Forgieves jeg søger
 Min Uro at dæmpe.
 Nu Timen er vigtig,
 Bestemmer min Lyst.
 Forsigtig, forsigtig!
 Det gielder at kæmpe.
 Men Ividlen forøger
 Min Kamp i mit Bryst.

Bernard til Richard.

Min unge Baabendrager!
 I Fald jer saa behager;

Til Therese.

Og du, min gode Pige! —
 Hvad nu jeg vilde sige —
 I kunde vel tilsammen.

J venlig Fryd og Gammen,
 J Bøgelunden gaae.

Med Hentydning til Amalrik og Adelaide.

J kan mig vel forstaae?

Therese og Richard.

Hvad mener J, Herr Ridder?

Sagte.

O, Gud! hvis han har mærket,
 Hvor sær forstyrret nylig,
 Hvor underlig jeg var.

Bernard.

Amalrik nu maa lægge
 Jo Hænderne paa Bærket;
 Thi lader os forlade
 Det kjærligt-omme Par.

Therese og Richard.

Ja, J har Ret, Herr Ridder!

Sagte.

Jeg aander let igien.

Bernard.

Saa gaa da, gode Pige!
 Saa gaa da, kiære Ven!

Til Therese.

Viis ham din lille Have,
 Og hvordan du kan grave,
 Din kiære Fuglerede,
 Og dine Blomsterbede,
 Lysthuset, Kildevældet,
 Udsigten hen til Fieldet,
 Den nette Gartnerbolig!
 Hvi staaer du der saa mut?

Richard.

Herr Ridder! vær I rolig,
 Engst ei den søde Glut.

Amalrik til Bernard.

Forund mig nu at tale
 Med min Adelaide;
 Jeg skylder eders Datter
 Min Hylдинг her paa Stand.

Adelaide ængstelig.

O nei, min bedste Fader!
 Gaa ikke nu tilside.

Bernard afbrydende.

Jeg gaaer, mit Barn! og lader
 Dig ene med din Mand.

Adelaide sagte.

Hvor finder jeg Trost?
 Amalrik og Therese ligesaa.
 Hvor sfulmer mit Bryst!

Richard ligesaa.

O, salige Lyst!

Adelaide og Therese.

Det gielder at kæmpe.

Alle, hver for sig.

Forgieves jeg søger
 Min Uro at dæmpe;
 Thi Tvivlen forøger
 Min Kamp i mit Bryst.

Alle gaae, uden Amalrik og Adelaide.

Amalrik.

Man maa beundre denne Munterhed,
 Sær af en Mand i eders Faders Alder;
 Dog er den ikke sielden her i Frankrig.

Adelaide.

Nei, tværtimod, man siger om de Franste,
At det gaaer dem, som Vinen: først den bruser
Med dunkelt Skum, men klarer sig med Tiden.

Amalrik.

Paa Mandens Skuldre ligger Statens Vægt;
Som Helt han kæmper med det Virkelige,
Mens Unglingen fornøier sig med Haabet,
Og Gubben leger med Grindringen.

Adelaide forlegen.

J er bekiendt, Herr Connetable! for
Beltalenhed. J Sandhed, jeg beundrer —

Amalrik.

Kun for Beltalenhed? Ei for et Hierte,
Der svulmer høit af Følelser, som Ære?

Adelaide afbrydende.

J har for kort Tid siden havt det Uheld
At miste eders Frue, strenge Herre?

Amalrik.

For kort Tid, hulde Barn? forlad mig det!
Det bliver til September alt et Aar.

Adelaide.

Hvorledes omkom eders Ægtefælle?
Det var paa Jagten.

Amalrik.

Ganske ret! paa Jagten.

Et Bildsviin satte lige mod Grevinden,
Fordi hun havde havt den Phantasié,
At saare Svinet med sit lette Jagtspyd.
Hun flygted i den mørke Skov, hun skreg —
Hun skreg — og taug, og har fra denne Stund
Ei skreget siden.

Adelaide.

Og hvor blev hun af?

Amalrik trækker paa Skuldrene.

Man sagde mig, at hvor hun havde streget,
 Var en uhyre Kløft. Formodentlig
 Har atter Pluto ranet Proserpine.
 Grevinden var saa smuk! Jeg tabte meget;
 Men som en Christen bør man ei fortvivle.
 Vi sees i Evigheden. Indtil den Tid
 Maa Lykken trøste mig.

Adelaide.

Ha, jeg beundrer

Den sieldne Sindskraft.

Amalrik.

See, jeg søgte længe

Forgieves i det hele Land, min Frøken!
 At finde min Erstatning; endelig —
 Hvad ei Paris og Ludvigs Hof besad,
 Det fandt jeg her paa Klippen i Provence.

Adelaide.

J beiler ved min Fader til min Haand?

Amalrik.

De stærke Fæstninger maa man bestorme
 Uforberedt fra deres svage Side.
 Jeg veed, J elsker eders Fader, Frøken!
 Om J kan elske mig — er meget uvist.

Adelaide.

Det er bestemt og vist, hvad J kan vente
 Fra mig, Herr Greve!

Amalrik.

Og hvad tør jeg haabe?

Adelaide.

Opriktighed. Jeg elsker alt, Herr Ridder!

Aimar af Castellane fik mit Lofte.

Amalrik bittert smilende.

En Riætter?

Adelaide.

Rædselstiden er forbi,

Da man forstod at give Herstelslyst

Et Skin af Hellighed; at lokke Riddre,

Der kun forsvared deres Eiendom,

I Samfund med de fromme Sværmere,

For, med saa meget mere Sikkerhed,

At fælde dem paa Baal og Bøddelblof.

Aimar er ingen Riætter. Dronning Blanca

Erklærer Fred for Languedoc, Provence;

En blodig Munkeslof kan ikke fnyse

Og hæрге meer. I selv, Herr Connetable!

Har ædelmodig truffet jer tilbage.

Bliv i Paris! Hvad vil I med Provence?

Amalrik stolt.

Tro ei, det var af Frygt for Provengaler,

At Simons Søn, Amalrik af Montfort,

Opgav Toulouse; det var Frankrigs Vilier

I Connetabledragtens Purpurkaabe,

Som vinkte ham.

Adelaide.

Bær eders Purpurkaabe

Med Helsen, Ridder! Drag til Seines Bredder;

Der, i Turneringsfrankernes Balconer,

Bil Skarer vist af ynderige Damer

Snart blandes af dens Pragt. Vi Piger i

Provence skatte meer Naturens Nnde.

Amalrif opbragt, med tvungen Kulde.

Dog maa J ægte mig, min Frøken!

Adelaide med tvungen Rolighed.

Aldrig!

Amalrif.

Det er bekiendt; det kan ei gøres om.

Al Verden veed det; jeg kan ikke træde

Tilbage. Hoffet vilde meget studse,

Og ikke troe sit eget Dre, naar man

Rundt om erfoer, at Frankrigs første Mand

Fik Kurven af — en Ridders smukke Datter.

Adelaide.

Det blier en Hemmelighed mellem os;

Bær ganske rolig, Ridder!

Amalrif

anvender den yderste Tvang paa at skjule sin Brede.

Ogsaa Spot?

Fatter sig.

Dog, Frøken! J skal ikke tirre mig,

Ei faae mig til at glemme Agtelsen,

Jeg skylder jer som Ridder. Men, ved Himlen,

J skal erkiende paa den anden Side,

At jeg har Magt, og er bestemt som Mand.

Adelaide med et roligt Smil.

J skiller aldrig mig ved min Aimar.

Amalrif.

Det er ei første Gang, at man har lagt

En Jomfrues Lilliehaand i Riddrens Høre,

Naar Egenjind og lunefulde Griller

Har daarlig hindret hendes egen Lykke.

Fatter sig igien.

Jeg anbefaler mig, min skionne Brud!

Dg vær forsikkert om, at jeg for Resten
Skal aldrig glemme, som en ægte Ridder,
Den Agtelse, jeg skylder jer som Dame.

Han bukker dybt, og gaaer.

Udelaide

træder hen for Sanct Georgs Billedstøtte, der staaer i Haven,
og knæler derfor.

O, Sanct Georg, som dræbte fæle Drage,
Dg redded kiæk den kongelige Mø!
Hør fra din Himmel Pigen's Klage,
Dg lad mig ei af Kummer døe.

Hun henter en Blomsterguirlande af sin Kurb, der staaer paa
Havebænken, og slynger den om Marmorstøtten.

Jeg offred dig i Kirken daglig Brandse;
O, gode Helgen! hør min Bøn,
Stig ned, i Staal bedækt, med Harnisk og med Landse,
Dg som Almar saa skion.

Min Klagestemme lyde
Did, hvor han venter mig!
Lad ham min Lænke bryde,
O, da skal Taaren flyde,
Georg! med Tak til dig.

Hun gaaer.

Richard og Therese komme fra den anden Side; hun ser ham
kiærligt, han følger hende, kaster sig paa Knæ, og griber
hendes Haand.

Richard.

Ja, elskte Pige! her i Aftenrøden,
I disse stille Skygger,
Hvor Flora Templet bygger,
Jeg sværger dig min Kiærlighed til Døden.

Therese bøier sig venligt over ham.
 Og vil du aldrig bryde
 Din Ed, og aldrig dette Skridt fortryde?

Richard.

Du er min første Kiærlighed; jeg føler,
 At intet Luen føler.

Therese.

Mit Hierte vilde briste,
 I Fald den første ikke blev den sidste.

Richard.

Bed Korset, ved mit Sværd, min Krigerære!
 Hvad kan du meer begiere?

Therese.

Hvad vil din Fader sige?
 Hvis han foragter stolt din stakkels Pige!

Richard.

Han ingen Skygger maner,
 Kun i hans gode Hierte boer hans Aner.
 Din Skionhed, dine Dyder uden Dadel
 Vil vise ham din Adel.

Therese.

Nu da, i Guds Navn! Ingen Frygt skal smerte
 Therese meer. Din Dmhed Alt opveier.
 Jeg skienker dig — det Gneeste, jeg eier:
 Et trofast, kiærligt og uskyldigt Hierte.

Richard henrykt.

Det var den bedste Gave,
 Som Adam fik i Paradisets Have;
 Og Himlen selv med Alt, hvad den kan hædre,
 Besidder ingen bedre.

Therese.

O, søde Fryd!

Richard.

O, Lykke!

Min Trost paa din Røbe Seglet trykke.

Han kysser hende.

Therese.

Min elskte Ven! — Men, af! imens vi svømme
I Salighedens Drømme,

Maa nogle Skridt herfra den Arme lide.

O, min Adelaide!

Richard.

Hun kommer.

Adelaide kommer tilbage.

Er du der, Therese?

Richard.

Stille!

Lad ikke Taaren trille.

Jeg veed en Lindring, skionne Frøken! Rolig!

Tilgiv Therese, hvis hun var fortrolig!

Jeg elsker hende. Her i disse Skove

Gav hun mig Tro og Love.

Jeg veed, at hist i Klippefyggen sidder

Saa længselsfuld en Ridder,

Som eder begge satte der sit Stævne. —

Den stolte Montfort! Jeg skal eder hevne.

Jeg er hans Baabendrager;

Men længe gav han Marsag mig til Klager.

Vel! Raskhed er det Bedste.

Jeg skaffer flinke Heste.

Red til Almar! paa Flugt jo før jo heller!

Paa Veien jeg fortæller

Alt, hvad I meer maa høre.

I har jo Nøglen til de skjulte Døre,

Som lede pludselig fra Borgelunden
Dybt ned i Klippegrunden?

Adelaide tvivlsraadig.

Therese!

Therese tillidsfuld.

Vi kan lide

Paa Richard, som paa Sværdet ved hans Side.
Vi flygte til Orange, til hans Fader.

Richard.

Der ægter J Aimar. Den, som J hader,
Vil misfornøiet blive;
Men eders gode Fader vil tilgive.

Adelaide bestemt.

Bring — bring mig til Aimar!

Richard.

Det er alt filde;

Vi har ei Tid at spille.

Alle Tre.

Hulde Hierternes Gudinde!
Leed os giennem Skov og Krat,
Lad os snart den Række finde.
Straal, du stjerneklare Nat!

De flye.

Efter et kort Mellemrum, som Musikken udfylder, kommer Ridder
Bernard og Connetablen, fulgt af en Skare Hyrder
og Hyrdinder med Blomsterkurve og Fakler.

Chor.

Biergets Dronning! dybt i Dalen
Har din Elskov Nattergalen
Tolket alt med søde Lyd.
Egnens Hyrdestjære kommer,
Byder dig af Baarens Blommer

Brudefrandsens friske Pryd.
 Skøndt din Ridder os bedrøver;
 Hulde Pige! thi han røver
 Bierget, hvad det eier bedst;
 Skal dog røde Lys og Krandsse,
 Mens vi synge, mens vi dandsse,
 Funkle til din Brudfest.

Bernard til en Pige.

Hvor er min Datter?

Pigen.

Nylig saae jeg hende
 Med Grevens Baabendrager og Therese
 At ile ned i Lunden.

Bernard.

Efter dem!

Beed hende komme strax tilbage; ymt
 Dog Intet om min Fest. — Herr Svigersøn!
 Mit Morskab er at overraske Folk.
 Tro mig, min Datter vil forundre sig
 Dg gjøre store Dine, naar hun seer,
 At hendes Fader alt indrettet har
 Paa egen Haand et Bal til hendes Jaord.

Connetablen.

Gid det var Bryllupsfesten, Ridder Bernard!

Bernard til en Karl.

Na, du! løb op at hente Borgcaplanen,
 Beed ham at tage Messiebogen med,
 Siig ham: Hans Naade Connetablen ønsker
 At vies til min Datter i det Grønne,
 Dg at —

Connetablen.

For Alting, overil jer ei!

Bernard.

Naa ja, saa bliv! Hans Naade har betænkft sig.
Connetablen.

Jeg ikke; men af Agtelse, Herr Ridder!
For eders Datter, bliver det vel bedst —

Bernard.

Vel! ligesom J vil. — Nu lystig, Børn!
Syng Visen om igien, som J begyndte;
Herr Greven er en Elsker af da Capo.

Chor.

Biergets Dronning! dybt i Dalen
Har din Elskov Nattegalen
Tolket alt med søde Lyd.
Egnens Hyrdeklare kommer,
Byder dig af Baarens Blommer —

Der stødes i Hornet fra Bagttaarnet; Sangen holder pludselig inde.

Chor.

Tys, tys! hvad var det?
Ha, hørte jeg ret?
Fra Bagttaarnet lød
Et hylende Stød.

Connetablens Krigere komme bevæbnede.

Herr Connetable! der blæses Larm,
Fra Taarnet i Hornet man støder.

Connetablen til Bernard.

Hvis Faren os lumskelig møder,
Stol paa vor Arm!

Bernard løber ud.

Krigerne.

Til Baaben, i Gevær!

Pigerne frygtsomt.

Er Fienden alt nær?

Krigerne.

Til Vaaben, til Vaaben!

Der blæses Larm.

Stol paa vor Arm!

Bernard kommer forstyrret tilbage.

Til Vaaben, i Gevær!

Chor.

Er Fienden alt nær?

Bernard.

Til Vaaben, i Gevær!

Min Datter er flygtet.

Connetablen.

Flygtet?

Bernard slaaer Hænderne sammen.

Det har jeg længe frygtet.

Fortvivlede Raage, som Borgmuren har!

Hun flyer til Aimar.

Chor.

Afsted, dem at søge

Bag dæmrende Bøge!

Nu ikke bedrovet,

Nu ikke forsagt!

Hvad Lumskhed os roved,

Skal Seieren tage

Med Riækhed tilbage

Bed Sværdenes Magt.

Anden Handling.

En gammel, forfalden gothisk Sal.

Paa Bordet et Lys.

Juliane,

en ung velklædt Dame, alene. Hun lytter bekymret ved Vinduet.

Han tøver længe. Har man alt i Stalden
 Berøvet ham sit Liv? Dog nei, det vover
 Den feige Malcolm ei. De er kun Tre;
 De Andre vende hiem mod Midnat først.
 Den unge Ridder er bevæbnet, stærk.
 Camillo bragte ham. Den Arme vakler,
 Som Sivet, mellem sin Samvittighed
 Og Ed. — Kom denne Ridder som min Engel?
 Ak, skal jeg frelse ham? Skal endelig
 Den arme Fugl af Fængslet sig befrie,
 Mens overmodige Tyran har glemt
 At lukke Buret? — Stille, Juliane!
 Betro dig ei til disse skumle Bægge,
 Hvor truende de virkede Figurer
 Med blege Kinder under sorte Hatte
 Henstirre fra Tapetet. — Staffels Bægge!
 Hvad kan de for, at Bold, for lang Tid siden,

Har myrdet deres rette Gier? Gengang
 Har ogsaa de med friske, muntre Farver
 Smiilt til en ærlig Ridders stille Lykke. —
 Jeg gjøre skal i Nat mit Prøvestykke?
 Vel! Er det første Gang, at Riddersaand
 Til Straf har væbnet frygtsom Qvindehaand?

Stærke Judith! tappre Skionne!
 Du har Jorden ei forladt;
 Dine Laurbær eviggrønne
 Straale giennem Tidens Nat.
 Lad din Kraft, dit Hædersminde
 Styrke nu den svage Qvinde
 Til den raske Heltedyst;
 Lær mig Morderen at møde,
 Lær mig smile, for at støde
 Dolken i hans eget Bryst!

Birgitte,

en gammel Zigeunerinde, slet klædt, men med et guldbirket Bælte,
 deri sidder en Dolk, kommer med et Lys paa en Stang, for at
 tænde Lampen under Loftet.

Nu kan vi ikke holde ham dernede
 I Stalden længer, og nu er det mørkt nok,
 Nu maa han gierne komme. Natteskyggen
 Vil sliule mine lurvede Tapeter.
 Jeg maa dog tænde Lampen. Lag mig Stolen!
 Juliane sætter hende Stolen hen; hun stiger op, og tænder.
 Hm! vore Herrer blive længe borte
 I Aften. Lige meget! Naar de komme,
 Saa skal de see, at vi kan ogsaa lokke
 En Muus imellem i vor Musfælde.
 Det maa jeg lide; det var meer, end næsten

Jeg havde ventet af Camillo. Troede
 Jeg ikke halvveis, han var ogsaa plaget
 Af denne Bæmmelse for Hjertekulen;
 Hvad er det nu, de kalde denne dumme
 Benauelse?

Juliane.

Samvittigheden?

Birgitte.

Rigtig!

Samvittigheden! Hvilke Talemaader
 Man dog kan hitte paa.

Stiger ned.

Juliane.

Saa Fru Birgitte

Slet intet fiender til Samvittigheden?

Birgitte.

Hidtil har Gud bevaret mig min Helbred;
 Jeg har ei lidt af Sting, Samvittighed,
 Vapeurs, og hvad de dumme Streger hedde,
 Som kommer af et hypochondert Blod.
 Men jeg har ogsaa tidlig lært at finde
 Mig i Omstændighederne, mit Barn!

Juliane i Tanker.

Hvorledes var det nu? J blev jo ranet?

Birgitte.

Ja, jeg blev ranet i mit tredie Aar
 I Polen, Preussen, eller hvad det hedder.
 Du vide maa, jeg er et Grevebarn,
 Thi jeg blev stiaalet af et Slot med Taarne,
 Og kunde gaaet i Fløil og Hermelin,
 Saagodt som du og Nogen. Men, min Tro!
 Zigeunerne er ogsaa brave Folk.

De tugtede mig op, det maa jeg sige.
 Som Lille stial jeg, smidig som en Ræv
 I Gaafestien. Da jeg ældre blev,
 Da spaaede jeg i Hænder og i Kaffe,
 Stial mangan Ridder Guldet af hans Lomme,
 Mens han forelsket stial mit Diekast.
 Thi jeg var deilig, maa du troe. To Arme,
 Som dreiet til at favne med; et Bryst,
 Som raabte: Blads! hvergang det steg; to Been,
 En Ryg, en Midie — nu, det er forbi.
 Jeg var lidt bruun i Huden; thi de beitsfed
 Mig ind med Svinesfedt for Middagsolen.
 Og jeg blev Dronning, maa du vide, ægted
 Zigeunerkongen, red i Flammetaft
 Med Messingkrone, Flor i Haaret, giennem
 Den mørke Skov. Min Mand blev hængt. De Andre
 Lod mig i Stikken, og jeg sad i Fængsel.
 Jeg skulde rettes, for jeg havde kommet
 Lidt Fluegift i Grøden til en Kone,
 Som havde Braser og sølvspændte Skoe.
 Men jeg kan dirke; jeg slap ud af Hullet,
 Laae som en Hund i Skoven, peb af Cult —
 Da kom den tappre Rocheloup fra Hulen
 Med sine Svende, dryppende med Blod.
 Han tog mig til sig i sit Røverslot.
 Fra den Tid har jeg kogt for ham og hans,
 Og hiulpet dem med hvad der forefalder.

Juliane.

Og har I aldrig følt en Gysen?

Birgitte.

Nei.

Hvi skulde jeg vel gysen? Her er sikkert

Paa Rochegrise, min Sandten alt for sikkert;
 Man føler alt forielden Farens Bellyst.
 Jeg ønskede tidt at være med, min Tro!
 De sig mig, at jeg er alt for gammel.
 Men det er herligt, tro mig, Juliane!
 At gaae paa Jagt og staae bag Træets Grene.
 Nu kommer der en Dame med sin Ridder,
 Paa hviden Ganger, med en Falk paa Skuldren;
 Demanter og Rubiner blinke smukt
 I Aftensolen fra de rige Klæder,
 Og lokke Røverne. De staae bag Busken.
 Hun drømmer om et muntert Aftensmaaltid
 I Borgen hist, hvis gyldne Spire vinke.
 Da flyver Pilen som en Fugl fra Hækken,
 Og borer sig i hendes Liliebryst.
 Da klinge Sværdene! Ha, Tanken kildrer!
 Da plyndres — og, som Ornen op til Reden,
 Vi ride med Galop til Røverfulen,
 Og synge vore stolte Seiersfange.

Juliane sagte.

Uhyre!

Hoit.

J har Hierte, Fru Birgitte!

Birgitte.

Det faaer du ogsaa, naar du øver dig.
 Nu gielder det, at staae din Prøve. Hør mig!
 Du veed, at Rocheloups Taalmodighed
 Er overstyr. Et heelt Nar har han ventet
 Paa, at du med det Gode skulde werde
 Hans Hiertenskiær og Dronning paa vor Borg.
 Han er en Nar, og jeg har ærgret mig.
 Din Smule Skønhed er det ikke værd.

Den qvindelige Skønheds største Vre
 Er den, at tænde Flamme i en Helt;
 Og det er grusomt, ei at føle Flammen.
 Nu er han fied deraf, har overgivet
 Dig i min Vold. Vær flog, jeg raaer dig det;
 Ha! eller ved den Dolk, jeg fører i
 Mit guldbestufne Bælte, du har levet
 Din længste Tid.

Juliane.

Hvad fordrer J, min Moder?

Birgitte.

J Fald du hielper mig til dette Mord,
 Før vore Herrer komme; finder du
 Dig venligt i vor Husbonds Kiærlighed —
 Saa skal jeg ydmyg kalde dig min Dronning.
 Men trodser du, og pønser du paa Svig —
 Du veed, hvad Herren trued med — jeg selv
 Skal binde dig med egen Haand til Pælen,
 Og være den, der blotter Dolken først.

Juliane.

O, ti for Himlens Skyld!

Birgitte.

Følg mig! han kommer.

De gaae.

Malcolm, en fortladen, lang, mager Karl, med et fortruffent
 Ansigt, nedhængende Dienbryn, i en gammel bruun Troie,
 berover en lang rød Kappe, paa den nedslagne Hat en høi,
 nikkende smudsig Hæer, indlader Aimar i Harnisk.

Malcolm

rækker ham en tør Knokkelhaand.

Nu tusind Gange da velkommen, Ridder!
 Tilgiv, man har forsinket jer i Stalden.

Aimar høflig.

Jeg takker eder. Hvem har jeg den Ære
At tale med? Med Herren selv maaskee?

Malcolm

betrakter ham med en grinende Mine fra Tøsen til Fodsaaalen.

Kun med hans Borgfogd, Ridder! kun hans Borgfogd.

Naar Herren, seer J, ikke selv er hjemme,

Modtager jeg og sørger for hans Giest.

Han er paa Jagt i Skoven med sit Selskab;

Thi Jagt og slige Giest, som Herr Riddren,

Det er hans største Glæde her i Verden.

Dg ingen af hans Giest har endnu

Vist kunnet klage over ham. Men vil

J ikke stille Jer ved jeres Harnisk?

Aimar.

Her er lidt Træk, lidt køligt, gode Ben!

Dg jeg er varm. Jeg vil nok bie lidt.

Malcolm.

Nu, som J vil! Her har hver Giest sin Frihed.

Aimar.

Hvad hedder eders Husbond, med Forlov?

Malcolm.

Han hedder Ridderen af Rocheloup.

Aimar.

Af Rocheloup?

Malcolm.

J kiender vist den Slægt;

Den er saa gammel som Methusalem.

Aimar.

Dg J, min Ben?

Malcolm.

Jeg hedder Malcolm, Herre!

En Smule skotsk, troer jeg, paa Fædreside;
 Et ormestuffent Ekrog, et gammelt Meubel,
 En Ruslærerstol med brukne Been, høi Ryg,
 Der staaer endnu forstøvet i en Krog
 Fra gamle Dage. I maa vide: Herren —
 Det er et Bandedyr: Han eier Penge
 Som Græs; og dog, dog hænge Lasserne
 Rundt om, og Binden piber giennem Ruden.
 Hvorfor? Fordi det samme Bægtapet
 Betragtet har hans Oldefader; og
 Fordi de brustne Ruder alt var brustne,
 Da han løb om i Sløfkiol, og stjal Bly
 Af Bindvet til sin Amme, som ved Lampen
 Ham maatte flatte Skillinger paa Bordet.

Aimar.

Et trofast Hierte hænger ved det Gamle.

Malcolm.

En giestfri Herre! Jagten koster meget,
 Og hver Dag Selstab. See, Huusholdningen
 Gaaer ikke med det bedste, føres af
 Et hæsligt gammelt Skind, en arrig Satan;
 Birgitte hedder hun. Et ægte Huuskors!
 Men — siger Frøken Juliane Ja
 I Dag, saa maa Birgitte bort i Morgen.

Aimar.

Og hvem, min Ven! er Frøken Juliane?

Malcolm.

En fattig Slægtning, han har taget til sig,
 Og som han elsker. Men de unge Damer
 Er fræsne, veed I. Paa min Sandt, vor Husbond
 Er smuk endnu. En Mand hen ved de Treds;
 Hvad siger det? Det er den bedste Alder.

Han har to Skrammer over Næsen, seer J!
 Ih nu, det klæer ham godt. Lidt Koparr — hvad!
 Det voxer ud hvert Aar. Hun er en Døse!
 Men hun er smuk, som Judith og Susanne;
 En kraftig Viv, ret skicket for en Helt.
 Nu skal jeg hente hende. Gad ei Tiden
 Saa længe falde jer for lang, Herr Ridder!

Han gaaer.

Aimar alene.

Et Ridderslot den gamle, skumle Rede?
 En stakkels Lykkeridder uden Tvivl,
 Hvis Fader efterlod ham disse Mure,
 Et rustent Harnisk, Baabnet over Porten,
 Og Skoven til at søge Næring i.

Malcolm og Birgitte komme i forstilt Klammeri; Camillo følger dem.

Malcolm ivrig.

Men det maa saa være, har Herren befalt;
 Og hvis du dig mod hans Befaling opsætter,
 Og laver ei strax et Par frydrede Retter,
 Saa tro mig, Birgitte! du faaer det betalt.

Birgitte endnu ivrigere.

Jeg faaer det betalt? Ja, Gud giv, det saa var!
 Betalt? Jeg faaer Intet betalt, desto værre!
 Jeg aldrig har tient saa urimelig Herre,
 Han kræver mig Suppen af ledige Kar.

Malcolm.

Red med sig i Kjøknet! Hun holder et Huus,
 Som Himlen og Jorden hun vilde bevæge.

Birgitte.

Hvad skal jeg i Kjøknet?

Malcolm.

Kaninerne stege!

Birgitte

neier ironisk for Aimar.

Er Herren en Elsker af Rotter og Muus?

Aimar.

Moerlille! jeg beder, hun ivrer sig ei.

Birgitte stamper.

Jo, ivre mig vil jeg!

Malcolm.

Den arrige Dvinde!

Birgitte.

Dg dersom han ei er fornøiet herinde,
Herr Ridder! saa rid han kun atter sin Bei.

Malcolm.

Birgitte! men raser I?

Birgitte.

Ja, jeg vil rase!

Jeg paastaer, at Ingen kan bedre brase,
At Ingen kan bedre Posteiernes bage.
Dg dersom I smagte min Tærte, min Kage,
Dg mine Ragouer,
Dg stuede Duer,
Dg spækte Kalkuner,
Dg mine Kapuner —
Kapuner — o, Gemini! saadanne Skatte,
Dem finder man ikke blandt Klipperne bratte.
De sidde ved Kruset,
Smalhans er i Huset,
Dg prale med Styrken;
Men Brødet? hvor finde vi Brødet i Drken?
Saa drage de bort;
Mod Midnat hjemiler fortumlede Skare,

Dg bringer fra Jagten en udhungret Hare,
Naar vist de har lovet mit Kiøkken en Hiort.

Neier pludselig meget artig.

Herr Ridder maa til Takke tage
Paa alt det Arbeid, han har havt,
Med denne lille Eggekage
Dg med en Flaske Druesaft.

Hun sætter Eggekagen og Flasken paa Bordet.

Aimar.

Jeg gierne vil til Takke tage,
Jeg har slet intet Arbeid havt,
Jeg trænger ei til Eggekage,
Kun til en Draabe Druesaft.

Malcolm og Birgitte med Bægt.

Jo, han maa spise Eggekage,
Dg han maa drikke Druesaft.

Camillo affides.

Forfærdelige Eggekage!
Uffkyelige Druesaft!

Birgitte.

See saa, Herr Ridder! vederqvæg jer lidt.
Det er det Eneste, vi har at byde;
Thi Køl og Kioldersvend og Nøglerne
Til Stegerset, til Loft og Hønschuus
Er med paa Jagten, med den vilde Jæger.
Men sandt at sige, mine Eggekager
De lykkes mig, og I maa smage dem.
Dg gjør mig ikke vred, det raaer jeg eder;
Thi jeg er fort for Hovdet.

Malcolm.

Men, Birgitte!

Uimar.

Dg er det ei tilladt at hilse Frøkenen?

Birgitte.

Jo, det forstaaer sig; jeg skal hente hende.

Spis nu og drif, det bedste J har lært!

Med et betyndende Blik.

Camillo! byd du Herren der et Bæger,
Dg ræk ham Ragen.

Hun gaaer.

Camillo luttende.

Hvad er det? Mig synes,
Jeg hørte Hornet alt.

Malcolm glad.

Hvad? Komme de?

Han gaaer hen, aabner et Vindue, og seer ud.

Camillo affides.

Tilgiv, Sanct Jacob! jeg har brudt min Ed;
Men Trostak, som jeg Dævlén svor af Evang,
Kan dog ei hielpe mig til Himlen.

Han bytter hurtig Flasken paa Bordet om med en anden, han
har under sin Kappe, saa at hverken Malcolm eller Uimar
mærker det, og sætter den hen i en Krog.

Malcolm

lutter Vinduet, og kommer tilbage.

Nei!

Der er slet Ingen.

Camillo ligegyldig.

Nu, saa tog jeg feil.

Malcolm.

Et Stykke Rage, Ridder!

Camillo hurtig.

Lad J mig!

Han tager Tallerkenen, og rækker den til Aimar.
Befaler J?

Aimar.

Tak, gode Svend!

J det Aimar rækker efter Kagen, lader Camillo Tallerkenen f
paa Gulvet, saa den gaaer i Stykker.

Malcolm opbragt.

Du Døsmer!

Camillo forvirret.

Åh, jeg Uheldige! hvad har jeg gjort?

Forraad mig ei for Fru Birgitte, Ridder!

J Fald hun seer det, bliver hun rasende.

Han samler Staaene op, lægger Kagen derpaa, aabner Vind
og kaster det ud; derpaa gaaer han forbi Malcolm,
hvisker sagte til ham:

Jeg svær jer til, den gled mig ud af Haanden.

Malcolm truer med Fingeren.

Camillo!

Camillo.

Bed mit Liv, jeg er uskyldig.

Nu skal J see, at han skal drikke Vinen.

Skienter og bringer Aimar.

Et Bæger Viin?

Aimar drikker.

Din Skaal!

Camillo.

Tak!

Malcolm grinende.

Velbekomme!

Birgitte kommer med Juliane.

Birgitte.

See, her er Frøkenen! Har han spist af Ragen?

Malcolm.

Den faldt i Asken.

Birgitte.

Hvad for noget? Asken?

Malcolm.

Gamillo tabte den i Feieskarnet,
Og kastede den ud af Vinduet.

Birgitte.

I Feieskarnet? Ud af Vinduet?

Aimar.

Lilgiv den stakkels Karl, min gode Moder!
Det var af lutter Forekommenhed.

Birgitte med et fælt Blit.

Ja, jeg skal forekomme dig, Forræder!
Vi du, til Herren kommer hjem i Nat!

Malcolm sagte.

Forraad os ei med dine Hidfigheder!
Han har jo druffet Viin.

Birgitte grinende.

Nu, har han det?

Aimar.

Et Bæger Viin, lidt Brød er nok for mig.

Smil for Juliane.

Birgitte i en from Tone.

At kaste Guds Belsignelse, Guds Gaver
Paa Gulvet! Af, den syndefulde Ungdom!

Aimar ærbødigt til Juliane.

Madame!

Juliane med megen Anstand.

Velkommen, ædle Ridder! Jeg
Beklager, at J har det Uheld havt
At fare vild; end meer, at Husets Herre
Kan ei modtage jer, som J fortjener.
Han er paa Jagt, han kommer silde hjem.

Birgitte.

Naa, det var ret, min Frøken! Lad mig see,
At Herren dog engang faaer Ære af jer. —
Hun er lidt stiv, lidt bly, lidt flodset, Ridder!
Opdragen i et Nonnekloster, hvor
Det er forbudt, at omgaaes unge Mandfolk.
Hvad Galstab man dog ei kan hitte paa
J denne Verden!

Almar.

Frøknens Bæsen røber
Saa megen Høviskhed, at man maa troe,
Hun er opdragen ved Toulouses Hof.

Juliane.

J er galant, Herr Ridder!

Birgitte.

Ja, galant.

Dg smuk, min Sandten! er han med. Nu byd ham
Et Bæger Viin endnu!

Camillo

hemmelig til Juliane, som dvæler.

Lad ham kun drikke!

Jeg har ombyttet Flasken.

Juliane betragter Camillo forundret; han lægger sin Haand
paa Brystet med en hjertelig Forsikkring. Imidlertid tale
Malcolm og Birgitte sagte med hinanden. Den Første
peger paa Almars Baaben, og ryster paa Hovedet.

Juliane,

som har skienket i Bægret, bringer det til Aimar.
Til Velkomst!

Aimar.

Eders Sundhed, skionne Dame!

Birgitte neier.

Nu, velbekomme Maaltidet! Det var
kun lidt, og mindre blev det; men i Morgen
En Frokost venter jer med Kniv og Gaffel,
Som skal faae Skif, hvis ellers jeg maa raade.
Vel Kof og Kiellersvend og Nøglerne
Dog eengang vende Næsen hjem fra Jagten.

Aimar.

Det er jo Fastedag i Dag desuden.
Gjør ei Dphævelser!

Birgitte.

See, er det det?

Ja, det er sandt! Nu ja, det traf sig godt.
Men Eggekage kan man gierne spise
Om Fastedagen. Skal jeg lave jer
End een maaskee?

Aimar.

Laf! eders Brød og Biin
Har styrket mig.

Birgitte.

Nu vel, saa gaa i Seng!

Med Natteleie kan vi tiene jer,
Herr Ridder! Her i Sidekamret staaer
En velredt Seng og gode Sengebolsstre.
Nathue skal I faae. — Nu, Juliane!
Skynd jer, at hielppe ham hans Harniss af,
At han kan komme dog engang til No.

Juliane.

Hvis J tillader —

Aimar.

Eders Hænder, Frøken!

Er alt for skionne, til at røre ved
Mit haarde Pandser; dog, det er en Ret,
Som Ridderen har over Damens Hænder,
Og vidste jeg, J tilgav mig, i Fald
Jeg holdt paa denne Ret —

Juliane.

Tillad, Herr Ridder!

Sun affpænder hans Hielm og Harnisk.

Malcolm, Birgitte, Camillo.

Mørket dækker Land og Bove,
Skyggen skjuler dunkle Krat;
Ridder! det er Tid at sove,
Derfor nu: god rolig Nat!

Juliane.

Skjen blege Stjerne skjuler,
Slangen gaaer ved Træets Rod,
Ulven staaer ved sine Huler,
Tørster hungrig efter Blod.

Malcolm og Birgitte.

Derfor held den Mand, som hviler
Uden Fare, uden Sorg,
Indtil atter Solen smiler,
Paa den sikke Klippeborg!

Juliane.

Wdle Ridder! jeg er færdig,
Løst er Staalets stærke Baand.

Aimar synker paa et Knæ.
 Frøken! holder J mig værdig
 Til et Kys paa eders Haand?

J det han kysser hendes Haand, trykker hun ham et lidet Papir
 i hans, seer stivt paa ham, og blinker.

Malcolm, Birgitte, Camillo, Juliane.

Mørket dækker Land og Bove,
 Skyggen sfiuler dunkle Krat;
 Ridder! det er Tid at sove,
 Derfor nu: god rolig Nat!

Medens dette synges i Baggrunden af de Andre, aabner

Aimar

Seddelen hemmeligt i Forgrunden, og læser:

Røverkule — Sovedrik i Binen — Gift i Maden —
 Stol paa mig!

O, Himmel! hvad er det? Jeg er forraadt!

Juliane

bringer ham hurtig Biin.

Endnu et Bæger!

Sagte.

Rolig og forsigtig!

Af denne Biin kan J frimodig drikke.
 Et Blik, en Mine koster eder Livet.

Malcolm og Birgitte,

uden at have mærket Noget.

Drik kun, Herr Ridder! Binen er god,
 Binen forsøger det kraftige Mod.

Aimar

med paataget Munterhed.

Nu da, min Deilige! dette skal være
 Lømmet for eder, til Skionhedens Ære.

Giestfrihed leve — ved Bægerets Lyd —
Menneskets første, naturligste Dyd!

Han slaaer Bægeret mod sit Sværd, og drikker.

Malcolm og Birgitte affides.

Hvor han er lystig! Herligt! o, herligt!

Hvor det gaaer kjærligt!

Vidste han, hvordan det rigtig var fat,

Neppe han klinked til sidste Godnat.

Malcolm, Birgitte, Camillo.

God rolig Nat!

Aimar affides.

O, hellige Magt! staa mig bi nu, min Engel!

Denis, du Retfærdige! staa mig nu bi.

Malcolm, Birgitte, Camillo.

God rolig Nat!

Juliane affides.

O, Gabriel! synk med din Liliestængel

Fra Himmelens Hvælving, for Uskyld at frie.

Birgitte.

Sov vel nu, sov vel! Eders Dør kan islaaes;

Den eier en prægtig, en dirkefri Laas.

Træk Nathuen dybt over Bryn, over Kind!

J Dunet da slumrer J blideligt ind.

Aimar

affides, knuger sit Sværd.

O, vidste du, Elskte! din Elskedes Nød.

De Andre.

God rolig Nat!

Aimar som før.

Men dyrt, ved mit Sværd! skal de kiope min Død.

De Andre.
 God rolig Nat!
 Aimar.

God Nat!

Han gaaer ind i Sideværelset, og de Andre ud af Døren til Trappen.

Bild Skov.

Røvercapitainen med sin Bænde.

Rocheloup.

Nu, mine Kammerater!
 Et herligt Levnet, som den vilde Tater,
 Bevæbnet og forvoven
 Ved Midnat at forlyste sig i Skoven.
 Nu lad os Bægret tømme!
 Men før vi drikke, vil det vel sig somme,
 At Izarn først, og siden Roux fortæller
 Sit Eventyr. Hvad hører man vel heller?
 Du, Izarn! kan begynde.

Izarn.

Captain! den største Bellyst er at synde,
 Og ingen Spas er stor som den, der koster.
 Det følte jeg som Dreng, og gif i Kloster.
 Mig Ingen skal bebreide,
 At Izarn ei forstod saa godt sin Feide,
 Som sine Siælemesser.
 Saa smedder Diævlen ei i Satans Gæser,
 Som jeg i disse Krige;
 Og jeg vil see paa den, der var min Lige.
 Undægtighed er Prop i Giftens Flaske,
 Og Hylfen — bedste Maske;

Den spille Mester alt i Edens Have,
 Dg gjorde mangen Tiggermunk til Pave.
 Jeg viste mig med Ære
 Ved Beziers, Toulouse, ved Beaucaire,
 Dg skreg med hellig Mine:
 Hug dem kun ned! vor Herre fiender Sine.
 Nu, Krigen er til Ende,
 Dg ingen Rættersteder mere brænde,
 Mig Paven ei behøver —

Kyster Rocheloups Haand.

Nu tiener jeg igien en anden Rover.

Rocheloup.

Jeg takker dig. Bort Haandværk du forfiner;
 En Diamant blandt mine Blodrubiner.
 Hvad har i denne Midnat du bedrevet?

Jzarn.

En rig Prælat har sine Dage levet.
 Jeg vidste nok, at Knekten vilde age
 Ud Klosteret tilbage.
 Nu har han Fred. Han reiste did ei ene,
 Han førte med en Kasse Edelstene,
 Dg endnu meer: en Garde!
 Vi var kun Faa; men, som en ægte Garde,
 Jeg vakte Mod i mine Heltebrødre,
 Dg bad dem ei bestemme deres Mødre.
 Vi Præsten fik, Juvelerne tillige,
 Før Garden kom; og Garden maatte vige,
 Dg det for mig alene.
 Captain! mit Folk maa stule sig bag Grene;
 I Harnisk tyve Helte
 Omringe mig, og trække Sværd fra Bælte,
 Just som jeg fældte Præsten.

Hvad gjorde jeg? Jeg stille ned mig sætter,
 Og viser paa min Hud dem nogle Pletter,
 Og siger ganske rolig: Jeg har Pesten.

Med Latter.

Knap hørte de, jeg taled,
 Og saa de Pletter, som jeg havde malet,
 Saa vege de, som hierteløse Fianter,
 Fra mig, Prælaten og hans Diamanter.
 Her er de.

Rækker ham en Væske.

Munken var ei værd at tage;
 Han ligger bleg tilbage.

Rocheloup omfavner ham.

Fortræffligt! Jeg ophører dig til Greve
 For dette Mesterstykke.

Alle Røvere.

Izarn leve!

Rocheloup.

Men Roux, som sidder der, liig Ræmpeguden,
 Fiirskaaeren som en Hercules, paa Huden,
 Han har vist ogsaa Noget
 At glimre med, hvis han vil ud med Sproget.

Roux.

Captain! jeg kan ei snakke,
 Men handle. Tag til Takke!
 Jeg gif med mine Gutter,
 De Flest' endnu Recruiter,
 I Maanestinnet, stallet før Bataillen,
 Til Galgen.
 Jeg lod dem under Steilen Trofskab sværge,
 Og sagde: I skal hærge —

Dg talte — hvad jeg talte,
 Det har jeg glemt. Men Midnatshanen galte;
 Paa Stangen sad et Ho'de
 Dg gloede.
 Jeg sagde: Tag jer vel i Agt! Forsigtig!
 Man ingen Røver qvæler,
 Seer J, fordi han stæler,
 Men kun fordi han ikke stæler rigtig.
 Saa gif vi sagte ned ved Maanens Lue
 Til Magasinet, brød i Bagtens Stue,
 Braß Stolebeen af Stolene hveranden,
 Dg slog dermed Drabanterne for Panden.
 Saa gif vi ind, for Varene at tage.

Rocheloup.

O, vakkre Roux! med Roes sig saa at dække!
 Du bringer Proviant i tunge Sække.

Roux.

Captain! — desværre, Intet var tilbage;
 Man havde Kornet flyttet.

Rocheloup vreb.

Dumhoved! hvad har da din Myrden nyttet?

Roux

opbragt over hans Foragt.

Skal Alting efter Nyttten da beregnes?
 Hvordan en Flok Drabanter skal beegnes,
 Det har jeg viist dit Folk 'i Nat. For Fanden!
 At hugge dem med Stolebeen for Panden,
 Det har jeg lært dem. Hvis der Noget rester,
 Giv dem en Skolemester!
 Dg hvis du kun af Egennytte takker,
 Saa vælg dig til din Lieutenant en Skaffer!

Rocheloup.

Respect for Hovedsmanden!

Hvis ikke, hugger jeg dig selv for Banden.

Roux stamper.

Respect igien!

Rocheloup.

Ti stille!

Hvis ei din Anap skal dig for Foden trille.

Roux.

Mig vil du cujonere?

Alle Røvere.

Han har forbrudt sit Liv, han skal crepere!

Roux med et stolt Blik.

Troer J, at det mig skrækker?

Rocheloup.

Før ham bag hine Hækker,

Dg lad ham Jernet smage,

Hvis ei han sine Skieldsord taer tilbage,

Dg beder slug om Raade.

Roux.

Dig? Aldrig, Niding! naar jeg selv maa raade.

Rocheloup.

Henretter ham!

Roux.

Troer du, jeg frygter Sværdet?

Jeg gaaer i Døden fiæl og usorfærdet.

Jeg — taber lidt i Grunden;

Du — trækker dig den bedste Tand af Munden.

Man har strax i Begyndelsen indbragt Bord og Bænke, hvorpaa Røverne sætte sig; i dette Dieblis sættes der en Skaal rygende varm Wiin paa Bordet.

Roux i en roligere Tone.

Dog, har et Glimt af Bravhed du tilbage —
Der komme de med Binen; hvor den ryger! —
Lad mig et Bæger smage,
Før J mit Hoved fra min Skulder stryger!

Rocheloup.

Drik med — og fald til Føie!

Roux.

Min Hals er stiv, den laer sig ikke bøie.

Rocheloup.

Saa maa den knækkes. Har du det begrebet?

Roux.

Net vel!

Rocheloup.

Giv ham et Glas paa Falderebet!

Roux drikker.

Det smagte godt. Det har forstærket Flammen.

Tørrer sig om Munden, og bukter.

God rolig Nat, J Kieltringer tilsammen!

Rocheloup.

Før ham afsted!

Roux føres bort.

Og nu til lystig Glæde!

Ei meer om det! — J Brødre! tager Sæde.

Jeg eder synge vil en hedensk Vise;

Bed Bacchi Glæder maa man Bacchus prise.

Velkommen, varme Purpurstaal!

J Skoven fra det røde Baal.

Din Virak sig i Træet slynger,

Mens Heltene din Lovsang synger.

J grønne Skygge hvirvle sig
 Den lyse Lue høit for dig!
 O, Bacchus! hør ved Bægerklang
 Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

O, Bacchus! hør ved Bægerklang
 Vor Jægersang, vor Røversang.

Rocheloup.

Ei Bacchus elsker Borg og Stad,
 J Lovets Hvalving er han glad;
 Der Bakkens Pige ham forlyster,
 Mens drukne Satyr Druen kryster.
 Naar Livet grændser vildt til Død,
 Og Blod gjør Vinen dobbelt rød,
 Da glæder ham ved Bægerklang
 Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

Da glæder ham ved Bægerklang
 Vor Jægersang, vor Røversang.

Rocheloup.

Det Bedste mangler os dog nu,
 O, Fader Pan! det sende du:
 Med runde Skuldre, røde Kinder,
 En liflig Skare Bacchantinder,
 Som rase hen ad dunkle Sti,
 Saa rovbegierlige som vi.
 Da lyder dig bag Skovens Hang
 Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

Da lyder dig bag Skovens Hang
 Vor Jægersang, vor Røversang.

Ramonneur kommer.

Hvad synger I om Bacchantinder, Knegte?
Vi bringe Lo, ved Bacchus, de er ægte!

Rocheoup.

Hvor gif det Roux?

Ramonneur.

Der fastes ham en Balle;
Han beed i Græsset med sin stive Nakke.
Men, Høvding! kan du giette,
Hvad vi har bragt? Ha, ønsker ham til Lykke!
En rank Blondine, svulmende Brunette,
Dg hver paa sin Maneer et Mesterstykke.

Man bringer Richard, Adelaide og Therese.

Ramonneur.

See, her er Marcipan for læffrest Gane.
Hvis Frøken Juliane
Endnu sig længe kostbar giøre skulde —
Straf hende med din Kulde,
Dg vælg dig her en Dronning! —
I hule Stammer fandt vi Jomfruhonning,
Hvor de af Frygt for Røvere sig giemte;
Men Maanestinnet glemte
De uden Tvivl. Det har opdaget Skatten.

Beger først paa Therese, saa paa Adelaide.

Hun er kun sytten Aar, og hun er atten.

Rocheoup om Richard.

Dg denne Herre?

Ramonneur.

Han er overflødig,
Ham har vi ikke nødig;
I Fald, som jeg, du tænker —
Beger med sin Dolk.

Rocheloup.

Fy, Ramonneur! Fy, fy! han er i Lænker.

Ramonneur.

Vi letter ham en Byrde.

Rocheloup bydende.

Stik Dolken ind!

Ramonneur fortrydelig.

Maa man nu ikke myrde

J Skoven længer?

Rocheloup.

Jo. Men du skal agte,

Get er at myrde Folk — og Get at slagte.

Ramonneur.

Jeg har et starblindt Die,

Jeg indseer ei Forskiellen meget nøie.

Rocheloup opbragt.

Stød Dolken strax i Balgen!

Hvis ikke, støder jeg dig den i Talgen.

Therese.

Barmhiertighed! Hvis J ham grusomt dræbe,

Da J forgieves stræbe

At holde Dolken fra vort eget Hierte.

Rocheloup.

Lam, vakkre Barn! din Smerte.

Er det din Elsker? Svar mig, hulde Skionne!

Vist Laaren af dit Die!

Therese.

Hans Fader vil jer rigeligt belønne,

Hvis ædelt J os intet Ondt tilføie.

Richard til Rocheloup.

Hvis du mig Livet skienker,

Dg disse hulde Piger,

Ved hellig Riddertro jeg dig tilfiger:
 Jeg skal med Sølv opveie mine Lænker.
 Men hvis du skændig dølgjer
 En værre Grumhed til Naturens Harm —
 Sig Staalet skal forbarme,
 Han river en Daggert frem af sin Barm.
 Og modig mig Uskyldigheden følger.

Rocheloup.

Lev, Ridder! glem kun Sorgen;
 Jer intet Ondt skal hænde.
 Men nu afsted, I drabelige Svende!
 Med Byttet og med Fangerne til Borgen.

Røverne.

Hurra Mordjo!
 Bacchus har hørt vore Bønner.
 Glæden belønner
 Lapperheds Sønner.
 Hurra Mordjo!
 Richard, Adelaide, Therese
 med solbede Hænder.
 O, sanctissima,
 O, piissima
 Dulcis virgo Maria!
 Mater amata,
 Intemerata!
 Ora — ora pro nobis. *)
 De føres bort.

*) O, du herligste,
 O, du kærligste
 Gulde Jomfru Maria!
 Stor er din Ære,
 Guld du os være,
 Naaden vor Bøn du frembære!

Tredie Handling.

Aimars Sovekammer paa Købsslottet.

En Seng med Gardiner i Baggrunden.

Aimar alene.

Hvad er mit Haab? Hvor er min Hielp i Nøden?
 Ufflyelige, fæle Tilstand! Døden,
 Der veg som skægget Kæmpe mig i Kampen,
 Skal kroget nu ved Lampen
 Som gammel Høg mig spotte med sin Truen,
 Liig Udderkoppen Fluen,
 Og spinde først mig i sin lumste Strikke,
 Før den kan Blodet drikke?

Men — Julianes Udfærd, hendes Miner!
 Et Maanskin i de skumle Borgruiner.

Fatter Mod.

Ja, min Adelaide!
 Din elskte Helt skal stride
 I denne Braa saa godt, som fra sin Sadel.
 En Ridder uden Frygt og Dadel
 Maa ei fortvivle.

Det banker.

Stille! man sig nærmer.

Camillo udenfor.

Herr Ridder! hm!

Uimar.

Sanct Denys! min Bestiermer!

Læg Kraft i Sværdet nu, skaan mine Dage.

Raaber:

Hvem banker der? Tilbage!

Camillo udenfor.

Det er Camillo, mig. Stands eders Raaben!

Jeg bringer eders Raaben.

Men hvis J aabner ei og Tillid fatter,

Da maa J døe.

Uimar.

Førræder! vil du atter

Befnære mig?

Camillo.

O, det er ei min Bane.

Jeg bringer Bud fra Frøken Juliane.

Uimar for sig.

Allt staaer paa Spil. Nu, lad os Skiebneen friste,

Det bæere — eller briste!

Han aabner Døren, og sætter Camillo sit Sværd for Brystet.

Nu, falske Judas? Vil du atter dykke

Min Tvivl i Slummer? Vil du venlig kysse?

Camillo.

Hør mig — saa kan J støde!

Jeg selv vil gierne bløde;

Jer skal man ikke myrde.

Jeg ønsker Døden; Livet er mig Byrde.

Uimar.

Saa usforfærdet, rolig

Paa Tærskelen til Helved?

Camillo.

Dødens Bolig.

Har længe vinket mig med sine Gnister.
Jeg er fordømt; gør Pinen kort!

Aimar.

Du frister

Mig anden Gang i Dag. Jeg seer min Fare;
Troer du, jeg løber atter i din Snare?

Camillo.

Hør mig! Jeg fødtes under Laurens Kroner;
Jeg give maa mit Hierte Lust i Loner.

Jeg gierne døer, skøndt uden Mod;
Et Mord mig paa mit Hierte brænder,
Thi jeg har plettet mine Hænder
Med min Rosinas unge Blod.
Hun utro var, sin Straf hun fik;
O, den var haard! Ha, Skræk og Jammer!
Nu brænder hun i røde Flammer,
Og vinker mig med Hevnens Blik.

Jeg maa derned, til Helved ned;
Mit Hierte sig fra Himlen vendte,
Mig Satan sine Garn udspændte,
Og Synderen paa Krogen beed.
En Røver fræk jeg Troskab svor,
Forsøgt fra Gud ved Helvedglandsen;
Jeg svor i Kirken paa Monstrantsen,
Og, Himmel! jeg har brudt mit Ord.

Get har jeg kun, endnu en Færd:
Jeg redder den, jeg vilde døde.

Naar det er skeet, saa lad mig bløde,
 O, ædle Ridder! for dit Sværd.
 Og naar du frelst i glade Bo
 Din Brud kan til dit Hierte klynge —
 O, lad da Siælemesfer synge
 For min og for Rosinas No!

Aimar.

Din Sang mit Hierte rørte.
 Tilgivelse du Arme vel fortæner.
 Du er en sværmerisk Italiener,
 Hvem Videnskab forførte
 Til blodigt Mord. I ubekjendte Lande
 Traf dig en Røverbande,
 Tvang dig til Troslabsed; og Troslabseden
 Nu kæmper atter med Samvittigheden.

Gamillo.

Saa er det. Juliane
 Har lært mig sværge nu til eders Fane.
 Jeg haabed først, I skulde Faren ane,
 Som mig min Ed forbød reent ud at sige.
 I sang om eders Pige;
 Jeg sinked eder i de dunkle Lunde,
 Skiondt jeg med Lethed kunde
 Strax bragt jer hid til Borgen.
 I ændsed ikke Sorgen.
 Jeg spørger: om I ei til Frygten kiender;
 I sang om hendes skionne Liliehænder.
 Nu, raabte jeg, nu Dagen snart forsvinder!
 Da roste I mig hendes Purpurfinder.

Aimar.

Og Juliane?

Camillo.

Er en fornem Fange,
Men ei for Faren bange.
Et heelt Aar har hun kæmpet,
Dg med sin Stolthed Bellystflammen dæmpet,
Som brænder i en Røver.

Aimar.

Ha, jeg hans Pande fløver!

Camillo frygtsom.

Det gaaer ei an. Forsigtig! brug Fornuften!

Aimar.

Hvad frygter jeg? En taaget Dunst i Luften!
En tandløs Hex, en vindtør Skurk, som rokker!
Ha, ved min Møes castaniebrune Lokker,
Jeg trodser dem i Nøden.
Var Hexen Hecate, var Skurken Døden,
Den Beenrad med sin Lee — vel! Seierskrandsen
Er smuk; jeg kalder dem til Dødningdandsen.

Camillo tviser paa ham.

Herr Ridder! hør dog. Rocheloup, min Herre,
Er Lølv med sine Svende. Det er værre.
Snart ile de fra Rattens dunkle Lunde.

Aimar.

En Arthur! et fortræffligt Tafelrunde!

Camillo.

Stol trygt paa mig, paa Frøkenen, ædle Ridder!
Vi veed, at Hjertet sidder
Jer paa det rette Sted. Dg I skal have
Camillos bedste Gave.
Luf op ved eders Bryst!

Han famler i sin Barm.

Uimar mistænkelig.

Vi gaae til Maalet
Vel bedre, ved at dække Bryst med Staalet.

Camillo

tager et Stykke carmoisinrodt Silke frem af sin Barm, som han vikler op.

Her er et gammelt rustent Søm, udgravet
Paa Golgatha. En Munk har mig begavet
Med denne Skat. Jeg lod ham dyrt besværges
Dets Magt. Et Aars Viin af mine Bierge
Betalte jeg derfor. Den, som bevarer
Det paa sit Bryst, kan trodse Dødens Farer.
Mit Liv er mig en Byrde;
J er en ung, en smuk, forelsket Hyrde,
Jer Brud er tro, hun elsker jer, hun græder —
O, iil fra disse Steder!
Det Liv maa være sødt, som Troskab frandses.
Kom, lad mig spænde jer i eders Pandser!

Uimar bevæget.

Forunderlige Svend! paa Gravens Bredde
Du loffer mig, for siden mig at redde
Med egen Fare?

Benlig.

Giem dit Søm! Det styrker
Kun den, som troer derpaa. Min Tillid dyrker
Et andet Staal, naar jeg skal op at stride;

Slaaer paa sit Sværd.

Det hænger ved min Side.

Camillo godhiertig.

Tag det! Man kan ei vide

Uimar tager derimod.

Nu — Tak!

Han giemmer det.

Camillo.

Saa maa I slukke Lampens Lue.
 Paa Bolstret vil jeg sætte denne Hue
 Og vikle denne Trøie.
 Ei Malcolm pleier undersøge nøie;
 Han styrter ind, sig over Sengen kaster.
 Da hurtig frem I haster,
 Og støder usforfærdet
 I Røveren med Sværdet.

Almar.

Mit Staal til Hialtet i hans Krop jeg sætter.

Camillo venlig beklæret.

I er jo ingen Riætter?

Almar.

Gud frie os vel!

Camillo.

Saa vil fra Dødens Fare

Sanct Jacob jer bevare.
 Og — hvis I ogsaa falder,
 En Engel da til Himlen eder kalder.
 I lysblaat Stjerneklæde
 Til Jesu og til Rærlighedens Glæde.
 Der vil I sikkert finde
 Snart eders Elskerinde.

Sukker.

Camillo først tre hundred Aar maa svede
 Med Rosa i den fæle Skærildshede.

Almar trykker hans Haand.

Vær freidig! Farens Torden
 Snart ruller bort. For Glæden viger Sorgen.

Camillo.

Mit Mørke svinder ei for nogen Morgen.

Hun er ei meer paa Jorden!
 Hver Nat jeg skuer hende fra' mit Kammer
 Dybt i de røde Flammer.
 Hun er saa smuk; de brune Dine saare
 Mig end med deres Taare.
 Den fæle Brand undseer sig, naar den brænder
 Det høie Lilibryst, de hvide Hænder;
 Den blegblaa Lue flokker
 Kun følt sig om de sorte Navneloffer,
 Og nænner ei at svide.
 Men Dolken sidder dybt i hendes Side,
 Og fæle Sang hun altid nyt begynder:
 „Barbar! du dræbte mig i mine Synder.“

Uimar.

En daglig Siælemesse jeg dig lover
 For Rosas No, i mit Capel, det lille,
 Naar Alt er tyst og stille,
 Og Faren her er længe staaet over.

Camillo griber hans Haand.

Og maa jeg vorde Sacristan derinde,
 Og Røgekarret synge,
 Mens eders Munke synge?

Uimar.

Det lover jeg dig ved min Siæls Beninde!

Camillo kysser hans Haand.

Tak, Ridder! D, saa er en Trøst tilbage
 Da end for mine Dage!

Han gaaer.

Uimar

spænder sin Hielm paa, og drager sit Sværd.
 Nu ske Guds Villie! Men skøndt Dolken hænger
 Mig over Isen i et Hovedhaar,

Vil jeg dog ikke frygte. Et Mirakel
 Maa redde mig. Men er Mirakelet
 Gi alt begyndt? I Røverfulen finder
 Jeg to Skytsengle. Først en Bøn til ham,
 Som Alting raader; og naar det er skeet,
 Skal ikke Satan selv forstrække mig,
 Om ind han brød saa med sin hele Flok
 Af sorte, fakkelvæbnede Uhyrer.

Han knæler.

Beskyt mig, gode Christ!
 I denne Farens Frist;
 Vær mig med Kraft at svinge
 Mit gode, stærke Sværd.
 Du hørte før det flinge
 I mangen ærlig Færd.

Jeg loved, stærk og fri,
 At staae Forladte bi.
 Du saae mig Blod udøse,
 Den skumle Niding faldt;
 For Enker, Faderløse
 Jeg kæmped, naar det gialdt.

Husk paa den Midienat,
 Da eensom og forladt
 Jeg i din Kirke vaaged,
 Skiondt gysende, dog fiæl,
 Og følte, der var Noget,
 Som styrked i min Skræf.

Jeg ærlig Tro dig svor,
 Og jeg har holdt mit Ord.

Med kraftig Tillid.

Nu maa du ikke svige,
Herr' Christ! men styrke mig.
Jeg kæmper for min Pige —
For Frankrig — og for dig.

Naar han har sagt dette, reiser han sig, slukker Lampen, og gaaer
hen bag Sengen.

Gang paa Borgen, uden for Aimars Sourekammer.

Juliane med et Lys. Birgitte med et Røgleknippe. Malcolm
med en Dolk.

Birgitte.

Har du din Dolk?

Malcolm mut.

Jeg har, hvad jeg behøver.

Birgitte.

Slib den lidt først i Bindveskarmen der!

Malcolm.

Hold Mund!

Birgitte.

Er den da rigtig skarp?

Malcolm.

Saa skarp,

At den kan skære Struben over paa dig,
Naar det skal være.

Birgitte med en tvungen Latter.

Ha, ha, ha, ha, ha!

Hvor han er munter.

Lil Juliane.

Nu, hvi skælver J

Med Lysset?

Juliane mort.

Jeg er ikke vant til sig

Bedrift.

Birgitte.

Nu ja, saa maa J vænnes til den.

Malcolm.

Den gamle Lucas sad igjen og rokked
Paa Kieldertrappen, da vi gif forbi.

Birgitte.

Har du igjen seet Spøgelse, Gujon?

Malcolm stirrer paa hende.

Jeg seer eet for mig.

Birgitte vender sig forskrækket.

Hvor?

Malcolm.

Dig selv, du Hex!

Du visne Beenrad!

Birgitte griner.

Hvor han er galant!

Juliane.

Hvem er den gamle Lucas?

Malcolm.

Riddersmanden,

Som eied denne Borg i gamle Dage.

De myrded ham paa Trappen. Jeg vil være

Fordømt, i Fald han ikke sad og rokked

Med Hovdet under Armen, mens det slog

Med Kielderhulens frygtelige Jerndør.

Birgitte.

Hør, hvilket Bæv! Et Spøgels skulde sidde

Med Hovdet under Armen, som en Hat!

Hvad havde han da vel paa Skuldrene?

Malcolm.

Den røde Strube, hvoraf Blodet sprang
Som Bandspring. Det faldt draabevis tilbage,
Dg overstænkte Liget med sit Purpur,
Som Vandets Perler Bæfnets Marmorstøtte.

Birgitte.

Hvor han har Phantasi! Fy, flam dig, Dødsmer!
Ind med dig!

Malcolm.

Gaa I først! I skal jo lyse.

Birgitte.

Troer du, jeg frygter?

Malcolm.

Nu, saa skynd sig da!

Birgitte famler mellem Nøglerne.

Jeg kan ei finde Nøglen; jeg er valen
Om Hænderne.

Malcolm.

Det klirrer, gamle Satan!

Nu skal man see, hun vækker ham derinde.
Han rører sig!

Juliane.

Nei, det var Natteblæsten.

Birgitte.

Hid Lyset! — Den fordømte Nøgle skjuler
Sig, troer jeg. — — Hvad?

Malcolm.

Hvad siger I?

Birgitte.

Du talte.

Malcolm.

Jeg taug som Graven.

Birgitte.

Nu, saa var det hende.

Juliane.

Jeg har slet Intet sagt.

Malcolm.

Hvad var det da?

Birgitte.

Du er saa bleg. See der, tag dig en Slurf!

Rækker ham en Flaske.

Bryd dig om Jngenting! Du gaaer jo i
Et lovligt Kald, du gaaer din Herres Grind.
Drik Mod, min Søn! i Fald du intet har.

Han drikker, rækker hende Flasken igien, hun drikker.

Det er en kraftig Drik; thi den er brygget
Af stærk Mustatviin, stødte Dødningbeen,
Salpeter, Ingefær. Paa Ketterstedet
Har jeg den blandet i en Hovedskal,
Mens Synderen paa Hiulet laae deroppe,
Med ulden Sof paa Benet, uden Skoe,
Og stivnedes i Blæsten, som tog fat
I Haaret og de halvnedfaldne Låser.
Der maa det laves, naar det ret skal virke.

Til Juliane.

Drik med!

Juliane.

Nei, Tak! det er for stærkt for mig.

Jeg er ei vant, jeg kan ei taale det.

Birgitte.

Nu, I maa lære taale meget end,
Som I er ikke vant til.

Malcolm.

Luf nu op!

Nu blusfer jeg.

Birgitte.

Belan, gjør Pinen fort!

Det unge Blod, han vaagner ikke ved det;
 Og det gjør ikke ondt, mænd gjør det ei!
 Han kommer sovende til Himmerig.
 Vi vil kun korte ham det usle Liv;
 Det er en ærlig Sag. Begravet skal
 Han ogsaa blive i den tørre Brønd.
 Der ligge flere Riddere, min Tro!
 I kærligt Favntag oven paa hinanden.

Malcolm.

Nu, Sladderhank! luf op.

Birgitte.

Den første Dør

Er oppe. Nu den anden! Kom med Lyset!
 Hun og Malcolm gaae ind, og pusle ved Mellemdøren.

Juliane alene.

O, hellige Maria! skiem mod Bold
 Den unge Ridders Hjerte med dit Skjold.
 Beskyt ham, hulde Frelser! i sin Fare,
 Lad Lasten falde for sin egen Snare.

Hun følger.

Aimars Søvekammer.

Aimar

i Mørke ved Sengen, lytter.

Der er de; de er ved den anden Dør.
 Ha, Malcolm hvile skal paa sine Laurbær.

Hør, hvor de pusle, kan for Skræk ei finde
 Ret Nøglehullet! Har Samvittigheden
 Endnu en Funke slikt i slige Hjerter?
 Der er de. Stille!

Birgitte

stikker Hovedet ind ad Døren, med Lampen i Haand.
 Han sover tykt, og her er mørkt og roligt.
 Nu hen og stød ham Dolken strax i Brystet,
 Træk saa Gardinet til, og lad ham ligge!
 I Morgen kan vi see til ham igien,
 Naar han er kold, og ikke bløder meer.

Malcolm styrter ind, kaster sig over Sengen, og borer sin Dolk
 i Bolsteret. I det samme støder Aimar ham Sværdet i
 Siden. Birgitte styrter ud med et Skrig.

Aimar.

Du faldt paa dine Gierninger. Dig skal
 Den hele Morderflokk til Helved følge.

Han drager sit Sværd ud af den Dræbte, og sliuler ham med
 det tiltrukne Sengeomhæng.

Man hører et Skrig udenfor. Camillo og Juliane komme.

Camillo.

Hun er ei meer. Har I gjort af med ham?

Aimar.

Han svømmer i sit Blod.

Camillo.

Jeg kasted hende
 Fra Bindvet ned i Fjeldets dybe Klost.
 O, hvilket vakkert Brudepar for Satan!

Juliane.

Herr Ridder!

Aimar.

Skønne Frøken!

Røverborgen.

Camillo.

Edle Herstab!

Alle Tre.

Himlens høie Skare!

Styrk os i vor Fare

Med en Englehær.

Sværdet du indvie,

Hellige Marie!

Til Cherubens Sværd.

Der stødes i et Horn noget borte; det besvares fra Borgen.

Camillo forstræffet.

Der komme de!

Aimar.

Hvem?

Camillo.

Alle Røverne.

Lamort indlader dem ad Bindebroen;

Jeg hører Lænken rasle, Hængslen pibe.

Aimar

med et tvivlsomt Blik paa Juliane.

Hvad gjør vi nu?

Juliane

griber stærkt hans Haand.

Tab eders Fatning ei!

Camillo! vil du hjælpe mig?

Camillo.

Med Livet.

Juliane.

Du har jo Nøglen til den store Jerndør?

Til Hvalvingen?

Camillo.

Her.

Juliane.

Giv mig den!

Han rækker hende en stor Nøgle.

Juliane

strækker den mod Himlen.

Sanct Petrus!

Dig blev jo Magten over Nøglen givet:

Vi dette Jern til Døden og til Livet!

Aimar.

Forklar mig denne Gaade!

Juliane.

Her er Nøglen.

Følg mig besindig og forsigtig, Ridder!

De gaae.

Gaarden i Røverborgen.

I Forgrunden en Abning ned til Kælderen. I Baggrunden et Due-
slag; til begge Sider Bygninger, og en Trappe med Tralværk.

Røverne komme fra Broen med Fakler og Bytte, med **Adelaide,**
Therese og **Richard**; den Sidste bagbunden.

Røverne synge:

Hvænen bygger sin Hule,
Han kradsjer i Jorden haard;
Ham kan selv Byttet ei skjule
Den hellige Kirkegaard.

Naar alle de Blomster sig lukke,
Naar Maanen skinner i Krat,
Da bange de Smaadyr sukke
For grusomme Tigerkat.

Crocodillen ligger i Sivet,
Saa ynkelig græder hun der;
Hun Fiskeren stiller ved Livet,
Saasnart han vover sig nær.

Vi kan vel Byttet os fange,
Vi elske som Dyrene Blod.
Ei Tiger og Klapperslange
Fordunkle Røvernes Mod.

Juliane kommer frem paa Trappen fra Borgen med Almars
Stierf om sin Arm.

Ramonneur spodsk.

Ha, Frøken Juliane!

Alle Røverne.

Juliane!

Ramonneur.

I Fald endnu du gjør dig kostbar, Stolte!
Saa gjør du ilde. Vi har fanget, seer du,
To Dronninger i Nat til Hovedsmanden;
Og hvad ei han vil eie, hører os til.
Forstaaer du det, min Smukke?

Juliane stolt.

Ramonneur!

Jeg taaler ikke din Fornærmelse.

Rocheloup.

Ret, Juliane! bryd dig ei om ham. —
Bring os en Krulle Vand! thi jeg er tørstig.
Hvor er Birgitte? Malcolm?

Juliane.

Nu, hvor er de

Hos Andre vel, end hos den dræbte Ridder,
Hvis Skjærf jeg bringer her til Seierstegn.

Adelaide udstøder et Skrig, og falder i Usmagt.

Therese.

Adelaide! Af, hun døer, hun døer
Mig mellem Hænderne.

Richard.

Grusomme! hjælper;

Min Haand er bunden.

Ramonneur.

Snører hende op,

Den Staffel! hendes Bryst er stærkt bespændt.

Adelaide støder ham fra sig.

Affskyelige Røver! tag mit Liv,

Men rør mig ikke med din frække Haand.

Røverne med en vild Latter.

Saadan helbredes Pigerne for Usmagt.

Roqueloup.

Nu stille! — Juliane! tal, bliv ved.

Juliane.

Camillo loffet har en Ridder med

En herlig Ganger og med skønne Baaben

Til Borgen. Jeg har draget selv Gardinet

Fra Sengen, medens Malcolm — du forstaaer mig.

Roqueloup.

Hvad? det har du?

Røverne.

Ha, Bravo, Juliane! —

Men Vand! bring Vand! vi tørster efter Vinen.

Roqueloup.

Den Qvinde har bestandig huet mig

Med dette raske, fornemtstolte Væsen.

Jeg har forgabet mig i dine Dine;
 Det veed du, derfor trodser du. Du minder
 Mig om en lille næsviis Bologneser,
 Jeg saae engang i Buret hos en Løve.

Juliane.

Nu glemmer du vel mig for disse Piger?

Rocheloup.

Det er for fine, spæde Maanflinsvæsner
 For min Natur. Jeg er din Jupiter,
 Saafremt du være vil min trinde Juno.

Juliane.

De unge Piger gjør mig alt til Juno.
 Juno var flinsyg.

Rocheloup.

Hvor hun er elskværdig!

Bliv min! og du skal aldrig Marsag faae
 Til Nidkiærlighed. Min svage Side, veed du,
 Er Lefsen ei, men Strid og Lyst til Bytte.

Juliane rækker ham Haand.

Belan! saa er jeg din; og Bryllupsbægret
 Har Biergets Fee selv fyldt for os i Dag.

Rocheloup.

Hvad mener du?

Juliane.

Hør, tappre Rocheloup!

Din Borg er stærk; Naturen har befæstet
 Dens Grund med fine Klipper: røden Porphyr
 Foragter Fiendens Spyd, og knækker det
 Som Straahalm. Men du presser ingen Møst
 Af disse Stene. Ofte har dit Hierte
 Bekymring følt: i Fald du blev beleiret,
 Hvor du fik Kildevand til dine Helte.

Rocheloup.

Ja, det er sandt; det er en Feil ved Borgen.

Juliane.

O, Herre! hør, hør, hvad jeg har opdaget:
Dybt i den store Kielder er en Kilde.

Alle forundrede.

En Kilde?

Juliane.

Som jeg gif at hente Bildt
Og Biin til Radver i den køle Hule —
Da føler jeg det pladske ved min Fod.
Jeg lytter til — og hører Kilden risle.
Jeg bringer Lyset did — og seer af Klippen
Igiennem den porøse, skøre Steen
Som Perler pible frem de klare Draaber.

Rocheloup.

Det er umuligt!

Juliane.

Det er vist.

Røvere.

En Kilde?

Victoria! Naar Borgen har en Kilde,
Saa er den uindtagelig.

Andre.

Ned! ned

At smage Bandet!

Izarn.

Bliv! Jeg aner Svig.

Rocheloup leer.

Hvad Svig?

Izarn.

Jeg veed ei; men jeg aner Svig.

Roqueloup.

Du veed ei, og dog veed du! Nu, hvad veed du?

Izarn.

Opsætter eders Tørst et Dieblif!

Jeg har ei tømt Vocalerne, som I;

Jeg gløder ei, mit Die skuer skarpt,

Jeg seer Forvirringen i hendes Ansigt.

Juliane træk.

Den Feige seer Forvirring overalt.

Roqueloup.

Vel talt! Kom, kom! Med Faklerne derned!

Camillo og Juliane tage hver sin Fakkell, og følge Røverne.

Izarn holder Ramonneur tilbage.

Bliv du!

Ramonneur.

Hvorfor?

Izarn.

At vogte Fangerne.

Ramonneur peger paa Richard.

Han er i Lænker, og min Tunge med.

Jeg har jo Biser skraalt den hele Veie.

Gaaer.

Izarn.

Fordømte, dumme Uforsigtighed!

Der raabes nede:

Izarn! kom, Izarn!

En drukken Røver kommer tilbage.

Hielp os, see ved Lyset!

Izarn.

Hvad skal jeg see? Hvad see da I dernede?

Røveren.

Vi? — Intet!

Izarn.

Intet? Skiuler Ingen sig
I Krogene?

Røveren.

Jo! Bandet, vi skal drikke.

Izarn.

For Resten Ingen?

Røveren.

Nogle Muus maaskee,
Som holde Kammerbord paa egen Haand,
Naar Herflabet har spiiist. Jeg saae kun lutter
Kjødtønder, Tællelys og Spegesinker.
Du ene ædru er i hele Flokken;
Hvis du ei finder Kilden, saa forvandles
Vi reent dernede selv til Spegekjød.

Izarn.

Belan, saa kom!

Sagte.

Der stikker Noget under.

De gaae; efter en kort Taushed hører man Jerndøren islaaes med
et frygteligt Bulder.

Therese.

Gud! hvad var det?

Richard.

Fat Mod!

Therese.

Adelaide!

Min elskte Frøken! — Richard! hun fortvivler.

Juliane og Camillo komme tilbage fra Kielderen med Fakler.

Juliane har endnu Aimars Skjærf om sin Arm.

Camillo.

Victoria! Victoria! de sidde

I Buret alle Mand. Der brumme de,
Som vrede Bier i den lukte Kube,
Før Svoveldampen kvæler dem.

Juliane.

Men Izarn?

Gamillo.

Faldt for mit Sværd, før han fik raabt om Hielp.

Juliane.

Stik Duehusets Bræder strax i Brand,
Jil saa til Bindebroen, lad den ned!
Naar Fremmede seer Ild paa Klipperne,
Saa vil de stimle til, deels for at redde,
Deels for at overrumple Røverne.

Richard glad.

Hvad hører jeg? O, Himmel! min Therese!

Juliane overstøerer hans Baand.

Min ædle unge Ridder! J er fri.

Richard og Therese

kaste sig for hendes Fødder.

Vor Engel!

Juliane henrykt.

Store Forsyn! hør min Tak.

Et Dieblif har rigt erstattet mig
Et Mars udstandne tunge Lidelser.

Therese.

Adelaide!

Adelaide,

der har været henstukket i en stum Bedrøvelse, stirrer fortvivlet paa
Juliane, og siger:

Giv mig dette Skjærf,

Og lad mig see hans Liig, før han begraves!

Juliane.

Hvorledes? Er det muligt? Skulde du —

Adelaide.

Giv mig hans Skjærf, det himmelblaa!
Min bittre Taare faldt derpaa.
Da jeg det om hans Skulder hang,
Jeg kyste ham for sidste Gang.

I Borgen, som ham Gud giengav,
Han finder kun en tidlig Grav.
I Kloster nu hans Pige gaaer,
Og længes, hvergang Klokken slaaer.

Get Dufte kun mit Hierte har:
At samles snart med min Aimar.
Da slumre vi bag Kirkens Krog,
Med Roser paa vort Kistelaag.

Juliane, som imidlertid har hentet Aimar, bringer ham i Adelaides Arme.

Juliane.

Ei! dødt bag Kistelaaget! Snart skal Roser
I Kirken vinke jer til Brudestolen.

Aimar henrykt.

Adelaide!

Adelaide

med en salig Forundring.

Min Aimar! O, Himmel!

Begge.

Jeg vaager ei, jeg drømmer!
Du hviler ved mit Bryst?
Dit Blik i Glæde svømmer?
O, Elskovs søde Lyst!

Adelaide.

Du lever?

Aimar.

I din Arm.

Adelaide.

Du smiler?

Aimar.

Bed dit Smil.

Adelaide.

Ei Morderdolkfen traf din Barm?

Aimar.

Nei, elskte Pige! kun Cupidos Piiil.

Begge.

Forsvunden er min Trængsel,

Min Maane brød sin Sky;

Jeg føler ingen Længsel,

Jeg salig er paa ny.

Aimar.

Min Arm sig om din Midie bøie!

Lad Barmen svulme kjærli Grund!

Jeg drikker Glden af dit Die,

Og Nectar af din Purpurmund.

Adelaide.

Du hviler ei paa sorten Baare,

Du bløder ei i Maanestkin.

En hellig kun, en venlig Taare

Redtriller paa din brune Kind.

Begge.

O, Kiærlighed kun fatter

Den Løn paa lange Savn,

At sees, og trykkes atter

Til en huldsalig Favn!

Uimær til Juliane.

Høimodige! see, vore Taarer flyde,
Dg søl den Tak, som Læben ei kan yde.

Juliane.

O, det er skønt, at skue Andres Glæde;
Naar Østen blusser i sit Morgenklæde,
Da smiler Besten med et venligt Gienstær.

Udelaide med Deeltagelse.

Hun er ei lykkelig!

Therese ligesaa.

Ei lykkelig!

Camillo bringer Connetablen, Ridder Bernard og nogle Ridder-
svende og Hyrdefolk over Vindebroen. Enkelte blive til-
bage, for at slutte Ilden. Da Juliane seer Connetablen,
studer hun, og iler ind i Borgen.

Bernard.

Bliv her, Herr Connetable! Paa min Ære,
Jeg finder det betænkeligt.

Connetablen.

Hvorfor?

Vi har jo Kæmper nok, som kan forsvare,
I Fald I frygter.

Bernard.

Frygte nu vel ei;

Forsigtighed og Frygt er to Begreber,
Som vel maae skilles ad. Men jeg er gammel,
Jeg holder gierne mig til Gæt ad Gangen;
Vor Hensigt var at søge nu min Datter,
Dg ei at fange Røvere.

Connetablen opdager Udelaide.

Bed Himlen!

Bor Hensigt er opnaaet, før vi veed det.
Mit Syn har ei bedraget mig. Der staaer hun!

Bernard.

Hvad? hvem? min Datter?

Connetablen.

Froken! — Det er hende.

Gaaer hende i Mode.

Ha, Grumme! skal vi saadan træffes atter?
See Himlens Straf for din Forvovenhed!
Men Himlens Redning sendes dig ved mig.
Nu er du min.

Aimar træder frem.

End ei, Herr Connetable!

Først maa J giennemføre dette Bryst.

Connetablen.

Aimar? min Vaabendrager?

Til sine Folk.

Griber dem!

Beger paa Richard.

Dg kaster ham i Lænker!

Aimar.

Fy, Herr Ridder!

Saa smaaligt gjøre Brug af Overmagten?

Connetablen fatter sig.

Frygt ei, Herr Ridder! J skal vel behandles.

Aimar.

Har Dronning Blancas kongelige Bud

Ei sat en Skranke for vor Tvistighed?

Connetablen.

Jert Castellane skal J og beholde.

Spogende.

Men det er intet Vilkaar i Tractaten,

At I skal ogsaa røve mig min Brud.
 Jert Fængsel vorde skal heel taaleligt.
 Jeg har et Taarn i Krogen af min Borg,
 Ved Siden af den lille Blomsterhauge,
 Ei langt fra Riddersalen. I skal høre
 Fiolen klinge til min Bryllupsfest;
 Og jeg skal sende jer af Retterne.
 Naar hun er min, saa rider I afsted
 Til Castellane, som en fri Baron,
 Og vi har intet meer at tvistes om.

Mærk til Richard.

For dig, Forræder! staaer et værre Fængsel,
 Hvor ingen Sol og ingen Maane skinner.

Aimars Soende komme hurtig over Vindebroen.

Aimars Svend.

Til Hielp! See, her de røde Luer brænde!

Aimar.

Hvad seer jeg hiit? Troer jeg mit eget Die?
 Nu skal mig Intet bøie;
 Der komme mine tappre Riddersvende.

Aimars Svend.

En stor Forsamling hisset, og saa rolig,
 Og søger ei at bierge
 For Luerne den gamle Klippebolig?

Aimar.

O, Roland! Clermont! drager eders Bærge,
 Udriister eders Ben af Fiendens Skare.

Aimars Svend.

Bore unge Helt i Fare?
 Hav Tak, du vakkre Lue!
 Du lod os fiernt Forræderiet flue.

Connetablens Krigere.

Forgieves tænker J ham at forsvare.

Fegtning. Aimar og Richard befries; Adelaide og Therese ere
flyngete ind til Juliane i Borgen.

Juliane

i et Bindue, med Slør.

Høiagtelse for fremmed Giers Grunde!

Min Borg staaer fredelige Giester aaben;

Men vil J drage Vaaben,

Saa iler atter til de dunkle Lunde!

J kom at slukke Branden, ei at nære

Den vilde Glød, ved selv som Jld at brænde.

Befaler eders Svende

Den Strid at standse, som gjør Ingen Ære!

Aimar.

Herr Ridder! Damen os med Rette laster.

Connetablen.

Min Handske der jeg kaster.

Aimar.

Jeg eder er forbunden.

See, der er min! Og nu til Kamp i Lunden!

Adelaide og Therese i et andet Bindue.

O, bliv! Hvi raser J? hvi vil J stride?

Aimar.

O, min Adelaide!

Adelaide.

Jeg døer af Angst!

Bernard bestyrket.

Ha, hvilke Hidsigheder!

Forliges dog, og indgaaer en Forening.

J Herrer! stil de Sværd i deres Skeder,

Og agter en fornuftig Oldings Mening.

Connetablen heftig.

Hvad mener J da?

Aimar ligesaa.

Tal, ved Ridderære!

Bernard raadvild.

J Herrer Tid mig give!

Jeg mener — seer J — hvad der maa saa være,
Det faaer, som det er vorden, at forblive.

Aimar.

Ha! Himlen jeg min Ret betroer.

Connetablen.

Jeg Modet!

De vil gaae.

Juliane tilfløret paa Trappen med Adelaide og Therese.

Juliane.

Et Ord — før daarligt J udøse Blodet!

Aimar.

Borgfruen taler. Ei vi Agten glemme!

Connetablen forundret.

Jeg kiender denne Stemme —

Juliane.

Opsætter eders Riv et Dieblif!

Maaskee formaaer et Ord af Qvindens Mund

Med mere Fynd at stille denne Trætte,

End selve Sværdet.

Connetablen med stigende Bestyrtelse.

Ha, hvad hører jeg?

Juliane.

Herr Connetable! Rygtet for et Aar

Om eders Frues pludselige Død

Paa Jagten —

Connetablen slaaer Hænderne sammen.

Ved Sanct Petrus! det er hende.

Juliane slaaer Sløret tilbage.

Ja, det er hende.

Connetablen

studsar et Dieblis, stirrer stivt paa hende, og siger derpaa galant med en pludselig Fatning.

Omsavn mig, Madame!

Juliane.

O, min Gemal! i Fald I havde vidst —
Hør eders Hustru!

Connetablen.

Ja, det er min Kone!

Den samme Skabning, Dine, samme Stemme,
Det samme Blik!

Juliane.

Hør eders Juliane!

Connetablen hofflig.

Behøves ei.

Juliane.

Jo, I maa høre mig.

Connetablen sagte.

Den samme Lyst, som før, til at fortælle!
Alt træffer sammen.

Heit.

Anstreng eder ei!

I har i Nat alt fatigeert jer meget;
Og jeg kan giette mig til hele Resten.

Til de Andre, i det han tager sin Gemalinde ved Haanden.

Jeg har den Ære her at forestille
Selslabet Fru Grevinden af Montfort,

En født Sabran, min ædle Ægtefælle;
 Ei død, som Rygtet foregav, paa Jagten,
 Men ranet bort af Røvere, bevaret
 Et heelt Aar ved en selsom Styrelse,
 Opdaget ved en endnu mere selsom,
 Og hevnet — paa det Allerselsomste.

Juliane.

Jeg ønsker ingen Hevn, Herr Connetable!
 Kun over disse Røvere, som Himlen
 Tillod at fængsles ved min svage Haand,
 Jeg kræver eder til Retfærdighed.

Connetablen.

Ha, mine Damer! maa man ei beundre
 Slig Aandsnærværelse hos Fru Grevinden?
 At lokke snildt dem ned i Kielderen,
 Slaae Døren i, og staae som en Heltinde!
 I Sandhed, denne Daad vil giøre Opfigt,
 Og Frankrigs Troubadourer vil besynge
 Grevindens fieldne Mod i Røverkulen.

Juliane.

Gid evig Taushed skiule med sit Slør
 Den tunge, bittere Skiebne, jeg har lidt.
 Jeg indseer vel, at den Mismodighed,
 Som alt et Aar har gnavet paa mit Hierte,
 Vil giøre mig uskikket til at nyde
 Det muntre Liv ved Frankrigs Hof, Herr Greve!
 Jeg skylder Himlen Tak for denne Redning,
 Og offerer gierne mine sidste Dage
 Til Klosteret. Kun Et forlanger jeg:
 Den unge Frøken elsker denne Ridder;
 Har I lidt Godhed end for Juliane,

Saa viis det, ved at afstaae hende strag
Til sin Aimar!

Beger paa Richard.

Dg tilgiv denne Yngling!

Connetablen

grunder et Dieblif affides.

En Hustru et Aars Tid hos Røverne —
Den Nød er haard at knække; men en Brud
En Sommernat i Skoven med sin Elsker —
Det er en Ferskensteen, som knækker Tand.

Soit.

Min Gemalinde! J fornærmer mig!
Bil J berøve mig frivillig nu,
Hvad Skiebnen alt har røvet mig et Aar?
Jeg gif paa Frieri — jeg tilstaaer det.
Min Gud, er det da Synd, at Enkemanden,
Naar han en Tid har offret Taarer til
Sin Hustrues Minde, søger at forslaae
Sin Lungesind, og at finde Livets Blomster
Paa andre Veie? Men nu er J min;
Dg ingen Røver meer, hvad Navn han bærer,
Om det var Klostret selv, adskiller os.

Han kysser hendes Haand; derpaa vender han sig til Richard.

Dig der tilgiver jeg din Pagestreg,
Dg hvis din Fader er tilfreds dermed,
Saa har jeg Intet mod din Siæls Udvalgte.

Richard glad.

O, min Therese!

Therese.

Richard!

Connetablen til Abelaiide.

Edle Frøken!

Hvad eder angaaer, saa opgiver jeg
 Aldeles her min Ret til eders Haand.
 I har en Fader, lad ham selv bestemme!

Bernard bestyrtet.

Hvad? jeg bestemme?

Adelaide.

Fader!

Aimar.

Ædle Herre!

Bernard.

Ugudelige! løbe saadan bort,
 Forvolde mig en saadan Hiertesorg,
 Med Snue, Nattejagt, Forkølelse,
 Paa mine gamle Dage.

Aimar og Adelaide.

Ricere Fader!

Tilgivelse.

Bernard.

Hvad er der ved at gjøre?

Det er bestemt i Skiebnens Bog, og Støvet
 Maa ikke sætte sig mod Skiebnens Villie.
 Mit Valgsprog er: jeg finder mig i Alt,
 Hvad ei kan være anderledes; altsaa:
 I er min Svigersøn, og hun er eders!

Camillo.

Til Lykke, ædle unge Ægtepar!

Aimar.

O, min Camillo! kunde jeg saa sandt
 Tilbage ønske dig den samme Lykke.

Camillo trykker hans Haand.

Nu, jeg vil varme mig i eders Solskin.
 I glemmer ei, hvad I har lovet mig?

Aimar.

Nei nei, ved Gud!

Camillo.

I eders Borgcapel
Skal Messer synges for min Rosas Siæl?

Aimar.

Fra Hvalvingen ved Sølvklokkens Rimen
Skal Requiem forkynde Midnatstimen.

Camillo.

Belan, det skal min Sorg formilde.
Min Grædepiil, som hang i Støv,
Skal qvæge nu sit sunkne Løv
I eders friske Glædeskilde.
Forsbundet er min Rosas Dval,
Forsonet Almagts strenge Billie.
Nu skal hun luttres til en Lilie
I Paradisets rene Dal.

Aimar.

En munter Alf i Skoven mild
Lod Hjertet frygte, Haabet glippe,
Og her paa Eventyrets Klippe
En Sommernat os fare vild;
Men Skoven aabnes — og jeg seer
Et Marmorslot i Aftenrøde,
Hvor kærligt iler os i Møde
Tre elskelige, skønne Feer.

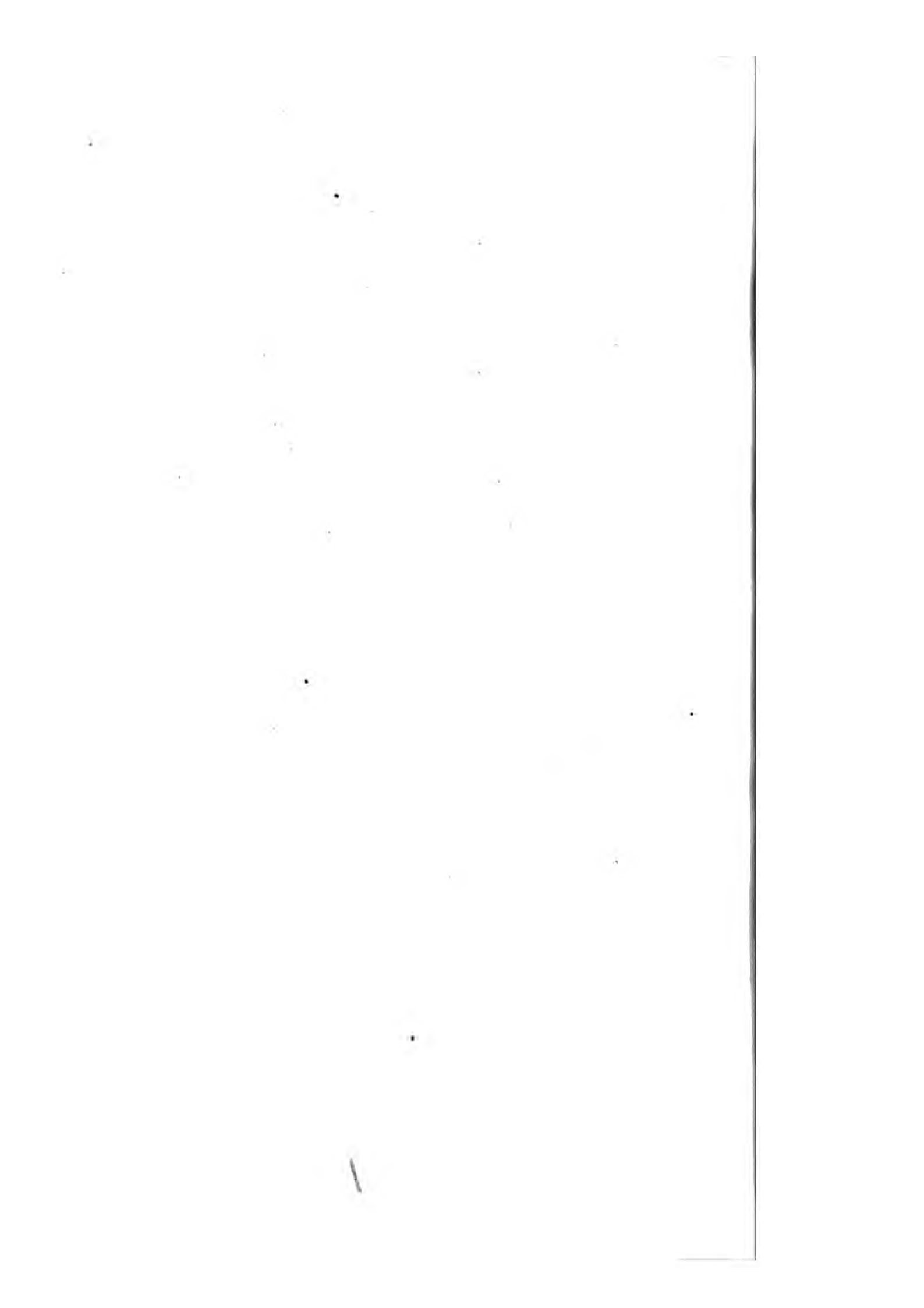
Adelaide.

Saa hænger Blomsten med sit Blad
I Lummerheden, for at blegne;
Men smaat begynder det at regne,
Da styrkes den i friske Bad.

Den hæver atter muntre Krands,
Dg Binden vugger den i Vaaren,
Dg Tak den smiler giennem Taaren
Til Himlen med fornyet Glands.

Alle.

Vor jublende Sang! lyd høit i Naturen.
Til Tempel forvandlet er Mordernes Braa.
Den diævelske Grumhed sig styrter fra Muren,
Paa Kanten alt voge Violerne smaae.
Hvor Taaren har flydt, og hvor Blodet er rundet,
Skal Giestfrihed vinke med ridderlig Tro;
Thi Mildhed har seiret, og Ondskab er bundet,
Dg Borgen er atter Uskyldigheds Bo.



Robinson i England.

Comødie.

Personerne.

Selkirk, en gammel Sømand, født Skotte

Will, hans Pleiesøn, født Karaib.

Betty, Wills Elskede.

Twastle, hendes Fader, Hofekræmmer.

Defoe, en Digter.

Sir Robert Edgarson.

Mistress Quicksly, hans Søster.

Charles, hendes Søn.

Jack, hendes Pleiesøn.

Crab, Giestgiver og Kræmmer.

Mistress Crab, hans Kone.

Peter, deres Søn.

Andrews, }
Joseph, } Poeter.
Butterflie, }

Aristus, }
Gryphius, } Philosopher.

Magister Romanus.

Agathe, Defoes Huusholderske.

En gammel Gartner.

Nanny, Betty's Pige.

Et Bud.

Handlingen foregaaer i London og paa Sir Robert Edgarsons Gods.

Første Act.

Et lille Børelse.

Mr. Twastle, Betty, Will og Selkirk sidde ved et Middagsmaaltid. Den Sidste er falden i Søvn i sin Kænestol.

Twastle.

Au, det skal være Selkirks og Wills Skaal! Gid I maae blive ansatte her i Europa! Et lille Embede! Stort kan det ikke være. Hvad veed I? hvad har I lært? Fiske, gaae paa Jagt, det bliver man ikke fed af i London.

Betty.

O, kære Fader! Will har lært meget. Han finder saadan Fornøielse i at læse; han har næsten læst alle vore Digttere, især Shakespeare, som han siger minder ham tidt om hans D, og om de Tanker, han gjorde sig der i sin Gensomhed.

Twastle.

Ja, Shakespeare! det var jo ogsaa en halv Bildmand. Nei, vil du blive ordentlig tam, min Søn! saa maa du læse tamme Skrifter. Overalt, det Læseri, det duer ikke; det hører endnu til Barbariet, til Menneskehedens Barn-dom. Naar man er Børn, gaaer man i Skole; vogne Folk læse ikke meer; de virke for Staten.

Will.

Tillad, at jeg skienker et Glas Sect!

Twastle.

J tractere med Sect? Det er christeligt. Jeg spiser ellers meest Drekfod og drikker Ol; deraf kommer det Satte, det Solide i Characteren. Fortæl os nu lidet om din Levemaade, Kammerat! God dam! spise Menneſker og drifte Blod? J staae endnu paa et lavt Trin af Culturen. Her i Europa flaae vi vel ogsaa Folk levende, det forstaaer sig; men ikke paa de Maader.

Will til Betty.

Hvor selsomt tykkes det mig, skionne Miss!
 At sidde her med Dem og Deres Fader,
 Min Pleiefader i det snevre Kammer,
 Jeg, som for ikke lang Tid siden iilte
 Med Hiortens Flugt igiennem tykke Skov,
 Brød mig en Sti, som Slangen, giennem Krattet,
 Krøb høit omkring i Grenene, som Aben,
 Og svømmed, som en Fisk, i Bølgerne.

Twastle.

Det giøre vore Matroser ligesaa godt. Bliv Matros! det er din Bestemmelse. Det er den frieste Stand, især her i Landet, thi saasnart en Matros sætter Foden paa Landjorden, for at være bunden — vips! slæber man ham ud paa et Skib, og tvinger ham til at være fri igien. Der kan du flavre, saameget du vil. Løbe? Nei, paa et Skib kan du ikke løbe langt, det er sandt; men saa løber Skibet deslænger for dig. Skienk mig et Glas Sect!

Betty.

Har De tidt været i Livsfare, Will?

Will.

Den Bilde, Betty! kiender ingen Fare,

Han leger daglig spøgende med Døden,
Som Børn med Duffetoi.

Twastle.

See, gjør J det?

Will.

Lidt med min grønne Dye —

Twastle.

Grønne Dye?

Hvad Pokker! har J grønne Dyer der?

Will.

Haard — Serpentin, troer jeg, man kalder det.

Twastle.

Hvi har J ikke Jern?

Will.

Det maa De spørge

Vor Herre om.

Twastle.

Hvi handler J da ikke?

Saa fik J gode Vaaben, og saa kunde
J bedre slaae hverandre strax ihjel.

Jeg har en Svoger, som er Jsenkræmmer;
Han sælger Spader, Knive, Leer, Plovjern,
Bradpander, til at bage Pandekager,

Og mange andre frigeriske Vaaben

Af Jern, som hænge malet ganske sorte
J kunstig Orden paa hans Kramboddør.

Tro mig, den Karl, han vilde gjøre Opsigt,
J Fald han kom blandt jer. Han blev en Gud,
Han blev tilbedt, han blev en Dalai Lama.

Will.

Man ei tilbeder Dalai Lama der.

Twastle.

Da har J dog et Dyr, som kaldes Lama.

Will.

Et Faar.

Twastle.

Nu, ja!

Will.

Et Faar, men ingen Gud.

Twastle.

Ja saa! — Men hvordan gaaer det med vor Bert?
Jeg troer, han faaer en lille Middagsluur.

Will.

Tilgiv ham, Master Twastle! Lad ham sove!
Han har udstaaet meget, og hans Kræfter
Er svækkede. Han mangler ofte Søvn,
Gaaer mange Nætter op og ned ad Gulvet;
Og naar han sover, drømmer han, og taler
Bestandig om sin D.

Twastle.

Gud hielp ham

For D, han har! Nu har en Skibscaptain
Sin Fane stukket ned i Sandet der
Med Gammelenglands Flag, og det betyder,
At den tilhører os. Ja, saadan gaaer det;
Jeg solte og et Fandens Smælf forleden:
En Bankerot, en Debitor, fordømt!
En Porterbrygger, saa solid en Mand —
Solid — du kiender Ordet, veed dog, hvad
Solid betyder?

Will.

Nu, jeg tænker, hvad
Der dygtigt er og grundfast.

Twastle.

Ganske rigtig.

Til Betty.

Jeg seer, han lægger sig dog efter Sproget. —
Dg veed du nu, hvad dygtig grundfast er?

Will.

Nu, det kan meget være, tænker jeg,
Paa høistforskjellig Viis.

Twastle til Datteren.

Der tog han feil;

Men det maa man ei regne ham til Dnde
I Førstningen. — Solid er Penge, Will!
Solid er Penge: hvad der eier eller
Der skaffer Penge. Som nu Porterbrygning,
Den er solid, den er Brødstudium.
Tag dig i Agt for disse Videnskaber,
Især de skionne! de er hæslige;
Det skaffer ingen Penge, men kun Ære.

Tager sig en Priis.

Saa heller omvendt dog, naar galt skal være.

Betty.

Nu, Will! fortæl os lidt om Deres Krige
Dg om de Billedes Tvedragt.

Twastle.

Ei! min Pige!

Det kan man forestille sig. Jeg var
Forleden ogsaa i en saadan Casus,
En Trængsel; jeg blev trykket ganske flad
Som Svinesylte, sans comparaison.
Der var Auction ved Børsen, det var Twist.

Til Will.

Du kiender Twist?

Will.

Ja, alt for godt desværre!
Hos os var evig Strid og evig Tvist.

Twastle.

Det er en anden Sag. Jeg mener Garn,
Utvundet Bomulds-garn.

Will.

Nei, Master Twastle!

Det kender jeg slet ikke.

Twastle

tager ham under Hagen.

Der er meget,

Min Søn! som du ei kender her i Verden,
Som du maa lære. Skienk mig et Glas Sect!
Den gode Selkirk seiler til sin D
Paa Drømmens Fartoi og med dens Passatvind.

Selkirk i Sovne.

Den Støtte holder Hulen.

Twastle.

Hvad for Noget?

Selkirk i Sovne.

Tæer jeg de Stene bort, saa falder Loftet;
Jeg blier begravet levende.

Will.

Han tænker

Beständig paa sin Hule.

Twastle.

Hulen hører

Ei længer ham til; nu han boer til Leie
Hos mig, høit op i Qvissten, maa betale
Smukt, hvad han skylder, inden Faretag.
Hvis ikke, gaaer det galt.

Betty bedrøvet.

Men, kjære Fader!

Jeg beder Dem.

Will.

Han — han betaler nok.

Han var for nogle Uger siden hos
En Lærd med denne lille Pakke Skrifter,
Som man har raadet os at lade trykke:
De selsomme Begivenheder, vi
Har levet op. Saa faae vi Penge.

Twastle.

Snak!

Begivenheder trykke? Narrestreger!

Min Fætter trykker.

Will.

Kunde han maaskee —

Twastle.

Gattun, men ingen Skrifter. Tryk Gattun!

Det sættes af, blier ei Maculatur.

Det andet Narreri har Fanden skabt.

Selkirk i Søve.

Hvor er de Mennesker? Jeg seer dem ei.

Jeg er endnu alene — ganske ene,

Mig ændser Ingen, kun min Will! min Will!

Ham havde jeg — og ham har jeg endnu.

Will.

Han elsker mig, den gode gamle Fader.

Men jeg er bange for hans Sundhed, Betty!

Han taler undertiden ganske vildt.

Den stærke, hyppige Anstrengelse

Har ældet ham før Tiden. Dette Skifte —

Bor Fattigdom — den snevre Krog! Hvor gierne

Vil jeg fortiene Brødet til ham, Betty!
 Men trælle for mit Brød som Tiener hos
 En fornem Herre — nei, det kan jeg ikke.
 Min Fader var en Kongesøn; min Farbroer
 Var Konge for de Bilde. Jeg vil gierne
 Ndmynge mig, en europæisk Borger
 Er meer, end Cannibalers Drot, det veed jeg;
 Men Tiener — Tiener vil jeg ikke være.

Twastle.

Hvorfor ei det? Saa faaer du Guldgaloner
 Om Hatten og paa Klæderne, kan spise
 Den bedste Mad, og faaer en Flaske Biin
 At gottes med om Dagen.

Will.

Mange Tak!

Jeg drikker heller Kildevand som fri.

Twastle.

Det klinger smukt. — Naa, vel bekomme os!
 Nu har vi spist, nu er det Tid at gaae.

Tager sit Glas, og raaber Selkirk i Dret:

Saa vil vi nu da drikke Bertens Skaal!

Selkirk vaagner.

Jeg troer, at jeg var falden lidt i Søvn.
 Tilgiv mig, Master Twastle!

Twastle.

J er svag;

Det er naturligt, at J falder sammen.
 Nu — velbekomme! Tak for Mad! J har
 Beværtet os; det skulde J ei gjort,
 Det koster Penge. Her i denne By
 Kan man ei gaae et Skridt foruden Penge.
 Paa Themsens Bredder krybe Padder nok

Med tykke Maver; men de maae ei væltes
 Paa Ryggen, som paa Sanct Ascension;
 De vil ei koges i Maderaviin,
 Kun fyldes med den. Her er Fugle nok
 I Jomfrubuur og paa Spadseregange,
 Men man tør ikke skyde dem, min Faer!
 Her kan I ikke længer fælde Træer,
 Thi vi har ingen, vi maae brænde Steenful,
 Og den er ogsaa dyr. Alting er dyrt.
 Saa maae I spare. Berterne forstaaer
 Ei Spøg: naar Leien ei betales strax
 Til rette Tid, saa kastes man paa Gaden;
 Det har man ofte havt Exempel paa.
 See til, I kommer i et Hospital,
 Det tiener eder bedst. Og Will derhenne
 Med Kobberfarven og den smukke Bægt
 Er skabt til Domestik med brede Tresser
 Bag een og anden Ladys Stol. — Guds Fred!

Staaer op.

Nu gaaer jeg til min Dont, min Hofebod,
 Og føler mig i den saa stolt en Mand,
 Som Ridderen af Hofebaandet. Betty!
 Hvad staaer du der og stirrer efter? Vil
 Du købe Will?

Betty undseelig og bevæget.

Farvel da — Selkirk! Will!

Will med et omt Blik.

Farvel, min skønne Miss!

Twastle trækker ham til en Side.

Du ei forstaaer

At tale Sproget ret endnu, min Ven!

Det hedder ei: „Farvel, min skønne Miss!“

Thi for det Første er hun ei din Miss,
 Og for det Andet, om hun end er smuk,
 Saa kommer det slet ikke Sagen ved.
 Det hedder simpelt, for en anden Gangs Skyld:
 „Farvel, Miss!“ Har du ret forstaaet mig?

Selkirk.

Farvel og Tak! Tak for jert Raad til mig!
 Jeg lægger det paa Hierte.

Twastle.

Gjør J det!

Et Raad i rette Tid er Penge værd.

Gaaer med sin Datter.

Selkirk stirrer mørk hen for sig.

Ja, han har Ret: jeg er en Invalid —
 Bestemt at mugne hen i Hospitalet.

Og du, min stakkels Will! og du maa sælge
 Din Frihed i det fri Britannien.

Det havde jeg ei tænkt. Hvi blev vi ei
 Hist paa vor D? Hvi løb vi ud af Busken,
 Da vi saae Mennesker, for at befries?

Befries! Hvorfra? Udjages af vort Eden!
 Hvad søgte jeg? Det elskte Fædreland.

Hvad er det egentlige Fædreland?

En Hytte, Fader, Moder, Søster, Broder,

En halv Snees Venner — og vor Barndoms Egn.

Hvor er det alt? Dødt eller reent forandret.

Halvhundred Aar har omstøbt Alt, selv Sproget.

Jeg kiendte Barken hist i mine Træer

Langt bedre, end de kolde Anfigter;

Thi Træet nikked jo dog venligt til mig.

Jeg var en Konge paa min D, som Adam

J Paradiis. Vel fandt jeg ingen Eva,

Men heller ingen Kain blev min Sorg.
 Jeg fandt en Søn, en god, en kjærlig Abel.
 Hvad vilde jeg da meer?

Han omfavner Will.

Will.

O, græd ei, Fader!

Jeg har det bedste Haab, og takker dig,
 Fordi du bragte mig til Menneſker.
 Det er dog ſkiønt. Naturen er vel ſmuk,
 Men Menneſket er dog Guds første Skabning.
 Vor D var tom og ſørgelig.

Selkirk.

Nei, Will!

Ei ſørgelig; blid — himmelt i ſin Ro —
 En Kirke for Guds Almagt.

Will.

Det er ſandt,

Du kan ei more dig i denne Brimmel,
 Som jeg.

Selkirk.

Saa morer denne Brimmel dig?

Will.

Den Skov af Maſter langs ad Themſens Bredder;
 Den Børsens Biſværn; diſſe Blandinger
 Af alle Nationer, alle Sprog;
 De hellige Kirker med Choralerne
 Og Præſtens fromme Stemme; Parlamentet
 Med ſine kække Taler; Skueſpillet
 Med ſine Skiermer, Lys og Eventyr;
 Selv Kaffebruget med Aviferne;
 De raſke Beddeløb, de ſkionne Heſte;

Lyststederne med saftigfrodigt Græs;
Dg — meer end Alt —

Standser.

Selkirk.

Hvad, Will? hvad meer end Alt?

Will.

Hvi stammer jeg mig? Eders skønne Qvinder!
Jeg veed, at mine Landsmænd er Barbarer,
Blodgierrige, glubste Dyr; men, Fader Selkirk!
Saa har de ogsaa Dyrets Fortrin, veed du.
Hvo negter, de er Mænd? Hvad er en slig
Tykmavet Londons Borger med Paryk,
Hvad er en saadan lille modens Herre
Mod Een af vore nøgne Folk, saa glubst
Som Tigren i sin Kamp, saa from som BARNET
I Fred? Men eders Qvinder —

Selkirk smilende.

Bore Qvinder,

Dem foretrækker du?

Will.

De er saa hvide
Som Mattens Snee, og deres Lokker gule
Som Maanens Straaler; deres Dine ligne
Den klare Himmel — det er sande Engle.
Dg deres Blik og Smile smelte Hjertet
Med Længsel, som ei Cannibalen følte,
Der saae kun hine føre Kæmpeqvinder
Med sorte Stirreblik, og Blodkoraler
Omkring det brune Bryst.

Selkirk.

Den lille Miss,

Den smukke Betty lader til at gjøre
Stærkt Indtryk paa min Will.

Will.

Hun er saa frisk
Som Baaren, og uskyldig, mild som den.
Hun synger som en Fugl, og ingen Rose
I Purpur overgaaer de runde Kinder;
Dg hendes Siæl er endnu mere skøn,
End hendes Legem.

Selkirk.

Hvoraf veed du det?

Will.

Vi tale ofte med hinanden.

Selkirk.

Saa?

Dg kan hun lide dig?

Will.

Jeg veed det ei.

Jeg ønsker det. Jeg var ulykkelig,
I Fald det ei var saa. Hun hører gierne
Paa mine Eventyr, hun græder — smiler;
Dg naar jeg stirrer hende stivt i Diet,
Da slaaer hun Diet ned, og Kindens Roser
Faae mere Purpur, men hun vredes ei.

Selkirk.

Min stakkels Will! i Fald du elsker Betty,
Da seer jeg intet Haab for dig, min Søn!
Thi du er fattig, Faderen er gierrig,
Dg har bestemt en Brudgom for sin Datter
Aldeles efter sit Sind.

Will.

Betty ægter

Ham aldrig, aldrig! Nei, det veed jeg vist.
 Vel har hun Intet sagt — o, Læben taler
 Kun Kløgtens Ord, men Diet Kiærlighedens.
 Hvad hjælper det, at Frygt gjør Tungen stum,
 Naar Blik og Smil forraade Hemligheden?

Selkirk.

Hvor hurtig du er vorden Europæer!
 Jeg i min Gensømhed er bleven sky,
 Og næsten bange for hvert fremmed Ansigt.
 Dog — det er sandt, Naturen skienker Gaver
 Til Sydhavssøen, som til Storbritannien.
 Lang Tid kan Fjeldet skjule Diamanten;
 Men findes den og slibes, straalers den
 Med Glands, som Flinten udenfor maa savne,
 Skiondt den bestandig stod i Solens Lys.

Will.

Din Godhed for mig, Fader! overdriver.

Selkirk.

Du elsker, du er ung. Det unge Træ
 Omplantes let, det gamle taaler ei
 At flyttes meer. Jeg frygter, jeg gaaer ud.

Will.

Bedrøv mig ikke, Fader!

Selkirk.

Hvorfor blev du
 Gi end et Aar paa Den med mig, Will?
 Du havde trykket mine Dine til,
 Og kunde reist, og elsket i Europa.
 Nu gaaer jeg som et Udskud, som en Fremmed —

En gammel Stodder. Hist paa Den staaer
 Min Hytte tom, og venter paa sin Herre,
 Som flakker uden Ly paa Londons Gader.
 Nu løbe mine stakkels Lamaer
 Bildt om i Krattet, og min skønne Have
 Groer fuld af Ukrudt. Ikke stær jeg meer
 Min Fure daglig i min Træcalender.
 Min Almanak er sluttet, Will!

Will.

D, Fader!

For Guds Skyld sig ei Sligt. Og vidste jeg,
 At det var saa, du ikke kunde trives
 Meer i dit Fædreland og i Europa —
 See, jeg forlod det alt, og fulgte dig
 Igien til dine Drkner.

Selkirk.

Jeg har ingen.

Man har berøvet mig min Drken, Will!
 Den er ei meer, du søger den forgieves.
 En Colonie af Dybtfordærvede
 Nu bygge der. Der blev jeg mere fremmed,
 End selv i London. — Ofte har jeg tænkt
 At gaae til Skotland, og at søge hist
 Min Wet, min Barndomssegn blandt Klipperne;
 Men Alt er dødt for mig, det veed jeg jo.
 Her har jeg dog min Will.

Will.

Taalmodighed!

Her kan vi ogsaa blive lykkelige.

Selkirk.

Mit gamle brustne Anker, gode Søn!

Er giennemædt af Rust; det laae for længe
 I Slud paa Stranden, duer ikke til
 At fæste Hanken meer i Haabets Klippe.

Han tager sin Hat.

Will.

Hvad vil du?

Selkirk.

Gaae — hvad jeg saa tidt har gjort
 I denne Verden — en forgieves Gang.
 Den lærde Herre, denne Herr Defoe —
 Du veed, jeg gav ham for et halvt Aar siden
 De Smaapapirer, mine Hændelser,
 Uordentligt opskrevne, for mig selv
 Knap læselige. Han har lovet mig
 At ville giennemsee det hele Kram.
 En Skipper gjorde mig det Forslag, veed du,
 Jeg skulde lade mine Reiser trykke.
 Her trykkes og her læses alle Slags;
 Det var dog noget Eget, meente han.
 Jeg føler selv, at hvis jeg kunde rigtigt
 Fremstille, hvad jeg havde stridt og lidt,
 Da vilde Bogen læses med Forundring,
 Og more Mange. Men det er umuligt;
 Jeg er en gammel ustudeert Matros,
 Forstod kun maadeligt at føre Pennen,
 Da jeg var yngre, meget mindre nu.
 Dog, da jeg eengang er den gamle Nar,
 Og ikke glemme kan mit Kongedom,
 Saa var mig ogsaa Fristelsen for svar.
 Jeg kunde ikke modstaae, skøndt jeg veed
 Forud, den lærde Herre leer, og rækker
 Mig mine Stumper spottende tilbage.

Will.

Det skal du ikke sige. Jeg har hørt,
En god Skribent behøver altid ei
At være just saa lærd. Har du et Hierte,
Forstand, og noget Bigtigt at fortælle,
Saa giver nok Fortællingen sig selv.

Selkirk.

Det er ei langt herfra; det er en Gang.
Hvad har jeg Andet nu at foretage?
Giv mig min Dverkiøle! Det er køligt,
Dg jeg var vant til mine lodne Skind,
Hvor Solen brændte stærkere.

Will hjælper ham.

Du kan ei

Faae Klæder nok; mig er de kun i Veien.

Selkirk.

Du løb omkring i kraftig Nøgenhed.
Saa gaaer det, Will! thi Sommeren behøver
Ei Klædebon: det er en heftig Ungling,
Som svømmer om og køler sig i Floden.
Den gamle Vinter sidder som en Gubbe
Med Hætten over Hovedet, og varmer
Bed Arnen's Lue sine stive Fingre.
Men Arnen mangler mig.

Will.

Den faaer du nok.

Selkirk.

Ja ja, den sikke, lune, hvor jeg ikke
Kan siges op til nogen Faredag.

De gaae.

Hefors Bærelst.

En Mængde Baller Papir staae opstablede i Baggrunden.

Defoe. Agathe.

Agathe.

Nu har jeg aldrig seet! Men hvad vil Herren
Da med den grumme Hoben Trykpapir?

Defoe.

Maa, veed hun ikke det endnu? Det er jo
Min Bog — min Robinson.

Agathe.

Hvad? er det muligt?

Har Herren skrevet alt det?

Defoe.

Synes hun

Nu ikke, jeg er flittig?

Agathe.

Jh, min Gud!

Naar har da Herren skrevet det?

Defoe.

Hun seer jo,

Jeg skriver daglig.

Agathe.

Men en saadan Mængde!

Defoe.

Det svulmer ud i Trykken, maa hun vide.
Har hun ei ogsaa mærket Sigt, hvergang
Hun koger Grød og Urter i sin Gryde?

Han giver hende en Bog.

Maa jeg opvarte med et Exemplar?

Agathe neier.

Af, Gemini! jeg takker, gode Herre!
 Ha, nu forstaaer jeg det: det er den smukke
 Historie om ham, den stakkels Diævel —
 Paa Den, hvad han hed —

Defoe.

Robinson Crusoe.

Agathe.

Ja, ganske rigtig. Troer da Herren ogsaa,
 At jeg og Jenny, vi kan læse denne
 Begivenhed, og mon den ikke gaaer
 For meget over vore Fatteevner?

Defoe.

Enhver kan læse den, Enhver kan moes,
 Den Kloge, den Enfoldige, Værd, Væg.
 Det er just Sagen. Blier det saadan ved,
 Saa er min Lykke giort; jeg blier om kort Tid
 En Mand paa mine tyve tusind Pund.

Agathe.

Nu har jeg aldrig seet! Blot for en Bog,
 En Fabel, en Fortælling, en Roman?
 Hvis det var Mad, Plumbudding eller Smør;
 Hvis det var Løi, som Strømper, Klæde, Værred;
 Hvis det var Rage, Syltetøi, Liqueur —
 Ja, du min Gud! det trænger Alle til,
 Det er reelt, det Nytte gjør i Staten.
 Men —

Defoe.

Skient et Glas Madera!

Agathe.

Herren drak alt

Sit Morgenglas, da han gif ud.

Defoe.

Da Capo!

Man maa dog drikke Lyffens Skaal, Agathe!

Agathe skienker, han drikker.

Agathe.

Lad mig nu see, at Herren skionner paa,

Han har det godt.

Defoe.

Ja, ja! det skal jeg nok.

Agathe.

Man Maade holde maa med Glæden.

Defoe.

Rigtig!

Dg naar man trænger til Raamindelser,

Laer man Agathe kalde.

Agathe.

Sandhed hører

Man ikke gierne.

Defoe tager i sin Lomme.

Jeg maa dog betale

Moralen.

Giver hende Penge.

Agathe.

Gud — Guineer!

Defoe.

Køb sig nu

En Søndagskiol, som hun kan stadse med,

Svergang hun gaaer i Kirke.

Agathe.

Nu, man maa

Dog sige, hvad man vil: De har et Hierte —

Defoe.

Som Guld. Gi sandt? Nu ned med sig i Kiofnet!

Agathe sagte.

Nu skal jeg, sandt for Herren, ogsaa købe
Ham Algerh ns, det er hans Liv, det veed jeg.

Neier.

Jeg takker, og recommenderer mig.

Gaaer.

Defoe.

Mig selv det forekommer som en Drøm:
Defoe — jeg Robinsons Forfatter? Ha,
I hvert et Huus man l ser Robinson.
Jeg seer den unge Lady med sit Guldhaar,
Hun støtter Hovdet paa den runde Arm,
Og sluger Bogen med de store Dine.
Den gamle Kiøbmand sidder i Comptoiret,
Høit paa sin Stol, sin Skrivers sel, læser
Om Den hist, og glemmer Contrabogen.
Den lille Miss og hendes Elsker tænke
Paa Fredag, paa de Bilde, studse, mores,
Og glemme reent det sukkers de Maanskin.
Selv Drengen, paa sin Skammel, seer opmærksom
Paa Bedstemoer, der su vler ved sin Brille.
Den strenge Dommer tager Bogen med
I Retten, Præsten sin i Skriftestolen,
Og bilder Degnen ind, det er en Pr ken.
I Windsor l ser man min Bog med Guldsnit,
Og Tiggeren paa Tærsklen sidder med
Et lurvet Exemplar, som han har laant.
Den Lærde glemmer sine Foliaanter
For min Octav, og nødes til at rose,

Hvad han foragte vil. Det er dog herligt,
At virke saadan paa en heel Nation!

Efter et Dphold.

Men — men, Desoe! — Ha, den forhadte Tanke!
Dg hvis det blier bekiendt og kommer ud,
Vil man ei troe, at Intet horer dig til?
Thi saa er Menneket: han falder fra
Den ene Yderlighed til den anden,
Foragter let, hvad nys han har forgudet.

Han tager en lille Pakke frem.

Den gamle Sömands Ord var kun et Chaos,
Hvoraf jeg skabte mig min Digterverden.
Dg dog — dog, kan jeg negte? meget er der,
Som jeg har skrevet ud, og vel benyttet.
Den hele første tryllende Idee! —
Saa gif det stedse. Har ei Shakespeare taget
Sit Stof af Eventyr? Ha, jeg tør vedde,
Cervantes fandt en Don Quixote i Mancha.
Men Ingen veed det; og hvad Ingen veed,
Fordunkler ikke Skialdens Glands. Dg hvis —

Grubler.

Hvorfor ei? — Hvad har Selfirk vel for Nytte,
Hvad Ære af det, hvis det blev bekiendt?
Ja — han maa bort og tie. Jeg vil skienke
Ham et anstændigt Dphold; han skal boe
Paa Landet, paa min lille Høi, men tie
Som Muldvarp i sin Tue.

Det banker.

Desoe farer sammen.

Ha, hvem banker?

Hvis det var ham —

Høit.

Rom ind!

Selkirk træder ind.

Defoe sagte.

Ja, ved Apollo!

Friff, gamle Synder! spil din Rolle vel.

Selkirk beskedten.

Jeg gaaer dog ikke feil? Forlad mig, taler

Jeg her med Herr Defoe?

Defoe

med et paataget rask Bæsen.

Ja, ganske rigtig.

Ah — Master Selkirk! er det jer? Velkommen!

Jeg kiendte jer ei strax igien.

Selkirk.

Det troer jeg;

Det er heel rimeligt. Mit flette Skrog

Er næsten hugget op til Brag, fra sidst.

J veed, paa Wappings Kaffehuus —

Defoe.

Ja, rigtig!

J gav mig der en lille Pakke Skrifter

At giennemsee —

Selkirk undseelig.

Tilgiv, min lærde Herre!

En Mand i mine Aar, af Nøden avet,

Mindst burde dadles for Forsænglighed;

Men det var heller ei den Dm, som stak:

Dprigtig talt, det var Nødlidenhedens.

Dg midt i Havsnød, griber Haanden, veed J,

Den mindste Planke, skiondt den ei kan bære.

Defoe

betragter ham opmærksomt.

J er beskedten.

Selkirk godtroende.

Ikke sandt, det duer

Ei noget? det er Lapperi?

Defoe forlegen.

Nu, Kiære!

Det siger jeg just ei. Hvis J forstod
 At føre Bennen — eders Hændelser
 Er egne — jeg vil ikke sige dermed
 Just ganske nye, og aldrig hørte før —
 Selkirk.

Naar jeg undtager Will, min Pleiesøn,
 Og mig, har aldrig jeg om Nogen hørt,
 Som leved flere Aar i Gensomheden
 Paa slig en øde D.

Defoe hurtig.

Jo, Selkirk! jo!

J fald J havde Læsning, mindtes J
 Vel fleer Exempler. For tre tusind Aar
 Var Philoctet alt slig en Enebygger:
 Han boede i en fugtig Klippehule,
 Han gik paa Jagt, og fældte Dyr med Pile,
 Indtil der kom et Skib og frelste ham.

Selkirk forundret.

Tre tusind Aar? Min Tro, det er en lang Tid!
 Og veed man Ingen mellem Philoctet
 Og Selkirk, saa beviser det for os,
 At Hændelsen er sielden.

Defoe.

Det er sandt.

Og more gjør den, blot som Hændelse;
 Det vil jeg ogsaa tilstaae — gierne tilstaae.
 Det Vigtigste: Udviklingen, den Maade,

Hvorpaa hvert Træf er stillet frem og malt,
 Hvorved man sættes, saa at sige, ind
 I slikt et Liv, og selv oplever det;
 Det mangler eders lille Dagbog ganske.

Selkirk.

Åh, Gud! det veed jeg nok. Jeg har, som sagt,
 Aldeles ingen høie Tanker om den.
 Min Mening var, om ei den kunde bruges
 Som Stof maaskee, som raat Material?

Defoe.

Det traf saa meget heldigere, Selkirk!
 Da jeg i lang Tid alt har havt en sliq
 Idee, før I kom.

Selkirk.

Birkelig, min Herre?

Defoe.

En lignende; ei ganske saa, forstaaer sig.
 Og jeg vil ærligt tilstaae: eders Dagbog
 Gav mig Anledning til adskillige Træf.

Selkirk.

Saa har I dog benyttet mine Hester?

Defoe.

Ja — for at bruge Lignelse, som I:
 Liig Fabrikanten, der sin Bomuld tog
 Af Træet, spandt, og væved det til Klæde.

Selkirk.

Det tvivler jeg ei om. Hvad har I kaldet
 Den Bog?

Begierlig.

D, har I ei et Exemplar?
 Hvad koster Bogen? Jeg maa læse den.

Er det om Gen, som leved paa en D,
En ubeboet D?

Defoe.

Som Philoctet

Dg J; ja, ganske rigtig. — Bogen har jeg
Ei her endnu. J faaer et Exemplar
Smukt bundet ind, saasnart det kommer fra
Bogbinderen. — Hvad nu jeg vilde sige —
Mit Værk er færdigt; alle Kiendere
Berømme Bogen; den fornøier Alle;
Man ynder meget min Fremstillingsmaade,
Ei Fablen at forglemme, som tildeels
Jeg skylder eder, men dog meest mig selv.
Nu altsaa — jeg vil høste Fordeel af den,
Dg det er billigt, at J faaer en Part.
See — tyve Mil fra London, ved en Skov
Har jeg et lille Sted, min gode Selkirk!
Med Have til. Der boede jeg tilforn.
Nu agter jeg at kobe mig en Gaard
I Londons Nærhed. J skal boe i Hytten.
Den hører eder til, imens J lever,
Dg jeg vil aarlig skienke jer endnu
Halvhundred Pund. Er J fornøiet dermed?

Selkirk folder sine Hænder.

Halvhundred Pund om Aaret, og et Huus
Paa Landet ved en deilig Skov?

Defoe.

Nu, Selkirk!

Troer J jer saa betalt?

Selkirk.

Betalt, min Herre?

Gjør mig ei skamfuld, kald ei eders Gave

Betaling, giv ei eders Høimod Skin
Af Skyldighed!

Defoe rørt.

J er for nøisom, Selkirk!

Bed Gud, det har J ærlig, vel fortient.

Selkirk glad.

Saa kan jeg leve mine sidste Dage
Frit i Naturen, uden Næringsforg!

Defoe.

Det kan J; og saafremt J mangler Noget,
Siig det til mig, saa skal jeg hielpe jer.

Selkirk

griber efter hans Haand.

Uegennyttige, høimodige Mand?

Defoe

trækker Haanden skamfuld tilbage.

Kald mig ei saa! det ei tilkommer mig.

Selkirk.

Fortiener ikke sliig Belgierning Tak?

Defoe fatter sig.

Alt, hvad jeg nu forlanger, er kun dette:

J finder eders Skrift betalt, ei sandt?

J er fornøiet?

Selkirk.

Var jeg Glæde værd,

J Fald jeg ikke var det?

Defoe

gaaer til Skriverbordet, og tager et Blad Papir frem.

Nu velan!

Saa underskriv mig disse Linier:

Beviis for at J folgte Manuscriptet

Til mig, og at det nu er ganske mit.

Selkirk.

Men bruger I min gamle Dagbog meer?

Defoe.

Aldeles ikke.

Selkirk.

O, min gode Herre!

Saa giv mig den igien. Jeg har den kjær,
Den er min Siæls Fortrolige, den fulgte
Mig stedse paa min Vandring; hver en Tanke
Har jeg meddeelt den, som et Vennebryst.
For alle Andre er den kun et Intet,
For mig en Skat.

Defoe.

Det gjør mig ondt, at jeg
Maa afflaae eder den beskedne Bøn.
Det har sin Aarsag. Er vi enige,
Saa hører Bogen mig til.

Selkirk.

Kiære Herre!

Bliv ikke vred. Kan det ei Andet være,
Saa maa jeg skilles fra min gamle Ven.
Det er ei første Gang, jeg skilles fra
Det Banlige, det Kiære. Som I vil!

Defoe ringer paa Agathe.

Giv mig et Fyrfad ind med Bløder strag,
Dg sæt det i Kaminen!

Til Selkirk.

For at I

Skal see, det er ei Lyst til meer at bruge
De gamle Hester, vil vi brænde dem
I Begges Dørværelse.

Selkirk sukker.

Ja ja!

Defoe.

Dg endnu Get: her maa I love mig,
 At I vil aldrig yttre jer for Noget
 Om denne Sag; om hvad I solgte mig.
 Seer I, jeg skal forklare eder Grunden:
 Jeg Fiender har, som gnave paa min Roes,
 Dg see sig magre paa min trinde Velstand;
 Fil de en saadan Anecdot at høre,
 Saa vilde Klaffertandens hundred Tunger
 Udsprede snart de latterligste Nygter.

Selkirk.

Ja ja! det kan jeg ganske godt begribe.
 Dg helligt sværger jeg ved den Allgode,
 Som rørte eders Sind, og gav jer Lyst
 Til at formilde Gubbens sidste Dage:
 Jeg tier, og skal være taus som Graven.
 Agathe har sat Fyrfadet i Kaminen, og er gaaet igien.

Defoe.

Det er mig nok.

Kaster Papirerne paa Ilden.

Dg dermed vie vi

De tomme Straae til Evighedens Flamme.

Selkirk

seer paa Ilden, og tørrer sine Dine.

Hvor hurtigt lue de! Hvor heftigt svinge
 De deres røde Binger, og forsvinde!

Defoe giver ham Penge.

Tag denne Hielp, min Gubbe! for det Første,
 Gaa hjem og vederqvæg dig, drik min Skaal.

Selkirk trykker hans Haand.

Det skal jeg. Tak!

Bed sig selv, stirrende i Kaminen.

Der svandt det sidste Glimt.

Dog, nei! Grindringen staaer i mit Bryst

Med dybe, uforfrænkkelige Runer;

Og den skal ei forgaae, og ei forsvinde,

Før Siælen svinger sine lette Binger

Af Stovets Aske.

Til Defoe.

Nu — Farvel, min Herre!

Gaaer.

Defoe

stirrer bevæget hen; efter en kort Taushed.

Hvad er jeg nu mod ham? — Uergierrighed!

Dit Vaaben er Forfængeligheds Laage —

Og du vil kæmpe mod Samvittigheden?

Han holder Haanden for Panden.

Et Bud kommer med et Brev.

Et Brev, Sir! fra Sir Robert Edgarson.

Defoe hører ikke.

Budet.

Et Brev, Sir! fra Sir Robert Edgarson.

Defoe forvirret.

Hvad? Fra Sir Robert Edgarson?

Budet.

Ja, Sir!

Defoe.

Behøver Brevet Svar?

Budet.

Jeg veed det ei.

Defoe bryder det, og læser:

Min Herre!

Med stor Fornøielse har jeg læst Deres Robinson Crusoe, der saavel fra Opfindelsens, som den naive, godhiertige Fremstillings Side er fortræffelig. Da jeg nu er meget for at yde Hver Sit, og aldrig har Ro, før jeg har betalt min Gield, saa tillad, at jeg ret takker Dem her for Nydelsen af Deres skønne Værk! Jeg ønsker meget Deres Bekjendtskab; men Alt maa have en Anledning; af en blot høflig, formelig Visit kommer der lidet. For en saadan Anledning har Skiebnen sørget: Man har indbudet mig i Eftermiddag til en saa kaldet litterair Thee, og tilladt mig at medtage en Giest. Har De Lyst til at komme med incognito, saa er det herligt. Jeg veed, at Ingen kiender Dem; man vil kritisere Deres Robinson, og det vil give en lystig Scene. Jeg haaber, De har allerede hærdet Dem mod Misundelsens, Uvidenhedens og Forsængelighedens Domme, som den udmærkede Mand aldrig kan undgaae. Tillad altsaa, at jeg henter Dem Klokken syv!

Efter at have læst Brevet.

Vel — hilß din Herre, siig, jeg takker skyldigst!
Jeg henter ham.

Budet.

Vel, Herre!

Defoe.

Beed ham venligst

Undskyld mig, at ei jeg svarer skriftligt.

Budet.

Godt, Herre! Det skal blive vel besørget.

Gaaer.

Defoe stirrer i Brevet.

„Godhiertig“ — „yde Hver Sit“ — „har ei Ro,

Før jeg har afbetalt min Gæld" —
 Gnider sig paa Panden.

Hm, hm!

Læser igjen:

„Har hærdet Dem imod Misundelses,
 Forfængeligheds Domme" —

Han lader Brevet synke.

Nemesis!

Det er for tidligt. Eller — kommer du,
 Min Genius! og varsler mig i Tide?

Han gaaer langsomt bort.



Anden Act.

Wappings Kaffehus.

Master Crab. Mistress Crab.

Mrs. Crab.

Saadan er det, og saadan maa det være.

Mr. Crab.

Du skal see, hvad der kommer ud af, Kone!

Mrs. Crab.

Hvorfor muler du, Mr. Crab? Giv dig tilfreds! Vren er heller ikke at foragte. Du har nu Penge nok. Du har ægtet et honnet Fruentimmer, og maa finde dig i skikkeligt Compagnie.

Mr. Crab.

Er det skikkeligt? Disse skionne Vander skiendes og flamres jo tidt værre, end Matroser.

Mrs. Crab.

Det har ingen Rød nu, siden vi have faaet Sir Robert Edgarson til Vresmedlem.

Mr. Crab.

Jeg frygter, du bringer mig i Ulykke med denne litteraire Thee. Den skiller mig ved mine øvrige Gæster.

Mrs. Grab.

Det skifter sig heller ikke meer for dig at holde Kaffe-huus, Mr. Grab! Din Krambod bringer dig den største Fordeel.

Mr. Grab.

Man maa altid i det mindste fiøre med to Hiul under sin Bogn. Det er en daarlig Befordring, at age med Hiulbør.

Mrs. Grab.

Gjør, hvad du vil, og lad mig ligesaa! Du har jo selv engang været med at stifte en Klub; har du glemt det?

Mr. Grab.

Min gamle Tostillingsklub? Ja, det var en anden Sag: der kom ikke Andre end ordentlige Borgermænd, og der gik Alting punktligt efter Lovene.

Mrs. Grab.

Om jeg mindes ret, hænge Lovene klistrede paa et stift Pap endnu bag Skabet derhenne. Tag dem frem engang, og lad os høre! Maaaskee kunde de være til Nytte for vort Selskab.

Mr. Grab tager det frem.

Med adskillige Modificationer efter Omstændighederne, troer jeg, de ikke vilde være uesne.

Han puster Støv af Pappet.

Mrs. Grab.

Lad den Blæsen være! Du puster mig Støvet i Dinene. Du gjør mig blind.

Mr. Grab.

Lydheden mod Lovene maa altid være blind, mit Barn!

Mrs. Grab.

Nu, lad høre!

Mr. Crab.

Primo: Hvert Lem betaler to Skilling i Indtrædelsespenge.

Mrs. Crab.

Hvor meget er det for hele Kroppen?

Mr. Crab.

Secundo: Hvert Medlem skal stoppe sin Pipe af sin egen Tobaks-Pung.

Mrs. Crab.

Bidere!

Mr. Crab.

Dersom noget Medlem befindes fraværende, erlægge han to Skilling; uden saa er, at han er syg, eller kastet i Fængsel.

Mrs. Crab.

Det er lovligt Forfald.

Mr. Crab.

Dersom Nogen sværger eller bander, da har hans Nabo Lov til at give ham et Drifgen.

Mrs. Crab.

For en Ordens Skyld.

Mr. Crab.

Dersom Nogen fortæller Historier i Klubben og lyver, betale han en Halvskilling for hver tredie Løgn.

Mrs. Crab.

Denne Lov er ikke saa let i sin Udførelse, som moralsk i sin Bevæggrund.

Mr. Crab.

Kommer nogen Hustru for at lede sin Mand hjem, da maa hun ikke komme ind; men han maa tale med hende uden for Døren.

Mrs. Crab.

Hvilket Chevalerie!

Mr. Crab.

Skielder Gen den Anden for Hanrei, da excluderes han af Klubben med de fleste Stemmer.

Mrs. Crab.

Esprit de corps!

Mr. Crab.

Ingen maa lade sine Klæder, Skoe eller Støvler spe hos Andre, end Klubbens Brødre.

Mrs. Crab.

Frihed og Liighed!

Mr. Crab.

Enhver Trompeter og Pauker er musicerende Medlem.

Mrs. Crab.

Hvem er da Tilhørere?

Mr. Crab.

Ingen Tremarksmand er i Stand til at blive Medlem eller Væresmedlem af Klubben. — Der er de allesammen.

Mrs. Crab.

De burde graves i Kobberplader.

Mr. Crab.

Ja, hør nu, Kone! jeg vil ikke disputere videre med dig. For mig maa du drikke Thee med hvem dig lyst; og om det nu er bruun, grøn eller litterair Thee, det er mig det Samme. Den litteraire Klub finder jeg mig i kun at det ikke udarter til litteraire tête à tête'r.

Mrs. Crab.

Hvad seer du mig an for?

Mr. Crab.

For et Fruentimmer, Goster. der har været Kammerjomfru Goster. hos Mistress Quickly. — Du har faae

Smag paa Læsning — lad saa være! Det var ikke derfor, jeg tog dig. Det var ikke din Siæl, jeg forgabede mig i; thi den var usynlig, og jeg kjober ikke Skatten i Sækken. Men du havde en god corporlig Dannelse, du var ung og smuk —

Mrs. Crab.

Det er jeg endnu.

Mr. Crab.

Penge havde du ikke mange af.

Mrs. Crab.

Harde jeg ellers taget dig?

Mr. Crab.

See nu — der er min Søn, din Stedson, Peder Crab, som du veed.

Mrs. Crab.

Jeg har sat ham i Skole hos Magister Romanus, og han kan allerede paa staaende Fod oversætte alt det Latin, Magisteren taler.

Mr. Crab.

Ja, det er ret godt; men nu maa han ogsaa lære Kræmmerlatin.

Mrs. Crab.

Hvad vil det sige?

Mr. Crab.

Af det andet Latin kan han ikke leve.

Mrs. Crab.

Da har dog Magister Romanus levet deraf i halvfierdsfindstyve Aar.

Mr. Crab.

Som Pestersvend. Men min Søn skal gifte sig og trives. Han er den Eneeste af min Stamme paa Sværd-siden, han maa forplante Familien.

Mr̄s. Crab.

Send ham først som Student til Oxford!

Mr. Crab.

Nei, nu skal han være Svend til Efteraaret, og staae i min Hofebod.

Mr̄s. Crab.

Du vil dog ikke —

Mr. Crab.

Du veed, Master Twastle, Hofekræmmeren paa det andet Hjørne, og jeg vare lang Tid dødelige Fiender.

Mr̄s. Crab.

Nu, jeg vil haabe, I ere saa endnu?

Mr. Crab.

Ikke meer. Vore Hierter bleve smeltede i Dvergaars ved en Flaske Porter. Vi have besluttet at stifte Fred, at slaae os i Compagnie. Saa er den Ene ikke længer den Anden en Torn i Diet. Og til den Ende ville vi gifte vore Børn sammen.

Mr̄s. Crab.

Eders Børn? Ja, Peter maa du nok kalde Barn; men den smukke Betty er langt fra at være Barn længer, og du forregner dig, hvis du troer, hun gifter sig med en Dreng.

Mr. Crab.

Men jeg siger dig jo, han skal være Svend med det Første. Lærebrevet er allerede skrevet og malet paa fint Pergament.

Mr̄s. Crab.

Et Lærebrev er intet Rieærlighedsbrev, Mr. Crab!

Mr. Crab.

Naa, saa gaaer jeg da hen til Mr. Twastle, og bringer

Sagen i Rigtighed, siden jeg nu har raadført mig med dig, og vi ere enige.

Mrs. Crab.

Ja vist! saa enige, som muligt.

Mr. Crab.

Meer kan man ikke forlange. Farvel!

Mrs. Crab.

Mistress Quickly har bedet mig følge ud med paa Landet i Morgen til hendes Broder Sir Robert. Du har dog Intet derimod?

Mr. Crab.

Aldeles ikke. Sir Robert Edgarsøn er en fornem Mand, en velhavende Mand, en smuk Mand, en rig Mand, en meget rig Mand. Det er en Mand, som jeg har al Agtelse for. Spiser du med Herskabet?

Mrs. Crab.

Jeg spiser med Børnene. Stille! der kommer Master Andrews, Ddedigteren.

Mr. Crab affides.

Paa ham er jeg ikke jaloux. Han seer ud, som han levede af Maanskin.

Herr Andrews kommer.

Andrews hoitravende.

Hil dig, du ædle britiske Vennevind!

Mr. Crab sagte.

Hvad Pokker, er du Duus med ham, Kone?

Mrs. Crab ligesaa.

Jvre dig ikke, Mr. Crab! Det er som Digter, han taler. Han dutter mig kun Poesien paa.

Andrews til Mr. Crab.

Hil dig, viinbegeistrede Bacchus, ægte Søn af Semele!

Mr. Crab.

Min Herre! jeg er en ægte Søn, saa vidt er Deres Poesie intet Digt; men jeg hedder Crab, og ikke Bacchus, og min salig Moder hedde Mette og ikke Mele.

Mrs. Crab.

Undskyld min Mand's Uvidenhed, Sir! han er ikke opdraget i den poetiske Religion.

Mr. Crab.

Nei, jeg er hverken poetisk eller catholisk.

Mrs. Crab.

Hans Opdragelse er forsømt af Naturen, men ved min Omgang har der dog udviklet sig adskillige Evner, som forhen slumrede.

Andrews.

Sworhen du gaaer, triveligt-rødmende
Gut med det rigt-buffelomfrandske Haar!
Møde dig smaae Lustamoriner,
Biftende Kølning til Purpurkinden.

Mr. Crab bukker.

Mangfoldig Tak! Skyldigste Tiener! Min Kone er nok saa god at svare Dem.

Gaaer.

Andrews leer.

Den gode Mand! — Tilgiv, Mistress! at jeg spogte lidt med Deres Ægtefælle.

Mrs. Crab.

Siger Intet, Sir! Man ryger jo med Røgelse for Nyg, og Spidsborgere forjager man med idealske Forestillinger.

Andrews.

Fortræffeligt, Mistress! Jeg skal hilse fra Magister

Romanus, fra Philosopherne Aristus og Gryphius; de skulle alle have den Ære at indfinde sig om lidt.

Mrs. Crab.

De vise mig en stor Godhed.

Andrews.

Der kommer Deres anden Marechal, smukke Mistress!
Herr Joseph.

Herr Joseph kommer.

Joseph.

God Dag, Mistress! Deres Tiener, Sir!

Mrs. Crab.

Hvad fattes Dem, Sir? Mig tykkes, De seer mere bleg ud, end sædvanlig.

Joseph.

Jeg har havt en Uergrelse. Turde jeg ikke udbede mig et lille Stykke Sukker med et Par styrkende Draaber? De pleier at have dem ved Haanden.

Mrs. Crab.

Med Fornøielse. Hun tager et Stykke Sukker, helder Draaber derpaa, og giver ham det.

Andrews.

Hvorledes, Herr Joseph? Har igien et mislykket Forsøg hos een eller anden Deilighed —

Joseph.

Ei! hvad? det er jeg saa vant til. Det er jo netop Vand paa min Mølle. Hvorledes skulde jeg leve og trives som Glegiker, hvis jeg ikke daglig og natlig havde Anledning til Graad og Drøvelse?

Mrs. Crab.

Apropos! Sir Robert Edgerson kommer dog ogsaa?

Joseph.

Han har lovet det.

Andrews.

Ei! Mistress! hvad vil De med Sir Robert her? Han hører aldeles ikke til vort Coterie.

Joseph.

Det er vel sandt; men saa er Sir Robert igien en rig, en fornem Mand. Det giver vort Selskab en Relief.

Mrs. Crab.

Naturligviis. Men, mine Herrer! glemmer ikke, hvad De vilde sige — jeg har læst en Bog i disse Dage, som jeg rigtig synes er grumme net; men det forstaaer sig, jeg underkaster gjerne min Mening Deres kyndigere og indsigtfuldere Dom. Men skulde den ikke due noget, som jeg gjerne troer, hvis De paastaae det, saa gjør det mig ondt; thi jeg vil tilstaae oprigtigt, den har moret mig meget.

Andrews.

Maa jeg spørge om Bogens Titel?

Mrs. Crab.

Den hedder Robinson Crusoe.

Andrews.

Er det et dramatisk, episk, eller lyrisk Digt?

Mrs. Crab.

Det er intet Digt; den er skreven i Prosa.

Andrews.

Er det et historisk, philosophisk Værk, eller en Reisebeskrivelse?

Mrs. Crab.

Det er en Reisebeskrivelse.

Andrews.

Ja, saa forterer den ikke under mit Forum. Jeg giver mig kun af med Poesie, og i Poesien fornemmelig med lyrisk Poesie, og i lyrisk Poesie fornemmelig med Oden.

Joseph.

Ei! Herr Andrews! det er jo netop den Bog, jeg har havt min Uergrelse over. Jeg var just oppe hos Boghandleren Powell, for at høre hans endelige Resultat, om han vilde forlægge mine Elegier eller ei; var der ikke en Renden og en Trængsel efter denne Robinson, som ved en Bagerdør om Morgenens Klokken syv!

Andrews.

Nei, virkelig? Hvad er da det for en Robinson?

Joseph.

En Roman, skrevet af et ganske ulitterairt, obscourt Menneſke: en vis Defoe, som i ſin Ungdom har været Strømpehandler, forfattet adskillige Folkeſkrifter, været af Oppositionspartiet, ærgret Ministeriet, endelig forløbet ſig ſaa vidt, at han gjorde Udſald paa nogle Kirkeſkikke, hvorved han da fik ſin Løn, og blev ſat i Gabestokken. Men ogsaa denne Straf taalte han med fræk Stolthed, og ſkrev en Dde over Gabestokken: at den nu var adlet ved ham, ſiden et ungt Menneſke kunde ſættes deri for en litterair Ubeſindigheds Skyld.

Andrews.

En Dde? Den maa jeg ſee. Den hører til mit Fag.

Mrs. Crab.

Hvorledes? Et Menneſke, ſom har ſtaaet i Gabestokken, er Forfatter til Robinson Cruſoe?

Joseph.

Paa min Œre!

Mrs. Crab.

O, mine Herrer! ſaa beder jeg dem venſtabeligſt undſkyld, at jeg har moret mig over Bogen.

Joseph.

Bedſte Miſtreſs! vær De rolig, det bliver mellem os.

Aristus og Gryphius komme ind i Klammeri, og begive sig hen i Forgrunden, uden at hilse eller agte de Andre.

Aristus

med et arrogant paataget Phlegma.

Jeg bliver ved min Paastand: Krig! ellers duer det ikke. Kræfterne slappes, Modet svinder, Tænkemaaden bliver smaalig, Geniet indsnerpes. Er ikke Livet Gicering? Have vi Viin uden Gicering? Ol? Brød? Kun et dygtigt Had udvikler Kiærlighed. Falder ikke de fleste Blomster af Træerne? Bilde ikke Pest, Armod, Feighed være Følgen af for mange Mennesker? Krig altsaa! Legemet maa aarelades. Ellers døe vi, af lutter Lyst til Livet, den skændigste Død.

Gryphius skræler hidfig.

Du har Uret, min søde Broer! Hvad skal vi leve for, naar vi slaae hinanden ihjel strax igien? Hvad hjælper da al Religion, Moral, Videnskab? Er ikke vor Bestræbelse Harmonie? Maa Dissonantsen ikke opløses engang, for Satan? Skal vi bestandig slutte Concerten med en lille Second; med en Indledningstone til den Grundaccord, som aldrig klinger? Nei, min Broder! nei! Det er bestialst, naar Mennesket som et vildt Dyr fnyser mod sine Medmennesker.

Aristus.

Uden Krig bliver Mennesket en Spidsborger, en egenlyttig Slubbert uden Forstand og Hierte.

Gryphius.

Uden Fred bliver han et glubende Fæ, som æder de Andre Hiertet ud af Livet. Hvem har givet os Lov til at slaae hinanden ihjel?

Aristus.

Hvem har givet os Lov til at lade hinanden leve?

Gryphius.

Jeg siger endnu engang: Alting med det Gode! For-
maninger, Taler, Opmuntringer, Flidsbelønninger.

Aristus.

Jeg siger endnu engang: Alting med det Onde!
Galger, Steiler, Pinebænke, Gabestofke.

Gryphius skræler ude af sig selv.

Det er lumpne, nederdrægtige Instrumenter. Med
Sagtmodighed, med Fornuft og Besindighed skal vi virke;
ellers ere vi nogle Ræltringer.

Aristus kold.

Du vil dog ikke sige dermed, at jeg er en Ræltring?

Gryphius.

Naar man slaaer iblandt en Flok Hunde, den man
rammer, den tuder.

Aristus.

Du er en uforflammet Knekt, min søde Broer! — Men
lys! Han opdager Mrs. Crab og de Andre. I Disputens
Interesse lægge vi ikke Mærke til, at vi alt ere komne op
ad Trappen ind i Stuen. Der sidder jo Madamen. Han
blinker til Gryphius.

Gryphius som før.

Det er mig det Samme, hvem Satan der sidder. Jeg
siger nu, som før: Skaansomhed! Selvtvang! Overbærelse!
Humanitet! Tage Alting op i den bedste Mening! Det er
vort Kald. Og den, der postulerer det Modsatte, er en Uffel.

Aristus.

Du forløber dig, min søde Broer! Fat dig! Lys!
Skifter Eligt sig for os som Philosopher? Nei, jeg bliver
ved min Paastand: Lad det gaae til det Yderste! De bar-
bariske Tider ere de bedste. Hugge rask ind paa hinanden
strax, det er homerisk, det er det Sande. Men derfor kan

vi jo være lige gode Venner. Det er jo kun Meninger; hvad komme Meninger Personligheden ved?

Gryphius.

En Person uden rigtige Meninger er det Samme, som et Brillenfutteral uden Brillen.

Mrs. Crab.

Men hvad er det, mine Herrer? Hvad er det?

Aristus.

O, det er Jngenting, min Dyrebare! Det var en lille Disputats om Krig og Fred, som min Ven Gryphius og jeg repeteerte med hinanden.

De sætte sig.

Andrews.

Der hører jeg paa Gangen, at Herr Romanus kommer med Peter Crab.

Mrs. Crab.

Mine Herrer! jeg er Dem uendelig forbunden, at De gjør mit Huus den Ære med Deres Selskab, og bidrage til at cultivere mig. Men det er vel, at min Stedsøn Peter er kommen saa vidt, at han kan tyde, hvad Magisteren siger; thi ellers vilde jeg være i stor Forlegenhed, siden han ikke taler Andet end Latin.

Aristus.

Han gaaer i Barndom, Mistress! Han har tilbragt sin Levetid med bestandig at læse de romerske Digtere; og om det nu kommer af, at han selv ingen Tanker nogensinde har havt, eller af, at de Andres Tanker have fordrevet hans egne — nok, han kan nu ikke yttre det mindste, ikke sige den ubetydeligste Ting, som: „giv mig min Hat!“ eller „hvordan lever De?“ uden at anføre en classisk Autoritet.

Mrs. Crab.

Det er en besynderlig Drm.

Aristus.

Og da man har bebreidet ham denne Udfærd, især mod Fruentimmer og Ustuderede, saa har han nu altid en Skoledreng med, som Tolk, der leder ham, ligesom en blind Mand ved en Riep, og ikke har Andet at gjøre, end som Papegøie at efterplappre paa Dansk, hvad han siger paa Latin.

Mrs. Crab.

Ja, var det nu ikke en Lykke, at Peter Crab allerede er kommen saa vidt i Latiniteten?

Joseph.

Der er han.

Mrs. Crab kommer lidt Røgelse paa Theemaskinen.

Herr Romanus kommer med Peter Crab ved Haanden.

Romanus.

O Venus, regina Gnidi Paphiqve!
Sperne dilectam Cypron, et vocantis
Ture te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem.

Peter

med en skingrende Skoledrengestemme.

O Venus, du som regnerer over Gnidus og Paphos! oragt Cypern, hvori du var forgabet, og begiv dig hen i Baaningen til den pæne Glyceræ, kaldende dig med megen Røgelse.

Mrs. Crab.

Jeg takker skyldigst. Velkommen, kære Herr Magister! hvorledes gaaer det med Helbreden?

Romanus.

Infandum, regina! jubes renovare dolorem.

Peter.

O du Dronning, du befaler en usigelig Smerte at oprippes.

Mrs. Crab.

Den slemme Gigt! Men holder De ogsaa god Diæt?
Romanus.

Me pascunt olivæ, me cichorea levesqve malvæ.

Peter.

Mig forer Oliven, Endivien og den sunde Katoft.

Mrs. Crab.

Behag at tage Plads!

Magisteren sætter sig, Peter staaer bag hans Stol.

Mrs. Crab til Andrews halv sagte.

Er det dog ikke meget, at min Søn allerede er saa vidt i den Alder?

Andrews.

Upaatvivlelig.

Romanus.

Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba!

Peter.

Slaer nu en Sladder af i det Grønne!

Andrews

klapper Magister Romanus paa Knæet.

Hvor det fornøier mig, at see Dem saa frisk og sund, ærbørdige Veteran!

Romanus.

Lætus sum laudari a te, laudato viro.

Peter.

Det glæder mig at berømmes af dig, o du berømte Mand!

Mrs. Crab til Gryphius.

Er det dog ikke meget af saadan et Barn?

Gryphius.

Han bruger altid „o du“ til sine Vocativer; det undrer mig, at han ikke ogsaa hvergang sætter „af, i, paa, med“ til Ablativerne.

Aristus for sig.

Mon den Dreng gjør det af Dumbhed eller af Ondskab?

Joseph sagte.

Jeg maa dog ogsaa see, om jeg faaer en Compliment. *Seit.* Har De læst mine sidste Elegier, sande Kiender og Aristarch?

Romanus gnaven.

Poscimur.

Peter.

Vi opfordres.

Romanus.

Cur me qverelis exanimas tuis?

Peter.

Hvi tager du-Livet af mig med din evige Alynken?

Mrs. Crab til Aristus.

Er det dog ikke evig Skade, at saa megen Lærdom skal graves ned i en Høsebød?

Romanus.

Nunc est bibendum.

Peter.

Lad os nu drikke Theevand!

Mrs. Crab giver Peter en Kop Thee og en Tvebak til Magisteren.

Romanus dnypper og spiser.

Sinum lactis et hæc te liba, Priape! expectare sat est.

Peter.

Tag til Takke, Priapus! med en Spøskum Mælk og en Eggefringle.

Mrs. Crab.

Der kommer Herr Butterflie, vort vittige Hoved.

Gryphius.

Den stakkels Karl! Hvad det maa være et pijnlijk Liv: han troer sig forbunden til at sige noget Piquant, hvergang han lukker Munden op.

Aristus.

Han siger dog undertiden ganske morsomme Dumheder.

Herr Butterflie kommer ind, og bukker til alle Sider.

Butterflie.

Ydmyge Tiener, skyldigste dito! Ei ei, Mrs. Crab! der sidder De jo, som en Dronning i en Bikube, mellem lutter Han- og Arbeidsbier.

Aristus til Mrs. Crab.

Nu, see! der har vi jo strax een. — Med Tilladelse, Sir! regner De Dem selv til Han- eller til Arbeidsbierne?

Butterflie.

Jeg er et Uhrværk, Sir! som trækker mig selv op, og gaaer den ene Dag, som den anden; skøndt der er dem, der beskylde mig for Ufetterrettelighed.

Gryphius.

Det er Misundelse, Sir! De er et godt engelst Repeteeruhr.

Butterflie.

Nu — her ere vi jo ret som i Noahs Ark: alle mulige litteraire Dyr, philosophiske Elephanter, Orne med Odesflugt, elegiske Rattergale, lærde Ugler.

Aristus tør.

Og vittige Abefatte.

Butterflie.

Om Forladelse, Sir! Abefatten er ikke vittig. Signelsen halter.

Aristus.

Er den det ikke, saa bilder den sig i det mindste ind at være det.

Gryphius sagte til Romanus.

Disse litteraire Straajunkere troe ogsaa at kunne gaae i Laug og være Kammerat med grundige Lærde.

Romanus.

Quamvis sint sub aquâ, sub aquâ maledicere tentant.

Peter.

Skøndt de sidder i Band, dog i Bandet de er maliciøse.

Mrs. Grab.

Er det dog ikke meget? der gjør han ogsaa Vers! — Der mangle nu ikke Andre end Sir Robert Edgarson og en reisende Medlem, saa kan Sessjonen begynde.

Gryphius.

Det huer mig ikke, Mistress! oprigtig talt, at Sir Robert kommer her med.

Mrs. Grab.

Ak, det er saadan en rar, velsignet Mand.

Aristus.

Han er vel artig, men seer dog ned paa Folk med en Mine, som om han oversaae dem, og ene havde slugt al Verdens Viisdom.

Andrews.

Man veed ikke ret, hvad der boer i den Mand.

Romanus.

Eqvo ne credite, Teucri!

Peter.

Troer ikke Hesten, Teucrer!

Andrews til sine Sidemænd.

Hvem mener han med Hesten? er det mig, [eller Sir Robert?

Aristus.

Grammatici certant, et adhuc sub judice lis est.

Peter.

De strider om Grammatiken, og den er endnu ikke afgjort.

Sir Robert kommer med Defoe.

Sir Robert.

Tilgiv os, Mistress! at vi kom lidt silde.
 Min Ben fra Landet, som De har tilladt mig
 At tage med, Herr Trifling, steg just nylig
 Af Diligencen, kommen frisk fra Bristol,
 Og ønsker meget her blandt Londons Lærde
 At danne sig i sine ældre Dage.
 Alt paa sit Landgods har han efter Gøne
 Udviklet Smagen, læst endeel. Han kiender
 Herr Andrews Oder, Josephs Elegier;
 Herr Butterflies berømte Epigrammer
 Har han gientaget læst.

Butterflie.

Den vakkre Mand!

Defoe

vender sig til Butterflie.

Det glæder mig usigeligt, Herr Joseph —

Butterflie meget artig.

Jeg er Herr Butterflie.

Defoe til Andrews.

Herr Joseph —

Andrews.

Sir!

De taler her med Ddedigteren.

Defoe.

Ha, jeg er henrykt! Hvilken prægtig lyrisk
 Uorden steds i Tanken, hvilket Skum
 I Følelsen, og hvilket Studium
 I Ord og Udtryk!

Andrews glad.

Birkelig, Herr Trifling?

Joseph.

Og mine Elegier?

Defoe.

Naar jeg læser

Et Par af dem, saa har jeg altid Maanskin.

Joseph.

Og hvilken foretrækker De fortrinlig?

Defoe forlegen.

Mig synes — den om Maanen og Riearminden —
 Om Rildevældet —

Joseph sagte.

Hvilken mener han?

Thi derom er de alle.

Høit.

Ha, nu veed jeg —

Defoe.

Juft den!

Joseph sagte til de Andre.
 Han taler godt.

Gryphius sagte.

Jeg kieder mig.

Aristus sagte.

Disertationer har den Rusticus
 Bist aldrig læst. Mon han forstaaer Latin?
 Butterflie til Defoe.
 Og hvilket Epigram?

Defoe.

D — det om Amor

Og Bien — det om Stax — om Harpax — Gloe—
 Sir Robert.

Nu, smukke Mistress! mine gode Herrer!
 Til Dagens Orden. Mistress var saa god
 At faare mig til Ugens Præsident,
 Og jeg bestemmer da vort lærde Thema.
 Hvad kan vi vælge bedre vel i Dag,
 End Herr Defoes berømte Robinson,
 Der gjør saa megen Opsigt overalt?
 Hvad sige mine Herrer? Bogen kiender
 Formodentlig Enhver. Jeg ønsker meget
 At høre Deres indsigtsfulde Domme.

Mrs. Crab.

Der maa voteres efter Alderen.

Til Romanus.

Sir! De er ældst; hvad siger De om Bæret?

Romanus.

Non ego ventosæ plebis suffragia venor.

Peter.

Jeg jager ikke efter den vindige Pøbels Roes.

Romanus.

Decipit exemplar, vitiis imitabile.

Peter.

Det Exempel er skadeligt, som kan efterlignes ved Feil.

Romanus.

Interdum vulgus rectum videt, est ubi peccat.

Peter.

Stundom dømmes Mængden ret, og stundom vrangt.

Butterflie.

Mangfoldig Tak! Nu, Mistress! videre!
 Vi faae ei anden Dom; Magisteren
 Har ikke læst og læser aldrig Bogen.
 Han læser kun Hebraisk, Græsk, Latin.
 Min foreløbige og ringe Mening
 Om Robinson er snart sagt: Hvad der hører
 Til Bittighedens Bærker, skion Lecture,
 Det burde, synes mig, dog være vittigt;
 Men Lysten til at pirres fiint til Smil
 Forgives seiler i et øde Sydhav
 Af kiedelige Trivialiteter.

Aristus.

Romanen er et usfelt Slegfredbarn
 Af Epopeen. Hvad der hæver hiin:
 Bedrifterne, samt Verset, Billedet,
 Det mangler ganske denne Robinson.
 Jeg troer, at Episoden om de Bilde
 Vel kunde males ud i smukke Vers.
 Men Tænkemaaden er mig for modern;
 Profaisk smægter Robinson i Prosa,
 Han skionner ikke paa sit Eventyr.
 Spidsborger er Forfatteren, det seer man.
 Jeg holder imod Fredag med de Bilde,
 Beklager, at han undslap, den Gusion,
 I Stedet for paa Helteviis at siunge
 Sin Seiersvise, mens de stegte ham.
 Altsaa, jeg underskriver Butterflies

Meddeelte Mening, skøndt vor Herre veed,
 At ellers lidt vi To sympathisere:
 Det er en fiedelig, en daarlig Bog.

G r y p h i u s.

Jeg har aldeles Intet imod Prosa.
 Philosophien grunder i solut Stil,
 Mens Riim og alt det Galskab flyver vildt
 Som Drengbørn paa Phantasiens Riephest.
 Hvis Robinson var ægte Philosoph,
 Tog høit en lille Fabel som Behikel
 For sine Meninger, Betragtninger,
 Saa havde jeg slet Intet imod Bærket.
 Men Bogen er et Eventyr for Børn.
 Man seer, Forfatteren er ganske ulærd,
 Har intet Andet læst, og veed ei grundigt
 At styrke sine Tanker med Citater.

A n d r e w s fornem.

Lad Børlen dog beholde sine Bøger!
 Jeg har en medfødt Afsky for det Lave;
 En Bonde boer ved Gadefier i Dalen,
 En Riddermand paa Klippen. Lad os ikke
 Dog glemme, hvad vi skyldte Idealet!
 De blotte Navne: „Fredag, Robinson“,
 Hvor plat, hvor upoetisk! Agamemnon
 Og Menelaus! Jupiter! Neptun!
 J vilde sikkert gjøre store Dine,
 J Fald J saae jert Aristocratie
 Fortrængt af sliig en Borgerrepublik.

M e d affecteert Pathos.

Nei, mine Benner! glemmer ei Olymp,
 Det høie Pelion i Ossas Nærhed.
 Lad os ei atter synke til Pygmæer,

Men heller kæmpesvulme som Titaner.
 Kan nogen Dødelig vel tage Munden
 For fuld? I Beiret, Børn! høit op i Luften,
 I Idealets svulmende Ballon.
 Jeg trodser Svimmelheden — Jorden vorder
 Dernede mig en ussel Myretue —
 Jeg svæver i min høie Purpurlue.

Mrs. Grab, Joseph og Butterflie
 applaudere.

Ha, bravo! bravo! bravo!

Mrs. Grab

synker henrykt tilbage paa Stolen.

Gud! det kalder

Jeg Poesie — Begeistring — Følelse.
 Men sig mig, Sir! hvor kan De dog saa rigtigt
 Bedømme Bogen, da De ei har læst den?

Andrews lidt forlegen.

Det er Inspiration, min Raadige!

Joseph kommer sig.

Saa meget jeg end skatter mine Herrers
 Formodentlig end min langt bedre Mening,
 Kan jeg dog ikke modstaae Fristelsen
 Til med at give her min Skierv i Lauget.
 I vor Uenighed, saavidt jeg mærker,
 Er Alle enige i Hovedsagen.
 Hver holder for, at Robinson er slet;
 Kun er Motiverne til disse Domme
 Blat ud forskiellige. Mon ei det kommer
 Af det, man ei endnu har rigtig truffet
 Den rette Punkt, og indseet dette Værks
 Brøstfældigste og maadeligste Side?
 Forfatteren vil skrive en Roman —

Roman — fra denne Synspunkt gaae vi ud
 Dg glemmer reent Romanens Hovedsag.
 Hvad er Romaner uden Kiærlighed?
 Hvad er Romanen vel, naar ei den taler
 Til Hiertet paa hvert Blad, og rigt afløffer
 De sympathetiske, de søde Taarer?
 Men hvor er Kiærlighed i Robinson?
 Er han forelsket? Ikke, det jeg veed.
 Er der en deilig Pige paa hans D?
 Gud hielp ham! Selv ei en Rildenymphe
 Dpholder ham, imens han huler Træet
 Til Baad, som før Calypso dog Ulykses.
 Vi seer en beget, lodden, grov Matros,
 Bestiæftiget med sin Glendighed,
 Dag ud, Dag ind, som Betleren i Skuret.
 Kan Sligt forædle Hiertet? maa jeg spørge;
 Udville den Forædledes Forstand?
 Nei! græde vil vi med den ædle Lord,
 Som elsker den uadelige Miss,
 I Maanstin vil vi gaae paa Kirkegaarden,
 Dg drikke Thee med den, vort Hierte hylder,
 Om det var otte stive Bind igiennem.
 Men bort med Cannibaler! bort Matroser!

Tutti raaber:

Ja, bort med Cannibaler! bort Matroser!

Sir Robert pikker paa Bordet.

Saa sagte, mine Herrer! sagte, sagte!

Med Cannibaler bort — det laer jeg gielde;

Men England, veed De, trænger til Matroser.

Der bliver taust.

Sir Robert smilende med Værdighed.

Nu kommer Raden da til mig at sige

Min ringe Mening; men — den er alt sagt.

Bukker til forskellige Sider.

Den høie Ironie — den lystige Fordom —

Den finsatiriske Gensidighed,

Hvorned enhver af mine Herrer nys

Fordømte Bogen fra en modsat Side,

Beviser noksomt: vi er enige;

Thi naar enhver af disse fældte Domme

Keent ud tilintetgjør og slaaer den anden,

Saa viser det jo paa en vittig Maade:

Hver Dom er falsk.

Alvorlig.

Den ægte, sande Dom

Maa taale fiækt at sees fra alle Sider.

Med ironisk Beskedenhed.

Af Herr Romanus høre vi, at Bogen

Er ikke sammenskrevet paa Latin;

Det er alt Noget. Af Herr Butterflie

Erfare vi, at Robinson er ei

En Musenalmanak med Epigrammer.

Aristus, høit bestælt for Epopeen,

Erklærer den for ingen Iliade;

Dog agter han og billiget Adskilligt:

Han ynder Episoden om de Bilde.

Herr Gryphius gaaer videre: han har

Slet Intet imod Prosa, finder selv,

At Robinson er intet tomt Behiel

For Reflexion og tør Moral, men meer

En Handling, selv saa yndig i sin Fabel,

At den ei morer Gamle blot, men Børn.

Fremdeles roser han vor Digter for

At ei han fylder Bogen med Citater.

Herr Andrews er begejstret, taler ikke
 Blot til Forstanden, han opfordrer Hjertet.
 Han yttre, at Romanen Robinson
 Er ingen Dde, smaalig smykket ud,
 Som Alliken, med længst opslidte Fjær
 Af græske Fabler og Mythologie.
 Herr Joseph sætter Krandsen paa det Hele,
 Og yder Digteren, endskiøndt ironisk
 Som alle Andre, dog den største Hæder;
 Af ham erfare vi, at Robinson
 Er ingen lunkne Maanestjensfortælling.

Med alt mere Alvor.

Jeg takker Dem, de gode, kloge Herrer!
 For disse findrige Betragtninger.
 Forfatteren er Dem vist høist forbunden
 For Deres Uttringer. Hvad sige De,
 I Fald han havde hørt os?

Efter et lidet Ophold.

Han har hørt os.

Tager Defoe ved Haanden.

Jeg har den Ære her at forstille
 Det lærde Selskab Robinsons Forfatter.
 Hans Bog tiltaler mægtigt Phantasi,
 Forstand og Hjerte, dybt den griber ind
 I Siælens Jnderste, og længe, længe
 Maaskee vil Bølgen væde Bretlands Kyster,
 Før Folket eier atter sliq en Bog.

Opponentterne reise sig, og vise Alle Tegn paa stor Forvirring; kun

Romanus

bliver siddende ganske rolig, og siger:

O Socii! neque enim ignari sumus ante malorum,
 O passi graviora! dabit deus his quoque finem.

Peter.

O Kammerater! det er ikke den første Ulykke, vi have faaet. Vi have taalt det, som værre var. Vor Herre vil nok løse op for os tilsidst.

Andrews.

Jeg anbefaler mig, min smukke Mistress!

Til Selskabet.

De gode Herrer — Deres Tiener!

Gaaer.

Sir Robert og Defoe.

Tiener!

Joseph.

I lige Maade!

Gaaer.

Butterflie til Sir Robert.

En fortræfflig Spas,

Ironisk til det sidste Dieblif!

Man veed ei ret for lutter Ironie,

Hvem egentlig Sir Robert her har snertet.

Saa bliver Hver da salig ved sin Tro.

Urbødig Tiener, Sir!

Sir Robert.

Farvel, min Herre!

Butterflie gaaer.

Aristus til Gryphius.

Kom, lad os atter klamres, Gryphius!

Jeg hører heller dine plumpe Skieldsord,

End denne Herres fine Stiflerier.

Gryphius sagte til Aristus.

Jeg siger, som jeg altid sagde: Fred!

Men denne Fiende maa jeg hevnes paa.

De gaae.

Mrs. Crab til Sir Robert.

Det glæder mig særdeles, Sir! at De
 Forsvarer Bogen. Den har moret mig,
 Dengang jeg læste den, det maa jeg tilstaae;
 Men siden glemmer man, Indtrykket svækkes.
 Man vil dog gierne høre Andres Tanker;
 Og — saa fik jeg en anden Overthydning.
 Man veed ei ret tilsidst, hvad man skal mene,
 Thi Nogle mene Dit, og andre Dat;
 Og mene maa man dog i denne Verden.
 Og hvad man læser, maa man jo bedømme;
 Hvad gavned ellers Læsningen en Autor,
 Naar Læseren ei kunde sige ham,
 Hvad han har feilet, og hvad der gif an.
 Nu mener De, at Robinson er smuk,
 Og det var ogsaa min oprindelige
 Og primitive Mening. Og desuden
 Er De min Frues Broder; Mistress Quickly
 Hun roser ogsaa Bogen. Og i Morgen —
 Men det vil jeg nu tie med; det bliver
 En Overraskelse. Hun kommer ud
 I Morgen og besøger Dem paa Landet
 Med Børnene, og har befalet mig
 At følge med.

Sir Robert.

Nu — det er allerfjærest.

Romanus reiser sig.

Tempus est, quo prima quies mortalibus ægris
 Incipit. Vale, Vale, Vale!

Peter.

Nu er det paa de Tide, man føier sig til Seng.

God Nat! god Nat! god Nat!

Han gaaer med Magisteren.

Mrs. Crab.

Tillad, Sir! at jeg følger Dem paa Trappen.

Hun følger Romanus.

Sir Robert.

Nu da, min gode Digter! nu, Defoe!
Hvad siger De?

Defoe.

Hvad skal man sige, Sir?

Det Bæsen kiender jeg.

Sir Robert.

De Foraarsmyg

Forstyrre mangan deilig Aftenstund.

Defoe.

De lighte dem ved Myg; som Myg forfølge
De Lysen, til de brænde Bingerne.

Selkirk træder ind.

Jeg beder om Forladelse — jeg gaaer
Nok feil? Det er nok ikke her den rette
Almindelige Giestestue?

En Dreng

kommer med et Brev til Sir Robert.

Herre!

Et Brev til Dem fra Deres gamle Gartner
Paa Landet. Budet venter.

Sir Robert.

Lad ham bie!

Saa skal jeg svare.

Drengen gaaer.

Selkirk.

Seer jeg ogsaa ret?

Min Herr Defoe! Belgiorer!

Defoe blinker til ham.

Stille, stille!

Forstyr ei denne Herre der, som læser.

Han trækker Selkirk hen i Forgrunden, hvor de tale sammen,
medens Sir Robert læser Brevet.

Selkirk.

Nu, det var herligt, at jeg traf Dem her;
Saa kan jeg takke Dem endnu engang.
I Morgen reiser jeg alt til mit Huus,
Men nu i Aften gatter jeg mig med
En lille Bolle Punsch, en Pibe Knaster,
Dg læser Bogen, som er kommen ud.
Jeg har alt kjøbt den, jeg kan ikke bie.

Viser ham Robinson.

Defoe meget forlegen.

Alt kjøbt? Det kalder jeg Nysgierrighed.

Selkirk.

De kan ei troe, hvor det har glædet mig
At see paa Billederne. Jeg har grædt,
Jeg gamle Dreng, som Barn, ved Synet af
Det sønderknuste Brag paa Havets Bølger,
Dg Klippen, hvor i Træet Blæsten raser.

Defoe.

Saa? har I det?

Selkirk.

Dg siden ligerviis

Af Robinson i Skoven, hvor han staaer
I sine Lamaskind, med Kurb og Solstierm.
Det var skinnbarlig, som jeg saae mig selv.

Defoe.

Nu, gode Gamle! gaa nu, drik din Punsch,

Dg tag i Morgen tidlig til din Hytte. •
Jeg kommer ud snart og besøger dig.

Selkirk.

Tak, gode Herre! Giv mig eders Haand. —
Hvi undgaaer J bestandig mine Haandtryk?
En gammel Somand kan ei lade være
At trykke Haanden, naar han mener det
Ret ærligt med en Ven.

Defoe.

Guds Fred, min Gubbe!

Selkirk gaaer.

Sir Robert, som har læst Brevet.
Det kan besvares mundtligt. Herr Defoe!
D, bi et Dieblik, om De behager.
Jeg kommer strax igien, min gode Ven!

Gaaer ud.

Defoe ene.

Nei — jeg kan ei udholde det. Den Ene
Taer mig i Forsvar for Misundere,
Mens — jeg misunder selv, berøver listigt
En ærlig Mand sin Roes, og dølger Sandhed.
Dg den Fortrængte kommer venlig til mig,
Som Englen fordum til den svage Loth,
Dg smiler Godhed mig i Siælen, trykker
Min Haand, og takker mig. Nei, ved den Evige,
Som skuer Alt — saa dybt er jeg ei sunket.
End er det Tid. Ja — jeg vil ogsaa svømme
Fra Braget, Selkirk! til min Redningsø.
Jeg giver dig igien, hvad der er dit.
Det Halve hører mig til, ærligt til;
Dg bedre, sætte sig den halve Arands

Uf Laurbær om sin Tinding, end at trykke
Samvittighedens Torn ind i sit Bryst.

Sir Robert kommer tilbage.

Bliv ikke vred, Defoe! at jeg forlod Dem.
Min gamle Gartner skriver mig fra Landet,
At han mig venter ud i Morgen Middag
Med nogle gode Benner. De maa vide,
Han er en Tusindkunstner. Han har ogsaa
Læst Deres Robinson, og havt den smukke
Idee, at bygge ved en Klippevæg
En Grotte med indhegnet Have til,
Aldeles efter Bogens Forskrift. Nu,
Da Alt er færdigt, ønsker han mig ud
At see hans Anlæg; men i Fald jeg bringer
Ham selve Robinsons Forfatter med,
Saa faaer den gamle Mand en dobbelt Glæde.

Defoe griber hans Haand.

Vel, ædle Herre! vel! Jeg kommer gierne,
Men paa et Billaar dog.

Sir Robert.

Nu, og det er?

Defoe.

At jeg maa tage Robinson og Fredag
Med ud i Morgen.

Sir Robert.

Jeg forstaaer Dem ei.

Defoe.

Det skal De heller ikke; ei endnu.
Tillad mig blot at tage begge med!

Sir Robert smilende.

Med stor Fornøielse! Hvis De kan mane

Os de poetiske Phantomer did,
Saa er jo Alt fuldstændigt.

Defoe alvorlig.

Ganske vist!

Sir Robert.

Med den Alvorlighed? De bliver mig
Jo ganske mystisk, kiæreste Defoe!

Defoe.

Jeg lover Dem, at Robinson og Fredag
Skal være selv tilstede. De skal studse —
Men De skal agte mig.

Sir Robert.

Det gjør jeg alt.

Defoe.

Jeg skal fortiene det.

Sir Robert.

Beständig Gaader!

Defoe.

Und mig den Glæde, først i Morgen Middag
At løse dem paa Landet.

Sir Robert.

Vel, min Ven!

Gaaer.

Defoe

gaaer til den anden Dør, og kalder ivrig:

Selkirk! min gode Selkirk!

Selkirk kommer ind.

Kiære Herre?

Defoe.

Siig, vil J gjøre mig en Tjeneste?

Selkirk.

Jeg? ti for een.

Defoe.

Saa reis i Morgen ei
Endnu til Hytten; tag med mig og Will
Ud til Sir Robert til et Middagsgilde.

Selkirk.

Men gaaer det an? En saadan fornem Herre!

Defoe.

Ja, han har indbudt jer. Og endnu Get!
Hør, Selkirk! har du dine gamle Klæder
Fra Den med? din Solskjerm og din Hue?

Selkirk.

Alt har jeg. Det skal lægges ved min Grav,
Naar jeg er død, som Fanen over Helten.

Defoe.

Har Will ei ogsaa nogle Sager med?

Selkirk.

Et Skjort, sin Hovedpynt, sin grønne Dre.

Defoe.

Saa lad ham atter klæde sig som Bild,
Med den Forandring, som Klimat og Sæder
Gjør her nødvendig. Vil I følge mig
I denne Dragt? Jeg fattet har et Forsæt.

Selkirk.

Min gode Herre! jeg forstaaer Dem ei,
Men jeg vil ikke negte, hvad De ønsker.

Defoe.

Godt! Gaa nu ind og læs i Robinson,
Og drik min Skaal -- og giv mig nu din Haand!
Nu frygter jeg ei længer for et Haandtryk.

Selkirk.

Det skal jeg, ret af Hjertet!

Defoe.

Gode Gamle!

Kysset ham.

Jeg kommer ind, og drikker Punsch med dig,
 Og forelæser dig af Robinson;
 Men gaa nu først — og lad mig fatte mig!
 Seltirk gaaer.

Defoe

ene, tørrer smilende sine Dine.

Nu er jeg let om Hjertet. D, nu stiger
 Igien min Aand, og breder sine Vinger!
 Hver Sit; nu ogsaa Mit. Jeg vil ei stæle,
 Som Allik pyntes ei med laante Fier.
 Vel blier jeg ei saa stor en Fugl, som før:
 Man seer, jeg lægger mine Veg, som Giøgen,
 I fremmed Rede. Ha, men lige meget!
 Jeg er igien en brav, en ærlig Karl,
 Og det er mere værd, end alle Laurbær.
 Han gaaer.

Tredie Act.

Bærelse hos Cwastle.

Betty. Will kommer med en Kurv fuld af Blomster.

Will undseelig.

Tilgiv mig, skionne Miss! i Fald —

Betty ligesaa.

Min Fader

Er ikke hjemme —

Will.

Det var ikke ham,

Jeg søgte her; jeg mødte ham paa Gaden.

Men da vi reise bort i Dvermorgen,

Saa vilde jeg dog sige Dem Farvel.

Betty.

Hvad? De forlader os? Jeg haaber ei,

Min Fader har igien —

Will.

Nei, gode Miss!

Nei, tværtimod, han var særdeles artig.

Min Pleiefader havde nylig just

Betalt ham, og han trykte glad min Haand,

J det han gif mig ilende forbi,

Dg raabte: Slige vakkre Folk, som J,

Der ordentlig betale deres Leie,
De maatte gierne boe og bygge hos mig
Til Dommедag.

Betty glad.

Nu, det er jo fortræffligt.

Alvorlig.

Men, Will! — hvad taler De da om at reise?

Will bedrøvet.

Af, Miss! viid, der er hændet os en stor —

Betty falder ham angst i Tælen.

Ulykke?

Will sukker.

Nei, en Lykke, siden sidst.

Betty.

En Lykke? Nu, det er jo vel.

Will.

Vist er det.

Min gamle Pleiefaer har havt et Held:
En Mand har tilbuddt ham en lille Bolig
Paa Landet med en Have til, og skienker
Desuden aarlig ham halvhundred Pund.
Er det ei herligt?

Betty sukker.

Jo! det er jo herligt.

Will.

For ham — min Pleiefader — og for mig,
For saavidt at jeg troligt elsker ham.

Efter et Dphold.

Nu, Betty! maae vi altsaa skilles ad.

Betty.

Ei sandt, De kommer tidt herind til os?

Will.

Hvis De tillader det.

Betty.

Jeg ønsker det.

Will.

Og Deres Fader?

Betty.

Det vil glæde ham

At faae Besøg af sine gamle Huusfolk.

Will.

Troer De? — Nu, Gud ske Lov!

Betty.

Hvad har De der?

En deilig Kurv. Den har De flettet selv;
Ei sandt?

Will.

Jo, Miss! og jeg har ogsaa selv
Udklækket disse Blomster. Alle Bilde
Er Elskere af Blomster. Blomsten er
Den simpleste Naturens Prydelse;
Og Kunsten i sin høieste Fuldendthed
Formaaer dog intet Skønnere. Selv har
Jeg sammenfløttret Kassen ved mit Bindue,
Og fyldt min kostelige Hængehave
Med allerfineste, med bedste Muld,
Og plantet Roser der, og vandet dem,
Indtil de rakte deres Purpururner
Mod Himlen i en frodig Bladevrimmel.
Da skar jeg — som mit Haab — dem tæt fra Stammen;
Og hver en Urne blev en Afstekruffe
For mine korte, brathensløine Glæder.
Tag dem — men giv mig Kurven ei tilbage;

Sæt dem i Band, og tænk, imens de blomstre,
Paa Will, og glem ham ei, naar de er visne.
Farvel, min bedste Miss!

Betty.

Af, Will! Farvel!

Dg hvordan vil De nu tilbringe Tiden
I Gensomheden?

Will.

See! arbeide vil jeg.

Min Pleiefaders lille muntre Hytte
Skal ligge ved en herlig, speilklar Dam,
Omkrandst af Bidietræer og rig paa Siv.
Saa vil jeg flette Kurve, Hatte, Læpper,
Dg danne Bindveskfierme, Bister, Stole,
Udsnitte Væsker, Skeer, Legetoi.
I kort Tid har jeg mig et Magasin
Af alskens selsomt Snurrepiberi,
Som Londons Kunstner ei kan efterligne.

Levende.

Saa leier jeg mig ret en munter Bod
I een af Londons folkerigste Gader,
Dg lader male mig et Skilt, hvorpaa
Man læser: „I den vilde Cannibal“.
Saa stimler hele London did, at see
Den brune Bildmand i sin Kunstfabrik;
Hver synes dog, han eie maa et Stykke
Af mine Sager. Saadan kommer jeg
For Orde, blier en bosat Londons Borger —

Betty klapper i Hænderne.

O, det er herligt!

Will kysser hendes Haand.

Nu — Farvel til den Tid!

Betty.

Vi! ogsaa jeg maa skienke Dem en Gave;
 Een Gavnildhed er jo den anden værd.

Will.

Af, kiære Miss!

Betty.

De talte om mit Billed,
 Og meente, De beholdt det i Grindring;
 Jeg troer det gierne, jeg vil gierne troe det.
 Dog — Tid og Afstand hænger undertiden
 Et Slør af Støv om Billeder, som svækker
 Det bedste Indtryk; og jeg vilde nødig,
 At Laager skulde fløre Betty's Billed
 I Will's Grindring.

Will.

Kiære, bedste Miss!

Betty

henter et Miniaturbilled af sin Commode.

Her er et andet lille Exemplar,
 End det, De giemmer i Hukommelsen;
 Ei malet af en øvet Mesterhaand,
 Et flittigt Værk kun af en god Begynder;
 Men Alle siger, at det ligner mig.
 De vil dog ei forsmaa den lille Gave?

Will.

Nu er der Ingen lykkelig paa Jorden,
 Som Will. Nu smutted al min Angst, som Tigren
 I Busken, og min Glæde slagrer, gylden
 Som Paradisets Fugl, fra Dvift til Dvift.

Staaer op, og kysser hendes Haand.

Farvel, livsaligste blandt alle Piger!

See denne Ring!

Viser en Ring paa sin Finger.

Den er ei Guld, kun Messing;
 Min Farfar fik den fordum af en Skipper,
 Som landede med sit Fartoi ved vor D.
 Den byder jeg Dem, naar jeg atter kommer,
 Naar jeg tør byde Dem den Haand, som bær den.
 Da vil et Kys af dine Læber, Betty!
 Husvare mig, som Kildens friske Bover
 Den tørstige Vandringsmand. — Farvel til den Tid!
 Han kysser endnu engang hendes Haand, og gaaer.

Betty stirrer efter ham.

Hvi fik jeg ei den fiære Messingring?
 Min Guldring er ei halv saa meget værd.
 Hvi tog du ei dit Kys, beskedne Will?
 Du rækker mig en Kuro med søde Blomster,
 Og frygter for at faae en Blomst igien?
 Er et uskyldigt Kys meer end en Blomst?

Hun kysser Blomsterne.

Mr. Twastle kommer ind med Mr. Crab og dennes Søn Peter,
 der er pyntet.

Twastle.

God Aften, Betty! god Aften, mit Barn!

Crab.

God Aften, smukke Miss! Det er vel, De er hjemme.
 Sagte. Nu, Peter! gaa nu hen, kys Miss paa Haanden,
 og snak noget Sværmeri, mens vi Gamle aftale det Vigtige.

Peter forlegen.

God Aften, Miss!

Betty.

God Aften, lille Peter! Bær saa god og sid ned.

Peter.

Mange Tak!

Han sætter sig. Betty sætter sig lige overfor paa den modsatte Side, og skræller Bærer paa en Tallerken.

Twastle i Forgrunden til Grab.

Du har Ret, Grab! vor Belfærd beroer paa denne Hættepagt. Vi ere de to eneste Hofekræmmere i den hele Gade. Naar jeg stod og saae, at der gik Nogen ind i din Bod, saa blev jeg saa bleg som et Liig af Misundelse.

Grab.

Og naar jeg saae, at der gik Nogen ind i din, saa blev jeg saa rød som en Krebs af Forbittrelse.

Twastle.

Det kunde vi ikke holde ud. Byder ham en Priis. Det vilde lagt os for Tiden i Graven.

Grab.

Der maatte sættes en Pind for, ellers var det bleven en Pind til vore Liigkister.

Betty

gaaer hen til Peter med en skrællet Bære paa en Tallerken.

Bær saa god, Peter! og spiis et Stykke Bære.

Peter.

Mangfoldig Tak! Skal De have Uleilighed?

Han spiser Bære, hun sætter sig hen igien at strikke.

Twastle til Grab.

Naar vi nu gaae i Compagnie, saa er Alting hævet.

Mr. Grab.

Spørgsmaalet er kun, hvilket Navn der skal beholde Firmaet. Grab & Comp. vil ikke lade ilde med Guld- bogstaver paa et himmelblaat Bræt.

Twastle.

Nei, min Broer! dertil beqvemmer jeg mig i Ewigbed

aldrig. Som Twastle har jeg levet, og som Twastle vil jeg døe; kommer ikke Twastle paa det blaa Bræt, saa bliver der Intet af Compagniet.

Betty

til Peter, som bringer den tomme Tallerken tilbage.

Har han været i det lærde Selskab med Magisteren i Dag, Peter?

Peter.

Ja, min Tro, har jeg saa. Jeg maa oversætte hvert Ord Latin, han taler, ellers kan min Mama saavist ikke forstaae ham.

Betty.

Gaaer han ikke til Præsten i Aar?

Peter.

Jo; og om et halvt Aar skal jeg være Svend.

Grab.

De unge Folk ere allerede paa Gled.

Twastle.

For at undgaae Uenighed, saa ville vi sætte begge vore Navne paa Brættet: Twastle & Grab.

Grab.

Ja! eller ogsaa Grab & Twastle. Det kommer ud paa eet; men det Sidste er mere alfabætisk.

Twastle.

Ja, men jeg er ældst, min Broer!

Grab.

Nu — vi ville rasle effen eller ueffen derom ved en Flaske Porter.

Twastle.

Vel!

Grab.

Vore Formuesomstændigheder kiende vi omtrent.

Twastle.

De komme næsten ud paa eet. Har jeg ogsaa lidt flere ostindiske Varer i min Bod, saa skal det ikke komme derpaa an.

Grab.

Har du fleer ostindiske Varer, saa holder jeg Bertshuus; saa kan det Ene bøde paa det Andet.

Twastle.

Ja, men nu komme jo kun Boeterne og drikke Thee hos dig; det skal du ikke blive fed af.

Grab.

Lad mig kun raade, saa skal Profaisterne snart komme og drikke Ol og Brændeviin igien. Du skal vide, jeg har en Kone at trækkes med endnu.

Twastle.

Nu, saa ere vi da enige; saa ville vi drikke Liigkiøb.

Grab.

I Guds Navn! Det kommer nu blot an paa de unge Folk.

Twastle.

Ei! hvad? Børn maae lyde deres Forældre. Kalder: Betty! kom hid, min Pige!

Grab kalder:

Peter! kom hid, min Dreng!

Twastle.

Betty! jeg vil gjøre dig lykkelig.

Betty forstrækket.

Riære, bedste Fader! vil De nu gjøre mig lykkelig igjen?

Grab.

Ei ei, Miss! om det nu var en Ægteforening? Pleier Pigerne at være bange for det?

Betty.

Heller døe!

Crab.

He he he! Snak! man døer ikke for det.

Twastle.

Betty! jeg haaber, du denne Gang lyder mig, min Pige! Der er Forhold i Livet — politiske Combinationer, — ægte paa Soliditeten grundede Forhold, som det unge Hjerte, der lever i sine Drømme og gaaer i Maanskin, ikke begriber. Men med Tiden, naar der kommer Rynker og bedre Forstand i Panden, tænker man anderledes.

Betty.

Min Fader! hvad jeg har erklæret, bliver jeg ved. Jeg vil ikke giftes for det første. Lad mig være i Fred og Ro.

Twastle.

Det gaaer ikke an, mit Barn! Man kan ikke altid være i Fred og Ro. Man kan ikke længer have Fred, end Gens Nabo vil. Et Barn kan ikke altid være Barn, en Pige ikke bestandig forblive sin Faders Datter, hun er bestemt af Naturen til sin Mand's Kone og sine Børns Amme.

Betty.

Min Fader!

Twastle.

En gammel Mand skiotter du ikke om. Du kan have Ret. En ung Kone overlever let sin gamle Mand; og hvem skal da føde hende? Grønt er Haabets Farve — velan, du skal faae en Mand af den grønne Ungdom.

Betty.

Dog vel aldrig Peter? Hun leer.

Peter leer med.

Ha ha ha!

Crab.

De lee begge, det er gode Tegne. Lige Børn lege bedst.

Betty.

Peter! er det virkelig Deres Alvor? Har De i Sinde at gifte Dem?

Peter stammer forlegen.

Ja — min Fader ønsker det, Miss! — naar jeg har staaet til Confirmation — og er bleven Svend.

Betty.

Jeg troer virkelig, man vil spørge med os her.

Twastle.

Han er sexten Aar, og du atten; det er kun to Aars Forskiel.

Betty.

Det er umuligt, kære Fader! De spørger.

Twastle.

Spøgen skal blive Alvor, min Datter! Hør, Betty! gjør mig ikke vred. Jeg har foreslaaet dig en halv Snees Friere, de vare dig for gamle. Nu vrager du Peter, fordi han er for ung. Du er aldrig fornøiet. Men du skal tage ham; det lover jeg dig. Et Ord er et Ord — det har jeg givet Grab; og en Mand er en Mand — det er Peter, i det mindste bliver han det snart. Mine og Grabs Handelsforbindelser ere af største Bigtighed, og saa kommer Hjertet og Følelserne ikke i Betragtning. Det er ikke den første politiske Mariage, der er sluttet, og det bliver min Siæl heller ikke den sidste.

Grab.

Jvre dig ikke, min Broder! Lad os gaae hen og drikke Viigkiøb. Min Peter er undseelig nu, men naar han er alene med Jomfruen, saa faaer han nok Mod.

Twastle

trækker i Betty's og Peters Hænder, og vil lægge dem sammen.

Nu, saa modtager da min faderlige Betsignelse!

Betty og Peter fare hver til sin Side.

Betty.

Nei, mange Tak, fiære Fader!

Peter.

Det haster ikke.

Twastle opbragt.

Hør, Betty! vil du ikke have min Betsignelse, saa kan du faae min Forbandelse. Jeg vil ikke være Fader for dig meer. Jeg jager dig ud af mit Huus, og du skal tigge for hver Mands Dør. Det kommer af Romanerne. De fordømte Romaner! De fordømte Poeter! Brænd Romanerne! Brænd Poeterne! Hvad skal en ung Pige med Riekligheds-historier? — Men hvad hjælper det? Der vil mere til. Den halve Natur maatte udrøddes: der maatte sættes Natter-galerne en Prop i Halsen, at de ikke kunde slaae; der maatte trækkes en Hætte over Maanen, at den ikke kunde skinne; alle Rildevældene maatte spærres, og forbydes at risle; hvert Foraar maatte hundred tusinde Lugefiællinger holdes paa Statens Bekostning, for at udrødde Roserne, Violerne og Bergismernikterne. Kom, Grab! Jeg vil ikke ærgre mig. Men hvad du veed, det veed du, min Pige! For at rore hende. Tager du ikke ham, saa tager vor Herre mig.

Betty bevæget.

Nei, han gjør ikke.

Twastle lader, som han græd.

Jo, Fanden ta'e mig, gjør han saa!

Han gaaer med Grab.

Betty, naar de ere borte.

Nu, Peter! det er en smuk Ulykke, han har styrtet mig i.

Peter.

Riære Miss! hvad kan jeg for det? Jeg staaer for Speilet med den ene Ende af mit Bidstebaand i Munden, binder min Bidst, og tænker paa Jngenting. Min Fader

Spørger: Peter! vil du gifte dig? Med hvem? siger jeg.
Med Betty Twastle, sagde han. Ja nok, svarede jeg, tog
min Hat, og fulgte med. Jeg havde jo været gal, hvis
jeg ikke havde gjort det. Jeg troede, De vilde have mig.

Betty.

Han er for ung, Peter! han er meget for ung.

Peter.

O, for Alderens Skyld —

Betty.

Et ungt Menneſke være Huusfader, sørge for sin Kones
Udfomme! Hvorledes vilde det gaae an?

Peter.

Det behøves ikke. De Gamle skal føde os.

Betty.

Fy, at være afhængig af Andres Naade! Den burde
aldrig gifte sig, som ikke kan sætte Fodderne under sit
eget Bord.

Peter.

Det er mig det Samme, hvor jeg sætter Fodderne,
naar der bare staaer god Mad paa Bordet.

Betty.

Han vil dog ikke gjøre mig ulykkelig?

Peter.

Nei, det bevare mig Gud fra!

Betty.

Jeg kan ikke elske ham.

Peter.

Au! det var en anden Sag.

Betty.

Jeg elsker en Anden.

Peter.

Det skulde Miss sagt sin Fader strax; saa havde han

undgaaet Bidtløstighed, saa havde han ikke havt nødig at give sig Gud og Fanden i Bold.

Betty.

Kiære Peter! vil De være min Fortrolige?

Peter.

Ja nok! Jeg holder saa meget af Dem, Miss! at jeg tager, hvad jeg kan faae. Kan jeg ikke blive Deres Mand, saa lad mig i det mindste blive Deres Fortrolige. Una salus victis, nullam sperare salutem, sige vi Latinere. Det er udlagt: Man maa finde sig i'et.

Betty.

Kan jeg stole paa Deres Tausshed og Troskab?

Peter.

Bestemt.

Betty.

Jeg elsker Will.

Peter.

Menneskeæderen?

Betty.

Han reiser bort i Overmorgen. Vil De bringe ham en Haarløf fra mig, og mit Farvel?

Peter.

Ja nok! Giv mig Loffen!

Betty giver ham et lille Papir.

Vær forsigtig!

Peter.

Skal han ikke ogsaa have et Kys med til Afsked?

Betty.

De er en Skielm.

Peter.

Giv mig kun Kysset, det skal ingen Skade komme til.

Betty

tillader ham at tage et Kys.

Bær nu smukt beskeden! Og bring Deres Fader paa andre Tanker!

Peter.

Det skal have gode Veie. Farvel, smukke Miss!

Han gaaer.

Betty alene.

Det er en ærlig Knos. Det er dog sandt:
 Naar man forsone vil et venligt Sind,
 Saa skal man give det Anledning til
 At vise os en Tieneste. — Nu vil
 Min Fader støie. — Men jeg faaer et Indfald:
 I Morgen har han tilladt mig at tage
 Til min Cousine med min Pige Nanny.
 Sir Robert boer ei meget langt derfra.
 Den gode Herre, han stod Fadder til mig;
 Han veed, hvad han er Barnet skyldigt, hvis dets
 Forældre døe. Min Moder døde fra mig;
 Min Fader lever, men naar han vil tvinge
 Mig til et Ægteskab, som reent jeg hader,
 Saa handler han ei længer faderligt.
 Saa flygter jeg til dig, min anden Fader!
 Ja ja, det vil jeg! ja, det vil jeg vove!
 Nu er mit Hierte let. God Nat, min Will!

Hun gaaer.

Gade uden for Bettys Vinduer.

Will alene.

Du flinner ei til Afsked, hulde Maane!
 Kun Stjernehæren blinker koldt deroppe.

Og den uhyre Melkevei forsøger
 At svække med sin gyselige Blegghed
 Det raske Mod og Luen i mit Bryst.
 Det lykkes ei. En deilig Piges Blik
 Er mig langt mere værd, end alle Stierner. —
 Her var jeg atter hjemme. Hvor man elsker,
 Der er man hjemme. Først var jeg saa ene.
 Men Kærligheds Gudinde fælder Taarer,
 Thi Lykken hader hende, siger man.
 Dog sød er denne Sorg, langt mere sød,
 End anden Glæde. Savnet er en Engel,
 Som giester i Tusmørket Elskeren. —
 Farvel, min Betty! Hver en smækker Vidie
 Skal minde mig om dig, og vinke mig
 I Maanestkinnet, som din egen Skygge.
 O, Gensomhed! O, grønne Skov! O, Træer
 Med hellige Skumring! Kælske Rattergale!
 Jert Kluf vil nære Længslen i mit Bryst.
 Hvad er den hele Sommer med sin Pragt
 Mod dette snevre Stræde, dette Skuur,
 Det rustne Skilt, som hviner paa sit Hængsel
 I Natteblæsten? Thi her boer min Betty.
 Saa lev da vel! føl dette Kys, som Will
 I Luften kaster til dig med sin Finger!
 O, bringer det saa varmt, I Nattens Alfver!
 Til hendes Læber, som det kom fra disse.
 Og nu Farvel! Afsted!

Peter er imidlertid kommen bag paa ham, holder ham for
 Dinene, og kysser ham.

Will.

Hvad er det? Ah! er det ham, Peter?

Peter.

Naa, hvordan smagte Kysset?

Will.

Flaut, som alle Mandfolkekys. Jeg er ingen Elsker af at kysse Mandfolk.

Peter.

Jeg ikke heller; men det var ogsaa et Kys fra et Fruentimmer.

Will.

Jeg forstaaer ham ikke.

Peter.

Nu, reent ud, Miss Betty gav mig et Afskedskys til ham, siden hun skal vies til mig i Morgen. Og det er jeg nu selv saa god og bringer ham. Er det ikke høimodigt?

Will

sætter ham med et stærkt Tag i Knæe med den ene Haand, hæver den anden knyttet i Beiret, og raaber frygtelig:

Dreng! ved mine Fædres Gud, hvis du vover at ægte Betty, knuser jeg din Pandeskal.

Peter paa Knæe.

For Guds Skyld, kære Herr Will! Det var Spøg, det var Spøg.

Will slipper ham.

Hvis det var Spøg, er det en anden Sag; men kom mig ikke saadan for Alvor!

Peter affides, gnider sig i Nakken.

Med disse Billedes Lamhed har det dog ingen Art. De gaae vel som dresserede Hunde paa Bagbenene; men inden man veed et Ord deraf, falde de ned paa Forpoterne igien.

Will.

Hvad siger du?

Peter.

Det var en Misforstaaelse, kære Herr Will! Jeg fortæner ved Gud ikke at myrdes, mindst af Dem. Jeg har selv tilbudet mig at være Deres Kærligheds Haandlanger, og til Beviis derfor bringer jeg denne Haarlok fra Miss Betty, som hun beder De ikke vilde forsmaa.

Will.

Kæreste Peter! har jeg gjort dig Uret?

Peter.

Nec sat rationis in armis. Vi ere alle Menneſter — i det mindste burde vi være det.

Will.

Du arme Peter! gjør det ondt? Drej Halsen, lad mig see! Kan du bevæge den uden Smerte?

Peter dreier Hovedet.

Jo — det gaaer an endnu til Nød. Lidt stivhalsket bliver jeg sagtens. Mine Skolekammerater ville beskylde mig for Storagtighed. Snider sig. Jeg har ogsaa Marsag.

Will.

Hvormed skal jeg gjøre min Forseelse god? Jeg var ude af mig selv; du sagde, du vilde ægte hende.

Peter.

Ja, men her i Europa lyve vi lidt imellem. Det maa han vænne sig til.

Will kysser Loffen.

Søde Gave! — See, Peter! jeg eier Intet uden denne Lok. Den vil jeg dele med dig. Giver ham det Halve. Tag det Halve, vær min Ven, tilgiv min Hidſighed, og vær forsikkert om, at hvis det behøves, skal jeg med samme Hurtighed vove mit Liv for dig, som jeg nu truede dit. Jeg vil slaaes for dig, plumpe i Vandet efter dig, rive

dig ud af Jldsluerne. — Farvel, Peter! hils min velsignede Betty!

Gaaer.

Peter alene.

Det har man af at være den Fortrolige. Han forærer mig den halve Lok? Det er det Samme, som om han gav mig en umage Støvle. Var det Hestehaar, kunde jeg spænde dem paa min Violinbue, og spille Sorgen bort. Men denne Silke forstaaer jeg ikke at spinde. — Vige meget! Will er en skikkelig Karl. Han griber Folk i Naffen undertiden; men jeg kan dog bedre lide ham, end de Høflige, der bagvaske Folk, naar de vende Naffen til. Betty er en god Pige. Jeg besøger hende imellem, faaer flere Kys at bringe Will. Dgsaa godt! — Til at giftes er jeg for ung. Mine Kammerater vilde lee, de Eldre behandle mig, som Will. — Jeg giemmer Lokken, viser den til Dick og Tom. „Af hvem har du faaet den?“ Siger Jngenting, lægger Haanden paa Hjertet, stirrer saa længe i Solen, til jeg faaer Taarer i Øinene. Saa troer de, jeg har en hemmelig Kiærlighed, og faae Respect. Saaledes maa det være. Dolus an virtus quis in hoste requirat? sige vi Latinere; det er udslagt — Men da her Jngen er tilstede, behøver jeg jo ikke at oversætte det.

Gaaer.

Selkirk kommer Arm i Arm med Defoe.

Defoe.

Jeg følger dig, min Robinson! jeg følger Dig lige hjem. Du arme Gubbe! skulde Jeg slippe dig i Havsnød? Har vi ikke Nu stukket Bollen ud, og drukkert Kalken Til Bunde sammen? — Men, min Robinson! Du drikker som en Jomfru. Har du ikke

Lært bedre Viisdom af den megen Rum,
Du hentede dig fra Braget til din D?

Selkirk.

Min gode Herre! jeg har aldrig hentet
Rum fra et Brag.

Defoe slaaer sig for Panden.

Nei, det er sandt; det digtede

Jeg selv. Jeg blander dig og Selkirk sammen.
Men hvordan Fanden er det da? Jeg kan
I Aften ikke hitte rigtig Rede
I Londons Gader. — Vi! jeg har et Kort
Og et Compas i Lommen.

Tager et Kort op, og folder det ud.

Her er Grundrids

Af Londons Grunde. — Siig, i hvilken Gade
Boer du?

Selkirk.

I Themsestreat.

Defoe.

Rigtig! Den er her.

Peger paa Kortet.

Selkirk.

Ja, den er her; vi er i Themsestreat, Herre!

Defoe.

Nu skulde Høiden tages, hvis man havde
Sig en Octant.

Sætter sig paa en Afviser, og leer.

Men Høiden har jeg alt.

Selkirk peger.

Her boer jeg, her i dette Huus.

Defoe.

Derinde?

Hvor veed du det?

Selkirk.

Lillad mig nu til Giengiæld,
At følge eder hjem igien!

Defoe lystig.

Ja vist!

Saa følger jeg dig atter hjem igien,
Dg saadan gaaer det uafadeligt
Den hele Nat.

Selkirk sagte.

Jeg vover ei at lade
Ham gaae alene; thi han har en Ruus.

Defoe opmærksom.

Tys! stille! Hører du? Hør, hvor de snorke
Paa deres Bolstre, de Philistere!
Carlsvognen fører flink, med sine Guldsøm
I Hiulene. Saturnus sidder selv
Paa Bukken, men det er en doven Anegt.

Truer ad Stierne.

Er du nu ikke kommen videre
I al den Tid?

Selkirk.

Han falder i Betragtning.

Defoe mørk.

Hør, Selkirk! har du seet forsteente Knokler
Af Mammuthsdyret paa din øde D?

Selkirk.

Nei, jeg har ingen seet.

Defoe.

Det var det værste
Af kiødfortærende Rovdyr, har man sagt;
Men det er Løgn, thi Mennesket er værre.
Ufsaligviis begynder han nu ogsaa
Stærkt at forstenes; alle Hierterne
Er næsten reent forstenet i de Fleste.

Lunefulb.

Men siig det ei igien! det er en stor
Hemmelighed.

Selkirk.

Sid ikke der paa Stenen!
Jeg frygter, I forkøler jer.

Defoe.

Ei! hvad?

Jeg hærdet er mod Ondt, saagodt som du;
Og jeg har Skibbrud lidt i disse Stræder
Bel meer end eengang.

Staaer op.

Det var ikke Ret —
Du lod mig næsten tomme Bollen ene.
Hoit har jeg ogsaa læst i Bogen for dig;
Det hidser.

Selkirk venlig bekmret.

Lad mig følge eder hjem!
I boer ei langt herfra.

Defoe.

Saa følg mig da!
Men glem nu ei i Morgen Middag, Selkirk!
Du veed — vi fiøre sammen.

Selkirk.

Ja, bestemt!

Defoe

stirrer ham i Dinene, og trykker hans Haand rørt.
Men veed du nu, hvorfor jeg er saa glad?
Hvi jeg har druffet mig en Ruus i Aften?
Selkirk.

Nu da?

Defoe heftig.

Fordi jeg blev igien en ærlig Karl.
Var det ei Penge værd?

Selkirk.

J skiemter, Herre!

Defoe med Taarer.

Fordi jeg atter, Selkirk! bragte dig
De stiaalne Typvekoster, uden Tvang —
Godvillig — af et ærligt Hierte!

Ensttig.

Skulde

Jeg saa ei drikke Punsch?

Selkirk venlig.

Kom nu, gaa hjem!

Defoe.

Belan, saa tag mig under Armen, du
Min Robinson! — Dg saadan gaaer Poeten
Med Helten i sin Bog ved høie Midnat.
Er det ei Spøgeri, saa er der intet.
Det er dog meer, end Shakespeare kunde med
Sin Brutus, og Homer med sin Achill.

De gaae.



Fierde Act.

Sir Robert Edgarsons Have paa Landet.

En gammel Gartner er beskæftiget med nogle Blomster.
Herr Joseph kommer.

Joseph.

God Morgen, min Kiære!

Gartneren.

Tak, Herre! Tak!

Joseph.

Man tager mig vel ikke min Dristighed ilde op, at jeg er gaaet ind i Haven? Borten stod aaben.

Gartneren.

Sir Robert har Intet imod, at her komme Fremmede. Han deler gierne med Andre, hvad han har.

Joseph.

En nobel Tænkemaade!

Gartneren.

Desuden seer han gierne Mennesker. De oplive Naturen, siger han.

Joseph.

Sandt nok! Tusinde Følelser vækkes, som trænge til Meddelelse.

Gartneren.

Nei, føle med Dem, vil han ikke, min Herre! Er det Deres Hensigt, saa beder jeg Dem uden Fortrydelse at gaae igien.

Joseph.

Ei ei! er han saa menneskefiendt?

Gartneren.

Paa ingen Maade. Han holder meget af Mennesker, og de fleste forekomme ham meget vakkre, fornuftige Folk, inden de lukke Munden op.

Joseph sagte.

Denne Gubbe er en snu Krabat, og taler bedre, end man skulde tiltroe det en Mand af hans Stand. Goit. De er et fornuftigt Menneske, mine Gode! Det er mig kiært, at høre en Gartner udtrykke sig saa logisk.

Gartneren.

Nu, det er mig kiært, hvis det er Dem kiært. Vil De ikke spadserere videre?

Joseph.

Med Forlov: har De studeret i Deres Ungdom?

Gartneren.

Ja, desværre!

Joseph.

Hvi desværre?

Gartneren.

Fordi jeg manglede Hoved dertil, og fordi Ingen gjør Videnskaberne større Skade, end de flette Hoveder, der have studeert.

Joseph.

Ei! min Kiære! De siger jo lutter Epigrammer. Men denne Tone passer ikke for Deres Stand. Gartneren maa være idyllisk, blid som Melk og Honning. — Hvad er det

for en Mindesteen af hvidt Marmor, med sort Urne, som staaer der mellem Roserne?

Gartneren.

Den er sat for en ustuderet Mand.

Joseph.

Hvem? om jeg maa spørge.

Gartneren.

William Shakespeare, Ucteur og Comodiestriver i sin Tid. Hans Fader var Uldvæver i Stratford.

Joseph.

Åh, den guddommelige Shakespeare! Elsker da Sir Robert virkelig Poesie?

Gartneren.

Ja meget, naar den duer noget.

Joseph.

Der seer jeg endnu et Gravmæle, ligeover for Shakespeares? Sikker en anden stor Digter: Homer, Virgil, Milton?

Gartneren.

Nei, den er sat for et lille Pigebarn.

Joseph.

Sappho? Laura? Heloise?

Gartneren.

Det var en ung Jomfru, ved Navn Johanna Blomfield, som døde i sit syttende Aar.

Joseph.

Og havde allerede fortient en Mindesteen ligeover for Shakespeares?

Gartneren.

Ja! Hun vandt ved sin Skønhed, Fromhed og Forstand min Husbonds hele Hierte, ligesom Shakespeare; men hun døde før Bryllupet.

Joseph.

Sir Robert har ogsaa en Søster.

Gartneren sukker.

Ja, det kan ikke negtes. Hun lever endnu.

Joseph.

En Dame i sine bedste Aar, som i Aandsgaver ikke viger sin Broder en Haarbred. Hun har en haabefuld Søn, og den unge Pøde opdrages med et fattigt Barn, som Fruen har taget til sig.

Gartneren.

Dg den stakkels fattige Dreng faaer alle de Brygl, Sønnen har fortient.

Joseph.

Nu ikke meer, nu ikke meer. Mistress holder udmærkede Lærere til disse Børn.

Gartneren.

Det har for det meste været nogle forbarmelige Karle, som maatte spille Piquet med Fruen, i Stedet for at lære Børnene Noget, være hendes Kammertienere, og taale alle Drengens Uartigheder.

Joseph.

Nu ikke meer, nu ikke meer.

Gartneren tor.

Nei, nu veed jeg nok hun har faaet en fornuftig, flink Mand til Børnene, og det fornøier mig.

Joseph smigret.

Kiender De noget til ham da?

Gartneren.

O, meget godt, Herr Joseph! meget godt.

Joseph.

Hvordan? De veed, det er mig?

Gartneren.

Tag ikke ilde op, jeg vilde ikke forstyrre Deres Incognito.

Joseph.

De er en Skielm, Gartner!

Gartneren.

Ja vist, jeg betalte Hovmesteren med hans egen Mynt. Vil De nu behage at spadsere videre, saa skal jeg hielppe Dem at finde Sir Robert.

Joseph affides.

Denne Gubbe er et forslaget Hoved.

Gartneren ligesaa.

Denne Hovmester er som de øvrige.

De gaae.

Mrs. Quickly kommer med Mrs. Crab. En Tjener har en Byst under Armen, og nogle smaae Baaben.

Mrs. Quickly.

Har du nu Alting i Stand, min Gode?

Mrs. Crab.

Alt, naadige Frue! Her er Belsen til Charles som Robinson. Den er forfærdiget af Mr. Gulpepper, den fornemste Bundtmager i London, af bedste Jobelskind. Ligeledes Huen af Kaninskind. Her er en Solskierm fra Mr. Mobby, den toutafaiteste Paraplymager i Westminster.

Mrs. Quickly.

Du har dog ikke bestilt den til at slaae ned, min Gode?

Mrs. Crab.

Kors, Frue! saa havde jeg slet læst min Robinson. Det maa jo forestille, at han selv har kløttret den sammen i sin Gensomhed, saa godt han kunde. Men for Proprietetens Skyld har jeg dog ladet Stangen lafere.

Mrs. Quickly.

Meget vel. Bøssen? Dren?

Mrs. Crab.

Det skifter sig ikke for os Engælændere, at rose vort eget Staalarbeide.

Mrs. Quickly betragter det.

Nydelige smaae Tingester! Staalet maa sprænges med Vand, at det kan faae nogle Rustpletter; thi vi maae supponere, at Robinsons Baaben havde modtaget slige efter Skibbruddet.

Mrs. Crab.

Til Jack som Fredag har jeg her Fjærskiørtet og Fjærhatten. Alt til de billigste Priser.

Mrs. Quickly.

Åh, gode Crab! forstyr mig dog ikke Nydelsen med dine Kræmmerregninger. Det ophæver jo aldeles Illusionen. Lad os blive i den behagelige Drøm, at de unge Mennesker ved deres egen Færdighed og Bindskibelighed have tilveiebragt sig disse Klædemon. Der komme de.

Charles og Jack komme.

Charles.

Hvad er det?

Jack.

Sikke deiligt Legetøi!

Mrs. Quickly.

Charles! du veed, det er din Fødselsdag i Dag; og siden du og Jack have fornøiet eder saameget over Robinson, har jeg været betænkt paa at overraske eder.

Charles.

Ja, det veed vi nok, kære Mamma!

Mrs. Quickly.

Din Onkel har indrettet en Eremitage i sin Park.

Han vil overraske os, men vi ville overraske ham langt mere, naar J staae i Hulen som Robinson og Fredag.

Charles.

Hvem skal være Robinson?

Mrs. Quickly.

Du; og Jack Fredag. Og lad mig nu see, J sætte jer smukt ind i Naturstanden! Du, Jack! glem ikke den Erbødighed, du skylder Charles som den Fornemmere og Rigere, af hvis Godhed din Lykke dependerer. Naar han slaaer dig, maa du ikke slaae igien. Du skal komme krybende til ham paa Hænder og Fødder; saa gjorde Fredag til Robinson. Skynd jer nu hen at flæde jer paa! Jeg har bestilt Chokoladen og Sukkerpledskerne hen i Hulen. Og lad mig see, J affectere noget Primitivt af Naturstanden. Har du din franske Grammaire med?

Charles.

Jack har den i Lommen.

Mrs. Quickly.

Gid J havde den i Hovedet! Sætter jer nu smukt hen og læser i Grammairen! Nogle Battements kunde J ogsaa gjøre midlertid; i Morgen kommer Monsieur Tempete, eders Dandsmester. Og lad mig nu see, J blive smukt rorte og contemplative over Naturens stille, melancholske Grandiositet. Jeg har allerede Bud efter et Par Faar, som skal dresseres til Lamaer.

Charles.

Det var jo prægtigt. Kom, Fredag!

Jack.

Ja, Robinson!

De gaae alle.

Betty kommer ængstelig ind fra den anden Side, fulgt af sin Pige.

Betty.

Af, Nanny! hvor mit Hjerte banker. Saae du
Da virkelig min Faders Bogn paa Beien?

Nanny.

At han har seet os, troer jeg ei; han fiorte
Beständig langt bagefter. Men han tog
Den samme Bei, som vi, det mærkte jeg.

Betty.

Skee, hvad der vil! her føler jeg mig frelst.

Nanny.

I Fald der ingen Gier melder sig
Til disse Penge, som De fandt paa Beien
Strax uden for den gyldne Hiort, saa har De
Saa god en Medgift alt, som De behøver.

Betty.

Bevares Gud! beholde Andres Gods?

Sir Robert kommer venlig.

Mit fiære Barn! min lille smukke Betty!
Besøger du engang igien din Gudfaer?
Velkommen, Betty! Men hvor du er voget!
Det er jo næsten en ovidsk Forvandling.

Han kysser hende.

Betty.

Af, fiære Gudfaer! De har altid viist mig
Saamegen Godhed, medens jeg var lille;
Hvergang jeg kom her, fik jeg Sukkergodt
Og Legetoi — og — ja, det veed jeg vist —
De vil ei heller nu slaae Haanden af mig.

Sir Robert.

Betty har Intet tabt ved sin Forvandling,

Er ikke mindre nydelig, end før,
Da hun var Barn endnu.

Betty sukker.

Åh, Børn har godt!

Gid jeg var Barn endnu, min fiære Gudfaer!
Saa havde jeg nu ingen Hiertesorger.

Sir Robert smilende.

Har du alt Hiertesorg, min stakkels Pige?
Ja ja! saasnart man mærker, man har Hierte,
Saa mærkes ogsaa, man har Hiertesorg.

Betty.

Sidst da jeg saae Dem, fiæreste Herr Gudfaer!
Var jeg saa glad, saa rolig; og nu er jeg
Saa længselsfuld, veemodig og bedrøvet.

Sir Robert.

Det følger med din Alder, gode Barn!
Først kommer Marts med Solskin og Violer,
Saa maa det regne dygtigt i April,
Før Juni danner sine Rosenknopper.

Nanny sagte.

Ja, Herren maa nok sige det; her løbe
Vi virkelig April.

Betty.

Kort at fortælle:

En gammel Sømand boede hos min Fader,
Selkirk ved Ravn; og Selkirk bragte med
En Yngling fra Sydøerne: lidt bruun
I Huden, men for Resten meget smuk,
Dg flink og rask — og god, min bedste Gudfaer!
Som De, skjøndt det er meget sagt.

Sir Robert.

Ei! Betty!

Har du alt lagt dig efter Rhetoriken,
 Og veed, at for at overtale Hiernen,
 Maa du bestikke Hjertet først?

Betty.

Døbt er han,
 Og hedder Will, og han er duelig,
 Har læst endeel, og har et herligt Nemme,
 Er vel i Stand til at fortjene Brodet
 Ei blot til sig, men rigeligt til Fleer.

Sir Robert.

Han elsker Betty, og hun elsker ham;
 Men Master Twastle elsker Grunferne,
 Er smækvred, truer dig — og derfor flygter
 Nu Betty til sin Gudsaer.

Betty mere munter.

Gud! hvor veed De
 Dog Alting fra? Hvem har da sagt Dem det?

Sir Robert.

Jeg har en lille Fugl, som siger mig
 Alt Sligt i Dret.

Betty.

Har da Fuglen ogsaa
 Vel sagt Dem, kære Gudsaer! hvem der eier
 Brevtasken her, som nys jeg fandt paa Veien
 I Støvet, mens vi gif i Træers Skygge,
 Da Bognen førte langsomt op ad Bakke?

Sun giver ham den.

Sir Robert.

Lad see! Ei, den er fuld af Bancosedler.

Betty.

Behag og lad dens Eier efterlyse!

Sir Robert.

Du arme Barn! det kalder jeg at plages:
Som Danaide dræber du din Brudgom
Med Graad og Længsel paa din Faders Bud,
Dg henter nu til Straf din Vædsledrik
I sprukne Kar, der tørres, som de fyldes.

Betty.

Hvem kommer der?

Sir Robert forlegen.

Ei ei! det er min Søster.

Gaa i det grønne Væsthuus, hviiil dig der,
Dg vederqvæg dig lidt ved Frokostbordet!

Betty.

Nu kan jeg hverken spise eller drikke.

Nanny sagte.

Ih, da kan jeg, min Tro; thi Beien hid
Var lang at fiøre, og man kan ei leve
Af Andres Riarlighed.

Betty og Nanny gaae.

Mrs. Quicksly kommer.

Da Eremitagen

Er lukket i, og da min Broer har Nøglen,
Saa maa han overraskes anderledes.

Bliver Sir Robert vaer.

God Dag, min Broer! Kys mig! Dog nei, lad være!
Det er saa gammeldags, saa trivielt.
At hoit vi elste maae hinanden begge
Som Søskende, forslaaer sig af sig selv;
Det er et Axiom, som ikke trænger
Til videre Beviis.

Sir Robert.

Min kiære Søster!

Velkommen.

Mrs. Quickly.

Det forstaaer sig. Ikke meer
Af sliig tidsspildende Tautologie!
Du veed, det er min Charles' Fødselsdag
I Dag, min Søns.

Sir Robert.

Det glæder mig.

Mrs. Quickly.

Hvorfor?

En Dag maa det dog være; hvorfor meer
Da glæde sig i Dag, end andre Dage?

Sir Robert.

Du mener: hver en Dag er Fødselsdag?
Ja — i en vis Forstand —

Mrs. Quickly.

Enhver Forstand

Maa være vis, min Broder! thi en uvis
Forstand er ingen. Men, som sagt, til Sagen!

Sir Robert.

Hvad er da Sagen, kiære Søster! siden
Gi dit Besøg og Charles' Fødselsdag
Er her af Bigtighed?

Mrs. Quickly

sætter sig paa en Bænk, og indbyder sin Broder ved et Tegn til
det Samme.

Vi leve begge,

Min Broer! i Idealet. Poesie,
Philosophie er vore Legesøstre,
Henrykker os. Jeg veed, at du har læst

Robinson Crusoe med Fornøielse;
 Jeg ligeledes. Denne Fiernen bort
 Fra Verden er fortræfflig. Robinson
 Staaer paa sin D, som paa en lille Skammel
 Med Glasbeen, for at prøve Stødet ret
 Af Sorgernes Electrifeermaskine;
 Og saadan faaer han Stødet allerstærkest.
 Jeg veed, du har indrettet dig en Hule
 Aldeles à la Robinson. Velan!
 Jeg, som din Søster, bør bidrage til den.
 Du skabte dig en Verden, men du glemte
 Det Vigtigste: det at befolke den.
 Tillad mig, at jeg binder dig for Dine!

Hun binder ham sit Lommetørklæde om Hovedet.

Og som en Fee, ved Elaget af min Bifte,
 Dpliver jeg din ubeboede D
 Med hvad den savner.

Hun slaaer med Bisten i Haanden, Herr Joseph kommer med
 Charles og Jack, udklædte som Robinson og Fredag;
 derpaa river hun sin Broder Klædet igien fra Dinene.

Sir Robert overrasket.

Ei, det er allerkiærest! Kiære Dreng!
 Det klær jer artigt. Kom, I vakkre Glutter!
 Nu, Søster! nu, det maa jeg tilstaae dig,
 Det var et fløgtigt Indfald.

Mrs. Quickly.

Er du vant

Til andre Indfald, kiære Broer! af mig?
 Sid stille nu, og hør, hvad jeg vil sige!
 Forstyr ei disse unge Mennekers
 Simplicitet og fromme Skovnatur
 Med din moderne Følsomhed! — Herr Joseph!

Har Børnene alt faaet Chokoladen
Og Sukkerpledsknerne?

Joseph.

Det er fortært.

Sir Robert.

Ei ei! Herr Joseph! sees vi her igien?
Velkommen! Tak for sidst!

Mrs. Quickly.

Herr Joseph condi-
tionerer nu hos mig, som Informator.

Og for nu her ret at tilveiebringe
Original og selsom Ironie,

Saa skal han strax examinere dem
I disse primitive, vilde Dragter.

Paa denne Maade, fiære Broder! seer du,
Forbinde vi Tidsaldrene. Det er jo

Det store Maal, hvortil Culturen sigter:

En Bildmands Legem, Videnskabens Aand.

Begynd, Herr Joseph! — Duster du at høre
Dem først i Videnskaber eller Sprog?

Sir Robert.

Ja — begge ere gode, fiære Søster!

Mrs. Quickly.

Saa lad os høre nogle Videnskaber!

Joseph,

efter at have betænkt sig noget; rømmende sig med en vigtig *Mine*.
Geographie!

Til Charles.

Hvad hedder Hovedstaden

I Peking — hvad jeg vilde sige — China?

Charles.

Den hedder Peking.

Joseph til Jack.
 Og i Orknen Sahara?
 Jack.

Tombuktu.

Joseph.
 Rigtig! — Charles! hvilken Flod
 igiennemløber London?

Charles næsviis.
 Rendestenen.

Mrs. Quickly.
 Fortræffligt! Søde Dreng! Hvor han er vittig.
 Kysser ham.

Joseph til Jack.
 Og hvilken ellers?

Jack.
 Themsen.
 Joseph.

Ganske rigtig! —

Nu til Historien!

Til Charles.
 Hvad hed den Keiser,
 Som slog Araberne ved Roncisval
 I Spanien, Charles?

Charles.
 Hanni — Hannibal.

Joseph.
 Ja, han udmærkte sig som Seiervinder
 I Spanien; ganske rigtig! men det var
 Gi mod Araberne. Betænk dig vel!

Charles.
 Propheten Mahomet.

Joseph.

Ja, det er rigtigt:
Han tvang Araberne, men ei i Spanien.
Han tvang dem til at blie —

Charles.

Mahomedaner.

Joseph.

Mahomedaner. Rigtig! — Jack! hvad hed
Da Keiseren? Veed du det?

Jack.

Carl den Store.

Joseph.

Var det ham selv, der faldt som Seiervinder
Bed Roncisval?

Jack.

Det var hans General.

Joseph.

Hvad hed han, Charles? Husker du hans Navn?

Charles tier.

Du veed det meget godt; vær ikke bange!
Hvad hedder da din brune Jagthund?

Charles hurtig.

Roland.

Joseph.

Nu, ganske rigtig! Altsaa — Generalen?
Ne—

Charles.

Roland.

Joseph.

Ret, min Ven!

Sir Robert.

Fortræfflig svart!

- Joseph.
 Nu Statistik!
 Til Jack.
 Hvor faaer man Diamanter?
 Jack.
 Fra Gruben i Golconda.
 Joseph sagte til Charles.
 Svar nu ogsaa! —
 Hvor faaer man Nanfin fra?
 Charles.
 Det faaes fra Nanfin.
 Joseph.
 I hvilken By opfandt man først Pistoler?
 Charles.
 Pistoja.
 Joseph.
 Hvor Fayence?
 Charles.
 I Fayenza.
 Joseph.
 Ved hvilket Fabricat udmærker sig
 Fabriken i Manchester?
 Charles.
 Ved Manchester.
 Sir Robert.
 Hvor faaer man Rotter fra?
 Charles.
 Fra Rotterdam.
 Sir Robert.
 Vel svart, ved Zeus!
 Mrs. Quickly.
 Forstyr dog ei Examen

Joseph.

Nu lidt Chemie!

Til Jack.

Hvad er et Stykke Kridt?

Jack.

Et Alkali.

Joseph.

Siig mig en Syre, Charles!

Charles.

Biinneddike.

Joseph.

Naar man slaaer Eddike

Paa Kridt, hvad saa?

Jack.

Saa skummer det.

Joseph.

Ret saa!

Til Charles.

Dg hvad udvikler sig ved denne Luft-
Udvikling?

Charles.

Luft.

Joseph.

Luft, ganske rigtig!

Sir Robert.

Luft!

Sindrigt, ved Gud. Dg hvad er Luft, min Son?
Vi—

Charles.

Bind.

Sir Robert.

Bind, rigtig! Altsaa vilker sig
 Af hele denne Kunstudvikling?

Begge Drengene.

Bind.

Sir Robert.

Bind. Bene! Og med dette Bindproduct,
 Jeg tænker, kan Examen nu beroe.

Til Jack.

Du stakkels fattige Diævel er for ringe
 Til sli en fornem Skole. Du har lært
 Dog hvad du kunde. Bliv saaledes ved,
 Anstreng dig, gjør dig Flid, og kom igien,
 Naar du har mere lært. Jeg skal ei glemme
 Den lille Jack, som kiendte Carl den Store. —
 Der kommer Nogen.

Twastle kommer fortvilet ind.

Om Forladelse,

Min værdige Patron! min Patronesse!
 Vel har jeg ei den Naade nøiere
 At kiende Hendes Naade; men jeg veed,
 Hun er en værdig Søster til Sir Robert.
 Af ja, Gud hielp os, og mig især!
 Jeg seer, De holde Skole her, Examen;
 Hvad hielper det? Hvad er vi Mennesker?
 Siv, Orme, Aske — ikke det engang,
 Thi Siv kan bøies, men vi knækkes ved det.
 Regnorme krybe ned i Jordens Skind,
 Og har det ganske godt paa deres Naade;
 Men vi begraaves i den, vi fortæres.
 Med Aske kan man skure; men hvad hielper
 Vel al vor Skuren paa vor Efterflægt?

Af, jeg er mat; jeg beder om Pardon,
Fordi jeg sætter mig hos Hendes Naade.

Sætter sig.

Mrs. Quickly staaer op.

Kom, mine Børn! Man altid vise maa
Fortvivlelsen sin Agtelse; og kan
Man ikke hielp, maa man i det mindste
Dog ei incommodere. Bist nok er
Nysgierrigheden tidt en heftig Drift;
Men den bør undertvinges, var det end
Paa Omheds og Medlidenheds Bekostning.
Med denne, som jeg tænker, velanvendte
Sentents vil vi med sømmeligste Anstand
Forsøie os herfra.

Til Broderen.

Vi sees igien

Bed Middagsbordet.

Til Twastle.

Hiimlen styrke Dem,

Ulykkelige Mand!

Reier.

Kom, mine Børn!

Gaaet med Joseph og Børnene.

Twastle.

Ulykkelige Mand? Ja ja, det er jeg.
Den Pralhans vil jeg see i Gammelengland,
Som gjør mig Rangen stridig.

Sir Robert sagte.

Mon han veed.

At Datteren er her? Vi vil forsøge.

Goit.

Min gode Master Twastle! ja, jeg hører.
At De har mistet —

Twastle falder ham i Talen.

Hvad? De veed det alt,
Sir Robert? veed det alt? Ja ja, ja ja!
Nytet har hundred Munde, tusind Tunger,
Naar det befordre vil en Mands Ruin.

Sir Robert.

Nu, kære Ven! fordi jeg veed det, derfor
Veed ingen Andre det.

Twastle.

Sir Robert! af,
Det kan ei skjules meer. Nei nei, det er
Bekjendt, og jeg er visse paa, i Morgen
Veed hele Børsen det.

Sir Robert.

Paa Børsen taler
Man ei om Sligt.

Twastle.

Vel sandt, Hver tænker paa
Sin egen Velstand. Den Ulykkelige
Er snart forglemt.

Sir Robert.

Nu, er da Alting tabt
For det? Hvem vilde dog saa strax fortvirole?

Twastle.

Jeg ei fortvirole, naar jeg mistet har
Min Eiendom, min Skat, min Diesteen?

Sir Robert.

Jeg tilstaaer, De maa være utilfreds;
Men Tabet er ei uerstatteligt.

Sagte.

Det lader ikke til, han veed, at Betty
Er her hos mig; det er alt Noget vundet.

Twastle.

Jo, uerstatteligt for mig, min Herre!
Jeg er for gammel nu, kan ei begynde
Strax paa en frisk igien; og hvis ei Næsten
Forbarnes over mig, og hjælper mig —

Sir Robert sagte.

Hvordan? en Anden skal forbarme sig
Dg skaffe ham et Barn for det, han misted?

Goit.

Min kære Ven! De taler lidt forvildet.

Twastle.

Kan være vel, Sir Robert! det kan være;
Thi naar man mistet har sin Alders Trøst,
Saa er det intet Under.

Sir Robert.

Fat Dem, Twastle!

Jeg indseer, Betty's Tab maa være tungt,
Men hvad der borte er, er derfor ikke
Aldeles tabt.

Sagte.

Den stakkels Mand fortvivler.

Twastle.

Ei ganske tabt? Vel sandt, jeg stod endnu,
Vel til at redde. — Betty's Tab? Ja ja!
Ja, det forstaaer sig, nu er det forbi.
Naar Crab erfarer Eligt, saa gier han aldrig
Sit Ja til Giftermaalet.

Sir Robert forskende.

Beed De da

Allt, hvor den Tabte er?

Twastle.

J Veir og Bind!

Sir Robert smilende.

Men da De passer dog saa faderligt
Paa Deres Diesteen, hvorledes kom den
Da usformærkt af Huset?

Twastle.

Hvad af Huset?

Hvem vilde da beholde Eligt i Huset?
I Huset var det kun død Capital.
Hvad profiteres vel ved det? I Handel
Og Vandel maa man sætte slige Sager.
Men, det er sandt, saa staaer man Nisico;
Og hvis jeg havde været meer forsigtig,
Saa var det ikke skeet, hvad nu er skeet.

Sir Robert.

Nu bliver Manden reent gal, troer jeg.

Bred.

Twastle!

Hvad staaer De der og snaffer hen i Beiret
Om Deres eget Barn? Skam Dem, for Ganden!

Twastle.

Hvem taler om sit Barn?

Sir Robert.

Nu er jeg fied af

Det Brøvleri. De søger Deres Datter,
Gi sandt? De frygter for, hun har forladt Dem?

Twastle.

Jeg søge Betty? Nei, paa ingen Maade!
Hun er i Dag paa Landet hos sin Kloster.

Sir Robert.

Hvad søger De da? Har De tabt Forstanden?

Twastle.

O, gid jeg havde! thi Forstanden er

Kun til Uleilighed, Sir Robert! ved
 Deslige Leiligheder: Jeg har tabt
 Det, som er værre; jeg maa gaae Fallit.
 Et Huus er ruineert, der stod saa fast
 Som Taffelbierget, ja som Dævelsbierget
 Paa Cap det gode Haab. Af, William Quite
 & Compagnie — hvad var uroffeligt,
 Som dette Firma? Stod vel Caucasus,
 Stod Arzen selv, der gaaer igiennem Jorden,
 Saa stiv, som William Quite & Compagnie?
 Og dog gif William Quite & Compagnie
 Ud Helved til, og jeg er ruineert!

Gartneren kommer.

Her kom en Mand, som kalder sig Defoe,
 Med et Par Fremmede.

Sir Robert.

Jeg veed det nok.

Beed dem spadserer lidt omkring! Alt kommer
 Paa een Gang.

Gartneren gaaer.

Twastle.

Af, forbarm Dem over mig,

Sir Robert!

Sir Robert.

Og hvad kan vel redde Dem?

Twastle.

Tre tusind Pund, tre tusind Pund kan giør'et.
 Hvad er tre tusind Pund for den, som har dem
 Tilovers? De er barnløs, rig; mit Haab
 Staaer kun til Deres Udelmodighed.
 O, red mig! ellers sættes jeg saavist
 I den Nødvendighed at hænge mig.

Sir Robert alvorlig.

Ulykken var just ikke stor, Herr Twastle!
De er en kold, en egennyttig Mand;
Hvis De var rig, som jeg, og jeg forarmet,
De lod mig hænge mig, og satte Dem
Med største Ligegyldighed til Bords.

Twastle.

Na nei, jeg gjorde ikke! nei, min Sandt!
Ulykken har den samme Virkning, seer De,
Paa Hierterne, som Kogningen paa Frugt,
Der ei er rigtig modn: den gjør dem møsfe,
Og skienker dem det Sukker og den Saft,
Naturen negted dem.

Sir Robert.

For Deres Skyld,

Herr Twastle! gjør jeg Intet. Men tak Gud,
De har en Datter, som forsoner Hiertet!
Den lille Betty har jeg altid elsket;
For hendes Skyld skal jeg da redde Dem,
I Fald De billiger den Kiærlighed,
Som hun har fattet til en Yngling, fattig,
Som De, men god og duelig.

Twastle.

Af, Gud

Kysser hans Kiøle.

Befigne Dem! Og hvis De hjælper mig,
Saa skal min Datter ægte, hvilken De
Befaler. Hav den Godhed selv at vælge
Af alle de forskielligste Nationer:
En Mor, en Neger, en Mulat, Chineser!
Vi er jo Alle Mennesker. Om Næsen
Er spidset eller but, om Haaret stridt

Som Hestehaler, eller blødt som Uld;
 Hvad siger det blandt vakre Folk, som see
 Paa det Solide? Al den Emule Forskiel,
 Den falder bort paa Dommedag, naar Englen
 Har blæst i sin Trompet.

Sir Robert.

Saa lad mig vise
 Dem til et Lysthuus — det chinesiske,
 Da Deres Smag dog ynder det Bizarre.
 Der maa De vente, til jeg kalder Dem.

Twastle.

Med allerstørste Underdanighed.

De gaae

Et andet Sted i Haven.

Selkirk og Will i deres Oboerdragter.

Selkirk for sig, paa den ene Side.
 Jeg aander let igien. Det tykkes mig,
 Som om jeg vandred atter paa min D.
 Her trykker Luften ei med Steenfulsdamp.
 De friske Toppe rasle med Smaragder
 I kelig Landluft. Busten duster frisk.
 Og denne høie Gensomhed! Min Siæl
 Kan ei undvære Gensomhed. Den Støi
 Af Bogne, Skrig af Sælgekoner, Larm
 Af Haandværksfolk forstyrred mig. Mit Dre
 Blev saaret smerteligt. I ti Aars Tid
 Jeg hørte fiernt kun Bølgen slaae paa Klippen,
 En enkelt Rovfugls Skrig i Oldtidsstammen,
 Et Tordenskrald, som rullede giennem Luften.

Min Lama taug, stod stille, stirred paa mig
 Med fromme Dine; og det tyktes mig,
 Den græd, fordi dens Troskab var saa stum.
 Saaledes væntes jeg da reent fra det,
 Som meest jeg længtes efter: Mennesker.
 Her vaagner Alt igien. Blaa Himmelhvælving,
 Det mørkblaa Hav, de grønne Poppelkroner,
 Americaniske Busk med røde Green,
 Alt sætter mig tilbage. Jeg er atter
 I Paradiis. Mit Hierte svulmer. Gud!
 Mit gamle Die funkler, tag min Tak!

Han knæler.

Will stirrende, paa den anden Side.

Hvor her er dødt! Hvor sørgeligt Naturen
 Bevæger sine tunge grønne Loffer!
 Den kolde Dug staaer Blomsterne i Diet
 Som Laarer. Bækken iler hen i Krattet,
 Og søger ængstlig, hvad den ikke finder.
 Det Skionne stirrer i sit Barndomsføb
 Med lyse Dine, som endnu ei see.
 De tynde Farveblade, rundet i
 Afmaalte Kredse, smigre Lugtens Sands
 Med Duft, fordi de ei har Ord til Siælen.
 Hvad er det alt imod en deilig Pige?
 O, gid jeg var igjen i Londons Stræde,
 Sød indflemt paa mit Kammer under Taget!
 Jeg sad, som Hyrden paa sit Fjeld i Sne,
 Og vidste, Baaren blomstred under mig.
 Og mødte jeg paa Trappen stundom hende,
 Da var ei Englen paa sin Himmelstige
 Lyksalig meer, end Will. —
 Men Betty elsker dig! Den Tanke styrker.

Sæt den paa Renter i din Siæl, og lad
Indbildningskraften aagre med sit Bund!

Mrs. Quickly

Kommer med Børnene, der endnu ere klædte som Robinson og
Fredag; hun studsar, da hun seer de to Store, og siger:

Ha, hvad skal det betyde, maa jeg spørge?
Copier alt af min Original?

Til Selfirk.

Min Herre! De og Deres Kammerat
Er komne lidt for silde. Kun De digter
En Iliade efter Iliaden.

Min Broder har alt seet de vakke Glutter,
Vil presentere dem for Herr Defoe.

Det er en fin, en udtænkt Compliment.
Hvordan De har erfaret mine Tanker,
Det veed jeg ikke. Men det er benyttet,
Med Herrernes Forlov, en Smule plumpt.
Man aldrig stille maa Naturen frem
I lodne Røgenhed, men smuk poleert.
Eaa har vi gjort. De ligne vel maaskee
Lidt meer de virkelige Robinsoner;
Men mine Børn i Miniaturemaille
Fremstiller os, hvordan de burde være.

Selfirk.

Defoe har selv indbudet os herhid.

Mrs. Quickly.

Hvordan? det er Boetens eget Indfald?
Hvor daarligt, indbildsk, hvor forsængeligt!
At Andre gjør det, ja det er elskværdigt;
Men selv at meie sine Duffer ud!
Nu, tænkte jeg det ei? Jeg mærkte strax,
Forsatteren stak ikke dybt i Smag.

Sir Robert kommer med Defoe.

Defoe.

Der staaer han.

Sir Robert forundret.

Selkirk!

Defoe.

Der er Will; der seer De
Modellen til min Fredag.

Sir Robert.

Er det muligt?

Griber hans Haand.

Civiliseerte Bilde!

Til Selkirk.

Robinson!

Defoe.

Nei: Alexander Selkirk, skotsk af Fødsel;
Opholdt sig lang Tid paa Juan Fernandes,
Traf der en Enebygger, som i Storm
Var dreven selsomt did fra fierne Der
Paa lette Kano. Af den Gamles Dagbog
Jeg sammensliffet har min Robinson.
Nu veed De Alt — og Himlen være lovet!

Sir Robert

betragter dem rørt med megen Opmærksomhed.

Nei, er det muligt? Og i disse Dragter?

Selkirk.

Det er de samme Dragter, ædle Herre!
Hvori vi gif paa Den.

Sir Robert.

Kiære Selkirk! —

I Sandhed, Will! — den Overraskelse —

Det Virkelige bland't med Phantasie —

Ideen med Nærværelsen — og saa
 Din Kamp, min bolde Digter! og din Seir,
 Da Hjertet overvandt Forsængligheden —

Bevæget.

Undskylder mig -- det rører mig særdeles.

Mrs. Quickly stødt.

Kom, mine Børn! Vi er tilovers her.

Betragter Selkirk og Will.

Altsaa en virkelig Begivenhed,
 En Hændelse, der skylder ei Geniet
 Opfindelsen, saa lidt som Kunsten Form?
 Saa maae vi altsaa takke da vor Herre!
 Hvem kan man takke bedre vel, end ham?
 Aviserne er ellers fuld' af Eligt:
 Ulykker, Skibbrud, Modgang har vi nok af.
 Kom, Charles! Jack! Den Moie var da spildt.
 Men det er ikke første Gang, at Kløgt
 Fordunkles af den blotte Slumpelykke.
 Farvel, min Broer! Du har saa mange Gæster
 I Dag, at jeg vil skaane dig for os.
 Jeg haaber, disse vilde Busssemænd
 Vil hente ind ved dine Middagsborde,
 Hvad de har savnet paa den øde D.
 Vi anbefaler os.

Reier, og gaaer.

Sir Robert stirrer efter hende.

Farvel, min Søster!

Du viser os ei sidste Gang i Dag,
 At hvad der tidt begyndte med Beundring
 Og Efterligning, endte sig med Nag. —
 Men nu til Sagen! Snart er Spisetid,
 Ved Bordet kan vi tale vidt og bredt

Om alt det Skete; der maae Will og Selfirk
 Fortælle deres Levnetsløb i Korthed,
 At vi kan sammenligne det fuldstændigt
 Med vor Forfatters Bærk. Thi Digterne
 Henfalde tidt til Nderlighed, veed man,
 Og det er meget troligt, at Defoe
 Nu gjør sig alt for ubetydelig,
 Tilegner sine Helte hele Krandsen,
 Fordi et Dieblif, et flygtigt Lune
 Gi undte dem den velfortiente Dvift.
 Ved Bordet vil vi drikke Heltenes,
 Forfatterens, og Billighedens Skaal.
 Men — for at tømme Skaalen ret af Hiertet,
 Maa Hiertet være let og veltilfreds.
 Jeg selv er glad, vor Digter ligesaa;
 Selv Robinson seer ganske munter ud:
 Han finder her tildeels sig atter hjemme.
 Min gode Fader Selfirk! saae J Grotten
 Og Haven med sin Pilemuur?

Selfirk.

Ja, Herre!

Og det har meget glædet mig.

Sir Robert.

Tilgiv

Den Børneleg! Saaledes, gode Selfirk!
 Maa Alt i Verden her bidrage til
 Den magelige Riges Lyst og Morstab;
 Ja, selv den bittere Graad, Ulykken fælder,
 Forvandler sig til sød, vellystig Dug
 Paa Luxusblomsten. Men hvad siger J,
 J Fald vi gjorde Alvor nu af Spøgen?

Defoe har budet dig sit lille Landsted,
 Jeg veed det, Gamle! men det er saa langtfra,
 Dg her er mere mageligt for dig.
 Bliv her, og vær min Robinson! Spiis ved
 Mit Bord, naar du har Lyst; gaa her alene,
 Naar du vil drømme dig hen paa din D!
 Er du tilfreds dermed?

Selkirk.

Min ædle Herre!

Hvor finder jeg vel Udtryk —

Sir Robert.

Siden meer!

Nu et Par Ord til Will: han er tungfindig,
 Lidt taus og bleg; han stirrer adspredt hen,
 Dg jeg er vis derpaa: jeg kunde byde
 Ham Perus Guld, Golcondas Diamanter,
 Det hialp ham ei.

Will.

Min Herre —

Sir Robert.

Derimod

En yndig Pige, kaldet Betty Twastle,
 Hun kunde hielpe. Ikke sandt, min Søn?
 Hun strøg dig alle Rynker af din Pande
 Med silkehvide Haand.

Defoe heftig og godhiertig.

Dg hun skal faae ham,

Bed alle Muser paa Barnasset! Vel
 Jeg veed, at den Philister, at den Kræmmer
 Er opbragt, thi han troer, at Will er fattig.
 Men det er Snak; Will har fem hundred Pund.

Dem har han hjulpet mig til at fortiene,
 Og de er hans. Og de er her i Sedler —

Farer omkring i alle Sommerne.

Hvad nu? — Saa skulde da den lede Satan —
 Agathe — gamle Høj — er det at sje
 Paa mine Sommer? — Hvor er Pengene?
 Du milde Gud! har jeg nu gaaet og danglet —
 Nu skal den gamle Kælling ud af Huset
 Til Hækkenfelt. Er det at sje mit Løi?
 See, Kommen er i Stykker! Det forstaaer sig,
 Poeterne, de gaae i Distraction,
 De tabe Alt som Børn, selv Næs' og Mund.
 Det var Ulykken, at jeg holdt ved den
 Forgyldte Hiort, og tog en Hiertestyrkning;
 Der har jeg tabt dem, tabt dem ud af Vognen.
 Hvad kan jeg arme Menneſke for det,
 At Kommen gaaer itu? Hvad hjælper det,
 Jeg skriver Bøger og fortiener Penge,
 Naar ei man reparerer mine Klæder?
 Det var fem hundred gode Pund i Sedler.
 Farvel, Sir Robert! jeg maa strax afsted.

Sir Robert smilende.

Bliv her, min gode Ven!

Defoe.

Nei, lad mig gaae,

Og bande, stielde i min Gensomhed!

Det er det Gæſte, som letter Hiertet.

Sir Robert.

Men naar jeg nu fortæller Dem: Brevtaſten
 Er funden af en lille Pige, som
 Strax bringer den, saasnart jeg henter hende

I næste Lysthuus!

Sagte.

Kaden er til mig

At overraske nu.

Defoe.

Hvad, kære Herre?

Brevtassen funden?

Sir Robert.

Men hvad gier De Glutten

I Findeløn?

Defoe.

En passende Douceur,

En god Douceur.

Sir Robert.

Maaskee hun faaer det alt.

Defoe.

Nei, det skal Ingen uden Betty have.

Sir Robert gaaer ud, og bringer strax Betty tilbage med Brevtassen i Haanden.

Sir Robert.

Her er den.

Will glad forundret.

Betty!

Defoe ligesaa.

Betty! Er det muligt?

Sir Robert.

Ja, det er muligt, Will! og hun er din.

Det koster mig kun end et Slag i Haanden,

Saa kommer Faderen fra den anden Kant,

For at velsigne jer, og for at give

Sit Minde strax til eders Egteskab,

Om aldrig Betty fik en Skierb i Medgift.

Defoe.

Jeg vilde overraske Dem, og De —

Sir Robert klapper i Hænderne. Twastle kommer ndmygtbukkende.

Sir Robert.

Herr Twastle! vær saa god, om De behager,
Incommodeer Dem hid.

Betty bestyrtet.

Min Fader!

Twastle forundret.

Betty!

Betty knæler.

Tilgivelse!

Twastle.

Staa op, mit Barn! staa op!

Min Gud, vi er jo Alle Mennesker.

Befal, Sir Robert! giv et lille Bink.

Sir Robert.

Beslign de unge Mennesker, Herr Twastle!
Til deres Ægtekab.

Twastle

lægger deres Hænder i hinanden.

O, mine Børn!

Gud kiender Hjertet. Græde kan jeg ikke,

Men føle kan jeg derimod desbedre —

Og dybere; thi den, som ei kan græde,

Han har et dybt Gemyt, han føler Alt

Fra Grunden af — og Styrken gjør ham tør.

Saa voxer, trives og formerer eder,

Og værer lykkelige, hvis I kan;

Hvorom det ikke sømmer sig at tvivle

I denne ædelste Belgjørerens Nærhed.

Defoe.

Nu har jeg aldrig seet! Forklar os dog —

Sir Robert.

Bed Bordet, Herr Defoe!

Der slaes paa en Gongong langt borte.

Gongongen kalder

Til Bords, og der er Tid til at fortælle,

Hvad hver alt nu saa gierne vilde vide.

Saa meget veed vi jo, at vi er alle

Ret lykkelige: De, min gode Ven!

Fordi De deelte Deres Laurbærfrands;

Will fik sin Betty, Betty fik sin Will;

Herr Twastle faaer en tabt Credit tilbage;

Jeg har min gamle gode Robinson;

Min Robinson fandt her igien sin D.

Saa kommer Alle, deler hist med mig

Et venligt Maaltid! Bordets Blomster vinke

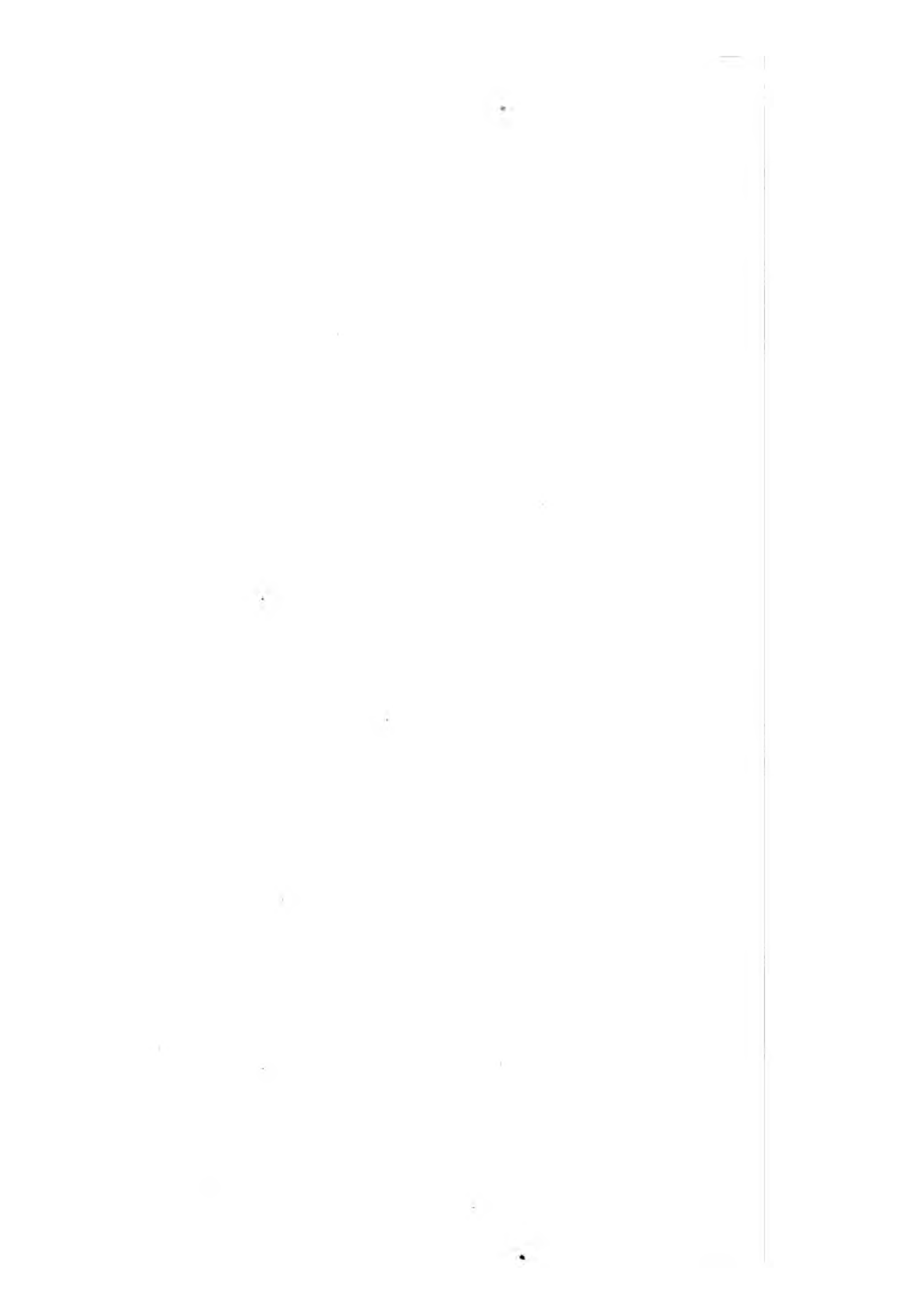
Til Skyggen og den blinkende Pocal.

Der skal vi drikke Brudeparrets Skaal,

Dg glædes ved at vide Robinson

Med Fredag lykkelig i Gammelengland.

ANMÆRKNINGER.



Side 1: **Ludlams Hule** udkom første Gang trykt (A) i December 1813; anden Gang (B) udgav Digteren Stykket endeel forkortet og hvad Slutningen angaaer omarbeidet i sine Digterværker, VIII, 1845, hvilken Udgave ogsaa fremtraadte med særskilt Titelblad. Det er uvist, om Ludlams Hule eller Røverborgen er ældst. Om Stoffet til Ludlams Hule see nedenfor i Forerindringen til Originaludgaven af Røverborgen.

Oehls En Reise fortalt i Breve til mit Hiem, II, 1818, Side 29—31. (Den 17de Juni 1817).

Jeg er vis paa, at Wehse og Kuhlau vilde gjøre Opfigt i Europa blandt alle ægte Musikelskere, som de bedste nulevende Componister, hvis Sovedrikken, Røverborgen og Ludlams Hule vare bekendte. Det kommer dig maaskee underligt for, at jeg yttre Eligt i det Dieblig, jeg omarbejder Ludlams Hule paa Tydsk til et romantisk Skuespil. Men derfor kan det gjerne med Liden blive opført som Snygespil, og jeg haaber ikke, man vil mistyde dette Foretagende. Det er ved mine Arbejder, at Wehse og Kuhlau have faaet Leilighed til at vise dem paa Theatret, og havde jeg ikke forst elsket deres Genie og beundret deres Kunst i saa Henseende, saa havde Publicum heller ikke kunnet det, thi naar man intet Snygespil har, kan man intet componere. Den Tanke, at Ordene og Sujettet kun behøver at være plumptsammenlagte Brædelægter, hvorpaa Componisten kan hænge sine duftende Blomsterkrandsse, er en vrang, egoistisk Mening, der kun kan opstaae i slige Musicis Hierner, der, uden litterair Opdragelse, bedre forstaae at udøve,

end at tænke over deres Kunst og dens Forhold til Poesie. Naar ikke Digteren giver Componisten Anledning, saa kan han Intet udvikle. En interessant Fabel maa først vække Deeltagelsen og Opmærksomheden, og i Stoffet maae Kiærnen og Spirerne ligge til alle de Tanker og Følelser, til den Afveksling af Lys og Skygge, Kraft og Blidhed, som Componisten udvikler. Mangler det, hvad skal da sætte ham i Begeistring og give ham Ideer? Og havde han selv nok saamange Ideer — paa hvad Maade forbinde dem med det Uvedkommende? Paa en smudsig og plettet Trangrund hefter ingen Farve; den skønneste Farve taber der sin Glans, og den fortræffeligste Kof kan ikke tage Suppe paa en Bøllepind. Der kunde anføres talende Exempler for denne Menings Rigtighed; men Exempler ere forhadte, og jeg tænker, Tanken er indlysende nok, uden at behøve sandselig Indklædning. Jeg haaber altsaa, jeg har vdiist min Hoiagtelse og Kiærlighed især for en Wensses Musikgenie, da jeg har skrevet tre Stykker for ham. Thi Sovedrikken er en heel Omarbeidelse, og alle Indfaldene og Lystighederne deri tilhøre paa ganske faa nær mig. Men det vilde være for meget forlangt, at jeg skulde holde mine egne poetiske Ideer tilbage, naar de komme over mig til Held for mit Værk. Ludlams Hule kunde vel bruges til et Syngeespil; men det var saa rigt, at jeg, for at gjøre Forbindelsen med Musiken mulig, maatte holde meget tilbage, som derved kun blev Skizze. Det var disse Partier, som jeg fik Lyst til at udmale, for at give Værket den Fuldbendelse, der var mig mulig, da det er mig en af mine kiæreste Digtninger.

Professor Oehls Erklæring til Publicum om hans personlige Forhold til Justitsraad Baggesen, 1818, Side 27—28:

Critiken over Ludlams Hule er den, han [Baggesen] gjør sig meest til af, og her er det vel især, han vil have be-

Linie 31: Critiken over Ludlams Hule] See Baggesens Maanedsskrift Danfava, I, 1816, Side 242—283, 339—384, og 447—478.

kæmpet mig med sin hele Styrke, med alt det Mod, den Indsigt, det Vid, der var ham betroet. Men jeg opfordrer Enhver, Ven eller Fiende, til at læse Peter Wegners Anticritik, og derefter domme, om der er bleven Blad paa Blad af det hele Korthuus, han saa barnagtig bryster sig af. Og aldrig har han vovet Andet mod hiin Anticritik end Skieldsbord.

Oehls Levnet, fortalt af ham selv, II, 1831, Side 313—316:

Wense ønskede sig paa den Tid (1814 [d. e. 1812 eller 1813]) igien et Syngespil at componere, og den herlige Kuhlau, som endnu kun var bekiendt af sin Instrumentalmusik, bad mig ligeledes at skrive sig et. Jeg overveiede, hvad der kunde passe sig for Begges Genie. Kuhlau syntes mig mere rask og effectfuld; i Wenses Musik havde altid en vis dyb, anende Phantasie henrykket mig med sine hulde Drømmerier. Jeg skrev Røverborgen for den Første, og Ludlams Hule for den Anden. Røverborgen har en broget og uagtet sin Fremstilling af Fare og Grumhed munter Colorit. Scenen foregaaer i Provence, Provencerosen fletter sig ind i de Elskendes Krands, Toner fra Troubadourernes Tid lyder ind i enkelte Partier; fra det nære Spanien skienter Calderon et velklingende Versemaal, til at flyve let over Røverscenerne, i hvilke man mere forbauses over Røvernes naive Grumhed, end forfærdes over deres Ufskyelighed. Det var ikke den tydske filosofherende Lidenfskabelighed, den mærkværdige phantastiske Tændersgnidsel, den sentimentale høie Fortvivlelse, vi beundre i Schillers Røvere, som jeg vilde efterligne. I Røverborgen ere sydlige Røvere, der lide saa lidt af Samvittighedsnag og Kamp med moralske Gølelser, at de tværtimod lege med Mord og Drab, som Dreng

Linie 3: Peter Wegners Anticritik] Om Syngespillet Ludlams Hule med Hensyn til dets kritiske Vurdering ved Baggesen. Et Bidrag til at vise det Vrange og Usande i denne Skribents Kritik i Almindelighed. Af Peter Wegner [p. A. E. Boye]. Kbhvn. 1816.

— 17: en broget] = Oehls Erindr., III, 1850, Side 44, hvor det samme Sted forefindes; Orig.: et broget

med deres Kiephest. Birgitte og Camillo ere de mærkværdigste Characterer i Stykket. Den Førstes Diævelskhed er aldeles naturlig; Vælsht .gaaer ligesaa let over til Grumhed, som til fanatisk Sværmeri, og Livet er for hende kun et nerverystende Spil, der morer, jo stærkere det ryster.

I Ludlams Hule sammensmeltede jeg to beslægtede Eventyr af Neue Volksmärchen der Deutschen. Det er Ideen om Forsoningen, der har givet den romantiske Mythologie Anledning til flige Forestillinger, som den om Ludlam og den hvide Dame. En Synder kunde ombvende sig i sin sidste Stund, og faae Forlabelse; men overrumplede Døden ham, saa fandt han ingen Ro i Graven. Nu gyste dog Hiertet ved Tanken om evig Forbømmelse, som en lykkelig Anger i Tide havde kunnet forekomme. Derfor troede man, at flige Døde gif igien som Natteskygger, for at finde Frelse. Og ligesom Christus havde forsonet Mennekenes Synder, saa ansaae man det muligt, at en levende, from christen Slægtning ved sin Dyd og Uafhængighed kunde forsone den Ufdødes Brøde. Denne fromme Phantasi, der opstod af en barmhiertig Følelse med den Ulykkelige, har visseilig intet Stødende for vor Følelse; og om end vor Philosophie ikke længer troer derpaa, saa kunne vi dog gierne med poetisk Illusion sætte os hen nogle Timer i en ældre Tids Tro og dele dens Forestillinger. Noget Lignende giøre vi jo desuden altid, naar vi sætte os ind i hvilken som helst anden Character og Tænkemaade, end vor egen. Jeg indseer altsaa ikke, hvorfor et sindrigt Spøgelsespil mere skulde være udelukket fra Poesien og Skuepladsen, end Teespillet. Det er dog tragisk, tiltaler mere vor alvorlige moralske Natur, og er os nærmere saavel i Tiden som i det Nationale.

Oehls Erindr., III, Side 45—47:

Det varede noget, inden Stykket [Ludlams Hule] blev antaget, og jeg skrev i den Anledning til Rahbek (der var en af Censorerne) følgende Niimbrev:

Min gode Svoger! fiære Ven!
 Jeg kan dig ikke skiule,
 At gierne lidt jeg saae igien
 Nu til min Ludlams Hule.

Da ellers du en Læser er,
 Som sluger i Minuten,
 Saa burde jeg vel være her
 Lidt ængstelig for Glutten.

Ihi dersom med at læse det
 Dig nogen Møie koster,
 Saa kan du ikke være ret
 Fornøiet med mit Foster.

Maaskee der Get og Andet var,
 Som ud du vilde pege,
 Men hvortil endnu Musen har
 Gi ladet sig bevæge.

Maaskee — for mig det mindste Tab,
 Hvis Sligt maaskee var rigtig —
 Maaskee det kun var Dovenskab,
 Som gjorde dig forsigtig.

Saameget veed jeg: Poesie
 Maa stundom Føden tage
 Af Folketro, Mythologie
 Nu, som i gamle Dage.

Det gielder kun, at sligt et Spil
 Gi taber sig i Lusten;
 Ihi ogsaa Hjertet røres vil,
 Og hylbes vil Fornuften.

Den lider Intet, som du seer,
 Skjendt Phantasie er Guden;
 Thi Lidenſkab og Character
 Kun knytter, løser Knuden.

Hvad i det virkelige Liv
 Tilfældet kun leveerte,
 Her, som et digteriſk Motiv,
 Jeg allegoriſeerte.

Desuden er en Folketro
 Gi, hvad man bør forandre.
 Det Underfulde kræver jo
 Sit Stof, som alle andre.

Maaskee, hvad blot jeg digted her,
 Dog virker i Naturen
 Gist paa Saturn, i Jupiter,
 I Venus, i Mercuren.

Den frygtelige Mars er rød,
 I denne Tid han lyner,
 Maaskee det selv var ham, som bød
 At tolke mine Syner.

Hvor Hamlets blege Skygge gaaer,
 Og faaer os til at græde,
 Der, tænker jeg, kan naſte Baar
 Moer Ludlams Skygge træde.

Kort derefter blev Stykket spillet [den 30te Januar 1816].
 Weyſes og Kuhlaus Muſik ſvarede aldeles til min Forvent-
 ning, og Stykkerne gjorde Lykke paa Scenen, og havde altid
 fuldt Huus. Men Baggesen nedrev dem, blev alt grovere og

Linie 28: Baggesen nedrev dem] Röverborgen critiseredes af Baggesen i J. Nr.
 Hösts Ugeblad Dannora, No. 21—26, Septbr.—Octbr. 1814.

grovere, fik alt flere og flere Tilhængere, thi da jeg taug stille, troede Mange, at der dog maatte være Noget i hans Dadel, skiondt de Fleste, selv blandt hans Venner, fandt, den var overdreven.

Bemærkninger til Ludlams Hule:

- Side 4, Linie 18-22: Til sliq Hans Dvaft osv.] Weyses egenhændige Partitur, der eies af det store kongelige Bibliothek, har her en Læsemaade, som vel tilsidesætter et Riim, men dog turde være at foretrække, naar den ikke efter al Sandsynlighed var indført af Componisten: Til Haremod? | For tomme Huler, | Som Intet skuler, | I Hjertet isner | Hans tappre Blod. Det Samme gjælder mere eller mindre om Partiturens Læsemaader til Side 21, Linie 6: Enhver, som aner Dens Fryd; Linie 10-11: Thi om den haarde Klippe | Huult lyder brudte Bølgers Raab; og Side 42, Linie 5: Du hastig min Forløsning bringer.
- 37, — 26-27, og Side 71, Linie 23: Jeg ... forspilte, hvad jeg havde; jeg har forspilt mit Liv.] Det kan vel ikke afgjøres, om forspilte, forspilt her er brugt i Betydningen bortspilte, bortspilt, eller om det blot er en urigtig Orthographie (der forekommer flere Steder hos Digteren, see f. Ex. Var. til Trag. Dram., II, Side 34, Linie 25) for forspildte, forspildt. Af Digterens tyske Bearbejdelse faaer man ingen Oplysning herom.
- 53, — 7: Den Ven var vred.] Denne Sætning er tagen af Ewalds Harlequin Patriot; see hans Samtlige Skrifter, IV. 1852, Side 133, Linie 20.
- 58. — 10-11: End et Blund, saa har mit Fartøi endt sin forte Gang] Blund d. e. Øieblik; see Trag. Dram., V, Side 347, Bemærkn. til Side 13, Linie 8.
- 98, — 18-19: Alle Mennesker levede jo endnu i Gaar, da vi reiste?] I Gaar skulde have heddet: i Forgaars (den tyske Bearbejdelse har ogsaa: vorgejstern Abend).

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 6, Linie 12, til Side 7, Linie 6: Han gif til Ludlams Hule osv.] Denne Sang er i A deelt i sex fireliniede Stropher, men her efter B, overensstemmende med Musiken, i tre otteliniede.
- 8, — 25: Seir hjemdrage] = B; A: Seier drage
- 9, — 17: med Taf] = B; A: Taf med
- 10, — 29: Hæller] = B; A: Hvalvinger
- 11, — 10: Spurbene] = B; A: Spurrene
- —, — 18: ruller] = B; A: vifler
- —, — 22: Det er sandt] = B; A: Det sandt

- Side 12, Linie 2: Ja] = B; A: Jo
- 13, — 29-30: Huusholdersken? Hvorfor] = B; A: Huusholdersken af Huset? Hvorfor
- 15, — 9-11: Os kalder alt. | Clara. | Og veed du, William! veed du] = B; A:
- Os kalder alt. Den skælvende Trompeter
Staaer hist paa Høien; støder Heltetoner
I gule Malm, med Angst og Frygt i Hjertet.
Han sad vist heller ved et Bryllupsgilde!
- Clara.
- —, — 21-23: Som skygger over Graven. | Clara. | Gud! hvor er jeg] = B; A:
- Ved Gravens Tøse.
- Clara.
- O min Gud hvor er jeg
- 16, — 2: heel] = B; A: ret
- 17, — 16, og Side 58, Linie 6: af] = B; A: ad
- —, — 19: sig] = B; A: dem
- 18, — 9 og 32: af] = B; A: ad (smlg. Linie 13)
- 19, — 16: Times Tid; saa seer] = B; A: Times Tid, for at sige sin gamle Ven Sir Harry Turner god Nat. Saa seer
- 21, — 25: Bestraaler] = B; A: Belyser
- 22, — 9: Mig i mit Die. Jeg har megen] = B; A: I min Blik. — Jeg havde megen
- —, — 31: med huul Røst.] = B; A: med en huul Stemme).
- 24, — 2: er af Turnerslægten.] = B; A: er en født af Turner!
- —, — 6: jer] = B; A: Eder
- —, — 19: hviler] = Partituren; A og B: slumrer (smlg. Side 22, Linie 1)
- 25, — 29: Vindue] A og B: Vindue
- 26, — 7: mørke] = B; A: dunkle
- 28, — 29: mørke] A: dunkle (mangler i B; smlg. den foregaaende Var.)
- 30, — 4: med] = B; A: ved
- —, — 5: Seng.] = B; A: Sengen.
- 31, — 18: fromt] = B; A: dem
- 32, — 7: skrive] = B; A: skriver
- —, — 24: Er den Skat saa stor?] = B; A: Er det da en Skat?
- —, — 30: Fader skal betale?] = B; A: Fader bør betaler?
- 33, — 18: Rast] = B; A: Ung
- 35, — 14: Stund] = B; A: Time
- 36, — 32: tabt] = B; A: borte
- 37, — 19: fangen] = B; A: fanget
- 39, — 7: smelte skal hans Bryst] = B; A: smelter Heltens Bryst

- Side 43, Linie 31: Troldfiælling. Jeg indlader] = B; A: Troldfiælling. Min eneste Feil i hendes Dine er, at jeg er en Engellænder. God dam, jeg er ikke meer en Engellænder, end en Dævellænder! Jeg er en Cosmopolit, min Broer! Det vil sige: Jeg har en Plantage i Vestindien. Jeg indlader
- 44, — 2: Nimrod efter vilde Dyr, især efter Ræven] = B; A: Nimrod mod vilde Dyr; især mod Ræven
- —, — 13: druknede] = B; A: drunknede
- —, — 15, og Side 101, Linie 1: Plumbudding] A: Plumbudding; B mangler.
- 45, — 13: Porter, og lader eder gjøre, hvad I vil. Kommer] = B; A: Porter, lader Eder gjøre hvad I vil, og repræsenterer det fri engelske Folk. Kommer
- 46, — 12: mig = B; A: min
- 48, — 32: ned, inden] = B; A: ned af Galgen igien, inden
- 50, — 14: Violin] = B; A: Fivelin
- —, — 19: dig] = B; A: Du
- 51, — 16: Tom kommer.] = B; A: Tom.
- 52, — 29, til Side 53, Linie 1: Bedrog mig. | Raster den hen, og stamper ad Sir Harry, som vil følge ham. | Bliv du der! jeg vil ei følges. | Jeg sætter] = B; A: Bedrog mig.

(bukter for Muffen)

Tusindgange om Forladelse,

Min skønne Muffe! Gid jeg var en Muffe,

Saa nægted Miss mig ei sin hvide Haand.

Undskyld min Driftighed! Gids Eders Frøken!

(puster paa den)

Veed hende naadigst at tilgive mig,

For di jeg tog Jer under Armen. (puster igien) Af,

Jeg haaber dog det har ei skadet Jer!

(Stamper ad Sir Harry som vil følge ham)

Bliv der! God dam! jeg vil ei følges af Dig.

Jeg sætter

- 53, — 9: Det bilder han sig ind. | Tom. | Jeg veed ei hvad] = B; A:

Det bilder han sig ind.

I overmorgen kommer han igien,

Som intet var i Veien.

Tom.

Han er dog lidt

Utaalelig.

Sir Harry.

Det kan jeg ikke sige.

Jeg lider heller ham end disse tvære

Indbildske kolde Narre; foretrækker

Hans Mave dog, Abbedens spidse Næse.

Tom.

Jeg veed ei hvad

- Side 55, Linie 6: Det] A: Der; mangler i B.
 — 57, — 3: Bord] = B; A: Træbord
 — —, — 10: Dog vel ei langt] = B; A: Vel ikke langt
 — 58, — 4: Bøddelen] efter Digterens senere constante Sprogbrug; A: Bødelen (B mangler)
 — —, — 14-15: George | kommer] = B; A: George (en gammel Soldat, kommer)
 — 59, — 10: Teltet] = B; A: Teltet
 — 60, — 21-22: Vibe. | Robin.] = B; A:

Ribe.)

Seer Du det Gyrtaal? Saadan saae det ud
 For hundred Aar, kun med lidt færre Skaar,
 Jeg har lidt flere Rynker. Det betynder
 At vi har begge givet Ald, fra den Tid.

Robin.

- 63, — 18: Træffer] = B; A: Hænger
 — 64, — 8: var maaskee det paa] = B; A: var det maaskee paa
 — —, — 21: anlægges rundt Børnefabriker] = B; A: anlægges Børnefabriker
 — 66, — 8, og Side 75, Linie 31: Godt!] = B; A: Vel!
 — 67, — 10-12: forbandet. | Kaster. | Men Ser] = B; A: forbandet! | Men Ser
 — —, — 17: alle, Broer! om hvad du] = B; A: Alle om hvad der Du
 — —, — 24-25: Nu, | Hvad] = B; A: Nu saa lad det vaagne. | Hvad
 — —, — 27: Jeg thuse maa paa hende] = B; A: Vi! jeg maa thuse hende
 — —, — 31: Fader! gode Fader!] = B; A: Gode Fæder! Go'e Fæder!
 — 70, — 8-9: for dig, min Broer! | Og ikke] = B; A: for Dig, | Og ikke
 — 71, — 31: jeg] = Partituren; A: sig (B mangler)
 — 73, — 20-21: Fanny. | Ja, J har Ret] = B; A:

Fanny.

Skiondt det er Fabel,

Og skiondt J være kan forsikkert om

At alt er Phantasie; saa har J ret

- 74, — 14: Dog læst endeel om] = B; A: Dog hørt et Gurs om
 — —, — 27-28: forlade jer, forlade | Min] = B; A: forlade Eder og | Min
 — 75, — 7: nok] = B; A: vel
 — 76, — 1: Pharmacopoe] A og B: Pharmacie
 — —, — 5: Dog nogle] = B; A: Og andre
 — —, — 20: Som salig Moder gav mig, da hun døde.] = B; A: Min Moders Gave paa sin Sotteseng,

Side 77, Linie 19: [Vorstabel.] = B; A: [Vorstabel i sin Haand].

— —, — 30, til Side 78, Linie 1: [ørkesløse Frygt. | Seer paa]
= B; A:

ørkesløse Frygt.

Min Fader holdt os Børn fra Døvtro,
Dg satte Ammen ned i Fangetaarnet
Hvergang hun kom med sine Eventyr.
Det var lidt haardt. Hun maatte tit derned.
Hun kunde aldrig høre Møllen suse
Dybt under Borgen, aldrig Klokkerne ringe,
Dg aldrig faldt en Kiedel fra sit Søm,
Før strax hun havde sin Historie.
Saa maatte hun i Gullet stakfels Grethe!
Dog vandt vi Børn derved. Hvor her er støvet.

(seer paa

- 78, — 3-4: [lader til, den eengang | Er tabt] = B; A: [lader,
som den eengang | Var tabt]
— 80, — 24: [ligge] A og B: [ligger]
— —, — 26: [Fælen] = B; A: [Gulvet]
— —, — 30: [stod] = B; A: [sød]
— 81, — 14: [Lidenstak.] = B; A: [Lidenstakelighed].
— —, — 19: [Har loffet] = B; A: [Henlokket]
— —, — 26: [Maage der og skreg saa fælt.] = B; A: [Maage
fælt paa den og skreg;
— 83, — 25: [Gulvet] = B; A: [Jorden]
— —, — 28: [var] = Partituren; A og B: er
— 84, — 12: [hvis] = B; A: [naar]
— 87, — 21: [truende] = B; A: [fugtige]
— 88, — 9: [Med Hænderne forslagte paa Brystet venter hun sin]
= B; A: [Hun sidder nogle Dieblif stille knælende, med Hænderne forslagte
paa Brystet, og venter sin
— —, — 10: [puste] = B; A: [puster]
— —, — 14: [Moder! Moder!] = B; A: [Moder! Min Moder!]
— 91, — 14-16: [Robins Blod. | Fanny. | O, Gud! o.]
= B; A:

Robins Blod.

Fanny.

Nei, nei!

Gud! lam (mildere).

Frygt ei! Jeg vil ei dræbe hende.
Vi elske Børn, vi Kildens, Flodens Vand.
Jeg vil opdrage hende til en Havfru,
Forvandle hendes Halvdeel til en Fisk
Med smukke Sølvskæl. Men hendes Haar
Skal blive grønt, som Søgræs. Ansigtet
Beholder hun, samt Arm og Bryst, og Hænder.

Smukt vil hun synge for Dig mangt et Dvel
 Ved salten Strand. Du vil gienkiende Betty
 Om Aften under Grædepilens Grene;
 Men — hun vil stirre følesløs paa Dig,
 Thi Havets kolde Mø har ingen Siæl.

Fanny.

O Gud! O

Side 91, Linie 17-18: J en uskyldig Engels rene Blod | Du føle
 vil din Høvn?] = B; A: Paa en uskyldig Engels rene Siæl |
 Vil selv Du hævne Dig?

— 96, — 24-25: end det, de ere] A: end de de ere;
 B mangler.

— —, — 26: Tremulanter] A: Trimulanter; B mangler.

— —, — 28: ligerviis] A: ligeviis; B mangler.

— 102, — 9-10: hvad han er. | Knæl] = B; A:

hvad han er

Uf en erkjendtlig Samtid; derfor har
 Hans Majestæt bæret mig, sin Tiener,
 Med den for mig høist glædelige Pligt,
 Paa Grændsen, før vi skilles ad til Uffæd
 Ut hædre Dig med Ridderlaget, William!
 Knæl

— —, — 23: til Hielm] A og B: til en Hielm (smlg. Side 79,
 Linie 16)

— 103, — 16: gravitetiff] A: gravitætiff; B mangler.

— —, — 23-24: Ut et uvisneligt, et helligt Lov | Uf denne
 Ggefbrands] overensstemmende med den tydske Bearbejdelse,
 der har: daß ein Blatt von diesem Eichenkranz; A: . . . Lov |
 Ut denne . . .; B: Lov, | Ut denne . . .

— 107, — 27-28: Fanny, dræbt | Min] = B; A: Fanny
 og | Min

— —, — 28, til Side 108, Linie 1: haarde Væg. | O, arme
 Fanny!] = B; A:

haarde Væg. —

Ulceste steeg i Huln for Udmet,
 Men deri ligner Robin ei den bløde
 Den følesløse Konge. Leve roligt
 Og tage mod et slikt Forsoningsoffer?
 Nei, ved Sanct Dunstan Skotlands Helgen! Nei!
 Min Siæl er fuld af Lyder, men med Beeg
 Har Helved end ei trykket i dens Grund
 De fæle Ord: Utroskab, Følesløshed!
 O arme Fanny!

Side 113: *Noverborgen* udkom første Gang trykt (A) i April 1814; anden Gang (B) udgav Digteren dette Stykke i *Digterværker*, X, 1840, og tredje Gang (C) i *Digterværker*, VIII, 1845, hvilken Udgave ogsaa fremtraadte med særskilt Titelblad. Originalen er forsynet med følgende

Forerindring.

Ofte meer end i Historien finder den dramatiske Digter Anledning til et Skuespil i en Fortælling, en Roman, en gammel Sang. Hovedsagen er at finde et godt Stof; Fremstillingen og Udviklingen ere saa forskellige i dramatisk og episk Poesie, at Digteren med Rette kan kalde Værket sit, om ogsaa den første Idee dertil er taget andensteds fra. Saaledes byggede Shakespeare næsten alle sine bedste Værker paa foregaaende Noveller.

De fleste morsomme Fortællinger grunde sig paa eet eller andet Folkesagn, og Folkesagn er almeen Eiendom for alle Digtere. Billedhuggeren sauger ikke selv sit Marmor af Bierget. Han imodtager det i sit Værksted tilmaalt og tilfæaret. Han bruger ogsaa sin Model. Jo bekvemmere Stykket er for hans Arbeid, jo smukkere Modellen staaer for ham, desto mere Grund har han til at haabe, at Værket vil lykkes.

Jeg er i mine Dramer afvejlende gaaet ud fra Historie, Noveller, og egen Opfindelse. Jeg har selv opfunden adskillige Fortællinger. Fremmede Fortællinger have igien til sin Tid givet mig Anledning til Skuespil. Saaledes er *Aladdin* blevet til, *Faruk*, og mine to seneste Syngepil *Lublams Hule* og *Noverborgen*.

I *Neuen Volksmärchen der Deutschen* findes to Eventyr: *Lublams Höhle* og *Die weisse Frau*, som jeg har sammendraget og dannet til eet.

I en tysk Roman af Anton Wall: *Adelheid und Aimar*, er en Episode, som gav Anledning til nærværende Syngepil.

Linie 30: *Adelheid und Aimar*.] fordansket af Oehl. under Navn: *Adelaide og Aimar*. Af Anton Wall. Oversat af Adam Öhlenslæger, I-II, udkommet i Marts 1802.

Hiin Fortælling er atter en fri Omsarbejdelse af en fransk, og Forfatteren til denne siger i et andet Værk *Le Troubadour*, at han har grundet den paa gamle provençalske Efterretninger. Den franske Roman er ikke kommet mig til Hænde.

Endnu maa jeg anmærke: Den smagfulde Dommer vil ikke ansee det for en Feil, naar jeg taler om Zigeunere i en Tildragelse, der foregaaer i Ludvig den Helliges Mindreaarighed. Med Zigeunernavnet vækkes Forestillinger om en Levemaade, et Slags Mennesker, der til de fleste Tider, meer eller mindre, har været, men som sandseligst og klarest staaer for vor Indbildning under hiin Benævnelse. Det er Digteren om at giøre, kort og klart, med enkelte Træk at vække levende Forestillinger. Deels derfor har jeg brugt denne Anachronisme, deels for at give en grum og vild Character Sandsynlighed ved at henvise til en Menneskehob, der i Virkeligheden har aflagt hyppige Beviis paa en saadan Naturs Mulighed.

See fremdeles ovenfor Side 351 til 352.

Bemærkninger til Røverborgen:

Side 143, Linie 16: Stig ned, i Staal bedækt, med Harnisk og med Landsfe.] Det kongelige Theaters Partitur til Røverborgen har her, mere sprogrigtigt: Stig ned, med Staal osv., hvilken Læsemaade vel kunde fortjene Opmærksomhed, naar der var Sikkerhed for dens Authentie. Ligeledes forholder det sig med Partiturens Læsemaade Side 147, Linie 4: Bierget, hvad det pryder bedst.

— 178, — 21-26: *O, sanctissima*, osv.] Siciliansk Folkehymne.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 115, Linie 17: Men, o! sig Skjen bryder] = C; A: Men stille! Skjen bryder

— 116, — 8-9: Natur. | Hviß] = B; A: Natur. | (taler) | Hviß

— —, — 19: Et Horn høres bag] = C; A: (En Valdhornmelodie bag

— —, — 28: skidesløst] = B; A: skidesløs

— 118, — 4: forskjønnende] = C; A: forskjønnede

— —, — 12: bøier] = B; A: vender

— —, — 27: Camillo.] = C; A: Camillo (betænkelig).

- Side 122, Linie 17-19: Døden, | Som vilde Mordet hevne, | Jeg laae]
= C; A: Døden | Jeg laa
- —, — 21: Ridder] = B; A: Ridderne
- 123, — 29-30: Lyffe. | Uimar.] = B; A: Lyffe. | (Sang.) |
Uimar.
- 125, — 12: blæser] = C; A: støder
- 126, — 11-12: om din Uimar. | Uffted] A: om din Uimar. |
(Tale) | Uimar. | Uffted; i B og C ender denne Scene ved:
om din Uimar.
- 127, — 6-7: Hantørche. | Adelaide] = B; A: Hantørche. Plat-
form.) | Adelaide
- —, — 9: synge:] = B; A: synge verevitt.)
- —, — 15: Hvor for] = B; A: Og hvor
- 128, — 13: at engang vi fæsted] = B; A: at vi Begge fæsted
- —, — 20: Forglemmer, at det er Borgfogdens Datter] =
B; A: Forglemmer, det er Castellanens Datter
- 129, — 15: hvor Alt forandres] = B; A: hvor alting vasker
- 131, — 7: nu ei at tabe] = B; A: nu ikke tabe
- 133, — 11: jer] = C; A: Eder
- —, — 16: ei] = B; A: ikke
- —, — 30, til Side 134, Linie 1: Moder! | Mit Barn] =
B; A: Moder! | (Sang) | Mit Barn
- 135, — 15: Tartar] = B; A: Tarter
- —, — 31, til Side 136, Linie 1: Herr Ridder! | Conne-
tablen] = B; A: Herr Ridder? | (Sang) | Connetablen
- 137, — 29: hen til] = C; A: over
- 138, — 8: Hylbing] = B; A: Hylbning
- 139, — 29: saare Svinet med sit lette] = C; A: saare det
med hendes lette
- 140, — 8: man] = B; A: jeg
- —, — 31: tør] = C; A: maa
- 141, — 3: fik mit Løfte.] = C; A: har min Tro.
- —, — 4: bittert] = B; A: bitter
- —, — 6: Adelaide.] = C; A: Adelaide (med Værdighed).
- —, — 8: Herskelsst] = B; A: Herskesynge
- —, — 22: Umatrix] = B; A: Umarix
- —, — 28: Helsen] = B; A: Hilsen
- 142, — 12: Adelaide.] = C; A: Adelaide (stolt fornærmet).
- 143, — 6-7: træder hen for Sanct Georgs Billedstøtte, der staaer i
Haven, og knæler derfor.] = C; A: (stirrer hen for sig, derpaa træder hun
hen for Sanct Georgs hvide Billedstøtte, der staaer i Haven, kaster sig paa
Knæ derfor og synger:)
- —, — 25: paa Knæ] = B; A: i Knæ
- 145, — 14: Richard] = C; A: Richard (rast og fryg).
- —, — 23: Som eder begge satte der] = B; A: Som satte
Eder begge der
- 146, — 20: Skov og Skrat] = B; A: dunkle Skrat

- Side 149, Linie 16: Borgmuren] = B; A: Borglunden
 — 150, — 2-3: Sal. | Paa] = C; A: Sal med Blgrader. Paa
 — —, — 12-13: Sambittighed | Og Ed] = B; A: Sambittig-
 hed, | Sin Ed
 — —, — 14: Af, skal] = B; A: Og skal
 — 151, — 19: hvori sidder en] = B; A: hvori en
 — 153, — 5: hans] = B; A: sin
 — —, — 16: mørke] = B; A: dunkle
 — 154, — 11: Røverne. De staae bag Busken.] Overensstem-
 mende med Digterens tyske Oversættelse af Stykket, som har:
 die Räuber, die das Laub verbirgt; A: Røverne. Da staae bag
 Busken.; B og C: Røverne. Da staae bag Busken!
 — —, — 16: Sværdene] = B; A: Sablerne
 — 155, — 25: mager] = B; A: maver
 — —, — 26: Dienbryn, i en] = B (som dog har: Dienbryne);
 A: Dienbryn, en
 — 157, — 11: Forbi] = B; A: For
 — —, — 13: Binduet] = A, B og C: Binduet
 — —, — 31: Mand hen ved de] = B; A: Mand imod de
 — 158, — 15-16: dem. | Malcolm] = B; A: dem.) | (Sang) |
 Malcolm
 — 160, — 24: Stegerfet] = B; A: Stegerse
 — 161, — 21: under] = B; A: bag
 — —, — 28: Nu, saa tog jeg fejl.] = C; A: Saa har jeg
 forhørt mig.
 — 162, — 6: Tak, gode] = B; A: Tak, vakkre
 — —, — 15: Binduet] = B; A: Bindvet
 — —, — 16: Malcolm, og] = B; A: Malcolm til Bordet, og
 — 163, — 27: from] = B; A: frommere
 — 165, — 10: Skif] = B; A: Klem
 — —, — 29: og gode Sengebolstre] = C; A: og lustede
 Madratser
 — —, — 31: hans] = B; A: sit
 — 166, — 9: holdt paa denne Ret] = C; A: holder paa min Ret
 — —, — 29: jeg] = B; A: J
 — 167, — 5: i hans, seer stivt paa ham, og blinker.] = B; A:
 i sin, seer stivt paa ham og blinker med Dinene.
 — —, — 7-8: Mørket dækker Land og Bove, | Skuggen skjuler]
 = Partituren; A, B og C: Mørket skjuler Land og Bove, |
 Skuggen dækker (smlg. Side 166, Linie 14-15)
 — —, — 15-16: paa mig! | O, Himmel] = B; A: paa mig. — |
 (Recit.) | O Himmel
 — —, — 25: Noget.] = B; A: noget, i Baggrunden.
 — 169, — 16: Sit] = C; A: Der
 — 170, — 2: Tiggermunk] = B; A: Bettermunk
 — —, — 18: nok] = B; A: vel

- Side 171, Linie⁵: taleb] = B; A: talde
 — —, — 6: jeg havde malet] = B; A: jeg kunstig malte
 — —, — 7: vege] = B; A: vige
 — 173, — 29: Bord og Bænke.] = B; A: Træbord og Stole,
 — —, — 30: Staal] = B; A: Bolle
 — 174, — 9: stiv, den laer sig ikke] = B; A: stiv, jeg kan
 den ikke
 — —, — 18: Tørrer] = C; A: Tører
 — —, — 23: lystig] = B; A: munter
 — —, — 26-27: prise. | Velkommen] = B; A: prise. | Sang. |
 Velkommen
 — 175, — 22: det] = C; A: dem
 — 177, — 1: Rocheloup.] = B; A: Rocheloup (undfeelig).
 — —, — 15: indseer] = C; A: fatter
 — 178, — 6: sin Barm] = B; A: sit Bryst
 — 180, — 31: Saa uforfærdet, rolig] = B; A: Saa uforfærd?
 Saa rolig
 — 181, — 12: Jeg gierne] = B; A: (Sang.) | Jeg giærne
 — 182, — 27: skønne] = C; A: trinde
 — 183, — 2: fornem] = B; A: hødig
 — —, — 6: brænder] = B; A: foger
 — —, — 7: Nimar] = C; A: Nimar (griber sit Sværd).
 — —, — 11: Nimar.] = C; A: Nimar (brusende).
 — —, — 12: Dunst] = B; A: Stn
 — —, — 16: Var Heren Hecate, var Skurken Døden] = C;
 A: Var selv hun Hecate, og var han Døden
 — —, — 18: kalder] = C; A: fordrer
 — 184, — 1: Nimar mistæntelig.] = C; A: Nimar (forundret).
 — 185, — 16: Camillo.] = C; A: Camillo (tillidsfuld og med
 Følelse).
 — —, — 28: Haand.] = C; A: Haand med Varme).
 — —, — 31: Camillo.] = C; A: Camillo (med dyb Bedro-
 velse).
 — 187, — 9: knæler.] = B; A: beder.
 — —, — 18: mig] = B; A: mit
 — 188, — 1: kraftig Tillid] = B; A: kraftig godmodig Tillid
 — —, — 6: dette, reiser han sig, slutter Lampen] = B; A: dette,
 slutter han Lampen
 — —, — 8: Gang paa Borgen, uden] = B; A: Forstue paa den
 anden Side, uden
 — —, — 16: Bindvestarmen] A, B og C: Binduestarmen
 — 189, — 3: Bedrift.] = B; A: En Gang.
 — —, — 13: sig forstræffet.] = B; A: sig).
 — —, — 24: i gamle Dage.] = B; A: for tyve Aar.
 — 190, — 20: vækker] A, B og C: vaagner (smlg. Trag. Dram.
 IX, Side 386, Var. til Side 94, Linie 25)
 — 191, — 15: Flaften igien, hun] = C; A: Flaften. hun

- Side 192, Linie 17-18: Dør | Er oppe] = B; A: Dør | oppe
 — —, — 30: Ha, Malcolm hvile skal paa sine Laurbær] =
 B; A: Ha Malcolm! du skal hvile paa dit Laurbær
 — 193, — 3: flige Hjerte] = C; A: fligt et Hjerte
 — —, — 14: Eiden] = B; A: Etulderen
 — —, — 18-19: ud af den Dræbte, og skjuler ham med det tiltrukne
 Sengenødhæng.] = B; A: ud, tørrer det af i Gardinet, og drager det for
 den Døde.
 — —, — 26-27: Jeg kasted hende | Fra Vindvet ned i Fjeldets
 dybe Klost.] = B; A: Hun ligger blaa | Indstrammet af det
 kostelige Halsbaand.
 — —, — 29: Juliane.] = C; A: Juliane (med et Sut).
 — 194, — 6: en] = B; A: din
 — —, — 10: Horn noget borte; det] = C; A: Horn nedenunder
 Klipperne, det
 — 195, — 5: mod] = B; A: til
 — —, — 7: Dig blev jo Magten] = B; A: Dig, som blev
 Magten
 — —, — 16: Kælberen. 3] = C; A: Kælberen, bedækket af en
 Træløse, i
 — —, — 16-17: et Dueslag] = B; A: et gammelt Dueslag
 — —, — 18: komme fra Broen med Fakler og Bytte, med] = C; A:
 komme med Fakler og Bytte fra Broen i en skjodesløs Orden, med
 — —, — 20: Røverne syng:] A, B og C: De syngte.
 — 196, — 2: lykkelig] = B; A: lykkelig
 — —, — 20: Smukke] = B; A: Gifte
 — 197, — 9: bunden] = B; A: bundet
 — —, — 22: En herlig Ganger og med skønne] = C; A:
 Ein Ganger og med sine skønne
 — —, — 30: Rocheloup.] = C; A: Rocheloup (smilende).
 — —, — 31: Dvinde] = B; A: Pige
 — —, — 32: dette] = C; A: hendes
 — 198, — 4: Jeg saae engang i] = B; A: Jeg eengang traf i
 — —, — 18: Leflen] = B; A: Belyst
 — —, — 27: Klipper] = C; A: Mure
 — —, — 28: det] = B; A: dem
 — —, — 30: Stene] = C; A: Klipper
 — 199, — 3: Juliane.] = C; A: Juliane (glad udbrydende).
 — —, — 15: pible] = C; A: svede
 — 200, — 8: fiæk.] = C; A: fiæk med et foragteligt Blik.
 — —, — 30: see da] = B; A: seer da
 — 201, — 20: islaaes med] = B; A: islaaes neden under med
 — 202, — 7: Sværd] = B; A: Sværd
 — —, — 29: Juliane, og siger:] = B; A: Juliane, gaar med sine
 Skridt imod hende og siger med avalt Røst:
 — —, — 31: Dg] = B; A: D

Side 203, Linie 8-9: I Borgen, som ham Gud giengav, | Han finder
kun en tidlig Grav.] = B; A:

I skionne Borg, som han gienvandt,

Han kun Capel og Gravsted fandt.

- —, — 14: Da] = C; A: Snart
 — 204, — 14: Forsvunden] = B; A: Forsvundet
 — —, — 24: hviler] = C; A: blegner
 — 205, — 3: ei kan hde.] = B; A: ei formaaer.
 — —, — 4: Juliane.] = C; A: Juliane (uffende venlig).
 — —, — 6-7: Morgenflæde, | Da smiler Vesten med et venligt
Gienffær] = B; A:

Morgenpurpur,

Saa smiler Vesten med violne Skær.

- 209, — 10: Ha!] = B; A: Vel,
 — —, — 22: Opsætter eders Riv et Dieblit!] = B; A: Til-
bageholder Eders brede Skridt!
 — 210, — 6: derpaa galant med] = B; A: derpaa med
 — 211, — 1: født] = C; A: fød
 — —, — 12: Connetablen.] = B; A: Connetablen
(galant).
 — 212, — 1-2: hende strax | Til] = B; A: hende | Til
 — —, — 20: Men] = B; A: Nei,
 — —, — 21: bærer] = B; A: bær
 — 215, — 10: har] = C; A: er

Side 217: **Robinson i England** er, i Følge Oehls Erindr., IV, Side 4, forfattet i Aaret 1818 efter Den lille Hyrdedreng, og udkom første Gang trykt (A) i Januar 1819 i fem Acter. Inden Stykket første Gang blev opført paa det kongelige Theater (den 28de Februar 1823), omarbeidede Digteren en Deel af femte Act, fra nærværende Udgaes Side 336 af. Et som næstsidste Scene anbragt lyrisk Digt, for hvis Skyld Omarbeidelsen synes foretagen, blev trykt tilligemed den sidste Scene i A. E. Boyes Aftenblad, 1823, Nr. 9, den 7de Marts, og derefter, uden hiint Paafølgende, under Navn af Selkirk i Robinsonshulen i Oehls saml. Digte, II, 1823, Side 321-323. Theatrets Souffleurexemplar forefindes ikke mere; men Omarbeidelsen foreligger dog fuldstændig i en af Hr. Grosserer P. de Coninck i Bordeaux efter Originalmanuscript tagen Afskrift af de paagjældende Scener,

hvilken Afskrift denne varme Ven af Oehl.s Muse tilligemed flere værdifulde Bidrag velvilligst har sendt nærværende Udgiver. Stykkets omarbejdede Slutning indførte Digteren revideret i dets anden Udgave (B) i Digterværker, IX, 1839, hvor desuden Originalens tre første Acter findes sammentrukne til to. Tredie Gang (C) udgav Oehl. Stykket i Digterværker, VII, 1845, omtrent i samme Skikkelse som anden Gang, kun at sidste Act ved Side 336 er overskaaret i to. Nærværende Udgave er væsentligt kun afveget fra Originalen ved Optagelsen af B's behændige Sammentrækning af de tre første Acter; Digtet Selkirk i Robinsonshulen vil blive optaget iblandt de lyriske Digte.

Endnu maa her omtales et af Hr. Assessor G. L. Kjøpke Udgiveren meddeelt, for en tredive Aar siden paa en Auction kjøbt Exemplar af Originaludgaven, hvori Oehl. egenhændigt har begyndt at indføre Omarbejdelsen af Slutningsscenerne, og desuden bortskaaret først den sidste Acts første Scene (til Side 315, Linie 14), dernæst ogsaa dens anden Scene (til Side 318, Linie 1), og fremdeles Halvdelen af Examensscenen (fra Side 327, Linie 1, til Side 329, Linie 17), hvilke Udeladelser han dog ikke sidenefter har foretaget med B og C.

Oehl.s Erindr., IV, Side 9-12:

Da denne Jubelfest [Holbergs, i Efteraaret 1822] saaledes havde sammensmeltet Hierterne i Apollos Tempel, syntes mig, det var Tid engang at lade Robinson i England spille. Rigtig nok havde jeg hørt, at Udsfællige vare misfornøiede med Theescenen i Stykket, fordi de troede at finde Gentydninger paa sig. En Digter kan ikke skabe af Intet, og en Satire, som aldeles ikke rammer Tidens Misbrug, er uden Salt; men jeg var mig bevidst, at der ingen Personligheder var i Stykket, og Mange, som havde læst det, ønskede at see det opføres.

Rahbet, med hvem jeg ved vor fælles Ven D. S. Mynsters Forbefærd [i October 1818] var bleven fuldkommen forsonet

igien [efter Striden om Freias Alter i Efteraaret 1816], skrev mig følgende Brev derom:

„Jeg takker dig for dit Lystspil, som jeg strax begyndte at læse, som jeg ikke kunde lægge fra mig, før jeg havde læst det ud, og som jeg skryder mig at sende dig, at det kan blive trykt, antaget og opført, da vi i saa lang Tid ingen god original Comødie have havt.

Jeg har, som du seer, alt sagt dig, at din Comødie er god, og tager ikke i Betænkning at lægge til, at hele den Deel deraf, som er mellem Selfirk, William, Betty, Defoe og Sir Robert Edgarson, er overordenlig smuk; kun vilde jeg, du skulde, som Gartnerne kalde det, straffe o: beskære Peter lidt. — Jeg maa ellers ved denne Leilighed anmærke, at ligesom jeg altid har fundet de tre første Acter af din Correggio at være en Nathan den Vise over Kunst, saaledes finder jeg Scenen i den lærde Klub at være en luciansk Dialog om saa kaldet Critik, eller en lærerig Commentar over Lessings Ord, at den, der kan vurdere eet Slags Kunstskionheder, være sig hos Digter eller anden Kunstner, ikke derfor altid maa bilde sig ind, at han kan vurdere alle; da der er ingen flettere, men heller ingen almindeligere Critik, end den, der maaler incommensurable Størrelser med een og samme Alen. Altsaa — „*Courage, mon ami! Voilà la bonne comédie, et peut-être quelque chose de mieux!*“

Jeg lod altsaa Stykket spille, og det vandt stærkt Bifald.

Et udmærket Talent blev først ved denne Leilighed kiendt og paaskionnet. Vor vittige, comiske Rosenkilde vandt som Peter rigeligt Bifald, skiondt jeg just ikke kan sige, at han (efter Rahbeks Ønske) straffede Peter.

Men — det var ganske rigtigt — Theescenen kunde man ikke lide, og skiondt den er aldeles uden Personligheder, vilde man dog finde Personligheder deri. Dette var nok for et vist Parti til at fornærme mig og gjøre Spectakler i Stykket. Den urimelige

Linie 19: derfor altid maa] = Oehl.s Levnet, hvor det samme Sted forekommer;
Erindr.: derfor maa

Indretning, der aabner Uforskammenheden og Uretfærdigheden en Løndør i Musernes Tempel, hvori den uden mindste Risiko, aldeles sikker paa sin Scir, kan haane Smag og Genie, fandt Sted i Theatret, og finder desværre Sted endnu, thi misbruges den ikke, saa er det Folks, og ikke Indretningens Skyld. Fra gamle Tider af, da man betragtede Theatret som en Hælebod, hvor Mennesker, der ikke kunde giøre Regning paa kvalificeret Ugtelse, gave sig hen for at more Folk, som andre Gioglere, og hvor de Stykker, man spillede, betragtedes som en blot Spas, der aldeles vare til for sliig Morfskab, og altsaa dependerede af det hoi Herfskabs (Publicums) Luner, antog man den tyranniske Ret at fælde Livs- eller Dødsdom over et Stykke at være kiøbt med den Rigsort eller Tomark, hvormed man betalte Billetten. Denne Ret agtedes, og agtes endnu. Enhver har Lov til at fælde sin Dom. Dette fik nu at være, og skiondt Pibningen i Theatret er en gammel Ufsik, der burde affaffes, saa kunde man endnu finde sig deri, dersom det var saaledes indrettet, at Publicum selv kunde faae Lov til at fælde Dommen. Og af Ugtelse for Publicum er jo denne Tilladelse given, at den offentlige Mening kan giøre Udslaget. Men i den molboagtige Tilladelse, der existerer her, ligger der en ligesaa stor Fornærmelse imod Publicum, som mod Digteren, der har skrevet Stykket. I Paris (hvorfra vi dog have hentet vor Wiisdom, hvad Theaterindretning angaaer) er det ganske anderledes. Der er denne Strid imellem Meningerne saaledes tilladt, at det bliver en virkelig Strid, meer eller mindre støttet paa en æsthetisk Dom. Der piber man i Stykket strax paa de Steder, hvor man troer det fortjener det. Tages disse Steder i Forsvar af et andet Parti, saa kommer det an paa, hvilket der er det seirende. Det er yderst sieldent, at Meningerne ere aldeles deelte. Det stærkere Parti seirer; det svagere maa tie, og hjælper det ikke, saa hedder det: „à la porte!“ og Spectakelmagerne maae forsoie sig bort, naar de ikke ville være rolige. Saaledes bliver det Stykket muligt at vinde Scir, og Publicum muligt at see Stykket i Ro. Her er ingen af Delene muligt. Uden at giøre Larm, maa man see Stykket heelt

udspillet; først, naar Tæppet falder, er det tilladt at pibe, før i ti, nu i fem Minuter, til Gongongen klinger; saa kommer Politiet, og slæber af med de endnu Pibende. Men i fem Minuter kan, i største Ro og beskyttede af Politiet, to, tre Mennesker med stærkt klingende Piber sætte sig til Modværge mod hele Publicum, og da Pibernes Lyd er langt stærkere, end Hændernes Klap, saa kan det for Drets Sands lade, som om Striden næsten var lige. Dette kan gientages saa tidt Noget finder for godt, og Pibningen gielder kun Digteren, aldrig Skuespillerne, thi da der først maa pibes efter at Tæppet er faldet, saa kan Mishaget aldrig ramme dem.

Saaledes blev der da ogsaa flere Aftener efter hverandre pebet af nogle Faa efter Forestillingen af Robinson i England, medens et stormende Bifald af hele Huset forgieves søgte at overdøve dem. Jeg var selv tilstede i andet Parquet (thi i Hofparquettet lykkedes det mig først flere Aar derefter at indtræde), og saae med Foragt paa de Pibende, indtil Collin engang bad mig at blive borte, for ikke at irritere dem. Det gjorde jeg da, og saaledes holdt de da ogsaa op at pibe tilsidst, og Stykket blev spillet i Ro.

Bemærkninger til Robinson i England:

Side 253, Linie 2, til Side 254, Linie 19: *Primo*: Hvert Lem betaler to Skilling osv. indtil: Medlem af Klubben.] De ti her anførte Love for Toskillingsklubben ere, med Undtagelse af den næstsidste, laante af Addisons *The Spectator*, I, Nr. 9. Det Side 253, Linie 24, optagne Ord tredie (see *Var.*), som Oehl. umuligt kan have villet udelade, har efter al Sandsynlighed staaet i Manuscriptet til Robinson i England.

- 262, — 18-20: Skal vi bestandig slutte Concerten med en lille Second; med en Indledningstone til den Grundaccord, som aldrig klinger?] Digterens Kundskab om, at Toneartens Under-Halvtone staaer i Forhold af „en lille Second“ til Grundtonen og indleder til denne, har her fundet et mindre correct Udtryk.
- 270, — 4: Aristus.] B og C have: Romanus; men A's Læsemaade Aristus er neppe nogen Trykfeil, om end Digteren selv siden kan have anseet den derfor.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 218, Linie 1: *Personerne.*] = B; mangler i A.
- 219, — 22, til Side 220, Linie 1: læse ikke meer; de virke for Staten. | *Will.*] = B; A: læser ikke meer; de virke for Staten: spinde, strikke, arbeide i Fabrikker. Jeg har min Tro ogsaa havt en varm Dag. Jeg stod sandfærdig ved min Duff i sex Klokketimer, *qua* Høsekræmmer. Forstaa mig vel: en Høsekræmmer sælger ikke blot Høser, en Urtekræmmer ikke Urter, en Jfenkræmmer ikke Jis; det er kun Talemaader. Du kan faae Alleslags i min Bod. | *Will.*
- 220, — 7: *dam*] = B; A: dem (angivet som Trykfeil)
- 223, — 30: det] = B; A: der
- 224, — 2: godt] = B; A: vel
- —, — 9: jeg slet ikke.] = B; A: jeg ei til.
- —, — 12: Der er] = B; A: Ja der er
- 225, — 26: *Will.*] = B; A: *Will* (med Taarer).
- —, — 31: for] = C; A: for
- 226, — 2: trælle] = B; A: tiene
- 227, — 10-12: Bærterne forstaaer | *Ei Spøg*: naar Leien ei betales strax | *Til*] = B; A: Bærterne er haarde | *I* denne *By*: naar Leien ei betales | *Til*
- 228, — 30: niffed jo dog venligt til mig.] = B; A: nifte jo dog stundum venligt.
- 230, — 1: saftigfrodigt] = B; A: saftigfrodige
- —, — 22: gule] = B; A: blege
- —, — 27: *Kæmpeqvinder*] = B; A: *Kæmpefoner*
- 231, — 22-23: stirrer hende stivt i Diet, | *Da slaaer*] = B; A: stirrer stivt i hendes Die, | *Saa slaaer*
- —, — 24: Gaae mere Purpur, men] = B; A: Forhøie *Purpret*; men
- —, — 27: *Da seer*] = B; A: *Saa seer*
- 232, — 16: *Flinten*] = B; A: *Klippen*
- 233, — 11: *fiig*] = C; A: *tael*
- —, — 12: *sa a, du ikke kunde*] = B; A: *sa a, at ei Du kunde*
- —, — 15: *til*] = B; A: *i*
- 234, — 8: *sa a tidt har gjort*] = B; A: *sa a ofte gjorde*
- —, — 15: *hele*] = B; A: *gamle*
- 235, — 15: *nok; mig er de kun i*] = B; A: *nok; og mig er de i*
- —, — 29-30: *nogen Fareddag.* | *De gaae.*] = B, *hvor dog* *Fareddag* er forandret til *Flyttedag*; A: *nogen Fareddag.*

Will.

Din Elskerinde, Fader, var Din De:
 Den har Du mistet, derfor sorger Du.
 Jeg haaber; thi jeg lever under Tag
 Med Betty!

Selvf. k.

Dg naar nu Du maa forlade
Det fiære Tag?

Will.

Saa kommer jeg igien
Som lille Fugl. Du kiender jo den Vise
Som jeg har oversat? Den Folkesang,
Jeg bragte med mig fra mit Fædreland?

(singer).

Elfskov er en lille kiælen Fugl —

J — o!

Holder sig bag Lovet meest i Skiul.

Hio — milio!

Ei den har et Skiold som Padden paa,

J — o!

Men langt mere hurtig kan den gaae.

Hio — milio!

Ei den har som Ornen Næb og Klo,

J — o!

Men guldpurpurrode Binger to,

Hio — milio!

Liftig hopper den paa Dvift og Bind —

J — o!

Kommer gierne frem i Maaneskin.

Hio — milio!

Flyver ind i Hytten, kiæk og varm,

J — o!

Skiuler sig i Elskerindens Barm.

Hio — milio!

(De gaae).

Hermed ender i A den første Act.

Side 236, Linie 1, til Side 250, Linie 11: Defoes Bævelsr. osv. til Slutningen af Acten.] Disse Scener ere efter B flyttede hertil; i A udgjøre de Slutningen af anden Act, og følge efter de første Scener i Wappings Kaffehuus, saaledes som det vil sees nedenfor.

- 237, — 16: Sagen] = B; A: Knuden
- —, — 22: Plumbudding] A, B og C: Plumbudding
- 239, — 29: lurvet] = B; A: lugslidt
- 241, — 31: opmærksomt.] = C; B: opmærksom.
- 242, — 6: Det siger jeg just ei. Hvis J forstod] = B; A: Nu det just ikke.

(nedladende).

Hvis J havde lært

- Side 242, Linie 9: og aldrig hørte før —] = B; A: og ganske underlige
- 243, — 18: ærligt tilstaae] = B; A: tilstaae ærligt
- 247, — 9: see sig magre paa] = B; A: see dem magre, i
- —, — 16-17: Lyft | Til at formilde Gubbens sidste] = C; A: Lyft til | At mildne Gubben sine sidste
- 248, — 20 og 23: Brev, Sir!] = B; A: Brev til Dem, Sir,
- 249, — 4-5: den naive, godhiertige Fremstillings Side] = B; A: den populære godhiertige Fremstillelses Side
- —, — 11: indbudet] = B; A: indbuden
- 253, — 2-3: Indtrædelsespenge] = C; A: Indtrædelsespenge
- —, — 19: ham et Orfigen] = C; A: ham Orfigen
- —, — 24: betale han en Halvsilling for hver tredie Løgn] A, B og C: betale en Halvsilling for hver Løgn (The Spectator: he shall forfeit for every third lie an halfpenny)
- 254, — 7: Esprit de corps!] = C; A: Videre.
- —, — 12: Frihed og Liighed!] = C; A: Er der meer?
- 255, — 30-31: sig og trives] = B; A: sig; trives
- 257, — 22-23: Herr Andrews kommer. | Andrews høitrvænde] A og B: Andrews (høitrvænde; C: Herr Andrews kommer, høitrvænde
- 258, — 4: Moder] = B; A: Mamma
- 259, — 2: indfinde sig om lidt.] = B; A: indfinde dem præcise Kl. 7, i Eftermiddag.
- —, — 30: dog ogsaa?] = B; A: dog i Eftermiddag?
- 260, — 5: vel sandt; men saa] = B; A: vel saa; men saa
- —, — 6: fornem Mand. Det] = B; A: fornem Mand. Han gælder for en retskaffen, fornuftig Mand. Det
- —, — 30-31: fornemmelig med Iyrisk] = B; A: fornemmelig Iyrisk
- —, — 31: fornemmelig med Dden] = B; A: fornemmelig Dden
- 261, — 7: Kloffen [hv!] = B; A: Kloffen otte.
- —, — 32, til Side 262, Linie 1: Bedste Mistress! vær De rolig, det bliver mellem os. | Aristus og Gropheus komme ind i Klammeri, og begive sig hen i Forgrunden, uden at hilse eller agte de Andre. | Aristus] = B; A:
 Bedste Mistress, det bliver imellem os. Men siig det ikke til nogen igien; thi De kunde komme i Banrygte derover.
 Andrews.
- En Dde til Gabestokken! Hvilket Bizarrerie. Men jeg maa giøre en Visit endnu. Adieu til i Eftermiddag Mistress!
- Joseph.
- Ligemaade. Apropos, Sir Robert har bedet om at maatte tage en reisende Medlem med.

Mrs. Crab.

Han skal være hjertelig velkommen!

(De gaae til forskiellige Sider).

Defoes Bærelse.

(En Mængde Baller Papir osv. see Side 236, Linie 1, til Side 250, Linie 11: (Han gaaer langsomt bort).

Tredie Akt.

Wappings Kaffehus.

Mrs. Crab sidder ved Theebordet og skænker. Herr Andrews, og Herr Joseph sidde hver ved sin Side af hende.

Mrs. Crab (byder dem Thee).

Nu slog Klokken syv.

Andrews.

Der komme Philosopherne Aristus og Gryphius. Jeg hører dem disputere paa Trappen.

Aristus og Gryphius komme ind i en ivrig Disput, uden at mærke de Andre, og begive sig hen i Forgrunden.

Aristus

Side 262, Linie 6-7: spinder, Tænkemaaden bliver smaalig, Geniet = B; A: spinder, Forestillingen bliver smaalig; Styrken tabes, Geniet

— —, — 8: Brød? Kun et] = B; A: Brød? Hvor bliver Foragt for Døden af, naar man ikke værnes til Døden? Kun et

— —, — 9: Kiærlighed. Falder] = B; A: Kiærlighed. Vi maae vrage for at vælge, affkæ for at hige; dræbe for at lade leve. Falder

— —, — 14: Broer! Hvad skal] = B; A: Broer. Du har stor Uret. Hvad skal

— —, — 15: igien? Hvad hjælper] = B; A: igien? Skal enhver Overløbe sfiules af en Knebelbart? Ethvert Blougjern smeddes til et Sværd? Skal vi have Amazoner igien med et umage Bryst? Hvad hjælper

— 265, — 2: Udfærd, især mod] = B; A: Udfærd mod

— —, — 4: Tolk, der] = B; A: Tolk eller Dolmetsker, der

— 269, — 8: *Qvamvis*] = B; A: *Qvamqvam*— 270, — 5: *certant, et adhuc*] A, B og C: *certant; adhuc*

— 272, — 8-10: Cloe — | Sir Robert. | Nu, smukke Mistress! mine gode Herrer!] = B; A:

Cloe —

Butterflie.

Hvad siger De om det til Maleren?

Defoe.

Det er charmant.

Butterflie.

Kun fire Linier.

(til Mrs. Crab.)

Tillader De, jeg reciterer det?

Mrs. Crab.

De gjør os lykkelige, Butterflie!

Butterflie.

Til Maleren, som malte Cloes Billed:

„Du har Din hele Kunst forseilet,

„Thi ubevægelig hun staaer.

Men hun Apelles overgaaer,

Saa snart hun seer sig selv i Speilet.“

Mrs. Crab.

Hvor fint! Det kalder jeg Galanterie.

Defoe.

Ja visseelig.

Sir Robert.

Nu Mistress, mine Herrer,

Side 272, Linie 19: Domme.] = B; A: Dom.

— 273, — 9-10: læser kun Hebraisk, Græsk, Latin. | Min] = B; A:

læser kun Latin og Græsk, og hjælper

Sig med et Tankesprog i Lapidarstil,

Hvor han er selv for fornem til at tænke.

Min

— —, — 16-17: Trivialiteter. | Aristus.] = B; A:

Trivialiteter.

Man takker Gud, naar ei man gaber meer

Med Helten hist paa Riedsomhedens De.

Dg har man Bogen læst, og er som han

Lyksalig kommen atter til Europa,

Blandt Mennesker med Vid, med Smag, med Fiinhed;

Saa er man saare glad. — Det er min Mening!

Aristus.

— —, — 20: Bedrifterne, samt Verset] = B; A: De skionne

Takter, Verset

— —, — 21-22: ganske denne Robinson. | Jeg troer] = B; A:

ganske. Naar man først kan læse

Homer, saa tænker jeg, man kan undvære

Deslige Robinsoner, Hvo vil sætte

Vel Bonden ovenpaa en Herremand?

Jeg troer

— —, — 23-24: smukke Vers. | Men Tænkemaaden] = B; A:

smukke Vers

Med nogen Lykke, ved en kyndig Haand;

Men Tænkemaaden

Side 273, Linie 24, til Side 274, Linie 4: for modern; osv. indtil:
Gryphius.] = B; A:

for modern:

Spidsborger er Forfatteren, det seer man.
Jeg holder imod Fredag med de Bilde,
Beklager at han undslap, den Kujon,
Istedetfor paa Helteviis at siunge
Sin Seiersvise, mens de stegte ham.
Profaisk smægter Robinson i Prosa,
Dg skionner ikke paa sit Eventyr.
Han higer atter til sit snevre Stræde
I Londons Gader. — Dg jeg underskriver
Herr Butterflies meddeelte Mening;
(med et spodsk Smil)
Skiondt

Vi ellers ikke harmonere meget:
Man takker Gud, naar Manden kommer hjem!
Gryphius.

— 274, — 5-6: Prosa. | Philosophien] = B; A:

Prosa,
Men foretrækker langt den Poesie.
Philosophien

— —, — 6-7: Stiil, | Mens Riim] = B; A:

Stiil,
Dg taler til Fornuft og Overlæg.
Men Riim

— —, — 8-9: Kiephest. | Hvis Robinson] = B; A:

Kiephest.
Mig synes dog, vi er ei længer Dreng,
Men vorne Folk; og burde da engang
Vel holde op med slige Narrestræger,
Som Mænd, med Dannelse, Humanitet.
Hvis Robinson

— —, — 15-19: ei grundigt | At styrke sine Tanker med Citater. |
Andrews fornem. | Lad Pøblen dog beholde sine Bøger! | Jeg
har en] = B; A:

ei fløgtig
At blande sine Tanker med Citater.
Min Mening er da, (skiondt jeg differerer
Aldeles fra Arist og Butterflie)
Det var et daarligt Arbeid for en Lærd,
Men ganske vakkert for en Strømpevæver.

Sir Robert (smilende).
Hvad siger De om denne Dom, Herr Trifling?

Defoe.

At først Forfatteren var Haandværksmand
 For han blev Kunstner, skader ham vel neppe.

Sir Robert.

Jeg troer det mere let for Haandværksmanden
 At vorde Digter, end den blotte Lærde,
 Som kiender kun paa denne hele Jord
 Studerestuen og de døde Sprog.
 Hvo meget tumler om blandt Mennesker,
 Og agter tro og daglig paa Naturen,
 Han skaffer sig den vanskeligste Lærdom.
 Og den som over Haanden til et Værk,
 Han over ogsaa Biddet og Forstanden,
 Ifald Naturen gav ham slige Gaver.
 De gamle Græker kiendte deres Sprog,
 Og intet andet. Shakespearer var en Bæver,
 Og Paulus virked Telte som Apostel.

Defoe

(trykker Sir Roberts Haand).

De tager hædrende Forfatteren
 I Forsvar, Sir, jeg ønske [angivet som Trykfeil for
 ønske] ham tilstæde.

Butterflie.

Han kunde trænge til det, stakkels Diævel,
 Thi, som man siger, har han eengang staaet
 I Gabestokken. Slige gamle Pletter
 Behøve megen Tvæt, og megen Sæbe,
 Naar ikke man skal kiende Skjolderne,

Defoe (hæftig).

Tael om hans Bog, Sir, hold Dem ei til ham!
 Ei var det Ridingsværk, hvorfor han leed
 Den altfor haarde Straf. Han skrev som Ungling
 For dristig imod nogle Kirkesikke.
 Heel mangan Herre, fra det gode Selskab,
 Der kroer sig som en Gentleman, begif
 Vel værre Daad, og aved Tungen mindre,
 Skiondt han slap fri.

Andrews (fornem).

Min Gud hvad er det alt?

Lad Pøblen dog beholde sine Boger!
 Hvad kommer det den Udelkaarne ved?
 Lad os dog ei med en spagsfærdig Sar
 Selv stække Driftighedens Ornevinge.
 Jeg har en

Side 274, Linie 22-23: Idealet! | De blotte] = B; A:
 Idealet,

Det [angivet som Trykfeil for Det] Høie, Prægtige,
det Imposante.

De blotte

Side 274, Linie 26: J vilde sikkert gjøre] = B; A: Hvor vilde J
ei gjøre

— 275, — 14-15: Følelse. | Men siig] = B; A:
Følelse.

Ja det forstaaer sig selv, mod slike Tanker
Maa Robinson smukt stifte Svøstet ind. —
Men siig

— —. — 26-27: er flet; | Kun er] = B; A:
er flet,

En reent forfeilet, en elendig Bog;
Kun er

— 276, — 26: paa] = B; A: i

— 277, — 4-5: Gensidighed. | Hvormed] = B; A:
Gensidighed —

Den sær godlidende Fordreielse,
Hvormed

— —, — 8: disse] = B; A: de alt

— —, — 14-15: fra alle Sider. | Med ironi] = B (som dog
har: fra hver en Side. | Med ironi); A:

fra alle Sider,
En Fæstning liig, som Wiisdom har forskandsset
Med Bold og Grav til fire Verdenshjørner. —
(Med ironi)

— —, — 17-18: Latin; | Det er] = B; A:

Latin,
At Børlen dømmes den snart ret, snart vrangt.
Det er

— —, — 20-21: Epigrammer. | Kristus] = B; A:
Epigrammer.

Dg det var ogsaa Skade, hvis den var det!
Kristus

— —, — 22-23: Iliade; | Dog agter] = B; A:
Iliade,

For intet stærkt Produkt af Heroismen,
Dog agter

— —, — 24-25: de Bilde. | Herr Gryphius] = B; A:
de Bilde,

Abskille Robinson fra dem, og tilstaaer
Ham altsaa dog Kultur, Humanitet.
Herr Gryphius

— —, — 28: Reflexion] = C; A: Grublerie

— —, — 32, til Side 278, Linie 1: Citater. | Herr Andrews]
= B; A:

Citater

- Dg andre flige Snurrepiberier,
Der viser kun et lærdt Coqvetterie.
Herr Andrews
- Side 278, Linie 3: Han yttre] = B; A: Fremstiller
— —, — 6-7: Mythologie. | Herr Joseph] = B; A:
Mythologie,
Der kroer sig fornem i sin Opblæsthed,
Fordi den nævner Jupiter, Neptun,
Olymp, Pygmæ, Titan og Menelaus. —
Herr Joseph
- —, — 11-13: Maanestjensfortælling. | Med alt mere Alvor. | Jeg
takker] = B; A:
- Maanestjensfortælling,
Hvori Barnagtigheden kaldes Elskov,
Dg Laarefistlens sygelige Rislen
Et jølsomt, godt og ufordærvet Hierte.
(Med alt mere Alvor og Værdighed).
Jeg takker
- —, — 14-15: Betragtninger. | Forfatteren er Dem vist høist
forbunden] = B; A:
- Betragtninger.
At være viis og tænksom, ædel, billig,
Fleersidig i sin Smag med Falkeblit —
Det sommer sig Geniet og den Værde.
Thi maa ei Folket danne sig ved disse?
Dg hvad blev hiint, naar selv den stældne Deel
Af de Udvalgte, kvæbled med hinanden
Paa daarlig Pøbelviis. — Forfatteren
Maa være dem uendelig forbunden
- —, — 22-23: Forfatter. | Hans Bog] = B; A:
Forfatter:
Den Mand der skrev en sindrig Bog for Folket,
Om Mennesket, adskilt fra hele Verden,
Kun overladt Naturen og sig selv.
Hans Bog
- 279, — 28 og 31: denne] = C; A: den
— 280, — 13: Læseren ei kunde sige ham] = B; A: Læseren
kan ikke lære ham
— 281, — 11-14: Foraarsmng | Forstyrre mangen deilig Aften-
stund. | Defoe. | De ligte] = C; A:
- Foraarsmng!
Forstyrre hver en deilig Aftenrøde!
O hvis dog ei en saadan Hob Insekter
Fordærved Knupperne, hvor mange Frugter
Da kunde Jorden nyde!

Defoe.

Altfor mange

Sir! Altfor mange!

Sir Robert.

Lunefuldt Naturen

Uddeler sine Gaver; hvad vi alle

Fik lige godt, var Villien til at vælge:

Hvi vil ei hver det Gode, som det Bedre?

Defoe.

J ligte

Side 281, Linie 15-16: Bingerne. | Selkirk] = B; A:
Bingerne.

Sir Robert.

Mig følger et uhykkeligt Instinkt,

Mænd har Fornuft.

Defoe.

Kun liden, undertiden,

Naar Villien ei er parret med Forstand.

Forsængelighed og Misundelsen

Er derimod tit kæmpestærke. Hvad

Der stærkest er, det vinder altid Seir.

Selkirk

- 282, — 7: her] = B; A: end
- —, — 12: læser] A, B og C: læse
- —, — 22: Klippen] = B; A: Klipper
- 283, — 1: Dg tag i Morgen] = B; A: Tag ud imorgen
- —, — 4: Tak, gode] = B; A: Tak vakkre
- —, — 19-22: Misundere, | Mens — jeg misunder selv,
berøver listigt | En ærlig Mand sin Roes, og følger Sandhed. |
Dg den] = B; A:

Misundere,

Aftvinger ved sin Hoimod mig Sententfer

Om Pligt og Villighed, om Ret og Sandhed:

Dg — jeg misunder selv! Betager selv

En ærlig Mand sin Glands, og følger Sandhed

Dybt i mit Bryst, imens jeg hylder den

Med et Mundsveir paa mine falske Læber!

Dg den

- —, — 23: Som] = B; A: Sig
- —, — 28-29: Redningsø. | Jeg giver] = B; A:

Redningsøe.

Ved Gud, at dæmpe Synden i sit Bryst

Er ogsaa Heltmod, der vel kan ligned

Ved Kamp og Storm paa Havets vilde Bolger;

Dg der skal stærke, stærke Arme til

At stride vel mod Strømmen. — Det er afgjort!

Jeg giver

- Side 284, Linie 10: en Klippevæg] = B; A: en lille Klippe
 — —, — 11: med indhegnet] = B; A: med en hegnet
 — —, — 14: Unlæg; men i Fald jeg] = B; A: Unlæg der;
 og hvis jeg
 — —, — 16: Saa faaer den gamle Mand en] = B; A: Saa
 veed jeg at han faaer en
 — —, — 19: dog] = B; A: fun
 — —, — 28: heller ikke] = C; A: ikke heller
 — —, — 29: blot] = B; A: fun
 — 285, — 22-23: Vel, min Ven! | Gaaer.] = B; A:
 Vel min Ven!

Farvel til den Tid.

De foe (trykker hans Haand).

Gud velsigne dem!

Sir Robert (affides).

Poeter er dog ret et eget Folk!

Hvad har han for? — Nu, — det vil vise sig.

(gaaer).

- 286, — 10: med] = B; A: her
 — —, — 12: lægges] = B; A: hænge
 — —, — 13: som Fanen over Helten.] = B; A: som Banneret
 for Drossen.
 — 288, — 1: Tredie Akt.] = B; A: Fjerde Akt.
 — —, — 11: her] = B; A: just
 — —, — 13: Farvel] = B; A: Leevvel
 — 289, — 21: Desuden aarlig ham halvhundred] = B; A:
 Ham endnu aarlig et halvhundred
 — 290, — 9: At faae Besøg af sine] = B; A: At see
 imellem sine
 — —, — 23: Bindve] = A, B og C: Bindue
 — 291, — 14: Bindvæskierme] A, B og C: Bindvæskierme
 — —, — 28: For Orde, blier] = B; A: for Ord, og blier
 — 292, — 2: Vi! ogsaa jeg maa skienke] = B; A: Vi! Jeg
 maa ogsaa skienke
 — —, — 21-22: af en øvet Mesterhaand, | Et flittigt Værk fun
 af en god Begynder] = B; A: af en liflig Fantastie; | Iffun
 et fiøvt Portræt af en Begynder
 — 293, — 3-4: Messing; | Min Farfar] = B; A:
 Messing,
 Mig mere kjær end Guld: Min Moder har den,
 Min Farfar
 — —, — 6: Den] = B; A: Der (angivet som Trykfeil)
 — 294, — 3: sig. Betty] = B; A: sig paa en Stol. Betty
 — —, — 17: maatte] = B; A: maa

- Side 294, Linie 17-18: ellers var det bleven en Pind til vore Liigfister.] = B; A: ellers bliver det en Pind til vor Liigfiste.
- 297, — 12: mig være i Fred] = B; A: mig beholde Fred
- —, — 16: være i Fred] = B; A: have Fred
- —, — 32: gode] = B; A: godt
- 299, — 13: maatte udryddes: der maatte sættes] = B; A: maa udryddes: Der maa sættes
- —, — 14: kunde flaae; der maatte] = B; A: kan flaae; der maa
- —, — 15: at den ikke kunde] = B; A: at hun ikke kan
- —, — 16: maatte] = B; A: maae
- —, — 17: maatte] = B; A: maa
- —, — 20-27: min Pige! For at røre hende. Tager du ikke ham, saa tager vor Herre mig. | Betty bevæget. | Nei, han gjør ikke. | I wa stle lader, som han græd. | Jo, Ganden ta'e mig, gjør han saa! | Han gaaer med Grab. | Betty] = B; A: min Pige. Der hjælper hverken Pulver eller Draaber. | (Han gaaer med Grab, som tyffer paa ham). | Betty
- 300, — 2: svarede] = B; A: svarde
- —, — 32, til Side 301, Linie 3: havde han undgaaet Vidtløftighed, saa havde han ikke havt nødig at give sig Gud og Ganden i Bøld. | Betty.] = B; A: havde hun undgaaet Vidtløftighed. | Betty.
- 301, — 6: Dem] = B; A: den (angivet som Trykfeil)
- 303, — 5: end alle Stierner.] = B; A: end hine Gnistre.
- —, — 7-8: saa ene. | Men] = B; A: saa ene.
- Her var jeg atter hjemme, skionne Betty,
 Ifald jeg turde see Dig, boe hos Dig. —
 Men
- —, — 17: Skumring = B; A: Dæmring
- —, — 21: sit] = B; A: sin
- 306, — 21-24: udlagt — Men da her Jngen er tilstede, behøver jeg jo ikke at oversætte det. | Gaaer.] = B; A: udlagt: Man maa hjælpe sig, som man kan. | (gaaer).
- 307, — 13: Kort op, og folder det ud] = C; A: Kort og breder ud
- —, — 27: Afviser, og leer.] = B; A: Afviser).
- 308, — 9: hjem] = B; A: om
- —, — 20-22: Knægt. | Truer ad Stiernem. | Er du] = B; A: Knægt. — | Er Du
- 309, — 22: Hoit har jeg ogsaa læst] = B; A: Og hoit har jeg nu læst
- 310, — 5: Selkirk.] = B; A: Selkirk (smilende).
- —, — 21: Defoe.] = B; A: Defoe (phantastisk [angivet som Trykfeil for phantastisk] godhiertig).
- 311, — 1: Fjerde Act.] = B; A: Femte Akt.

- Side 311, Linie 14: deler gierne med Andre, hvad han har.] = B; A: deler altid med andre, hvad han har tilovers.
- —, — 19-20: siger han. | Joseph h.] = B; A: siger han; og hvad Soen er uden Skibe, Luften uden Fugle, og Skoven uden Hjorte, siger han, det er en Hauge uden Mennesker. | Joseph h.
- —, — 21: Sandt nok! Tusinde] = B; A: Sandt nok. Forstanden kræver sine Rettigheder, Hjertet har sit Krav. Hundrede Ideer opstaae, som man vil giøre sig tydelig, og flere Hjerner tænke meer end een. Tusinde
- —, — 22. til Side 312, Linie 1: Meddelelse. | Gartneren.] = B; A: Meddelelse; og mange Hjertet føle mere end eet. | Gartneren.
- 312, — 2: Nei, føle] = B; A: Nei, tale, tænke og føle
- —, — 10-11: Munden op. | Joseph sagte.] = B; A: Munden op.

Joseph.

Ei ei, er han saa stolt?

Gartneren.

Hvis De kalder det Stoltthed, at han har Tillid til sig selv, i hvad der angaaer ham selv, at han er for magelig til at taale Tvang, for utaalmodig, til at lide Riedsommelighed, for ærlig til at forstille sig, saa er han stolt. Hovmod og Indbildskhed hader han. Han trænger sig aldrig frem; holder sig beskedet og med Værdighed tilbage; meddeler gierne hvad han har, lader sig hverken forbløffe af fornemme eller plumpe Fagter, og under Enhver hvad der tilkommer ham

Joseph (sagte).

- —, — 15: sig [saa logisk.] = B; A: sig [saa præcis, saa logisk.]
- —, — 30-31: Epigrammer. Men denne] = B; A: Epigrammer. Denne
- 313, — 14-15: duer noget. | Joseph h.] = B; A: duer noget. Han hører ogsaa gierne Nattergalen slaae; men naar man gnider paa en Glaske med en Prop, og bilder ham ind, det er en Fuglesang, saa holder han for Drenge. | Joseph h.
- —, — 32, til Side 314, Linie 2: Bryllupet. | Joseph h. | Sir Robert har] = B; A: Bryllupet.

Joseph.

Ah det er charmant! Og nu kan han ikke glemme hende; har sat hende denne Steen, og kommer daglig, for at væde den med sine Taarer.

Gartneren.

Nei den Skam giør han hende ikke i sin Grav. Johanna Blomfield elskede en Mand, min Herre!

Joseph.

Sir Robert har

- Side 314, Linie 3-5: sutter. | Ja, det kan ikke negtes. Hun lever endnu. | Joseph.] = B; A: sutter. | Ja ganske rigtig! | Joseph.
- —, — 20: Drengens] = B; A: Drengenes
- 315, — 6: med hans egen Mynt] = C; A: med samme Mynt
- 316, — 7-8: efter Stibbruddet] = B; A: fra Stibbrudet
- 319, — 21: her] = B; A: Nu
- 320, — 8: Er] = B; A: Dg
- —, — 17: Dog] = B; A: Da
- 321, — 17: Var] = B; A: Er
- 323, — 5-6: Stødet ret | Af] = B; A: Stødet | Af
- —, — 15: ved] = B; A: med
- 324, — 10: Informator] = B; A: Imformator
- —, — 20: først] = B; A: her
- 329, — 14: [ært. Jeg] = B; A: [ært. (ventig) Jeg
- 330, — 26: Pralhans] = B; A: Pralhals
- 331, — 23: dog] = B; A: da
- 333, — 20: Twastle.] = B; A: Twastle (taber Næse og Mund).
- —, — 21: fit] = B; A: mit
- 334, — 6: Cap det gode Haab. Af, William] = B; A: Cap de bona Speranza. William
- 337, — 7: mørkblaa] = B; A: forte
- —, — 14: her] = B; A: det
- —, — 29: stundom hende] = B; A: hende stundum
- 339, — 17-18: Fernandes, | Traf] = B; A:
Fernandes,
(Som Spanien tog i sin Besiddelse)
Traf
- 340, — 14: fuld'] = B; A: fuldt
- —, — 15-16: nok af. | Rom] = B; A: nok. | Rom
- —, — 17: Klogt] = B; A: Flid
- 345, — 7: bestyrtet] = B; A: bestyrtset



Rettelser.

Side 207, Linie 29: Bore læs: Bor

— 339, — 17, (og tilhørende Var.): Fernandēs læs: Fernandez

1

2

3

4

5

6

7

